

Евразиялык экономикалык бирликтин Бажы кодекси жөнүндө К Е Л И Ш И М

Мындан ары мүчө мамлекеттер деп аталуучу Евразиялык экономикалык бирликке мүчө мамлекеттер,

Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы Келишимге негизденип,

Евразиялык экономикалык бирликте бирдиктүү бажылык жөнгө салууну камсыз кылуу максатында
төмөнкүлөр жөнүндө макулдашты.

1-берене

Евразиялык экономикалык бирликтин Бажы кодекси

Бирликке мүчө мамлекеттер Евразиялык экономикалык бирликтин Бажы кодексин кабыл алат, ал ушул Келишимдин № 1 тиркемесинде камтылган.

2-берене

Келишимдин күчүнө кириши

Ушул Келишим ал күчүнө кириши үчүн зарыл болгон ички мамлекеттик жол-жоболор аткарылгандыгы жөнүндө акыркы жазуу жүзүндөгү билдирүүнү депозитарий дипломатиялык каналдар боюнча алган датадан тартып, бирок 2017-жылдын 1-июлунан эрте эмес күчүнө кирет.

Ушул Келишимдин күчүнө киришине байланыштуу ушул Келишимдин № 2 тиркемесине ылайык тизмек боюнча Евразиялык экономикалык бирликтин укугуна кирген эл аралык келишимдердин колдонулушу (убактылуу колдонулушу) токтойт жана ушул Келишимдин № 3 тиркемесине ылайык тизмек боюнча Евразиялык экономикалык бирликтин укугуна кирген эл аралык келишимдердин жоболору күчүн жоготту деп таанылат.

3-берене

Келишимге өзгөртүүлөрдү киргизүү

Ушул Келишимге мүчө мамлекеттердин өз ара макулдугу боюнча өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилиши мүмкүн, алар өзүнчө протоколдор менен жолжоболоштурулат жана ушул Келишимдин ажыралгыс бөлүгү болуп саналат.

4-берене.

Шарт коюу

Ушул Келишимге шарт коюуга жол берилбейт.

5-берене Талаштарды чечүү

Ушул Келишимди чечмелөө жана (же) колдонуу менен байланышкан талаштар Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы Келишимде аныкталган тартипте чечилет.

6-берене Корутунду жоболор

Ушул Келишим Евразиялык экономикалык бирликтин алкагында түзүлгөн эл аралык документ болуп саналат жана Евразиялык экономикалык бирликтин укугуна кирет.

Ушул Келишим 2014-жылдын 29-майындагы Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө Келишимди кошпогондо, Евразиялык экономикалык бирликтин укугуна кирген бардык бажылык укуктук жөнгө салуучу эл аралык келишимдердин үстүнөн артыкчылык күчкө ээ.

2017-жылдын 11-апрелинде Москва шаарында бир нускада орус тилинде түзүлдү.

Ушул Келишимдин түп нускасы Евразиялык экономикалык комиссиясында сакталат, ал ушул Келишимдин депозитарийи болуп саналуу менен анын күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн ар бир мүчө мамлекетке жөнөтөт.

Армения	Беларусь	Казакстан	Кыргыз	Россия
Республикасынан	Республикасынан	Республикасынан	Республикасынан	Федерациясынан

ЕВРАЗИЯЛЫК ЭКОНОМИКАЛЫК БИРЛИКТИН БАЖЫ КОДЕКСИ

I БӨЛҮМ ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

1-глава

Евразиялык экономикалык бирликте бажылык жөнгө салуу жөнүндө негизги жоболор

1-берене. Евразиялык экономикалык бирликте бажылык жөнгө салуу

1. Евразиялык экономикалык бирликте (мындан ары – Бирлик) бажылык жөнгө салуу жүзөгө ашырылат, ал өзүнө Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарлардын өтүшүнүн, алардын Бирликтин бажы аймагында жана анын чегинен тышкары жакта болушунун жана колдонулушунун тартибин жана шарттарын, товарлар Бирликтин бажы аймагына келиши, алардын Бирликтин бажы аймагынан чыгышы, товарларды убактылуу сактоо, аларды бажылык декларациялоо жана чыгаруу, башка бажы операциялары менен байланышкан бажы операцияларын жүзөгө ашыруу тартибин, бажы төлөмдөрүн, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө жана бажы контролун жүргүзүү тартибин, ошондой эле бажы органдарынын жана Бирликтин бажы аймагында жана анын чегинен тышкары жерде товарларга ээлик кылуу, аларды пайдалануу жана (же) тескөө укугун ишке ашыруучу жактардын ортосунда бийлик мамилелерин жөнгө салууну камтыйт.

2. Бирликте бажылык жөнгө салуу бажы укук мамилелерин жөнгө салган эл аралык келишимдерге, анын ичинде ушул Кодекске жана Бирликтин укугун түзгөн актыларга (мындан ары – бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар), ошондой эле Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы Келишимге (мындан ары – Бирлик жөнүндө Келишим) ылайык жүзөгө ашырылат.

3. Бирликтеги бажылык жөнгө салуу Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарлардын өтүшүнүн учурунда жактардын тең укуктуулугунун, бажы операцияларын жүргүзүүнүн тактыгынын, айкындыгынын жана ырааттуулугунун, бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды иштеп чыгууда жана колдонууда, аларды эл

аралык укуктун ченемдерине ылайык келтирүүдө маалымдуулуктун принциптерине, ошондой эле бажылык контролдун заманбап ченемдерин колдонууга жана бажы органдарынын ишинде маалыматтык технологияларды максималдуу колдонууга негизделет.

4. Ушул Кодекстин жана Бирликтин укугун түзгөн бажылык укуктук мамилелерди жөнгө салуучу башка эл аралык келишимдердин ортосунда карама-каршылыктар келип чыккан учурда ушул Кодекстин жоболору колдонулат.

5. Бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар менен жөнгө салынбаган бажылык укуктук мамилелер тиешелүү укуктук мамилелер, эл аралык келишимдер жана актылар менен жөнгө салынганга чейин Бирликке мүчө мамлекеттердин (мындан ары – мүчө мамлекеттер) бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен жөнгө салынат.

2-берене. Аныктамалар

1. Ушул Кодекстин максаттары үчүн төмөнкүлөрдү билдирген түшүнүктөр колдонулат:

1) «авария» – талаптагыдай шарттардын, ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун учурундагы табигый өзгөрүүлөрдү, ошондой эле күч жеткис күчтүн таасиринин айынан болгон өзгөрүүлөрдү кошпогондо, бажы контролунда турган транспорт каражаттары жана (же) башка товарлар жагынан болуп өткөн, бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерде жана актыларда каралбаган алардын сандык жана (же) сапаттык өзгөрүүлөрүнө алып келген, ушундай өзгөрүүлөрдүн учуруна карата товарлар менчигинде турган менчик ээсинин жана (же) адамдын атайылап жасаган аракеттеринен келип чыкпаган, өзүнүн натыйжалары боюнча техникалык, технологиялык же башка мүнөздөгү натыйжалары боюнча зыяндуу окуя;

2) «административдик укук бузуулар» – алар боюнча Бирликке мүчө мамлекеттердин бажы органдары административдик процессти жүргүзгөн (өндүрүштү жүзөгө ашырган) административдик укук бузуулар;

3) «Бирликтин бажы аймагына товарларды алып келүү» – Бирликтин бажы аймагын кесип өтүү менен байланышкан жана аларды натыйжасында товарлар Бирликтин бажы аймагына ар кандай ыкма менен, анын ичинде мындай товарларды бажы органдары чыгарганга чейин эл аралык почта жөнөтүүлөрү, куур түтүк транспортун жана электр берүү чубалгыларын колдонуу менен келген аракеттерди жасоо;

4) «суу кемелери» – деңиз кемелери, аралаш (дарыя – деңиз) сүзүүдөгү кемелер, ошондой эле мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык мамлекеттик катталууга тийиш болгон ички суу (сүзүүчү) транспорту;

5) «Бирликтин бажы аймагынан товарларды алып чыгуу» – товарларды Бирликтин бажы аймагынан ар кандай ыкма менен, анын ичинде

эл аралык почта жөнөтүүлөрү, куур түтүк транспортун жана электр берүү чубалгыларын колдонуу менен, анын ичинде Бирликтин бажы аймагын кесип өтүү менен алып чыгууга багытталган аракеттерди жасоо;

6) «товарларды чыгаруу» – бажы органынын аракети, аны жасагандан кийин кызыкдар жактар билдирилген бажы жол-жобосуна ылайык же ушул Кодекске ылайык бажы жол-жобосуна жайгаштырылууга тийиш болбогон товарлардын айрым категориялары жагынан белгиленген тартипте жана шарттарда товарларды пайдаланууга укуктуу;

7) «декларант» – товарларды декларациялап жаткан же анын атынан товарлар декларацияланып жаткан жак;

8) «акчалай өбөлгөлөр» – жол чектери, векселдер, чектер (банктык чектер), ошондой эле акча каражаттарын төлөө боюнча эмитенттин (карызкордун) милдетин тастыктаган жана аларда ушундай төлөм жүзөгө ашырыла турган жак көрсөтүлбөгөн, документ формасындагы баалуу кагаздар;

9) «кызыкдар жак» – товарлар жагынан анын кызыкчылыктары бажы органдарынын же алардын кызмат адамдарынын чечимдери, аракеттери (аракетсиздиги) менен козголгон жак;

10) «тыюу салуулар жана чектөөлөр» – Бирликтин бажы аймагы аркылуу өтүүчү товарларга карата колдонулуучу, анын ичинде Бирлик жөнүндө Келишимге ылайык бир тараптуу тартипте киргизилүүчү тарифтик эмес жөнгө салуу чаралары, техникалык жөнгө салуу чаралары, санитардык, ветеринардык-санитардык жана карантиндик фитосанитардык чаралар, экспорттук контролдоо чаралары, анын ичинде аскердик багыттагы продукция жагындагы чаралар жана Бирлик жөнүндө Келишимге жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленген радиациялык талаптар;

11) «чет өлкөлүк жак» – мүчө мамлекеттин жагы болуп саналбаган жак;

12) «чет өлкөлүк товарлар» – Бирликтин товарлары болуп саналбаган, анын ичинде ушул Кодекске ылайык Бирликтин товарынын статусун жоготкон товарлар, ошондой эле ушул Кодекске ылайык чет өлкөлүк товарлардын статусуна ээ болгон (чет өлкөлүк товарлар деп табылган) товарлар;

13) «бажы органдарынын маалыматтык ресурстары» – бажы органдарынын маалыматтык тутумдарында камтылган, документтелген маалыматтын иретке келтирилген жыйындысы (маалымат базалары, башка маалымат массивдери);

14) «жасалма аралдар» – аларды түзүүгө долбоордук документацияга ылайык жайгашкан жери боюнча бекитилген объекттер, сайроондук, үйүп жасалган, түркүккө орнотулган же суу максималдуу толгондо суунун үстүндө калкып туруучу, мүчө мамлекеттердин коргонуусун жана коопсуздугун камсыз кылуу, региондук геологиялык изилдөө, минералдык ресурстарды геологиялык изилдөө, чалгындоо жана казып алуу, суудагы биологиялык ресурстарды деңиз ресурстук изилдөөлөрдү жүргүзүү жана

балык уулоону жүзөгө ашыруу, деңиз илимий изилдөөлөрдү жүргүзүү максатында, мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдерине жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына карама-каршы келбеген башка максаттарда колдонулуучу таяныч негиз;

15) «коммерциялык документтер» – тышкы соода ишмердигин жүзөгө ашыруу учурунда колдонулуучу, ошондой эле товарларды Бирликтин бажы аймагы аркылуу алып өтүү менен байланышкан документтер (эсеп-фактуралар (инвойстор), спецификациялар, жүктөп жөнөтүү (таңгактоо) барактары жана башка документтер);

16) «жак» – жеке жак, юридикалык жак, ошондой эле юридикалык жак болуп саналбаган уюм;

17) «мүчө мамлекеттин жагы» – юридикалык жак, юридикалык жак болуп саналбаган, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык түзүлгөн уюм, ошондой эле мүчө мамлекетте туруктуу жашаган жери бар жеке жак, анын ичинде мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык катталган жеке ишкер;

18) «мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдери» – мүчө мамлекеттердин биринин үчүнчү тарап менен эл аралык келишими же бир нече же болбосо бардык мүчө мамлекеттер катышуучулары болуп саналган үчүнчү тарап менен эл аралык келишим;

19) «эл аралык почта жөнөтүүлөрү» – Дүйнөлүк почта бирлигинин актыларына ылайык почта алмашуу объекттери болуп саналган, Дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралган документтер менен коштолгон, эл аралык почта алмашуу жерлеринен (мекемелеринен) Бирликтин бажы аймагынын чегинен тышкары жөнөтүлүп жаткан же болбосо Бирликтин бажы аймагына эл аралык почта алмашуу жерлерине (мекемелерине) келип түшкөн же болбосо транзит боюнча Бирликтин бажы аймагы аркылуу бараткан жөнөтмөлөр жана жазуу жүзүндөгү жөнөтүлгөн кат-кабарлар;

20) «ички рынокту коргоо чаралары» – атайын коргоочу, демпингге каршы, компенсациялык чаралар жана Бирлик жөнүндө Келишимге ылайык белгиленген, үчүнчү өлкөлөрдө өндүрүлгөн жана Бирликтин бажы аймагына алып кирилип жаткан товарлар жагынан киргизилүүчү ички рынокту коргоонун башка чаралары;

21) «бажы-тарифтик жөнгө салуу чаралары» – Бирликтин бажы аймагына алып кирилүүчү (алып келинген) товарлар жагынан Бирлик жөнүндө Келишимге ылайык колдонулуучу жана өзүнө алып келүү бажы алымдарын, тарифтик квоталарды, тарифтик преференцияларды, тарифтик жеңилдиктерди колдонууну камтыган чаралар;

22) «почта байланышынын дайындалган оператору» – Дүйнөлүк почта бирлигине мүчө өлкө расмий дайындаган жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына жана Дүйнөлүк почта бирлигинин актыларына ылайык почта байланышынын кызмат көрсөтүүлөрүн камсыз кылуучу жак;

23) «накталай акча каражаттары» – баалуу металлдардан жасалган монеталарды кошпогондо, мүчө мамлекеттерде же Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттерде (мамлекеттердин тобунда) жүгүртүүдө жүргөн

жана мыйзамдуу төлөм каражаты болуп саналган, анын ичинде жүгүртүүдөн алып коюлган же болбосо алып коюлуучу, бирок жүгүртүүдө жүргөн акча белгилерине алмашылуучу банкноталар жана казыналык билеттер түрүндөгү акча белгилери;

24) «салыктар» – Бирликтин бажы аймагына товарларды алып келүүгө байланыштуу өндүрүп алынуучу кошумчаланган нарк салыгы, акциздер (акциздик салык же акциздик жыйым);

25) «Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды мыйзамсыз алып өтүү» – ушул Кодекстин 10-беренесине ылайык алар аркылуу Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өтүү жүзөгө ашырылууга тийиш же мүмкүн болгон жерлерден тышкары жерде же ушул жерлерде турган бажы органдарынын иштеген убактысынан тышкары учурда же болбосо бажы контролунан жашыруу менен же болбосо товарларды ишенимсиз бажылык декларациялоо же декларациялабастан, же болбосо товарлар жөнүндө ишенимсиз маалыматтарды камтыган документтерди пайдалануу менен жана (же) жасалма же болбосо башка товарларга тиешелүү болгон идентификациялоо каражаттарын пайдалануу менен товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу алып өтүү;

26) «ташуучу» – товарларды жана (же) жүргүнчүлөрдү Бирликтин бажы чек арасы аркылуу ташууну (транспортировкалоону) жана (же) бажы контролунда турган товарларды Бирликтин бажы аймагы боюнча ташууну (транспортировкалоону) жүзөгө ашыруучу жак. Товарларды куур түтүк транспорту менен же электр берүү чубалгылары боюнча алып өткөн учурда куур түтүк транспортун же электр берүү чубалгыларын пайдалануу үчүн жана (же) товарларды куур түтүк транспорту менен же электр берүү чубалгылары боюнча алып өтүү үчүн жана (же) бул товарларды контролдоо жана эсебин жүргүзүү үчүн жооптуу жак ташуучу болуп саналат;

27) «товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу алып өтүү» – товарларды Бирликтин бажы аймагына алып келүү же товарларды Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуу;

28) «алдын ала маалымат» – Бирликтин бажы чек арасы аркылуу алып өтүү болжолдонуп жаткан товарлар, ушундай товарларды ташыган эл аралык ташуунун транспорт каражаттары, товарларды Бирликтин бажы аймагына келишинин убактысы жана орду, Бирликтин бажы аймагына келүүчү жүргүнчүлөр жөнүндө электрондук түрдөгү маалыматтар;

29) «кылмыштар» – алар боюнча өндүрүш мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы органдарынын карамагына кирген кылмыштар же жазык укук бузуулары;

30) «камдалгандар» - төмөнкүдөй товарлар:

запастык бөлүктөрдү жана жабдууларды кошпогондо, суу кемелерин, аба кемелерин жана поезддерди алар токтоп турган жерлерде жана бараткан жолдо ойдогудай пайдаланууну жана техникалык тейлөөнү камсыз кылуу үчүн зарыл болгон;

суу, аба кемелеринин жүргүнчүлөрү жана мүчөлөрү же поезддердин жүргүнчүлөрү жана поезд бригадаларынын кызматкерлери керектөөсү

жана (же) пайдалануусу үчүн, ошондой эле ушундай адамдарга таратуу же сатуу үчүн арналган;

31) «курулмалар, орнотмолор» – аларды түзүүгө долбоордук документацияга ылайык жайгашкан жери боюнча бекитилген суу астындагы объекттер, сүзүүчү бургулоочу орнотмолор, деңизде сүзүүчү платформалар, башка кемелер, суу астындагы курулмалар, анын ичинде скважиналар, деңиздеги стационардык платформалар, стационардык бургулоочу орнотмолор, мүчө мамлекеттердин коргонуусун жана коопсуздугун камсыз кылуу, региондук геологиялык изилдөө, минералдык ресурстарды геологиялык изилдөө, чалгындоо жана казып алуу, суудагы биологиялык ресурстарды деңиз ресурстук изилдөөлөрдү жүргүзүү жана балык уулоону жүзөгө ашыруу, деңиз илимий изилдөөлөрдү жүргүзүү максатында, мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдерине жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына карама-каршы келбеген башка максаттарда колдонулуучу башка сүзүүчү жана стационардык объекттер;

32) «бажы декларациясы» – товарлар жөнүндө маалыматтарды жана товарларды чыгаруу үчүн зарыл болгон башка маалыматтарды камтыган бажы документи;

33) «бажы алымы» – товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу алып өтүүгө байланыштуу бажы органдары ала турган милдеттүү төлөм;

34) «бажы жол-жобосу» – бажылык жөнгө салуу үчүн Бирликтин бажы аймагында же анын чегинен тышкары жерде товарларды пайдалануу шарттарын жана тартибин аныктаган ченемдердин жыйындысы;

35) «бажылык декларациялоо» – товарлар жөнүндө, тандалган бажы жол-жобосу жөнүндө маалыматтардын жана (же) товарларды чыгаруу үчүн башка зарыл маалыматтардын бажы декларациясын пайдалануу менен бажы органына арыз;

36) «бажы документтери» – бажы декларациясы жана бажы операцияларын жасоо жана бажы контролун жүргүзүү үчүн гана, ошондой эле бажы операцияларын жасоонун жана бажы контролун жүргүзүүнүн жүрүшүндө жана алардын натыйжалары боюнча түзүлүүчү башка документтер;

37) «бажы операциялары» – бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерге жана (же) мүчө-амлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык жактар жана бажы органдары жасай турган аракеттер;

38) «бажы органдары» – мүчө мамлекеттердин бажы органдары;

39) «жыйынды бажы төлөмү түрүндө алынуучу бажы алымдары, салыктары» – жеке пайдалануу үчүн товарлар жагынан ушул Кодекстин 53-беренесине ылайык колдонулуучу бажы алымдарынын, салыктардын коюмдары боюнча эсептелген бажы алымдарынын, салыктарынын суммасы;

40) «бирдиктүү коюмдар боюнча алынуучу бажы алымдары, салыктары» – жеке пайдалануу үчүн товарлар жагынан анын бажы алымдарын, салыктарын курамдарга бөлбөстөн эсептелген бажы алымдарынын, салыктарынын суммасы;

41) «бажы контролу» – бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерин жана актылардын жана мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдардын сакталышын текшерүүгө жана (же) камсыз кылууга багытталган, бажы органдары жасоочу аракеттердин жыйындысы;

42) «бара турган бажы органы» – жөнөтүп жаткан бажы органы аныктаган товарларды жеткирүү орду ишмердигинин регионунда турган же болбосо бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракеттерин бүткөрө турган бажы органы;

43) «жөнөтүүчү бажы органы» – товарларды бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштыруу менен байланышкан бажы операцияларын жасап жаткан бажы органы;

44) «бажы өкүлү» – бажы өкүлдөрүнүн реестрине киргизилген, декларанттын же башка кызыкдар жактын атынан же анын тапшыруусу боюнча бажы операцияларын жүзөгө ашыруучу юридикалык жак;

45) «товар» – ар кандай кыймылдуу мүлк, анын ичинде мүчө мамлекеттердин валютасы, баалуу кагаздар жана (же) валюталык баалуулуктар, жол чектери, электр энергиясы, ошондой эле кыймылсыз мүлккө теңештирилген башка орун которуучу буюмдар;

46) «жеке пайдалануу үчүн товарлар» – жеке жактардын ишкерлик ишти жүзөгө ашыруу менен байланышпаган жеке, үй-бүлөлүк, үйдөгү жана, муктаждыктарына арналган, коштолгон же коштолбогон жолжүктө эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу же болбосо башка ыкма менен Бирликтин бажы чек арасы аркылуу орун которуучу товарлар;

47) «Бирликтин товарлары»:

Бирликтин бажы аймагында турган, Бирликтин бажы аймагында толук өндүрүлгөн (олжолонгон, алынган, өстүрүлгөн) товарлар;

Бирликтин бажы аймагында турган, Бирликтин товарларынын статусун алган же болбосо ушул Кодекске ылайык же болбосо ал күчүнө киргенге чейин Бирликтин товарлары деп таанылган товарлар;

Бирликтин бажы аймагында турган, ушул пунктчанын экинчи жана үчүнчү абзацтарында көрсөтүлгөн товарлардан бир же бир нече мүчө мамлекеттерде өндүрүлгөн (даярдалган) товарлар;

Бирликтин бажы аймагынан алынып чыккан жана ушул Кодекске ылайык Бирликтин товарларынын статусун сактап калган товарлар.

48) «транспорттук (ташуу) документтер» – товарларды ташуу келишими бар экени бышыкталган жана аларды ушундай ташуу учурунда коштогон документтер (коносамент, коштомо кагаз, транспорттук экспедициянын келишимин түзүүнү бышыктаган документ жана башка документтер);

49) «транспорт каражаттары» – товарлардын категориясы, ал өзүнө суу кемесин, аба кемесин, автомобилдик транспорт каражатын, чиркегичти, жарым чиркегичти, темир жол транспорт каражатын (темир жол кыймылдуу курамын, темир жол кыймылдуу курамынын бирдигин) контейнерди, алар үчүн каралган техникалык паспортторун жана техникалык формулярларын,

запастык бөлүктөрүн, керек-жарак буюмдарын жана жабдууларын, алардын конструкцияларында каралган май куюучу сыйымдуулуктарында куюлган күйүүчү-майлоочу материалдары, муздатуучу жана башка техникалык суюктуктары менен кошо камтыйт, эгерде алар көрсөтүлгөн транспорт каражаттары менен бирге ташылса;

50) «жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаты» – жеке пайдалануу үчүн товарлардын категориясы, ал өзүнө Евразиялык экономикалык комиссия аныктаган авто- жана мототранспорт каражаттарын жана авто-жана мототранспорт каражаттарына чиркегичтерди, алардын запастык бөлүктөрүн жана алардын демейки буюмдары менен жабдууларын, алардын конструкциясында каралган, сыйакы үчүн товарларды ташуу, сыйакы үчүн же акысыз товарларды, анын ичинде юридикалык жактарга жана жеке ишкерлерге катталган транспорт каражаттарын өнөр жайлык же коммерциялык ташуу үчүн эмес, жеке максаттарда Бирликтин бажы чек арасы аркылуу ушул транспорт каражаттарынын ордун которгон жеке жакка ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) тескөө укугунда таандык болгон алардын конструкциясында каралган май куюучу сыйымдуулуктарда куюлган күйүүчү-майлоочу материалдары, муздатуучу жана башка техникалык суюктуктары менен бирге суу кемесин же аба кемесин камтыйт;

51) «эл аралык ташуудагы транспорт каражаттары» – жүктөрдү, жүргүнчүлөрдү жана (же) жолжүктү эл аралык ташуу үчүн колдонулган, аларда жүктү жүктөө, түшүрүү, иштетүү жана коргоо үчүн арналган атайын жабдуусу, материалдык-техникалык жабдуу жана камсыздоо буюмдары, бараткан жолдо транспорт каражаттын оңдоого, техникалык тейлөөгө же пайдаланууга арналган запастык бөлүктөрү жана жабдуулары бар транспорт каражаттары;

52) «экспресс-жүк» – эл аралык почта жөнөтүүлөрү менен жиберилүүчү товарды кошпогондо, жекече коштомо кагазга ылайык мүмкүн болушунча эң кыска жана (же) белгиленген убакыт аралыгында алуучуга тиешелүү товарды жеткирүү максатында ташууларды уюштуруунун жана аларга көз салуунун электрондук маалымат тутумун пайдалануу менен ар кандай транспорт менен тез жеткирүүнүн алкагында ташылуучу товар.

2. Ушул Кодекстин максаттары үчүн:

1) «эркин (атайын, өзгөчө) экономикалык зона» (мындан ары – ЭЭЗ), «логистикалык ЭЭЗ», «порттук ЭЭЗ» жана «ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъекти)» түшүнүктөрү Бирликтин алкагында эл аралык келишимдерде аныкталган маанилерде колдонулат;

2) «дипломатиялык өкүлчүлүктүн башчысы», «дипломатиялык өкүлчүлүктүн дипломатиялык персоналынын мүчөлөрү», «дипломатиялык өкүлчүлүктүн административдик-техникалык персоналынын мүчөлөрү», «дипломатиялык өкүлчүлүктүн тейлөөчү персоналынын мүчөлөрү», «консулдук мекеменин башчысы», «консулдук мекемелердин консулдук кызмат адамдары», «консулдук мекемелердин консулдук кызматчылары», «консулдук мекемелердин тейлөөчү персоналынын кызматкерлери», «үй-бүлө мүчөлөрү», «дипломатиялык өкүлчүлүктүн кызматкерлери»,

«консулдук мекеменин кызматкерлери» түшүнүктөрү Дипломатиялык мамилелер жөнүндө 1961-жылдын 18-апрелиндеги Вена конвенциясында жана Консулдук мамилелер жөнүндө 1963-жылдын 24-апрелиндеги Вена конвенциясында аныкталган маанилерде колдонулат.

3. Ушул Кодексте:

1) ЭЭЗ аймагы деп аймагында ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосу колдонулган ЭЭЗ бүткүл аймагы же ЭЭЗ аймагынын бир бөлүгү түшүнүлөт;

2) Бирликтин бажы аймагында жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөр жана консулдук мекемелер деп Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин мүчө мамлекеттердин аймактарында жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөрү жана консулдук мекемелери жана айрым мүчө мамлекеттердин башка мүчө мамлекеттердин аймактарында жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөрү, консулдук мекемелери түшүнүлөт;

3) башка уюмдар же алардын өкүлчүлүктөрү деп мүчө мамлекеттин аймагында ушул мүчө мамлекеттин эл аралык келишимдерине ылайык артыкчылыктарды жана иммунитеттерди пайдаланган жана Евразиялык экономикалык комиссия (мындан ары – Комиссия) түзүүчү тизмекке киргизилген уюмдар же алардын өкүлчүлүктөрү түшүнүлөт.

4. Комиссия мүчө мамлекеттер берген маалыматтын негизинде мүчө мамлекеттин аймагында ушул мүчө мамлекеттин эл аралык келишимдерине ылайык артыкчылыктарды жана иммунитеттерди пайдаланган уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн тизмегин түзөт жана аны «Интернет» маалыматтык-телекоммуникациялык желесиндеги (мындан ары – Интернет желеси) Бирликтин расмий сайтына жайгаштырууну камсыз кылат.

5. Ушул Кодексте колдонулуучу башка түшүнүктөр ушул Кодекстин тиешелүү беренелеринде, ошондой эле Бирлик жөнүндө Келишимде аныкталган маанилерде колдонулат.

6. Эгерде ушул Кодексте башкасы белгиленбесе, ушул Кодексте колдонулуучу жарандык мыйзамдардын жана мыйзамдардын башка тармактарынын түшүнүктөрү мүчө мамлекеттердин ар биринде алар мүчө мамлекеттин мыйзамдарынын тиешелүү тармактарында колдонулган мааниде колдонулат.

3-берене. Бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар жөнүндө маалымдоо

Бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар жөнүндө маалымдоону Комиссия жана бажы органдары аларды тиешелүү түрдө Интернет желесиндеги Бирликтин расмий сайтында же бажы органдарынын расмий сайттарында жайгаштыруу аркылуу, ошондой эле алар жөнүндө маалыматтарды телекөрсөтүү жана радио, маалыматтык технологияларды колдонуу менен, ошондой эле маалыматты таратуунун жалпыга жеткиликтүү башка ыкмалары аркылуу жалпыга жеткирүү жолу

менен жүзөгө ашырат.

4-берене. Бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык
келишимдерде жана актыларда белгиленүүчү
мөөнөттөрдү эсептөө тартиби

1. Бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерде жана актыларда белгиленген мөөнөт календардык дата менен же жылдар, айлар, күндөр же сааттар менен эсептелүүчү убакыт аралыгынын өтүшү менен аныкталат.

Мөөнөт ошондой эле келип жетүүгө тийиш болгон окуяны же жасалууга тийиш болгон аракетти көрсөтүү менен аныкталышы мүмкүн.

2. Эгерде бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерде жана актыларда убакыттын айрым мезгили менен аныкталган мөөнөттөр башталганын жана аяктаганын аныктоо үчүн мөөнөттөрдү эсептөөнүн атайын тартиби белгиленбесе, бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерде жана актыларда ушул берененин 3 – 9-пункттарында каралган эрежелер колдонулат.

3. Жылдар, айлар же күндөр менен эсептелүүчү убакыт аралыгы менен аныкталган мөөнөттүн өтүшү – анын башталышы аныкталган календардык датадан же окуя келип жеткен күндөн кийинки күнү, ал эми саат менен эсептелүүчү мөөнөт анын башталышы аныкталган окуя келип жеткен сааттан кийинки сааттан тартып башталат.

4. Жылдар менен эсептелүүчү мөөнөт мөөнөттүн акыркы жылынын тиешелүү айында жана күнүндө аяктайт.

5. Айлар менен эсептелүүчү мөөнөт мөөнөттүн акыркы айынын тиешелүү күнүндө аяктайт.

Эгерде айлар менен эсептелүүчү мөөнөттүн аякташы тиешелүү күнү жок айга туш келсе, анда мөөнөт ошол айдын акыркы күнүндө аяктайт.

6. Эгерде мөөнөттүн акыркы күнү жумушчу эмес күнгө туура келсе, мөөнөт аяктаган күн деп жумушчу күндөн кийинки эң жакынкы күн эсептелет.

7. Эгерде мөөнөт кандайдыр-бир аракетти жасоо үчүн белгиленген болсо, ал мөөнөттүн акыркы күнү саат 24кө чейин жасалууга тийиш.

Бирок эгерде бул аракет уюмда жасалууга тийиш болсо, анда мөөнөт бул уюмда белгиленген эрежелер боюнча тиешелүү операциялар токтотулган саатта аяктайт.

Эгерде жазуу жүзүндөгү арыздар жана кабарлар мөөнөттүн акыркы күнү саат 24кө чейин почта байланыш мекемесине (уюмуна) тапшырылган болсо, белгиленген мөөнөт өткөрүп жиберилди деп эсептелбейт.

8. Эгерде мөөнөт жумуш күндөрү менен эсептелсе, жумуш күнү деп төмөнкүлөр түшүнүлөт:

1) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жумуш күнү эмес деп жарыяланган күндөр туура келбеген аптанын дүйшөмбүдөн тартып жума күнүнө чейинки күндөрү;

2) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жумуш күндөрү аларга которулган дем алыш күндөрү.

9. Эгерде Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарлар өтүүчү жерлерде жана бажы органдары турган башка жерлерде жумушчу эмес күндөрү бажы органдарынын ишинин убактысы белгиленген болсо, бул бажы органдары бажы операцияларын жасашынын жумуш күндөрү менен эсептелүүчү мөөнөтү өзүнө жумушчу эмес күндөрдү камтыйт.

5-берене. Бирликтин бажы аймагы жана Бирликтин бажы чек арасы

1. Бирликтин бажы аймагын мүчө мамлекеттердин аймактары, ошондой эле мүчө мамлекеттердин аймактарынан тышкары жакта турган, аларга карата мүчө мамлекеттер өзгөчө юрисдикцияга ээ болгон жасалма аралдар, курулмалар, орнотмолор жана башка объекттер түзөт.

2. Бирликтин бажы чек арасы болуп Бирликтин бажы аймагынын чектери, ошондой эле Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге ылайык – мүчө мамлекеттердин аймактарында турган айрым аймактардын чектери саналат.

6-берене. Бажылык-тарифтик жөнгө салуу чараларын, тыюу салууларды жана чектөөлөрдү, ички рынокту коргоо чараларын, бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды, мүчө мамлекеттердин салык салуу чөйрөсүндөгү мыйзам актыларын колдонуу

1. Эгерде ушул Кодексте башкасы белгиленбесе, Бирлик жөнүндө Келишимге же Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге ылайык, бажы операцияларын жасоодо жана бажы контролун жүргүзүүдө – бажылык-тарифтик жөнгө салуу чаралары, тыюу салуулар жана чектөөлөр, ички рынокту коргоо чаралары, бажы декларациясын же башка бажы документтерин каттоо күнүнө карата күчүндө болгон мүчө мамлекеттердин салык салуу чөйрөсүндөгү мыйзам актылары, ал эми мүчө мамлекеттердин салык салуу чөйрөсүндөгү мыйзам актыларын колдонуу жагынан ошондой эле мүчө мамлекеттердин мыйзамдары колдонулат.

2. Эгерде ушул Кодексте башкасы белгиленбесе, Бирлик жөнүндө Келишимге же Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге ылайык, бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерде жана актыларда белгиленген талаптарды бузуу менен Бирликтин бажы чек арасы аркылуу алынып өтүүчү товарлар жагынан – бажылык-тарифтик жөнгө салуу чаралары, тыюу салуулар жана чектөөлөр, ички рынокту коргоо чаралары, товарлар Бирликтин бажы чек арасын иш жүзүндө кесип өткөн күнгө карата күчүндө болгон мүчө мамлекеттердин салык салуу чөйрөсүндөгү мыйзам актылары, ал эми мүчө мамлекеттердин салык салуу чөйрөсүндөгү мыйзам актыларын колдонуу жагынан ошондой эле мүчө

мамлекеттердин мыйзамдары колдонулат.

Эгерде ушул Кодексте башкасы белгиленбесе, Бирлик жөнүндө Келишимге же Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге ылайык, товарлар Бирликтин бажы чек арасын иш жүзүндө кесип өтүшүнүн күнү белгиленбесе – бажылык-тарифтик жөнгө салуу чаралары, тыюу салуулар жана чектөөлөр, ички рынокту коргоо чаралары, бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар, бузуулар табылган күнгө карата күчүндө болгон мүчө мамлекеттердин салык салуу чөйрөсүндөгү мыйзам актылары, ал эми мүчө мамлекеттердин салык салуу чөйрөсүндөгү мыйзам актыларын колдонуу жагынан ошондой эле мүчө мамлекеттердин мыйзамдары колдонулат.

3. Эгерде ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдарында бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрү катары товарларга эки жана андан ашык декларацияларды берүү каралган болсо, анда бажылык декларациялоосу ушундай өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен жүзөгө ашырылган товарлар жагынан бажылык-тарифтик жөнгө салуу чаралары, тыюу салуулар жана чектөөлөр, ички рынокту коргоо чаралары, мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзам актылары товарларга биринчи декларацияны каттоо күнүнө карата колдонулат.

7-берене. Тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо

1. Товарлар тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо менен Бирликтин бажы чек арасы аркылуу ташылат жана (же) бажы жол-жобосуна жайгаштырылат.

2. Тарифтик эмес жөнгө салуу чараларын, анын ичинде бир тараптуу тартипте киргизилүүчү чараларды жана техникалык жөнгө салуу чараларын сактоо – Бирлик жөнүндө Келишимге ылайык Комиссия же мүчө мамлекеттердин мыйзамдары аныктаган учурларда жана тартипте, ал эми эксперттик көзөмөлдөө чаралары, анын ичинде аскердик багыттагы продукциялар жагындагы чаралар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленген учурларда жана тартипте ушул чараларды сактоону тастыктаган документтерди жана (же) маалыматтарды берүү аркылуу тастыкталат.

3. Санитардык, ветеринардык-санитардык жана карантиндик фитосанитардык чараларды жана радиациялык талаптарды сактоо санитардык-эпидемиологиялык, ветеринардык, карантиндик фитосанитардык, радиациялык контролду (көзөмөлдү) жүзөгө ашыруунун натыйжалары боюнча Бирлик жөнүндө Келишимде жана ага ылайык Комиссия кабыл алган актыларда белгиленген тартипте жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тартипте тастыкталат.

4. Бирлик жөнүндө Келишимде каралган үчүнчү өлкөлөр менен соодада тарифтик эмес жөнгө салуу чаралары колдонулган товарлардын тизмегине киргизилген товарларды жеке жактар Бирликтин бажы аймагына

алып келишинин жана (же) Бирликтин бажы аймагынан алып чыгышынын өзгөчөлүктөрү жеке пайдалануу үчүн товарлар катары Комиссия тарабынан аныкталат.

5. Эгерде тыюу салуулар жана чектөөлөр белгиленген актыларда алардын сакталышын тастыктоо учурлары жана (же) тартиби аныкталбаган болсо, мындай тыюу салуулардын жана чектөөлөрдүн сакталышы товарлар Бирликтин бажы чек арасы өтүп жаткан учурда, ошондой эле ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосуна же экспорттун бажылык жол-жобосуна товарларды жайгаштыруу учурунда тастыкталат.

6. Тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо боюнча милдет эл аралык почта жөнөтүүлөрүнүн бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырган учурда, эгерде алар төмөнкүдөй ташылса, декларанттарга жүктөлбөйт:

1) эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө жиберилүүчү товарлар жагынан келген жерден тартып бажы операциялары жасалган жерге чейин;

2) келген жерден тартып кеткен жерге чейин.

8-берене. Бажы документтери

1. Эгерде ушул Кодексте башкасы каралбаса, бажы документтери орус тилинде же бажы документтери анын бажы органына берилип жаткан мүчө мамлекеттин мамлекеттик тилинде толтурулат.

Бажы операцияларын жасоо учурунда бир мүчө мамлекеттин аймагында толтурулуп жаткан жана башка мүчө мамлекеттин бажы органына берилүүгө тийиш болгон бажы документтери орус тилинде толтурулат.

2. Бажы документтеринде код коюлган түрдө берилүүгө тийиш болгон маалыматтар – Комиссия бекитүүчү классификаторлорду пайдалануу менен, ал эми аларды Комиссия бекиткенге чейин мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык колдонулуучу классификаторлорду пайдалануу менен көрсөтүлөт.

3. Ушул Кодекске, бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү башка эл аралык келишимдерге жана актыларга ылайык электрондук документ түрүндөгү бажы документтеринин түзүмү жана форматы Комиссия тарабынан аныкталган учурларды кошпогондо, электрондук документ түрүндөгү бажы документтеринин түзүмү жана форматы мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленет.

4. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында Ушул Кодексте, бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү башка эл аралык келишимдерде жана актыларда каралбаган бажы документтери, алардын формалары, бул формаларды толтуруу, ушундай бажы документтерине өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүү тартиби каралышы мүмкүн.

5. Эгерде ушул Кодексте, бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү башка эл аралык келишимдерде жана актыларда бажы документтеринин

формаларын толтуруу тартибин жана (же) бажы документтерине өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүү тартибин аныктоо каралбаган болсо, мындай тартип мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында аныкталышы мүмкүн.

2-глава

Товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу алып өтүү, Бирликтин бажы аймагында же анын чегинен тышкары жерде аларга ээлик кылуу, аларды пайдалануу жана (же) тескөө жөнүндө жалпы жоболор

9-берене. Товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу алып өтүү

1. Бардык жактар ушул Кодексте белгиленген тартипте жана шарттарда же ушул Кодекске ылайык бирдей негиздерде товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу алып өтүүгө укуктуу.

2. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу алып өтүлүүчү товарлар ушул Кодекске ылайык бажы контролунан өтүүгө тийиш.

10-берене. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өтүү жерлери

1. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өтүү ушул берененин 3-пунктуна ылайык башка жерлерде жана ушул жерлерде турган бажы органдарынын иштөө учурунда жүзөгө ашырылышы мүмкүн болгон учурларды кошпогондо, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өтүү Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өтүүчү жерлерде жүргүзүлөт.

2. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өтүүчү жерлер болуп мүчө мамлекеттердин мамлекеттик чек аралары аркылуу өткөрүү пункттары же болбосо мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталган башка жерлер саналат.

3. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өтүү мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталган учурларда жана тартипте ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн жерден башка жерлерде жүргүзүлүшү мүмкүн.

4. Алар аркылуу Бирликтин бажы аймагына товарлар келип жаткан Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өтүү жерлери келүүчү жерлер болуп саналат.

Алар аркылуу Бирликтин бажы аймагынан товарлар кетип жаткан Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өтүү жерлери кетүүчү жерлер болуп саналат.

Келүүчү жерлердин жана кетүүчү жерлердин жалпы тизмектерин түзүү жана аларды Интернет желесиндеги Бирликтин расмий сайтына

жайгаштыруу үчүн келүүчү жерлер жана кетүүчү жерлер жөнүндө маалыматты бажы органдары Комиссияга жөнөтөт.

Келүүчү жерлердин жана кетүүчү жерлердин жалпы тизмектеринин формаларын, аларды түзүү тартибин, алардагы маалыматтарды түзүү, жүргүзүү жана пайдалануу тартибин, ошондой эле келүүчү жерлер жана кетүүчү жерлер жөнүндө маалыматты берүүнүн тартибин жана техникалык шарттарын, анын ичинде түзүмүн жана форматын Комиссия аныктайт.

5. Товарлардын айрым категориялары ушундай категориядагы товарларды Бирликтин бажы аймагына алып келүү (келиши) же аларды Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуу (кетиши) үчүн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталган Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өтүү жерлеринде гана Бирликтин бажы аймагына келиши же Бирликтин бажы аймагынан кетиши мүмкүн.

6. Бажы органдары товарлардын келип чыгышына, товарларды жөнөтүп жаткан жана ал баруучу өлкөгө жараша товарлардын Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү жерди тандоодо жакты чектөөгө укуксуз.

7. Бирликтин бажы чек арасында жайгашкан мүчө мамлекеттердин мамлекеттик чек арасы аркылуу өткөрүү пункттары жөнүндө маалымдоо максатында Комиссия ушундай өткөрүү маалыматтык-маалымдама тизмегин жана мүчө мамлекеттердин ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдары бере турган алар жөнүндө маалыматтардын негизинде ушундай өткөрүү пункттарынын паспортторунун жалпы реестрин түзөт жана Интернет желесиндеги Бирликтин расмий сайтына жайгаштырат.

Көрсөтүлгөн тизмектин жана реестрдин формалары, аларды түзүү, жүргүзүү жана аларда камтылган маалыматтарды пайдалануу тартиби, анын ичинде Бирликтин бажы чек арасында жайгашкан мүчө мамлекеттердин мамлекеттик чек аралары аркылуу өткөрүү пункттары жөнүндө маалыматтардын түзүмү жана форматы, аларды берүү Комиссия тарабынан аныкталат.

8. Ушул берененин жоболору куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары боюнча өтүүчү товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүүдө колдонулбайт.

11-берене. Бажы органдарына алдын ала маалыматты берүү

1. Алдын ала маалыматты берүүнүн максаты болуп бажы органдары товарлар Бирликтин бажы аймагына келгенге чейин тобокелдиктерди баалоо жана объекттерди, бажы контролунун формаларын жана бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чараларды тандоо жөнүндө алдын ала чечимдерди кабыл алуу үчүн Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүүгө пландаштырылган товарлар жөнүндө маалыматты алышын камсыз кылуу саналат.

Алдын ала маалыматты бажы органдары бажы операцияларын аткарууну тездетүү жана бажы контролун жүргүзүүнү оптималдаштыруу үчүн колдонот.

2. Бажы органдарына берилүүчү алдын ала маалыматтын курамы аны пайдалануунун максаттарына жараша төмөнкүлөргө бөлүнөт:

1) тобокелдиктерди баалоо жана объекттерди, бажы контролунун формаларын жана бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чараларды тандоо жөнүндө алдын ала чечимдерди кабыл алуу үчүн бажы органдары колдонуучу алдын ала маалыматтын курамына;

2) бажы операцияларын аткарууну тездетүү жана бажы контролун жүргүзүүнү оптималдаштыруу үчүн бажы органдары колдонуучу алдын ала маалыматтын курамына.

3. Ушул берененин 2-пунктунун 1-пунктчасында каралган максаттар үчүн аныкталуучу курамда алдын ала маалымат милдеттүү түрдө берилет.

Ушул берененин 2-пунктунун 2-пунктчасында каралган максаттар үчүн аныкталуучу курамда алдын ала маалымат аны бериши мүмкүн болгон жактардын каалоосу боюнча берилет.

4. Алдын ала маалымат электрондук документ түрүндө берилиши мүмкүн.

Электрондук документ түрүндө берилген алдын ала маалымат Бирликтин бажы аймагына товарлардын келиши жөнүндө билдирүү, товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу, бажылык декларациялоо менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүү учурунда, ошондой эле Комиссия аныктаган башка бажы операцияларын жасоо учурунда колдонулушу мүмкүн.

5. Алдын ала маалымат аймагында Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өтүүнүн пландалган орду жайгашкан мүчө мамлекеттин бажы органына товарлар Бирликтин бажы аймагына келгенге чейин берилет.

6. Алдын ала маалымат Интернет желесинин ресурстарын пайдалануу менен, бажы органынын маалыматтык тутумунун жана алдын ала маалыматты берүүчү жактардын маалыматтык тутумунун өз ара аракеттенүүсү аркылуу жана (же) Комиссия аныктаган башка ыкма менен берилет.

7. Алдын ала маалымат орус тилинде берилет, ал эми эгерде орус тили бажы органына алдын ала маалымат берилип жаткан мүчө мамлекетте мамлекеттик тил болуп саналбаса, жактын тандоосу боюнча алдын ала маалымат орус тилинде же ушул мүчө мамлекеттин мамлекеттик тилинде берилет.

Бажы органына алдын ала маалымат берилип жаткан мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында алдын ала маалыматты англис тилинде берүү мүмкүнчүлүгү белгилениши мүмкүн.

8. Бажы органы берилген алдын ала маалыматты Комиссия аныктаган тартипте жана мөөнөттөрдө каттайт же аны каттоодон баш тартат.

9. Бажы органы берилген алдын ала маалыматты ага каттоо номерин берүү аркылуу каттайт.

10. Эгерде берилген маалымат Комиссия аныктаган курамга, түзүмгө

же форматка жана (же) ушул берененин 7-пунктунда каралган талапка шайкеш келбесе, бажы органы алдын ала маалыматты каттоодон баш тартат.

11. Алдын ала маалыматты каттоо жөнүндө алдын ала маалыматтын каттоо номери көрсөтүлгөн же болбосо аны каттоодон баш тартуу жөнүндө ушундай баш тартуунун себептери көрсөтүлгөн маалыматтар алдын ала маалыматты берген жакка электрондук түрдө берилет.

12. Алдын ала маалымат бажы органдарынын маалыматтык тутумдарында ал катталган күндөн тартып – 30 календардык күндүн ичинде, ал эми эгерде Комиссия башка мөөнөттү аныктаса, Комиссия аныктаган мөөнөттүн ичинде сакталат, андан соң бажы органдары мындай маалыматты алдын ала маалымат катары пайдаланбайт.

Комиссия ушул пункттун биринчи абзацында белгиленген мөөнөткө караганда, алдын ала маалыматты бажы органдарынын маалыматтык тутумдарында сактоонун башка мөөнөтүн белгилей алат.

13. Милдеттүү тартипте берилүүгө тийиш болгон алдын ала маалыматты бербей койгон же аны берүү мөөнөттөрүн бузган учурда бажы органына ушундай алдын ала маалымат берилүүгө тийиш болгон мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык чаралар көрүлөт.

14. Бажы органдарына алдын ала маалыматты бербей коюу же аны берүүнүн мөөнөттөрүн бузуу үчүн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында жоопкерчилик белгилениши мүмкүн.

15. Алдын ала маалымат төмөнкүлөр жагынан берилбеши мүмкүн:

1) жеке жактар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу алып өтүүчү жеке пайдалануу үчүн товарлар;

2) эл аралык почта жөнөтүүлөрү менен жиберилүүчү товарлар;

3) ушул Кодекстин 296-беренесинин 1-пунктунда көрсөтүлгөн товарлар;

4) жаратылыш кырсыктарынын, авариялардын жана апааттардын кесепеттерин жоюу үчүн алынып өтүүчү товарлар;

5) статусу мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык берилген өткөрмө (аскердик өткөрмө) менен бышыкталган аскердик жүктөр;

6) келген жерде атайын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу товарлар;

7) Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу ташылуучу Бирликтин товарлары;

8) Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү жана, эгерде бул аймагында ушундай ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдарында каралса, чектери Бирликтин бажы чек арасынын участоктору менен толук же жарым-жартылай дал келген ЭЭЗдин аймагына алып келинүүчү товарлар;

9) Комиссия аныктаган учурда башка товарлар.

16. Алдын ала маалымат куур түтүк транспорту менен же электр берүү чубалгылары боюнча өтүүчү товарлар жагынан берилбейт.

17. Алдын ала маалыматтын курамы, мындай маалыматтын түзүмү

жана форматы, алдын ала маалыматты, анын ичинде электрондук документ түрүндө берилүүчү алдын ала маалыматты берүү тартиби жана мөөнөттөрү, электрондук документ түрүндөгү алдын ала маалыматты түзүү жана пайдалануу тартиби, бажы органдарына алдын ала маалыматты берүүгө милдеттүү же болбосо укуктуу болгон жактар товарларды ташуу жүзөгө ашырылуучу транспорттун түрүнө жана ушундай алдын ала маалыматты бажы органдары пайдаланышынын максаттарына жараша Комиссия тарабынан аныкталат.

18. Алдын ала маалымат катарында электрондук документ түрүндөгү бажы декларациясында билдирилген, алардын бажылык декларациялоосу ушул Кодекстин 114-беренесинде аныкталган өзгөчөлүктөр менен жүзөгө ашырылган товарлар жагынан берилген маалыматтар – Комиссия аныктаган учурларда жана тартипте, ал эми аларды Комиссия аныктаганга чейин мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленген учурларда жана тартипте колдонулушу мүмкүн.

12-берене. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өтүүдө тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо

1. Эгерде ушул Кодексте, мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында башкасы белгиленбесе, товарларды эл аралык ташуунун башка транспорт каражатына кайра жүктөөнү кошпогондо, Бирликтин бажы аймагына келген, белгиленген тыюу салууларга жана чектөөлөргө ылайык Бирликтин бажы аймагына алып келинүүгө тийиш болбогон товарлар аларды эл аралык ташуунун транспорт каражатынан түшүрбөй туруп Бирликтин бажы аймагынан тез арада чыгарып салынууга тийиш.

Көрсөтүлгөн товарларды Бирликтин бажы аймагынан чакыртып алуу боюнча чараларды – ташуучу, ал эми ал жокто, эгерде мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында башка жактар каралбаса, товарларды Бирликтин бажы аймагына чакыртып алуу учуруна карата аларга ээлик кылуу, аларды пайдалануу жана (же) тескөө укугу бар жак көрөт.

2. Эгерде мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде башкасы белгиленбесе, белгиленген тыюу салууларга жана чектөөлөргө ылайык Бирликтин бажы аймагынан чакыртып алынууга тийиш болбогон товарлар Бирликтин бажы аймагынан иш жүзүндө алынып чыгышы мүмкүн эмес.

3. Товарлар Бирликтин бажы аймагына келип же Бирликтин бажы аймагынан кетип жатканда тыюу салуулар жана чектөөлөр сакталбагандыгы табылган учурда бажы органы Бирликтин бажы аймагына товарларды алып келүүгө же Бирликтин бажы аймагынан товарларды алып чыгууга тыюу салуу салуу жөнүндө чечим кабыл алат жана аны – ташуучуга, ал жокто Бирликтин бажы аймагына аларды алып келүү же Бирликтин бажы аймагынан аларды алып чыгуу учуруна карата товарларга ээлик кылуу,

аларды пайдалануу жана (же) тескөө укугу бар жакка жеткирет.

4. Бирликтин бажы аймагына товарларды алып келүүгө тыюу салуу жөнүндө бажы органынын чечимин алгандан кийин ушул берененин 1-пунктунун биринчи абзацында көрсөтүлгөн товарларды Бирликтин бажы аймагынан тез арада чакыртып алуу мүмкүн болбогон учурда, мындай товарларды бажы органдары ушул Кодекстин 51-главасына ылайык кармайт.

5. Бирликтин бажы аймагынан аларды алып чыгууга тыюу салуу жөнүндө бажы органынын чечимин алганда жана аларды мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген мөөнөттүн ичинде кеткен жерден Бирликтин бажы аймагына кайра кайтаруу ишке ашырылбаган учурда ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн товарларды бажы органдары ушул Кодекстин 51-главасына ылайык кармайт.

13-берене. Бирликтин бажы аймагында же анын чегинен тышкары жерлерде товарларга ээлик кылуу, аларды пайдалануу жана (же) тескөө

1. Бирликтин бажы чек арасын кесип өткөндөн кийин жана аларды бажы органы чыгарганга чейин Бирликтин бажы аймагына алып келинүүчү товарларга ээлик кылуу, аларды пайдалануу жана (же) тескөө – ушул Кодекстин ушул главасында, 14 жана 16-главаларында, ал эми товарлардын айрым категориялары жагынан ошондой эле ушул Кодекстин 37 – 43-главаларында белгиленген тартипте жана шарттарда жүзөгө ашырылат.

2. Бирликтин бажы аймагында же анын чегинен тышкары жерлерде товарларды бажы органы чыгаргандан кийин аларга ээлик кылуу, аларды пайдалануу жана (же) тескөө товарлар ага жайгаштырылган бажы жол-жобосуна ылайык же бажылык декларацияланууга жана (же) бажы жол-жобосуна жайгаштырбастан чыгарылууга тийиш болгон товарлардын айрым категориялары үчүн белгиленген тартипте жана шарттарда жүзөгө ашырылат.

3. Бирликтин бажы чек арасын кесип өткөнгө чейин кетүүчү жерине келгенден кийин Бирликтин бажы аймагынан алынып чыгуучу товарларга ээлик кылуу, аларды пайдалануу жана (же) тескөө ушул Кодекстин ушул главасында жана 15-главасында, ал эми товарлардын айрым категориялары жагынан ошондой эле ушул Кодекстин 37–43-главаларында белгиленген тартипте жана шарттарда жүзөгө ашырылат.

14-берене. Товарлардын бажы контролу алдында болушу

1. Бирликтин бажы аймагына алынып келүүчү товарлар Бирликтин бажы чек арасын кесип өткөн учурдан тартып бажы контролу алдында болот.

2. Бирликтин бажы аймагынан алынып чыгуучу Бирликтин товарлары бажылык декларация катталган же болбосо Бирликтин бажы аймагынан товарларды алып чыгууну жүзөгө ашырууга түздөн-түз багытталган

аракеттер жасалгандан учурдан тартып бажы контролу алдында болот.

3. Бирликтин бажы аймагында алынган (пайда болгон) жана турган, ушул Кодекске ылайык чет өлкөлүк товарлардын статусун алган кайра иштетүүнүн продуктулары, калдыктар жана таштандылар алар алынган (пайда болгон) учурдан тартып бажы контролу алдында турат деп эсептелет.

4. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан жасалган (алынган) товарлар, ошондой эле эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан жана Бирликтин товарларынан жасалган (алынган) товарлар алар жасалган (алынган) учурдан тартып бажы контролу алдында турат деп эсептелет.

Эркин кампанын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан жасалган (алынган) товарлар, ошондой эле эркин кампанын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан жана Бирликтин товарларынан жасалган (алынган) товарлар алар жасалган (алынган) учурдан тартып бажы контролу алдында турат деп эсептелет.

5. Порттук ЭЭЗдин же логистикалык ЭЭЗдин аймагына алынып келип жаткан (алынып келген) жана аларды порттук ЭЭЗдин же логистикалык ЭЭЗдин аймагына алып келген учурдан тартып бажы контролу алдында турган Бирликтин товарларын кошпогондо, эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) Бирликтин товарлары ушул бажы жол-жобосу алдына товарларды жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларация катталган учурдан тартып бажы контролу алдында болот.

Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларынан жасалган (алынган) товарлар жана эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларынан жана эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылбаган Бирликтин товарларынан жасалган (алынган) товарлар алар жасалган (алынган) учурдан тартып бажы контролу алдында турат деп эсептелет.

6. Эркин кампанын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) Бирликтин товарлары ушул бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларация катталган учурдан тартып бажы контролу алдында болот.

Эркин кампанын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларынан жасалган (алынган) товарлар жана эркин кампанын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларынан жана эркин кампанын бажы жол-жобосуна жайгаштырылбаган Бирликтин товарларынан жасалган (алынган) товарлар алар жасалган (алынган) учурдан тартып бажы контролу алдында турат деп эсептелет.

7. Ушул берененин 1 жана 3-пункттарында көрсөтүлгөн товарлар, ошондой эле ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн, ушул Кодекстин 210 жана 218-беренелерине ылайык Бирликтин товарлары деп таанылбаган товарлар төмөнкүдөй жагдайлар келип жеткенге чейин бажы контролу алдында турат:

1) ушул берененин 12-пунктунда каралган учурду кошпогондо, ушул Кодекске ылайык Бирликтин товарларынын статусун алуу;

2) бул товарларды Бирликтин бажы аймагынан иш жүзүндө алып чыгуу;

3) жок кылуунун бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды иш жүзүндө жок кылуу;

4) бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна же ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардын бир бөлүгүн өндүрүштүк жоготуулар деп таануу;

5) жок кылуунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды Бирликтин аймагында кайра иштетүү, ички керектөө же жок кылуу үчүн кайра иштетүү боюнча операцияларды жасоонун натыйжасында түзүлгөн калдыктарды мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аларды андан ары коммерциялык пайдалануу үчүн жараксыз деп табуу же болбосо пайда болгон калдыктарды көмүү, зыянсыздандыруу, утилдештирүү же башка ыкма менен жок кылуу фактысын же болбосо ушундай операцияларды жасоо үчүн аларды берүү фактысы бышыкталган документтерди бажы органына берүү;

6) учуучу космос аппаратынан кайра кайтарылган жана анда болгон товарларды кошпогондо, бул товарларды космос мейкиндигине коё берүү;

7) Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттердин аймагы аркылуу ташылуучу Бирликтин товарлары жагынан бажы транзитинин бажылык жол-жобосунун аракеттерин аяктоо;

8) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык бажы органы авариянын же күч жеткис күчтүн айынан бул товарларды жок кылуу жана (же) кайтарылбас жоготуу фактысын же болбосо ташуунун жана (же) сактоонун демейкидей шарттарында табигый азаюунун натыйжасында бул товарларды кайтарылбас жоготуу фактысын таанышы;

9) ушул Кодекстин 207-беренесинин 10-пунктунун 1-пунктчасында жана 215-беренесинин 7-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн учурларда бул товарларды көмүү, зыянсыздандыруу, утилдештирүү же башкача ыкма менен жок кылуу фактысын бышыктаган документтерди бажы органына берүү;

10) ушул Кодекстин 207-беренесинин 10-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн учурда эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосунун аракетинин токтошу;

11) ушул товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча бажы алымдарын, салыктарын төлөөдөн жана (же) чектөөлөрдөн бошотуу менен жеке пайдалануу үчүн Бирликтин бажы аймагына алып келүүнүн ушул Кодекстин 266-беренесинин 8-пунктуна ылайык белгиленген шарттарды бузуу менен аракеттерди жасаган учурда бажы алымдарын, салыктарын төлөөдөн бошотуу менен алынып келген жеке пайдалануу үчүн товарлар жагынан бажы алымдарын, салыктарын төлөө жана (же) өндүрүп алуу;

12) ушул Кодекстин 272-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасындагы

экинчи жана үчүнчү абзацтарында көрсөтүлгөн, шарттуу түрдө чыгарылган товарлар деп эсептелген эл аралык ташуунун транспорт каражаттарын жана ушул Кодекстин 272-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасындагы төртүнчү абзацта көрсөтүлгөн эл аралык ташуунун транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагына кайра алып келүү учурунда аларды кошпогондо, Бирликтин бажы аймагынан убактылуу алынып чыккан эл аралык ташуунун транспорт каражаттарын чыгаруу;

13) ушул Кодекстин 279-беренесинин 8-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар болгондо убактылуу алынып чыккан эл аралык ташуунун транспорт каражаттары жагынан бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө жана (же) өндүрүп алуу;

14) Комиссия аныктаган жана (же) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген башка жагдайлар.

8. Ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн Бирликтин товарлары Бирликтин бажы чек арасын иш жүзүндө кесип өткөнгө, ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык бажы декларациясы кайра чакыртып алынганга чейин же болбосо ушул берененин 9 жана 10-беренелеринде көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканга чейин бажы контролунда турат.

9. Декларацияланууга тийиш болбогон, жеке пайдалануу үчүн Бирликтин бажы аймагынан алынып чыгып жаткан товарлар, ошондой эле аларга карата чыгаруудан баш тартылган жеке пайдалануу үчүн товарлар төмөнкүдөй жагдайлардын бири келип чыкканда бажы контролу алдында турат деп эсептелбейт:

1) Бирликтин бажы чек арасын иш жүзүндө кесип өткөнгө чейин ушундай товарлар мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык ушул мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландырылган же болбосо мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык бажы органы тарабынан авариянын же каршы тура алгыс күчтүн таасиринин кесепетинен алар жок кылынгандыгынын жана (же) кайтарылбас жоготуу фактысын же болбосо ташуунун жана (же) сактоонун демейкидей шарттарында табигый азаюунун натыйжасында алардын кайтарылбас жоготуу фактысын таануу;

2) мындай товарлар кеткен жерден бажы органынын уруксаты менен Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүнө алынып чыкканда.

10. Бажы аймагынан тышкары жерде кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосун же убактылуу алып чыгуунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган жана Бирликтин бажы аймагынан алынып чыккан Бирликтин товарлары тиешелүү бажы жол-жобосунун аракеттери аяктаганга же токтотулганга чейин бажы контролу астында болот.

11. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн, ушул Кодекстин 210 жана 218-беренелерине ылайык Бирликтин товарлары деп таанылган товарлар, ошондой эле ушул берененин 5 жана 6-пункттарында көрсөтүлгөн Бирликтин товарлары төмөнкүдөй жагдайлар пайда болгонго чейин бажы контролунда турат:

1) эгерде эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосунун же эркин кампанын бажы жол-жобосунун колдонулушу ушул товарларды экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштыруу менен аяктаса, Бирликтин бажы чек арасын иш жүзүндө кесип өтүү;

2) бул товарларды реимпорттун бажы жол-жобосуна жайгаштыруу;

3) бажы органы мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык авариянын же күч жеткис күчтүн аракетинин айынан бул товарлардын жок кылынышынын жана (же) кайтарылбас жоготулушунун фактысын же ташуунун жана (же) сактоонун демейкидей шарттарында табигый кемүүнүн натыйжасында бул товарларды кайтарылбас жоготуу фактысын таанышы;

4) ушул Кодекстин 207-беренесинин 10-пунктунун 1-пунктчасында жана 215-беренесинин 7-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн учурларда бул товарларды көмүү, зыянсыздандыруу, утилдештирүү же башкача ыкма менен жок кылуу фактысын тастыктаган документтерди бажы органына берүү;

5) ушул Кодекстин 207-беренесинин 10-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн учурда эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосунун аракетинин токтошу.

12. Бирликтин товарларынын статусун алган жана аларды бажылык декларациялоо ушул Кодекстин 117-беренесинде аныкталган өзгөчөлүктөр менен жүзөгө ашырылган товарлар товардын акыркы компонентин чыгарган күнгө чейин же болбосо товарга декларацияларда камтылган маалыматтарга өзгөртүүлөр (толуктоолор) киргизилгенге чейин ушул Кодекстин 117-беренесинин 9-пунктуна ылайык товардын компоненти жагынан бажы контролу алдында болот.

13. Ушул Кодекстин 207-беренесинин 12 жана 13-пункттарында көрсөтүлгөн эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар ушул пункттарда каралган учурларда ушул товарлар жагынан эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосунун аракети аяктаганга чейин ушул Кодекстин 207-беренесинин 12 жана 13-пункттарына ылайык бажы контролу алдында болот.

14. Ушул Кодекстин 215-беренесинин 9-пунктунда көрсөтүлгөн эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар ушул пунктта каралган учурда ушул товарлар жагынан эркин кампанын бажы жол-жобосунун аракеттери аяктаганга чейин ушул Кодекстин 215-беренесинин 9-пунктуна ылайык бажы контролу алдында болот.

15. Алымсыз сооданын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) Бирликтин товарлары ушул бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштыруу үчүн берилген бажы декларациясы катталган учурдан тартып алымсыз сооданын бажы жол-жобосунун аракети аяктаганга чейин ушул Кодекстин 246-беренесиндеги 1-пунктка жана 5-пункттун 2-пунктчасына ылайык бажы контролу алдында болот.

15-берене. Жараксыз болуп калган, иштен чыккан же бузулган товарлар

1. Ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн товарларды кошпогондо, Бирликтин бажы аймагына алынып келген, авариянын же күч жеткис күчтүн аракетинин айынан аларды бажылык декларациялоого чейин, анын ичинде аларды сактоо мезгилинде, ошондой эле ташуу учурунда жараксыз болуп калган, иштен чыккан же бузулган товарлар бажы транзитинин жол-жобосуна ылайык аларга карата андан кийин бажы операцияларын жасоодо Бирликтин бажы аймагына жараксыз болуп калган, иштен чыккан же бузулган абалда алынып келген катары каралат.

2. Бирликтин бажы аймагына алынып келген, авариянын же күч жеткис күчтүн айынан аларды чыгарганга чейин арыз берилгенге чейин, ушул Кодекстин 120-беренесине ылайык товарларга бажылык декларация берилгенге чейин же мындай товарлар ушул Кодекстин 104-беренесине ылайык порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагындагы эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган деп эсептелген күнгө чейин, анын ичинде аларды убактылуу сактоо мезгилинде, ошондой эле бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык ташуу учурунда, андан кийин аларга карата бажы операцияларын жасоо учурунда жараксыз болуп калган, иштен чыккан же бузулган товарлар Бирликтин бажы аймагына жараксыз болуп калган, иштен чыккан же бузулган абалда алынып келген катары каралат.

16-берене. Соттун чечими боюнча конфискацияланган же мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландырылган же өндүрүп алынган чет өлкөлүк товарлар

1. Соттун чечими боюнча конфискацияланган же мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландырылган чет өлкөлүк товарлар – бажы жол-жобосуна жайгаштырылууга, ал эми жеке пайдалануудагы товарлар эркин жүгүртүүгө чыгарылууга тийиш эмес. Көрсөтүлгөн товарлар ушундай чечим күчүнө киргенге чейин Бирликтин товарларынын статусуна ээ болот.

2. Соттун чечими боюнча бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн эсебинен өндүрүп алынган чет өлкөлүк товарлар мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык Бирликтин товарларынын статусуна ээ болот.

17-берене. Мүчө мамлекеттердин кызыкдар жактары жана мамлекеттик органдары товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн ылгап алышы

1. Мүчө мамлекеттердин кызыкдар жактары жана мамлекеттик органдары бажы контролу астында турган товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн бажы органынын уруксаты менен ылгап алууга укуктуу.

2. Товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн ылгап алууга уруксатты бажы органы берет, эгерде мындай ылгоо;

1) бажы контролун жүргүзүүнү татаалдантпаса;

2) товарлардын мүнөздөмөлөрүн өзгөртпөсө;

3) бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөн качууга же тыюу салууларды чектөөлөрдү, ички рынокту коргоо чараларын сактабагандыкка алып келбесе.

3. Товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн ылгап алууга уруксат же ушундай уруксатты берүүдөн баш тартуу ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн адамдар жана органдар кайрылган күндөн кийинки 1 жумушчу күндөн кечиктирбестен берилет.

4. Товарлардын сынамдарына жана (же) үлгүлөрүнө өзүнчө бажы декларациясы алар товарларды бажы жол-жобосуна жайгаштыруу учурунда – товарларга декларацияда, ал эми товарлар ушул Кодекстин 37 жана 40-главаларында каралган тартипте жана шарттарда Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөн учурда жүргүнчү бажы декларациясында көрсөтүлгөн шартта берилбейт.

18-берене. Бажы органдарына отчеттуулукту берүү

1. Бажы ишинин чөйрөсүндө ишмердикти жүзөгө ашыруучу жактар, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор жана эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жана эркин кампанын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларга, ошондой эле Бирликтин товарларына ээлик кылган жана (же) аларды пайдаланган жактар бажы органдарына сакталып, ташылып, сатылып, кайра иштетилип жана (же) колдонулуп жаткан товарлар жөнүндө, ошондой эле ушул пункттун экинчи абзацын эске алуу менен жасалган бажы операциялары жөнүндө отчеттуулукту берүүгө милдеттүү.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык көрсөтүлгөн жактар отчеттуулукту бажы органынын талабы боюнча гана бериши белгилениши мүмкүн.

2. Отчеттуулукту берүү ыкмасы, отчеттордун формасы, электрондук документ түрүндө берилүүчү отчеттордун түзүмү жана форматы, аларды толтуруу тартиби, ошондой эле отчеттуулукту берүү тартиби жана мөөнөттөрү мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык аныкталат.

3-глава

Евразиялык экономикалык бирликтин Тышкы экономикалык ишмердигинин бирдиктүү товардык номенклатурасы. Товарлардын классификациясы

19-берене. Евразиялык экономикалык бирликтин Тышкы

экономикалык ишмердигинин бирдиктүү товардык номенклатурасы жана аны жүргүзүү

1. Евразиялык экономикалык бирликтин Тышкы экономикалык ишмердигинин бирдиктүү товардык номенклатурасы (мындан ары – Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасы) бажы-тарифтик жөнгө салуу чараларын, алып чыгуу бажы алымдарын, тыюу салуударды жана чектөөлөрдү, ички рынокту коргоо чараларын колдонуу, бажы статистикасын жүргүзүү максатында товарларды классификациялоо үчүн колдонулуучу товарларды сыпаттоонун жана код коюунун системасы болуп саналат.

Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасы товарларга салык салуу жана Бирликтин укугун түзгөн эл аралык келишимдерде жана актыларда жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган башка максаттарда колдонулушу мүмкүн.

2. Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын эл аралык негизи болуп Дүйнөлүк бажы уюмунун Товарларды сыпаттоонун жана аларга код коюунун ылайык келтирилген системасы жана Көз карандысыз Мамлекеттердин Шериктештигинин Тышкы экономикалык ишмердигинин товардык номенклатурасы саналат.

3. Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасын Комиссия бекитет.

4. Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына түшүндүрмөлөрдү Комиссия кабыл алат.

5. Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасын жүргүзүүнү Комиссия жүзөгө ашырат. Бул максатта Комиссия тарабынан төмөнкүлөр жүзөгө ашырылат;

1) Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын эл аралык негиздерин өзгөртүүлөрдүн, ошондой эле ушул эл аралык негизди чечмелөө боюнча түшүндүрмөлөрдүн мониторинги;

2) Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасын жана ага карата түшүндүрмөлөрдү эл аралык негизге ылайык келтирүү;

3) мүчө мамлекеттердин сунуштары боюнча Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына жана ага карата түшүндүрмөлөргө өзгөртүүлөрдү киргизүү;

4) кезектеги версияга өтүүдө таблица түрүндө товардык позициялардын, субпозициялардын жана чакан субпозициялардын деңгээлинде Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын коддорунун анын эл аралык негизине ылайыктуулугу жөнүндө маалыматты түзүү жана мүчө мамлекеттердин ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдарына берүү;

5) Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасын жана ага карата түшүндүрмөлөрдү даярдоо жана мүчө мамлекеттердин ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдарына жөнөтүү;

6) Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасын

жүргүзүү үчүн зарыл болгон башка функциялар.

6. Комиссия Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасын жүргүзүүнүн тартибин, анын ичинде ага жана анын түшүндүрмөлөрүнө өзгөртүүлөрдү киргизүүнү, ошондой эле ушул маселелер боюнча Комиссиянын жана мүчө мамлекеттердин ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдарынын өз ара аракеттенүүсүн Комиссия аныктайт.

20-берене. Товарлардын классификациясы

1. Декларант жана башка жактар бажылык декларациялоо учурунда Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык жана эл аралык келишимдерге жана бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү актыларга ылайык бажы органына Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товардын коду берилүүчү башка учурларда товарларды классификациялоону жүзөгө ашырат.

Эгерде ушул Кодекске ылайык бажы декларациясында Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товардын коду жөнүндө маалымат көрсөтүлүүгө тийиш болбосо, бажылык декларациялоо учурунда товарларды классификациялоо жүргүзүлбөйт.

Товарларды классификациялоонун туура экенин текшерүүнү бажы органдары жүзөгө ашырат.

2. Бажы органы товарларды классификациялоону төмөнкүдөй учурларда жүзөгө ашырат:

1) товарлар чыгарылганга чейин, ошондой эле андан кийин бажы органы бажылык декларациялоо учурунда алардын туура эмес классификациясын тапканда. Бул учурда бажы органы товарларды классификациялоо жөнүндө чечим кабыл алат. Товарларды классификациялоо жөнүндө чечимдин формасы, аны кабыл алуу тартиби жана мөөнөттөрү мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык белгиленет;

2) төлөнүүгө тийиш болгон бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө:

ушул Кодекстин 56-беренесине, 72-беренесинин 5-пунктуна, 137-беренесинин 11-пунктуна, 198-беренесинин 12-пунктуна, 208-беренесинин 9-пунктуна, 216-беренесинин 6-пунктуна жана 315-беренесине ылайык;

ушул Кодекстин 91-беренесинин 4-пунктунда, 97-беренесинин 3-пунктунда, 103-беренесинин 4-пунктунда, 153-беренесинин 5-пунктунда, 249-беренесинин 8-пунктуна, 280-беренесинин 4-пунктунда, 284-беренесинин 4-пунктунда, 295-беренесинин 3 жана 8-пункттарында жана 309-беренесинин 3-пунктуна көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда;

декларант ушул Кодекстин 117-беренесинин 9-пунктунда көрсөтүлгөн аракеттерди жасабаган учурда;

3) ушул главада каралган башка учурлар.

3. Эгерде ушул берененин 2-пунктунун 2-пунктчасында каралган учурларда товарларды классификациялоодо бажы органында товарлардын

мүнөздөмөлөрү, алардын аталыштары жөнүндө так маалыматтар же 10 белги деңгээлинде товарларды классификациялоо үчүн зарыл болгон башка маалымат жок болсо, товарлардын кодун Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык классификациялык белгилерге таасир этүүчү товардын мүнөздөмөлөрү жөнүндө колдо болгон маалыматтарга таянып, кеминде алгачкы 4 белги деңгээлинде аныктоого жол берилет.

4. Коммерциялык, транспорттук (ташуучу) жана (же) башка документтерди, анын ичинде эксперттик мекемелер берүүчү корутундуларда, маалыматтарда, актыларда көрсөтүлгөн товарлардын коддору товарларды классификациялоо үчүн милдеттүү болуп саналбайт.

21-берене. Товарларды классификациялоо жөнүндө чечимдер, бажы органдары кабыл алуучу товарлардын айрым түрлөрүнүн классификациясы жөнүндө чечимдер жөнүндө түшүндүрмөлөр

1. Жактардын арызы боюнча бажы органдары товарларды бажылык декларациялоого чейин аларды классификациялоону Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товарларды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдерди (мындан ары – товарларды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдер) жана чогултулбаган же бириндетилген түрдө, анын ичинде толукталбаган же аяктабаган түрдө Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү товарларды классификациялоо жөнүндө чечимди кабыл алуу аркылуу жүзөгө ашыра алат.

2. Товарларды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдер ушул главага ылайык кабыл алынат.

3. Чогултулбаган же бириндетилген түрдө, анын ичинде толукталбаган же бүткөрүлбөгөн түрдө Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү товарларды классификациялоо жөнүндө чечимдер мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык белгиленүүчү форма боюнча, тартипте жана мөөнөттөрдө кабыл алынат.

Ушул Кодекстин 117-беренесинде аныкталган өзгөчөлүктөрү бар бажылык декларациялоону жүзөгө ашыруу максатында бажы органдары аларга карата товарларды классификациялоо жөнүндө көрсөтүлгөн чечимдерди кабыл алуучу товарлардын тизмеги Комиссия жана Комиссия караган учурларда мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан аныкталат.

4. Товарларды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдер – бажы органдары ушундай товарларды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдерди кабыл алган мүчө мамлекеттин аймагында, ал эми ушул пункттун экинчи абзацында каралган учурда башка мүчө мамлекеттердин аймактарында кабыл алынат. Товарларды бажылык декларациялоо учурунда товарлардын коддору жөнүндө маалыматтар Тышкы экономикалык

ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товарларды классификациялоо жөнүндө кабыл алынган алдын ала чечимдерге ылайык товарларга декларацияларда көрсөтүлөт.

Бажылык декларациялоо учурунда чогултулбаган же бириндетилген түрдө, анын ичинде толукталбаган же бүткөрүлбөгөн түрдө Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүп жаткан жана айрым мезгилдин ичинде бир же бир нече транспорт каражаттары менен Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүп жаткан, аларга карата товарларды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдер кабыл алынган товарлардын бажы транзитинин жол-жобосуна ылайык Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык ушундай товарларды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдерде көрсөтүлгөн товарлардын коддору жөнүндө маалыматтар көрсөтүлүшү мүмкүн.

5. Чогултулбаган же бириндетилген түрдө, анын ичинде толукталбаган же бүткөрүлбөгөн түрдө Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүп жаткан товарлардын классификациясы жөнүндө чечимдер анын бажы органдары ушундай чечим кабыл алган мүчө мамлекеттин аймагында колдонулат.

Чогултулбаган же бириндетилген түрдө, анын ичинде толукталбаган же бүткөрүлбөгөн түрдө Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүп жаткан товарлардын классификациясы жөнүндө чечимдер чогултулбаган же бириндетилген түрдө, анын ичинде толукталбаган же бүткөрүлбөгөн түрдө Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүп жаткан, ушундай чечимдерде көрсөтүлгөн, ушул чечимдер күчүндө болгон мөөнөттүн ичинде Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүп жаткан жана анын бажы органдары ушундай чечим кабыл алган мүчө мамлекетке бараткан товарлардын бажы жол-жобосуна ылайык бажылык декларациялоо учурунда башка мүчө мамлекеттердин аймактарында да колдонулат. Ушундай товарлардын компоненттерин бажылык декларациялоо учурунда транзиттик декларацияларда чогултулбаган же бириндетилген түрдө, анын ичинде толукталбаган же бүткөрүлбөгөн түрдө Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүп жаткан товарларды классификациялоо жөнүндө кабыл алынган чечимдерге ылайык Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык толукталбаган же бүткөрүлбөгөн түрдөгү товарлардын коддору жөнүндө маалыматтар көрсөтүлүшү мүмкүн.

6. Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасы бир түрдүү колдонулушун камсыз кылуу максатында мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында аныкталган бажы органдары мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген тартипте товарлардык айрым түрлөрүнүн классификациясы жөнүндө чечимдерди кабыл алып жана түшүндүрмөлөрдү бере алат. Бажы органдары ушундай чечимдерди жана түшүндүрмөлөрдү жарыялоону камсыз кылат.

Көрсөтүлгөн чечимдер жана түшүндүрмөлөр анын бажы органы кабыл алган мүчө мамлекеттин аймагында товарларды классификациялоо учурунда

милдеттүү болуп саналат.

7. Ушул главанын жоболорун колдонуу максаттары үчүн товарлардын айры түрү деп жалпы классификациялык белгилери бар, конкреттүү аталыштары, конкреттүү маркалары, моделдери, артикулдары, модификациялары бар жана башка ушундай жекече мүнөздөмөлөрү бар товарларды Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык бир кодго кошууга мүмкүндүк товарлардын жыйындысы түшүнүлөт.

22-берене. Товарлардын айрым түрлөрүнүн классификациясы жөнүндө Комиссиянын чечимдери жана түшүндүрмөлөрү

1. Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасын бир түрдүү колдонууну камсыз кылуу максатында Комиссия бажы органдарынын сунуштарынын негизинде товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоо жөнүндө чечим кабыл алат.

Комиссия бажы органдары кабыл алган товарларды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдерде, ушул Кодекстин 21-беренесинин 6-пунктуна ылайык бажы органдары кабыл алган (берген) товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоо жөнүндө чечимдерде же түшүндүрмөлөрдө товарлардын ар түрдүү классификациясын тапкан учурда Комиссия өз демилгеси боюнча товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоо жөнүндө чечим кабыл алат.

2. Товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоо жөнүндө чечимдер Комиссиянын чечимдери түрүндө кабыл алынат.

3. Ушул беренеге ылайык кабыл алынган Комиссиянын чечими күчүнө кирген күндөн тартып алар боюнча Комиссия чечим кабыл алган товарлардын түрлөрү жагынан ушул Кодекстин 21-беренесинин 6-пунктуна ылайык бажы органдары кабыл алган (берген) товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоо жөнүндө чечимдер жана түшүндүрмөлөр кабыл алынбайт жана жокко чыгарылууга тийиш. Ушул Кодекстин 21-беренесинин 6-пунктуна ылайык бажы органдары кабыл алган (берген) товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоо жөнүндө чечимдерди жана түшүндүрмөлөрдү жокко чыгаруу тууралуу чечимдер ушул беренеге ылайык кабыл алынган Комиссиянын чечими күчүнө кирген күндөн тартып күчүнө кирет.

4. Ушул беренеге ылайык кабыл алынган Комиссиянын чечимдери төмөнкүдөй негиздер боюнча күчүн жоготту деп таанылат же болбосо өзгөртүлүүгө тийиш:

1) Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасын өзгөртүү;

2) Комиссия ушундай чечимдерди кабыл алып жатканда жол берилген жана Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоого таасир этпеген каталарды, анын ичинде, мисалы,

тамганы туура эмес басууну, техникалык каталарды жана башкаларды табуу;

3) Комиссиянын чечиминде көрсөтүлгөн, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товарлардын айрым түрлөрүнүн коддоруна, товарлардын айрым түрлөрүн сыпаттоого жана Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасын чечмелөөнүн Негизги эрежелерин колдонууга таасир эткен товарлардын айрым түрлөрү жөнүндө кошумча маалыматты алуу;

4) ушул беренеге ылайык кабыл алынган Комиссиянын чечимин жана айрым жоболорун Евразиялык экономикалык бирликтин Соту тиешелүү Бирлик жөнүндө Келишимге, Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге жана (же) Бирликтин органдарынын чечимдерине ылайык эмес деп таанылышы.

5. Товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоо жөнүндө Комиссиянын чечимдерин даярдоо тартиби, анын ичинде ушундай чечимдерди кабыл алуу жөнүндө сунуштарды бажы органдары Комиссияга киргизишинин, аларды Комиссия карап чыгышынын, ушул берененин 1-пунктунун экинчи абзацына ылайык даярдалган Комиссиянын чечимдеринин долбоорлорун бажы органдары макулдашуусунун эрежелери Комиссия тарабынан аныкталат.

6. Бажы органдарынын сунуштары боюнча Комиссия товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоо жөнүндө түшүндүрмөлөрдү берет.

Товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоо жөнүндө түшүндүрмөлөр Комиссиянын сунуштамалары түрүндө кабыл алынат.

Товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоо жөнүндө түшүндүрмөлөр, эгерде ушул Кодекстин 21-беренесинин 6-пунктуна ылайык аныкталган бажы органдарында Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык ушундай товарларды классификациялоо жөнүндө бирдиктүү пикир бар болсо, кабыл алынат.

Товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоо жөнүндө Комиссиянын түшүндүрмөлөрүн даярдоо тартиби, анын ичинде ушундай түшүндүрмөлөрдү берүү жөнүндө сунуштарды бажы органдары Комиссияга киргизишинин, аларды Комиссия карап чыгышынын, ушундай түшүндүрмөлөрдүн долбоорлорун бажы органдары макулдашуусунун эрежелери Комиссия тарабынан аныкталат.

23-берене. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу тартиби

1. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу тартиби – ушул берене жана ушул Кодекстин 24–27-беренелери менен, ал эми көрсөтүлгөн беренелер менен жөнгө салынбаган бөлүгү мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык аныкталат.

2. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди мүчө

мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында аныкталган бажы органдары кабыл алат.

3. Бажы транзитинин бажы жол-жобосун кошпогондо, товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди аны бажы жол-жобосуна жайгаштыруу учурунда товарды чыгаруу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттин бажы органы кабыл алат.

4. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечим товардын ар бир аталышы боюнча кабыл алынат, ал өзүнө айрым марканы, моделди, артикулду жана модификацияны камтыйт.

5. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдин формасын, аны толтуруу жана ушундай товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимге өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүү тартибин Комиссия аныктайт.

6. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди алган жак аны жоготуп жиберген учурда бул жакка ушундай товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдин жуп нускасы берилет.

24-берене. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу жөнүндө арыз

1. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди электрондук документ же кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө берилген жактын (мындан ары ушул главада – арыз ээси) арызынын негизинде бажы органы кабыл алат.

2. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу жөнүндө арыз товардын толук коммерциялык аталышын, фирмалык аталышын (товардык белгисин), негизги техникалык жана коммерциялык мүнөздөмөлөрүн жана товарды биротоло классификациялоого мүмкүндүк бере турган башка маалыматты камтууга тийиш. Зарыл болгон учурда товардын сынамдары жана (же) үлгүлөрү, буюмдардын фотосу, сүрөттөрү, чиймелери, паспорттору жана товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу үчүн зарыл болгон башка документтер берилет.

3. Эгерде арыз ээси берген маалыматтар товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу үчүн жетишсиз болсо, бажы органы товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу жөнүндө арыз бажы органында катталган күндөн тартып 30 календардык күндөн кечиктирбестен кошумча маалымат берүү зарылчылыгы жөнүндө суроо-талапты арыз ээсине жөнөтөт. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында ушундай суроо-талапты жөнөтүү үчүн узактыгы азыраак мөөнөт белгилениши мүмкүн.

Кошумча маалымат бажы органы арыз ээсине жөнөткөн кошумча маалыматты берүү зарылчылыгы жөнүндө суроо-талап катталган күндөн тартып 60 календардык күндөн кечиктирбестен берилүүгө тийиш.

Эгерде кошумча маалымат белгиленген мөөнөттө берилбесе же болбосо берилген кошумча маалымат товарды классификациялоо жөнүндө

алдын ала чечимди кабыл алууга мүмкүндүк берүүчү маалыматтарды камтыбаса, бажы органы товарды классификациялоо жөнүндө ушундай алдын ала чечимди кабыл алуудан баш тартат жана бул жөнүндө баш тартуунун себептерин көрсөтүү менен арыз ээсине билдирет.

25-берене. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу мөөнөтү жана колдонулушунун мөөнөтү

1. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечим бажы органы товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу жөнүндө арыз катталган күндөн тартып 90 календардык күндөн кечиктирбестен кабыл алынат.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуунун узактыгы азыраак мөөнөтү белгилениши мүмкүн.

Ушул Кодекстин 24-беренесинин 3-пунктуна ылайык кошумча маалыматты берүү зарыл болгон учурда ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн же ушул пункттун экинчи абзацына ылайык белгиленген мөөнөттүн өтүшү кошумча маалыматты берүү зарылчылыгы жөнүндө арыз ээсине жөнөтүлгөн суроо-талапты бажы органы каттаган күндөн тартып убактылуу токтотулат жана бажы органы кошумча маалыматты алган күндөн тартып калыбына келтирилет.

2. Эгерде мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдин колдонулушунун алда канча узак мөөнөтү белгиленбесе, товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечим кабыл алынган күндөн тартып 3 жылдын ичинде күчүндө болот.

26-берене. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимге өзгөртүүлөрдү киргизүү, анын колдонулушун токтотуу же кайра чакыртып алуу

1. Бажы органы өзү кабыл алган товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимге өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө чечимди, ошондой эле өзү же төмөн турган бажы органы кабыл алган товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдин колдонулушун токтотуу жөнүндө чечимди же аны кайра чакыртып алуу жөнүндө чечимди кабыл алат.

2. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимге өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө чечим бажы органы же арыз ээси товарды классификациялоо жөнүндө ушул алдын ала чечимди кабыл алууда жол берилген жана Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товардын коду жөнүндө маалыматтарга таасир этпеген каталарды тапкан учурда кабыл алынат.

Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимге

өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө чечим товарды классификациялоо жөнүндө ушул алдын ала чечим кабыл алынган күндөн тартып күчүнө кирет.

3. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдин колдонулушун токтотуу жөнүндө чечим төмөнкүдөй учурларда токтотулат:

1) арыз ээси товарды классификациялоо жөнүндө ушул алдын ала чечимди кабыл алуу үчүн ишенимсиз жана (же) толук эмес маалыматтарды камтыган документтерди, жасалма документтерди же болбосо ишенимсиз жана (же) толук эмес маалыматтарды бергендигин бажы органы белгилегенде;

2) бажы органы товарды классификациялоо жөнүндө ушул алдын ала чечимди кабыл алууда жол берилген жана Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товардын коду жөнүндө маалыматтарга таасир эткен каталарды тапканда.

4. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдин колдонулушун токтотуу жөнүндө чечим ушул берененин 3-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн учурда товарды классификациялоо жөнүндө ушундай алдын ала чечим кабыл алынган күндөн тартып күчүнө кирет.

Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдин колдонулушун токтотуу жөнүндө чечим ушул берененин 3-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн учурда товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдин колдонулушун токтотуу жөнүндө ушул чечим кабыл алынган күндөн тартып күчүнө кирет.

5. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдин колдонулушун токтотуу жөнүндө чечимди кабыл алууда ушул берененин 3-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн учурда товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди берген бажы органы товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдин колдонулушун токтотуу жөнүндө чечим кабыл алынган күндөн тартып 10 жумушчу күндөн кечиктирбестен, колдонулушу токтотулган товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу жөнүндө арызды берүү учурунда арыз ээси берген маалыматтардын негизинде товарды классификациялоо жөнүндө жаңы алдын ала чечимди кабыл алат. Мындай товарды классификациялоо жөнүндө жаңы алдын ала чечим кабыл алынган датадан тартып күчүнө кирет.

6. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кайра чакыртып алуу жөнүндө чечим төмөнкүдөй учурларда кабыл алынат:

1) Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ага карата товарды классификациялоо жөнүндө ушул алдын ала чечим кабыл алынган товарды классификациялоого таасир этүүчү өзгөртүүлөр киргизилген;

2) Комиссия товарды классификациялоо жөнүндө ушул алдын ала чечимде көрсөтүлгөн товардын классификациясын өзгөртүүгө алып келүүчү товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоо жөнүндө чечим кабыл алган;

3) бажы органы товарды классификациялоо жөнүндө ушул алдын ала

чечимде көрсөтүлгөн товардын классификациясын өзгөртүүгө алып келүүчү, ушул Кодекстин 21-беренесинин 6-пунктуна ылайык товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоо жөнүндө чечимди кабыл алган же түшүндүрмөлөрдү берген;

4) Дүйнөлүк бажы уюму мүчө мамлекеттер колдонуучу товарларды классификациялоо жөнүндө чечим кабыл алган.

7. Ушул берененин 6-пунктунун 1 жана 2-пунктчаларында каралган учурларда товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кайра чакыртып алуу жөнүндө чечим Комиссиянын тиешелүү чечими расмий жарыяланган күндөн тартып 30 календардык күндөн кечиктирбестен бажы органы тарабынан кабыл алынат жана Комиссиянын ушундай чечими күчүнө кирген күндөн тартып күчүнө кирет.

Ушул берененин 6-пунктунун 1 жана 2-пунктчаларында каралган учурларда товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кайра чакыртып алуу жөнүндө чечим ушул Кодекстин 21-беренесинин 6-пунктуна ылайык бажы органдары кабыл алган (берген) товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоо жөнүндө тиешелүү чечимдер жана түшүндүрмөлөр расмий жарыяланган күндөн тартып 30 календардык күндөн кечиктирбестен бажы органы тарабынан кабыл алынат жана товарлардын айрым түрлөрүн классификациялоо жөнүндө ушундай чечимдер жана түшүндүрмөлөр менен бир учурда күчүнө кирет.

Ушул берененин 6-пунктунун 4-пунктчасында каралган учурда товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди бажы органы кабыл алышынын жана анын күчүнө киришинин мөөнөттөрү мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен белгиленет.

8. Товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимге өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу чечим, товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдин колдонулушун токтотуу тууралуу чечим, товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кайра чакыртып алуу тууралуу чечим ушундай чечимдерди кабыл алуунун себептерин көрсөтүү менен арыз ээсине жөнөтүлөт, ошондой эле ушундай чечимдер кабыл алынган күндөн кийинки күндөн кечиктирилбестен бажы органдарына жеткирилет.

27-берене. Товарларды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдердин маалымдуулугу

Мамлекеттик, коммерциялык, банктык жана мыйзам тарабынан корголуучу сырды (жашыруун сырды) түзгөн маалыматты же болбосо кызыкдар жакка тиешеси бар башка купуя маалыматты кошпогондо, товарларды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдерден алынган маалыматтар Интернет желесинде Бирликтин расмий сайтына жайгаштырылат.

Бажы органдары ушундай маалыматты Комиссияга жөнөтүшүнүн тартибин, анын ичинде маалыматты берүүнүн техникалык шарттарын

Комиссия аныктайт.

4-глава Товарлардын келип чыгышы

28-берене. Товарлардын келип чыгышын аныктоо

1. Бирликтин бажы аймагына алынып келүүчү товарлардын келип чыгышын аныктоо Бирлик жөнүндө Келишимге ылайык каралган товарлардын келип чыгышын аныктоо максатында жана эрежелери (мындан ары – алынып келүүчү товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелери) боюнча жүргүзүлөт.

2. Эгерде Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерде, Бирликтин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде же мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде башка эрежелер белгиленбесе, Бирликтин бажы аймагынан алынып чыгуучу товарлардын келип чыгышын аныктоо Комиссия белгилеген эрежелер (мындан ары – алынып чыгуучу товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелери) боюнча жүргүзүлөт.

29-берене. Товарлардын келип чыгышын тастыктоо жана товарлардын келип чыгышы жөнүндө документтер

1. Ушул берененин 2-пунктунда каралган учурларды кошпогондо, бажы-тарифтик жөнгө салуу чараларын, тыюу салууларды жана чектөөлөрдү, ички рынокту коргоо чараларын колдонуу товарлардын келип чыгышынын бардык учурларында товарлардын келип чыгышы тастыкталат.

2. Товарлардын келип чыгышын тастыктоо төмөнкүдөй учурларда талап кылынбайт:

1) Бирликтин бажы аймагына алынып келүүчү товарлар бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылат;

2) Товарлар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу ушул Кодекстин 37-главасына ылайык өтөт;

3) алынып келүүчү товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелеринде же алынып чыгуучу товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелеринде каралган башка учурлар.

3. Эгерде бажы органы товарлар андан келип чыккан товарларга тыюу салынган өлкөдөн (өлкөлөрдүн тобунан, өлкөлөрдүн бажы бирлигинен, региондон же өлкөнүн бир бөлүгүнөн) келип чыккандыгынын белгисин тапса, ушул берененин 2-пунктунун жоболоруна карабастан төмөнкүдөй тастыкталат:

1) Бирлик жөнүндө Келишимге ылайык белгиленген тыюу салууларга жана чектөөлөргө ылайык Бирликтин бажы аймагына же мүчө мамлекеттин аймагына алып келүүгө;

2) Бирлик жөнүндө Келишимге ылайык белгиленген тыюу салууларга жана чектөөлөргө ылайык Бирликтин бажы аймагынан же мүчө мамлекеттин аймагынан алып чыгууга;

3) ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык мүчө мамлекеттин аймагына алып келүүгө;

4) ушул мүчө мамлекеттин эл аралык келишимдерине ылайык үчүнчү тараптын мүчө мамлекеттин аймагы боюнча транзитине.

4. Эгерде ушул берененин 3-пунктунун 1–3-пунктчаларында көрсөтүлгөн, мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык бул мүчө мамлекеттин аймагына алып келүүгө тыюу салынган товарлар анын аймагына ушундай товарларды алып келүүгө тыюу салынбаган мүчө мамлекетке Бирликтин бажы аймагы боюнча ташуу (транспортировкалоо) үчүн бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылса, товарлардын келип чыгышын бышыктоо талап кылынбайт.

5. Бирликтин бажы аймагы боюнча башка мүчө мамлекетке ташуу (транспорт менен ташуу) үчүн бажылык транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу товарларды кошпогондо, алардын сакталышына көзөмөлдүк кылуу бажы органдарына жүктөлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдары сакталышын текшерүү максатында мүчө мамлекеттин бажы органдары ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарында аныкталган учурларда жана тартипте товарлардын келип чыгышын бышыктоону талап кылууга укуктуу.

6. Товардын келип чыгышы жөнүндө документ болуп товардын келип чыгышы жөнүндө декларация же товардын келип чыгышы жөнүндө сертификат саналат. Товардын келип чыгышы алынып келүүчү товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелерине же алынып чыгуучу товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелерине ылайык товардын келип чыгышы жөнүндө декларация же товардын келип чыгышы жөнүндө сертификат менен бышыкталат.

30-берене. Товардын келип чыгышы жөнүндө декларация

1. Товардын келип чыгышы жөнүндө декларация – товар келип чыккан өлкөнүн (өлкөлөрдүн тобунун, өлкөлөрдүн бажы бирлигинин, региондун же өлкөнүн бир бөлүгүнүн) же товар алынып чыгып жаткан өлкөнүн (өлкөлөрдүн тобунун, өлкөлөрдүн бажы бирлигинин, региондун же өлкөнүн бир бөлүгүнүн) даярдоочусу, сатуучусу же жөнөтүүчүсү билдирген товарга карата тиешеси бар жана товардын келип чыгышы жөнүндө маалыматтарды камтыган коммерциялык же ар кандай башка документ.

2. Эгерде товардын келип чыгышы жөнүндө декларацияда товардын келип чыгышы жөнүндө билдирилген маалыматтар колдонулушу алынып келүүчү товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелеринде же алынып чыгуучу товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелеринде белгиленген критерийлерге караганда башка критерийлерге негизделгендиги белгиленсе, товардын келип чыгышы жөнүндө ушундай декларация товардын келип

чыгышы жөнүндө документ катары каралбайт.

31-берене. Товардын келип чыгышы жөнүндө сертификат

1. Товардын келип чыгышы жөнүндө сертификат – товардын келип чыгышы жөнүндө күбөлөндүргөн жана товар келип чыккан өлкөнүн (өлкөлөрдүн тобунун, өлкөлөрдүн бажы бирлигинин, региондун же өлкөнүн бир бөлүгүнүн) же алынып келүүчү товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелеринде же алынып чыгуучу товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелеринде белгиленген учурларда товар алынып чыккан өлкөнүн (өлкөлөрдүн тобунун, өлкөлөрдүн бажы бирлигинин, региондун же өлкөнүн бир бөлүгүнүн) ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы же ыйгарым укуктуу уюму берген белгилүү формадагы документ.

Товардын келип чыгышы жөнүндө сертификатка, анын ичинде аны тариздөө жана (же) толтуруу тартибине карата талаптар алынып келүүчү товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелери же алынып чыгуучу товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелери менен белгиленет.

2. Эгерде товардын келип чыгышы жөнүндө сертификатта товардын келип чыгышы жөнүндө маалыматтар колдонулушу алынып келүүчү товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелеринде же алынып чыгуучу товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелеринде белгиленген критерийлерге караганда башка критерийлерге негизделгендиги белгиленсе, товардын келип чыгышы жөнүндө ушундай сертификат товардын келип чыгышы жөнүндө документ катары каралбайт.

3. Эгерде товардын келип чыгышы жөнүндө сертификат контракттын шарттары боюнча, товарлар алынып келүүчү өлкөнүн (өлкөлөрдүн тобунун, өлкөлөрдүн бажы бирлигинин, региондун же өлкөнүн бир бөлүгүнүн) эрежелери боюнча зарыл болсо же товардын келип чыгышы жөнүндө сертификаттын болушу алынып чыгуучу товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелеринде каралган болсо, товарлардын Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуу учурунда товардын келип чыгышы жөнүндө сертификатты мүчө мамлекеттердин ыйгарым укуктуу уюмдары берет.

Товардын келип чыгышы жөнүндө сертификатты берген мүчө мамлекеттердин ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдары же ыйгарым укуктуу уюмдары анын көчүрмөсүн жана анын негизинде товардын келип чыгышы аныкталган башка документтерди товардын келип чыгышы жөнүндө сертификат берилген күндөн тартып кеминде 3 жыл сактоого милдеттүү.

4. Эгерде товардын келип чыгышы жөнүндө сертификат алынып келүүчү товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелеринде же алынып чыгуучу товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелеринде белгиленген аны тариздөө жана (же) толтуруу тартибине карата талаптарды бузуу менен таризделген болсо, товардын келип чыгышы жөнүндө сертификат товардын келип чыгышы жөнүндө документ катары каралбайт.

32-берене. Бирликтин бажы аймагына алынып келүүчү товарлардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимдер

1. Жактардын арызы боюнча бажылык декларациялоо учурунда бажылык операцияларды жасоо убактысын кыскартуу максатында бажы органдары Бирликтин бажы аймагына алынып келүүчү товарлардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимдерди (мындан ары ушул главада – товарлардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимдер) ушундай товарларды бажылык декларациялоого чейин кабыл алат.

2. Товарлардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимдер анын бажы органдары товарлардын келип чыгышы жөнүндө ушундай алдын ала чечимдер кабыл алган мүчө мамлекеттин аймагында товарлардын келип чыгышы жөнүндө ушундай алдын ала чечимдердин колдонулушунун мөөнөтүнүн ичинде колдонулат. Аларга карата товарлардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимдер кабыл алынган товарларды бажылык декларациялоо учурунда алардын келип чыгышы жөнүндө маалыматтар товарлардын келип чыгышы жөнүндө кабыл алынган алдын ала чечимдерге ылайык товарларга декларацияларда көрсөтүлөт.

33-берене. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу тартиби

1. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу тартиби – ушул Кодекстин ушул беренеси жана 34 – 36-беренелери менен, ал эми көрсөтүлгөн беренелер менен жөнгө салынбаган бөлүгү мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык аныкталат.

2. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында аныкталган бажы органдары кабыл алат.

3. Бажы транзитинин бажы жол-жобосун кошпогондо, товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди товарды бажы жол-жобосуна жайгаштыруу учурунда аны чыгаруу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттин бажы органы кабыл алат.

4. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечим конкреттүү өлкөдөн Бирликтин бажы аймагына алынып келүүчү товардын ар бир аталышы боюнча кабыл алынат.

5. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимдин формасы, аны толтуруу жана товардын келип чыгышы жөнүндө ушундай алдын ала чечимге өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүү тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

6. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди алган жак аны жоготкон учурда бул жакка товардын келип чыгышы жөнүндө мындай алдын ала чечимдин жуп нускасы берилет.

34-берене. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу жөнүндө арыз

1. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди жактын (мындан ары ушул главада – арыз ээси) электрондук документ же кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө берилген арызынын негизинде бажы органы кабыл алат.

2. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу жөнүндө арыз төмөнкүлөр тууралуу маалыматтарды камтууга тийиш:

1) арыз ээси (аталышы жана дареги);

2) товар (толук коммерциялык аталышы, фирмалык аталышы (товардык белги), негизги техникалык жана коммерциялык мүнөздөмөлөр (функциялык багыты, сорту, маркасы, модели, артикулу, жекече жана транспорттук таңгактын сыпаттамасы), Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык код, наркы);

3) товар алардан жасалган материалдар, алардын келип чыгышы, Товарларды сыпаттоонун жана код коюунун шайкеш тутумуна ылайык коддор, нарк;

4) товарды даярдоо үчүн жасалган өндүрүштүк жана технологиялык операциялар.

3. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу тууралуу арызга товарды өндүрүүчү өлкөнүн (өлкөлөрдүн тобунун, өлкөлөрдүн бажы бирлигинин, региондун же өлкөнүн бир бөлүгүнүн) соода-өнөр жай палаталарынын жана (же) башка эксперттик уюмдарынын экспертизасынын актылары жана ага карата товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечим кабыл алынып жаткан товардын келип чыгышы жөнүндө сертификат тиркелет.

Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу тууралуу арызга анда көрсөтүлгөн маалыматтарды тастыктаган төмөнкүдөй башка документтер тиркелет: сыноолордун протоколдору, товарды изилдөөнүн натыйжалары келтирилген эксперттик уюмдардын адистеринин корутундулары, товарды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу алып өтүүнү караган бүтүм жасалганын тастыктаган документтер, өндүрүлгөн товардын наркынын калькуляциясы, коммерциялык эсептер, бухгалтердик документтер, товарды даярдоонун технологиялык процессинин кең-кесири сыпаттамасы жана бул товар толугу менен товар келип чыккан өлкөнүн (өлкөлөрдүн тобунун, өлкөлөрдүн бажы бирлигинин, региондун же өлкөнүн бир бөлүгүнүн) аймагында алынгандыгы, өндүрүлгөнү же жетиштүү иштетүүгө (кайра иштетүүгө) кириптер кылынган жөнүндө күбөлөгөн башка документтер, буюмдардын фотосу, сүрөттөрү, чиймелери, паспорттору жана жаткан товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу үчүн зарыл болгон башка документтер. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу тууралуу арызга ошондой эле товардын сынамдары жана (же) үлгүлөрү тиркелиши мүмкүн.

Бажы органы товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу тууралуу арызга тиркелген, анын бажы органы арыз берген мүчө мамлекеттин мамлекеттик тили болуп саналбаган тилде түзүлгөн документтерде камтылган маалыматтардын котормосун талап кылууга укуктуу.

4. Эгерде арыз ээси берген маалымат товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу үчүн жетишсиз болуп саналса, бажы органы товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу тууралуу арыз бажы органында катталган күндөн тартып 30 календардык күндөн кечиктирбестен арыз ээсине кошумча маалыматты берүү зарылчылыгы жөнүндө суроо-талапты жөнөтөт. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында ушундай суроо-талапты жөнөтүү үчүн узактыгы аз мөөнөт белгилениши мүмкүн.

Кошумча маалымат арыз ээсине жөнөтүлгөн кошумча маалыматты берүү зарылчылыгы жөнүндө суроо-талапты бажы органы каттаган күндөн тартып 60 календардык күндөн кечиктирбестен берилүүгө тийиш.

Эгерде кошумча маалымат белгиленген мөөнөттө берилбесе же болбосо берилген кошумча маалымат товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алууга мүмкүндүк берүүчү маалыматтарды камтыбаса, бажы органы товардын келип чыгышы жөнүндө мындай алдын ала чечимди кабыл алуудан баш тартат жана бул жөнүндө баш тартуунун себептерин көрсөтүү менен арыз ээсине кабарлайт.

5. Эгерде товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу учурунда товардын келип чыгышы жөнүндө берилген сертификат түп нуска эмес болуп саналгандыгынын жана (же) ишенимсиз маалыматтарды камтыгандыгынын белгилери табылган учурда, бажы органы товардын келип чыгышы жөнүндө ушундай сертификатты текшерүүнү жүргүзүү үчүн товардын келип чыгышы жөнүндө сертификатты берген жана (же) аны текшерүүгө ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга (ыйгарым укуктуу уюмга) товардын келип чыгышы жөнүндө ушундай сертификатты жөнөтүүгө укуктуу.

Эгерде товардын келип чыгышы жөнүндө сертификатты берген жана (же) аны текшерүүгө ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган (ыйгарым укуктуу уюм) товардын келип чыгышы жөнүндө сертификат түп нуска болуп саналбайт жана (же) ишенимсиз маалыматтарды камтыйт деп бышыкталса, бажы органы товардын келип чыгышы жөнүндө ушундай алдын ала чечимди кабыл алуудан баш тартат жана бул жөнүндө баш тартуунун себептерин көрсөтүү менен арыз ээсине кабарлайт.

35-берене. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу мөөнөтү жана анын колдонулушунун мөөнөтү

1. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечим бажы органы товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу тууралуу

арызды каттаган күндөн тартып 90 календардык күндөн кечиктирбестен кабыл алынат.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуунун узактыгы азыраак мөөнөтү белгилениши мүмкүн.

Ушул Кодекстин 34-беренесинин 4-пунктуна ылайык кошумча маалыматты берүү же болбосо ушул Кодекстин 34-беренесинин 5-пунктуна ылайык текшерүүнү жүргүзүү үчүн товардын келип чыгышы жөнүндө сертификат жөнөтүлгөн учурда ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн же ушул пункттун экинчи абзацында белгиленген мөөнөттүн өтүшү бажы органы арыз ээсине жөнөтүлгөн кошумча маалыматты берүү зарылчылыгы жөнүндө суроо-талапты каттаган күндөн тартып же болбосо текшерүүнү жүргүзүү үчүн товардын келип чыгышы жөнүндө сертификат жөнөтүлгөн күндөн тартып убактылуу токтотулат жана бажы органы товардын келип чыгышы жөнүндө сертификатты берген жана (же) аны текшерүүгө ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын (ыйгарым укуктуу уюмдун) кошумча маалыматын же болбосо жообун алган күндөн тартып калыбына келтирилет.

Бажы органы ушул Кодекстин 34-беренесинин 5-пунктуна ылайык текшерүүнү жүргүзүү үчүн товардын келип чыгышы жөнүндө сертификатты жөнөткөн учурда бажы органы арыз ээсине ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн же ушул пункттун экинчи абзацында белгиленген мөөнөттүн убактылуу токтотулушу жөнүндө кабарлайт.

2. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечим ушундай алдын ала чечимди кабыл алууга негиз болгон товардын келип чыгышы жөнүндө сертификаттын колдонулушунун мөөнөтүнүн аралыгында күчүндө болот.

36-берене. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимге өзгөртүүлөрдү киргизүү, анын күчүн токтотуу же кайра чакыртып алуу

1. Бажы органы өзү кабыл алган товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимге өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу чечимди, ошондой эле ал же болбосо төмөн турган бажы органы кабыл алган товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимдин күчүн токтотуу тууралуу чечимди же аны кайра чакыртып алуу тууралуу чечимди кабыл алат.

2. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимге өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу чечим бажы органы же арыз ээси товардын келип чыгышы жөнүндө ушул алдын ала чечимди кабыл алуу учурунда кетирилген жана товарлардын келип чыгышы жөнүндө маалыматтарга таасир этпеген каталарды тапкан учурда кабыл алынат.

Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимге өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу чечим товардын келип чыгышы жөнүндө ушул алдын ала чечим кабыл алынган күндөн тартып күчүнө кирет.

3. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимдин

колдонулушун токтотуу тууралуу чечим төмөнкүдөй учурларда кабыл алынат:

1) арыз ээси товардын келип чыгышы жөнүндө ушул алдын ала чечимди кабыл алуу үчүн ишенимдүү эмес жана (же) толук эмес маалыматтарды камтыган документтерди, жасалма документтерди же болбосо ишенимдүү эмес жана (же) толук эмес маалыматтарды бергендигин бажы органы белгилегенде;

2) товардын келип чыгышы жөнүндө ушул алдын ала чечимди кабыл алуу учурунда кетирилген жана товарлардын келип чыгышы жөнүндө маалыматтарга таасир эткен каталарды бажы органы тапканда.

4. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимдин колдонулушун токтотуу тууралуу чечим ушул берененин 3-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн учурда товардын келип чыгышы жөнүндө ушул алдын ала чечим кабыл алынган күндөн тартып күчүнө кирет.

Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимдин колдонулушун токтотуу тууралуу чечим ушул берененин 3-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн учурда товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимдин колдонулушун токтотуу тууралуу ушул чечим кабыл алынган күндөн тартып күчүнө кирет.

5. Ушул берененин 3-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн учурда товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимдин колдонулушун токтотуу тууралуу чечим кабыл алынганда товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди берген бажы органы товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимдин колдонулушун токтотуу тууралуу чечим кабыл алынган күндөн тартып 10 жумушчу күндөн кечиктирбестен колдонулушу токтотулган товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу тууралуу арызды берүү учурунда арыз ээси берген маалыматтардын негизинде товардын келип чыгышы жөнүндө жаңы алдын ала чечимди кабыл алат. Товардын келип чыгышы жөнүндө ушундай жаңы алдын ала чечим ал кабыл алынган датадан тартып күчүнө кирет.

6. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кайра чакыртып алуу тууралуу чечим, эгерде алынып келүүчү товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелерине аларга карата товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечим кабыл алынган товарлардын келип чыгышын аныктоого таасир этүүчү товардын келип чыгышын аныктоо критерийлери жагынан өзгөртүүлөр киргизилсе, кабыл алынат.

Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кайра чакыртып алуу тууралуу чечим алынып келүүчү товарлардын келип чыгышын аныктоо эрежелерине көрсөтүлгөн өзгөртүүлөр күчүнө кирген күндөн тартып күчүнө кирет.

7. Товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимге өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу чечим, товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимдин колдонулушун токтотуу жөнүндө чечим, товардын келип чыгышы жөнүндө алдын ала чечимди кайра чакыртып алуу тууралуу чечим мындай чечимдерди кабыл алуунун себептерин көрсөтүү менен арыз

ээсине жөнөтүлөт, ошондой эле ушундай чечимдер кабыл алынган күндөн кийинки күндөн кечиктирбестен бажы органдарына жеткирилет.

5-глава Товарлардын бажылык наркы

37-берене. Аныктамалар

Ушул главанын максаттары үчүн төмөнкүлөрдү билдирген түшүнүктөр колдонулат:

«өз ара байланыштуу жактар» – төмөнкүдөй шарттардын жок дегенде бирине жооп берген жактар:

алар бири-биринин уюмдарынын кызматкерлери же директорлору (жетекчилери) болуп саналат;

алар юридикалык жактан таанылган ишкер өнөк болуп саналат, башкача айтканда, келишимдик мамилелер менен байланышкан, пайда алуу максатында аракеттенет жана биргелешкен ишти жүзөгө ашыруу менен байланышкан чыгымдарды жана жоготууларды бирге көтөрөт;

алар иш берүүчү жана кызматкер болуп саналат;

кандайдыр-бир жак алардын экөөнүн тең жүгүртүүгө чыгарылган добуш берүүчү акцияларына тикелей же кыйыр ээлик кылат, контролдойт же 5 жана андан ашык пайызын кармоочу болуп саналат;

алардын бирөө башкасын тикелей же кыйыр контролдойт;

алардын экөө тең үчүнчү жак тарабынан тикелей же кыйыр контролдонот;

алар бирге үчүнчү жакты тикелей же кыйыр көзөмөлдөйт;

алар туугандар же бир үй-бүлөнүн мүчөсү болуп саналат.

Эгерде адамдар биргелешкен ишкердик же башка иште өнөк болуп саналса жана мында алардын бири башкасынын өзгөчө (жападан-жалгыз) агенти, өзгөчө дистрибьютору же өзгөчө концессионери болуп саналса, бул кандай айтылса да, эгерде алар көрсөтүлгөн шарттардын жок дегенде бирине жооп берсе, алар ушул главанын максаттары үчүн өз ара байланыштуу деп эсептелүүгө тийиш.

Эгерде жак башка жактын аракеттерин юридикалык же практикалык жактан чектөөгө же аны башкарууга мүмкүнчүлүккө ээ болсо, ал башка жакты көзөмөлдөйт деп эсептелет;

«бирдей товарлар» – бардык жактарынан, анын ичинде физикалык мүнөздөмөлөрү, сапаты жана баркы боюнча бирдей товарлар. Эгерде бул товарлар калган жагынан ушул абзацта каралган талаптарга жооп берсе, тышкы көрүнүшүндөгү болор-болбос айырмачылыктар товарларды бирдей деп тааныбай коюу үчүн негиз болуп саналбайт. Эгерде товарлар Бирликтин бажы аймагына алынып келген, бааланып жаткан товарлар (мындан ары ушул главада – бааланып жаткан товарлар) сыяктуу эле өлкөдө өндүрүлбөсө же бул товарлар жагынан долбоорлоо, иштеп чыгуу,

инженердик, конструктордук иш, көркөм жасалгалоо, дизайнын, эскиздерин жана чиймелерин иштеп чыгуу жана башка ушундай иштер Бирликтин бажы аймагында аткарылган болсо, товарлар бирдей деп эсептелбейт. Товарлар жагынан «өндүрүлгөн» («өндүрүп чыгарылган») деген түшүнүктөр ошондой эле «казып алынган», «өстүрүлгөн», «анын ичинде товарларды монтаждоо, чогултуу же бириндетүү аркылуу даярдалган» деген маанилерге ээ. Бааланып жаткан товарларды өндүрүүчүгө караганда башка жак өндүргөн бирдей товарлар ошол эле өндүрүүчүнүн бирдей товарлары табылбаган же болбосо колдо болгон маалымат пайдалануу үчүн алгылыктуу деп эсептелбеген учурда гана каралат;

«бухгалтердик эсептин жалпы кабыл алынган принциптери» – тиешелүү мезгил аралыгында тиешелүү мамлекетте белгиленген тартипте колдонулуучу бухгалтердик эсептин эрежелеринин тутуму;

«бир тектүү товарлар» – бардык жагынан окшош болуп саналбаган, бирок окшош мүнөздөмөлөрү бар жана окшош компоненттерден турган, ошол эле материалдардан өндүрүлгөн, бул аларга бааланып жаткан товарлар сыяктуу эле функцияларды аткарууга мүмкүндүк берген жана коммерциялык жактан алар менен өз ара алмаштыруучу товарлар. Товарлар бир тектүү болуп санала тургандыгын же жоктугун аныктоодо сапаты, баркы жана товардык белгинин болушу сыяктуу мүнөздөмөлөр эске алынат. Эгерде товарлар бааланып жаткан товарлар сыяктуу эле өлкөдө өндүрүлбөсө же эгерде ушул товарлар жагынан долбоорлоо, иштеп чыгуу, инженердик, конструктордук иш, көркөм жасалгалоо, дизайнын, эскиздерин жана чиймелерин иштеп чыгуу жана башка ушундай иштер Бирликтин бажы аймагында аткарылган болсо, алар бир тектүү деп эсептелбейт. Товарлар жагынан «өндүрүлгөн» («өндүрүп чыгарылган») деген түшүнүктөр ошондой эле «казып алынган», «өстүрүлгөн», «анын ичинде товарларды монтаждоо, чогултуу же бириндетүү аркылуу даярдалган» деген маанилерге ээ. Бааланып жаткан товарларды өндүрүүчүгө караганда башка жак өндүргөн бир тектүү товарлар ошол эле өндүрүүчүнүн бир тектүү товарлары табылбаган же болбосо колдо болгон маалымат пайдалануу үчүн алгылыктуу деп эсептелбеген учурда гана каралат;

«бир эле класстагы же түрдөгү товарлар» – товарлардын бир тобуна же бир катарына кирген товарлар, анын ичинде аларды даярдоо экономикалык ишмердиктин бир түрүнө кирген бирдей жана бир тектүү товарлар.

38-берене. Товарлардын бажылык наркы жөнүндө жалпы жоболор

1. Ушул главанын жоболору 1994-жылдагы Тарифтер жана соода боюнча башкы макулдашуунун (1994 ТСБМ) VII беренесинде 1994-жылдагы Тарифтер жана соода боюнча башкы макулдашуунун VII беренесин колдонуу жагынан Макулдашууда белгиленген жалпы принциптерге жана эрежелерге негизделген.

2. Эгерде Бирликтин бажы аймагына алып келүүдө товарлар

Бирликтин бажы чек арасын кесип өтсө жана ушул товарлар жагынан ушул берененин 3-пунктундагыга караганда башка бажы жол-жобосу биринчи жолу билдирилсе, Бирликтин бажы аймагына алынып келүүчү товарлардын (мындан ары ушул главада – алынып келүүчү товарлар) бажылык наркы, ушул главага ылайык аныкталат.

Эгерде товарларды ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөндөн башка бажы жол-жобосуна жайгаштырууда товарларды бажылык декларациялоо ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген өзгөчөлүктөр же ушул Кодекстин 114 жана 116-беренелеринде аныкталган өзгөчөлүктөр менен жүргүзүлсө да, алынып келүүчү товарлардын бажылык наркы ушул главага ылайык аныкталат.

3. Ушул берененин 2-пунктунун жоболоруна карабастан, товарлардын бажылык наркы аларды бажылык транзитинин бажы жол-жобосуна, бажы кампасынын бажы жол-жобосуна, жок кылуунун бажы жол-жобосуна, мамлекеттин пайдасына баш тартуунун бажы жол-жобосуна же атайын бажы жол-жобосуна жайгаштырууда аныкталбайт.

4. Бирликтин бажы аймагынан алынып чыгып жаткан товарлардын бажылык наркы анын бажы органына товарларды бажылык декларациялоо жүргүзүлүп жаткан мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык аныкталат.

5. Ушул Кодекстин 199-беренесинин 1-пунктунда, 209-беренесинин 1-пунктунун экинчи абзацында, 2 жана 3-пункттарында жана 217-беренесинин 1-пунктунун экинчи абзацында, 2 жана 3-пункттарында көрсөтүлгөн товарлардын, ошондой эле ушул Кодекстин 170, 195 жана 250-беренелерине ылайык бажы жол-жоболоруна жайгаштырылууга тийиш болгон калдыктардын бажылык наркы Комиссия аныктай турган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен ушул главага ылайык аныкталат.

6. Ушул Кодекстин 56-беренесине жана 72-беренесинин 5-пунктуна, 137-беренесинин 11-пунктуна, 198-беренесинин 12-пунктуна ылайык төлөнүүгө тийиш болгон бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө максаттары үчүн товарлардын бажылык наркы Комиссия аныктай турган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен ушул главага ылайык аныкталат.

Ушул Кодекстин 91-беренесинин 4-пунктунда, 97-беренесинин 3-пунктунда, 103-беренесинин 4-пунктунда, 153-беренесинин 5-пунктунда, 162-беренесинин 6-пунктунда, 241-беренесинин 3-пунктунда, 279-беренесинин 8-пунктунда, 280-беренесинин 4-пунктунда, 284-беренесинин 4-пунктунда жана 309-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар, ошондой эле Комиссия караган, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет аткарылууга тийиш болгон учурларда ушул Кодекстин 254-беренесине жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталган жагдайлар пайда болгондо төлөнүүгө тийиш болгон бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө максаттары үчүн товарлардын бажылык наркы ушул главага жана

көрсөтүлгөн беренелердин жоболоруна ылайык аныкталат.

7. Ушул Кодекстин 209-беренесинин 1-пунктунун экинчи абзацында жана 217-беренесинин 1-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөн товарларды кошпогондо, эгерде ушул Кодексте каралган бажы жол-жоболорунун бирине жайгаштырылган товарлар башка бажы жол-жобосуна же болбосо ушундай эле бажы жол-жобосуна жайгаштырылса, мындай товарлардын бажылык наркы болуп – аларды ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөндөн башка бажы жол-жобосуна биринчи жолу жайгаштырган учурда аныкталган товарлардын бажылык наркы, ал эми эгерде товарларга декларацияга товарлардын бажылык наркы жөнүндө маалыматтарга тиешелүү бөлүгүнө өзгөртүүлөр киргизилсе, мындай өзгөртүүлөрдү киргизүү учурунда аныкталган товарлардын бажылык наркы саналат.

Реэкспорт бажы жол-жобосун кошпогондо, бажы кампасынын бажы жол-жобосунун колдонулушун аяктоо үчүн товарларды бажы жол-жобосуна жайгаштырууда алардын бажылык наркы Комиссия аныктай турган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен ушул главага ылайык аныкталат.

8. Товарлардын бажылык наркы ушул Кодекстин 61-беренесине жана 74-беренесинин 7-пунктуна ылайык бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнүүгө тийиш болгон мүчө мамлекеттин валютасында аныкталат.

Эгерде товарлардын бажылык наркын аныктоодо чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөөнү жүргүзүү талап кылынса, мындай кайра эсептөө, эгерде ушул Кодексте башкасы белгиленбесе, бажы органы бажылык декларациясын каттаган күндө колдонулган ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык белгиленүүчү валюталардын курсу (мындан ары – валюталардын курсу) боюнча жүргүзүлөт.

9. Товарлардын бажылык наркын аныктоо товарлардын каалагандай же жасалма бажылык наркына негизделүүгө тийиш эмес.

10. Товарлардын бажылык наркы жана аны аныктоого тиешелүү маалыматтар ишенимдүү, сан жагынан аныкталуучу жана документ менен тастыкталган маалыматтарга негизделүүгө тийиш.

11. Товарлардын бажылык наркын аныктоо жол-жоболору жалпы тарабынан кабыл алынган болууга тийиш, башкача айтканда, товарларды берүү булагына, анын ичинде товарлардын келип чыгышына, товарлардын түрүнө, бүтүмдүн катышуучуларына жана башка факторлорго жараша айырмаланууга тийиш эмес.

12. Алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоо жол-жоболору демпингге каршы күрөшүү максатында колдонулууга тийиш эмес.

13. Ушул главанын жоболору товарлардын бажылык наркын тастыктоо үчүн берилген ар кандай билдирүүнүн, документтин же декларациянын ишенимдүүлүгүнө же тактыгына ынанууга бажы органдарынын укуктарын чектөөчү же ага шек келтирүүчү катары каралышы мүмкүн эмес.

14. Товарлардын бажылык наркын декларант аныктайт, ал эми эгерде

ушул Кодекстин 52-беренесинин 2-пунктуна ылайык жана 71-беренесинин 3-пунктун эске алуу менен бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды бажы органы эсептесе, товарлардын бажылык наркын бажы органы аныктайт.

15. Ушул Кодекстин 39-беренесинде аныкталган мааниде алынып келүүчү товарлар жагынан бүтүмдүн наркы мүмкүн болгон максималдуу даражада ушул товарлардын бажылык наркынын негизи болууга тийиш.

Алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аны менен бүтүмдүн наркы боюнча аныктоо мүмкүн болбогон учурда ушул Кодекстин ырааттуу колдонулуучу 41 жана 42-беренелерине ылайык аныкталат. Мында ушул Кодекстин 41 жана 42-беренелерине ылайык келген алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн нарктык негизди негиздүү тандоо максатында бажы органы менен декларанттын ортосунда консультациялар өткөрүлүшү мүмкүн. Консультациялардын процессинде бажы органы менен декларант мүчө мамлекеттердин коммерциялык сыр жөнүндө мыйзамдары сакталган шартта өздөрүндө болгон маалыматтарды алмаша алат.

Консультациялар мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык жүргүзүлөт.

Алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын ушул Кодекстин 41 жана 42-беренелерине ылайык аныктоо мүмкүн болбогон учурда алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн үчүн негиз катары ал боюнча бааланып жаткан, бирдей же бир тектүү товарлар ушул Кодекстин 43-беренесине ылайык Бирликтин бажы аймагында сатылуучу баа же болбосо ушул Кодекстин 44-беренесине ылайык товарлардын эсептик наркы колдонулушу мүмкүн. Декларант алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоо учурунда көрсөтүлгөн беренелерди колдонуунун кезектүүлүгүн тандоого укуктуу.

Эгерде алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн Кодекстин 39, 41 жана 44-беренелерин колдонуу мүмкүн болбосо, товарлардын бажылык наркын аныктоо Кодекстин 45-беренесине ылайык жүргүзүлөт.

16. Эгерде товарларды бажылык декларациялоо учурунда алардын бажылык наркынын так чоңдугу ага ылайык товарлар Бирликтин бажы аймагына алып чыгуу үчүн сатылган бүтүмдүн шарттарына ылайык товарларга декларацияларды бажы органы каттаган датага карата аны эсептөө үчүн зарыл болгон так маалыматтарды камтыган документтер жок болсо, товарлардын бажылык наркынын так чоңдугун аныктоону кийинкиге калтырууга жол берилет. Бул учурда декларантта болгон документтердин жана маалыматтардын негизинде товарлардын бажылык наркын (мындан ары ушул беренедө – товарлардын бажылык наркынын алдын ала чоңдугу) аныктоого жана билдирүүгө, ошондой эле товарлардын бажылык наркынын билдирилген алдын ала чоңдугуна таянуу менен бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөөгө жана төлөөгө жол берилет.

Өзүнө анын ичинде товарлардын бажылык наркын кийинкиге калтырылган аныктоо учурларын, товарлардын бажылык наркын кийинкиге калтырылган аныктоону колдонуу учурунда алынып келүүчү товарлар жагынан бүтүмдүн наркы боюнча ыкманы колдонуунун өзгөчөлүктөрүн, товарлардын бажылык наркынын алдын ала чоңдугу жөнүндө маалыматтарды билдирүүнүн өзгөчөлүктөрүн камтыган товарлардын бажылык наркын кийинкиге калтырылган аныктоо тартиби, товарлардын бажылык наркынын так чоңдугун, товарлардын бажылык наркын контролдоонун өзгөчөлүктөрүн билдирүүнүн тартиби жана мөөнөттөрү Комиссия тарабынан жана Комиссия караган учурларда мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

Товарлардын бажылык наркынын так чоңдугуна таянуу менен кошумча эсептелген бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө товарлардын бажылык наркынын так чоңдугу билдирилген мөөнөттөн кечиктирбестен жүргүзүлөт.

17. 1994-жылдагы Тарифтер жана соода боюнча башкы макулдашуунун VII беренесин колдонуу боюнча Макулдашуунун, ага карата түшүндүрүү эскертүүлөрүнүн, Дүйнөлүк соода уюмунун Бажылык баалоо боюнча комитети жана Дүйнөлүк бажы уюмунун Бажылык баалоо боюнча техникалык комитети кабыл алган товарлардын бажылык наркы боюнча документтердин тиешелүү жоболоруна таянуу менен Комиссия алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоо усулдарын колдонууда ушул главанын жоболорун бир түрдүү колдонууну камсыз кылууга багытталган актыларды кабыл алат.

18. Ушул главанын жоболору Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү жеке пайдалануу үчүн товарлар жагынан колдонулбайт.

19. Алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоо усулдарын колдонуу маселелери боюнча алдын ала чечимдер, эгерде бул мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленсе, кабыл алынат. Мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органы алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоо усулдарын колдонуу маселелери боюнча алдын ала чечимдерди беришинин тартиби жана шарттары, ошондой эле ушундай алдын ала чечимди колдонуу тартиби жана мөөнөттөрү мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен белгиленет.

39-берене. Алынып келүүчү товарлар жагынан бүтүмдүн наркы боюнча усул (1-усул)

1. Алынып келүүчү товарлардын бажы наркы болуп алар жагынан бүтүмдүн наркы, башкача айтканда, аларды Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуу үчүн бул товарлар үчүн иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон жана ушул Кодекстин 40-беренесине ылайык толукталган баа төмөнкүдөй шарттар аткарылганда саналат:

1) төмөнкүдөй чектөөлөрдү кошпогондо, товарларды пайдаланууга

жана тескөөгө пайдалануучунун укугу жагынан чектөөлөр жок:

товарлар кайра сатылышы мүмкүн болгон географиялык регионду чектейт;

товарлардын наркына олуттуу таасир этпейт;

Бирликтин органдарынын актыларында же мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген;

2) товарларды сатуу же алардын баасы товарлардын баасына таасири сан жагынан аныкталышы мүмкүн болбогон кандайдыр-бир шарттарга же жагдайларга байланыштуу эмес;

3) ушул Кодекстин 40-беренесине ылайык кошумча кошуп эсептөөлөр жүргүзүлүшү мүмкүн болгон учурларды кошпогондо, сатып алуучу тарабынан товарларды кийинки сатуудан, башкача ыкма менен тескөөдөн же пайдалануудан алынган кирешенин же каражаттын эч кандай бөлүгү сатуучуга тикелей же кыйыр кошуп эсептелбейт;

4) сатып алуучу менен сатуучу өз ара байланыштуу жактар болуп саналбайт, же сатып алуучу менен сатуучу ушул берененин 4-пунктуна ылайык бажы максаттары үчүн алынып келүүчү товарлары бар бүтүмдүн наркы алгылыктуу болгудай түрдө өз ара байланыштуу жактар болуп саналат.

2. Эгерде ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн шарттардын жок дегенде бири аткарылбаса, иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баа алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн алгылыктуу болуп саналбайт жана 1-усул колдонулбайт.

3. Алынып келүүчү товарлар үчүн иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баа болуп сатып алуучу түздөн-түз сатуучуга же сатуучунун пайдасына башка жакка жүзөгө ашырган же жүзөгө ашырууга тийиш болгон ушул товарлар үчүн бардык төлөмдөрдүн жалпы суммасы саналат. Мында төлөмдөр мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында тыюу салынбаган ар кандай формада тикелей же кыйыр жүзөгө ашырылышы мүмкүн.

Декларациялануучу товарлар бир бүтүмдүн алкагында сатып алынган көп сандагы ушундай эле товарлардын бир бөлүгү болуп саналган учурда декларацияланган товарлар үчүн иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баа декларацияланып жаткан товарлардын саны жана сатып алынган товарлардын жалпы саны катышта боло турган катышта (пропорцияда) аныкталат.

4. Сатуучу менен сатып алуучунун ортосундагы өз ара байланыш фактысы алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын таануу үчүн өзүнөн өзү негиз болуп саналууга тийиш эмес. Мындай учурда сатууну коштогон жагдайлар талданууга тийиш. Эгерде көрсөтүлгөн өз ара байланыш иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баага таасир этпесе, бүтүмдүн наркы алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн алгылыктуу деп таанылат.

5. Эгерде сатуучу жана сатып алуучу өз ара байланыштуу жактар болуп саналса жана мында декларант берген же бажы органы башка ыкма

менен алган маалыматтын негизинде бажы органы сатуучу менен сатып алуучунун ортосундагы өз ара байланыш иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баага таасир эткендигинин белгисин тапса, анда бажы органы бул белгилер жөнүндө декларантка жазуу жүзүндө же электрондук түрдө кабарлайт. Бул учурда бажы органы бажы контролун, анын ичинде сатууну коштогон жагдайлардын талдоосун жүргүзөт. Декларант сатуучу менен сатып алуучунун ортосундагы өз ара байланыштын иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баага таасири жоктугун төмөнкүдөй ыкмалардын бири менен далилдөөгө укуктуу:

1) кошумча документтерди жана бажы органы кошумча сураткан, сатууну коштогон жагдайларды мүнөздөгөн (чагылдырган) маалыматтарды берүү. Сатуучу менен сатып алуучунун ортосундагы өз ара байланыштын иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баага таасирин аныктоо максатында бажы органы сатууну коштогон жагдайларды талдоону жүргүзүү учурунда бүтүмдүн бардык шарттарын, анын ичинде сатуучу менен сатып алуучу өздөрүнүн коммерциялык мамилелерин уюштурган ыкманы жана каралып жаткан баа кантип белгиленгенин карайт. Эгерде жүргүзүлгөн талдоонун натыйжасында бажы органы сатып алуучу жана сатуучу өз ара байланыштуу жактар болуп саналуу менен товарларды ошол эле шарттарда, анын ичинде, эгерде алар өз ара байланыштуу жактар болуп саналбаса, салыштырмалуу баалар боюнча (башкача айтканда, ошол эле деңгээлдеги баалар боюнча) өз ара сатып алып же сатып жатканын белгилесе, бул факт сатуучу менен сатып алуучунун ортосундагы өз ара байланыш иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баага таасир этпегендигинин далили болуп саналат;

2) алынып келүүчү товарлар жагынан бүтүмдөрдүн наркы товарлар Бирликтин бажы аймагына алынып келген ошол эле же ага ылайык келген мезгилде орун алган төмөнкүдөй текшерүү чондуктарынын бирине карата жакын экенин тастыктаган документтерди жана маалыматтарды берүү:

Бирликтин бажы аймагына алып чыгуу үчүн сатуучу менен өз ара байланыштуу болуп саналбаган сатып алуучуларга жактар мындай товарларды сатып жаткан учурда бирдей же бир тектүү товарлар жагынан бүтүмдөр;

ушул Кодекстин 43-беренесине ылайык аныкталган бирдей же бир тектүү товарлардын бажылык наркы;

ушул Кодекстин 44-беренесине ылайык аныкталган бирдей же бир тектүү товарлардын бажылык наркы.

6. Эгерде бажы органында ушул берененин 5-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн текшерүү чондуктарынын бири алынып келүүчү товарлар жагынан бүтүмдүн наркына жакын экендиги жөнүндө жетиштүү маалымат бар болсо, ал декларанттан алынып келүүчү товарлар жагынан бүтүмдүн наркы ушул текшерүү чондугуна жакын экенин далилдеген кошумча маалыматты суратууга тийиш эмес.

7. Бажы органы ушул берененин 5-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн текшерүү чондуктарын алынып келүүчү товарлар жагындагы

бүтүмдүн наркы менен салыштырууну жүргүзгөн учурда декларант ушул Кодекстин 40-беренесинде көрсөтүлгөн товарлардын санында, кошумча эсептөөдөгү айырмачылыктар жөнүндө, ошондой эле сатуучу менен сатып алуучу өз ара байланыштуу жактар болуп саналган учурдагы сатууларда сатуучу тарткан чыгымдарга салыштырганда сатуучу менен сатып алуучу өз ара байланыштуу жактар болуп саналбаган учурдагы сатууларда сатуучу демейде тарткан чыгымдардагы айырмачылыктар жөнүндө маалыматтарды эске алынат.

8. Ушул берененин 5-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн текшерүү чондуктары декларанттын демилгеси боюнча жана ушул берененин 7-пунктуна ылайык салыштыруу максатында гана колдонулат жана алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн негиз катары колдонулушу мүмкүн эмес.

9. Алынып келүүчү товарлар үчүн иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баа Бирликтин бажы чек арасы аркылуу алынып өтүүчү товарларга тиешелүү, буга байланыштуу сатып алуучу сатуучуга которуучу дивиденддер же башка төлөмдөр, алар алынып келүүчү товарлар менен байланыштуу болбосо, алынып келүүчү товарлардын бажылык наркына кошулбайт.

40-берене. Алынып келүүчү товарлар үчүн иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баага кошумча кошуп эсептөөлөр

1. Алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоодо алар жагынан бүтүмдүн наркы боюнча бул товарлар үчүн иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баага төмөнкүдөй кошумча эсептөөлөр кошулат:

1) анда алар жүзөгө ашырылган же сатып алуучу тарабынан жүргүзүлүүгө тийиш болгон, бирок алынып келүүчү товарлар үчүн иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баага киргизилбеген өлчөмдөгү чыгымдар, аларга төмөнкүлөр кирет:

а) Бирликтин бажы аймагынан тышкары жерде алынып келүүчү товарларды сатып алуу менен байланышкан кызмат көрсөтүүлөрдү берүү үчүн сатып алуучу өзүнүн агентине (ортомчуга) төлөгөн сатып алуу үчүн сыйакыны кошпогондо, ортомчуларга (агенттерге) сыйакы жана брокерлерге сыйакы;

б) эгерде бажы максаттары үчүн идиш алынып келүүчү товарлар менен бир бүтүн катары каралса, ага чыгымдар;

в) алынып келүүчү товарлардын таңгагына чыгымдар, анын ичинде таңгактоочу материалдардын жана таңгактоо боюнча иштердин наркы;

2) алынып келүүчү товарлар үчүн иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баага киргизилбеген өлчөмдө Бирликтин бажы аймагына алып чыгуу үчүн алынып келүүчү товарларды өндүрүүгө жана сатууга байланыштуу пайдалануу үчүн сатып алуучу акысыз же төмөндөтүлгөн баа

боюнча тикелей же кыйыр берген төмөнкүдөй товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн тиешелүү түрдө бөлүштүрүлгөн нарк:

а) чийки зат, материалдар, тетиктер, жарым фабрикаттар жана алынып келүүчү товарлар алардан өндүрүлгөн (турган) башка товарлар;

б) алынып келүүчү товарларды өндүрүүдө колдонулган шаймандар, штамптар, формалар жана башка ушундай товарлар;

в) алынып келүүчү товарларды өндүрүүдө чыгымдалган материалдар;

г) Бирликтин бажы аймагынан тышкары жерде аткарылган жана алынып келүүчү товарларды өндүрүү үчүн зарыл болгон долбоорлоо, иштеп чыгуу, инженердик, конструктордук иш, көркөм жасалгалоо, дизайн, эскиздер жана чиймелер;

3) алынып келүүчү товарларды кийин сатуунун, башкача ыкмада тескөөнүн же пайдалануунун натыйжасында алынган, сатуучуга тикелей же кыйыр түрдө кошуп эсептелүүчү кирешенин (келип түшкөн каражаттын) бир бөлүгү;

4) алынып келүүчү товарларды – ушундай товарлар Бирликтин бажы аймагына келүүчү жерге чейин, ал эми товарларды ташуу (транспортировкалоо) жүзөгө ашырылган транспорттун түрүнө жана ушундай ташуунун (транспортировкалоонун) өзгөчөлүктөрүнө жараша Комиссия башка жерлерди аныктаса, Комиссия аныктаган жерге чейин ташууга (транспортировкалоого) чыгымдар;

5) алынып келүүчү товарларды жүктөөгө, түшүрүүгө же кайра жүктөөгө жана аларды ушундай товарлар Бирликтин бажы аймагына келүүчү жерге чейин, ал эми товарларды ташуу (транспортировкалоо) жүзөгө ашырылган транспорттун түрүнө жана ушундай ташуунун (транспортировкалоонун) өзгөчөлүктөрүнө жараша Комиссия башка жерлерди аныктаса, Комиссия аныктаган жерге чейин ташуу (транспортировкалоо) менен байланышкан башка операцияларды жүргүзүүгө чыгымдар;

6) ушул пункттун 4 жана 5-пунктчаларында көрсөтүлгөн операцияларга байланыштуу камсыз кылууга чыгымдар;

7) интеллектуалдык менчик объекттерин пайдалануу үчүн лицензиялык жана башка ушундай төлөмдөр, анын ичинде роялти, патент, товардык белгилер, автордук укуктар үчүн төлөмдөр, алар алынып келүүчү товарларга жана ушундай товарлар үчүн иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баага киргизилбеген өлчөмдө Бирликтин бажы аймагына алып чыгуу үчүн алынып келүүчү товарларды сатуу шарты катары сатып алуучу тикелей же кыйыр жүргүзгөн же жүргүзүүгө тийиш болгон төлөмдөр. Алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоодо иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баага төмөнкүлөр кошулууга тийиш эмес:

а) Бирликтин бажы аймагына алынып келүүчү товарларды кайрадан өндүрүүгө (көбөйтүүгө) укук үчүн төлөмдөр;

б) эгерде төмөнкүдөй төлөмдөр Бирликтин бажы аймагына алып чыгуу үчүн алынып келүүчү товарларды сатуунун шарты болуп саналбаса,

алынып келүүчү товарларды бөлүштүрүү же кайра сатуу укугу үчүн төлөмдөр.

2. Алып келинүүчү товарлардын бажылык наркы өзүнө төмөнкүдөй чыгымдарды, алар иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баадан бөлүнгөн, декларант билдирген жана ал документ менен бышыкталган шартта, камтууга тийиш эмес:

1) товарлар Бирликтин бажы аймагына алынып келгенден кийин жүргүзүлүүчү өнөр жайлык орнотмолор, машиналар же жабдуулар сыяктуу товарлар жагынан курууга, тургузууга, чогултууга, монтаждоого, тейлөөгө же техникалык көмөк көрсөтүүгө чыгымдар;

2) алып келинүүчү товарларды Бирликтин бажы аймагы боюнча ушундай товарлар Бирликтин бажы аймагына келген жерден, ал эми товарларды ташуу (транспортировкалоо) жүзөгө ашырылган транспорттун түрүнө жана ушундай ташуунун (транспортировкалоонун) өзгөчөлүктөрүнө жараша Комиссия башка жерлерди аныктаса, Комиссия аныктаган жерден ташууга (транспортировкалоого) чыгымдар;

3) Бирликтин бажы аймагына товарларды алып келүүгө же Бирликтин бажы аймагына алынып келүүчү товарларды сатууга байланыштуу төлөнүүчү алымдар, салыктар жана жыйымдар.

3. Алып келинүүчү товарлар үчүн иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баага карата ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн кошумча кошуп эсептөөлөр ишенимдүү, сан жагынан аныкталуучу жана документ менен тастыкталган маалыматтын негизинде жүргүзүлөт. Мындай маалымат жок болгон учурда 1-усул колдонулбайт.

4. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөндөрдү кошпогондо, алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоодо ушундай товарлар үчүн иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баага карата кошумча кошуп эсептөөлөр жүргүзүлбөйт

5. Алып келинүүчү товарлар үчүн иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон кошумча кошуп эсептөөлөрдү жүргүзүүдө:

1) ушул берененин 1-пунктунун 2-пунктчасындагы «б» пунктчада көрсөтүлгөн товарлардын наркын бөлүштүрүү бүткүл ушул наркты товарлардын биринчи партиясынын бажылык наркына же декларацияланып жаткан товарлардын санынан аз болбой турган, декларант аныктаган башка сандагы товарлардын бажылык наркына кошуу аркылуу жүргүзүлүшү мүмкүн. Мындай бөлүштүрүү декларантта болгон документтерге жараша жана бухгалтердик эсептин жалпы кабыл алынган принциптерине ылайык конкреттүү жагдайларга карата колдонулуучу акылга сыярлык ыкма менен жүргүзүлүүгө тийиш. Мында көрсөтүлгөн товарлардын наркы деп, эгерде сатып алуучу товарларды сатып алуучу менен өз ара байланышта болбогон сатуучудан сатып алса, алардын сатып алууга чыгымдар же болбосо, эгерде товарлар сатып алуучу тарабынан өндүрүлгөн болсо, аларды даярдоого чыгымдар таанылат. Эгерде көрсөтүлгөн товарлар мурда сатып алуучу тарабынан аларды ушул сатып алуучу сатып алганына же өндүргөнүнө карабастан, ушул товарларды пайдаланууну эске алуу менен алардын

наркын алуу (аныктоо) максатында сатып алуунун же өндүрүүнүн баштапкы баасы азайтылууга тийиш;

2) сатып алуучу берген жана ушул берененин 1-пунктунун 2-пунктчасындагы «г» пунктчада көрсөтүлгөн, сатып алуучу сатып алган же ижарага алган товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр жагынан кошумча кошуп эсептөөлөр ушундай товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга чыгымдар жагынан жүргүзүлөт. Эгерде сатып алуучу коомдук ээлик кылууда, башкача айтканда, мамлекеттик же муниципалдык мечикте турган товарларды берсе, кошумча эсептөөлөр ушундай товарлардын көчүрмөлөрүн алуу наркы (чыгымдар) жагынан жүргүзүлөт.

6. Ушул берененин 1-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн кошумча эсептөөлөрдү жүргүзүүдө түздөн-түз товарлардын наркынан тышкары аларды сатуучуга берүү (жеткирүү), анын ичинде, эгерде бул каралса, аларды кайра кайтаруу менен байланышкан бардык чыгымдар эске алынат.

41-берене. Бирдей товарлар жагынан бүтүмдүн наркы боюнча усул (2-усул)

1. Эгерде алынып келүүчү товарлардын бажылык наркы ушул Кодекстин 39-беренесине ылайык аныкталышы мүмкүн болбосо, мындай товарлардын бажылык наркы болуп бааланып жаткан товарлар сыяктуу эле мезгилде же ага ылайык келген мезгилде, бирок баалануучу товарларды Бирликтин бажы аймагына алып келгенге чейин 90 календардык күндөн эрте эмес Бирликтин бажы аймагына алып чыгуу үчүн сатылган жана Бирликтин бажы аймагына алынып келген бирдей товарлар жагынан бүтүмдөрдүн наркы саналат.

Бирдей товарлар жагынан бүтүмдүн наркы болуп ушул Кодекстин 39-беренесине ылайык аныкталган жана бажы органы кабыл алган бул товарлардын бажылык наркы саналат.

Алып келинүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоодо ушул беренеге ылайык бааланып жаткан товарлар сыяктуу эле коммерциялык деңгээлде жана маңызы боюнча ошол эле санда сатылган бирдей товарлар жагынан бүтүмдүн наркы колдонулат.

Эгерде мындай сатуулар табылбаса, сатуунун коммерциялык деңгээлиндеги жана (же) товарлардын санындагы айырмачылыктарды эске алган тиешелүү түзөтүүлөрү менен башка коммерциялык деңгээлде жана (же) башка санда сатылган бирдей товарлар жагынан бүтүмдүн наркы колдонулат.

Көрсөтүлгөн түзөтүү, ал бирдей товарлар жагынан бүтүмдөрдүн наркын көбөйтүүгө же азайтууга алып келишине карабастан, оңдоонун негиздүүлүгүн жана тактыгын документ менен бышыкталган маалыматтардын негизинде жүргүзүлөт. Мындай маалыматтар жок болгон учурда бааланып жаткан товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн бирдей товарлар жагынан бүтүмдүн наркы боюнча усул колдонулбайт.

2. Ушул беренеге ылайык алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоодо зарыл болгон учурда товарлар ташылып (транспортировкаланып) жаткан аралыктардагы жана ташуу (транспортировкалоо) жүзөгө ашырылып жаткан транспорттун түрүндөгү айырмачылыктар менен шартталган баалануучу жана бирдей товарлар жагынан ушул Кодекстин 40-беренесинин 1-пунктундагы 4–6-пунктчаларда көрсөтүлгөн чыгымдардагы кыйла айырманы эске алуу үчүн бирдей товарлар жагындагы бүтүмдөрдүн наркына карата түзөтүүлөр жүргүзүлөт.

3. Эгерде бирдей товарлар жагындагы бүтүмдүн бирден ашык наркы табылса, ушул берененин 1 жана 2-пункттарына ылайык түзөтүүлөрдү эске алуу менен алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн алардын эң төмөнү колдонулат.

42-берене. Бир тектүү товарлар жагынан бүтүмдүн наркы боюнча усул (3-усул)

1. Эгерде алып келинүүчү товарлардын бажылык наркы ушул Кодекстин 39 жана 41-беренелерине ылайык аныкталышы мүмкүн болбосо, ушундай товарлардын бажылык наркы болуп бааланып жаткан товарлар сыяктуу эле мезгилде же ага ылайык келген мезгилде, бирок баалануучу товарларды Бирликтин бажы аймагына алып келгенге чейин 90 календардык күндөн эрте эмес Бирликтин бажы аймагына алып чыгуу үчүн сатылган жана Бирликтин бажы аймагына алынып келген бир тектүү товарлар жагынан бүтүмдөрдүн наркы саналат.

Бир тектүү товарлар жагынан бүтүмдөрдүн наркы болуп ушул Кодекстин 39-беренесине ылайык аныкталган жана бажы орган кабыл алган ушул товарлардын бажылык наркы саналат.

Алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоодо ушул беренеге ылайык бааланып жаткан товарлар сыяктуу эле коммерциялык деңгээлде жана маңызы боюнча ошол эле санда сатылган бир тектүү товарлар жагынан бүтүмдүн наркы колдонулат.

Эгерде мындай сатуулар табылбаса, сатуунун коммерциялык деңгээлиндеги жана (же) товарлардын санындагы айырмачылыктарды эске алган тиешелүү түзөтүүлөрү менен башка коммерциялык деңгээлде жана (же) башка санда сатылган бир тектүү товарлар жагынан бүтүмдүн наркы колдонулат.

Көрсөтүлгөн түзөтүү, ал бир тектүү товарлар жагынан бүтүмдөрдүн наркын көбөйтүүгө же азайтууга алып келишине карабастан, ондоонун негиздүүлүгүн жана тактыгын документ менен тастыктаган маалыматтардын негизинде жүргүзүлөт. Мындай маалыматтар жок болгон учурда бааланып жаткан товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн бир тектүү товарлар жагынан бүтүмдүн наркы боюнча усул колдонулбайт.

2. Ушул беренеге ылайык алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоодо зарыл болгон учурда товарлар ташылып (транспортировкаланып) жаткан аралыктардагы жана аларды ташуу

(транспортировка) жүзөгө ашырылып жаткан транспорттун түрлөрүндөгү айырмачылыктар менен шартталган баалануучу жана бир тектүү товарлар жагынан ушул Кодекстин 40-беренесинин 1-пунктундагы 4–6-пунктчаларда көрсөтүлгөн чыгымдардагы кыйла айырманы эске алуу үчүн бир тектүү товарлар жагындагы бүтүмдөрдүн наркына карата түзөтүү жүргүзүлөт.

3. Эгерде бир тектүү товарлар жагындагы бүтүмдүн бирден ашык наркы табылса, ушул берененин 1 жана 2-пункттарына ылайык түзөтүүлөрдү эске алуу менен алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн алардын эң төмөнү колдонулат.

43-берене. Кемитүү усулу (4-усул)

1. Декларанттын арызы боюнча ушул беренени жана ушул Кодекстин 44-беренесин колдонуунун кезектүүлүгү өзгөртүлүшү мүмкүн болгон учурларды кошпогондо, алынып келүүчү товарлардын бажылык наркы ушул Кодекстин 39, 41 жана 42-беренелерине ылайык аныкталышы мүмкүн болбогон учурда, мындай товарлардын бажылык наркы ушул беренеге ылайык аныкталат.

2. Эгерде баалануучу товарлар же болбосо баалануучу товарлар менен бирдей же баалануучу товарлар менен бир тектүү товарлар Бирликтин бажы аймагында алар Бирликтин бажы аймагына алынып келген абалда сатылып жатса, алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн негиз катарында ал боюнча алда канча көп жыйынды сандагы товарлар же болбосо баалануучу товарлар менен бирдей же баалануучу товарлар менен бир тектүү товарлар Бирликтин бажы аймагына баалануучу товарлар алынып келген мезгилде же ага ылайык келген мезгилде Бирликтин бажы аймагында ушундай сатууну жүзөгө ашырып жаткан жактар менен өз байланыштуу болуп саналбаган сатылып жаткан товардын бирдигинин баасы төмөнкүдөй суммалар кемитилген шартта кабыл алынат:

1) ошол эле класстагы же түрдөгү товарларды Бирликтин бажы аймагында сатууга байланыштуу демейде орун алган өлчөмдөрдө ортомчуга (агентке) демейде төлөнүүчү же төлөнүүгө тийиш болгон сыйакы же болбосо демейде пайда алуу жана жалпы чыгымдардын (коммерциялык жана башкаруу чыгымдарын) жабуу үчүн жүргүзүлүүчү баага үстөк акы;

2) Бирликтин бажы аймагына ташууну (транспортировка) жүзөгө ашырууга, камсыздандырууга демейки чыгымдар жана ушундай операциялар менен байланышкан башка чыгымдар;

3) товарларды алып келүүгө жана (же) мүчө мамлекеттердин аймактарында сатууга байланыштуу төлөнүүгө тийиш болгон бажы алымдары, салыктар, жыйымдар жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык колдонулуучу башка салыктар, анын ичинде мүчө мамлекеттердин субъекттеринин салыктары жана жыйымдары, жергиликтүү салыктар жана жыйымдар.

3. Эгерде баалануучу товарлар Бирликтин бажы аймагына алынып

келген мезгилде же ага ылайык мезгилде Бирликтин бажы аймагында баалануучу да, баалануучу товар менен бирдей да, баалануучу менен бир тектүү товарлар да сатылбаса, мындай товарлардын бажылык наркы товарларды Бирликтин бажы аймагына алып келүү датасына карата эң мурдагы датага карата, бирок ушул датадан кийин 90 календардык күн өткөндөн кеч эмес алар алынып келген абалда ушундай товардын бирдигине бааны белгилөө үчүн жетиштүү санда болгон Бирликтин бажы аймагында ал боюнча тиешелүү түрдө баалануучу, же бирдей, же бир тектүү товарлар сатылып жаткан товар бирдигинин баасынын негизинде аныкталат.

4. Эгерде баалануучу да, баалануучу товар менен бирдей да, баалануучу менен бир тектүү товарлар да Бирликтин бажы аймагына алынып келген абалда алар Бирликтин бажы аймагында сатылбаса, декларанттын арызы боюнча баалануучу товарлардын бажылык наркы кайра иштетүүнүн (иштетүүнүн) натыйжасында кошулган нарк жана ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн суммалар кемитилген шартта Бирликтин бажы аймагына бул товарларды сатып алып жаткан жактар менен өз ара байланышта болуп саналбаган жактарга ал боюнча алда канча көп жыйынды санда кайра иштеткенден (иштетүүдөн) кийин сатылып жаткан ушундай товарлардын бирдигинин баасынын негизинде аныкталат.

Кайра иштетүүнүн (иштетүүнүн) натыйжасында кошулган наркты кемитүү кайра иштетүүнүн (иштетүүнүн) наркына тиешелүү ишенимдүү, сан жагынан аныкталуучу жана документ менен тастыкталган маалыматтын негизинде жүргүзүлөт.

5. Ушул берененин 4-пунктунун жоболору алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн төмөнкүдөй учурларда колдонулбайт:

кайра иштетүүнүн (иштетүүнүн) натыйжасында товарлар өзүнүн жекече белгилерин, кошулган наркынын чоңдугун жоготконуна карабастан так аныкталышы мүмкүн болгон учурларды кошпогондо, андан аркы кайра иштетүүнүн (иштетүүнүн) натыйжасында баалануучу товарлар өзүнүн жекече белгилерин жоготкон;

Бааланып жаткан товарлар өзүнүн жекече белгилерин жоготпойт, бирок Бирликтин бажы аймагында сатылуучу товарларда ушунчалык болор-болбос бөлүктү түзгөндүктөн, бааланып жаткан товарлардын наркы сатылып жаткан товарлардын наркына олуттуу таасир этпейт.

Ушул берененин 4-пунктун колдонуу мүмкүнчүлүгү ар бир өзүнчө учурда конкреттүү жагдайларга жараша аныкталат.

6. Бирликтин бажы аймагында бааланып жаткан товарлардын же болбосо бааланып жаткан товарлар менен бирдей же бааланып жаткан товарлар менен бир тектүү товарлардын сатылышын кароодо ушул Кодекстин 40-беренесинин 1-пунктундагы 2-пунктчада көрсөтүлгөн товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү тикелей же кыйыр, акысыз же төмөндөтүлгөн баа боюнча берген бааланып жаткан товарларды Бирликтин бажы аймагында өндүрүүгө же ага алып чыгуу үчүн берүүгө байланышкан жакка сатуу эске алынбайт.

7. Ушул берененин максаттары үчүн товарларды сатууга тикелей, ошондой эле кыйыр чыгымдар болушу мүмкүн болгон пайданын жана жалпы чыгымдардын (коммерциялык жана башкаруу чыгымдарынын) суммасы ушул чыгымдарды жабуучу, ошондой эле ошол эле класстагы же түрдөгү товарларды сатууга байланыштуу пайда алууну камсыз кылуучу товардын баасына карата үстөк акы катары каралат.

Пайданын жана жалпы чыгымдардын (коммерциялык жана башкаруу чыгымдарынын) суммасы бүтүндөй алганда эске алынат жана, эгерде аларга берилген маалыматтарды ошол эле класстагы же түрдөгү товарларды Бирликтин бажы аймагында сатуу учурунда орун алган маалыматтар менен салыштырууга мүмкүн болсо, декларантта болгон маалыматтын негизинде аныкталат. Эгерде бул маалыматтар ошол эле класстагы же түрдөгү товарларды сатууда пайданын жана жалпы чыгымдардын (коммерциялык жана башкаруу чыгымдарынын) демейки өлчөмү жөнүндө бажы органынын карамагында болгон маалыматтарга ылайык келбесе, бажы органы өзүндө болгон маалыматтардын негизинде пайданын жана жалпы чыгымдардын (коммерциялык жана башкаруу чыгымдарынын) суммасын аныктай алат.

8. Ушул берененин максаттары үчүн бааланып жаткан товарлар сыяктуу эле өлкөдөн алынып келген ошол эле класстагы же түрдөгү товарларды сатуу жөнүндө, ошондой эле башка өлкөлөрдөн алынган товарлар жөнүндө маалыматтар колдонулат. Бааланып жаткан товарлар жана алар салыштырылып жаткан товарлар ошол эле класстагы же түрдөгү болуп санала тургандыгы жөнүндө маселе тиешелүү жагдайларды эске алуу менен ар бир конкреттүү учурда өзүнчө чечилет. Мында Бирликтин бажы аймагына алынып келген, балким алда канча тар топтогу же ошол эле класстагы же түрдөгү бир катар товарларды, анын ичинде алар жагынан маалымат берилиши мүмкүн болгон баалануучу товарларды сатуу каралат.

9. Эгерде бажы органы алынып келүүчү товарлардын наркын ушул беренеге ылайык өзүндө болгон маалыматтардын негизинде аныктаса, ал ушундай маалыматтардын булактары жөнүндө, ошондой эле алардын негизинде жүргүзүлгөн эсептер жөнүндө электрондук түрдө же жазуу жүзүндө декларантка маалымдайт.

44-берене. Кошуу усулу (5-усул)

1. Ушул беренеге ылайык алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын аныктоодо негиз катары товарлардын эсептик наркы кабыл алынат, ал төмөнкүлөрдү кошуу менен кабыл алынат:

1) материалдарды даярдоого же сатып алууга чыгымдарды жана өндүрүүгө, ошондой эле баалануучу товарларды өндүрүү менен байланышкан башка операцияларга чыгымдарды;

2) товарлар Бирликтин бажы аймагына алып чыгуу үчүн сатыла турган өлкөдө баалана турган товарлар сыяктуу эле класстагы жана түрдөгү товарларды сатууда демейде эске алына турган чоңдукка эквиваленттүү пайданын жана жалпы чыгымдардын (коммерциялык жана башкаруу

чыгымдарынын) суммаларын;

3) ушул Кодекстин 40-беренесинин 1-пунктундагы 4 – 6-пунктчаларда көрсөтүлгөн чыгымдарды.

2. Ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн чыгымдар товарларды өндүрүүчү тарабынан же анын атынан берилген жана өндүрүүчүнүн коммерциялык документтери менен бышыкталган баалануучу товарлар жөнүндө маалыматтардын негизинде, мындай документтер товарлар өндүрүлгөн өлкөдө колдонулуучу бухгалтердик эсептин жалпы кабыл алынган принциптерине ылайык түзүлгөн шартта аныкталат.

3. Ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн чыгымдар өзүнө ушул Кодекстин 40-беренесинин 1-пунктундагы «б» жана «в» пунктчаларда көрсөтүлгөн жана ушул Кодекстин 40-беренесинин 1-пунктундагы 1-пунктчасына ылайык бөлүштүрүлгөн чыгымдарды, ушул Кодекстин 40-беренесинин 5-пунктундагы 1-пунктчада көрсөтүлгөн, алынып келүүчү товарларды өндүрүүгө байланыштуу сатып алуучу тикелей же кыйыр берген товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн наркын камтышы мүмкүн. Ушул Кодекстин 40-беренесинин 1-пунктундагы 2-пунктчанын «г» пунктчасында көрсөтүлгөн, Бирликтин бажы аймагында өндүрүлгөн (берилген) товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн наркын бул товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө өндүрүүчү акы төлөгөн даражада гана камтышы мүмкүн. Мында чыгымдар эсептик наркты аныктоодо кайталап эске алынбайт.

Жалпы чыгымдар (коммерциялык жана башкаруу чыгымдары) катары Бирликтин бажы аймагына алып чыгуу үчүн ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн алынып келүүчү товарларды өндүрүүгө жана сатууга тикелей же кыйыр чыгымдар эске алынат.

4. Пайданын жана жалпы чыгымдардын (коммерциялык жана башкаруу чыгымдарынын) суммасы бүтүндөй алганда эске алынат жана өндүрүүчү тарабынан же анын атынан берилген маалыматтардын негизинде аныкталат. Эгерде бул маалыматтар Бирликтин бажы аймагына алып чыгуу үчүн ошол эле класстагы же түрдөгү товарларды сатуу учурунда бажы органынын карамагында болгон пайданын жана жалпы чыгымдардын (коммерциялык жана башкаруу чыгымдарынын) демейки өлчөмү жөнүндө маалыматтарга шайкеш келбесе, бажы органы өзүндө болгон маалыматтардын негизинде пайданын жана жалпы чыгымдардын (коммерциялык жана башкаруу чыгымдарынын) суммасын аныктай алат.

5. Ушул берененин максаттары үчүн бааланып жаткан товарлар өндүрүлгөн мамлекетте өндүрүлгөн ошол эле класстагы же түрдөгү товарларды сатуу жөнүндө маалыматтар колдонулат. Бааланып жаткан товарлар жана алар менен салыштырылып жаткан товарлар ошол эле класстагы же түрдөгү товарлар болуп санала тургандыгы же жоктугу жөнүндө маселе ар бир конкреттүү учурда тиешелүү жагдайларды эске алуу менен өзүнчө чечилет. Мында аларга карата маалымат берилиши мүмкүн болгон ошол эле класстагы же түрдөгү алда канча тар топтогу же

бир катар товарларды Бирликтин бажы аймагына алып чыгуу үчүн сатуу каралат.

6. Эгерде бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерде жана актыларда, Бирликтин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде же мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде башкасы каралбаса, бажы органдары чет өлкөлүк жактан товарлардын эсептик наркын аныктоо үчүн документтерди жана маалыматтарды берүүнү талап кылууга укуктуу.

Товарлардын эсептик наркын аныктоо үчүн чет өлкөлүк товар өндүрүүчү тарабынан же анын атынан берилген документтерди жана маалыматтарды товар өндүрүүчүнүн өлкөсүндө мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органы чет өлкөлүк товар өндүрүүчүнүн макулдугу менен, ошондой эле товар өндүрүүчүнүн өлкөсүнүн ыйгарым укуктуу органына алдын ала билдирилген шартта жана ушундай текшерүүнү жүргүзүүгө анын каршылыгы болбосо текшериши мүмкүн. Чет өлкөлүк товар өндүрүүчү берген документтерди жана маалыматтарды текшерүүнү мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органы ушул мүчө мамлекет катышуучусу болуп саналган эл аралык келишимдерге ылайык жүргүзөт.

7. Эгерде бажы органы алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын өзүндө болгон маалыматтардын негизинде ушул беренеге ылайык аныктаса, ал мындай маалымат булактары жөнүндө, ошондой эле алардын негизинде жүргүзүлгөн эсептөөлөр жөнүндө декларантка электрондук түрдө же жазуу жүзүндө маалымдайт.

45-берене. Резервдик усул (6-усул)

1. Эгерде алынып келүүчү товарлардын бажылык наркы ушул Кодекстин 39 жана 41–44-беренелерине ылайык аныкталышы мүмкүн болбосо, ушундай товарлардын бажылык наркы Бирликтин бажы аймагында болгон маалыматтардын негизинде ушул главанын принциптерине жана жоболоруна таянуу менен аныкталат.

2. Товарлардын бажылык наркын аныктоонун ушул беренеге ылайык колдонулуучу усулдары ушул Кодекстин 39 жана 41–44-беренелеринде каралган ошол эле усулдар болуп саналат, бирок ушул беренеге ылайык бажылык наркты аныктоодо аларды колдонуунун өзгөрүлмө болушуна жол берилет. Атап айтканда, төмөнкүлөргө жол берилет:

1) бааланып жаткан товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн бааланып жаткан товарлар өндүрүлгөн өлкөдөн башка өлкөдө өндүрүлгөн бирдей же бир тектүү товарлар жагындагы бүтүмдүн наркы негиз катары кабыл алынышы мүмкүн;

2) бааланып жаткан товарлардын бажылык наркын бирдей же бир тектүү товарлар жагындагы бүтүмдүн наркынын негизинде аныктоодо тиешелүү түрдө ушул Кодекстин 41 жана 42-беренелеринде белгиленген бааланып жаткан товарлар менен бирдей же бааланып жаткан товарлар менен бир тектүү товарлар Бирликтин бажы аймагына алып чыгуу үчүн

сатылууга же бааланып жаткан товарлар сыяктуу эле же ага ылайыктуу убакыт аралыгында, бирок бааланып жаткан товарлар Бирликтин бажы аймагына алынып келгенге чейин 90 календардык күндөн эрте эмес Бирликтин бажы аймагына алынып келүүгө тийиш экендиги жөнүндө талаптардан акылга сыярдык түрдө четтөөгө жол берилет;

3) бааланып жаткан товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн ушул Кодекстин 43 жана 44-беренелерине ылайык аныкталган бааланып жаткан товарлар менен бирдей же бааланып жаткан товарлар менен бир тектүү товарлардын бажылык наркы негиз катары кабыл алынышы мүмкүн;

4) бааланып жаткан товарлардын бажылык наркын аныктоодо ушул Кодекстин 43-беренесинин 3-пунктунда белгиленген мөөнөттөн ушул Кодекстин 43-беренесине ылайык четтөөгө жол берилет.

3. Товарлардын бажылык наркын аныктоонун бир нече усулун колдонуу мүмкүнчүлүгү болгон учурда ушул берененин 2-пунктуна ылайык аларды колдонуунун ырааттуулугун сактоо зарыл.

4. Ушул беренеге аныкталган алынып келүүчү товарлардын бажылык наркы мүмкүн болгон максималдуу деңгээлде мурда аныкталган бажылык нарктарга негизделүүгө тийиш.

5. Ушул беренеге ылайык алынып келүүчү товарлардын бажылык наркы төмөнкүлөрдүн негизинде аныкталууга тийиш эмес:

1) Бирликтин бажы аймагында өндүрүлгөн товарларга Бирликтин ички рыногундагы баалардын;

2) бажы максаттары үчүн эки альтернативдүү нарктын ичинен алда канча жогоркусун кабыл алууну караган тутумдун;

3) алынып чыгуучу өлкөнүн ички рыногундагы товарларга баанын;

4) ушул Кодекстин 44-беренесине ылайык бирдей же бир түрдүү товарлар үчүн аныкталган эсептик наркка киргизилген чыгымдарга караганда башка чыгымдардын;

5) товарлар алынып чыккан өлкөдөн Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттерге берилүүчү товарларга баанын;

6) товарлардын минималдуу бажылык наркынын;

7) эркин же жасалма нарктын.

6. Эгерде бажы органы алынып келүүчү товарлардын бажылык наркын өзүндө болгон маалыматтардын негизинде ушул беренеге ылайык аныктаса, ал мындай маалыматтардын булактары жөнүндө, ошондой эле алардын негизинде жүргүзүлгөн эсептер жөнүндө декларантка электрондук түрдө же жазуу жүзүндө маалымдайт.

II БӨЛҮМ БАЖЫ ТӨЛӨМДӨРҮ, АТАЙЫН, ДЕМПИНГГЕ КАРШЫ, КОМПЕНСАЦИЯЛЫК АЛЫМДАР

6-глава

Бажы төлөмдөрү жөнүндө жалпы жоболор

46-берене. Бажы төлөмдөрү

1. Бажы төлөмдөрүнө төмөнкүлөр кирет:

- 1) алып келүү бажы алымы;
- 2) алып чыгуу бажы алымы;
- 3) товарларды Бирликтин бажы аймагына алып келүү учурунда алынуучу кошумчаланган нарк салыгы;
- 4) товарларды Бирликтин бажы аймагына алып келүү учурунда алынуучу акциздер (акциздик салык же акциздик жыйым);
- 5) бажы жыйымдары.

2. Бирликтин бажы аймагына алынып келүүчү жеке пайдалануу үчүн товарлар жагынан бирдиктүү коюмдар боюнча алынуучу бажы алымдары, салыктар же болбосо ушул Кодекстин 37-главасына ылайык жыйынды бажы төлөмү түрүндө алынуучу бажы алымдары, салыктар төлөнүүгө тийиш. Ушул главанын жана ушул Кодекстин 7–11-главаларынын жоболору ушул Кодекстин 37-главасында каралган учурларда колдонулат.

47-берене. Бажы жыйымдары

1. Бажы органдары товарларды чыгаруу, транспорт каражаттарын бажылык коштоо менен байланышкан бажы операцияларын жасагандыгы үчүн, ошондой эле ушул Кодексте жана (же) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген башка аракеттерди жасагандыгы үчүн алынуучу милдеттүү төлөмдөр бажы жыйымдары болуп саналат.

2. Бажы жыйымдарынын түрлөрү жана коюмдары мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

3. Бажы жыйымдарынын өлчөмдөрү аларга байланыштуу бажы жыйымдары белгиленген аракеттерди жасоого бажы органдарынын чыгымдарынын болжолдуу наркынан ашууга тийиш эмес.

4. Бажы жыйымдарын төлөөчүлөр, бажы жыйымдары салынуучу объекттер, бажы жыйымдарын эсептөө үчүн база, бажы жыйымдарын төлөө боюнча милдеттердин келип чыгышы жана токтотулушу, бажы жыйымдарын төлөө мөөнөттөрү, аларды эсептөө, төлөө, өндүрүп алуу жана кайра кайтаруу (чегерүү) тартиби, ошондой эле бажы жыйымдары төлөнбөгөн учурлар мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

48-берене. Аванстык төлөмдөр

1. Аванстык төлөмдөр деп, эгерде мындай аванстык төлөмдөрдү төлөө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленсе, алдыдагы бажы алымдарын, салыктарды, бажы жыйымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн эсебинен төгүлгөн жана конкреттүү товарлар жагынан бажы алымдарынын, салыктардын, бажы жыйымдарынын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын конкреттүү түрлөрүнүн жана суммаларынын өңүтүндө төлөөчү тарабынан идентификацияланбаган акча каражаттары (акча) таанылат.

2. Мүчө мамлекеттин мыйзамдарында жеке пайдалануу үчүн товарлар жагынан бажы алымдарын, салыктарды төлөөнүн эсебинен аванстык төлөмдөрдү пайдалануу, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, ошондой эле ушул Кодекстин 46-беренесинин 1-пунктунда жана 71-беренесинин 1-пунктунда көрсөтүлгөндөн башка, аларды өндүрүп алуу ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарында бажы органдарына жүктөлгөн төлөмдөрдү төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу мүмкүнчүлүгү каралууга тийиш. Эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы төлөмдөрүн өндүрүп алуу башка мамлекеттик органдарга жүктөлгөн болсо, мүчө мамлекеттин мыйзамдарында ушул Кодекстин 46-беренесинин 1-пунктунда жана 71-беренесинин 1-пунктунда көрсөтүлгөндөн башка, аларды өндүрүп алуу ушунда мамлекеттик органдарга жүктөлгөн төлөмдөрдү төлөөнүн эсебинен аванстык төлөмдөрдү пайдалануу мүмкүнчүлүгү каралышы мүмкүн.

3. Аванстык төлөмдөр анын аймагында ушул аванстык төлөмдөрдү бажы төлөмдөрүн, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө максатында колдонуу болжолдонгон мүчө мамлекеттин валютасында, ал эми Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерде жана (же) мүчө мамлекеттердин эки тараптуу эл аралык келишимдеринде анын аймагында ушул аванстык төлөмдөрдү бажы төлөмдөрүн, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө максатында колдонуу болжолдонгон мүчө мамлекеттин валютасынан башка валютада бажы төлөмдөрүн, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө каралган учурда – ушундай эл аралык келишимдерге аныкталган валютада төлөнөт.

4. Аванстык төлөмдөр түрүндө төгүлгөн акча каражаттары (акча) аванстык төлөмдөрдү төккөн жактын мүлкү болуп саналат жана аванстык төлөмдөрдү төккөн жак бул жөнүндө бажы органына буйрук бергенге же болбосо бажы органы аванстык төлөмдөрдү өндүрүп алганга чейин бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн башка төлөмдөрдү төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу катары төлөнгөн бажы төлөмдөрү, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар же болбосо акча

каражаттары (акча) катары каралышы мүмкүн эмес. Аванстык төлөмдөрдү төлөгөн жактын буйругу катарында ал тарабынан же анын атынан бажы декларациясын же аванстык төлөмдөрдүн суммаларын кайра кайтарууга же болбосо ушул жактын өзүнүн акча каражаттарын (акчасын) бажы төлөмдөр, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар катары пайдаланууга же болбосо бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылууга, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылууга ниети жөнүндө бышыктаган башка аракеттерди мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жасоого арызды берүү каралат.

5. Мүчө мамлекеттин мыйзамдарында аныкталган бажы органына аванстык төлөмдөрдү төлөгөн жактын кайрылуусунун негизинде бажы органы аванстык төлөмдөрдү төлөгөн жакка мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында аванстык төлөмдү кайра кайтаруу үчүн белгиленген мөөнөттөн ашпаган мезгилдин ичинде аванстык төлөм катары төлөнгөн акча каражаттарын (акчаны) чыгымдоо жөнүндө отчетту берет.

Аванстык төлөмдөрдү төлөгөн жактын кайрылуусунун формасы жана аны бажы органына берүү тартиби, ошондой эле көрсөтүлгөн отчеттун формасы, аны берүү тартибин жана мөөнөттөрү бажы органы тарабынан мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталат.

6. Аванстык төлөмдөрдүн суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) ушул Кодекстин 67-беренесине ылайык жүргүзүлөт.

7. Аванстык төлөмдөрдүн талап кылынбаган суммаларын тескөө мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан белгиленет.

8. Аванстык төлөмдөрдү төлөө тартиби жана формалары мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан белгиленет.

49-берене. Бажылык төлөмдөрдү төлөө боюнча жеңилдиктер жана тарифтик преференциялар

1. Ушул Кодексте бажы төлөмдөрүн төлөө боюнча жеңилдиктер дегенде төмөнкүлөр түшүнүлөт:

- 1) алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча жеңилдиктер (тарифтик жеңилдиктер);
- 2) алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча жеңилдиктер;
- 3) салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктер;
- 4) бажы жыйымдарын төлөө боюнча жеңилдиктер (бажы жыйымдарын төлөөдөн бошотуу).

2. Алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча жеңилдиктерди (тарифтик жеңилдиктерди) берүү учурлары жана шарттары, ошондой эле аларды колдонуу тартиби Бирлик жөнүндө Келишимге ылайык аныкталат.

Бирлик жөнүндө Келишимдин 43-беренесине ылайык алып келүү бажы алымынын коюмун төмөндөтүү түрүндө алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча жеңилдиктерди (тарифтик жеңилдиктерди) берүү учурларын жана шарттарын белгилөөдө Комиссия ушул Кодексте каралгандан башка

жагдайларды аныктоого укуктуу, алар пайда болгон учурда алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттер токтотулат жана (же) алып келүү бажы алымдарын төлөө мөөнөтү келип жетет.

3. Бажы алымдарын төлөө боюнча жеңилдиктер, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктер, ошондой эле бажы жыйымдарын төлөө боюнча жеңилдиктер (бажы жыйымдарын төлөөдөн бошотуу) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

4. Тарифтик преференциялар Бирлик жөнүндө Келишимге жана эркин соода режимин караган Бирликтин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдерине ылайык берилет. Тарифтик преференциялар Комиссия аныктаган учурларда жана шарттар сакталган учурда калыбына келтирилет.

50-берене. Бажы алымдарын, салыктарды төлөөчүлөр

Декларант же өзүндө бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет келип чыккан башка жактар бажы алымдарын, салыктарын төлөөчүлөр болуп саналат.

7-глава

Бажы алымдарын, салыктарды эсептөө

51-берене. Бажы алымдары, салыктар салынуучу объект жана бажы алымдарын, салыктарын эсептөө үчүн база

1. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү товарлар, ошондой эле ушул Кодексте каралган учурларда башка товарлар бажы алымдары, салыктар салынуучу объект болуп саналат.

2. Эгерде ушул Кодексте башкасы каралбаса, товардын түрүнө жана колдонулуучу коюмдардын түрлөрүнө жараша бажы алымдарын эсептөө үчүн база болуп товарлардын бажылык наркы жана (же) алардын натуралай түрдөгү физикалык мүнөздөмөсү (саны, салмагы, анын ичинде товарды керектегенге чейин андан ажырагыс болгон жана (же) анда товар чекене соода үчүн берилген товардын баштапкы таңгагын эске алуу менен, товардын көлөмү же башка мүнөздөмөсү) саналат.

3. Салыктарды эсептөө үчүн база мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталат.

52-берене. Бажы алымдарын, салыктарды эсептөө

1. Бажы алымдары, салыктар – бажы алымдарын, салыктарды төлөөчүлөр, ал эми ушул беренедө каралган учурларда бажы органы тарабынан эсептелет.

2. Бажы алымдарын, салыктарды бажы органы төмөнкүдөй эсептейт:

1) бажы алымдарын, салыктарды туура эмес эсептөө табылган учурда товарлар чыккандан кийин бажы контролун жүргүзүүнүн натыйжалары боюнча;

2) ушул Кодекстин 56-беренесине ылайык төлөнүүгө тийиш болгон бажы алымдарын, салыктарды эсептөөдө;

3) ушул Кодекстин 91-беренесинин 4-пунктунда, 97-беренесинин 3-пунктунда, 103-беренесинин 4-пунктунда, 153-беренесинин 5-пунктунда, 162-беренесинин 6-пунктунда, 241-беренесинин 3-пунктунда, 279-беренесинин 8-пунктунда, 280-беренесинин 4-пунктунда, 284-беренесинин 4-пунктунда, 288-беренесинин 4-пунктунда, 295-беренесинин 3 жана 8-пункттарында жана 309-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда, ошондой эле аларды чыгаруу товарларга декларация берилгенге чейин жүргүзүлгөн товарлар жагынан ушул Кодексте белгиленген мөөнөттө товарларга декларация берилбеген учурларда;

4) декларант ушул Кодекстин 117-беренесинин 9-пунктунда көрсөтүлгөн аракеттерди жасабаганда;

5) ушул Кодекстин 208-беренесинин 7-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти ушул Кодекстин 208-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн жактар аткарууга тийиш болгон учурларда;

6) ушул Кодекстин 208-беренесинин 9-пунктуна жана 216-беренесинин 6-пунктуна ылайык бажы алымдарын, салыктарды эсептөөдө;

7) ушул Кодекстин 254-беренесине ылайык Комиссия тарабынан жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында анын учурунда бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер аткарылууга тийиш болгон Комиссия караган учурларда аныкталган жагдайлар келип чыкканда;

8) ушул Кодекстин 315-беренесинин 1-пунктунда көрсөтүлгөн учурларда бажы контролун жүргүзүүнүн натыйжалары боюнча;

9) ушул Кодекстин 325-беренесинин 17 жана 18-пункттарында каралган учурларда бажы контролун жүргүзүүнүн натыйжалары боюнча;

10) аларды бажы жол-жобосуна жайгаштырууда бажылык декларациялоо бажы декларациясы катары транспорттук (ташуучу), коммерциялык жана (же) башка документтерди пайдалануу менен жүзөгө ашырылган товарлар жагынан бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет аткарылууга тийиш болгон, ушул Кодекске ылайык каралган жагдайлар келип чыкканда;

11) товарлар чыккандан кийин пайда болгон жана товарлар жагынан бажы алымдары, салыктар төлөөчү тарабынан эсептелбеген жагдайларга байланыштуу ушул Кодекске ылайык бажы алымдары, салыктар төлөнүүгө тийиш болгон башка учурларда.

3. Бажы алымдарын, салыктарды эсептөө жөнүндө маалыматтар товарларга декларацияда, бажылык кириштөө ордеринде же болбосо ушул Кодекстин 266-беренесинин 24-пунктуна ылайык Комиссия аныктаган башка бажы документинде, ушул Кодекстин 277-беренесинин 4-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөн бажы документинде же ушул берененин 4-

пунктунда көрсөтүлгөн бажы документинде көрсөтүлөт

4. Ушул берененин 2-пунктунун 2, 3, 5, 6 жана 11-пунктчаларында көрсөтүлгөн учурларда бажы алымдарын, салыктарды эсептөө учурунда бажы алымдарын, салыктарды эсептөө жөнүндө маалыматтар бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эсебинде көрсөтүлөт.

Бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эсебинин формасы, ушундай эсептин электрондук документ түрүндөгү түзүмү жана форматы, аларды толтуруу жана ушундай эсепке өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүү тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

Көрсөтүлгөн эсепти кагаз алып жүрүүчүдө толтурууда бажы органынын кызмат адамы ушундай бажы документинин электрондук түрүн түзөт.

5. Эгерде ушул Кодекске ылайык бажы алымдары, салыктар бажылык кириштөө ордеринин негизинде же болбосо ушул Кодекстин 266-беренесинин 24-пунктуна ылайык Комиссия аныктаган башка бажы документинин негизинде төлөнсө, бажы алымдарын, салыктарды эсептөө жөнүндө маалыматтарды бажы органы тарабынан бажылык кириштөө ордеринде же ушул Кодекстин 266-беренесинин 24-пунктуна ылайык Комиссия аныктаган башка бажы документинде көрсөтөт.

Бажылык кириштөө ордеринин же болбосо ушул Кодекстин 266-беренесинин 24-пунктуна ылайык Комиссия аныктаган башка бажы документинин формалары, аларды толтуруу жана аларга өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүү тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

Бажылык кириштөө ордерин же болбосо ушул Кодекстин 266-беренесинин 24-пунктуна ылайык Комиссия аныктаган башка бажы документин кагаз булакта толтурууда бажы органынын кызмат адамы ушундай документтердин электрондук түрүн түзөт.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында өндүрүп алуу мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан бажы органдарына жүктөлүшү мүмкүн башка төлөмдөрдү эсептөө жана төлөө үчүн бажылык кириштөө ордерин пайдалануу мүмкүнчүлүгү каралышы мүмкүн. Көрсөтүлгөн учурда бажылык кириштөө ордеринин формасын толтуруу, ага өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүү жана пайдалануу тартиби ушул мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык белгиленет.

6. Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерде жана (же) мүчө мамлекеттердин эки тараптуу эл аралык келишимдеринде каралган, бажы алымдары, салыктар башка валютада эсептелген учурларды кошпогондо, бажы алымдары, салыктар ушул Кодекстин 61-беренесине ылайык алар төлөнүүгө тийиш болгон мүчө мамлекеттин валютасында эсептелет.

Эгерде ушул Кодексте башкасы белгиленбесе, эгерде бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасына же болбосо башка валютага кайра эсептөөнү

жүргүзүү талап кылынса, мындай кайра эсептөө бажы органы бажы декларациясын каттаган күнү колдонулган валютанын курсу боюнча жүргүзүлөт.

7. Бажы алымы товарга карата белгиленген бажы алымын жана бажы алымынын тиешелүү коюмун эсептөө үчүн базага таянуу менен эсептелет.

Салыктар ушул Кодекстин 61-беренесине ылайык алар төлөнүүгө тийиш болгон мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык эсептелет.

53-берене. Бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн
колдонулуучу бажы алымдарынын, салыктардын
коюмдары

1. Эгерде ушул Кодексте башкасы белгиленбесе, бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн бажы органы бажы декларациясын каттаган күнү колдонулган коюмдар колдонулат.

Ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык аларды бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрү мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген товарлар жагынан алып чыгуу бажы алымдарын эсептөө үчүн мүчө мамлекеттердин ушундай мыйзамдарында белгиленген күнү колдонулган коюм колдонулат.

2. Бирлик жөнүндө Келишимге ылайык каралган учурларды, ошондой эле Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге же Бирликтин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдерине ылайык алып келүү бажы алымдарын эсептөө үчүн Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифинин коюмдарынан айырмаланган коюмдар колдонулган учурларды кошпогондо, алып келүү бажы алымдарын эсептөө үчүн Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифинин коюмдары колдонулат.

Эгерде ушул Кодексте башкасы белгиленбесе, алып келүү бажы алымдарын эсептөө үчүн тарифтик преференцияларды берүү шарттары сакталбаган учурда Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифинин коюмдары колдонулат.

3. Эгерде Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерде жана (же) мүчө мамлекеттердин эки тараптуу эл аралык келишимдеринде башкасы белгиленбесе, алып чыгуу бажы алымдарын эсептөө үчүн ушул Кодекстин 61-беренесине ылайык алар төлөнүүгө тийиш болгон мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген коюмдар колдонулат.

4. Салыктарды эсептөө үчүн ушул Кодекстин 61-беренесине ылайык алар төлөнүүгө тийиш болгон мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген коюмдар колдонулат.

Комиссия мүчө мамлекеттердин ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдары берген маалыматтардын негизинде мүчө мамлекеттерде товарларга карата колдонулуучу салыктардын коюмдарынын жалпы тизмесин түзөт жана аны Интернет желесиндеги Бирликтин расмий сайтына жайгаштырат.

Мүчө мамлекеттерде товарларга карата колдонулуучу салыктардын коюмдарынын жалпы тизмесинин форматын, аны түзүү, жүргүзүү жана андан маалыматтарды пайдалануу тартибин, ошондой эле мындай коюмдар жөнүндө маалыматтарды берүү тартибин жана техникалык шарттарын, анын ичинде түзүмүн жана форматын Комиссия аныктайт.

54-берене. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин келип чыгышы жана токтотулушу. Бажы алымдары, салыктар төлөнбөгөн учурлар

1. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер ушул Кодекстин 56, 91, 97, 103, 136, 137, 141, 153, 162, 174, 185, 198, 208, 216, 225, 232, 241, 247-беренелерине, 277-беренесинин 4-пунктуна, 279, 280, 284, 288, 295 жана 309-беренелерине ылайык, ошондой эле ушул Кодекстин 254-беренесине ылайык Комиссия тарабынан жана Комиссия караган учурларда мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында аныкталган кырдаалдар пайда болгондо келип чыгат.

2. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер төмөнкүдөй учурда токтотулат:

1) ушул Кодекстин 56, 91, 97, 103, 136, 137, 141, 153, 162, 174, 185, 198, 208, 216, 225, 232, 241, 247-беренелеринде, 277-беренесинин 4-пунктунда, 279, 280, 284, 288, 295 жана 309-беренелеринде каралган бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер токтотулушуна байланыштуу жагдайлар келип чыкканда жана шарттар сакталганда;

2) ушул Кодекстин 254-беренесине ылайык Комиссия тарабынан жана Комиссия караган учурларда мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталган жагдайлар пайда болгондо;

3) ушул Кодекстин 55-беренесинин 4-пунктунда жана 68-беренесинин 3-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөн учурларда;

4) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык өндүрүп алуу мүмкүн эмес деп табылган бажы алымдарынын, салыктардын суммалары жагынан ушул Кодекстин 68-беренесинин 4-пунктунун 4-пунктчасына ылайык бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу боюнча чаралар көрүлбөгөндө.

3. Комиссия бир эле товарлар жагынан бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет ар түрдүү жактарда ар түрдүү жагдайлар боюнча жана (же) бир нече жолу келип чыккан учурларда, ошондой эле бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет бир мүчө мамлекетте келип чыккан учурда, анын ичинде бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет бир мүчө мамлекетте келип чыккан, ал эми бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет токтотулган жагдайлар башка мүчө мамлекетте келип чыккан учурда бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет токтотулуучу жагдайларды, ошондой эле ушундай жагдайлар келип чыкканын бышыктоо боюнча бажы органдарынын өз ара аракеттенүүсүнүн тартибин аныктоого укуктуу.

4. Бажы алымдары, салыктар төмөнкүлөр жагынан төлөнбөйт:

1) ушундай бажы жол-жобосунун колдонулушу аяктаганга же токтотулганга чейин жана ушундай бажы жол-жобосуна ылайык бул товарларды пайдалануу шарттары сакталган учурда ага жайгаштыруу шарттары бажы алымдарын, салыктарды төлөөнү карабаган бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарлар жагынан;

2) ушул Кодекстин 272-беренесинин 4-пунктуна жана 281-беренесинин 2-пунктуна ылайык бажы жол-жобосуна жайгаштырылбай турган товарлардын айрым категориялары жагынан, товарлардын ушул категориялары үчүн ушул Кодексте белгиленген аларды пайдалануу шарттары сакталганда;

3) алып келүү бажы алымын төлөөдөн бошотуу түрүндө алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонуу менен убактылуу алып келүү (киргизүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарлар жагынан, ушундай жеңилдиктерди берүү шарттары сакталганда, товарлар жеңилдиктерди берүүнүн шарттарына ылайык келген максатта колдонулганда, ушундай товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөр сакталганда, ошондой эле ушундай бажы жол-жобосуна ылайык ушундай товарларды пайдалануу шарттары сакталганда ушундай бажы жол-жобосунун колдонулушу аяктаганга же токтотулганга чейин, буга декларант ушундай жеңилдиктерден баш тарткан учурлар кирбейт;

4) алып келүү бажы алымын төлөөдөн бошотуу түрүндө алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча жеңилдиктерди жана ушул товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөр менен коштолгон салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонуу менен ички керектөө үчүн алып чыгуу бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарлар жагынан, ушундай жеңилдиктерди берүү шарттары сакталганда, товарлар жеңилдиктерди берүүнүн шарттарына ылайык келген максатта колдонулганда, ошондой эле ушундай товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөр сакталганда, буга декларант ушундай жеңилдиктерден баш тарткан учурлар кирбейт.

55-берене. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу

1. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти – бажы алымдарын, салыктарды төлөөчү, ушул Кодекске ылайык бажы алымдарын, салыктарды төлөөчү менен бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча тилектеш милдетти же, эгерде бул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралса, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча субсидиардык милдетти көтөрүүчү жак аткарат.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти ошондой эле башка жактар аткарышынын мүмкүнчүлүгү каралышы мүмкүн.

Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти ушул Кодекстин 405-беренесин эске алуу менен бажы өкүлү аткарат.

2. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет аларды ушул Кодекстин 57 – 61-беренелеринде белгиленген тартипте жана мөөнөттөрдө, ушул Кодекске ылайык эсептелген жана төлөнүүгө тийиш болгон суммалардын өлчөмдөрүндө төлөө аркылуу аткарылат.

Уюм жоюлган, жекече ишкердин ишмердиги токтотулган, уюм өзгөртүп түзүлгөн учурда бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткаруунун өзгөчөлүктөрү мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

Эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында төлөнбөгөн бажы төлөмдөрү түрүндө келтирилген зыяндын ордун толтуруу аркылуу бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткаруу мүмкүнчүлүгү белгиленген болсо, мындай милдетти аткаруунун өзгөчөлүктөрү ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдары менен белгиленет.

3. Ушул берененин 4-пунктунда каралган учурларды жана ушул берененин 5-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген учурларды кошпогондо, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер аткарылбаган же ойдогудай эмес аткарылган учурда бажы органы мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тартипте жана мөөнөттөрдө – бажы алымдарын, салыктарды төлөөчүгө, ошондой эле ушул Кодекске ылайык бажы алымдарын, салыктарды төлөөчү менен бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча тилектеш милдетти же, эгерде бул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралса, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча субсидиардык милдетти көтөрүүчү жактарга бажы алымдарынын, салыктардын белгиленген мөөнөттө төлөнбөгөн суммалары жөнүндө билдирүүнү жөнөтөт.

Көрсөтүлгөн билдирүүнүн формасы, ушундай билдирүүдө каралган талаптарды аткаруу тартиби жана мөөнөтү мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленет.

Ушул Кодекстин 61-беренесине ылайык бажы алымдары, салыктар бир мүчө мамлекетте төлөнүүгө тийиш болгон, ал эми ушул Кодекстин 61-беренесинин 3-пунктуна ылайык бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алууну башка мүчө мамлекеттин бажы органы жүзөгө ашырган учурларда, көрсөтүлгөн билдирүү бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алууну жүзөгө ашырган бажы органы бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу үчүн зарыл болгон документтерди алгандан кийин ушул Кодекстин № 1 тиркемесинде каралган тартипте жөнөтөт.

4. Бажы органы ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн билдирүүнү төмөнкүдөй учурларда жөнөтпөйт:

1) товарлар чыгарылгандан кийин, ал эми аларды чыгаруу товарларга декларация берилгенден кийин жүргүзүлгөн товарлар жагынан – электрондук документ жөнөтүлгөндөн же ушул Кодекстин 120-беренесинин 17-пунктунда каралган тиешелүү белгилер коюлгандан кийин ушул Кодекске ылайык бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн

валюталардын курсу колдонулган күнү колдонулган валюталардын курсу боюнча жыйындысында 5 еврого эквиваленттүү болгон суммадан ашпаган өлчөмдө товарларга бир декларацияда эсептелген бажы төлөмдөрүн, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөбөй коюу фактысынын табылышы;

2) ушул Кодекстин 52-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын бир эсебинде же ушул Кодекстин 52-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн бир бажы документинде ушул Кодекске ылайык бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн валюталардын курсу колдонулган күнү колдонулган валюталардын курсу боюнча жыйындысында 5 еврого эквиваленттүү болгон суммадан ашпаган өлчөмдө эсептелген бажы төлөмдөрүн, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөбөй коюу фактысынын табылышы.

5. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн учурдан башка учурлар белгилениши мүмкүн, мында ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн билдирүү жөнөтүлбөйт.

6. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн учурларда бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет токтотулбайт.

7. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет ушул берененин 3-пунктуна ылайык жөнөтүлгөн билдирүүдө көрсөтүлгөн мөөнөттө аткарылбаган же ойдогудай эмес аткарылган учурда, ошондой эле ушундай билдирүү ушул берененин 5-пунктуна ылайык жөнөтүлбөгөн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген учурларда бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алууну жүзөгө ашыруучу бажы органы ушул Кодекстин 11-главасына ылайык бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу боюнча чараларды көрөт.

8. Комиссия бир эле товарлар жагынан ар түрдүү жактарда ар түрдүү жагдайлар боюнча жана (же) бир нече жолу бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет келип чыккан учурларда бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткаруунун өзгөчөлүктөрүн аныктоого укуктуу.

56-берене. Товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өтүүдө бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттин келип чыгышы жана токтотулушу, аларды төлөө мөөнөтү жана эсептөөнүн өзгөчөлүктөрү

1. Товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өтүүдө алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет товарларды Бирликтин бажы аймагына алып келүү учурунда келип чыгат.

Товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өтүүдө алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдет товарларды Бирликтин бажы аймагынан алып чыккан учурда келип чыгат.

2. Товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өтүүдө бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет товарлардын мыйзамсыз алып өтүп жаткан жактарда келип чыгат. Мыйзамсыз алып өтүүгө катышып жаткан жактар, эгерде алар ушундай алып өтүүнүн мыйзамсыздыгы жөнүндө билсе же билүүгө тийиш болсо, ал эми товарларды Бирликтин бажы аймагына алып келүүдө – ошондой эле мыйзамсыз алынып келген товарларды менчикке же ээлик кылууга сатып алган жактар, эгерде алар сатып алуу учурунда аларды Бирликтин бажы аймагына алып келүүнүн мыйзамсыздыгы жөнүндө билсе же билүүгө тийиш болсо, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча товарларды мыйзамсыз алып өткөн жактар менен тилектеш милдетти көтөрөт.

3. Товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өтүүдө бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет төмөнкүдөй жагдайлар келип чыкканда ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн жактарда токтотулат:

1) бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткаруу жана (же) аларды ушул берененин 5 – 8-пункттарына ылайык эсептелген жана төлөнүүгө тийиш болгон өлчөмдөрдө өндүрүп алуу;

2) товарларды ушул Кодекске ылайык бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу;

3) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык бажы органы кыйроонун жана (же) күч жеткис күчтүн кесепетинен чет өлкөлүк товарлар жок кылынышынын жана (же) биротоло жоголушунун фактысын же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун ойдогудай шарттарынын учурунда табигый кемүүнүн натыйжасында бул товарлардын биротоло жоголушунун фактысын таанышы, буга ушундай жок болууга же биротоло жоголууга чейин ушул Кодекске ылайык ушул чет өлкөлүк товарлар жагынан бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү жеткен учурлар кирбейт;

4) мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарларды конфискациялоо же ушул мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландыруу;

5) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органы товарларды кармашы;

6) кылмыш жөнүндө кабарды текшерүүнүн жүрүшүндө, жазык иши же административдик укук бузуу жөнүндө иш (административдик процессти жүргүзүү) боюнча өндүрүштүн жүрүшүндө алып коюлган же камакка алынган жана, эгерде ушул товарларды мурда чыгаруу жүргүзүлбөсө, аларды кайра кайтаруу жөнүндө чечим кабыл алынган товарларды убактылуу сактоого же бажы жол-жоболорунун бирине жайгаштыруу.

4. Товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өтүүдө бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү деп – товарлар Бирликтин бажы чек арасынан өткөн күн, ал эми эгерде бул күн

белгиленбесе, товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өтүү фактысы айкын болгон күн эсептелет.

5. Товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өтүүдө бажы алымдары, салыктар товарлар төмөнкүдөй бажы жол-жоболоруна жайгаштырылгандай өлчөмдө төлөнүүгө тийиш:

1) товарларды Бирликтин бажы аймагына алып келүүдө – тарифтик преференцияларды жана алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонбостон ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосу;

2) Бирликтин товарларын Бирликтин бажы аймагынан алып чыгууда – алып чыгуу бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонбостон экспорттун бажы жол-жобосу.

6. Товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өтүүдө бажы алымдары, салыктар – ушул берененин 7-пунктун эске алуу менен ушул главага ылайык, ал эми эгерде бажы органы товарлар жөнүндө так маалыматтарга ээ болбосо, ошондой эле ушул берененин 8-пунктун эске алуу менен эсептелет.

7. Бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн – товарлар Бирликтин бажы чек арасынан өткөн күнү, ал эми эгерде бул күн белгиленбеген болсо, товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өтүү фактысы айкын болгон күнү колдонулган бажы алымдарынын, салыктардын коюмдары колдонулат.

Эгерде товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн, ошондой эле бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөө талап кылынса, мындай кайра эсептөө – товарлар Бирликтин бажы чек арасынан өткөн күнү, ал эми эгерде бул күн белгиленбеген болсо, товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өтүү фактысы айкын болгон күнү колдонулган валюталардын курсу боюнча жүргүзүлөт.

8. Эгерде бажы органында товарлар (мүнөзү, аталышы, саны, келип чыгышы жана (же) бажылык наркы) жөнүндө так маалыматтар жок болсо, төлөнүүгө тийиш болгон бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн база бажы органында болгон маалыматтардын негизинде аныкталат, ал эми товарларды классификациялоо ушул Кодекстин 20-беренесинин 3-пунктун эске алуу менен жүзөгө ашырылат.

Эгерде товардын коду Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык 10дон аз сандагы белгилерди топтоо деңгээлинде аныкталса:

бажы алымдарын эсептөө үчүн ушундай топко кирген товарларга шайкеш келген бажы алымдарынын коюмдарынын ичине алда канча чоңу колдонулат;

салыктарды эсептөө үчүн ушундай топко кирген, аларга карата бажы алымдарынын коюмдарынын ичинен алда канча чоңу белгиленген товарларга шайкеш келген кошумчаланган нарк салыгынын коюмдарынын ичинен алда канча чоңу, акциздердин (акциз салыгынын же акциз

жыйымынын) коюмдарынын ичинен алда канча чоңу колдонулат.

Кийин товарлар жөнүндө так маалыматтар белгиленген учурда бажы алымдары, салыктар ушундай так маалыматтарга таянуу менен эсептелет жана ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча өндүрүп алынган бажы алымдарынын, салыктардын суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) же болбосо төлөнбөгөн суммаларды ушул Кодекстин 10 жана 11-главаларына ылайык өндүрүп алуу жүзөгө ашырылат.

9. Мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарлар конфискацияланган же ушул мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландырылган, бажы органдары товарларды ушул Кодекстин 51-главасына ылайык кармаган, убактылуу сактоого жайгаштырган, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер аткарылгандан жана (же) алар (толугу менен же жарым-жартылай) өндүрүп алынгандан кийин товарлар бажы жол-жобосуна жайгаштырылган учурда ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) өндүрүп алынган бажы алымдарынын, салыктардын суммалары ушул Кодекстин 10-главасына ылайык кайра кайтарылууга (чегерилүүгө) тийиш.

10. Ушул берененин 1 – 9-пункттарынын жоболору ишенимсиз бажылык декларациялоо менен товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өткөн учурда колдонулбайт.

Ишенимсиз бажылык декларациялоо менен товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өткөн учурда бажы алымдары, салыктар ушул Кодекске ылайык эсептелет. Мында товарларды бажылык декларациялоо учурунда иш жүзүндө төлөнгөн бажы алымдары, салыктар кайталап төлөнбөйт (өндүрүп алынбайт), ал эми ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча өндүрүп алынган бажы алымдарынын, салыктардын суммалары ушул Кодекске ылайык кайра кайтарылууга (чегерилүүгө) тийиш.

8-глава

Бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөттөрү жана тартиби

57-берене. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөттөрү

1. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөттөрү ушул Кодекстин 56, 58, 91, 97, 103, 136, 137, 141, 153, 162, 174, 185, 198, 208, 216, 225, 232, 241, 247-беренелерине, 277-беренесинин 4-пунктуна, 279, 280, 284, 288, 295 жана 309-беренелерине ылайык аныкталат.

2. Бажылык декларациялоо өзгөчөлүктөрү ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген товарлар жагынан бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөттөрү мүчө мамлекеттердин

мыйзамдары менен белгиленет.

3. Атайын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарлар жагынан бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөттөрү ушул Кодекстин 254-беренесине ылайык Комиссия тарабынан жана Комиссия караган учурларда мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

4. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарбаган же ойдогудай эмес аткарган учурда ушул Кодексте белгиленген мөөнөттө пайыздар төлөнөт.

Туумдарды эсептөө, төлөө, өндүрүп алуу жана кайтаруу тиешелүү мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык бажы алымдары, салыктар төлөнүүгө тийиш болгон мүчө мамлекетте ушул Кодекстин 61-беренесине ылайык төлөнөт.

Туумдар ушул Кодекстин 54-беренесинин 3-пунктуна ылайык Комиссия аныктаган тартипте бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алууну жүзөгө ашыруучу бажы органы бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет токтотулган жагдай келип жеткенин ырастоону алган учурда төлөнбөйт.

5. Ушул Кодекске ылайык алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларынан ушул суммалар жагынан аларды төлөө жагынан кийинкиге калтыруу менен же бөлүп-бөлүп төлөө берилген учурда мындай пайыздар алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтыруу менен же бөлүп-бөлүп төлөө берилгендиги үчүн пайыздарды кошуп эсептөө жана төлөө үчүн ушул Кодекстин 60-беренесинде белгиленген тартипте кошуп эсептелет жана төлөнөт.

58-берене. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөттөрүнүн өзгөрүшү

1. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөттөрүн өзгөртүү аларды төлөөнү кийинкиге калтыруу же бөлүп төлөө түрүндө жүргүзүлөт.

2. Салык төлөө мөөнөттөрүн өзгөртүү үчүн негиздер, ошондой эле аларды өзгөртүүнүн шарттары менен тартиби салык төлөнө турган мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

3. Алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө ички керектөөлөр үчүн чыгарылган жана бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга карата сунушталат.

4. Алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө деп, төлөнүүчү тиешелүү сумманын мөөнөтүн бир жолу жылдырып же бара-бара бөлүп төлөө менен алып келүү бажы алымдарынын төлөө мөөнөттөрүн өзгөртүүнү түшүнүүгө болот.

5. Алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө төлөнүүгө тийиш болгон сумманын бардыгына же ошол сумманын бир бөлүгүнө берилет.

6. Алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып төлөө уруксаты

берилген товарларды чыгарууда кийинкиге калтырылып төлөнө турган алып келүү бажы алымдарынын суммасы, мындай узартуу берилген мөөнөттүн акыркы күнүнөн кечиктирилбестен төлөнүүгө тийиш.

Алып келүү бажы алымдарын бөлүп төлөө мүмкүнчүлүгү берилген товарларды чыгарууда бөлүп төлөнө турган алып келүү бажы алымдарынын суммасы алып келүү бажы алымдарынын суммасын бара-бара төлөө боюнча бекитилген графикке ылайык төлөнүүгө тийиш. Мында, бара-бара төлөө үчүн аныкталган ар бир сумма тиешелүү мезгил ичинде мындай төлөөлөр аныкталган мөөнөттүн акыркы күнүнөн кечиктирилбестен төлөнүүгө тийиш.

7. Алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө, эгерде ушул Кодексте башкасы белгиленбесе, алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдетти аткаруу камсыз кылынган шартта берилет.

Алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттин аткарылышын камсыз кылуу ушул Кодекстин 9-главасына ылайык сунушталат.

59-берене. Алып келүү бажы алымдарын төлөөнү кийинкиге калтырууга же бөлүп төлөөгө берүүнүн мөөнөттөрү жана негиздери

1. Алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтыргандыгы үчүн пайыздарды төлөө менен алып келүү бажы алымдарын төлөөнү кийинкиге калтыруу ушул Кодекстин 60-беренесине ылайык, ички керектөөлөр үчүн бажы жол-жоболоруна ылайык товарларды чыгаргандан кийинки күндөн тартып, 1 айдан ашпаган мөөнөткө берилет.

2. Бажы алымдарын кийинкиге калтыргандыгы же бөлүп төлөгөндүгү үчүн пайыздарды төлөбөстөн, алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө мүмкүнчүлүгү төмөнкү негиздердин бири болгон шартта, товарларды ички керектөөлөр үчүн бажы жол-жоболоруна ылайык чыгаргандан кийинки күндөн тартып, 6 айдан ашпаган мөөнөткө берилет:

1) алып келүү бажы алымдарын төлөй турган адамга жаратылыш кырсыгынын, технологиялык кыйроонун же күч жеткис башка жагдайлардын жыйынтыгында зыян келтирилген учурда;

2) алып келүү бажы алымдарын төлөй турган адамга федералдык (республикалык, мамлекеттик) бюджеттен каржылоо же мамлекеттик буйрутманы аткаргандыгы үчүн бул адамга төлөп берүүлөр кармалган учурда;

3) тараптардын бири мүчө мамлекет болуп саналган эл аралык келишимдердин алкагында жеткирип берүүлөрдү ишке ашырууда, эгерде ошол мүчө мамлекеттин мыйзамдары менен аныкталбаса, анда аталган жагдай алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө үчүн негиз болуп саналбайт;

4) Бирликтин бажы аймагына мүчө мамлекеттердин айыл чарба ишмердигин жүргүзгөн уюмдары тарабынан отургузулуучу же себилүүчү материалдарды, өсүмдүктөрдү коргоо каражаттарын, айыл чарба техникаларын, асыл тукумдуу мал чарбасынын объекттерин (асыл тукумдуу

айыл чарба малдарын, канаттууларды, балыктарды жана асыл тукумдуу мал чарбасынын башка объекттерин), асыл тукум продукцияларын (материалдарды), малдарды тоюттандыруу үчүн колдонулуучу продуктуларды алып келүүдө же аталган уюмдар үчүн жеткирүүдө. Аларга карата алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө мүмкүнчүлүгү бериле турган жана жогоруда көрсөтүлгөн товарлардын тизмеги Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык коддорду көрсөтүү менен, Комиссия тарабынан аныкталат;

5) Комиссия тарабынан аныкталуучу башка негиздер.

3. Алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтыргандыгы же бөлүп төлөгөндүгү үчүн пайыздарды төлөө менен алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө мүмкүнчүлүгү Бирликтин бажы аймагына өндүрүштүк кайра иштетүүгө колдонуу үчүн товарларды, анын ичинде чийки заттарды, материалдарды, технологиялык жабдууларды, анын курамдык бөлүктөрүн алып келүү сыяктуу негиздердин бири болгон шартта, товарларды ички керектөөлөр үчүн бажы жол-жоболоруна ылайык чыгаргандан кийинки күндөн тартып, 6 айдан ашпаган мөөнөткө берилет. Ушул пункту колдонуу максатында, өндүрүштүк кайра иштетүү дегенде өндүрүүдө жаңы товар алуу үчүн колдонулуучу товарларды түшүнүүгө болот, алардын коддору Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык, аларды кайра иштетүү үчүн ташылып келүүчү товарлардын коддорунан каалаган биринчи 4 белгинин деңгээлинде айырмаланат. Алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө мүмкүнчүлүгү берилиши мүмкүн болгон көрсөтүлгөн товарлардын тизмеги, ошондой эле мындай товарларды өндүрүштүк кайра иштетүүгө колдонуу үчүн дайындалган товарларга киргизүү шарттары Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык коддорду көрсөтүү менен, Комиссия тарабынан аныкталат.

4. Ушул берененин 2 жана 3-пунктуларында көрсөтүлгөн негиздердин болушу алып келүү бажы алымдарын төлөөчү тарабынан бышыкталууга тийиш.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен көрсөтүлгөн негиздердин бар экендигин бышыктоого, ошондой эле мындай бышыктоолорду берүүнүн тартибин аныктоого ыйгарым укук берилген мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдары аныкталышы мүмкүн.

5. Алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө мүмкүнчүлүгү алып келүү бажы алымдарын төлөөчү адам тарабынан жазылган арыздын негизинде бажы органынын чечими боюнча берилет.

Алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө мүмкүнчүлүгүн берүү жөнүндө чечим бажы органы тарабынан товарларды бажы жол-жобосуна жайгаштырууда аларды ички керектөөлөр үчүн чыгаруу иши аткарылган мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан кабыл алынат.

Алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө жөнүндө бажы органынын чечиминде кийинкиге калтырып же бөлүнүп төлөнүп жаткан алып келүү бажы алымдарын төлөө мөөнөтү, алып келүү

бажы алымдарынын суммасы жана товарларды чыгарууда ошол чечимди кабыл алуу үчүн башка зарыл маалыматтар көрсөтүлөт.

Алып келүү бажы алымдарын бөлүп төлөө жөнүндө бажы органдары тарабынан чечим кабыл алынууда алып келүү бажы алымдарынын суммасын бара-бар бөлүп төлөө графиги да бекитилет.

Аталган чечимди кабыл алуу жана жокко чыгаруу тартиби мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленет.

6. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө мүмкүнчүлүгү берилбеген учурлар да белгилениши мүмкүн.

60-берене. Алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө үчүн пайыздар

1. Ушул Кодекстин 59-беренесинин 1 жана 3-пункттарына ылайык алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө мүмкүнчүлүгүнөн пайдалануу үчүн берилген ар бир күн үчүн, ички керектөөлөр үчүн товарлар бажы жол-жоболоруна ылайык чыгарылган кийинки күндөн тартып, алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттер токтотулган күнгө чейин пайыздар төлөнүүгө тийиш.

2. Алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө үчүн пайыздар, ички керектөөлөр үчүн товарларды чыгаруу бажы жол-жоболоруна ылайык жайгаштырылган мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленүүчү жана пайыздарды кошуп эсептөө үчүн колдонулуучу кайра каржылоо коюмунан (негизги коюмдан, эсепке алуу коюмунан) $1/360$ өлчөмүндө төлөнүүгө тийиш. Алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө үчүн пайыздарды кошуп эсептөө үчүн кийинкиге калтыруу же бөлүп төлөө иш жүзүндө колдонулган мезгилге ылайык колдонуудагы кайра каржылоо коюму (негизги коюм, эсепке алуу коюму) колдонулат.

3. Алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө үчүн пайыздар алып келүү бажы алымдарын төлөө же өндүрүү күнүнөн кийинки күндөн кечиктирилбестен төлөнүүгө тийиш.

4. Төлөө же өндүрүү, ошондой эле бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө үчүн пайыздарды кайтаруу (чегерүү) ушул Кодексте каралган тартипте, төлөөгө же өндүрүүгө, ошондой эле алып келүү бажы алымдарын кийинкиге калтырып же бөлүп төлөө үчүн пайыздарды кайтарууга (чегерүүгө) карата ишке ашырылат.

61-берене. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө тартиби

1. Бажы алымдары, салыктар бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды чыгаруудан жана ушул Кодекстин 38-главасына ылайык эл аралык ташуунун транспорт каражаттарын чыгаруудан же болбосо ушул Кодекстин 91-беренесинин 4-пунктунда, 97-беренесинин 3-пунктунда, 103-

беренесинин 4-пунктунда, 279-беренесинин 8-пунктунда, 208-беренесинин 4-пунктунда, 288-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар аныкталган аймакта же туура эмес бажы декларациясы менен Бирликтин бажы чек арасынан өтүп кеткен учурдан башка, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарлар мыйзамсыз өтүп кеткен аймакта товарларды чыгаруудан тышкары товарларды бажы органы тарабынан чыгаруу жүргүзүлгөн мүчө мамлекетте төлөнүүгө тийиш.

Ушул Кодекстин 126-беренесинин 1-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн шарттуу чыгарылган товарларга карата Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифи менен белгиленген алып келүү бажы алымдарынын коюмдары боюнча эсептелген алып келүү бажы алымдарынын суммаларынын айырмасы өлчөмүндөгү алып келүү бажы алымдары жана товарларды чыгарууда төлөнгөн же Бирликтин алкагында эл аралык келишимдер же Бирликтин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдери менен белгиленген башка өлчөмдө төлөнгөн алып келүү бажы алымдарынын суммасы, эгерде бул Бирликтин алкагында эл аралык келишимдер жана (же) Бирликтин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдери менен каралган болсо, бажы органы тарабынан товарларды чыгаруу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттен айырмаланган мүчө мамлекетте төлөнүшү мүмкүн.

2. Ушул Кодекстин 153-беренесинин 5-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккан учурда, бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкө товарларына карата алып келүү бажы алымдары, салыктар, эгерде ушул пункттун экинчи абзацы жана ушул берененин 3-пункту менен башкасы белгиленбесе, бажы органы тарабынан бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык товарларды чыгаруу жүргүзүлгөн мүчө мамлекетте төлөнүүгө тийиш.

Ушул Кодекстин 153-беренесинин 5-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккан учурда, бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган эл аралык почта жөнөтүүлөрүнө карата алып келүү бажы алымдары, салыктар жөнөтүү бара турган бажы органы турган мүчө мамлекетте төлөнүүгө тийиш.

3. Эгерде ушул пункт менен бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкө товарлары, бажы органы тарабынан бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык товарларды чыгаруу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттен башка мүчө мамлекеттин аймагында тургандыгы аныктала (тастыктала) турган болсо, эгерде мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде башкасы белгиленбесе, алып келүү бажы алымдары, салыктар, аймагында мындай товарлар турган мүчө мамлекетте төлөнүүгө тийиш.

Эгерде товарлардын, бажы органы тарабынан бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык товарларды чыгаруу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттен башка мамлекеттин аймагында тургандыгы аныкталбаса (бышыкталбаса), бирок ушул пункт менен бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлар бир мүчө мамлекеттен экинчи мүчө

мамлекеттин аймагына чыгарылып кеткендиги аныкталса (бышыкталса), эгерде мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде башкасы белгиленбесе, анда алып келүү бажы алымдары, салыктар, аймагына товарлар ташылып келингендиги аныкталган мүчө мамлекетте төлөнүүгө тийиш.

Мүчө мамлекеттин аймагында товарлардын турушу же аларды бажы органы товарларды бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык чыгарбаган мүчө мамлекеттин аймагына алып келүү бажы контролунн жүргүзүү учурунда алынган жана (же) мындай бажы контролунн жүргүзүүдө, ошондой эле мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, бажы органдары же башка мамлекеттик органдары менен административдик өндүрүштүн (процесстин) жүрүшүндө, кылмыш иштери боюнча иликтөөлөрдү же болбосо текшерүү иштерин жүргүзүүдө (өткөрүүдө) түзүлгөн документтердин негизинде аныкталат (бышыкталат).

Ушул пунктту колдонуу максатында товарлардын бажы органы бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык товарларды чыгарууну жүргүзбөгөн мүчө мамлекеттин аймагында тургандыгын же алардын ошол мүчө мамлекеттин аймагына ташылып келингендигин аныктоо (бышыктоо) бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык товарларды чыгарууну жүргүзгөн мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан таанылууга тийиш.

Чет өлкө товарлары бажы органы товарларды бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык чыгарууну жүргүзбөгөн мүчө мамлекеттин аймагында тургандыгын же алардын ошол мүчө мамлекеттин аймагына ташылып келингендигин аныктоо (бышыктоо) боюнча мүчө мамлекеттердин бажы органдарынын өз ара аракеттенүүлөрүнүн тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

4. Ушул Кодекстин 309-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккан учурда, бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган Бирликтин товарларына карата алып

Алып чыгуу бажы алымдары бажы органы бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык товарларды чыгарууну жүргүзгөн мүчө мамлекетте төлөнүүгө тийиш.

5. Алып келүү бажы алымдары, эгерде Бирлик жөнүндө келишимде башкасы белгиленбесе, алып келүү бажы алымдары төлөнө турган мүчө мамлекеттин валютасында төлөнүүгө тийиш.

Алып чыгуу бажы алымдары, салыктар, эгерде Бирлик алкагындагы эл аралык келишимдерде, мүчө мамлекеттердин эки тараптуу эл аралык келишимдеринде жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында башкасы белгиленбесе, алып чыгуу бажы алымдары, салыктар төлөнө турган мүчө мамлекеттин валютасында төлөнөт.

6. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө формалары жана ыкмалары, ошондой эле аларды төлөө (төлөө күнү) боюнча милдеттерди аткаруу учуру бажы алымдары, салыктар төлөнө турган мүчө мамлекеттин мыйзамдары менен белгиленет.

7. Алып келүү бажы алымдары Бирлик жөнүндө келишимге ылайык

аныкталуучу эсептерге төлөнөт.

Алып чыгуу бажы алымдары мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталуучу эсептерге төлөнөт, ушул беренеге ылайык ал эсептерге, эгерде Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдер жана (же) мүчө мамлекеттердин эки тараптуу эл аралык келишимдери менен башкасы белгиленбесе, алып чыгуу бажы алымдары төлөнөт.

Ушул беренеге ылайык төлөнүүгө тийиш болгон салыктар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталуучу эсептерге төлөнөт.

8. Алып чыгуу алымдарын төлөөнүн өзгөчөлүктөрү Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдер жана (же) мүчө мамлекеттердин эки тараптуу эл аралык келишимдери менен белгилениши мүмкүн.

9. Алымдарды төлөй турган адамдын эсебинде тапшырманы аткарууга жетиштүү акча каражаты бар болгон учурда, банк төлөөчүнүн бажы алымдарынын, салыктардын суммасын которуу боюнча тапшырмасынын аткарылышын кармоого укугу жок жана эгерде, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында тапшырманы аткаруунун башка мөөнөтү белгиленбесе, аны бир операциялык күндүн ичинде аткарууга милдеттүү.

9-глава.

Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу

62-берене. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуунун жалпы шарттары

1. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу, эгерде төмөндө көрсөтүлгөн беренелерге ылайык башкасы белгиленбесе, ушул Кодекстин 58, 120-122, 143, 177 жана 304-беренелеринде каралган учурларда камсыз кылынат.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында бажы алымдарын жана салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу камсыз кылынган башка учурлар каралышы мүмкүн.

2. Ушул Кодекске ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу берилбеген учурларда, мүчө мамлекеттердин ушундай мыйзамдарында ушундай камсыз кылууну сактоо берилбеген тартип жана шарттар каралышы мүмкүн.

3. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу бажы алымдарын, салыктарды төлөөчү же болбосо ушул Кодексте белгиленген учурларда башка жак тарабынан камсыз кылынат.

Эгерде ушул Кодексте башкасы белгиленбесе бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу товарлар жагынан бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча төлөөчү үчүн милдеттерди аткаруу, эгерде башка

жак алар жагынан бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу камсыз кылынуучу товарларга ээлик кылууга, пайдаланууга жана (же) тескөөгө укуктуу болсо экспедитор жана (же) башка жак тарабынан аткарылат.

Эгерде ушул Кодекстин 405-беренесине ылайык бажы өкүлү бажы алымдарын, салыктарды төлөөчү менен бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча тилектеш милдетти көтөрсө, бажы өкүлү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди камсыз кылууга укуктуу. Эгерде ушул Кодекске ылайык каралган жагдайлар келип чыкканда, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет аткарылууга тийиш болгондо бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер бажы өкүлү тарабынан камсыз кылынганда бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча мындай милдет бажы өкүлү тарабынан ушул Кодекстин 405-беренесинин 5 жана 6-пункттарынын жоболоруна карабастан ал өкүлчүлүк кылган жак менен тилектештикте аткарылат.

4. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу товарларды чыгарууну ишке ашыруучу бажы органына берилет, буга ушул Кодекстин 146-беренесинде көрсөтүлгөн учурлар, ошондой эле мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну башкы камсыз кылуу башка бажы органына берилиши мүмкүн болгон учурлар кирбейт.

63-берене. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу ыкмалары

1. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу төмөнкүдөй ыкмалар менен камсыз кылынат:

- 1) акча каражаттары (акча);
- 2) банктык кепилдик;
- 3) кепилдик берүү;
- 4) мүлктү күрөөгө коюу.

2. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуунун ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөндөн башкача ыкмалары белгилениши мүмкүн.

3. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн же болбосо ушул берененин 2-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген ар кандай ыкма менен камсыз кылынат.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу, бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар жагынан бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди кошпогондо, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуунун айрым ыкмалары менен камсыз кылынат.

Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу ушул Кодекстин 62-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн жактардын тандоосу боюнча ушул пунктун экинчи абзацын эске алуу менен бир нече ыкмалар менен камсыз кылынышы мүмкүн.

Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуучу жак, эгерде бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну алмаштырылып жаткан камсыз кылуу ушул Кодекстин 11-главасына ылайык өндүрүп алынбаса, ушул пунктун экинчи абзацын эске алуу менен башкача ыкма менен бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуунун бир ыкмасы менен алмаштырууга укуктуу.

4. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу ушул Кодекске ылайык бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер токтотулганга чейин үзгүлтүксүз камсыз кылынууга тийиш.

5. Ушул берененин 1-пунктунун 2-4-пунктчаларында көрсөтүлгөн же болбосо ушул берененин 2-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген, анын ичинде бажы органы мурда кабыл алгандардын ордуна берилүүчү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуунун колдонулушунун мөөнөтү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуучу жакка бажы органы ушундай ыкмалардын алкагында кабыл алынган милдеттерди аткаруу үчүн талаптарды өз учурунда жөнөтүшү үчүн жетиштүү болууга тийиш.

6. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу ыкмаларын колдонуу тартиби, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылууну берүү күнү, ошондой эле ушундай камсыз кылуу берилүүгө тийиш болгон валюта анын бажы органына бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу берилген мүчө мамлекеттин мыйзамдары тарабынан белгиленет.

Бажы транзитинин бажы жол-жобосунун учурунда бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуунун ыкмаларын колдонуунун өзгөчөлүктөрү Бирликтин алкагында ушул Кодекстин 146-беренесинин 8-пунктунда каралган эл аралык келишим менен аныкталышы мүмкүн.

7. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында ушул берененин 1-пунктунун 2-4-пунктчаларында же болбосо ушул берененин 2-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында көрсөтүлгөн ыкмалар менен бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылууну тастыктоочу документтерди кайра кайтаруу тартиби жана учурлары белгилениши мүмкүн.

64-берене. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну башкы камсыз кылуу

1. Эгерде бир эле жак айрым мезгилдин ичинде бир нече бажы операцияларын ишке ашырса, бардык ушундай операцияларды жасаган учурда келип чыгуучу бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу үчүн бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну башкы камсыз кылуу берилиши мүмкүн.

2. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну башкы камсыз кылуу төмөнкүдөй учурларда колдонулушу мүмкүн:

1) бардык бажы операциялары бажы органына башкы камсыз кылуу берилген мүчө мамлекеттин аймагында жасалса;

2) бажы операциялары бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды ташуу (транспортировкалоо) учурунда бир нече мүчө мамлекеттердин аймактарында жасалса.

3. Эгерде бажы алымдарын, салыктарды төлөөнү ушундай башкы камсыз кылуунун эсебинен ушундай бажы камсыз кылуу камсыз кылынса, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну бажы камсыз кылууну бажы органдары кабыл алса, ушул Кодекстин 69-беренесине ылайык бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алууну жүзөгө ашыруучу ар кандай бажы органы тарабынан өндүрүп алынышы мүмкүн.

4. Бажы органына бажы камсыз кылуу берилген мүчө мамлекеттин аймагында жасалган бардык бажы операциялары жасалса, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну бажы камсыз кылууну колдонуу тартиби ушул мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

Ушундай тартип мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген учурда ушундай бажы камсыз кылуу менен камсыз кылынуучу бажы алымдарынын, салыктардын суммалык өлчөмү, аларды төлөө боюнча милдеттерди ушундай бажы камсыз кылуунун өлчөмүнөн ашкан аткаруу учурлары жана шарттары, ушундай ашуунун учурлары белгилениши мүмкүн.

5. Эгерде бажы операциялары бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды ташуу (транспортировкалоо) учурунда бир нече мүчө мамлекеттердин аймагында ишке ашырылса, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну бажы камсыз кылууну колдонуунун тартиби ушул Кодекстин 146 жана 147-беренелерине ылайык аныкталат.

65-берене. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуунун өлчөмүн аныктоо

1. Ушул беренеге, ушул Кодекстин 146-беренесине жана 287-беренесинин 4-пунктуна ылайык бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткаруу башка өлчөмдө камсыз кылынган учурларды кошпогондо бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуунун өлчөмү товарларды ички керектөө үчүн

чыгаруунун бажы жол-жобосунун же тарифтик преференцияларды колдонбостон экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган учурда төлөнүүгө тийиш болгон бажы алымдарынын, салыктардын суммаларына, алып келүү бажы алымдарын, салыктарын төлөө боюнча жеңилдиктерге же тиешелүү түрдө бажы органы товарды чыгарып жаткан мүчө мамлекеттерди алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча жеңилдиктерге таянуу менен аныкталат.

2. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында бажы органдары товарды чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жасагандыгы үчүн бажы жыйымдары төлөнүүгө тийиш болгон суммалар бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуунун өлчөмүнө киргизүү каралышы мүмкүн.

3. Эгерде бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуунун өлчөмүн аныктоо учурунда товарлар (мүнөзү, аталышы, саны, келип чыгышы жана (же) бажылык наркы) жөнүндө так маалыматтардын жоктугунан улам төлөнүүгө тийиш болгон бажы алымдарынын, салыктардын так суммасын так аныктоо мүмкүн болбосо, бажы алымдарынын, салыктардын мындай суммасы товарлардын наркына жана (же) алардын натуралай түрдөгү физикалык мүнөздөмөлөрүнө (санына, салмагына, көлөмүнө же башка мүнөздөмөлөрүнө), бажы алымдарынын, салыктардын коюмдарынын алда канча көп чоңдугуна таянуу менен аныкталат, алар колдо болгон маалыматтардын негизинде аныкталышы мүмкүн, аларды пайдалануу тартибин Комиссия аныктайт.

4. Ушул Кодекстин 121 жана 122-беренелеринде каралган өзгөчөлүктөрү бар товарларды чыгарууда бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуунун өлчөмү ушул берененин 3 жана 5-пункттарын эске алуу менен бажы контролунун, бажы экспертизасынын натыйжалары боюнча кошумча төлөнүүгө тийиш болгон бажы алымдарынын, салыктардын суммасы катары аныкталат.

5. Ушул Кодекстин 121-беренесинде каралган өзгөчөлүктөрү бар товарларды чыгаруу учурунда бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуунун өлчөмүн аныктоо үчүн товарлардын бажылык наркын бажылык көзөмөлдөөнү жүргүзүү учурунда, атап айтканда, төмөнкүлөр колдонулушу мүмкүн:

1) бажы органынын карамагында болгон ошол эле класстагы же түрдөгү товарлардын наркы жөнүндө маалымат;

2) эгерде бажы органында алардын негиздүүлүгү жагынан шектенүүлөр бар болсо, билдирилген кемитүүлөрдү жана азайтууларды эске албастан товарлардын бажылык наркы;

3) эгерде бажы органында билдирилген кошумча эсептөөлөрдүн негиздүүлүгү жагынан шектенүүлөр бар болсо иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баага карата кошумча эсептөөлөрдүн мүмкүн болуучу чоңдугун эске алуу менен товарлардын бажылык наркы.

6. Ушул Кодекстин 120-беренесинин 13-пунктунун 3-пунктчасына ылайык товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруунун

шарты бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылууну берүү болуп саналса, ушундай камсыз кылуунун өлчөмүн аныктоодо бажы алымдарынын, салыктардын суммасы товарларга декларацияны бергенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө арызда жана ушул берененин 1 жана 3-пункттарын эске алуу менен ушундай билдирүү менен бирге берилүүчү документтерде камтылган маалыматтарга таянуу менен аныкталат.

Аларга таянуу менен бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуунун өлчөмү аныкталуучу бажы алымдарынын, салыктардын суммасын аныктоо үчүн товарларга декларацияны бергенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө арыз катталган күнгө карата колдонулган бажы алымдарынын, салыктардын коюмдары колдонулат.

Эгерде бажы алымдарынын, салыктардын көрсөтүлгөн суммасын аныктоо үчүн чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептеп чыгууну жүргүзүү талап кылынса, мындай кайра эсептөө товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө арыз катталган күнгө карата колдонулган валюталардын курсу боюнча жүргүзүлөт.

7. Товарлардын айрым түрлөрү жагынан мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында же ушул берененин 1-3-пункттарында каралган талаптарды эске алуу менен, ал эми бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу товарлар жагынан ушул Кодекстин 146-беренесинин 2-пунктунда каралган талаптарды эске алуу менен бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуунун белгиленген өлчөмдөрү белгилениши мүмкүн.

10-глава.

Бажы алымдарынын, салыктардын жана башка акча каражаттарынын
(акчанын) суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү)

66-берене. Ашыкча төлөнгөн же ашыкча өндүрүп алынган бажы
алымдары, салыктар

Бажы алымдары, салыктар катары төлөнгөн же өндүрүп алынган, конкреттүү товарлар жагынан бажы алымдарынын, салыктардын конкреттүү түрлөрү жана суммалары катары идентификацияланган жана өлчөмү ушул Кодекске жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык төлөнүүгө тийиш болгон бажы алымдарынын, салыктардын өлчөмүнөн ашкан акча каражаттары (акча) ашыкча төлөнгөн же ашыкча өндүрүлгөн бажы алымдары, салыктар болуп саналат.

67-берене. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти
аткарууну камсыз кылуу катары төлөнгөн бажы
алымдарынын, салыктардын, аванстык төлөмдөрдүн, акча

каражаттарынын (акчанын), ошондой эле башка акча каражаттарынын (акчанын) суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү)

1. Бажы алымдарынын, салыктардын суммалары ушул главага ылайык төмөнкүдөй учурларда кайра кайтарылууга (чегерилүүгө) тийиш:

1) бажы алымдары, салыктар ушул Кодекстин 66-беренесине ылайык ашыкча төлөнгөн же ашыкча өндүрүп алынган бажы алымдары, салыктар болуп саналат;

2) Бирлик жөнүндө Келишимге ылайык аныкталган эсептерге төлөнгөн алып келүү бажы алымдары конкреттүү товарлар жагынан алып келүү бажы алымдарынын суммалары катары идентификацияланган эмес.

3) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталган эсептерге төлөнгөн алып чыгуу бажы алымдары, салыктар конкреттүү товарлар жагынан алып чыгуу бажы алымдарынын, салыктардын суммасы катарында идентификацияланган эмес;

4) эгерде бул товарлар жагынан бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет мурда аткарган болсо, товарлар мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык конфискацияланган же айландырылган, буга алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөө колдонулган мезгилде убактылуу алып келүү (киргизүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар жагынан алып келүү бажы алымдарын, салыктар төлөнгөн учур кирбейт;

5) эгерде бажы декларациясын же болбосо товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө арызды каттоо учурунда келип чыккан бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет мурда аткарылган болсо, билдирилген жол-жобосуна ылайык товарды чыгаруудан баш тартылган;

6) эгерде бажы декларациясын каттоо учурунда келип чыккан бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет мурда аткарылган болсо, бажы декларациясы ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык кайра чакыртып алынган жана (же) товарларды чыгаруу ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык жоюлган;

7) ушул Кодекстин 237 жана 242-беренелеринде каралган учурлар;

8) ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрүн колдонууга байланыштуу мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган учурлар;

9) ушул Кодексте жана (же) Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерде каралган башка учурлар.

2. Ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча өндүрүп алынган бажы алымдарынын, салыктардын суммаларын кайра кайтаруу (эсептөө) товарларга декларацияда билдирилген эсептелген бажы алымдары, салыктар жөнүндө маалыматтарга белгиленген тартипте өзгөртүүлөр (толуктоолор) киргизилген, же болбосо ушул Кодекстин 266-беренесинин 24-пунктуна

ылайык Комиссия аныктаган бажылык кириштөө ордеринде же башка бажы документинде, же ушул Кодекстин 52-беренесинин 4-пунктунда жана 277-беренесинин 4-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөн бажы документтеринде эсептелген бажы төлөмдөрү жөнүндө маалыматтар белгиленген тартипте оңдолгон шартта жана бажы алымдарын, салыктарды төлөө жана (же) өндүрүп алуу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча өндүрүп алынган бажы алымдарынын суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) үчүн башка шарттар сакталган учурда бажы органы тарабынан жүргүзүлөт.

3. Ушул берененин 1-пунктунун 4-9-пунктчаларында көрсөтүлгөн учурларда бажы алымдарынын, салыктардын суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленген тартипте бажы органына бажы алымдарынын, салыктардын суммаларын кайра кайтарууга (чегерүүгө) алып келген жагдайлар келип чыкканын бышыктаган жана бажы алымдарын, салыктарды төлөө жана (же) өндүрүп алуу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген бажы алымдарынын, салыктардын суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) үчүн башка шарттар сакталган учурда жүргүзүлөт.

4. Алып келүү бажы алымдарынын суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) Бирлик жөнүндө Келишимдин жоболорун эске алуу менен ушундай алып келүү бажы алымдарын төлөө жана (же) өндүрүп алуу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген тартипте жана мөөнөттө жүргүзүлөт.

5. Эгерде Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерде жана мүчө мамлекеттердин эки тараптуу эл аралык келишимдеринде башкасы белгиленбесе алып чыгуу бажы алымдарынын суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) ушундай алып чыгуу бажы алымдарын төлөө жана (же) өндүрүп алуу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тартипте жана мөөнөттөрдө жүргүзүлөт.

6. Салыктардын суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) ушундай салыктарды төлөө жана (же) өндүрүп алуу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген тартипте жана мөөнөттөрдө жүзөгө ашырылат.

7. Аванстык төлөмдөрдүн, башка акча каражаттардын (акчалардын) суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) ушундай аванстык төлөмдөрдү, башка акча каражаттарын (акчаларды) төлөө жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген учурларда, тартипте жана мөөнөттөрдө жүзөгө ашырылат.

8. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу катарында төгүлгөн акча каражаттарынын (акчалардын) суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) ушундай камсыз кылуу берилген мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген тартипте жана мөөнөттөрдө жүзөгө ашырылат.

9. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу катарында төгүлгөн акча каражаттарынын (акчалардын) суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) төмөнкүдөй учурларда жүргүзүлөт:

1) аны аткаруу бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу катарында төгүлгөн акча каражаттары (акчалар) менен камсыз кылынган бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет толук көлөмдө аткарылган, токтотулган же болбосо келип чыккан эмес;

2) бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу катарында төгүлгөн акча каражаттарынын (акчалардын) ордуна бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну башкача ыкма менен камсыз кылуу берилген.

10. Төлөөчүдө белгиленген мөөнөттө аткарылбаган (толук же жарым-жартылай) бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарды, пайыздарды төлөө боюнча милдет бар болгон учурда бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу катарында төгүлгөн бажы алымдарынын, салыктардын, аванстык төлөмдөрдүн, акча каражаттарынын (акчалардын) суммаларын, ошондой эле башка акча каражаттарын (акчаларды) кайра кайтаруу ушундай аткарылбаган милдеттин өлчөмүндө жүзөгө ашырылбайт.

Мүчө мамлекеттин мыйзамдарында бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу катарында төгүлгөн бажы алымдарынын, салыктардын, аванстык төлөмдөрдүн, акча каражаттарынын (акчалардын), ошондой эле башка акча каражаттарынын (акчалардын) суммаларын кошуп эсептөө төлөөчүдө белгиленген мөөнөттө аткарылбаган (толугу менен же жарым-жартылай) бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарды, пайыздарды, төлөө боюнча милдет бар болгон учурда жүргүзүлбөйт деп белгилениши мүмкүн. Буга көрсөтүлгөн милдетти аткаруунун эсебине бажы алымдарынын, салыктардын, аванстык төлөмдөрдүн, акча каражаттарынын (акчалардын) ушундай суммаларын кошуп эсептөө кирбейт.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында бажы алымдарын, салыктарды, ошондой эле башка акча каражаттарын (акчаларды) төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу катарында төгүлгөн бажы алымдарынын, салыктардын, аванстык төлөмдөрдүн, акча каражаттарынын (акчалардын) суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) жүргүзүлбөгөн башка учурлар белгиленбеши мүмкүн.

11-глава.

Бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу

68-берене. Бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу жөнүндө жалпы жоболор

1. Ушул Кодекстин 55-беренесинин 7-пунктунда көрсөтүлгөн учурларда бажы органы ушул главага ылайык бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу боюнча чараларды көрөт.

2. Бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу боюнча чараларга

төлөөчүнүн акча каражаттарынын (акчаларынын) жана (же) башка мүлкүнүн эсебинен анын ичинде ушул Кодекстин 67 жана 76-беренелерине ылайык кайра кайтарылууга тийиш болгон бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарынын суммаларынын жана (же) аванстык төлөмдөрдүн суммаларынын эсебинен, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуунун, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти камсыз кылуунун бажы иши чөйрөсүндө ишмердикти жүзөгө ашырган юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыз кылуунун, эгерде ушул кодексте жана (же) Бирлик жөнүндө Келишимде башкасы белгиленбесе, ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылуунун эсебинен бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу кирет.

3. Ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн чараларга кошумча түрдө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында бажы алымдарын салыктарды өндүрүп алуу боюнча аларга карата бажы алымдары, салыктар төлөнбөгөн товарларды өндүрүп алуу сыяктуу чара жана бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу боюнча башка чаралар белгилениши мүмкүн.

Алар жагынан бажы алымдары, салыктар төлөнбөгөн товарларды өндүрүп алуу ушундай товарлар жагынан бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти токтотот.

Бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу боюнча чаралар төмөнкүдөй учурларда колдонулбайт:

1) анын бажы органы бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алууну жүзөгө ашырган мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген төлөнбөгөн бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу мөөнөтү аяктаган;

2) бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет бажы алымдарын, салыктарды төлөөгө байланыштуу же болбосо ушул Кодекстин 54-беренесинин 2-пунктунда каралган башка жагдайларга байланыштуу токтотулган;

3) бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет ушул берененин 3-пунктуна ылайык белгиленген бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу боюнча чараларды колдонууга байланыштуу токтотулган;

4) аларды өндүрүп алуу бажы органы төмөнкүдөй суммаларды өндүрүп алууну жүргүзгөн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык мүмкүн эмес болуп чыккан бажы алымдарынын салыктардын суммаларын өндүрүп алуу мүмкүн эмес деп табылган;

5) алып келүү бажы алымдары жагынан Комиссия аныктаган башка учурлар;

6) алып чыгуу бажы алымдары, салыктар жагынан мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген башка учурлар.

5. Бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу боюнча чаралар кылмыш жөнүндө билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, жазык иши боюнча же административдик укук бузуу жөнүндө иш боюнча (административдик процессти жүргүзүү) өндүрүштүн жүрүшүндө алып коюлган же камакка

алынган, аларга карата аларды кайра кайтаруу жөнүндө чечим кабыл алынган жана ушул Кодекске ылайык бажылык декларацияланууга тийиш болгон, аларга карата ушундай товарларды ушул Кодекстин 98-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн чечимдердин бири күчүнө кирген күндөн тартып убактылуу сактоого жайгаштыруу же аларды бажы жол-жоболорунун бирине жайгаштыруу күнүнө чейинки мөөнөттүн ичинде мындай товарларды кайра кайтаруу жөнүндө чечим кабыл алынганга чейин келип чыккан бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет жагынан кабыл алынбайт.

6. Ушул берененин 2 жана 3-пункттарында көрсөтүлгөн бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу боюнча чаралар бажы органы бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алууну жүзөгө ашырган мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык көрөт.

69-берене. Бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алууну жүзөгө ашыруучу бажы органы

1. Ушул берененин 2 жана 3-пункттарында каралган учурларды кошпогондо, бажы алымдарын, салыктарды товарларды чыгарууну жүргүзгөн бажы органы же товарларды чыгаруу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында аныкталган башка бажы органы өндүрүп алат.

Ишенимдүү эмес бажылык декларациясы бар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарлардын мыйзамсыз өтүшүн кошпогондо, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз өткөн товарлар жагынан бажы алымдары, салыктар аймагында Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарлардын ушундай мыйзамсыз өтүшүнүн фактысы табылган мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан өндүрүп алынат.

Ушул Кодекстин 91-беренесинин 4-пунктунда 97-беренесинин 3-пунктунда, 103-беренесинин 4-пунктунда, 279-беренесинин 8-пунктунда, 280-беренесинин 4-пунктунда жана 288-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн кырдаалдар келип чыккан учурда бажы алымдарын, салыктарды аймагында ушундай жагдайлар табылган мүчө мамлекеттин бажы органы өндүрүп алат.

2. Ушул берененин 3-пунктунда башкасы белгиленбесе, ушул Кодекстин 61-беренесинин 2-пунктунун экинчи абзацында жана 3-пунктунда көрсөтүлгөн учурларда бажы алымдарын, салыктарды ушул Кодекстин 61-беренесинин 2-пунктунун экинчи абзацына жана 3-пунктуна ылайык бажы алымдары, салыктар төлөнүүгө тийиш болгон мүчө мамлекеттин бажы органы өндүрүп алат.

3. Эгерде бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна ылайык товарларды ташуу (транспортировкалоо) учурунда бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу берилген болсо, анда ушул Кодекстин 153-беренесинин 5-пунктунда жана 309-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккан учурда

төлөнбөгөн бажы алымдары, салыктар бажы органына ушундай камсыз кылуунун эсебинен бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу берилген мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында аныкталган бажы органдары тарабынан өндүрүп алынат.

Эгерде бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды ташуу учурунда ушундай товарлардын декларанты болуп ыйгарым укуктуу экономикалык оператор же бажылык ташуучу саналса, анда ушул Кодекстин 153-беренесинин 5-пунктунда жана 309-беренесинин 3-пунктунда каралган жагдайлар келип чыккан учурда төлөнбөгөн бажы алымдары, салыктар бажы органы тарабынан бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын декларанты болуп саналган жак ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине же болбосо бажылык ташуучулардын реестрине киргизилген мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында аныкталган бажы органы тарабынан өндүрүп алынат.

4. Ушул берененин 3-пунктуна ылайык бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу жана бажы алымдарынын, салыктардын өндүрүп алынган суммаларын бажы алымдары, салыктар төлөнүүгө тийиш болгон мүчө мамлекеттер которуу учурунда бажы органдарынын өз ара аракеттенүүсү – ушул Кодекстин № 1-тиркемесинде каралган тартипте, ал эми көрсөтүлгөн тиркеме менен жөнгө салынбаган бөлүгү Комиссия аныктаган тартипте жүзөгө ашырылат.

70-берене. Бажы төлөмдөрүнүн, туумдардын, пайыздардын суммаларын өндүрүп алуу мүмкүн эмес деп табуу жана аларды эсептен чыгаруу

Өндүрүп алуу мүмкүн болбогон бажы төлөмдөрүнүн, туумдардын, пайыздардын суммалары өндүрүп алууга мүмкүн эмес деп таанылат жана бажы органы ушул суммаларды өндүрүп алууну жүзөгө ашырган мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген тартипте жана негиздер боюнча эсептен чыгарылат.

12-глава.

Ички рынокту коргоо максатында колдонулуучу атайын, демпингге каршы, компенсациялык жана башка алымдар

71-берене. Ички рынокту коргоо максатында атайын, демпингге каршы, компенсациялык жана башка алымдарды колдонуу

1. Бирликте атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар түрүндө ички рынокту коргоо чаралары киргизилген учурда мындай

алымдар ушул Кодексте белгиленген тартипте төлөнүүгө тийиш.

Аларга карата атайын коргоо чарасы белгиленген товарларды алып келүү учурунда атайын квотаны киргизүү аркылуу ушундай квотадан тышкары же болбосо ушундай квотадан ашкан көлөмдөрдө ички рынокту коргоо чаралары Бирликке киргизилген учурда атайын алым ушул Кодексте белгиленген тартипте төлөнүүгө тийиш.

Бирлик жөнүндө Келишимдин 50-беренесине ылайык ушундай алымдар түрүндө ички рынокту коргоо чаралары Бирликте киргизилген учурда мындай алымдар, эгерде комиссия тарабынан башкасы аныкталбаса, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө үчүн ушул Кодексте каралган учурларда жана тартипте ушул Кодекске ылайык бажы алымдарынын, салыктарды төлөөчүлөр болуп саналган жактар тарабынан төлөнүүгө тийиш.

2. Атайын, демпингге каршы же компенсациялык алымдарда, атайын квотаны киргизүү аркылуу ички рынокту коргоо чарасы колдонулган товарлар жагынан атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдети келип чыккан декларант же башка жактар атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөчүлөр болуп саналат.

3. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө жана төлөө ушул главада жана Бирлик жөнүндө Келишимде каралган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен алып келүү бажы алымдарын эсептөө жана төлөө үчүн ушул Кодексте белгиленген тартипте жүзөгө ашырылат.

4. Ушул главанын жоболору Бирликтин бажы аймагына алып келинүүчү жеке пайдалануу үчүн товарларга карата колдонулбайт.

72-берене. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттин келип чыгышы жана токтотулушу. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнбөгөн учурлар

1. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет ушул берененин 5-пунктуна, ушул Кодекстин 91, 97, 103, 136, 137, 153, 162, 174, 198, 208, 216, 225, 241, 247, 279, 284 жана 295-беренелерине ылайык, ошондой эле Комиссия тарабынан ушул Кодекстин 254-беренесине жана Комиссия караган учурларда мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталган жагдайлар пайда болгондо келип чыгат.

2. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет төмөнкүдөй учурларда токтотулат:

1) ушул Кодекстин 91, 97, 103, 136, 137, 153, 162, 174, 198, 208, 216, 225, 241, 247, 279, 284 жана 295-беренелеринде каралган атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет токтотулушуна байланыштуу жагдайлар келип чыкканда жана шарттар сакталганда;

2) ушул берененин 5-пунктуна ылайык;

3) Комиссия тарабынан ушул Кодекстин 254-беренесине жана Комиссия караган учурларда мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык

аныкталган жагдайлар пайда болгондо;

4) ушул Кодекстин 73-беренесинин 4-пунктунда жана 77-беренесинин 3-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөн учурларда;

5) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык өндүрүп алуу мүмкүн эмес деп таанылган атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары жагынан ушул Кодекстин 77-беренесинин 4-пунктунун 4-пунктчасына ылайык атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алуу боюнча чаралар көрүлбөгөн учурда.

3. Комиссия бир эле товарлар жагынан атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет ар башка жактарда, ар түрдүү жагдайлар боюнча жана (же) бир нече жолу келип чыккан учурларда, анын ичинде атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет бир мүчө мамлекетте келип чыккан, ал эми атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет токтотулган, башка мүчө мамлекетте келип чыккан кырдаалдарда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет токтотулган жагдайларды, ошондой эле ушундай жагдайлардын келип чыгышын четтетүү боюнча бажы органдарынын өз ара аракеттенүүсүнүн тартибин аныктоого укуктуу.

4. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төмөнкүлөр жагынан төлөнбөйт:

1) жайгаштыруу шарты атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнү карабаган бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарлар жагынан ушундай бажы жол-жобосунун күчү аяктаганга же токтотулганга чейин жана бул товарларды ушундай бажы жол-жобосуна ылайык пайдалануу шарттарын сактаган учурда;

2) ушул Кодекстин 272-беренесинин 4-пунктуна жана 281-беренесинин 2-пунктуна ылайык бажы жол-жобосуна жайгаштырылууга тийиш болбогон товарлардын айрым категориясы жагынан, товарлардын ушул категориялары үчүн ушул Кодексте белгиленген аларды пайдалануу шарттары сакталган учурда.

5. Товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды мыйзамсыз алып өткөн учурда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет келип чыгат, Бирликтин алкагында эл аралык келишимдерде каралган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттер келип чыгышы, токтотулушу жана аткарылышы үчүн ушул Кодекстин 56-беренесинде белгиленген жагдайлар келип чыккан учурда токтотулат жана аткарылууга тийиш.

Товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өткөн учурда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар товарлар ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырган сыяктуу өлчөмдө төлөнүүгө тийиш.

Товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өтүү учурунда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерде каралган өзгөчөлүктөрдү эске алуу

менен ушул главага ылайык эсептелет. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн – Бирликтин бажы чек арасын товарлар кесип өткөн күнгө карата, ал эми эгерде бул күн белгиленбеген болсо – товарлар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз өткөн факт табылган күнгө карата колдонулган атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат.

Эгерде товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн, ошондой эле атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн чет мамлекеттин валютасын мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөөнү жүргүзүү талап кылынса, ушундай кайра эсептөө товарлар Бирликтин бажы чек арасын кесип өткөн күнгө карата, ал эми мындай күн белгиленбеген болсо товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өтүү фактысы табылган күнгө карата колдонулган валютанын курсу боюнча жүргүзүлөт.

Эгерде бажы органында товарлар (мүнөзү, аталышы, саны, келип чыгышы жана (же) бажылык наркы) жөнүндө так маалыматтар жок болсо, төлөнүүгө тийиш болгон атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн база бажы органында болгон маалыматтардын негизинде аныкталат, ал эми товарларды классификациялоо ушул Кодекстин 20-беренесинин 3-пунктун эске алуу менен жүзөгө ашырылат.

Эгерде товардын коду Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык 10дон аз сандагы белгиси бар топтун деңгээлинде аныкталса, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн ушул топко кирген товарларга шайкеш келген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдарынын эң чоңу колдонулат.

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 4-главасына ылайык тастыкталган товарлардын келип чыгышына жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтарга таянуу менен эсептелет. Эгерде товарлардын келип чыгышы жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтар тастыкталбаса, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, эгерде товардын классификациясы 10 белгинин же болбосо топко кирген товарлардын деңгээлинде жүзөгө ашырылса, эгерде Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товарлардын коддору 10дон аз сандагы белгиси бар топтун деңгээлинде аныкталса, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын ошол эле коддогу товарлар жагынан белгиленген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюмдарына таянуу менен эсептелет.

Товарлар жөнүндө так маалыматтарды кийин белгилөөдө атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушундай так маалыматтарга таянуу менен эсептелет жана ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча өндүрүп алынган атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) же болбосо ушул Кодекстин 76 жана 77-беренелерине ылайык төлөнбөгөн суммаларды өндүрүп алуу жүзөгө

ашырылат.

6. Товарларды конфискациялоо же мүчө мамлекеттин менчигине ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык айландыруу, ушул Кодекстин 51-главасына ылайык товарларды бажы органдары кармап калышы, товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө жана (же) аларды өндүрүп алуу (толугу менен же жарым-жартылай) милдеттерди аткаргандан кийин бажы жол-жобосуна жайгаштырган учурда ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) өндүрүп алынган атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары ушул Кодекстин 76-беренесине ылайык кайра кайтарылууга (чегерилүүгө) тийиш.

7. Ушул берененин 5-пунктунун жоболору ишенимдүү эмес бажылык декларациялоо менен товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алуу өтүү учурунда колдонулбайт.

Ишенимдүү эмес бажылык декларациялоо менен товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өтүү учурунда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекске ылайык эсептелет. Мында товарларды бажылык декларациялоо учурунда иш жүзүндө төлөнгөн атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар кайталап төлөнбөйт (өндүрүп алынбайт), ал эми ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча өндүрүп алынган атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары ушул Кодекске ылайык кайра кайтарылууга (чегерилүүгө) тийиш.

73-берене. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткаруу

1. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөчү, ушул Кодекске ылайык атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөчү менен атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча тилектеш милдетти же, эгерде бул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралса, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча субсидиялык милдетти көтөрө турган жактар аткарат.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти башка жактар да аткаруу мүмкүнчүлүгү белгилениши мүмкүн.

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти ушул Кодекстин 405-беренесин эске алуу менен бажы өкүлү аткарат.

2. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет аларды ушул Кодекстин 74-беренесинде белгиленген тартипте жана мөөнөттө, ушул Кодекске ылайык эсептелген жана төлөнүүгө тийиш болгон өлчөмдөгү суммаларды төлөө аркылуу аткарылат.

Уюмду жоюу, жеке ишкердин ишин токтотуу, уюмду өзгөртүп түзүү учурунда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткаруунун өзгөчөлүктөрү мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

Эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында төлөнбөгөн атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар түрүндө келтирилген зыяндын ордун толтуруу аркылуу атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу мүмкүнчүлүгү белгиленсе, мындай милдетти аткаруунун өзгөчөлүктөрү ушул мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

3. Ушул берененин 4-пунктунда каралган учурларды жана ушул берененин 5-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген учурларды кошпогондо, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарбаган же ойдогудай эмес аткарган учурда бажы органы мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тартипте жана мөөнөттө атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөчүгө, ошондой эле ушул Кодекске ылайык атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөчү менен атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча тилектеш милдетти же, эгерде бул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралса, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча субсидардык милдетти көтөрө турган жактарга белгиленген мөөнөттө төлөнбөгөн атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары жөнүндө билдирүүнү жөнөтөт.

Көрсөтүлгөн билдирүүнүн формасы, ушундай билдирүүдө каралган талаптарды аткаруу тартиби жана мөөнөтү мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленет.

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 74-беренесинин 7-пунктуна ылайык бир мүчө мамлекетте төлөнүүгө тийиш болгон, ал эми атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алуу ушул Кодекстин 77-беренесинин 5-пунктуна ылайык башка мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан жүзөгө ашырылган учурларда көрсөтүлгөн билдирүү атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алууну жүзөгө ашыруучу бажы органы тарабынан атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алуу үчүн зарыл болгон документтерди алгандан кийин ушул Кодекстин № 1 тиркемесинде каралган тартипте жөнөтүлөт.

4. Бажы органы ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн билдирүүнү төмөнкүдөй учурларда жөнөтпөйт:

1) товарларды чыгаргандан кийин ал эми товарга декларация берилгенге чейин чыгаруу жүргүзүлө турган товарлар жагынан электрондук документти же болбосо ушул Кодекстин 127-беренесинин 17-пунктунда каралган тиешелүү белгилер коюлгандан кийин товарга бир декларацияда жыйындысында ушул Кодекске ылайык бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн валютанын курсун колдонуу күнүнө карата колдонууда болгон

валюталардын курсу боюнча 5 еврого эквиваленттүү суммадан жыйындысында ашпаган өлчөмдө эсептелген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөбөй коюу фактысын табуу;

2) ушул Кодекстин 52-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын бир эсебинде жыйындысында ушул Кодекске ылайык бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн валютанын курсун колдонуу түрүнө карата колдонууда болгон валютанын курсу боюнча 5 еврого эквиваленттүү суммадан ашпаган өлчөмдө эсептелген бажы төлөмдөрүнүн, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөбөй коюу фактысын табуу.

5. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн учурдан башка учурлар белгилениши мүмкүн, мында ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн билдирүү жөнөтүлбөйт.

6. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн учурларда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет токтотулат.

7. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды ушул берененин 3-пунктуна ылайык жөнөтүлгөн билдирүүдө көрсөтүлгөн мөөнөттө төлөө боюнча милдетти аткарбай койгон же ойдогудай эмес аткарган учурда, ошондой эле ушул берененин 5-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген учурларда мындай билдирүү жөнөтүлбөйт, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алууну жүзөгө ашыруучу бажы органы ушул Кодекстин 77-беренесине ылайык атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алуу боюнча чараларды көрөт.

8. Комиссия бир эле товарлар жагынан ар башка жактарда ар түрдүү жагдайлар боюнча жана (же) бир нече жолу атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет келип чыккан учурда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткаруунун өзгөчөлүктөрүн аныктоого укуктуу.

74-берене. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды
төлөө мөөнөттөрү жана тартиби

1. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн башка мөөнөтү ушул берененин 3-пунктунда белгиленген учурларды кошпогондо, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөттөрү ушул берененин 2-пунктуна, ушул Кодекстин 91, 97, 103, 136, 137, 153, 162, 174, 198, 208, 216, 225, 241, 247, 279, 284 жана 295-беренелери менен аныкталат.

2. Товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алып өткөн учурда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар алып келүү бажы алымдарын төлөө үчүн ушул Кодекстин 56-беренесинде белгиленген мөөнөттөрдө төлөнүүгө тийиш.

Атайын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарлар жагынан атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөттөрү Комиссия тарабынан ушул Кодекстин 254-беренесине жана Комиссия караган учурларда мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталат.

3. Үчүнчү өлкөлөргө карата атайын коргоочу, демпингге каршы, жана компенсациялык чараларды колдонуу жөнүндө протоколдун (Бирлик жөнүндө Келишимдин № 8-тиркемеси) 104 жана 169-пункттарына ылайык демпингге каршы же компенсациялык алымдарды колдонууда демпингге каршы, компенсациялык алымдар Комиссиянын демпингге каршы же компенсациялык чараларды колдонуу жөнүндө чечими күчүнө кирген күндөн тартып 30 жумушчу күндөн кечиктирбестен төлөнүүгө тийиш.

4. Бажылык декларациялоо өзгөчөлүктөрү ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген товарлар жагынан атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөттөрү мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

5. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөттөрүн кийинкиге калтыруу же бөлүп төлөө формасында өзгөртүү жүргүзүлбөйт.

6. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарбай коюу же ойдогудай эмес аткаруу учурунда ушул Кодексте белгиленген мөөнөттө туум төлөнөт.

Туумдарды эсептөө, төлөө, өндүрүп алуу жана кайра кайтаруу ушул берененин 7-пунктуна ылайык, ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнүүгө тийиш болгон мүчө мамлекетте жүргүзүлөт.

Ушул Кодекстин 72-беренесинин 3-пунктуна ылайык Комиссия аныктаган тартипте атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алууну жүзөгө ашыруучу бажы органы атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет токтотулган жагдай келип чыкканын тастыктоону алган учурда туумдар төлөнбөйт.

7. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 61-беренесине ылайык бажы алымдары, салыктар төлөнүүгө тийиш болгон мүчө мамлекетте төлөнүүгө тийиш.

8. Эгерде Бирлик жөнүндө Келишимде башкасы белгиленбесе атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнүүгө тийиш болгон мүчө мамлекеттин валютасында атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнөт.

9. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар Бирлик жөнүндө Келишимде аныкталган эсептерге төлөнөт.

10. Бирлик жөнүндө Келишимде каралган учурларда төлөнгөн жана (же) өндүрүп алынган алдын ала атайын, алдын ала демпингге каршы, алдын ала компенсациялык алымдардын, ошондой эле алдын ала алымдардын тиешелүү түрлөрүн өндүрүп алуу үчүн белгиленген тартипте төлөнгөн

демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарга кошулууга жана Бирлик жөнүндө Келишимде белгиленген тартипте мүчө мамлекеттердин ортосунда бөлүштүрүү үчүн Бирлик жөнүндө Келишимде аныкталган эсептерге кошулууга тийиш.

11. Ушул Кодекске ылайык атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларынан пайыздар төлөнүүгө тийиш болсо, эгерде бул суммалар жагынан аларды төлөөнү кийинкиге калтыруу берилген болсо, мындай пайыздар алып келүү бажы алымдарын төлөөнү кийинкиге калтыруу же бөлүп төлөө үчүн пайыздарды эсептөө жана төлөө үчүн ушул Кодекстин 60-беренесинде белгиленген тартипте эсептелет жана төлөнөт.

75-берене. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу

1. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткаруу ушул Кодекстин 120-122-беренелеринде каралган учурларда, ошондой эле эгерде көрсөтүлгөн беренелерге ылайык башкасы белгиленбесе, ушул Кодекстин 143-беренесинин 1-пунктунун 2-пунктчасына ылайык Комиссия аныктаган учурда камсыз кылынат.

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткаруу алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу үчүн ушул Кодексте каралган ыкмалар менен жана тартипте камсыз кылынат.

2. Ушул Кодекске ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу берилбеген учур белгиленгенде, мүчө мамлекеттердин ушундай мыйзамдарында аларды сактаган учурда ушундай камсыз кылуу берилбеген тартип жана шарттар аныкталышы мүмкүн.

3. Бирлик жөнүндө Келишимдин 50-беренесине ылайык Бирликте алым түрүндө ички рынокту коргоо чаралары киргизилген учурда ушундай алымдарды төлөө боюнча милдетти аткаруу ушул Кодексте атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу каралган учурларда алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу үчүн ушул Кодексте каралган ыкмалар менен жана тартипте камсыз кылынат.

4. Ушул беренеге ылайык атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткаруу башка өлчөмдө камсыз кылынган учурларды кошпогондо, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуунун өлчөмү ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштырууда төлөнүүгө тийиш болгон атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларына таянуу менен аныкталат.

Эгерде атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө

боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуунун өлчөмүн аныктоодо товарлар (мүнөзү, аталышы, саны, келип чыгышы жана (же) бажылык наркы) жөнүндө так маалыматтар жоктугунан улам төлөнүүгө тийиш болгон атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммасын так аныктоо мүмкүн болбогон учурда, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын мындай суммасы товарлардын наркына жана (же) накталай түрдө (саны, салмагы, көлөмү же башка мүнөздөмөлөрү) алардын физикалык мүнөздөмөлөрүнө, пайдалануу тартибин Комиссия аныктай турган колдо болгон маалыматтардын негизинде аныкталышы мүмкүн болгон атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдарынын эң чоң чоңдугуна таянуу менен аныкталат.

5. Ушул Кодекстин 121 жана 122-беренелеринде каралган өзгөчөлүктөрү бар товарларды чыгарууда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуунун өлчөмү ушул берененин 4-пунктунун экинчи абзацын жана 6-пунктун эске алуу менен бажы контролунун, бажылык экспертизанын натыйжалары боюнча кошумча төлөнүүгө тийиш болгон атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммасы катары аныкталат.

6. Ушул Кодекстин 121-беренесинде каралган өзгөчөлүктөрү бар товарларды чыгарууда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуунун өлчөмүн аныктоо үчүн товарлардын бажылык наркын бажылык көзөмөлдөөнү жүргүзүү учурунда, атап айтканда, төмөнкүлөр колдонулушу мүмкүн:

1) бажы органынын карамагында болгон ошол эле класстагы же түрдөгү товарлардын наркы жөнүндө маалымат;

2) Билдирилген кемитүүлөрдү жана азайтууларды эске албастан, эгерде бажы органында алардын негиздүүлүгүнө шектенүү бар болсо, товарлардын бажылык наркы;

3) иш жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө тийиш болгон баага кошумча эсептөөлөрдүн мүмкүн болгон чоңдугун эске алуу менен, эгерде бажы органында билдирилген кошумча эсептөөлөрдүн негиздүүлүгүнө шектенүү бар болсо, товарлардын бажылык наркы.

7. Товарлардын айрым түрлөрү жагынан Комиссия ушул берененин 4-пунктунда каралган талаптарды эске алуу менен атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуунун туруктуу өлчөмдөрүн белгилөөгө укуктуу.

8. Бирлик жөнүндө Келишимде каралган учурларда демпингге каршы төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу үчүн ушул Кодексте аныкталган тартипте Бирлик жөнүндө Келишимде белгиленген өлчөмдөрдө жана ыкмалар менен берилет.

Бирлик жөнүндө Келишимде каралган жагдайлар келип чыкканда, демпингге каршы алымды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу демпингге каршы алымды төлөөнүн эсебине кошулууга жана Бирлик жөнүндө Келишимде белгиленген тартипте жана өлчөмдөрдө мүчө

мамлекеттердин ортосуна бөлүштүрүү үчүн Бирлик жөнүндө Келишимде аныкталган эсепке кошулууга тийиш.

9. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну ушул Кодекстин 62-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн адамдар камсыз кылат.

Эгерде ушул Кодекстин 405-беренесине ылайык бажы өкүлү атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөчү менен бирге атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча тилектеш милдетти көтөрсө, бажы өкүлү ушул главага ылайык атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылууга укуктуу. Эгерде атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну ушул Кодекске ылайык каралган жагдайлар келип чыкканда бажы өкүлү камсыз кылса, мында атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет аткарылууга тийиш болсо, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча ушундай милдетти бажы өкүлү ушул Кодекстин 405-беренесинин 5 жана 6-пункттарынын жоболоруна карабастан өзүнө сунуш кылынган жак менен тилектеш аткарат.

10. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу үчүн бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу үчүн ушул Кодекстин 64-беренесинде каралган учурларда жана тартипте атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну башкы камсыз кылуу колдонулушу мүмкүн.

76-берене. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу катарында төгүлгөн атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын, акча каражаттарынын (акчалардын) суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү)

1. Алдын ала алымдардын тиешелүү түрлөрүн өндүрүп алуу үчүн белгиленген тартипте төлөнгөн алдын ала атайын, алдын ала демпингге каршы, алдын ала компенсациялык алымдардын, ошондой эле демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү), аларды ушул Кодекстин 74-беренесинин 10-пунктуна ылайык атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарга чегерүүнү кошпогондо, Бирлик жөнүндө Келишимде аныкталган учурларда жүзөгө ашырылат. Көрсөтүлгөн суммаларды кайра кайтаруу (чегерүү) алдын ала алымдардын тиешелүү түрлөрүн өндүрүп алуу үчүн белгиленген тартипте төлөнгөн алдын ала атайын, алдын ала демпингге каршы, алдын ала компенсациялык алымдар, ошондой эле демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнгөн жана (же) өндүрүп алынган мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген тартипте жүргүзүлөт.

2. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар катарында

төлөнгөн же өндүрүп алынган, конкреттүү товарлар жагынан атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын конкреттүү түрлөрү жана суммалары катары идентификацияланган жана өлчөмү Бирлик жөнүндө Келишимге ылайык төлөнүүгө тийиш болгон атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын өлчөмүнөн ашкан акча каражаттары (акчалар) ашыкча төлөнгөн же ашыкча өндүрүп алынган атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар болуп саналат.

3. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары ушул беренеге ылайык төмөнкүдөй учурларда кайра кайтарылууга (чегерилүүгө) тийиш:

1) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул берененин 2-пунктуна ылайык ашыкча төлөнгөн же ашыкча өндүрүп алынган атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар болуп саналат;

2) Бирлик жөнүндө Келишимге ылайык аныкталган эсептерге төлөнгөн атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар конкреттүү товарлар жагынан атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары катары идентификацияланган эмес;

3) эгерде төмөнкүдөй товарлар жагынан атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет мурда аткарылса, ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарлар конфискацияланган же мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландырылган;

4) эгерде бажы декларациясын же болбосо товарларды чыгаруу жөнүндө арызды каттоо учурунда келип чыккан атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет товарларга декларация берилгенге чейин мурда аткарылган болсо билдирилген бажы жол-жобосуна ылайык товарларды чыгаруудан баш тартылган;

5) эгерде бажы декларациясын каттоо учурунда келип чыккан атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет мурда аткарылган болсо, бажы декларациясы ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык кайра чакыртып алынган жана (же) товарларды чыгаруу ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык жоюлган;

6) ушул Кодекстин 242-беренесинде каралган учурлар;

7) ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрүн колдонууга байланыштуу мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган учурлар;

8) ушул Кодексте жана (же) Бирликтин алкагында эл аралык келишимдерде каралган башка учурлар.

4. Ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча өндүрүп алынган атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) товарларга декларацияда билдирилген эсептелген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар жөнүндө маалыматтарга белгилеген тартипте өзгөртүүлөр (толуктоолор) киргизилген же болбосо ушул Кодекстин 52-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн бажы документинде эсептелген атайын, демпингге каршы, компенсациялык

алымдар жөнүндө маалыматтар белгиленген тартипте оңдолгон шартта жана атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө жана (же) өндүрүп алуу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча өндүрүп алынган атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) үчүн башка шарттар сакталган учурда бажы органы тарабынан жүзөгө ашырылат.

5. Ушул берененин 3-пунктунун 3-8-пунктчаларында көрсөтүлгөн учурларда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларын кайра кайтарууга (чегерүүгө) алып келген жагдайлар келип чыкканда жана атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө жана (же) өндүрүп алуу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленүүчү атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) үчүн башка шарттарда сакталганда мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленген тартипте бажы органына бышыктаганда жүзөгө ашырылат.

6. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) Бирлик жөнүндө Келишимдин жоболорун эске алуу менен ушундай атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө жана (же) өндүрүп алуу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген тартипте жүзөгө ашырылат.

7. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу катарында төлөнгөн акча каражаттарынын (акчалардын) суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) ушундай камсыз кылуу берилген мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген тартипте жана мөөнөттөрдө жүзөгө ашырылат.

8. Ушул Кодекстин 75-беренесинин 8-пунктунун экинчи абзацына ылайык демпингге каршы алымды төлөөнүн эсебине кошуп эсептөөнү кошпогондо, демпингге каршы алымды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу катарында Бирлик жөнүндө Келишимге ылайык төлөнгөн акча каражаттарынын (акчалардын) суммаларынын кайра кайтаруу (чегерүү) ушундай камсыз кылуу берилген мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген тартипте жана мөөнөттөрдө жүзөгө ашырылат.

9. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу катарында төлөнгөн акча каражаттарынын (акчалардын) суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) төмөнкүдөй учурларда жүзөгө ашырылат:

1) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу катарында төлөнгөн акча каражаттары (акчалар) менен аткарылышы камсыз кылынган атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет толук көлөмдө аткарылган, токтотулган же болбосо келип чыккан эмес;

2) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу катары төлөнгөн акча каражаттарынын (акчалардын) ордуна башка ыкма менен атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу берилген.

10. Төлөөчүдө бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарды, пайыздарды төлөө боюнча белгиленген мөөнөттө аткарылбаган (толугу менен же жарым-жартылай) милдет бар болгон учурда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу катарында төлөнгөн атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын, акча каражаттарынын (акчалардын) суммаларын кайра кайтаруу ушундай аткарылбаган милдеттин өлчөмүндө жүзөгө ашырылбайт.

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларын кошуп эсептөө, ошондой эле атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу катарында төлөнгөн акча каражаттардын (акчалардын) суммаларын чегерүү, ушундай суммаларды ушул Кодекстин 75-беренесинин 8-пунктунун экинчи абзацына ылайык демпингге каршы, алымды төлөөнүн суммасына чегерүүнү кошпогондо, төлөөчүдө бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарды, пайыздарды төлөө боюнча белгиленген мөөнөттө аткарылбаган (толугу менен же жарым-жартылай) милдет бар болгон учурда жүргүзүлбөйт, буга көрсөтүлгөн милдетти аткаруунун эсебинен атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын ушундай суммаларын чегерүү кирбейт. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) жүргүзүлбөгөн башка учурлар белгилениши мүмкүн.

77-берене. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алуу

1. Ушул Кодекстин 73-беренесинин 7-пунктунда көрсөтүлгөн учурларда бажы органы атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алуу боюнча чараларды көрөт. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алууда ушул Кодекстин 11-главасынын алып келүү бажы алымдарын өндүрүп алууга тиешелүү жоболору ушул беренедө каралган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен колдонулат.

2. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алуу боюнча чараларга ушул Кодекстин 68-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн чаралар кирет, алар бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алуу учурунда көрүлөт.

3. Ушул Кодекстин 68-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн чараларга кошумча түрдө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында аларга

карата атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнбөгөн товарларды өндүрүп алуу сыяктуу атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алуу боюнча чара жана атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алуу боюнча башка чаралар белгилениши мүмкүн.

Аларга карата атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнбөгөн товарларды өндүрүп алуу ушундай товарлар жагынан атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти токтотот.

4. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алуу боюнча чаралар төмөнкүдөй учурларда көрүлбөйт:

1) анын бажы органы атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алууну жүзөгө ашырган мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген төлөнбөгөн атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алуу мөөнөтү аяктаган;

2) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөгө байланыштуу же болбосо ушул Кодекстин 72-беренесинин 2-пунктунда каралган башка кырдаалдарга байланыштуу токтотулган;

3) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет ушул берененин 3-пунктуна ылайык белгиленген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алуу боюнча чараларды колдонууга байланыштуу токтотулган;

4) өндүрүп алуу мүмкүн эмес болуп чыккан атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары бажы органы ушул суммаларды өндүрүп алууну жүзөгө ашырган мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык өндүрүп алууга мүмкүн эмес деп таанылган;

5) Комиссия аныктаган башка учурлар.

5. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды ушул Кодекстин 69-беренесине ылайык бажы алымдарын, салыктарды өндүрүп алууну жүзөгө ашыруучу бажы органы ушул пунктта каралган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен өндүрүп алат.

Эгерде бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды ташуу (транспортировкалоо) учурунда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу берилсе, анда ушул Кодекстин 153-беренесинин 5-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда төлөнбөгөн атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар анын бажы органына атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу берилген мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында аныкталган бажы органы ушундай камсыз кылуунун эсебинен өндүрүп алат.

Ушул Кодекстин 153-беренесинин 5-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда төлөнбөгөн атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ошондой эле, эгерде атайын, демпингге каршы, компенсациялык

алымдарды төлөө боюнча милдетти аткаруу камсыз кылынса, толук көлөмдө аткарылса, бажы органына ушундай камсыз кылуу берилген мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында аныкталган бажы органы атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуунун эсебинен өндүрүп алынат.

Эгерде бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды ташууда (транспортировкалоодо) ушундай товарлардын декларанты болуп ыйгарым укуктуу экономикалык оператор же бажылык ташуучу саналса, анда ушул Кодекстин 153-беренесинин 5-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда төлөнбөгөн атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын декларанты болуп саналган адамды бажы органы ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине же болбосо бажылык ташуучулардын реестрине киргизген мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында аныкталган бажы органы өндүрүп алат.

Ушул пункттун экинчи-төртүнчү абзацтарына ылайык атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүп алууда жана атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын өндүрүп алынган суммаларын атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнүүгө тийиш болгон мүчө мамлекетке которууда бажы органдарынын өз ара аракеттенүүсү ушул Кодекстин № 1-тиркемесинде каралган тартипте, ал эми көрсөтүлгөн тиркеме менен жөнгө салынбаган бөлүгү – Комиссия аныктаган тартипте жүзөгө ашырылат.

6. Өндүрүп алуу мүмкүн болбогон атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын, туумдардын, пайыздардын суммалары өндүрүп алуу мүмкүн эмес деп таанылат жана бажы органы ушул суммаларды өндүрүп алууну жүзөгө ашырган мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген тартипте жана негиздер боюнча эсептен чыгарылат.

III БӨЛҮМ. БАЖЫ ОПЕРАЦИЯЛАРЫ ЖАНА АЛАРДЫ ЖҮЗӨГӨ АШЫРУУЧУ ЖАКТАР

13-глава.

Бажы операциялары жана аларды жүзөгө ашыруучу жактар жөнүндө жалпы жоболор

78-берене. Бажы операцияларын жүзөгө ашыруу тартиби

1. Бажы операциялары жана аларды жүзөгө ашыруу тартиби ушул Кодекс, бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү башка эл аралык келишимдер жана актылар менен, ал эми ушул Кодекс, бажылык жөнгө салуу

чөйрөсүндөгү башка эл аралык келишимдер жана актылар менен аныкталбаган бөлүгү же болбосо бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерде жана актыларда каралган учурларда – мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык аныкталат.

Бажы операцияларын жүзөгө ашыруу технологиялары мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык белгиленет.

2. Бажы операцияларын жүзөгө ашыруу тартиби жана технологиялары Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү товарлардын категориясына, товарларды ташуу (транспортировкалоо) жүзөгө ашырылган транспорттун түрүнө, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өткөн жактарга, бажылык декларациялоонун жана товарларды чыгаруунун өзгөчөлүктөрүнө, ошондой эле товарлар жайгаштырылган бажы жол-жоболоруна жараша аныкталат.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен белгиленүүчү бажы операцияларын жүзөгө ашыруунун тартиби жана технологиялары бажылык-тарифтик жөнгө салуу чараларын, тыюу салууларды жана чектөөлөрдү, ички рынокту коргоо чараларын толугу менен же жарым-жартылай колдонбоого алып келүүсү тийиш эмес.

3. Бажы операциялары товарлардын келип чыгышына, товарларды жөнөтүүчү өлкөгө жана ал бара турган өлкөгө карабастан бирдей жүзөгө ашырылууга тийиш.

4. Бажы операцияларын жүзөгө ашыруу учурунда бажы органдарынын талаптары негиздүү болууга жана бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды, мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарын сактоону камсыз кылуу үчүн зарыл болгон талаптар менен чектелүүгө тийиш.

79-берене. Бажы органдары бажы операцияларын жүзөгө ашыруучу орду жана убактысы

1. Бажы операцияларын бажы органдары алар турган жерде жана алардын ишинин убактысында жүзөгө ашырат.

2. Ушул Кодексте же мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында каралган учурларда кызыкдар жактын жүйөлүү суроо-талабы боюнча айрым бажы операциялары бажы органдары тарабынан бажы органдары турган жерден тышкары жана (же) ал иштеген убакыттан тышкары жүзөгө ашырылышы мүмкүн.

80-берене. Бажы операцияларын жүзөгө ашыруу үчүн зарыл болгон документтер жана (же) маалыматтар

1. Ушул Кодексте аныкталган жактар бажы операцияларын жүзөгө ашыруу үчүн ушул Кодекске ылайык зарыл болгон документтерди жана (же)

маалыматтарды бажы органдарына берүүгө милдеттүү.

Бажы органдары ушул Кодексте аныкталган жактардан бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды, мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарынын жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын сактоону камсыз кылуу үчүн зарыл болгон, анын сакталышын контролдоо бажы органдарына жүктөлгөн жана аларды берүү ушул Кодекске ылайык каралган документтерди жана (же) маалыматтарды гана берүүнү талап кылууга укуктуу.

2. Бажы операцияларын жүзөгө ашыруу үчүн зарыл болгон документтер же маалыматтар, эгерде мындай документтер жөнүндө маалыматтар жана (же) алардагы маалыматтар, жана (же) бажы операцияларын жүзөгө ашыруу үчүн бажы органдарына зарыл болгон башка маалыматтар бажы органдары тарабынан бажы органдарынын маалыматтык тутумдарынан, ошондой эле мүчө мамлекеттердин бажы органдарынын жана мамлекеттик органдарынын (уюмдарынын) маалыматтык өз ара аракеттенүүсүнүн алкагында мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдарынын (уюмдарынын) маалыматтык тутумдарынан алынышы мүмкүн болсо, бажы операцияларын жүзөгө ашырууда бажы органына берилбеши мүмкүн. Мындай учурда ушул Кодексте аныкталган жактар ушундай документтер жана (же) маалыматтар жөнүндө маалыматтарды бажы декларациясында көрсөтөт же аларды ушул Кодекске ылайык башкача ыкма менен бажы органдарына берет.

Ушул пункттун жоболорун ишке ашыруу максатында бажы органдары бажы операцияларын жүзөгө ашыруу үчүн зарыл болгон документтер жөнүндө маалыматтарды жана (же) ушундай документтердеги маалыматтарды, жана (же) бажы операцияларын жүзөгө ашыруу үчүн бажы органдарына зарыл болгон, бажы органдарынын маалыматтык тутумдарындагы, ошондой эле маалыматтык өз ара аракеттенүүнүн алкагында мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдарынын (уюмдарынын) маалыматтык тутумдарындагы башка маалыматтарды алышынын мүмкүнчүлүгү жөнүндө маалымат Интернет желесиндеги бажы органдарынын расмий сайттарына жайгаштыруу жана (же) маалымат таратуунун башкача ыкмасы менен баарына жеткирилет.

3. Бажы операцияларын жүзөгө ашыруу үчүн зарыл болгон документтердин жана (же) маалыматтардын тизмеги, аларды берүү ыкмасы жана мөөнөттөрү ушул Кодексте белгиленет.

4. Маалыматтык өз ара аракеттенүүнүн алкагында мүчө-млекеттердин бажы органдарынын жана мамлекеттик органдарынын (уюмдарынын) маалыматтык тутумдарынан бажы органдары алышы мүмкүн болгон маалыматтардын курамы жана ушундай маалыматтарды алуу тартиби Комиссия тарабынан аныкталат, ал эми маалыматтык өз ара аракеттенүү бир мүчө мамлекеттин бажы органынын жана мамлекеттик органдарынын, уюмдарынын ортосунда жүзөгө ашырылган учурда ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык белгиленет.

5. Бажы органдары документтерде камтылган маалыматтарды

өзгөртпөгөн бажы органы чечимдерди кабыл алышына таасир эткен каталардын же грамматикалык каталардын болушунун себебинен документтерди кабыл алуудан баш тартууга укуксуз.

6. Бажы операцияларын жүзөгө ашыруу үчүн зарыл болгон документтер электрондук документ же кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө берилет. Эгерде Бирлик жөнүндө Келишимде, бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерде жана актыларда жана (же) үчүнчү тарап менен мүчө мамлекеттердин эл аралык келишимдеринде ушундай документтердин түп нускаларын милдеттүү түрдө берүү белгиленбесе, көрсөтүлгөн документтердин көчүрмөлөрүн (анын ичинде электрондук документтердин кагаз көчүрмөлөрүн) берүүгө жол берилет.

7. Бажы операцияларын жүзөгө ашыруу үчүн бажы органдарына мүчө мамлекеттердин мамлекеттик тилдеринде же чет тилдерде түзүлгөн документтер берилиши мүмкүн.

Бажы органы бажы операцияларын жүзөгө ашыруу үчүн зарыл болгон мындай документтер бажы органына бериле турган мүчө мамлекеттин мамлекеттик тили болуп саналбаган тилде түзүлгөн документтерде камтылган маалыматтардын котормосун талап кылууга укуктуу.

8. Ушул Кодекске жана мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдерине ылайык бажы операцияларын жүзөгө ашыруу үчүн Бирликке мүчө болуп саналган мамлекеттерде түзүлгөн жана колдонулуп жаткан бажы документтери колдонулушу мүмкүн.

81-берене. Товарлардын айрым категориялары жагынан бажы операцияларын жүзөгө ашыруунун биринчи кезектеги тартиби

1. Жаратылыш кырсыктарынын, жаратылыштык жана техногендик мүнөздөгү өзгөчө кырдаалдардын кесепеттерин жоюу үчүн зарыл болгон товарлар, тынчтыкты колдоо боюнча акцияларды аткаруу үчүн же болбосо машыгууларды өткөрүү үчүн зарыл болгон аскер багытындагы продукция, тез бузулуучу товарлар жагынан, ошондой эле жаныбарлар, радиоактивдүү материалдар, жардыргыч заттар, эл аралык почта жөнөтүүлөрү, экспресс-жүктөр, эл аралык көргөзмө иш чараларында көрсөтүү, гуманитардык жана техникалык жардам үчүн арналган товарлар, жалпыга маалымдоо каражаттары үчүн билдирүүлөр жана материалдар, эл аралык ташууда транспорт каражаттарын оңдоо жана (же) коопсуз пайдаланылышын сактоо үчүн зарыл болгон запастык бөлүктөр, кыймылдаткычтар, чыгымдалуучу материалдар, жабдуулар, шаймандар, мүчө мамлекеттердин валюталары, чет өлкөлүк валюта, башка валюталык байлыктар, асыл металлдар, анын ичинде мүчө мамлекеттердин улуттук (борбордук) банктары жана алардын филиалдары алып келүүчү алтын жана башка ушундай товарлар жагынан бажы операциялары биринчи кезектеги тартипте жүзөгө ашырылат.

2. Комиссия аларга карата бажы операциялары биринчи кезектеги тартипте жүзөгө ашырыла турган башка товарларды аныктоого укуктуу.

3. Ушул беренени колдонуу максаттары үчүн тез бузулуучу товарлардын категорияларынын тизмеги – Комиссия тарабынан, ал эми аны Комиссия аныктаганга чейин мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

82-берене. Бажы органдары жана жактар бажы операцияларын жүзөгө ашырышы

1. Бажы операцияларын бажы органдары, декларанттар, ташуучулар, товарлар жагынан ыйгарым укуктары бар жактар, башка кызыкдар жактар жүзөгө ашырат.

2. Бажы органдарынын атынан бажы операцияларын өздөрүнүн кызматтык милдеттерине ылайык ушундай бажы операцияларын жүзөгө ашырууга ыйгарым укуктуу органдардын кызмат адамдары жүзөгө ашырат.

3. Айрым бажы операциялары бажы органдары тарабынан бажы органдарынын кызмат адамдары катышпастан бажы органдарынын маалыматтык тутуму аркылуу жүзөгө ашырылышы мүмкүн.

Бажы органдарынын кызмат адамдары катышпастан бажы органдарынын маалыматтык тутуму аркылуу бажы операцияларын бажы органдары жүзөгө ашырышынын тартиби – Комиссия тарабынан, ал эми аны Комиссия аныктаганга чейин мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталат.

4. Декларанттар, ташуучулар, товарлар жагынан ыйгарым укуктуу жактар, башка кызыкдар жактар, бажы операцияларын түздөн-түз же ушундай жактар менен эмгектик мамилелерде турган кызматкерлер аркылуу жүзөгө ашырат.

Декларанттын, ташуучунун, товарлар жагынан ыйгарым укуктуу жактын, башка кызыкдар жактын атынан бажы операцияларын – бажы өкүлү, ал эми ушул Кодексте каралган учурларда ушул жактардын тапшыруусу боюнча аракеттенип жаткан башка жак жүзөгө ашырышы мүмкүн.

83-берене. Декларант

1. Төмөнкүлөр бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу товарлардын декларанттары боло алат:

1) мүчө мамлекеттин төмөнкүдөй жагы:

анын негизинде товарлар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү чет өлкөлүк жак менен бүтүмдүн тарабы болуп саналган;

ушул пунктчанын экинчи абзацында көрсөтүлгөн бүтүм анын атынан жана (же) тапшыруусу боюнча;

эгерде товарлар чет өлкөлүк жак тараптарынын бири болуп саналган бүтүмдүн алкагында эмес Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүп жатса, товарларга ээлик кылуу, аларды пайдалануу жана (же) тескөө укугу бар;

Бирликтин бажы аймагында турган чет өлкөлүк товарлар жагынан чет

өлкөлүк жак менен же мүчө мамлекеттин жагы менен түзүлгөн бүтүмдүн тарабы болуп саналган;

экспедитор болуп саналган, – бажы транзитинин бажы жол-жобосун билдиргенде;

2) төмөнкүдөй чет өлкөлүк жак:

белгиленген тартипте мүчө мамлекеттин аймагында түзүлгөн жана (же) катталган өкүлчүлүгү же филиалы бар уюм болуп саналган – мындай өкүлчүлүктүн же филиалдын жеке муктаждыктары үчүн алынып өтүүчү товарлар жагынан гана бажы жол-жоболорун билдиргенде;

эгерде товарлар чет өлкөлүк жактын жана мүчө мамлекеттин жагынын ортосундагы бүтүмдүн алкагында эмес Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүп жатса, товарлардын менчик ээси болуп саналган;

эгерде товарлар чет өлкөлүк жактын жана мүчө мамлекеттин жагынын ортосундагы бүтүмдүн алкагында эмес Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүп жатса, товарларга ээлик кылуу жана пайдалануу укугу бар, – бажы кампасынын бажы жол-жобосун, убактылуу алып келүү (киргизүү) бажы жол-жобосунун, реэкспорттун бажы жол-жобосун, атайын бажы жол-жобосун билдиргенде;

3) Бирликтин бажы аймагында жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөр, консулдук мекемелер, мамлекеттердин эл аралык уюмдардын алдындагы өкүлчүлүктөрү, эл аралык уюмдар же алардын өкүлчүлүктөрү, башка уюмдар же алардын өкүлчүлүктөрү;

4) ташуучу, анын ичинде бажылык ташуучу, – бажы транзитинин бажы жол-жобосунун билдиргенде;

5) мүчө мамлекеттин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимине ылайык ушундай эл аралык келишимде каралган, мындай жакка Бирликтин бажы аймагында турган товарларды Бирлик бажы аймагынан алып чыгууга укук берген документти алган чет өлкөлүк жак, – бажы кампасынын бажы жол-жобосун, реэкспорттун бажы жол-жобосун, экспорттун бажы жол-жобосун билдиргенде.

2. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында бир мүчө мамлекеттин жактарынын ортосунда түзүлгөн, анын негизинде товарлар Бирликтин бажы аймагынан алып чыга турган бүтүмдүн тарабы болуп саналган мүчө мамлекеттин жагы товарлардын декларанты боло алат деп белгилениши мүмкүн.

3. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында ушул берененин 1-пунктунун 2-пунктчасынын экинчи абзацында каралгандан башка учурлар жана шарттар белгилениши мүмкүн, мында мүчө мамлекеттин аймагында катталган филиалы бар чет өлкөлүк жак ушул мүчө мамлекеттин салык мыйзамдарында белгиленген тартипте товарлардын декларанты боло алат.

4. Комиссия ушул берененин 1-пунктунун 2-пунктчасынын үчүнчү абзацында көрсөтүлгөн чет өлкөлүк жак товарлардын декларанты боло албай турган учурларды аныкташы мүмкүн.

5. Аларды сактаган учурда ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн жактар, ошондой эле башка жактар айрым бажы жол-жобосуна

жайгаштырылган товарлардын декларанты боло ала турган кошумча шарттар жана аларды сактаган учурда ушундай жактар көрсөтүлгөн товарлардын декларанты боло ала турган шарттар ушул Кодекс менен аныкталат. Аларды сактаган учурда ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн жактар, ошондой эле башка жактар атайын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу товарлардын декларанты боло ала турган кошумча шарттар жана аларды сактаган учурда ушундай жактар көрсөтүлгөн товарлардын декларанты боло ала турган шарттар Комиссия тарабынан жана Комиссия караган учурларда мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

6. Ушул Кодекстин 260-беренесинин 6-8-пункттарында, 278-беренесинин 2-пунктунда жана 281-беренесинин 8-пунктунда каралган жактар ушул Кодекске ылайык бажылык декларацияланууга жана (же) бажы жол-жобосуна жайгаштырылбастан чыгарыла турган товарлардын декларанттары боло алат.

84-берене. Декларанттардын укуктары, милдеттери жана жоопкерчилиги

1. Декларант төмөнкүлөргө укуктуу:

1) бажы контролу астында турган товарларды карап көрүүгө, өлчөөгө жана алар жагынан жүк операцияларын аткарууга;

2) ушул Кодекстин 17-беренесине ылайык берилген бажы органынын уруксаты менен бажы контролунда турган товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн ылгап алууга;

3) бажы органдарынын кызмат адамдары бажылык кароо жана бажылык жеткире кароо формасында бажы контролун жүргүзүп жаткан учурда жана бул адамдар товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн ылгап жатканда катышууга;

4) өзү декларациялап жаткан товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн изилдөөлөрүн бажы органдарында болгон натыйжалары менен таанышууга;

5) бажы органдарынын же алардын кызмат адамдарынын чечимдерине, аракетине (аракетсиздигине) даттанууга;

6) өзү декларациялап жаткан товарлар жөнүндө маалыматтарды тактоо үчүн эксперттерди тартууга;

7) ушул Кодексте каралган башка укуктарды пайдаланууга.

2. Декларант төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) товарларды бажылык декларациялоону жүргүзүүгө;

2) ушул Кодексте каралган учурларда бажы декларациясында билдирилген маалыматтарды бышыктаган документтерди бажы органына берүүгө;

3) ушул Кодексте каралган учурларда же болбосо бажы органынын талабы боюнча декларацияланып жаткан товарларды көрсөтүүгө;

4) бажы төлөмдөрүн, атайын, демпингге каршы, компенсациялык

алымдарды төлөөгө жана (же) ушул Кодекске ылайык аларды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылууга;

5) бажы жол-жобосуна ылайык товарларды пайдалануунун шарттарын же ушул Кодекске ылайык бажы жол-жобосуна жайгаштырылбай турган товарлардын айрым категорияларын пайдалануу үчүн белгиленген шарттарды сактоого;

6) ушул Кодекске каралган башка талаптарды аткарууга.

3. Декларант ушул берененин 2-пунктунда каралган милдеттерди аткарбагандыгы үчүн, бажы декларациясында ишенимсиз маалыматтарды билдиргендиги үчүн, ошондой эле бажы өкүлүнө анык эмес, анын ичинде жасалма жана (же) билип туруп ишенимсиз, жалган маалыматтарды камтыган документтерди бергендиги үчүн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жоопкерчилик тартат.

85-берене. Бажы операцияларын жүзөгө ашырууда кызыкдар жактардын катышуусу

1. Кызыкдар жактар бажы операцияларын жүзөгө ашырууда катышууга укуктуу.

2. Бажы органынын талабы боюнча кызыкдар жактар бажы операцияларын жүзөгө ашыруу учурунда аларды жүзөгө ашырууда бажы органдарына көмөк көрсөтүү максатында катышууга милдеттүү.

86-берене. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алынып өткөн товарлар жагынан бажы операцияларын жүзөгө ашыруу

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында Бирликтин бажы чек арасы аркылуу мыйзамсыз алынып өткөн, же болбосо аларды чыгаруу ушул Кодекске ылайык бажы органдары тарабынан жүргүзүлбөгөн, бул бажы алымдарын, салыктарды төлөбөй коюуга же тыюу салууларды жана чектөөлөрдү, ички рынокту коргоо чараларын сактабай коюуга алып келген жана Бирликтин бажы аймагында бул товарларды сатып алган адамдардан бажы органдары тарабынан табылган товарлар жагынан бажылык декларациялоо, башка бажы операцияларын жүзөгө ашыруу жана бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мүмкүнчүлүгү белгилениши мүмкүн.

14-глава.

Товарлардын Бирликтин бажы аймагына келиши жана ушундай келүү менен байланышкан бажы операциялары

87-берене. Товарлардын Бирликтин бажы аймагына келиши

1. Бирликтин бажы чек арасынан өткөндөн кийин товарлар ташуучу же

жеке пайдалануу үчүн товарларды алып өткөн адам тарабынан келе турган жерине же ушул Кодекстин 10-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн башка жерлерге жеткирилүүгө тийиш. Мында товарлардын таңгагын бузууга, ошондой эле басылган пломбаларды, мөөрлөрдү жана башка идентификациялоо каражаттарын өзгөртүүгө, алып салууга, жок кылууга, бузууга же алмаштырууга жол берилбейт.

2. Эгерде Бирликтин бажы чек арасынан өткөндөн кийин товарларды баруучу жерине же ушул Кодекстин 10-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн башка жерлерге жеткирүү үзгүлтүккө учуратылса, ошондой эле эгерде суу же аба кемеси кырсыктын, ал жеткис күчтүн же товарларды жеткирүүгө белгиленген жерлерде токтоону же конууну жүзөгө ашырууга тоскоолдук кылган башка жагдайлардан улам Бирликтин бажы аймагына аргасыз токтоону же конууну жасаса, ташуучу же жеке пайдалануу үчүн товарларды алып өтүп жаткан жак товарлардын сакталышын камсыз кылуу үчүн бардык чараларды көрүүгө, бул жагдайлар жөнүндө жана товарлар турган жер жөнүндө жакынкы бажы органына тез арада кабарлоого, ошондой эле транспорт каражаты бузулган учурда товарларды ташып жеткирүүгө же аларды жакынкы бажы органына же болбосо бажы органы көрсөткөн башка жерге ташууну (транспортировкалоону) камсыз кылууга милдеттүү.

Ушул пункттун талаптарын сактоого байланыштуу ташуучуда же башка жактарда келип чыккан чыгымдардын ордун бажы органдары толтурбайт.

3. Суу кемелери ташый турган товарларды кошпогондо, товарлардын баруучу жерге же ушул Кодекстин 10-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн башка жерлерге жеткиргенден кийин товарлар бажы контролунун зонасында болууга тийиш.

4. Ушул Кодекстин 88-91-беренелеринин жоболору жеке жактар жекече пайдалануу үчүн Бирликтин бажы аймагына алып келүүчү товарларга карата колдонулбайт.

Жеке жактар жекече пайдалануу үчүн Бирликтин бажы аймагына алып келүүчү товарлар жагынан алар Бирликтин бажы аймагына келгенден кийин бажы операциялары ушул Кодекстин 37-главасына ылайык жүзөгө ашырылат.

5. Ушул главанын жоболору төмөнкүлөргө карата колдонулбайт:

1) Бирликтин бажы аймагында жайгашкан портко кирбестен же аэропортко конбостон Бирликтин бажы аймагын кесип өтүүчү суу жана аба кемелери менен ташылуучу товарларга;

2) Бирликтин товарларына жана Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын башка бөлүгүнө суу жана аба кемелери менен жана (же) Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттин аймагына конбостон деңиз аркылуу же болбосо Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттин портуна суу кемеси кирбестен ташылуучу, ушул Кодекстин 302-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк

товарларга;

3) куур түтүк транспорту менен же электр берүү чубалгылары боюнча өтүүчү товарларга.

88-берене. Товарлардын Бирликтин бажы аймагына келишим менен байланышкан бажы операциялары жана аларды жүзөгө ашыруу тартиби

1. Ташуучу товарлардын Бирликтин бажы аймагына келгендиги жөнүндө бажы органына товарларды ташуу (транспортировкалоо) жүзөгө ашырып жаткан транспорттун түрүнө жараша ушул Кодекстин 89-беренесинде каралган документтерди жана маалыматтарды берүү аркылуу же болбосо электрондук документ түрүндө берилген алдын ала маалыматты каттоо номери жөнүндө маалыматтарды камтыган документти берүү аркылуу төмөнкүдөй мөөнөттөрдө кабарлоого милдеттүү:

1) автомобиль транспорту менен ташылуучу товарлар жагынан, – товар баруучу жерине жеткирилген учурдан тартып 1 сааттын ичинде, ал эми товарлар баруучу жерине бажы органын иштөө убактысынан тышкары жеткирилген учурда – бажы органынын иши башталган убакыт жеткен учурдан тартып 1 сааттын ичинде;

2) суу, аба же темир жол транспорту менен ташылуучу товарлар жагынан, – эл аралык ташууну жүзөгө ашырууда порттун, аэропорттун же темир жол станциясынын технологиялык процесси (графики) тарабынан белгиленген убакыттын ичинде же болбосо мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген башка мөөнөттө.

2. Ташуучунун атынан ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн документтер жана маалыматтар бажы өкүлү тарабынан же болбосо, буга мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жол берилсе, ташуучунун тапшыруусу боюнча аракеттелген башка жактар тарабынан берилиши мүмкүн.

3. Товарлар аймагына келген мүчө мамлекеттин мамлекеттик тили болуп саналбаган тилде түзүлгөн документтерди берүүдө ушундай документтерде камтылган маалыматтарды которууну ташуучу же башка кызыкдар жак камсыз кылат.

4. Товарлардын Бирликтин бажы аймагына киргендиги жөнүндө кабарлоо датасы жана убактысы мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген тартипте бажы органы тарабынан белгиленет.

5. Эгерде суу, аба же темир жол транспорту менен ташылуучу товарлар жагынан же болбосо эл аралык почта жөнөтүүлөрү жагынан мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында башка мөөнөт белгиленбесе ташуучу же ушул Кодекстин 83-беренесинде көрсөтүлгөн башка жактар, төмөнкүлөр менен байланышкан бажы операцияларынын бирин жүзөгө ашырууга милдеттүү:

1) товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу;

2) товарларды мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген тартипте келген жеринен убактылуу сактоо жерине чейин ташуу (транспортировкалоо);

3) товарларды бажылык декларациялоо;

4) товарларды порттук ЭЭЗдин же логистикалык ЭЭЗдин аймагында эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштыруу;

5) товарларды Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуу.

6. Ушул берененин 5-пунктунун жоболору Бирликтин бажы аймагына келген төмөнкүлөр жагынан колдонулбайт:

1) ушул Кодекстин 12-беренесинин 1-пунктуна ылайык Бирликтин бажы аймагынан тез арада алынып чыгууга тийиш болгон товарлар;

2) суу же аба кемелеринде турган жана ушул кемелерден Бирликтин бажы аймагына түшүрүлүүгө тийиш болбогон товарлар;

3) бир аба кемесинен башка аба кемесине кайра жүктөлүп жаткан жана Бирликтин бажы аймагынан алынып чыгууга тийиш болгон товарлар;

4) Бирликтин товарлары жана ушул Кодекстин 302-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн, Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттердин аймагы аркылуу Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагына жана (же) деңиз менен ташуу (транспортировкалоо) учурунда бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырган чет өлкөлүк товарлар;

5) Бирликтин товарлары жана ушул Кодекстин 302-беренесинин 5-пунктунун 1-пунктчасында каралган учурларда Бирликтин мүчөлөрү болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын башка бөлүгүнө суу жана аба кемелери менен ташылуучу, Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттин аймагына аба кемеси аркысыз конгондон кийин же болбосо кырсыктан, арылгыс күчтүн аракетинен же башка жагдайлардан улам Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттин портуна суу кемеси киргенден кийин Бирликтин бажы аймагына келген чет өлкөлүк товарлар;

6) ушул Кодекстин 302-беренесинин 5-пунктунун 2-4-пунктчаларында көрсөтүлгөн Бирликтин товарлары;

7) ушул Кодекстин 301-беренесинде көрсөтүлгөн товарлар.

7. Бажы органы бажы декларациясын ушул берененин 5-пунктунун биринчи абзацында белгиленген мөөнөттө каттаган учурда ушул Кодекстин 83-беренесинде көрсөтүлгөн жактар товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу менен байланышкан бажы операцияларын төмөнкүлөрдү алган учурлардан тартып бажы органынын жумуш убактысынын 3 саатынын ичинде жүзөгө ашырууга милдеттүү:

ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык бажы декларациясын кайра чакыртып алууга бажы органынын уруксатын;

ушул Кодекстин 119-беренесинин 4-8-пункттарына ылайык товарларды чыгаруунун мөөнөтүн узартуу жөнүндө бажы органынын чечимин;

ушул Кодекстин 124-беренесине ылайык товарларды чыгаруу

мөөнөтүн убактылуу токтотуу жөнүндө бажы органынын чечимин;

ушул Кодекстин 125-беренесине ылайык товарларды чыгаруудан баш тартууну.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккандан кийин товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу менен байланышкан бажы операцияларын жүзөгө ашыруунун башка мөөнөттөрү белгилениши жана (же) ушундай жагдайлар келип чыккандан кийин башка операцияларын жүзөгө ашыруу каралышы мүмкүн.

8. Ушул Кодекстин 125-беренесинин 1-пунктунун 8-пунктчасына ылайык товарларды чыгаруудан баш тартылган учурда декларант товарларды бажылык декларациялоо, товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу же аларды, эгерде алар келген жерден чыкпаган болсо, Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуу менен байланышкан бажы операцияларын товарларды чыгаруудан баш тартылган учурдан тартып бажы органынын жумуш убактысынын үч саатынын ичинде жүзөгө ашырууга милдеттүү.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында көрсөтүлгөн бажы операцияларын жүзөгө ашыруунун башка мөөнөттөрү белгилениши жана (же) ушул Кодекстин 125-беренесинин 1-пунктунун 8-пунктчасына ылайык товарларды чыгаруудан баш тартылган учурда башка бажы операцияларын жасоо каралышы мүмкүн.

9. Келген жеринде убактылуу сактоого жайгаштырылган товарлар келген жеринде турган убактылуу сактоо жерлеринде же мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында каралган учурларда – убактылуу сактоонун башка жерлеринде сакталат.

Эгерде чет өлкөлүк товарларда убактылуу сактоо келген жеринде турбаган убактылуу сактоо жеринде жүзөгө ашырылса, чет өлкөлүк товарларды келген жеринен ушундай убактылуу сактоо жерине ташуу – бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык же болбосо, эгерде бул мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында каралса, – мындай мыйзамдарда белгиленген учурларда жана тартипте бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырбастан жүзөгө ашырылат.

10. Аларга карата ушул берененин 5, 7-пункттарында жана 8-пунктунун биринчи абзацында аныкталган же ушул берененин 7-пунктунун алтынчы абзацына жана 8-пунктунун экинчи абзацына ылайык мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген мөөнөттөрдө, ушул пунктта каралган бажы операциялары же ушул берененин 7-пунктунун алтынчы абзацына жана 8-пунктунун экинчи абзацына ылайык мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген бажы операциялары жүзөгө ашырылбаган товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органдары тарабынан кармалат.

89-берене. Товарлардын Бирликтин бажы аймагына келиши жөнүндө

бажы органына кабарлоо учурунда берилүүчү
документтер жана маалыматтар

1. Товарлардын Бирликтин бажы аймагына келиши жөнүндө бажы органына кабарлоо учурунда ташуучу төмөнкүдөй документтерди жана маалыматтарды берет:

1) автомобиль транспорту менен ташуу учурунда:

эл аралык ташуучу транспорт каражатына документтер;

транспорттук (ташуу) документтери;

Дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында аныкталган аларды ташуу учурунда эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштогон документтер;

ташылуучу товарларга ташуучуда болгон коммерциялык документтер;

төмөнкүлөр жөнүндө маалыматтар:

эл аралык ташуучу транспорт каражатын мамлекеттик каттоосу;

товарларды ташуучу (аталышы жана дареги);

товарларды (аталышы) жөнөткөн өлкө жана алар бара турган өлкө;

товарларды жөнөтүүчү жана алуучу (аталышы жана дареги);

ташуучуда болгон коммерциялык документтерге ылайык товарларды сатуучу жана сатып алуучу;

жүк коюлуучу орундардын саны, алардын маркалоосу жана товарларды таңгактоонун түрлөрү;

товарлар (Товарларды сыпаттоонун жана аларга код коюунун ылайык келтирилген системасына же Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык кеминде алгачкы 6 белгинин деңгээлинде товарлардын аталышы жана коддору);

товарлардын брутто салмагы (килограмм менен) же болбосо товарлардын көлөмү (куб метр менен);

аларды Бирликтин бажы аймагына алып келүүгө тыюу салынган же чектелген товарлардын болушу (жоктугу);

эл аралык товардык-транспорттук коштомо кагаз түзүлгөн жер жана дата;

контейнерлердин идентификациялык номерлери;

2) суу транспорту менен эл аралык ташуу учурунда:

жалпы декларация;

жүк жөнүндө декларация;

кемедеги азыктар жөнүндө декларация;

кеменин экипажынын жеке буюмдары жөнүндө декларация;

кеме ролу;

жүргүнчүлөрдүн тизмеси;

эгерде ушул пунктчада каралган товар жөнүндө маалыматтар жүк жөнүндө декларацияда камтылбаса, транспорттук (ташуу) документтери;

Дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында аныкталган аларды ташуу учурунда эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштогон документтер;

төмөнкүлөр жөнүндө маалыматтар:

кемени каттоо жана анын улутка таандыктыгы;

кеме (аталышы жана сыпаттамасы);
кеменин капитаны (фамилиясы);
кеме агенти (фамилиясы жана дареги);
кемедеги жүргүнчүлөр (саны, фамилиялары, ысымдары, жарандыгы (таандыктыгы), туулган даталары жана жерлери, отургузуу жана түшүрүү порттору);
кеменин экипажынын мүчөлөрүнүн саны жана курамы;
кеме чыккан порт жана кирүүчү порт (аталыштары);
жүк коюлуучу орундардын саны, алардын маркалоосу жана товарлардын таңгактарынын түрлөрү;
товарлар (аталыштагы, жалпы саны жана сыпаттамасы);
товарлар жүктөлүүчү порт жана түшүрүлүүчү порт (аталышы);
тиешелүү портто түшүрүлүүгө тийиш болгон товарларга транспорттук (ташуу) документтеринин номерлери;
бортто калган товарлар түшүрүлүүчү порттор (аталышы);
товарларды жөнөткөн алгачкы порттор (аталыштары);
кемеде болгон кеме азыктары (аталыштары жана саны);
кеменин бортунда эл аралык почта жөнөтүүлөрү болушу (жоктугу);
курамында баңгилик, күчтүү таасир этүүчү каражаттар, психотроптук жана уу заттар камтылган дары-дармек каражаттары кеменин бортунда болушу (жоктугу);
коркунучтуу товарлар, анын ичинде курал, ок-дарылар кеменин бортунда болушу (жоктугу);
контейнерлердин идентификациялык номерлери;
3) аба транспорту менен эл аралык ташуу учурунда:
жарандык авиация жагынан эл аралык келишимдерде каралган ташуучунун стандарттык документи (башкы декларация);
аба кемесинин бортунда ташылуучу товарлар жөнүндө маалыматтарды камтыган документ (жүк ведомосту);
борт азыктары жөнүндө маалыматтарды камтыган документ;
транспорттук (ташуу) документтери;
бортто ташылып жаткан жүргүнчүлөр жана алардын жолжүгү жөнүндө маалыматтарды камтыган документ (жүргүнчү ведомосту);
Дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында аныкталган аларды ташуу учурунда эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштогон документтер;
ташылуучу товарларга ташуучуда болгон коммерциялык документтер;
төмөнкүлөр жөнүндө маалыматтар:
кеменин улутка таандыктыгынын белгилери жана каттоо белгилери;
рейстин номери, учуунун маршруту, кеме учуп чыккан пункт жана бара турган пункт;
кемени пайдалануучу (аталышы) кеменин экипажынын мүчөлөрүнүн саны жана курамы;
кемедеги жүргүнчүлөр (саны, фамилиялары жана аты-жөндөрү, отургузуу жана түшүрүү пункттарынын аталышы);
товарлар (аталышы) жүк коштомо кагазынын номери, ар бир жүк

коштомо кагазы боюнча орундарынын саны;

товарларды жүктөө пункту жана түшүрүү пункту (аталыштары);

кемеге жүктөлүүчү же андан түшүрүлүүчү борт азыктарынын саны;

кеменин бортунда эл аралык почта жөнөтүүлөрүнүн болушу (жоктугу);

аларды Бирликтин бажы аймагына алып келүүгө тыюу салынган же чектелген товарлардын, курамында баңгилик, күчтүү таасир этүүчү каражаттар, психотроптук жана уу заттар камтылган дары-дармек каражаттары, куралдар, ок-дарылар кеменин бортунда болушу (жоктугу);

контейнерлердин идентификациялык номерлери;

4) темир жол транспорту менен эл аралык ташуу учурунда:

транспорттук (ташуу) документтери;

темир жолдун кыймылдуу курамына өткөрүп берүү ведомосту;

азыктар жөнүндө маалыматтарды камтыган документ;

Дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында аныкталган аларды ташуу учурунда эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштогон документтер;

ташылуучу товарларга ташуучуда болгон коммерциялык документтер;

төмөнкүлөр жөнүндө маалыматтар:

товарларды жөнөтүүчү жана алуучу (аталыштары жана даректери);

товарлар жөнөтүлгөн станциялар жана бара турган станциялар (аталыштары);

жүк коюлуучу орундардын саны, алардын маркалоосу жана товарлардын таңгактарынын түрлөрү;

товарлар (Товарларды сыпаттоонун жана аларга код коюунун шайкеш келтирилген тутумуна же Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык кеминде алгачкы 6 белгинин деңгээлинде товарлардын аталышы жана коддору);

товарлардын брутто салмагы (килограмм менен);

контейнерлердин идентификациялык номерлери.

2. Товарларды ташуу (транспортировкалоо) жүзөгө ашырылып жаткан транспорттун түрүнө карабастан ушул беренедө көрсөтүлгөн документтерди жана маалыматтарды берүү аркылуу бажы органына товарлар Бирликтин бажы аймагына келгендиги жөнүндө кабарлоо учурунда ташуучу тарабынан төмөнкүлөр берилет:

1) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоону бышыктаган документтер жана (же) маалыматтар;

2) эгерде Бирликтин бажы аймагына келген товарлар жагынан бажы органына ушул Кодекстин 11-беренесине ылайык алдын ала маалымат берилген болсо, алдын ала маалыматтын каттоо номерин көрсөтүү менен алдын ала маалыматты каттоо жөнүндө маалыматтар;

3) транзиттик декларация – Бирликтин бажы аймагына келген бирликтин товарлары жана ушул Кодекстин 302-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн, Бирликтин мүчөлөрү болуп саналбаган мамлекеттердин аймагы жана (же) деңиз аркылуу ташуу (транспортировкалоо) үчүн бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар жагынан.

3. Эгерде ушул берененин 1 жана 2-пунктарына ылайык берилүүгө тийиш болгон маалыматтар ташуучу берген документтерде камтылбаса, же болбосо эгерде тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоону тастыктаган документтер ушул Кодекстин 80-беренесинин 2-пунктуна ылайык берилбесе, ташуучу жетишпеген маалыматтарды камтыган башка документтерди берүүгө же болбосо жетишпеген маалыматтарды жана (же) берилбеген документтер жөнүндө маалыматтарды эркин формада арыз берүү аркылуу билдирүүгө милдеттүү.

4. Бирликтин бажы аймагына эл аралык почта жөнөтүүлөрү келгендиги жөнүндө бажы органына кабарлоо учурунда ушундай почта жөнөтүүлөрү жагынан ташуучу Дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында аныкталган аларды ташуу учурундагы эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштогон документтерди жана ушул Кодекстин 286-беренесинин 1 жана 2-пункттарына ылайык маалыматтарды берет.

5. Товарларды ташуу (транспортировкалоо) жүзөгө ашырылган транспорттун түрүнө жараша комиссия товарлар айрым мезгилдин ичинде эл аралык ташуунун бир эле транспорт каражаты менен Бирликтин бажы чек арасы аркылуу дайыма өтүп турган учурда товарлардын келгендиги жөнүндө бажы органына кабарлоонун өзгөчөлүктөрүн аныктоого укуктуу.

90-берене. Товарларды түшүрүү, кайра жүктөө (каторуштуруу) жана товарлар жагынан башка жүк операциялары, ошондой эле келген жерде жүзөгө ашырылуучу эл аралык ташуунун транспорт каражаттарын алмаштыруу

1. Келген жерде товарларды түшүрүү, кайра жүктөө (каторуштуруп салуу), жана товарлар жагынан башка жүк операциялары, ошондой эле товарларды Бирликтин бажы аймагына жеткирген эл аралык ташуунун транспорт каражаттарын башка транспорт каражаттары менен алмаштыруу жүзөгө ашырылышы мүмкүн.

2. Келген жерде товарларды түшүрүү, кайра жүктөө (каторуштуруп салуу), жана товарлар жагынан башка жүк операциялары, ошондой эле товарларды Бирликтин бажы аймагына жеткирген эл аралык ташуунун транспорт каражаттарын башка транспорт каражаттары менен алмаштыруу бажы органынын иштөө убактысында жана бул максаттарга атайын арналган жерлерде кызыкдар жактын суроо-талабы боюнча берилүүчү бажы органынын уруксаты менен, ошондой эле мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында жана (же) мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде каралган учурларда – бажы органына электрондук же жазуу жүзүндөгү формада кабарлагандан кийин жүзөгө ашырылат.

3. Кырсыктын, арылуу мүмкүн болбогон күчтүн учурунда же келген жерде келип чыккан башка жагдайларда товарларды түшүрүү, кайра жүктөө (каторуштуруп салуу), жана товарлар жагынан башка жүк операциялары, ошондой эле товарларды Бирликтин бажы аймагына жеткирген эл аралык

ташуунун транспорт каражаттарын башка транспорт каражаттары менен алмаштыруу, эгерде мындай операцияларды жасабай коюу товарларды биротоло жоготууга жана (же) жок кылууга алып келиши мүмкүн болсо, ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн бажы органынын уруксаты же билдирмеси болбостон жасалышы мүмкүн. Мындай учурда ушундай операцияларды жүргүзгөн жак аларды жасагандыгы жөнүндө бажы органына ушундай операцияларды жасаган учурдан тартып эки сааттан кечиктирбестен маалымдайт.

91-берене. Товарлар Бирликтин бажы аймагына келген учурда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттин келип чыгышы жана токтотулушу, аларды төлөө мөөнөтү жана эсептөө

1. Товарлар Бирликтин бажы аймагына келген учурда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет товарлар Бирликтин бажы чек арасын кесип өткөн учурдан тартып ташуучуда келип чыгат.

2. Товарлар Бирликтин бажы аймагына келген учурда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет ташуучуда төмөнкүдөй жагдайлар пайда болгон учурда токтотулат:

1) товарларды келүүчү жерине жеткирүү жана убактылуу сактоого жайгаштыруу же келген жерде бажы органы товарларды чыгаруусу;

2) эгерде бул товарлар Бирликтин бажы аймагына келгенден кийин товарлардын Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү жеринен чыкпаган болсо, товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетиши;

3) ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккандан кийин чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жоболоруна товарларды жайгаштыруу;

4) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткаруу жана (же) аларды ушул берененин 5-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүгө тийиш болгон өлчөмдө өндүрүп алуу;

5) кыйроодон же арылгыс күчтөн улам чет өлкөлүк товарлардын жок кылынышынын жана (же) биротоло жоготулушунун фактысынын же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун ойдогудай шарттарынын учурунда табигый азаюунун натыйжасында бул товарлардын биротоло жоголушунун фактысын бажы органы мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык таанышы, буга ушундай жок кылынууга же биротоло жоготууга чейин ушул Кодекске ылайык бул чет өлкөлүк товарлар жагынан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү жеткен учурлар кирбейт;

6) мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарларды конфискациялоо же ушул мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландыруу;

7) бажы органы товарларды ушул Кодекстин 51-главасына ылайык кармашы;

8) кылмыш жөнүндө билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, жазык иши же административдик укук бузуу жөнүндө иш боюнча өндүрүштүн жүрүшүндө (административдик процессти жүргүзүү) алып коюлган же камакка алынган жана аларга карата аларды кайра кайтаруу жөнүндө чечим кабыл алынган товарларды, эгерде мындай товарларды чыгаруу мурда жүргүзүлгөн болбосо, убактылуу сактоого жайгаштыруу же бажы жол-жоболорунун бирине жайгаштыруу.

3. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккан учурда аткарылууга тийиш.

4. Төмөнкүдөй жагдайлар келип чыккан учурда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү болуп төмөнкүлөр эсептелет:

1) товарлар баруучу жер жеткирилбеген учурда – товарлар Бирликтин бажы чек арасынан өткөн күн, ал эми бул күн белгиленбесе, – товарларды келүүчү жерине жеткирбей коюу фактысы айкын болгон күн;

2) кыйроодон же арылгыс күчтөн улам жок кылуу жана (же) биротоло жоготуу же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун ойдогудай шарттарынын учурунда табигый азаюунун натыйжасында биротоло жоготуу учурларын кошпогондо, товарларды келген жеринде жоготкон учурда, – ушундай жоготуу күнү, ал эми эгерде бул күн белгиленбесе, – товарлар Бирликтин бажы чек арасын кесип өткөн күн;

3) товарларды келген жеринен Бирликтин бажы аймагынын башка бөлүгүнө убактылуу сактоого жайгаштырбастан же товарларды бажы органына келген жеринде чыгарбастан ташып чыккан учурда – ушундай алып чыгуу күн, ал эми бул күн белгиленбесе, – товарлар Бирликтин бажы чек арасын кесип өткөн күн.

5. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккан учурда алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар товарлар тарифтик преференцияларды жана алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонбостон ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган сыяктуу эле төлөнүүгө тийиш.

Алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 7 жана 12-главаларына ылайык эсептелет.

Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн ушул берененин 4-пунктуна

ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү болуп саналган күнгө карата колдонулган алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат.

Эгерде товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн, ошондой эле алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөөнү жүргүзүү талап кылынса, мындай кайра эсептөө ушул берененин 4-пунктуна ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү болуп саналган күнгө карата колдонулган валюталардын курсу боюнча жүргүзүлөт.

Эгерде бажы органында товарлар (мүнөзү, аталышы, саны, келип чыгышы жана (же) бажылык наркы) жөнүндө так маалыматтар жок болсо, төлөнүүгө тийиш болгон алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн база бажы органында болгон маалыматтардын негизинде аныкталат, ал эми товарларды классификациялоо ушул Кодекстин 20-беренесинин 3-пунктун эске алуу менен жүргүзүлөт.

Эгерде товардын коду Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык 10дон аз сандагы белгиси бар топтун деңгээлинде аныкталса:

алып келүү бажы алымдарын эсептөө үчүн ушул топко кирген товарларга ылайык келген алып келүү бажы алымдарынын эң чоң коюму колдонулат;

салыктарды эсептөө үчүн кошумчаланган наркка салыктын эң чоң коюму, ушундай топко кирген, аларга карата алып келүү бажы алымдарынын эң чоң коюму белгиленген товарларга ылайык келген акциздердин (акциздик салыктын же акциздик жыйымдын) эң чоң коюму колдонулат;

атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн ушул пункттун онунчу абзацын эске алуу менен ушундай топко кирген товарларга шайкеш келген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюму колдонулат.

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 4-главасына ылайык бышыкталган товарлардын келип чыгышына жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтарга таянуу менен эсептелет. Эгерде товарлардын келип чыгышы жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтар, эгерде товарды классификациялоо 10 белгинин деңгээлинде жүргүзүлгөн болсо, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын ошол эле кодундагы товарлар же болбосо, эгерде товарлардын коддору Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык 10дон аз сандагы белгиси бар топтун деңгээлинде аныкталган болсо, топко кирген товарлар жагынан белгиленген атайын, демпингге каршы,

компенсациялык алымдардын эң чоң коюмдарына таянуу менен эсептелет.

Товарлар жөнүндө кийин так маалыматтарды белгилеген учурда алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушундай так маалыматтарга таянуу менен эсептелет, алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча өндүрүп алынган суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) же болбосо ушул Кодекстин 10 жана 11-главаларына жана 76 жана 77-беренелерине ылайык төлөнө элек суммаларды өндүрүп алуу жүргүзүлөт.

6. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет аткарылгандан жана (же) алар (толугу менен же жарым-жартылай) өндүрүп алынгандан кийин товарлар чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, бажы органдары товарларды ушул Кодекстин 51-главасына ылайык кармаган, убактылуу сактоого жайгаштырылган учурда ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) өндүрүп алынган алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары ушул Кодекстин 10-главасына жана 76-беренесине ылайык кайра кайтарылууга (чегерилүүгө) тийиш.

15-глава.

Товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетиши жана ушундай чыгып кетүү менен байланышкан операциялар

92-берене. Товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетиши менен байланышкан бажы операциялары жана аларды жүзөгө ашыруу тартиби

1. Эгерде ушул Кодексте башкасы белгиленбесе, товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетиши үчүн ташуучу бажы органына товарларды ташуу (транспортировкалоо) жүзөгө ашырылган транспорттун түрүнө жараша ушул Кодекстин 89-беренесинин 1-пунктунда каралган документтерди жана маалыматтарды берүүгө милдеттүү.

2. Товарларды ташуу (транспортировкалоо) жүзөгө ашырылган транспорттун түрүнө карабастан товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетиши үчүн ташуучу же болбосо ушул берененин 8-пунктуна ылайык башка жак тарабынан төмөнкүлөр берилет:

1) товарларга декларация же анын көчүрмөсү, ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн товарлар жагынан транзиттик декларация, же болбосо, эгерде товарларга ушундай декларация же транзиттик декларация ушул Кодекстин 80-беренесинин 2-пунктуна ылайык берилбесе, товарларга декларация же транзиттик декларация жөнүндө маалыматтар, же болбосо товарларды Бирликтин бажы аймагынан алып чыгууга жол берген башка документ;

2) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоону тастыктаган документтер жана (же) маалыматтар.

3. Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетүү үчүн транзиттик декларация төмөнкүдөй товарлар жагынан берилет:

1) бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык Бирликтин бажы аймагы боюнча келген жерде жайгашкан жөнөтүүчү бажы органынан кеткен жерде жайгашкан бара турган бажы органына чейин;

2) ушул Кодекстин 145-беренесинин 7-пунктуна ылайык товарларды жеткирүү орду өзгөрүшүнө байланыштуу кеткен жерде жайгашкан бажы органына жеткирилген;

3) ушул Кодекстин 43-главасына ылайык Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын башка бөлүгүнө ташуу (транспортировкалоо) үчүн бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган.

4. Ушул берененин 2-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн документтер же маалыматтар чет өлкөлүк товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетиши үчүн төмөнкүдөй учурларда берилбейт:

1) ушул чет өлкөлүк товарлар Бирликтин бажы аймагына келгенден кийин Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өтүү жеринен кеткен эмес;

2) бул чет өлкөлүк товарлар аба кемесинде турат жана ушул Кодекстин 142-беренесинин 6-пунктунун 1-пунктчасына ылайык бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган эмес.

5. Эгерде ушул берененин 1 жана 2-пункттарына ылайык берилүүгө тийиш болгон маалыматтар ташуучу берген документтерге камтылбаса же болбосо товарларга декларация, транзиттик декларация жана (же) тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоону тастыктаган документтер ушул Кодекстин 80-беренесинин 2-пунктуна ылайык берилбесе, ташуучу жетишпеген маалыматтарды камтыган башка документтерди берүүгө же болбосо жетишпеген маалыматтарды жана берилбеген документтер жөнүндө маалыматтарды эркин формада арыз берүү аркылуу берүүгө укуктуу.

6. Эл аралык почта жөнөтүүлөрү Бирликтин бажы аймагынан чыгып кеткен учурда ушундай почта жөнөтүүлөрү жагынан ташуучу Дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында аныкталган аларды ташуу учурундагы эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштогон документтерди жана ушул Кодекстин 286-беренесинин 1 жана 2-пункттарына ылайык маалыматтарды берет.

7. Ташуучунун атынан ушул берененин 1 жана 2-пункттарында көрсөтүлгөн документтерди жана маалыматтарды бажы өкүлү же болбосо, эгерде буга мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жол берилсе, ташуучунун тапшырмасы боюнча аракеттенүүчү башка жактар бериши мүмкүн.

8. Товарларды суу транспорту менен ташуу учурунда ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн документтерди декларант же, эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык буга жол берсе, экспедитор бериши

мүмкүн.

9. Товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетишине бажы органынын уруксаты менен жол берилет.

Жеке пайдалануудагы товарларды кошпогондо, товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетишине бажы органынын уруксаты бажы органынын маалыматтык тутумун пайдалануу менен жана бажы органынын тиешелүү белгилерин коюу аркылуу бажы декларациясында, же болбосо анын көчүрмөсүндө, же болбосо товарларды Бирликтин бажы аймагынан алып чыгууга жол берген башка документте жана транспорттук (ташуу) документтерине таризделет.

Эгерде товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетиши үчүн ушул Кодекстин 80-беренесинин 2-пунктуна ылайык бажы декларациясы берилбесе, товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетишине бажы органынын уруксаты бажы органынын маалыматтык тутумун пайдалануу менен жана бажы органынын тиешелүү белгилерин коюу аркылуу транспорттук (ташуу) документтерине таризделет.

Коштогон жолжүктө алынып өтүүчү жеке пайдалануу үчүн товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетишине бажы органынын уруксаты болуп ушундай товарларды чыгаруу саналат.

10. Коштогон жолжүктө алынып өтүүчү жеке пайдалануу үчүн товарларды кошпогондо, товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетишине бажы органынын уруксаты жөнүндө маалыматтар бажы органдарынын маалыматтык тутумуна киргизилет.

11. Товарларды ташуу (транспортировкалоо) жүзөгө ашырылган транспорттун түрүнө жараша Комиссия айрым мезгилдин ичинде эл аралык ташуунун бир эле транспорт каражаты менен Бирликтин бажы чек арасы аркылуу туруктуу алып өтүү учурунда товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетиши үчүн ташуучу документтерди жана маалыматтарды беришинин өзгөчөлүктөрүн аныктоого укуктуу.

12. Ушул берененин 9-пунктун кошпогондо, ушул главанын жоболору жеке жактар Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуучу жеке пайдалануу үчүн товарларга карата колдонулбайт.

Жеке жактар Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуучу жеке пайдалануу үчүн товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетиши үчүн ушундай товарлар жагынан бажы операциялары ушул Кодекстин 37-главасына ылайык жүзөгө ашырылат.

13. Ушул главанын жоболору төмөнкүлөргө карата колдонулбайт:

1) Бирликтин бажы аймагында жайгашкан портко кирбестен же аэропортко конбостон Бирликтин бажы аймагын кесип өтүүчү суу жана аба кемелери ташыган товарларга;

2) ушул Кодекстин 302-беренесинин 5-пунктунун 1-пунктчасында каралган учурларда Бирдикке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын башка бөлүгүн суу жана аба кемелери менен ташылуучу Бирликтин товарларына жана чет өлкөлүк товарларга;

3) куур түтүк транспорту менен же электр берүү чубалгылары боюнча алынып өтүүчү товарларга.

93-берене. Товарларды Бирликтин бажы аймагынан иш жүзүндө алып чыгууну бышыктоо

Товарларды Бирликтин бажы аймагынан иш жүзүндө алып чыгууну бажы органдары бышыкташынын тартибин Комиссия аныктайт.

94-берене. Товарлар Бирликтин бажы аймагынан кетип жаткан учурда аларга карата талаптар

1. Ушул пункттун экинчи абзацында каралган учурларды кошпогондо, чет өлкөлүк товарлар Бирликтин бажы аймагынан алар айрым бажы жол-жобосуна жайгашкан учурдагы же болбосо Бирликтин бажы аймагына келген учурдагы санда жана абалда, эгерде бул товарлар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өтүү жеринен чыкпаган болсо, иш жүзүндө алынып чыгууга тийиш.

Ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарынын учурунда табигый азаюудан же кемүүдөн улам же болбосо товарлардын табигый касиеттери өзгөрүшүнөн же транспорт каражатындагы төгүлбөй турган калдыктардын болушунан улам алардын саны өзгөрүшүнөн улам ушундай чет өлкөлүк товарлардын саны жана (же) абалы өзгөрүшүнө жол берилет.

2. Ушул пункттун 3-5-пунктчаларында каралган учурларды кошпогондо Бирликтин товарлары Бирликтин бажы аймагынан алар айрым бажы жол-жобосуна жайгашкан учурдагы санында жана абалда иш жүзүндө алынып чыгууга тийиш.

3. Бирликтин товарларынын санын жана (же) абалын төмөнкүчө өзгөртүүгө жол берилет:

1) табигый азаюудан же кемүүдөн улам же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарынын учурунда товарлардын табигый касиеттери өзгөрүшүнөн улам же транспорт каражатында төгүлбөгөн калдыктар болушунан улам алардын санынын өзгөрүшү;

2) Бирликтин бажы аймагынан суу кемелери менен эндей, үйүп, куюп ташылуучу, аны суу кемесинин жүк жайына (жүк сактоочу жай, идиш) аларды жүктөө учурунда Бирликтин мындай товарларын аралаштыруунун натыйжасында болуучу;

4. Бирликтин бажы аймагынан суу кемелери менен эндей, үймө, куюлуп ташылуучу Бирликтин товарларынын тизмеси жана Бирликтин бажы аймагынан чыгып жатканда мындай товарлардын суу транспортунун жүк салынуучу жайына (жүк сактоочу жай, идиш) жүктөө убагында аралашуунун натыйжасында пайда болгон сандык жана (же) абалынын өзгөрүшүнө жол берилиши Комиссия тарабынан аныкталат.

5. Бирликтин товарлары Бирликтин бажы аймагынан аларды айрым бажы жол-жобосуна жайгаштыруу учурунда билдирилген санга караганда аз санда, товарлардын санынын азайышы болуп өткөн себептерге карабастан, алынып чыгышы мүмкүн.

Ушул пункттун биринчи абзацы ушул Кодекстин 207-беренесинин 5-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында жана 215-беренесинин 4-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн товарларга карата колдонулбайт.

6. Эгерде биротоло жоготуу же болбосо товарлардын санынын жана (же) абалынын өзгөрүшү кыйроодон же арылгыс күчтүн аракетинен улам болуп өтсө, жактар ушул берененин 1-пунктунун биринчи абзацынын жана 2-пунктунун жоболорун сактабагандыгы үчүн жоопкерчилик тартпайт.

95-берене. Бирликтин бажы аймагынан товарлар кеткенге чейин жүзөгө ашырылуучу товарларды түшүрүү, кайра жүктөө (кайра салуу) жана товарлар жагынан башка жүк операциялары, ошондой эле эл аралык ташуунун транспорт каражаттарын алмаштыруу

1. Бажы контролунда турган жана Бирликтин бажы аймагынан алынып чыгуучу товарларды түшүрүүгө, кайра жүктөөгө (кайра салууга) жана товарлар жагынан башка жүк операцияларына, ошондой эле ушундай товарларды ташыган эл аралык ташуунун транспорт каражаттарын башка транспорт каражаттары менен алмаштырууга анын ишмердигинин регионунда тиешелүү операция жасалып жаткан бажы органынын уруксаты менен, ал эми эгерде эл аралык ташуунун товарлары жана транспорт каражаттары жагынан ушундай операциялар басылган бажы пломбаларын жана мөөрлөрдү бузбастан жасалышы мүмкүн болсо, же болбосо эгерде товарларга бажы пломбалары жана мөөрлөр басылбаган болсо, бажы органы электрондук же жазуу жүзүндө кабарлагандан кийин жол берилет.

2. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн операциялар, эгерде мындай операциялар биринчи жана үчүнчү типтеги күбөлүгү бар ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор тарабынан жасалса бажы органынын уруксатын же анын билдирүүсүн албастан жасалышы мүмкүн.

3. Бажы органы ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн операцияларды жасоого уруксат берүүдөн, мындай операцияларды жасоого транспорттук (ташуу) документтеринде, тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоону тастыктаган документтерде же болбосо мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдары берген башка документтерде бар болсо, баш тартууга укуктуу.

4. Жактын арызы боюнча бажы органы ушул берененин 3-пунктун эске алуу менен бажы органынын ишинин убактысына карабастан, бажы контролунда турган товарлар жагынан жүк операцияларын жасоого уруксат берет.

5. Ушул главаны колдонуу максаттары үчүн эл аралык ташуунун

транспорт каражаты деп ошондой эле Бирликтин бажы аймагынын чектеринде Бирликтин бажы аймагы боюнча аны менен товарлар ташылып жаткан транспорт каражаты түшүнүлөт.

6. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык ташылып (транспортировкаланып) жаткан товарлар жагынан ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн операциялар ушул Кодекстин 148-беренесине ылайык жасалат.

96-берене. Кырсыктын, күч жеткис күчтүн таасиринин учурунда же башка жагдайларда көрүлүүчү чаралар

1. Эгерде товарларды кетип жаткан жерден Бирликтин бажы чек арасын иш жүзүндө кесип өткөн жерге чейин жеткирүү товарларды ушундай жеткирүүгө тоскоолдук кылган кырсыктын, күч жеткис күчтүн таасиринин же башка жагдайлардын айынан үзгүлтүккө учураса, ташуучу товарлардын сакталышын камсыз кылуу үчүн бардык чараларды көрүүгө, бул жагдайлар жөнүндө жана товарлардын турган жерлеринде жакынкы бажы органына тез арада кабарлоого же аларды жакынкы бажы органына же болбосо бажы органы көрсөткөн башка жерге ташууну (транспортировкалоону) (транспорт каражаты бузулган учурда) камсыз кылууга милдеттүү.

2. Ушул берененин 1-пунктунун талаптарын сактоого байланыштуу ташуучуда же башка жактарда келип чыккан чыгымдардын ордун бажы органдары толтурбайт.

97-берене. Чет өлкөлүк товарлар Бирликтин бажы аймагынан кетип жаткан учурда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттин келип чыгышы жана токтотулушу, аларды төлөө мөөнөтү жана эсептөө

1. Чет өлкөлүк товарлар Бирликтин бажы аймагынан кетип жаткан учурда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети ташуучуда бажы органы товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетишине уруксат берген учурдан тартып келип чыгат.

2. Чет өлкөлүк товарлар Бирликтин бажы аймагынан кетип жаткан учурда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети ташуучуда төмөнкүдөй жагдайлар келип чыкканда токтотулат:

- 1) товарлар Бирликтин бажы аймагын иш жүзүндө кесип өтүшү;
- 2) ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккандан кийин чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жоболоруна товарларды жайгаштыруу;
- 3) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдетин аткаруу жана (же)

аларды ушул берененин 4-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүгө тийиш болгон өлчөмдөрдө өндүрүп алуу;

4) кыйроодон же күч жеткис күчтөн улам чет өлкөлүк товарлардын жок кылынышынын жана (же) биротоло жоготулушунун фактысынын же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарынын учурунда табигый азаюунун натыйжасында бул товарлардын биротоло жоготулушунун фактысын бажы органы мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык таанышы, буга ушундай жок кылынууга же биротоло жоготууга чейин ушул Кодекске ылайык бул чет өлкөлүк товарлар жагынан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү жеткен учурлар кирбейт;

5) мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарларды ушул мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискациялоо же айландыруу;

6) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык товарларды бажы органынын кармашы;

7) кылмыш жөнүндө билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, жазык ишин же административдик укук бузуу жөнүндө иштин (административдик процессти жүргүзүү) өндүрүшүнүн жүрүшүндө алып коюлган же камакка алынган жана, эгерде мурда ушундай товарларды чыгаруу жүргүзүлгөн болсо, аларды кайра кайтаруу жөнүндө чечим кабыл алынган товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу же бажы жол-жоболорунун бирине жайгаштыруу.

3. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет чет өлкөлүк товарлар Бирликтин бажы чек арасын иш жүзүндө кесип өткөнгө чейин Бирликтин бажы аймагынан кетип жатканда жоготулган учурда аткарылууга тийиш, буга кыйроонун же күч жеткис күчтүн айынан жок кылынган жана (же) биротоло жоготулган же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарынын учурунда табигый азаюунун натыйжасында биротоло жоготулган учурлар кирбейт.

Көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккан учурда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү деп товар жоготулган күн, ал эми эгерде бул күн белгиленбеген болсо, – бажы органы товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетишине уруксат берген күн эсептелет.

4. Ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар тарифтик преференцияларды жана алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонбостон ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар сыяктуу эле төлөнөт.

Алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 7 жана 12-главаларына ылайык эсептелет.

Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн ушул берененин 3-пунктуна ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү болуп саналган күнгө карата колдонулган алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат.

Эгерде товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн, ошондой эле алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөөнү жүргүзүү талап кылынса, мындай кайра эсептөө ушул берененин 3-пунктуна ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнүүчү мөөнөт болуп саналган күнгө карата колдонулган валюталардын курсу боюнча жүргүзүлөт.

Эгерде бажы органында товарлар (мүнөзү, аталышы, саны, келип чыгышы жана (же) бажылык наркы жөнүндө так маалыматтар жок болсо, төлөнүүгө тийиш болгон алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн база бажы органында болгон маалыматтардын негизинде аныкталат, ал эми товарларды классификациялоо ушул Кодекстин 20-беренесинин 3-пунктун эске алуу менен жүзөгө ашырылат.

Эгерде Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товарлардын коду 10дон аз сандагы белгиси бар топтун деңгээлинде аныкталса:

алып келүү бажы алымдарын эсептөө үчүн ушундай топко кирген товарларга ылайык келген бажы алымдарынын эң чоң коюму колдонулат;

салыктарды эсептөө үчүн кошумча нарк салыгынын эң чоң көп коюму, аларга карата бажы алымдарынын эң чоң коюму белгиленген ушундай топко кирген товарларга шайкеш келген акциздердин (акциз салыгынын же акциз жыйымынын) эң чоң коюму колдонулат;

атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн ушул пункттун онунчу абзачын эске алуу менен ушундай топко кирген товарларга шайкеш келген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюму колдонулат.

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 4-главасына ылайык ырасталган товарлардын келип чыгышына жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтарга таянуу менен эсептелет. Эгерде товарлардын келип чыгышы жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтар тастыкталбаган болсо, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, эгерде товарды классификациялоо 10 белгинин деңгээлинде жүзөгө ашырылган болсо, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын ошол эле кодундагы товарлар же болбосо, эгерде товарлардын коддору Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык 10дон аз сандагы белгиси бар топтун

деңгээлинде аныкталган болсо топко кирген товарлар жагынан белгиленген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюмдарына таянуу менен эсептелет.

Товарлар жөнүндө так маалыматтар кийин белгиленген учурда алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушундай так маалыматтарга таянуу менен эсептелет, алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча өндүрүп алынган суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) же болбосо ушул Кодекстин 10 жана 11-главаларына жана 76 жана 77-беренелерине ылайык төлөнбөгөн суммаларды өндүрүп алуу жүзөгө ашырылат.

5. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер аткарылгандан жана (же) аларды (толугу менен же жарым-жартылай) өндүрүп алынгандан кийин товарлар чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган, товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органдары тарабынан кармалган, убактылуу сактоого жайгаштырылган учурда алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) өндүрүп алынган суммалары ушул Кодекстин 10-главасына жана 76-беренесине ылайык кайра кайтарылууга (чегерилүүгө) тийиш.

16-глава.

Товарларды убактылуу сактоо жана товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу менен байланышкан бажы операциялары

98-берене. Товарларды убактылуу сактоо жөнүндө жалпы жоболор

1. Товарларды убактылуу сактоо деп чет өлкөлүк товарларды убактылуу сактоо жерлеринде аларды бажы органы чыгарганга чейин, же болбосо, эгерде чет өлкөлүк товарлар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү жерлерде сакталса, товарларды Бирликтин бажы аймагынан алып кетүүгө бажы органынын уруксаты алынганга чейин, же болбосо кылмыш жөнүндө билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, жазык иши боюнча же административдик укук бузуу жөнүндө иш (административдик процессти жүргүзүү) боюнча өндүрүштүн жүрүшүндө алып коюуну же камакты колдонуу күнүнө чейин сактоо түшүнүлөт.

2. Товарлар ушул берененин 4-пунктунда, ушул Кодекстин 88-беренесинин 7 жана 8-пункттарында, 114-беренесинин 7-пунктунда, 129-беренесинин 6-пунктунда, 152-беренесинде, 240-беренесинин 3-пунктунда, 259-беренесинде жана 286-беренесинин 12-пунктунда каралган, ошондой эле ушул Кодекстин 88-беренесинин 7-пунктунун алтынчы абзацына жана 8-пунктунун экинчи абзацына ылайык мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө

салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген учурларда жана мөөнөттөрдө убактылуу сактоого жайгаштырылууга тийиш.

3. Товарларды убактылуу сактоо куур түтүк транспорту менен же электр берүү чубалгылары боюнча алынып өтүүчү товарларга карата, ошондой эле ушул Кодексте каралган учурларда колдонулбайт.

4. Кылмыш жөнүндө билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, жазык иши боюнча же административдик укук бузуу жөнүндө иш боюнча (административдик процессти жүргүзүү) өндүрүштүн жүрүшүндө алып коюлган же камакка алынган жана бажылык декларацияланууга тийиш болгон, аларга карата аларды кайтарып алуу жөнүндө чечим кабыл алынган, анын ичинде товарларды конфискациялоо жөнүндө чечим жокко чыгарылган же болбосо конфискациялоо түрүндө жазалоо (өндүрүп алуу) жазалоонун (өндүрүп алуунун) башка түрү менен алмаштырган учурдагы товарлар төмөнкүлөр күчүнө кирген күндөн кийинки күндөн тартып 10 календардык күндөн кечиктирбестен убактылуу сактоого жайгаштырылууга тийиш:

1) кылмыш же административдик жоопкерчиликтен бошотуу жөнүндө соттун же башка ыйгарым укуктуу органдын (кызмат адамынын) чечими;

2) кылмыш ишин козгоодон баш тартуу жөнүндө ыйгарым укуктуу органдын (кызмат адамынын) чечими;

3) кылмыш ишин же болбосо административдик укук бузуу жөнүндө ишти токтотуу жөнүндө соттун же ыйгарым укуктуу органдын (кызмат адамынын) чечими;

4) соттун айыптоочу (актоочу) өкүмү;

5) административдик жоопкерчиликке тартуу жөнүндө соттун же ыйгарым укуктуу органдын (кызмат адамынын) чечими;

6) товарларды конфискациялоо жөнүндө чечимди жокко чыгаруу тууралуу же болбосо конфискациялоо түрүндөгү жазаны (өндүрүп алууну) жазалоонун (өндүрүп алуунун) башка түрү менен алмаштыруу жөнүндө соттун чечими.

5. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөткө убактылуу сактоого жайгаштырылбаган товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органы тарабынан кармалат.

6. Ушул берененин 4-пунктунун жоболору, эгерде ушул пунктта көрсөтүлгөн товарлар жагынан товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу үчүн каралган мөөнөт аяктаганга чейин бажы декларациясы берилсе, колдонулбайт.

7. Убактылуу сактоодо турган товарлар жагынан ыйгарым укуктарга ээ болгон жактар ушундай товарларды пайдаланууга, анын ичинде алар чыгарылганга чейин убактылуу сактоо жеринен, ал эми эгерде чет өлкөлүк товарлар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып өтүүчү жерлерде убактылуу сактоодо турса, – алар чыгарылганга чейин же болбосо Бирликтин бажы аймагынан товарларды алып кетүүгө бажы органынын уруксаты алынганга чейин алып чыгууга укуксуз.

Ушул пункттун биринчи абзацы мүчө мамлекетте туруктуу жашоо ордуна көчүп келүүгө, качкындын статусун алууга, бул мүчө мамлекеттин

мыйзамдарына ылайык аргасыз көчкөн адамдын статусун алууга ниеттенген чет өлкөлүк жеке жактын жеке пайдалануусу үчүн товарларга карата колдонулбайт, аларды убактылуу сактоо ушул Кодекстин 259-беренесине ылайык жүзөгө ашырылат.

8. Товарлар чыгарылганга чейин мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген учурларда товарлардын убактылуу сактоо жерин өзгөртүүгө жол берилет.

Чет өлкөлүк товарларды товарларды убактылуу сактоонун бир жеринен товарларды убактылуу сактоонун башка жерине ташуу (транспортировкалоо) бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык, же болбосо, эгерде бул мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында каралган болсо, ушундай мыйзамда белгиленген тартипте бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырбастан жүзөгө ашырылат.

99-берене. Товарларды убактылуу сактоо жерлери

1. Товарларды убактылуу сактоо жерлери болуп убактылуу сактоо кампалары жана ушул берененин 2-пунктуна ылайык товарларды убактылуу сактоо жүзөгө ашырылышы мүмкүн болгон башка жерлер (мындан ары – убактылуу сактоо жерлери) саналат.

2. Товарларды убактылуу сактоо эркин кампанын аймагында, ЭЭЗ аймагында, имарат жайларда, кампаларда, ачык аянттарда жана товарларды алуучунун башка аймактарында, ошондой эле ушул Кодексте же мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында аныкталган башка жерлерде жүзөгө ашырылат.

3. Башка товарларга зыян келтириши мүмкүн болгон же сактоонун өзгөчө шарттарын талап кылган товарлар ушундай товарларды сактоо үчүн атайын ыңгайлаштырылган убактылуу сактоо жерлеринде сакталууга тийиш.

4. Товарларды убактылуу сактоо жерлеринде жайгаштыруу мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык тастыкталат.

100-берене. Товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу менен байланышкан бажы операциялары жана аларды жүзөгө ашыруу тартиби

1. Товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу үчүн ташуучу же товарлар жагынан ыйгарым укуктарга ээ болгон башка жак бажы органына транспорттук (ташуу), коммерциялык жана (же) товарлар, товарларды жөнөтүүчү жана алуучу, аларды жөнөткөн өлкө жана бара турган өлкө жөнүндө маалыматтарды камтыган бажы документтерин же болбосо электрондук документ түрүндө берилген, алдын ала маалыматты каттоо номери жөнүндө маалыматтарды камтыган документти берет.

Документтерди бажы органына берүү электрондук түрдө жүргүзүлүшү мүмкүн.

2. Бажы органы товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу үчүн берилген документтерди ушундай документтер бажы органына берилген учурдан тартып бир сааттан кечиктирбестен каттайт жана ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн жакка документтерди каттоо жөнүндө бышыктама берет.

Бажы органы товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу үчүн берилген документтерди каттоо жана алар катталгандыгы жөнүндө тастыктоону берүү менен байланышкан бажы операцияларын жасоо тартиби мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык белгиленет.

3. Эгерде ушул Кодексте башкасы белгиленбесе товарлар бажы органы товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу үчүн берилген документтерди каттагандан кийин убактылуу сактоодо турат деп эсептелет.

4. Мүчө мамлекетке туруктуу жашоо ордуна көчүп келүүгө, качкындын, ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык аргасыз көчүп келген адамдын статусун алуу ниети бар чет өлкөлүк жеке жак жекече пайдалануу үчүн товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруусу менен байланышкан бажы операциялары ушул Кодекстин 259-беренесин эске алуу менен жүзөгө ашырылат.

5. Товарлар экинчи жана үчүнчү типтеги күбөлүгү бар, бажы контролунун зонасы болуп саналган ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун курулмаларына, жайларына (жайлардын бир бөлүгүнө) жана (же) ачык аянттарына (ачык аянттардын бир бөлүгүнө) жеткирген учурда товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу менен байланышкан бажы операциялары ушул Кодекстин 440-беренесин эске алуу менен жүзөгө ашырылат.

101-берене. Товарларды убактылуу сактоонун мөөнөтү

1. Товарларды убактылуу сактоонун мөөнөтү бажы органы товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу үчүн берилген документтерди каттаган күндөн кийинки күндөн тартып эсептелет жана, ушул берененин 2-пунктунда жана ушул Кодекстин 259-беренесинде көрсөтүлгөн учурларды кошпогондо, 4 айды түзөт.

Комиссия товарлардын айрым категориялары үчүн ушул пункттун биринчи абзацында белгиленген мөөнөттөн аз убактылуу сактоо мөөнөтүн аныктоого укуктуу.

2. Эл аралык почта алмашуу жерлеринде (мекемелерде) сакталган эл аралык почта жөнөтүүлөрү жагынан, ошондой эле жүргүнчү албаган же талап кылбаган, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу аба транспорту менен алып өтүүчү жолжүк жагынан убактылуу сактоо мөөнөтү 6 айды түзөт.

3. Товарларды убактылуу сактоо мөөнөтү аяктагандан кийин аларды чыгаруу жүргүзүлбөгөн же болбосо аларга карата товарлардын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетишине бажы органынын уруксаты алынбаган товарлар, эгерде чет өлкөлүк товарлар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу

товарларды алып өтүү жерлеринде сакталса, ушул пункттун экинчи абзацында көрсөтүлгөн учурду кошпогондо, ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органы тарабынан кармалат.

Эгерде бажы декларациясы сактоо убактысынын мөөнөтү аяктаганга чейин бажы органы тарабынан катталса, бирок бажы органы товарларды убактылуу сактоо мөөнөтү аяктаганга чейин товарларды чыгарууну жүргүзбөсө же болбосо товарларды чыгаруудан баш тартса, көрсөтүлгөн товарлар бажы органы тарабынан кармалбайт. Товарларды чыгаруудан баш тартылган учурда убактылуу сактоо мөөнөтү аяктаган товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органы тарабынан кармалат.

102-берене. Убактылуу сактоодо турган товарлар жагынан операциялар

1. Убактылуу сактоодо турган товарлар жагынан ыйгарым укуктарга ээ болгон жактар ушундай товарлар жагынан алардын өзгөрүлбөгөн абалда сакталышын камсыз кылуу үчүн зарыл болгон операцияларды жүзөгө ашырууга, анын ичинде товарларды кароого жана өлчөөгө, аларды убактылуу сактоо жеринин чектеринде орун которуштурууга укуктуу.

2. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлбөгөн операциялар, анын ичинде товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн ылгоо, бузулган тамакты оңдоо, товарлардын сапатын жана (же) мүнөздөмөлөрүн аныктоо үчүн таңгакты ачуу, ошондой эле товарларды кийинки ташууга (транспортировкалоого) даярдоо үчүн зарыл болгон операциялар бажы органынын уруксаты менен жасалат.

Ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн бажы органынын чечимин берүү жана ушундай чечимди берүүдөн баш тартуу тартиби мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык белгиленет.

3. Ушул мүчө мамлекетте туруктуу жашоо ордуна көчүп келүүгө, качкындын статусун алууга, бул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык аргасыз көчкөн адамдын статусун алууга ниеттенген чет өлкөлүк жеке жактын жеке пайдалануусу үчүн убактылуу сактоодо турган товарлары жагынан операциялар ушул Кодекстин 259-беренесине ылайык жүзөгө ашырылат.

103-берене. Товарларды убактылуу сактоого алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттин келип чыгышы жана токтотулушу, аларды төлөө мөөнөтү жана эсептөө

1. Убактылуу сактоого жайгаштырылуучу чет өлкөлүк товарлар жагынан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет төмөнкүчө келип

чыгат:

1) ташуучуда же товарлар жагынан ыйгарым укуктары бар, товарларды убактылуу сактоого документтерди берген башка жакта, – бул документтерди бажы органы каттаган учурдан тартып;

2) убактылуу сактоо кампасынын ээсинде – товарлар убактылуу сактоо кампасына жайгаштырылган учурдан тартып;

3) товарларды убактылуу сактоо кампасы болуп саналбаган жерде убактылуу сактоону жүзөгө ашырган адамдарда – бажы органы убактылуу сактоого товарларды жайгаштыруу үчүн берилген документтерди каттаган учурдан тартып.

2. Убактылуу сактоого жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) чет өлкөлүк товарлар жагынан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет төмөнкүдөй жагдайлар келип чыкканда токтотулат:

1) ташуучуда же товарлар жагынан ыйгарым укуктарга ээ болгон, товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу үчүн документтерди сунуш кылган башка жакта:

товарларды убактылуу сактоо кампасына жайгаштыруу же болбосо аларды башка жак убактылуу сактоо кампасы болуп саналбаган жерде убактылуу сактоого кабыл алышы;

ушул берененин 4-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккандан кийин товарларды чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу;

2) убактылуу сактоо кампасынын ээсинде;

товарларды бажы жол-жобосуна жайгаштырууга байланыштуу аларды убактылуу сактоо кампасынан берүү;

ушул берененин 4-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккандан кийин товарларды чет өлкөлүк товарларга карата колдонуучу бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу;

3) убактылуу сактоо кампасы болуп саналбаган жерлерде товарларды убактылуу сактоону жүзөгө ашырган жакта – ушул берененин 4-пунктунун 2 жана 3-пунктчаларында көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккандан кийин товарларды чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу;

4) ушул пункттун 1-3-пунктчаларында көрсөтүлгөн жактарда: алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткаруу жана (же) аларды ушул берененин 5-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүгө тийиш болгон өлчөмдөрдө өндүрүп алуу;

кыйроодон же күч жеткис күчтөрдөн улам чет өлкөлүк товарлардын жок кылынышы жана (же) биротоло жоготулушунун фактысынын же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун тиешелүү шарттарынын учурунда жана табигый азаюунун натыйжасында бул товарлардын биротоло жоголушунун фактысын бажы органы тарабынан мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына

ылайык таанышына, ушул Кодекске ылайык, ушундай жок кылынууга же биротоло жоготууга чейин ушул чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү жеткен учурлар кирбейт;

мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарларды ушул мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискациялоо же айландыруу;

ушул Кодекстин 51-беренесине ылайык бажы органдары товарларды кармашы;

кылмыш жөнүндө билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, кылмыш иши же административдик укук бузуу жөнүндө иш (административдик процессти жүргүзүү) боюнча өндүрүштүн жүрүшүндө алып коюлган же камакка алынган жана аларга карата, эгерде мурда ушундай товарларды чыгаруу жүргүзүлбөгөн болсо, аларды кайра кайтаруу жөнүндө чечим кабыл алынган товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу же бажы жол-жоболорунун бирине жайгаштыруу.

3. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда аткарылууга тийиш.

4. Төмөнкүдөй жагдайлар келип чыкканда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү деп төмөнкүдөй эсептелет:

1) ташуучу же товарлар жагынан ыйгарым укуктарга ээ болгон, товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу үчүн документтерди берген башка жак үчүн:

товарларды убактылуу сактоо кампасына жайгаштырганда же аларды башка жак убактылуу сактоо кампасы болуп саналбаган жерге кабыл алганга чейин убактылуу сактоого жайгаштырылган товарларды жоготкон учурда, буга кыйроодон же күч жеткис күчтөн улам жок кылган жана (же) биротоло жоготкон же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун ойдогудай шарттарынын учурунда табигый кемүүнүн натыйжасында биротоло жоготуу – ушундай жоготуу күнү, ал эми эгерде бул күн белгиленбесе, – бажы органы товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу үчүн берген документтерди каттаган күн;

убактылуу сактоого жайгаштырган товарларды алуучуга же башка жакка бажы органынын уруксаты болбостон берген же болбосо аларды башка жак аларды убактылуу сактоо кампасында жайгаштырганга же убактылуу сактоо кампасы болуп саналбаган жерде убактылуу сактоого кабыл алган учурда – ушундай берүү күнү, ал эми эгерде бул күн белгиленбесе, – бажы органы товарларды убактылуу сактоого жайгаштырууга берген документтерди каттаган күн;

2) убактылуу сактоо кампасы болуп саналбаган жерде товарларды убактылуу сактоого кабыл алууну жүргүзгөн жак үчүн:

товарларды убактылуу сактоо кампасы болуп саналбаган жерде жайгаштырганга чейин убактылуу сактоого жайгаштырган товарларды жоготкон учурда, буга кыйроонун же күч жеткис тоскоолдуктун айынан жок

кылуу жана (же) биротоло жоготуу же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун ойдогудай шарттарынын учурунда табигый азаюунун натыйжасында биротоло жоготуу – мындай жоготуу күнү, ал эми эгерде бул күн белгиленбеген болсо, – бажы органы товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу үчүн берген документтерди каттаган күн;

убактылуу сактоого жайгаштырылган товарларды алуучуга же башка жакка бажы органынын уруксаты болбостон аларды убактылуу сактоо кампасы болуп саналбаган жерде жайгаштырган чейин берген учурда – мындай берүү күнү, ал эми эгерде бул күн белгиленбесе – бажы органы товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу үчүн берген документтерди каттаган күн;

3) убактылуу сактоо кампасынын ээси же болбосо убактылуу сактоо кампасы болуп саналбаган жерде товарларды убактылуу сактоону жүзөгө ашырган жак үчүн:

убактылуу сактоо кампасында же убактылуу сактоо кампасы болуп саналбаган жерде товарларды жоготкон учурда, буга кыйроодон же күч жеткис күчтөрдөн улам жок кылуу жана (же) биротоло жоготуу же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарынын учурунда табигый азаюунун натыйжасында биротоло жоготуу – мындай жоготуу күнү, ал эми эгерде бул күн белгиленбеген болсо, – товарларды убактылуу сактоо кампасына же болбосо убактылуу сактоо кампасы болуп саналган жерде жайгаштыруу күнү;

убактылуу сактоо кампасында же убактылуу сактоо кампасы болуп саналбаган жерде сакталган товарларды берген учурда бажы органынын уруксаты болбостон алуучуга же башка жакка – мындай берүү, ал эми эгерде бул күн белгиленбеген болсо, – товарларды убактылуу сактоо кампасында же болбосо убактылуу сактоо кампасы болуп саналбаган жерде жайгаштыруу күнү;

товарларды убактылуу сактоодон башкача максатта товарларды алуучунун кампасында сакталып турган товарларды пайдаланган учурда – ушундай пайдалануу күнү, ал эми бул күн белгиленбесе, – товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу үчүн берилген документтерди бажы органы каттаган күн.

5. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар тарифтик преференцияларды жана алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонбостон ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар сыяктуу эле төлөнүүгө тийиш.

Алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 7 жана 12-главаларына ылайык эсептелет.

Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн ушул берененин 4-пунктуна

ылайык алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат.

Эгерде товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн, ошондой эле алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөө талап кылынса, мындай кайра эсептөө ушул берененин 4-пунктуна ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөтү болуп саналган күнгө карата колдонулган валюталардын курсу боюнча жүргүзүлөт.

Эгерде бажы органында товарлар (мүнөзү, аталышы, саны, келип чыгышы жана (же) бажылык наркы) жөнүндө так маалыматтар жок болсо, төлөнүүгө тийиш болгон алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн база бажы органында болгон маалыматтардын негизинде аныкталат, ал эми товарларды классификациялоо ушул Кодекстин 20-беренесинин 3-пунктун эске алуу менен жүзөгө ашырылат.

Эгерде Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товардын коду 10дон аз сандагы белгиси бар топтун негизинде аныкталса:

алып келүү бажы алымдарын эсептөө үчүн ушундай топко кирген товарларга шайкеш келген бажы алымдарынын эң чоң коюму колдонулат;

салыктарды эсептөө үчүн кошумчаланган нарк салыгынын эң чоң коюму, ушундай топко кирген, аларга карата бажы алымдарынын алда канча көп коюму белгиленген товарларга шайкеш келген акциздердин (акциз салыгынын же акциз жыйымынын) эң чоң коюму колдонулат;

атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн ушул пункттун онунчу абзацын эске алуу менен ушундай топко кирген товарларга шайкеш келген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюму колдонулат.

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды ушул Кодекстин 4-главасына ылайык бекитилген товарлардын келип чыгышына жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтарга таянуу менен эсептелет. Эгерде товарлардын келип чыгышы жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтар тастыкталбаган болсо, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, эгерде товардын классификациясы 10 белги деңгээлинде жүзөгө ашырган болсо, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын ошол эле кодундагы товарлар же болбосо, эгерде товарлардын коддору Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык 10дон аз сандагы белгиси бар коддордун деңгээли аныкталган болсо, топко кирген товарлар жагынан белгиленген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюмуна таянуу менен эсептелет.

Кийин товарлар жөнүндө так маалыматтар белгиленген учурда алып

келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды ушундай так маалыматтарга таянуу менен эсептелет, алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча өндүрүп алынган суммаларын кайра кайтаруу (чегерүү) же болбосо төлөнбөгөн суммаларды ушул Кодекстин 10 жана 11-главаларына жана 76 жана 77-беренелерине ылайык өндүрүп алуу жүзөгө ашырылат.

6. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет аткарылгандан жана (же) алар (толугу менен же жарым-жартылай) өндүрүп алынгандан кийин товарлар чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган, бажы органдары ушул Кодекстин 51-главасына ылайык кармаган, убактылуу сактоого жайгаштырган учурда алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) өндүрүп алынган суммалары ушул Кодекстин 10-главасына жана 76-беренесине ылайык кайра кайтарылууга (чегерилүүгө) тийиш.

17-глава.

Бажылык декларациялоо жана бажы декларациясын берүү, каттоо жана кайра чакыртып алуу, бажы декларациясында билдирилген маалыматтарды өзгөртүү (толуктоо) менен байланышкан бажы операциялары

104-берене. Бажылык декларациялоо жөнүндө жалпы жоболор

1. Товарларды бажы жол-жобосуна жайгаштыруу учурунда же болбосо ушул Кодекстин 258-беренесинин 4-пунктунда, 272-беренесинин 4-пунктунда жана 281-беренесинин 2-пунктунда каралган учурларда алар бажылык декларацияланууга тийиш.

Товарлар ушул Кодекстин 204-беренесинин 4-пунктуна ылайык эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган учурда, ошондой эле ушул Кодекстин 286-беренесинин 3, 14-17-пункттарында жана 301-беренесинин 7-пунктунда каралган учурларда бажылык декларациядан өтүүгө тийиш эмес.

2. Эгерде ушул Кодексте башкасы белгиленбесе, бажылык декларациялоону декларант же болбосо бажы өкүлү жүзөгө ашырат.

3. Бажылык декларациялоо электрондук түрдө жүргүзүлөт.

4. Бажылык декларациялоого төмөнкүдөй учурларда жазуу жүзүндө жол берилет:

1) товарларды бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырууда;

2) жеке пайдалануу үчүн товарлар жагынан;

3) эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө жөнөтүлүүчү товарлар жагынан;

4) эл аралык ташуудагы транспорт каражаттары жагынан;

5) ушул Кодекстин 105-беренесинин 6-пунктунун экинчи абзацына ылайык транспорттук (ташуу), коммерциялык жана (же) башка документтерди, анын ичинде мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде каралган документтерди бажы декларациясы катары пайдаланууга;

6) Комиссия тарабынан жана Комиссия караган учурларда мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында аныкталган башка учурларда.

5. Ушул берененин 4-пунктунун жоболоруна карабастан, эгерде бажы органында декларант байланыш каражаттарынын (телекоммуникациялык желелер жана Интернет желеси) ишиндеги техникалык бузуктардан, бузулуулардан, электр энергиясынын өчүп калышынан келип чыккан бажы органдары колдонгон маалыматтык тутумдардын бузуктугуна байланыштуу, ошондой эле мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген учурларда бажылык декларациялоону электрондук түрдө ишке ашырууну камсыз кылуу мүмкүнчүлүгү жок болсо, бажылык декларациялоо жазуу жүзүндө ишке ашырылышы мүмкүн.

6. Бажылык декларациялоонун формасына карабастан бажылык декларация электрондук документ түрүндө (мындан ары – электрондук бажы декларациясы), же бажы декларациясы кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө (мындан ары – кагаз алып жүрүүчүдөгү бажы декларациясы) түрүндө колдонулат.

7. Чет өлкөлүк товарлар жагынан бажы декларациясы аларды Бирликтин бажы аймагына алып келгенге чейин же жөнөткөн бажы органын аныктаган жеткирүү ордуна товарлар жеткирилгенге чейин, эгерде мындай товарлар бажы транзитинин бажы жол-жобосуна (мындан ары – алдын ала бажылык декларациялоо) ылайык ташылган учурдагы бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрү ушул Кодекстин 114-беренеси менен аныкталат.

Эгерде товарларга декларацияны берүү учуруна карата декларантта товарларга ушундай декларацияда (мындан ары – толук эмес бажылык декларациялоо) билдирүү үчүн зарыл болгон так маалыматтар жок болсо, бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрү ушул Кодекстин 115-беренеси менен аныкталат.

Эгерде жак товарларды берүү мезгилинин ичинде бир эле шарттарда эки же андан ашык партиялар менен Бирликтин бажы чек арасы аркылуу алып өтүүнү жүзөгө ашырса (мындан ары – мезгилдүү бажылык декларациялоо), бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрү ушул Кодекстин 116-беренеси менен аныкталат.

Бирликтин бажы чек арасы аркылуу чогултулбаган же бириндетилген түрдө, анын ичинде толукталбаган же бүткөрүлбөгөн түрдө алынып өтүүчү товарларды бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрү ушул Кодекстин 117-беренеси менен аныкталат.

8. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында ушул Кодексте белгиленген өзгөчөлүктөрдөн айырмаланган

бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрү белгилениши мүмкүн:

1) эгерде декларантта бажылык декларациялоо үчүн зарыл болгон так маалыматтар жок болсо;

2) Эгерде Бирликтин товарларын ЭЭЗ аймагына ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин калган аймагынан алып келүү жана ЭЭЗ товарларын ЭЭЗ аймагынан аймагында ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин аймагынын калган бөлүгүнө алып чыгуу берүү мезгилинин ичинде ошол эле шарттарда эки же андан ашык партиялар менен жүзөгө ашырылса;

3) эгерде ЭЭЗ товарларын анын аймагында эркин кампанын ээси эркин кампа ээлеринин реестрине киргизилген мүчө мамлекеттин калган бөлүгүнөн эркин кампанын аймагына алып келүү жана бирликтин товарларын аймагындагы эркин кампанын ээси эркин кампа ээлеринин реестрине киргизилген мүчө мамлекеттин калган бөлүгүнө эркин кампанын аймагынан алып чыгуу берүү мезгилинин ичинде бир эле шарттарда эки же андан ашык партиялар менен жүзөгө ашырылат;

4) куур түтүк транспорту менен же электр берүү чубалгылары боюнча алынып өтүүчү товарлар жагынан.

9. Комиссия аларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет ушул Кодекстин 136-беренесинин 2-пунктунун биринчи абзацына жана 225-беренесинин 2-пунктунун биринчи абзацына ылайык келип чыкпай турган товарларды бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрүн аныктоого укуктуу.

105-берене. Бажы декларациясы

1. Бажылык декларациялоо учурунда бажылык декларациянын төмөнкүдөй түрлөрү колдонулат:

- 1) товарларга декларация;
- 2) транзиттик декларация;
- 3) жүргүнчү бажы декларациясы;
- 4) транспорт каражатына декларация.

2. Комиссия аныктаган учурларда бажы наркынын декларациясы толтурулат, анда товарлардын бажылык наркы жөнүндө, анын ичинде товарлардын бажылык наркын аныктоо усулу, товарлардын бажылык наркынын чоңдугу жөнүндө, товарлардын бажылык наркын аныктоого тиешеси бар товарлар жагынан бүтүмдүн шарттары жана жагдайлары жөнүндө маалыматтар билдирилет.

Бажы наркынын декларациясы товарларга декларациянын ажырагыс бөлүгү болуп саналат. Бажы наркынын декларациясынын формасы, электрондук документ түрүндөгү жана электрондук түрдөгү бажы наркынын декларациясынын түзүмү жана форматы кагаз алып жүрүүчүдөгү бажы наркынын декларациясы, аларды толтуруу тартиби комиссия тарабынан аныкталат.

3. Товарларга декларациялар, бажы транзитинин бажы жол-жобосун кошпогондо, товарларды бажы жол-жобосуна жайгаштырууда, ал эми ушул

Кодексте каралган учурларда – азыктарды бажылык декларациялоо учурунда колдонулат.

Транзиттик декларация товарларды бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштыруу учурунда колдонулат.

Жүргүнчү бажы декларациясы жеке пайдалануу үчүн товарларды бажылык декларациялоо учурунда, ал эми ушул Кодексте каралган учурларда, – жеке пайдалануу үчүн товарларды бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштыруу учурунда колдонулат.

Транспорт каражатына декларация эл аралык ташуудагы транспорт каражаттарын бажылык декларациялоо учурунда, ал эми ушул Кодексте каралган учурларда, – шаймандарды бажылык декларациялоо учурунда колдонулат.

4. Бажы декларациясында көрсөтүлүүгө тийиш болгон маалыматтардын тизмеги бажы төлөмдөрүн эсептөө жана төлөө, ички рыноктук коргоо чараларын колдонуу, бажылык статистиканы түзүү, тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоону көзөмөлдөө, бажы органдары тарабынан интеллектуалдык менчик объекттерине укуктарды коргоо боюнча чараларды көрүү үчүн ошондой эле бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын сактоону көзөмөлдөө үчүн зарыл болгон маалыматтар менен гана чектелет.

5. Бажы декларациясынын формалары, электрондук бажы декларациясынын түзүмдөрү жана форматтары, кагаз алып жүрүүчүдөгү бажы декларациясынын электрондук түрлөрү жана аларды толтуруу тартиби ушул берененин 1-пунктунда каралган бажы декларациясынын түрүнө, бажы жол-жоболоруна, товарлардын категорияларына, аларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу алып өтүүчү жактарга жараша Комиссия тарабынан аныкталат.

6. Товарларга декларация жана транзиттик декларация катарында транспорттук (ташуу), коммерциялык жана (же) башка документтерди, анын ичинде мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде каралган, товарларды чыгаруу үчүн зарыл болгон маалыматтарды камтыган документтерди ушул Кодексте, мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде жана (же) Комиссия тарабынан жана Комиссия караган учурларда мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында аныкталган учурларда жана тартипте колдонууга жол берилет.

Товарларга декларация жана транзиттик декларация катарында транспорттук (ташуу), коммерциялык жана (же) башка документтерди, анын ичинде мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде каралган документтерди пайдаланууда бажылык декларациялоо, эгерде комиссия тарабынан жана (же) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында башкача аныкталбаса, жазуу жүзүндө жүргүзүлөт.

Бирликтин бажы аймагы боюнча товарларды ташуу (транспортировкалоо) жүзөгө ашырылган транспорттун түрүнө жараша

Комиссия транспорттук (ташуу), коммерциялык жана (же) башка документтердин, анын ичинде мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде каралган, транзиттик декларация катарында колдонулуучу тизмегин, ошондой эле аларды пайдалануу учурларын жана тартибин аныктоого укуктуу.

7. Транзиттик декларация катары Комиссия аныктаган тартипте электрондук документ түрүндө берилген алдын ала маалыматты пайдаланууга жол берилет.

106-берене. Декларацияда көрсөтүлүүгө тийиш болгон маалыматтар

1. Товарларга декларацияда төмөнкүдөй маалыматтар көрсөтүлүүгө тийиш:

1) билдирилип жаткан бажы жол-жобосу жөнүндө;
2) декларант, бажы өкүлү, товарларды жөнөтүүчү, алуучу, сатуучу жана сатып алуучу жөнүндө;

3) эл аралык ташуунун транспорт каражаттары, ошондой эле товарлар Бирликтин бажы аймагы боюнча ташылган (ташыла турган) транспорт каражаттары жөнүндө;

4) товарлар жөнүндө:

аталышы, тыюу салууларды жана чектөөлөрдү, ички рынокту коргоо чараларын камсыз кылуу, бажы органдары тарабынан интеллектуалдык менчик объекттерине укуктарды коргоо боюнча чараларды көрүү, идентификациялоо, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын 10 орундуу кодунун бирине кошуу үчүн өндүрүп алуу бажы органдарына жүктөлгөн бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды жана башка төлөмдөрдү эсептөө жана өндүрүп алуу үчүн зарыл болгон сыпаттамасы;

Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товарлардын коду;

товарлардын келип чыгышы;

жөнөткөн өлкөнүн жана бара турган өлкөнүн аталышы;

товарларды өндүрүүчү;

товардык белги;

интеллектуалдык менчиктин объекти болуп саналган, мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестрине жана (же) бажы органына товарларга декларация берилип жаткан мүчө мамлекеттин бажы органы жүргүзүп жаткан интеллектуалдык менчик объекттеринин улуттук бажы реестрине киргизилген товардын келип чыккан жеринин аталышы;

таңгактардын сыпаттамасы;

баасы, саны, килограмм менен (брутто салмагы жана нетто салмагы) жана өлчөөнүн кошумча бирдиктеринде;

товарлардын бажылык наркы (чондугу, товарлардын бажылык наркын аныктоо усулу);

статистикалык нарк;

5) бажы төлөмдөрүн, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө жөнүндө:

бажылык алымдардын, салыктардын, бажы жыйымдарынын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары;

бажы төлөмдөрүн төлөө боюнча жеңилдиктер;

тарифтик преференциялар;

эсептелген бажы алымдарынын, салыктардын, бажы жыйымдарынын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары;

ушул Кодекске ылайык бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн колдонулуучу валюталардын курсу;

6) товарлар жагынан бүтүм жана анын шарттары жөнүндө;

7) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо жөнүндө;

8) товарларды бажы жол-жобосуна жайгаштыруу шарттарын сактоо жөнүндө;

9) ушул Кодекстин 108-беренесинде көрсөтүлгөн товарларга карата берилген декларациядагы маалыматтарды бышыктоочу документтер жөнүндө;

10) сакталышын көзөмөлдөө бажы органдарына жүктөлгөн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарынын сакталышын бышыктаган документтер жөнүндө;

11) товарларга декларация толтурган жак жана аны түзүүнүн убактысы жөнүндө;

12) Комиссия тарабынан аныктала турган башка маалыматтар.

2. Товарларга декларация формаларын толтуруу тартибин аныктоодо Комиссия бажы жол-жоболоруна, товарлардын категориясына, аларды Бирликтин чек арасы аркылуу өткөргөн жактарга, жана (же) товарларды ташып жеткирүүнү жүзөгө ашыруучу транспорт түрүнө жараша декларациядагы товарларга карата көрсөтүлүүгө жаткан маалыматтарды кыскартууга укуктуу.

107-берене. Транзиттик декларацияда көрсөтүлүүчү маалыматтар

1. Транзиттик декларацияда төмөнкү маалыматтар көрсөтүлүшү керек:

1) Транспорттук (ташуу) документтерине ылайык товарларды жөнөтүүчү жана алуучу, декларант, ташуучу жөнүндө;

2) жөнөтүүчү өлкө жана товар бара турган өлкө жөнүндө;

3) товарлар ташыла турган транспорт каражаты жөнүндө;

4) коммерциялык, транспорттук (ташуу) документтерине ылайык товарлардын аталышы, саны жана наркы жөнүндө;

5) Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык 6 белгиден кем эмес деңгээлде товарлардын коддору жөнүндө. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү чогултулбаган жана

бириндетилген, анын ичинде толукталбаган жана аягына чейин бүткөрүлбөгөн түрдөгү жана белгилүү бир мезгил аралыгында бир же бир нече транспорт каражаттары менен ташылган товарларга (товарлардын компоненттерине), чогултулбаган жана бириндетилген, анын ичинде толукталбаган жана аягына чейин бүткөрүлбөгөн түрдө Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү товарларды классификациялоо жөнүндө чечим же товарларды классификациялоо жөнүндө алдын ала кабыл алынган чечим менен Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык 10 белги деңгээлинде товарлардын коддору жөнүндө маалыматтар көрсөтүлүшү мүмкүн.

б) товарлардын брутто салмагы же көлөмү, ошондой эле кошумча өлчөм бирдиктериндеги товарлардын саны жөнүндө, эгерде Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифи менен декларацияланган товарга карата кошумча өлчөм бирдиги белгиленсе, анда Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын ар бир коду боюнча ;

7) жүк орундарынын саны жөнүндө ;

8) транспорттук (ташуу) документтерине ылайык товарлар жеткириле турган пункттар жөнүндө;

9) Ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо жөнүндө;

10) товарлардын ашыкча жүктөлүшүнүн пландалышы же жолдогу жүк операциялары жөнүндө.

2. Транзиттик декларацияны толтуруунун тартибин аныктоодо Комиссия транзиттик декларацияда көрсөтүлүүгө тийиш болгон маалыматтарды товарлардын категориясына, Бирликтин бажы чек арасынан аларды өткөрүп жаткан адамдарга жана (же) товарларды ташуу (транспортировкалоо) ишке ашырылып жаткан транспорттун түрүнө карата кыскартууга укуктуу.

3. Транзиттик декларация катары транспорттук (ташуу) документтерин, коммерциялык жана (же) башка документтерди, анын ичинде ушул Кодекстин 305-беренесинин 2-пункту жана 306-беренесинин 3-пункту менен каралган учурлардан тышкары, мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдеринде каралган документтерди колдонууга жол берилет.

Транзиттик декларация катары транспорттук (ташуу) документтерин, коммерциялык жана (же) башка документтерди, анын ичинде мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдеринде каралган документтерди колдонууда мындай документтер ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн маалыматтарды камтууга тийиш.

Эгерде транзиттик декларация катары колдонулган документтер ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн бардык маалыматтарды камтыбаса, жетишпеген маалыматтар мындай декларацияга тиркелген же аны менен чогуу бажы органына бериле турган кийинки документтерде камтылууга тийиш.

4. Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагы аркылуу ташылуучу Бирликтин товарларына карата транзиттик декларацияда, ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо жөнүндө маалыматтардан тышкары, ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн маалыматтар, эгерде ушул Кодекске ылайык белгиленсе, товарлардын наркы жөнүндө жана башка маалыматтар берилет. Комиссия, Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагы аркылуу ташылуучу Бирликтин товарларына карата транзиттик декларацияда товарлардын наркы жөнүндө маалыматтар көрсөтүлүүгө тийиш экендигин аныктоого укуктуу.

5. Ушул Кодекстин 302-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкө товарларына карата транзиттик декларацияда ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн маалыматтарга кошумча катары бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жоболору же ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жоболору же убактылуу алып кирүү (кирүүгө уруксат берүү) бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган маалыматтар берилет.

108-берене. Бажы декларациясында берилген маалыматтарды тастыктоочу документтер

1. Бажы декларациясында берилген маалыматтарды бышыктоочу документтерге төмөнкүлөр кирет:

1) Товарлар менен ишке ашырылган бүтүмдөрдү бышыктоочу документтер, мындай бүтүмдөр жок болгон учурда – товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) тескөө укугун бышыктаган башка документтер, ошондой эле декларанттын ээлигинде турган башка коммерциялык документтер;

2) транспорттук (ташуу) документтер;

3) бажы декларациясын тапшыруучу адамдын ыйгарым укуктарын бышыктоочу документтер;

4) тыюу салууларды, чектөөлөрдү сактоону, ички рынокту коргоо чараларын бышыктоочу документтер;

5) товарлардын келип чыгышы жөнүндө документтер;

6) Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык аларды классификациялоодо пайдаланылган жана товарлардын мүнөздөмөлөрүн тастыктоочу документтер, бар болгон шартта товарларды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимдер, ал эми чогултулбаган жана бириндетилген, анын ичинде толукталбаган жана аягына чейин бүткөрүлбөгөн түрдө Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү товарларды (товарлардын компоненттерин) бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык бажы декларациясына каттаган учурда – мындай товарларга карата кайсы болбосун мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан кабыл алынган товарларды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечим же Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүлүүчү чогултулбаган жана бириндетилген түрдө, анын ичинде толукталбаган жана аягына чейин бүткөрүлбөгөн түрдөгү товарларды классификациялоо жөнүндө чечим;

7) бажы төлөмдөрүнүн, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын төлөнгөндүгүн бышыктоочу жана (же) бажы төлөмдөрүнүн, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуучу документтер;

8) бажы төлөмдөрүн төлөө боюнча жеңилдик берүүнүн максаттарын жана шарттарын сактоону бышыктоочу документтер;

9) бажы алымдарын, салыктарды төлөөнүн мөөнөттөрүнүн өзгөрүшүн бышыктоочу документтер;

10) товарлардын көрсөтүлгөн бажылык наркын, анын ичинде анын көлөмүн жана товарлардын бажылык наркын аныктоонун ыкмасын бышыктоочу документтер;

11) товарлар бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылганда аларды автомобиль транспорту менен ташыган учурда – эл аралык ташуунун транспорт каражатын каттоо жана алардын улуттук таандыктыгы жөнүндө документ;

12) белгилүү болгон бажы жол-жоболоруна товарларды жайгаштыруу шарттарын бышыктоочу документтер;

13) бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган кайра иштетүү товарларынын продуктуларын ички керектөөлөр үчүн чыгарууну бажы жол-жоболоруна жайгаштырууда товарларды кайра иштетүү боюнча операциялардын көрсөтүлгөн наркын бышыктоочу документтер;

14) ушул Кодекстин 261-беренесинде көрсөтүлгөн документтер.

2. Эгерде ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн документтерде бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктаган маалыматтар камтылбаса, мындай маалыматтар башка документтер менен тастыкталат.

3. Ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген товарларды өзгөчө бажылык декларациялаган же ушул Кодекстин 114–117-беренелери менен аныкталган документтер бажы декларациясын тапшыруу учурунда жок болушу мүмкүн болгон учурлардан тышкары, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктаган документтер бажы декларациясын тапшыруу учурунда декларантта болууга тийиш.

109-берене. Бажы декларациясын тапшыруу менен байланышкан бажы операциялары жана аларды ишке ашыруу тартиби

1. Бажы декларациясы мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу боюнча мыйзамдарына ылайык, бажы декларациясын каттоого ыйгарым укуктуу бажы органына тапшырылат.

2. Бажы декларациясын тапшырууда төмөнкү товарлардан тышкаркы товарлар бажы органына бажы декларациясы тапшырылып жаткан мүчө мамлекеттин аймагында болууга тийиш:

1) Бирликтин бажы аймагынан чыгарылган товарлар, аларды ушул Кодекске ылайык Бирликтин бажы аймагына алып кирбестен бажы жол-жобосуна жайгаштырууга жол берилет;

2) куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары менен алып өтүлүүчү товарлар;

3) бажы декларациясы ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген өзгөчөлүктөр менен жүргүзүлгөн чет өлкө товарлары;

4) бажы декларациясы Ушул Кодекстин 114 жана 116-беренелери менен аныкталган өзгөчөлүктөр менен жүргүзүлгөн чет өлкө товарлары.

3. Комиссия, Бирликтин товарлары бажы органына мындай товарларга карата бажы декларациясы тапшырылган мүчө мамлекеттин аймагында турушу мүмкүн болбогон учурларды, ошондой эле мындай учурларда бажы операцияларын жүргүзүүнүн өзгөчөлүктөрүн аныктоого укуктуу.

4. Бажы декларациясын тапшыруу күнү жана убактысы бажы органы тарабынан белгиленет.

5. Бажы декларациясын кагаз алып жүрүүчүдө берүүдө, ал эгерде ушул Кодекс менен жана бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен башкасы белгиленбесе, Комиссия менен каралган учурларда бажы органына декларациянын электрондук түрүндөгүсүн берүү менен коштолот.

6. Эгерде транзиттик декларация катары транспорттук (ташуу) документтери, коммерциялык жана (же) башка документтер, анын ичинде мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдеринде каралган документтер колдонулса, ошондой эле ушул Кодекстин 11-беренесине ылайык жана Кодекстин 107-беренесинин 1-пунктунда көрсөтүлгөн маалыматтар алдын ала берилсе жана алдын ала берилген маалыматтар менен көрсөтүлгөн документтердеги маалыматтар ортосунда айырмачылык жок болгон шартта, мындай транзиттик декларацияны тапшыруу бажы органына анын электрондук түрүндөгүсүн тапшыруу менен коштолбойт.

7. Товарларга декларация тапшыруу, ушул пункттун экинчи абзацы менен каралган учурлардан тышкары, товарларга түзүлгөн декларацияда көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктоочу документтерди бажы органына берүү менен коштолбойт.

Товарларга декларацияны кагаз алып жүрүүчүдө тапшыруу, эгерде мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында башкасы белгиленбесе, товарларга декларация тапшырып жаткан адамдардын ыйгарым укуктарын тастыктоочу документтерди бажы органдарына берүү менен коштолот.

Эгерде аталган документтер боюнча маалыматтарды жана (же) андагы маалыматтарды бажы органдары ушул Кодекстин 80-беренесинин 2-пунктуна ылайык ала албаса, мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен товарларга декларация тапшырганга чейин же товарларды чыгарганга чейин

товарларга декларация тапшыргандан кийин, товарлардын чыккан жери, ошондой эле тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо жөнүндө маалыматтарды бышыктоочу документтерди берүү жагында декларанттын укугу каралышы мүмкүн, ошондой эле көрсөтүлгөн документтерди тапшыруу тартиби да белгилениши мүмкүн.

8. Транзиттик декларация тапшыруу, ушул пункттун экинчи жана үчүнчү абзацтары менен каралган учурлардан тышкары, транзиттик декларацияда белгилүү болгон маалыматтарды бышыктоочу документтерди бажы органына берүү менен коштолбойт.

Эгерде аталган документтер боюнча маалыматтарды жана (же) андагы маалыматтарды бажы органдары ушул Кодекстин 80-беренесинин 2-пунктуна ылайык ала албаса, транзиттик декларацияны тапшыруу тыюу салуулар менен чектөөлөрдүн сакталышын, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын, ошондой эле контролдоо милдети бажы органына жүктөлгөн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын сактоону бышыктоочу документтерди тапшыруу менен коштолот.

Транзиттик декларацияны кагаз алып жүрүүчүдө тапшыруу, эгерде мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында башкасы белгиленбесе, транзиттик декларацияны тапшырып жаткан адамдардын ыйгарым укуктарын бышыктоочу документтерди бажы органдарына берүү менен коштолот.

9. Жүргүнчү бажы декларациясын тапшыруу анда белгилүү болгон маалыматтарды бышыктоочу документтерди бажы органдарына берүү менен коштолот.

Жүргүнчү бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды тастыктоочу документтердин тизмеги Комиссия тарабынан каралган жана мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген учурларда Комиссия тарабынан кыскартылышы мүмкүн.

10. Эгерде товарларга берилген декларацияда көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктоочу документтер бажы операцияларын ишке ашырууда же ошол бажы органынын суроо-талабы боюнча бажы контролун жүргүзүүдө бажы органдарына мурда берилген болсо, мындай документтер бажы органдарына берилбеши мүмкүн жана ушул Кодекстин 320-беренесине ылайык ошол бажы органында сакталат.

Мындай учурда ушул Кодекс менен аныкталган адамдар, бул документтер тууралуу маалыматтарды товарларга берилген декларацияларда көрсөтөт же мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык башка ыкма менен бажы органдарына маалымдайт.

110-берене. Бажы декларациясын тапшыруу мөөнөтү

1. Бирликтин бажы аймагына алып келинген товарларга карата бажы декларациясы товарларды убактылуу сактоо мөөнөтү аяктаганга чейин же ушул Кодекс менен белгиленген башка мөөнөттөрдө тапшырылат.

2. Бирликтин бажы аймагынан чыгарылып жаткан товарларга карата бажы декларациясы, эгерде ушул Кодекс менен башкасы белгиленбесе, товарлар Бирликтин бажы аймагынан чыгарылганга чейин тапшырылат.

111-берене. Тапшырылган бажы декларациясын текшерүү, аны каттоо жана каттоодон баш тартуу менен байланышкан бажы операциялары жана аларды ишке ашыруу тартиби

1. Бажы органы ушул берененин 5-пункту менен каралган каттоодон баш тартуу үчүн негиздердин жоктугун аныктоо максатында тапшырылган бажы декларациясын текшерет.

2. Бажы декларациясын каттоо же каттоодон баш тартуу менен байланышкан бажы операциялары, эгерде мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен азыраак мөөнөт белгиленбесе, бажы органы тарабынан бажы декларациясын тапшырган учурдан тартып, бажы органынын бир сааттан кеч эмес иш убактысы ичинде жүзөгө ашырылат.

3. Товарларга декларацияны, транзиттик декларацияны, транспорт каражатына декларацияны каттоо же каттоодон баш тартуу иши Комиссия тарабынан аныкталган тартипте, ал эми Комиссия жөнгө салбаган бөлүктөрү – мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык белгиленген тартипте таризделет.

4. Жүргүнчү бажы декларациясын каттоо же каттоодон баш тартуу мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен белгиленген тартипте таризделет.

Эл аралык почта аркылуу жөнөтүлүүчү жана аларга жүргүнчү бажы декларациясы катары Дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралган документтер колдонулуучу жана эл аралык почта аркылуу жөнөтүлүүчү жеке керектөөлөр үчүн товарларга, эгерде мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен каралган болсо, жүргүнчү бажы декларациясын каттоо же каттоодон баш тартуу жүргүзүлбөшү мүмкүн.

5. Бажы органы төмөнкү негиздер боюнча бажы декларациясын каттоодон баш тартат:

1) бажы декларациясы, бажы декларациясын каттоого ыйгарым укуктуу эмес органга тапшырылган учурда;

2) бажы декларациясы ыйгарым укуктуу эмес адам тарабынан берилген жана (же) кол коюлбаган же болбосо тийиштүү түрдө күбөлөндүрүлбөгөн учурда;

3) бажы декларациясынын формасы сакталбаган учурда;

4) бажы декларациясында бажылык жөнгө салуу жаатындагы эл аралык келишимдерге жана актыларга ылайык көрсөтүлүүгө тийиш болгон маалыматтар көрсөтүлбөгөн учурда жана (же) бажы декларациясы аны толтуруу боюнча бекитилген тартипке ылайык эмес толтурулган учурда;

5) кагаз алып жүрүүчүдөгү бажы декларациясы белгиленген форма боюнча толтурулбаган учурда жана (же) электрондук бажы

декларациясынын түзүмү менен форматы же кагаз алып жүрүүчүдөгү бажы декларациясынын электрондук түрү мындай документтердин белгиленген түзүмү менен форматына туура келбеген учурда;

6) ушул Кодекстин 109-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн товарлардан же ушул Кодекстин 109-беренесинин 3-пунктуна ылайык Комиссия менен аныкталган товарлардан тышкары, бажы декларациясы берилип жаткан товарлар бажы органына бажы декларациясы тапшырылуучу мүчө мамлекетте жок болгон учурда;

7) ушул Кодекске жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, бажы декларациясы тапшырылганга чейин же тапшыруу менен бир мезгилде аткарыла турган иш-аракеттер аткарылбаган учурда;

8) ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык бажы декларациясы тапшырылганга чейин же тапшыруу менен бир мезгилде сактала турган товарларды мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрү сакталбаган учурда.

6. Бажы декларациясын каттоону жолжоболоодон баш тарткан учурда бажы органы ушул берененин 5-пунктуна ылайык баш тартууга негиз болгон бардык себептерди, ошондой эле эгерде мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген болсо – аларды четтетүү боюнча сунуштамаларды көрсөтөт.

Кагаз алып жүрүүчүдөгү бажы декларациясын каттоодон баш тартылган учурда ошол бажы декларациясы жана аны тапшырууда берилген документтер, эгерде бажы декларациясын тапшыруу башка документтердин берилиши менен коштолгон болсо, декларантка же бажы өкүлүнө кайтарылып берилет, мында бажы декларациясынын бир нускасы бажы органында калтырылат.

7. Эгерде бажы декларациясы бажы органы тарабынан катталбаган учурда мындай декларация бажы максаттары үчүн берилген жок деп эсептелет.

8. Катталган учурдан тартып бажы декларациясы юридикалык мааниге ээ фактыларды күбөлөндүрүүчү документ болот.

9. Бажы органдары тарабынан колдонулуучу маалымат тутуму техникалык үзгүлтүктөрдөн, байланыш каражаттарындагы бузулуулардан (телекоммуникациялык түйүндөр жана Интернет желеси), электр энергиясы өчүрүлүүдөн улам иштебей калган учурларда, бажы органы бажы декларациясынын электрондук түзүмү менен форматынын кагаз алып жүрүүчүдө белгиленген түзүмү менен форматына дал келиши боюнча ушул Кодекстин 5-пунктунун 5-пунктчасында көрсөтүлгөн негиздерден тышкары, каттоодон баш тартуу үчүн негиздер жок болгон шартта, кагаз алып жүрүүчүдө тапшырылган бажы декларациясын маалымат тутумун колдонуусуз каттоону жүзөгө ашырат.

Бажы органдары колдонгон маалымат тутуму бузулган учурда бажы декларациясын каттоо же мындай каттоодон баш тартуу менен байланышкан бажы операцияларын ишке ашыруу тартибинин өзгөчөлүгү мүчө

мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен белгиленет.

112-берене. Бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтардын (толуктоолордун) өзгөрүшүнө байланышкан бажы операциялары жана аларды ишке ашыруу тартиби

1. Декларанттын электрондук документ же кагаз алып жүрүүчүдө берилген жүйөлүү кайрылуусу боюнча, бажы органынын уруксаты менен, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтар (толуктоолор) товарлар чыгарылганга чейин өзгөртүлүшү мүмкүн, эгерде бажы органы декларанттын кайрылуусун алган учурга, ушул Кодекстин 325-беренесине ылайык, документтерди жана (же) маалыматтарды сурабаса, ага бажылык жеткире кароону жүргүзүүнүн орду жана убактысы жөнүндө билдирбесе, бажылык кароо жүргүзүү жөнүндө чечим кабыл албаса жана (же) бажы экспертизасын жүргүзүүнү дайындабаса.

Ушул пункттун биринчи абзацынын жоболоруна карабастан, декларанттын электрондук документ же кагаз алып жүрүүчүдө берилген жүйөлүү кайрылуусу боюнча, бажы органынын уруксаты менен, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды (толуктоолорду) товарлар чыгарылганга чейин өзгөртүүгө жол берилет, эгерде мындай маалыматтар (толуктоолор) декларацияланган товарлардын жайгашкан жери өзгөргөндүгүнө байланыштуу болсо же товарлардын чыгарылышына таасир этпеген басмадан кеткен каталарды же грамматикалык каталарды оңдоо менен байланышкан болсо.

Катталган бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды (толуктоолорду) өзгөртүү, катталган бажы декларациясында көрсөтүлгөн товарлардан башка товарлар жөнүндө маалыматтардын берилүүсүнө алып келбейт.

Бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтардын жана (толуктоолордун), электрондук документ же кагаз алып жүрүүчүдө берилген маалыматтардын өзгөрүшүнө байланышкан бажы операцияларын ишке ашыруу тартиби, товарлар чыгарылганга чейин Комиссия тарабынан аныкталат.

2. Бажы контролун жүргүзүүдө бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар бузулгандыгы аныкталган учурда, ушул Кодекстин 125-беренесинин 1-пунктунун 9-пунктчасынын экинчи жана үчүнчү абзацтарына ылайык, алар жоюлганда, товарларды чыгаруудан баш тартууга негиз болбойт жана бажы органы тарабынан мындай бузууларды жоюу үчүн бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды жана (толуктоолорду) өзгөртүү зарылчылыгы белгиленген, ушул Кодекстин 119-беренесинин жана 6-пункттары менен белгиленген товарларды чыгаруу мөөнөтүнүн чегинде, бажы органынын талабы боюнча декларант тарабынан мындай маалыматтар (толуктоолор) өзгөртүлүшү керек.

Бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды жана (толуктоолорду) өзгөртүү жөнүндө талаптын формасы, товарлар чыгарылганга чейин Комиссия тарабынан аныкталат.

3. Товарлар чыгарылгандан кийин, товарлар декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды (толуктоолорду) жана кагаз алып жүрүүчүдөгү товарлар декларациясынын электрондук түрдөгү маалыматтарын өзгөртүү, ушул Кодексте каралган учурларда жана (же) Комиссия тарабынан аныкталганда, бажы органынын чечими боюнча же бажы органынын уруксаты боюнча жүргүзүлөт.

Товарлар декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарга (толуктоолорго) өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө бажы органынын чечиминин формасы, товарлар чыгарылгандан кийин Комиссия тарабынан аныкталат.

Товарлар декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарга (толуктоолорго) өзгөртүүлөрдү киргизүү менен байланышкан бажы операцияларын ишке ашыруунун мөөнөттөрү жана тартиби, товарлар чыгарылгандан кийин, Комиссия тарабынан аныкталат.

4. Товарлар декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды (толуктоолорду) жана кагаз алып жүрүүчүдөгү товарлар декларациясынын электрондук түрдөгү маалыматтарын өзгөртүү үчүн, мындай бажы документин колдонбостон маалыматтар өзгөртүлүшү (толукталышы) мүмкүн болгон Комиссия аныктаган учурлардан тышкары, товарлар декларациясын оңдоо колдонулат.

Товарлар декларациясын оңдоо формасы, кагаз алып жүрүүчүдөгү товарлар декларациясынын электрондук документ түрүндө жана электрондук түрдө оңдоо түзүлүшү жана форматы, аларды толтуруу тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

5. Товарлар декларациясын оңдоо, мындай товарлар декларациясынын ажырагыс бөлүгү болуп саналат.

Кагаз алып жүрүүчүдөгү товарлар декларациясына оңдоолорду берүү, эгер башка нерсе Комиссия тарабынан аныкталбаса, бажы органына анын электрондук түрүн берүү менен коштолот.

6. Комиссия төмөнкү учурларды: товарлар чыгарылгандан кийин, транзиттик декларацияда, жүргүнчүлөр бажы декларациясында жана транспорт каражаты декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарга жана кагаз алып жүрүүчүдөгү товарлар декларациясынын электрондук түрүндөгү маалыматтарына өзгөртүү (толуктоо) киргизүүнү, ошондой эле мындай бажы декларацияларында көрсөтүлгөн маалыматтарга өзгөртүү (толуктоо) киргизүү мөөнөтүн жана тартибин, мындай бажы декларацияларында көрсөтүлгөн маалыматтарды өзгөртүүчү бажы документтеринин формаларын, электрондук документ түрүндөгү жана мындай бажы документтеринин электрондук түрлөрүнүн кагаз алып жүрүүчүдөгү бажы документтеринин түзүлүшүн жана форматтарын, ошондой эле аларды толтуруу тартибин аныктоого укуктуу.

Бажы декларациясынын көрсөтүлгөн түрлөрүндө берилген маалыматтарды өзгөртө турган кагаз алып жүрүүчүдөгү бажы документи эгер башка нерсе Комиссия тарабынан аныкталбаса, бажы органына анын электрондук түрүн берүү менен коштолот.

Транзиттик декларацияда, жүргүнчүлөр бажы декларациясында жана транспорт каражаты декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды өзгөртө (толуктай) турган бажы документтери, бажы декларациясынын көрсөтүлгөн түрлөрүнүн ажырагыс бөлүгү болуп саналат.

113-берене. Бажы декларациясын чакыртып алуу менен байланышкан бажы операциялары жана аларды ишке ашыруу тартиби

1. Декларанттын электрондук документ же кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө берилген кайрылуусу боюнча, чет элдик товарларга катталган бажы декларациясы, ушул Кодекстин 302-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн чет элдик товарларга транзиттик декларациядан тышкары декларант тарабынан бажы органы товарларды чыгарганга чейин чакыртылып алынышы мүмкүн.

2. Бажы декларациясын чакыртып алганда, жаңы бажы декларациясы товарларды убактылуу сактоо мөөнөтүнүн чегинде берилиши керек.

3. Ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөндөй, бажы декларациясы мөөнөтүндө берилбесе, ушул Кодекстин 51-главасына ылайык, бажы органы тарабынан товарлар кармалат.

4. Декларанттын электрондук документ же кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө берилген кайрылуусу боюнча, ушул Кодекстин 302-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн чет элдик товарларга катталган транзиттик декларациясы, бажы органы товарларды чыгарганга чейин же бажы органы товарларды чыгаргандан баштап мындай товарлар Бирликтин бажы аймагынан иш жүзүндө чыгып кеткенге чейин, декларант тарабынан чакыртылып алынышы мүмкүн.

5. Декларанттын электрондук документ же кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө берилген кайрылуусу боюнча, Бирликтин товарларына катталган бажы декларациясы, товарлар Бирликтин бажы аймагынан иш жүзүндө чыгып кеткенге чейин декларант тарабынан, анын ичинде ушул берененин 6-пунктун эсепке алуу менен, бажы органы тарабынан товарлар чыгарылгандан кийин дагы чакыртылып алынышы мүмкүн.

6. Декларанттын электрондук документ же кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө берилген кайрылуусу боюнча, эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорунун же эркин кампа бажы жол-жоболорунун колдонулушун аяктоо максатында, экспорттун бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырылган Бирликтин товарларына катталган бажы декларациясы, декларант тарабынан төмөнкү учурларда чакыртылып алынат:

1) эгерде мындай товарлар Эркин экономикалык зонанын аймагында же эркин кампанын аймагында болсо, анын ичинде бажы органы товарларды чыгаргандан кийин дагы;

2) ушул Кодекстин 207-беренесинин 6-пунктунун 1-пунктчасына, 215-беренесинин 5-пунктунун 1-пунктчасына ылайык, мындай товарларды башка бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырууга бажы декларациясын бир убакта берүү шартында, эгер мындай товарлар Эркин экономикалык зонанын аймагынан тышкары же эркин кампанын аймагынан тышкары болсо же Бирликтин бажы аймагынан иш жүзүндө чыгып кетпесе;

7. Бажы декларациясын чакыртып алуу бажы органынын уруксаты менен жүргүзүлөт. Бажы органынын уруксаты же мындай уруксат берүүдөн баш тартуусу электрондук документ түрүндө же кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө таризделет.

Бажы декларациясын чакыртып алууга төмөнкү учурларда жол берилет: эгер декларанттын кайрылуусун алганга чейин бажы органы декларантка бажы декларациясында көрсөтүлгөн товарларга бажылык жеткире кароо жүргүзүүнүн орду жана убактысы жөнүндө кабарлабаса, бажы декларациясында көрсөтүлгөн товарларга бажылык кароо жүргүзүү жөнүндө чечим кабыл албаса, бажы экспертизасын жүргүзүүнү дайындабаса жана (же) административдик же кылмыш жоопкерчилигине алып келе турган бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар же мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары бузулгандыгын аныктабаса, ал мыйзамдардын сакталышын көзөмөлдөө бажы органдарына жүктөлгөн.

Товарларга бажылык кароо, бажылык жеткире кароо жүргүзүлгөндөн кийин, бажы экспертизасынын жыйынтыктары алынгандан кийин бажы декларациясын чакыртып алса болот, эгерде аларды жүргүзүүнүн жыйынтыктары боюнча административдик же кылмыш жоопкерчилигине алып келе турган бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар же мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары бузулгандыгы аныкталбаса, ал мыйзамдардын сакталышын көзөмөлдөө бажы органдарына жүктөлгөн.

Бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрү мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары, ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык белгиленген товарларга карата, мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен, ушул пунктта каралгандан башка бажы декларациясын чакыртып алуу шарттары белгилениши мүмкүн.

8. Ушул берененин 1-7-пункттарынын жоболору, ушул Кодекстин 116-беренесинин 9-пунктунда каралган учурларда, товарларга декларацияны чакыртып алууда колдонулбайт.

Ушул Кодекстин 116-беренесинин 9-пунктунда каралган учурларда, товарларга декларация декларанттын электрондук документ же кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө берилген кайрылуусу боюнча чакыртылып алынат.

114-берене. Алдын ала бажылык декларациялоо

1. Алдын-ала бажылык декларациялоодо, бажы декларациясында көрсөтүлө турган маалыматтар болушу керек, бажы декларациясын берген учурга карата декларантка өз мүнөзү боюнча белгисиз болгон төмөнкү маалыматтардан тышкары:

1) товарлар ташыла турган транспорт каражаттары жөнүндө, товарлар ташыла турган транспорттун түрү жөнүндө маалыматтардан;

2) бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктоочу айрым документтер жөнүндө;

3) бажы декларациясынын жана (же) товарлардын категориясына жана аларды ташый турган транспорттун түрүнө жараша Комиссия тарабынан аныкталуучу башка маалыматтардан тышкары.

2. Ушул берененин 1-пунктунун 1-3-пунктчаларында көрсөтүлгөн, алдын-ала бажылык декларациялоодо көрсөтүлбөгөн же көрсөтүлгөн, бирок тактоого жаткан маалыматтар, товарлар чыгарылганга чейин, ушул Кодекстин 112-беренесинин 1-пунктуна ылайык өзгөртүлүшү (толукталышы) керек.

3. Бажы органы тарабынан аныкталган жөнөтүүлөр, Бирликтин бажы аймагына киргизилгенден кийин же жеткириле турган жерине жеткирилгенден кийин, бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык товарлар ташылган учурларда, алдын-ала бажылык декларациялоо жүргүзүлгөн товарлар, бажы декларациясында көрсөтүлгөн бажы контролунун аймагына жайгаштырылышы керек, ал эми суу кемелери менен өтүүчү товарлар – бажы декларациясында көрсөтүлгөн товарлар келүүчү жерде болушу керек.

Декларант, бажы декларациясын каттаган бажы органына, бажы декларациясында көрсөтүлгөн товарлар бажы контролунун аймагына жайгаштырылгандыгы жөнүндө же суу кемелери менен өтүүчү товарлар бажы декларациясында көрсөтүлгөн товарлар келүүчү жерде экендиги тууралуу кабарлоого, бажы органына көрсөтүлбөгөн же бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды өзгөртүү (толуктоо) жолу менен такталган маалыматтарды берүүгө же бажы органына мындай өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүү зарылчылыгы жок экендиги тууралуу кабарлоого милдеттүү.

Эгерде алдын-ала бажылык декларациялоо жүргүзүлгөн товарлар Бирликтин бажы аймагы боюнча, бажы транзитинин жол-жоболоруна ылайык ташылса, декларант бажы декларациясын каттаган бажы органына, бажы транзитинин жол-жоболорунун колдонулушу аяктагандан кийин, товарлар бажы контролунун аймагына жайгаштырылгандыгы жөнүндө кабарлайт.

4. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен, алдын-ала бажылык декларациялоо жүргүзүлгөн товарлар, бажы декларациясын каттаган бажы органынан айырмаланган, бажы органынын ишмердүүлүгүнүн регионунда жайгашкан бажы

контролунун аймагында жайгаштырылышы (болушу) мүмкүн болгон учурлары белгилениши мүмкүн.

5. Алдын-ала бажылык декларациялоодо, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды өзгөрткөн (толуктаган) бажы документин бажы органы каттаган же бажы органына товарларга декларацияга мындай өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүү зарылчылыгы жок экендиги тууралуу кабарлоону каттаган күнү колдонгон тыюу салуулар жана чектөөлөр, ички рынокту коргоо чаралары колдонулат.

6. Бажы органы товарларды чыгаруудан баш тартат, эгерде бажы декларациясын каттаган күндөн кийин 30 календардык күндүн ичинде:

1) бажы декларациясында көрсөтүлгөн бажы контролунун аймагына товарлар жайгаштырылбаса;

2) ушул берененин 3-пунктуна ылайык бажы декларациясында көрсөтүлгөн жерге, суу кемелери менен ташылуучу товарларды келген жерине түшүрүүгө бажы органы тарабынан уруксат берилбесе;

3) бажы декларациясын каттаган бажы органына, бажы декларациясында көрсөтүлгөн жерге товарлар жайгаштырылгандыгы жөнүндө кабарланбаса;

4) бажы органына, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды өзгөртүү (толуктоо) жолу менен жетишпеген маалыматтар берилбесе же бажы органына мындай өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүү зарылчылыгы жок экендиги тууралуу кабарланбаса.

7. Товарларды чыгаруу мөөнөтү узартылган же товарларды чыгаруудан баш тартылган учурларда, декларант, ушул Кодекстин 16-главасына ылайык, товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу менен байланышкан бажы операцияларын ишке ашырууга милдеттүү.

8. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен, бажы жол-жоболоруна товарларды жайгаштырууда, алдын-ала бажылык декларациялоо милдеттүү түрдө жүргүзүлөөрү бажы транзитинин бажы жол-жоболорунан тышкары белгилениши мүмкүн.

9. Комиссия, жеке пайдалануу үчүн товарларды, эл аралык ташуулардын транспорт каражаттарын, ошондой эле бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылуучу товарларды, ушул берене менен жөнгө салынбаган бөлүгүн, алдын-ала декларациялоодогу бажы операцияларын ишке ашыруу тартибин аныктоого укуктуу.

115-берене. Толук эмес бажылык декларациялоо

1. Толук эмес бажылык декларациялоо Бирликтин бажы аймагынан чыгарылуучу товарларга карата жүргүзүлөт.

2. Толук эмес бажылык декларациялоодо, ушул Кодекстин 106-беренесине ылайык, товарларга декларацияда көрсөтүлүүгө жаткан маалыматтар көрсөтүлүшү керек, көрсөтпөй коюуга мүмкүн болгон төмөнкү маалыматтардан тышкары:

1) товарды алуучу жөнүндө;

2) товарлар дайындалган өлкө жана (же) соода кылган өлкө жөнүндө;
3) декларацияланган товарларды ташуу үчүн пайдалануучу транспорт каражаттары жөнүндө;

4) товарлардын таңгактары жөнүндө (саны, түрү, маркировкасы жана катар номерлери);

3. Ушул беренеге ылайык, бажылык декларациялоо жүргүзүлгөн товарлар чыгарылгандан кийин, декларант, бажы органына, товарларга декларацияда көрсөтүлгөн маалыматтарды өзгөртүү (толуктоо) жолу менен жетишпеген маалыматтарды, эгерде мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен узактыгы азыраак мөөнөттөр белгиленбесе, товарлар чыгарылган күндөн баштап 8 айдан кечиктирбестен берүүгө милдеттүү.

4. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен, ушул берененин жоболору колдонулбаган товарлардын категориялары аныкталышы мүмкүн.

116-берене. Мезгилдик бажылык декларациялоо

1. Мезгилдик бажылык декларациялоодо, товарларга декларация, бир бүтүм боюнча милдеттерди аткаруу эсебинен товарларды жеткирүү мезгилинин ичинде эки же андан көп партия менен, бүтүм жок болсо – товарларга ээлик кылуу, пайдалануу, тескөө укугун бышыктоочу бир документ боюнча, же кайра иштетүү продуктуларын бажылык декларациялоодо товарларды кайра иштетүү шарттары жөнүндө бир документ боюнча, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү бардык товарларга карата берилет.

2. Товарларга декларация жеткирүү мезгилин көрсөтүүгө чейин берилет. Жеткирүү мезгили болуп, декларант көрсөткөн мезгил эсептелет, ал 31 календардык күндөн ашпайт жана анын ичинде төмөнкүлөр пландаштырылат:

1) Бирликтин бажы аймагына киргизилүүчү товарларды бажы органына көрсөтүү;

2) Бирликтин бажы аймагынан чыгарылуучу товарларды жүктөө (товарларды эл аралык ташууну жүргүзгөн товарларды ташуучуга өткөрүү, же товарларды эл аралык ташууну жүргүзүүдө биринчи ташуучуга өткөрүү, Бирликтин бажы аймагынан товарларды чыгаруу максатында, товарларды башка транспорт каражатына кайра жүктөө менен).

3. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен, ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн жеткирүү мезгили, 1 календардык айдан ашпашы керектиги белгилениши мүмкүн.

4. Мезгилдик бажылык декларациялоодо, Комиссия тарабынан аныкталуучу учурлардан тышкары, Бирликтин бажы аймагына товарларга декларацияда көрсөтүлгөн сандан ашкан товарларды киргизүү же Бирликтин бажы аймагынан товарларды чыгарууга жол берилбейт.

5. Мезгилдик бажылык декларациялоодо, жеткирүүнүн көрсөтүлгөн мезгилинин ичинде, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүгө пландаштырылган товарлардын санына жараша, ушул Кодекстин 106-беренесине ылайык, товарларга декларацияда көрсөтүүгө тийиш болгон маалыматтар көрсөтүлүшү керек, товарларга декларация берүү учурунда декларантка өз мүнөзү боюнча белгисиз болушу мүмкүн болгон төмөнкү маалыматтардан тышкары:

Товарлар ташыла турган транспорт каражаттары жөнүндө, товарлар ташыла турган транспорт каражаттарынын түрү жөнүндө маалыматтардан тышкары;

1) бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктоочу айрым документтер жөнүндө;

2) товарлардын категориясына жана алар ташылуучу транспорттун түрүнө жараша Комиссия тарабынан аныкталуучу башка маалыматтар.

6. Ушул беренеге ылайык, бажылык декларациялоо жүргүзүлгөн товарларды жеткирүү мезгили аяктагандан кийин, декларант бажы органына жетишпеген маалыматтарды берүүгө милдеттүү жана товарларга декларацияда көрсөтүлгөн маалыматтарды өзгөртүү (толуктоо) жолу менен товарлардын иш жүзүндөгү саны жөнүндө маалыматтарды төмөнкү мөөнөттөрдө берүүгө милдеттүү:

1) Бирликтин бажы аймагына товарларды киргизүүнүн ичинде жеткирүү мезгили аяктаган күндөн баштап 1 айдан кеч эмес;

2) товарларга декларацияда көрсөтүлгөн товарлардын бардык партиясын Бирликтин бажы аймагынан иш жүзүндө чыгарылган күндөн баштап, 2 айдан кеч эмес.

7. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен, товарларга декларацияда көрсөтүлгөн маалыматтарга өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүү мөөнөтүнүн узактыгын, ушул берененин 6-пунктунун 2-пунктчасында белгиленген мөөнөткө караганда азайтууга болот, ал эми ушул берененин 3-пунктуна ылайык, мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен, жеткирүү мезгили белгиленгенде – товарларга декларацияда көрсөтүлгөн өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүүнүн башка мөөнөтү белгилениши мүмкүн.

8. Мезгилдик бажылык декларациялоо жүргүзүлгөн жана Бирликтин бажы аймагынан чыгаруу үчүн дайындалган товарлар, Бирликтин бажы аймагынан, жеткирүү мөөнөтү аяктаган күндөн кийин 6 айдын ичинде иш жүзүндө чыгарылып кетиши керек.

Көрсөтүлгөн мөөнөт, товарларды чыгарууну жүргүзгөн бажы органы тарабынан, декларанттын жүйөөлүү кайрылуусу боюнча, ал мөөнөт өткөн күндөн баштап 3 айдан көп эмес мөөнөткө узартылат.

9. Эгер мезгилдик бажылык декларациялоодо, товарларга декларацияда көрсөтүлгөн товарлар, мындай товарларга декларацияны каттаган бажы органына белгиленген мезгилдин ичинде көрсөтүлбөсө, же ушул берененин 8-пункту менен белгиленген мөөнөттө Бирликтин бажы

аймагынан чыгарылбаса, мындай товарларга декларация, ушул Кодекстин 113-беренесинин 8-пунктуна ылайык чакыртылып алынышы керек.

10. Ушул берененин 9-пунктуна ылайык, декларант белгиленген мөөнөттө декларацияны чакыртып алуу боюнча аракеттерди көрбөсө, бажы органы ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык, товарларды чыгарууну жокко чыгарат.

11. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен, ушул берененин жоболору колдонулбаган товарлардын категориялары аныкталышы мүмкүн.

12. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен, кошумча шарттар белгилениши мүмкүн, аларды аткарууда ушул беренеге ылайык, мезгилдик бажылык декларациялоо жүргүзүлүшү мүмкүн.

13. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен, жеткирүү мезгилинин ичинде, товарларга декларацияда мезгилдик бажылык декларациялоодо көрсөтүлгөн товарларга карата бажы контролун жүргүзүүнүн өзгөчөлүктөрү белгилениши мүмкүн.

117-берене. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу чогултулган же бириндетилген түрдө, анын ичинде толукталбаган же аягына чейин бүткөрүлбөгөн түрдө өтүүчү товарларды бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрү

1. Чогултулган же бириндетилген түрдөгү, анын ичинде толукталбаган же аягына чейин бүткөрүлбөгөн түрдөгү, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу белгиленген мезгилде айрым компоненттер түрүндө өтүүчү товарлар, толукталган же аягына чейин бүткөрүлгөн түрдө товардын кодуна ылайык келген, мындай товарлардын компоненттерине карата Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык кодду көрсөтүү менен, товарларга бир нече декларация берүү жолу менен декларацияланышы мүмкүн.

Товардын компоненти болуп, товардын курамдык толукталган же аягына чейин бүткөрүлгөн түрү эсептелет, ал Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү чогултулган же бириндетилген түрдөгү, анын ичинде ушул Кодекстин 21-беренесинин 3-пунктуна ылайык кабыл алынуучу, толукталбаган же аягына чейин бүткөрүлбөгөн түрдөгү товарлардын классификациясы жөнүндө чечимдин мындай бөлүгү катары көрсөтүлгөн.

2. Ушул берене менен белгиленген, товарларды бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрү, ички керектөө үчүн чыгарылган товарларды бажы жол-жоболоруна, экспорттун бажы жол-жоболоруна, бажы кампасынын бажы жол-жоболоруна, эркин бажы аймагынын бажы жол-жоболоруна, эркин кампанын бажы жол-жоболоруна, реэкспорттун бажы жол-жоболоруна жана реимпорттун бажы жол-жоболоруна жайгаштырууда колдонулат.

3. Ушул берене менен белгиленген товарларды бажылык декларациялоо өзгөчөлүктөрү, төмөнкү шарттарды бир убакта сактоодо колдонулат:

1) товарларга карата товарларды классификациялоо жөнүндө чечим берилгенде;

2) товарлардын компонентинин декларанты болуп, товарларды классификациялоо жөнүндө чечим берилген жак эсептелет;

3) товарлардын бардык компоненттерин бажылык декларациялоо бир бажы органы тарабынан жүргүзүлөт;

4) товарлардын компоненттери Бирликтин бажы аймагына бир алуучунун дарегине киргизилет же мындай аймактан бир жөнөтүүчүдөн чыгарылат.

4. Ушул берененин 3-пунктунда каралган шарттарга кошумча, мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен, товардын компоненттери Бирликтин бажы аймагына бир бүтүмдүн алкагында киргизилиши керек деп белгилениши мүмкүн.

5. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен, товарларды классификациялоо жөнүндө чечим кабыл алынгандан кийин, товардын биринчи компонентине карата товарларга декларация бергенге чейин, бажы органына декларант тарабынан, мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен аныкталган формасы жана тартиби боюнча, пландаштырылган товарлардын компоненттерин жеткирүү жөнүндө кабарлама жөнөтүү зарылчылыгы каралышы мүмкүн.

6. Бирликтин бажы аймагына чет элдик товарларды киргизүүдө, товарлардын компоненттерин бажылык декларациялоо, ушул Кодекстин 114-беренеси менен белгиленген өзгөчөлүктөр менен жүргүзүлүшү мүмкүн.

7. Ушул беренеге ылайык, товарлардын компоненттерин бажылык декларациялоодо, толукталган же аягына чейин бүткөрүлгөн түрдө товарларга карата белгиленген же товарлардын компоненттерине карата товарларга декларация катталган күнгө колдонулган бажылык-тарифтик жөнгө салуу чаралары, алып чыгуу бажы алымдарынын коюмдары, салыктардын коюмдары, алып чыгуу бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктер, тыюу салуулар жана чектөөлөр, ички рынокту коргоо чаралары колдонулат.

8. Товарларга декларация, жабдылган же аягына чейин бүткөрүлгөн түрдө товардын акыркы компонентине карата, мындай товарлардын биринчи компонентине карата товарларга декларация катталган күндөн баштап, 2 жылдан ашпаган мөөнөттө берилиши керек.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен, ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн мөөнөттү узартуу мүмкүнчүлүгү белгилениши мүмкүн, ошондой эле толукталган же аягына чейин бүткөрүлгөн түрдөгү товардын акыркы компонентине карата товарларга декларация берүүнүн акыркы мөөнөтү белгилениши мүмкүн.

9. Эгерде ушул берененин 8-пунктуна ылайык белгиленген, жабдылган же аягына чейин бүткөрүлгөн түрдөгү товардын акыркы компонентине карата товарларга декларация берүүнүн мөөнөтү бузулса жана (же) мындай мөөнөт өткөнгө чейин, товарлардын классификациясы жөнүндө чечим аракети токтотсо же чакыртылып алынса, товарлардын компоненттерине карата товарларга декларацияда камтылган маалыматтарга, алардын чыгарылышы мындай чечимдин аракети токтой электе же чакыртылып алына электе болсо, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык толукталган же аягына чейин бүткөрүлгөн түрдөгү товардын кодун, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товардын компоненттеринин коддору менен алмаштырууга байланышкан тиешелүү өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилет.

Товарлардын компоненттерине карата товарларга декларацияда камтылган маалыматтарга өзгөртүүлөр (толуктоолор), декларант тарабынан ушул Кодекстин 112-беренесине ылайык белгиленген тартипте, ушул берененин 8-пунктуна ылайык белгиленген мөөнөт өткөн күндөн баштап, же товарларды классификациялоо жөнүндө чечимдин аракети токтотулгандыгы же чакыртылып алынгандыгы жөнүндө декларанттын кабарламасы берилген күндөн, эгер товарларды классификациялоо жөнүндө чечимдин аракети, ушул берененин 8-пунктуна ылайык белгиленген мөөнөт өтүп кеткендиги үчүн эмес, башка негиздер боюнча токтотулса же чакыртылып алынса, 30 календардык күндөн ашпаган мөөнөттө киргизилет.

10. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен, ушул беренеге ылайык бажылык декларациялоо жүргүзүлгөн товарларга карата бажы контролун жүргүзүү өзгөчөлүктөрү белгилениши мүмкүн.

18-глава

Товарларды чыгаруу жана товарларды чыгаруу менен байланышкан бажы операциялары

118-берене. Товарларды чыгаруу жана товарларды чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүү жана аны жокко чыгаруу жөнүндө жалпы жоболор

1. Товарларды чыгаруу бажы органы тарабынан, жак төмөнкү шарттарды аткарганда жүргүзүлөт:

1) товарларды көрсөтүлгөн бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу шарттары же ушул Кодекске ылайык, бажы жол-жоболоруна жайгаштырууга жатпаган товарлардын айрым категорияларын пайдалануу үчүн белгиленген шарттар сакталганда, Бирлик жөнүндө келишимге ылайык жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, тыюу салууларды жана

чектөөлөрдү сактоо шарттары, товарлар чыгарылгандан кийин бышыкталышы мүмкүн болгон учурлардан тышкары;

2) товарларды чыгаруу менен байланышкан бажы органдары тарабынан жүргүзүлгөн аракеттер үчүн бажы жыйымдары төлөнгөндө, эгерде мындай жыйымдар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленсе жана аларды төлөө мөөнөтү товарлар чыгарылганга чейин белгиленсе, анын ичинде бажы декларациясы катталганга чейин.

1. Товарларды чыгаруу, бажы органынын маалыматтык тутумун пайдаланып, электрондук документ түзүү жолу менен же кагаздагы бажы декларациясына же кагаз алып жүрүүчүдө товарларга декларация бергенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө арызга тиешелүү белгилерди коюу жолу менен таризделет.

2. Товарларды чыгаруу менен байланышкан бажы операциялары бажы органы тарабынан, ушул Кодекстин 119-беренеси менен каралган мөөнөттө жүргүзүлөт же Комиссия жана (же) көрсөтүлгөн берененин 10-пунктуна ылайык, мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен белгиленген мөөнөттө, Комиссия аныктоочу тартипте, Комиссия жөнгө салбаган бөлүктөрүндө – мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен белгиленген тартипте жүргүзүлөт.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдары менен, келе турган жерлеринде товарларды чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүү өзгөчөлүктөрү аныкталышы мүмкүн.

4. Ушул Кодекстин 113-беренесинин 4-6-пункттарында, 116-беренесинин 9-пунктунда каралган учурларда бажы декларациясын чакыртып алууда, ошондой эле Ушул Кодекстин 116-беренесинин 10-пунктунда каралган учурда, бажы органы товарларды чыгарууну жокко чыгарат.

Комиссия жана мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу мыйзамдары менен, Комиссияда каралган учурларда, ошондой эле декларанттын жүйөлүү кайрылуусу боюнча бажы органы тарабынан товарларды чыгаруу жокко чыгарылышы мүмкүн болгон учурлар жана шарттар аныкталышы мүмкүн.

Товарлардын чыгарылышын жокко чыгаруу, бажы органынын маалыматтык тутумун пайдаланып, электрондук документ түзүү жолу менен же кагаздагы бажы декларациясына тиешелүү белгилерди коюу жолу менен таризделет.

Товарлардын чыгарылышын жокко чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүү тартиби, Комиссия тарабынан аныкталат, ал эми Комиссия менен жөнгө салынбаган бөлүктөрү – мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу мыйзамдары менен аныкталат.

5. Эгер товарларга декларацияда 2 же андан көп товарлар жөнүндө маалымат көрсөтүлсө, ушул берененин 1-пунктунда каралган чыгаруу шарттары сакталган товарларга карата бажы органы, эгер башкасы мүчө

мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу мыйзамдары менен белгиленбесе чыгарууну жүргүзөт.

6. Бажы органы, товарларына чыгаруу жүргүзүлгөн, товарларды убактылуу сактаган жакка товарлардын чыгарылышы жөнүндө электрондук формада кабарлайт, мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу мыйзамдарына ылайык белгиленген учурларда – башка жактарга, мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу мыйзамдарына ылайык белгиленген мөөнөттө бажы органынын маалыматтык тутуму менен жана мындай жактардын маалыматтык тутумунун өз ара аракеттери бар болгон учурда кабарлайт.

7. Ушул Кодекстин 120-122 жана 126-беренелери менен каралган учурларда, ошондой эле жеке пайдалануу үчүн товарларга, эл аралык ташуулардын транспорт каражаттарына карата, товарларды чыгаруу, ушул Кодекстин 120-122 жана 126 жана 37-39-главалары менен аныкталган товарларды чыгаруу боюнча бажы операцияларын жүргүзүү шарттарын жана (же) өзгөчөлүктөрүн эсепке алуу менен, ушул беренеге ылайык жүргүзүлөт.

8. Мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык, коммерциялык, транспорттук (ташуу) документтерде товарларды чыгаруу жөнүндө, же товарлардын чыгарылышы жөнүндө белгилер коюлган транспорттук (ташуу) документтерде товарлардын чыгарылышын жокко чыгаруу жөнүндө белгилерди коюу учурлары жана тартиби белгилениши мүмкүн.

119-берене. Товарларды чыгаруу мөөнөтү

1. Товарларды чыгаруу, бажы декларациясын каттаган учурдан баштап, же ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлардын бири болгон учурдан баштап, бажы органы тарабынан 4 сааттын ичинде аякталышы керек, эгерде бажы декларациясы, бажы органынын иш убактысы аяктаганга чейин 4 сааттан кеч эмес катталса, же ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн кырдаалдардын бири бажы органынын иш убактысы аяктаганга чейин 4 сааттан кеч эмес болгон учурда – ушул бажы органынын иш убактысы башталган учурдан баштап, ушул берене менен каралган учурлардан тышкары 4 сааттын ичинде аякташы керек.

2. Товарларды алдан-ала декларациялоодо, ушул берене менен каралган товарларды чыгаруу мөөнөттөрү, төмөнкү жагдайлардын бири болгон учурдан баштап эсептелет:

1) бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды өзгөртүү (толуктоо) – бажы декларациясын каттаган бажы органы, бажы декларациясында көрсөтүлгөн бажы контролунун зонасында товарларды жайгаштыруу жөнүндө кабарлама алынган шартта, ал эми суу кемелери менен ташылуучу товарларга карата – ушул Кодекстин 114-беренесинин 3-пунктуна ылайык, бажы декларациясында көрсөтүлгөн келе турган жерине бажы органы тарабынан аларды түшүрүүгө уруксат берген учурдан;

2) бажы декларациясын каттаган бажы органы, бажы контролу зонасына товарларды жайгаштыруу жөнүндө кабар кат алган учурдан, ал эми суу кемелери менен ташылуучу товарларга карата – ушул Кодекстин 114-беренесинин 3-пунктуна ылайык, бажы декларациясында көрсөтүлгөн келе турган жерине бажы органы тарабынан аларды түшүрүүгө уруксат берген учурдан – бажы органына берилген бажы декларациясына өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүү зарылчылыгы жок экендиги тууралуу кабарланса, же өзгөртүүлөр (толуктоолор) бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарга киргизилгендиги кабарланса – бажы декларациясында көрсөтүлгөн бажы контролунун зонасында товарларды жайгаштыруу жөнүндө кабар кат алынган шартта, ал эми суу кемелери менен ташылуучу товарларга карата – ушул Кодекстин 114-беренесинин 3-пунктуна ылайык, бажы декларациясында көрсөтүлгөн келе турган жерине бажы органы тарабынан аларды түшүрүүгө уруксат берген учурдан;

3. Товарларды чыгаруу, бажы декларациясын каттаган күндөн кийин, же ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлардын бири болгон күндөн кийин 1 жумушчу күнүнөн кеч эмес аякташы керек, эгерде ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн убакыттын ичинде төмөнкү жагдайлардын бири болгон учурда:

1) ушул Кодекстин 325-беренесинин 1 жана 4-пункттарына ылайык, бажы органы тарабынан бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды тастыктоочу документтер суралса жана (же) бажы контролун башка формада жүргүзүү же бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чараларды колдонуу жөнүндө жөнүндө чечим кабыл алынса;

2) ушул Кодекстин 112-беренесинин 1-пунктуна ылайык, декларант бажы органына бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды өзгөртүү (толуктоо) жөнүндө жүйөлүү кайрылуу менен кайрылса;

3) ушул Кодекстин 112-беренесинин 2-пунктуна ылайык, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды өзгөртүү (толуктоо) жөнүндө бажы органынын талабы аткарылбаса;

4. Ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн товарларды чыгаруу мөөнөтү, төмөнкү иштерди аткаруу убагына узартылышы мүмкүн:

1) бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу, ушул Кодекс менен каралган, бажы контролунун формаларын жана (же) чараларын колдонуу менен, башталган бажы контролун жүргүзүү же аяктоо убагына;

2) ушул Кодекстин 112-беренесинин 2-пунктуна ылайык, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды өзгөртүү (толуктоо) жөнүндө бажы органынын талабын аткаруу убагына;

3) ушул Кодекстин 121 жана 122-беренелерине ылайык, бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу берүү убагына.

5. Товарларды чыгаруу мөөнөтү, бажы органынын жетекчисинин (начальнигинин), ал ыйгарым укук берген бажы органынын жетекчисинин

(начальнигинин) орун басарынын же аларды алмаштыруучу адамдардын уруксаты менен узартылат.

6. Товарларды чыгаруу мөөнөтүн узартууда, товарларды чыгаруу бажы органы тарабынан, бажы декларациясын каттаган күндөн кийин, же ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлардын бири орун алган күндөн кийин, эгерде башкасы ушул Кодекс менен белгиленбесе, 10 жумушчу күнүнөн кеч эмес аякташы керек.

Бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылуучу товарларды чыгаруу мөөнөтүн узартууда, товарларды чыгаруу бажы органы тарабынан, транзиттик декларацияны каттаган күндөн кийин, же ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлардын бири орун алган күндөн кийин 5 жумушчу күнүнөн кеч эмес аякташы керек.

7. Эгерде бажылык, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү, ушул берененин 2-пункту менен белгиленген мөөнөттө аякталбаса, ушул Кодекстин 121-беренесине ылайык товарларды чыгаруу, ушул Кодекстин 121-беренесинин 5-пунктунда каралган учурда товарларды чыгаруу мүмкүн болбосо, товарларды чыгаруу мөөнөтү, бажы органынын начальнигинин, ал ыйгарым укук берген бажы органынын жетекчисинин начальнигинин орун басарынын же аларды алмаштыруучу адамдардын уруксаты менен, ушул берененин 6-пункту менен белгиленген мөөнөт өткөн күндөн кийинки күндөн баштап, мындай текшерүүнү жүргүзүү мөөнөтүнө узартылат.

8. Эгерде бажы экспертизасы дайындалса жана аны аяктоо үчүн, ушул берененин 6-пункту менен белгиленген мөөнөттөн көбүрөөк убакыт зарыл болсо жана ушул Кодекстин 122-беренесине ылайык, бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу берилбесе, же ушул Кодекстин 122-беренесине ылайык товарларды чыгаруу, ушул Кодекстин 122-беренесинин 5-пунктунда каралган учурда товарларды чыгаруу мүмкүн болбосо, товарларды чыгаруу мөөнөтү, бажы органынын начальнигинин, ал ыйгарым укук берген бажы органынын жетекчисинин начальнигинин орун басарынын же аларды алмаштыруучу адамдардын уруксаты менен, ушул берененин 6-пункту менен белгиленген мөөнөт өткөн күндөн кийинки күндөн тартып, бажы экспертизасын жүргүзүү мөөнөтүнө узартылат.

9. Товарларды чыгаруу мөөнөтүн узартууда, ушул берененин 4-8-пункттарына ылайык, бажы органы декларантка же бажы өкүлүнө мындай узартуу жөнүндө, уруксат берилген күндөн кийинки күндөн 1 жумушчу күнүнөн кечиктирбестен кабарлама жөнөтөт.

Мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык, кабарламада товарларды чыгаруу мөөнөтүн узартуунун негиздеринин себептери көрсөтүлөөрү белгилениши мүмкүн.

10. Комиссия жана (же) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен, товарларды чыгаруу мөөнөтүнүн узактыгы, ушул берененин 1 жана 3-пункттарында көрсөтүлгөн мөөнөтүнө караганда азыраак белгилениши мүмкүн.

11. Товарларды чыгаруу мөөнөтү, ушул Кодекстин 124-беренесине жана (же) Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге ылайык, токтотулуп турушу мүмкүн.

120-берене. Товарларга декларация берүүгө чейин бажы операцияларын ишке ашыруунун жана товарларды чыгаруунун өзгөчөлүктөрү

1. Товарларга декларация берүүгө чейин товарларды чыгарууга, ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна ылайык, төмөнкүлөр берилиши мүмкүн:

1) ушул Кодекстин 81-беренесинин 1-пунктунда көрсөтүлгөн товарлар, ошондой эле ушул Кодекстин 81-беренесинин 2-пунктуна ылайык, Комиссия тарабынан аныкталган товарлар;

2) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталуучу, инвестициялык долбоорлорду ишке ашыруу алкагында киргизилүүчү товарлар;

3) Комиссия тарабынан аныкталуучу критерийлерге жооп берген юридикалык жактардын айрым категориялары тарабынан киргизилүүчү, Комиссия тарабынан бекитилүүчү тизмек боюнча товарлар.

2. Бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жоболоруна, эркин экономикалык зонанын бажы жол-жоболоруна, эркин кампа бажы жол-жоболоруна, бажы алымдарын (салыктарын) төлөбөстөн убактылуу киргизүү (уруксат берүү) бажы жол-жоболоруна ылайык, эгеде бул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына, ошондой эле Комиссия тарабынан аныкталган башка бажы жол-жоболоруна ылайык каралса, товарларга декларацияны берүүгө чейин товарлар чыгарууга көрсөтүлүшү мүмкүн.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен, бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жоболоруна, эркин экономикалык зонанын бажы жол-жоболоруна, эркин кампа бажы жол-жоболоруна, бажы алымдарын (салыктарын) төлөбөстөн убактылуу киргизүү (уруксат берүү) бажы жол-жоболоруна ылайык, товарларга декларацияны берүүгө чейин товарлар чыгарууга көрсөтүлгөн товарлардын тизмеги белгилениши мүмкүн.

3. Товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү берүүдө, товарларга декларацияны берүүдө товарлардын декларанты болгон жак, бажы органына электрондук документ же кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө, товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгарууга билдирүү берет.

Товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү, товарлардын декларанты катары чыккан жак тарабынан берилет (мындан ары ушул беренедө – Товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгарууга билдирүү берген жак).

Товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү, декларант катары чыккан жак жөнүндө, тандалган бажы жол-жобосу жөнүндө жана товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды

чыгаруу жөнүндө билдирүүнүн түрүнө, декларант катары чыккан жакка, товарлардын категориясына жана бажы жол-жоболоруна жараша Комиссия тарабынан аныктала турган башка маалыматтарды камтыш керек.

Товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүүнүн формасы, электрондук документ түрүндөгү мындай билдирүүнүн түзүмү жана форматы, аларды толтуруу тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

4. Кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү менен бирге, төмөнкүлөр берилиши керек:

1) шарттарды сактоону тастыктоочу документтер, аларды сактоодо ушул берененин 13-пунктуна ылайык, бажы органы тарабынан, товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жүргүзүлөт;

2) коммерциялык жана башка документтер, алар товарларды жөнөтүүчүлөр жана алуучулар, товарларды жөнөткөн өлкө жана товарлар дайындалган өлкө, товарлар жөнүндө (аталышы, товардык белги, мүчө мамлекеттердин бажы органы жүргүзгөн, мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестрине жана (же) интеллектуалдык менчик объекттеринин улуттук бажы реестрине киргизилген интеллектуалдык менчик объекти болгон товардын чыккан жеринин аталышы, анын бажы органына товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү берилет, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык сыпатталышы, коду, биринчи 6 белгиден кем эмес деңгээлде, саны, брутто салмагы жана баасы) маалыматтарды камтыйт. Ушул пунктчада көрсөтүлгөн документтерде зарыл маалыматтар жок болгон учурда, мындай маалыматтар товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүүлөрдө көрсөтүлөт.

5. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн документтер, эгерде мындай документтер жөнүндө маалыматтар жана (же) алардагы маалыматтарды, ушул Кодекстин 80-беренесинин 2-пунктуна ылайык алууга мүмкүн болсо, аларды бажы органына бербей койсо болот.

6. Эгерде ушундай документтер жөнүндө маалыматтар жана (же) алардагы маалыматтарды, ушул Кодекстин 80-беренесинин 2-пунктуна ылайык алууга мүмкүн болсо, электрондук документ түрүндө товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүүнү берүү, тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоону бышыктоочу документтерди, бажы алымын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу берүүнү далилдеген документтерди берүү менен коштолот.

7. Товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү, мүчө мамлекеттин бажы декларацияларын каттоого укуктуу бажы органына берилет, кийин ага товарларга декларация берилет.

8. Товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүүдө, мындай товарлар мүчө мамлекеттин аймагында болуш

керек, анын бажы органына товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү берилет.

9. Товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү берген жак, бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдердин жана актылардын талаптарын сактабагандыгы үчүн, анын ичинде товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүүдө такталбаган маалыматтарды, анын ичинде жасалма жана (же) көз көрүнөө жалган маалыматтарды көрсөткөндүгү үчүн, белгиленген мөөнөттө товарларга декларацияны бербегендиги үчүн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жоопкерчиликке тартылат.

10. Бажы органы товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүүнү каттайт же Комиссия аныктаган тартипте, мындай билдирүүнү берген учурдан, бажы органынын жумуш убагынан 1 сааттан кеч эмес аны каттоодон, Комиссия жөнгө салбаган бөлүктөрү – мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен белгилеген тартипте баш тартат.

11. Катталган учурдан баштап, товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү, юридикалык мааниси бар фактыларды күбөлөндүрүүчү документ болуп саналат.

12. Бажы органы товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүүнү каттоодон төмөнкү негиздер боюнча баш тартат:

1) товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү, бажы декларацияларын каттоого укугу жок бажы органына берилсе;

2) товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүүнү ыйгарым укугу жок жак берсе, же кол коюлбаса, же талаптагыдай күбөлөндүрүлбөсө;

3) товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө кагаз алып жүрүүчүдөгү билдирүү белгиленген формада түзүлбөсө, электрондук документ түрүндөгү билдирүүнүн түзүмү жана форматы мындай билдирүүнүн белгиленген түзүмүнө жана форматына ылайык келбесе;

4) товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүүдө, ушул берененин 3-пунктунун үчүнчү абзацына ылайык, көрсөтүүгө жаткан маалыматтар көрсөтүлбөсө;

5) товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө берилген билдирүү менен бирге, ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн документтер берилбесе;

6) товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө электрондук документ түрүндө берилген билдирүү менен бирге, ушул берененин 6-пунктунда көрсөтүлгөн документтер берилбесе;

7) товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүүнү берген күнгө, мындай билдирүү берген жакта,

товарларга декларация берүүгө чейин чыгарылган товарларга карата, ушул берененин 16-пункту жана ушул Кодекстин 441-беренесинин 4-пункту менен белгиленген, товарларга декларация берүү боюнча милдеттеринин аткарылбаган мөөнөтү болсо;

8) товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү берген товарлар, бажы органына товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү берилген, мүчө мамлекеттин аймагында болбосо;

13. Товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу, бажы органы тарабынан жүргүзүлөт, бирок товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү берген жак тарабынан төмөнкү шарттар аткарылганда:

1) ушул берененин 1 жана 2-пункттары жана ушул Кодекстин 441-беренесинин 1-пунктунун жоболору сакталса, эгер товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү ыйгарым укуктуу экономикалык оператор тарабынан берилсе;

2) көрсөтүлгөн бажы жол-жоболоруна товарларды жайгаштыруу шарттары сакталса, бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө шарттарынан тышкары, ошондой эле Бирлик жөнүндө Келишимге ылайык жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо шарттары, товарлар чыгарылгандан кийин бышыкталышы мүмкүн.

3) ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу берилсе, ушул берененин 14-пунктунда көрсөтүлгөн товарлардан тышкары, ошондой эле ушул Кодекстин 441-беренесинин 5-пунктуна ылайык, бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылууну берүү талап кылынбаган учурлардан тышкары.

14. Бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыздоону берүү төмөнкүлөргө карата талап кылынбайт:

1) табигый кырсыктардын, жаратылыштык жана техногендик мүнөздөгү өзгөчө кырдаалдардын кесепеттерин жоюу үчүн зарыл болгон товарларга;

2) тынчтыкты колдоо боюнча акцияларды аткаруу үчүн жана машыгууларды өткөрүү үчүн зарыл аскердик дайындоодогу продукцияларга;

3) гуманитардык жана техникалык жардамга;

4) мүчө мамлекеттердин валюталарына, чет элдик валюталарга, башка валюталык баалуулуктарга, кымбат баалуу темирлерге, анын ичинде мүчө мамлекеттердин улуттук (борбордук) банктары жана алардын филиалдары алып кирүүчү алтынга;

5) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталган башка товарларга.

15. Бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу берүү, ушул Кодекстин 9-главасына жана 75-беренесине ылайык берилет.

16. Ушул беренеге ылайык чыгаруу жүргүзүлгөн товарларга карата, товарларга декларация, товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү берген жак тарабынан, товарлар чыгарылган айдан кийинки айдын онунан кеч эмес, же ушул Кодекстин 441-беренесинин 4-пункту менен белгиленген мөөнөттө берилиши керек.

Ушул пунктта көрсөтүлгөн мөөнөттү эсептөө, ушул Кодекстин 4-беренесинин 6-пунктунун жобосун эсепке алуу менен жүргүзүлөт.

17. Бажы органы, ушул Кодекстин 111-беренесине ылайык, товарларга декларацияны текшерүү жыйынтыктары жана ушул берененин 13-пунктунун 2-пунктчасына ылайык, товарларды чыгарууда сакталбаган, көрсөтүлгөн бажы жол-жоболоруна товарларды жайгаштыруу шарттарынын сакталышы боюнча, ошондой эле ушул Кодекстин 118-беренесинин 1-пунктунун 2-пунктчасы менен каралган шарттардын сакталышы боюнча, электрондук документ түзөт жана декларантка жөнөтөт же кагаз алып жүрүүчүдөгү товарларга декларацияда жана (же) товарларга декларация бергенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө маалыматтарды камтыган коммерциялык, транспорттук (ташуучу) документтерге тиешелүү белгилерди коет.

18. Бажы операцияларын жүргүзүүдө, декларация бергенге чейин товарларды чыгарууда, бажылык-тарифтик жөнгө салуу чаралары, салык салуу жаатындагы мүчө мамлекеттердин мыйзам актылары, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары, жана бажы органы тарабынан, товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү катталган күнгө карата валюталардын курсу колдонулат.

19. Товарларга декларация бергенге чейин товарларды чыгаруу, ушул Кодекстин 119-беренеси менен белгиленген мөөнөттөрдө жүргүзүлөт. Мында товарларга декларация бергенге чейин товарларды чыгаруу мөөнөтү, товарларга декларацияны берүүгө чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү катталган күндөн баштап эсептелет.

20. Товарларга декларация берүүгө чейин, товарларды чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүүнүн башка өзгөчөлүктөрү, аларды Комиссия аныктаганча же Комиссия караган учурларда, Комиссия тарабынан же мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен аныкталышы мүмкүн.

21. Товарларга декларация берүүгө чейин, декларант катары ыйгарым укуктуу экономикалык оператор чыккан товарларды чыгаруу менен байланышкан бажы операциялары, ушул Кодекстин 441-беренесин эсепке алуу менен жүргүзүлөт.

121-берене. Бажылык, башка документтерди жана (же)
маалыматтарды текшерүү аяктаганга чейин товарларды
чыгаруу өзгөчөлүктөрү

1. Бажылык, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү аяктаганга чейин товарларды чыгаруу, ал товарларды чыгаруу мөөнөтүнө аякташы мүмкүн эмес, бажы органы тарабынан, бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө, товарларга декларацияда эсептелген өлчөмдө төлөнгөн шартта жана ушул Кодекстин 65-беренесинин 4 жана 5-пункттарына, 75-беренесинин 5 жана 6-пунктарына ылайык аныкталган өлчөмдө бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу, ушул берененин 3-пунктунун 1 жана 2-пунктчалары менен каралган учурлардан жана ушул берененин 2-пунктунун 2-пунктчасына ылайык, мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу мыйзамдары белгилеген учурлардан тышкары берилген шартта жүргүзүлөт.

2. Бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыздоо төмөнкү учурларда берилбейт:

1) товарлардын декларанты болуп ыйгарым укуктуу экономикалык оператор чыкканда;

2) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу мыйзамдары белгиленген башка учурларда;

3. Эгерде бажы операциясын декларанттын атынан жана тапшырмасы боюнча бажы өкүлү жүргүзүп жатса жана мындай бажы өкүлү, ушул Кодекстин 405-беренесине ылайык, декларант менен бирге бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди алса, бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыздоо, Комиссия аныктоочу шарттар сакталган учурда берилбеши мүмкүн, алар Комиссия тарабынан аныкталганча – мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

4. Бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу, ушул Кодекстин 9-главасына жана 75-беренесине ылайык көрсөтүлөт.

5. Ушул берененин 1-пунктунун жоболору, бажы органы тарабынан товарларга карата, тыюу салууларды жана чектөөлөрдү жана (же) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарга караганда жана (же) Бирлик жөнүндө келишимдин 50-беренесине ылайык белгиленген башка алымдарга караганда башка түрдө белгиленген, жана декларант тарабынан алардын сакталышы далилденбегенде, ички рынокту коргоо чараларын колдонуу мүмкүнчүлүгүнө көрсөткөн белгилер табылган учурда колдонулбайт.

122-берене. Бажы экспертизасын дайындоодо товарларды чыгаруу өзгөчөлүгү

1. Товарларды чыгарганга чейин дайындалган, бажы экспертизасынын жыйынтыгын алганга чейин товарларды чыгаруу бажы органы аркылуу төмөнкү шартта жүргүзүлөт: бажы алымы, салыктар, төлөнгөндө, атайын, демпингге каршы, товарлардын декларациясында эсептелген компенсациялык алымдар товарларда көрсөтүлгөн өлчөмдө жана бажы алымдарын салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды ушул Кодекстин 65-беренесинин 4 жана 5-пунктарына жана 75-берененин 5 жана 6-пунктарына ылайык, төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыздоо берилген жана ушул берененин 2-пунктунун 1-пунктчасында жана 3-пунктунда каралган учурлардан башка жана ушул берененин 2-пунктунун 2-пунктчасына ылайык, бажыны жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген учурлардан башка учурларда;

2. Бажы алымын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу төмөнкү учурларда көрсөтүлбөйт:

1) товарлардын декларанты катары ыйгарым укуктуу экономикалык оператор болот;

2) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен белгиленген учурлардан башка учурларда;

3. Эгерде, бажы операцияларын декларанттын атынан жана анын тапшырмасы боюнча бажы өкүлү ишке ашырса жана ушундай бажы өкүлү ушул Кодекстин 405-беренесине ылайык, бажы алымын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча декларант менен бирге милдеттүү болсо, бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу, Комиссия тарабынан белгиленген шарттар сакталган учурда, берилбеши мүмкүн, Комиссия аныктаганга чейин – мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

4. Бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыздоо, ушул Кодекстин 9-главасы жана 75-беренесине ылайык жүргүзүлөт.

5. Ушул берененин 1-пунктундагы Жоболор бажы органы тарабынан товарга карата тыюу салуу жана чектөөлөр коюлган жана (же) ички рынокту коргоо чараларын көрсөткөн мүмкүндүк белгилери табылган учурда, салыштырмалуу атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө жана (же) Бирлик жөнүндө келишимдин 50-беренесине ылайык, белгиленген башка алымдарды, жана декларант тарабынан аны сактоо такталбаса колдонууга жатпайт.

123-берене. Административдик укук бузуулар же кылмыштар
аныкталганда товарларды чыгаруудагы өзгөчөлүктөр

Административдик укук бузуулар же кылмыштар аныкталган учурда административдик укук бузуулар (административдик процесстер) жөнүндө өндүрүш иштери аяктаганга чейин товарларды чыгаруу же кылмыш иштери боюнча өндүрүш иштери аяктаганга чейин, бажы органы тарабынан мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, мындай товарлар тартылып алынган эмес жана (же) алар камакка алынган эмес.

124-берене. Интеллектуалдык менчик объекттери камтыган
товарларды чыгаруу мөөнөтүн токтотуп туруу жана
мындай товарларды чыгаруу мөөнөтүн кайра баштоо

1. Эгерде аймагында товарлар бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объектилеринин бирдиктүү бажы реестрине же интеллектуалдык менчик объектилеринин улуттук бажы реестрине киргизилген, интеллектуалдык менчик объектилерин камтыган товарларды бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу менен байланышкан бажы операцияларын ишке ашырууда, бажы органы тарабынан интеллектуалдык менчик объекттеринин укуктук ээсинин укуктарын бузуу белгилери аныкталса, мындай товарларды чыгаруу мөөнөтү 10 жумуш күнүнө токтотулуп турат.

2. Укуктук ээсинин же анын кызыкчылыгын коргогон жактын же бир канча укук ээлигинин кызыкчылыгын коргогондордун суроо-талабы боюнча бажы органы тарабынан бул мөөнөт 10 жумуш күнүнөн ашпаган мөөнөткө узартылат, эгер, укук ээлигинин же анын кызыкчылыгын коргогон жактын же бир канча укук ээлигинин кызыкчылыгын коргогондор ыйгарым укуктуу органдарга мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, укуктук ээсинин укугун коргоо үчүн кайрылышса, ошондой эле мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген башка учурларда;

3. Товарларды чыгаруу мөөнөтүн токтотуп туруу жөнүндө жана товарларды чыгаруу мөөнөтүн узартуу жөнүндө чечимдер бажы органынын жетекчиси (начальниги) же анын ыйгарым укуктуу жагы тарабынан кабыл алынат.

4. Ушул берененин 1-жана 2-пунктарында белгиленген мөөнөттөр ушул Кодекстин 4-беренесинин 8-пунктуна ылайык эсептелет.

5. Бажы органы интеллектуалдык менчик объекттерди камтыган, товарларды чыгаруу мөөнөтүн токтотуп туруу жөнүндө чечимди кабыл алган күндөн кийинки 1 жумуш күнүнөн кеч эмес мөөнөттө декларантка жана укуктук ээсинин же анын кызыкчылыгын коргогон жактын же бир канча укуктук ээсинин кызыкчылыктарын коргогондорго мындай токтотуп туруунун себептери, мөөнөттөрү жөнүндө билдирет, ошондой эле декларантка аталышын (фамилиясын, атын, атасынын атын (бар болсо),

жана укуктук ээсинин же анын кызыкчылыгын коргогон жактын же бир канча укуктук ээсинин кызыкчылыктарын коргогондордун жашаган жерин (дарегин), маалымдайт.

6. Интеллектуалдык менчик объекттерди камтыган, товарларды чыгаруу мөөнөтүн токтотуп туруу убактысы өткөндөн кийин, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, бажы органдарына товарларды тартып алынгандыгын, алардын камакка алынганын бышыктаган же аларды конфискацияланган учурларда мындай товарларды чыгаруу мөөнөтү жаңыланат.

7. Бажы органдары, мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык, укуктук ээлеринин арызы жок мүчө мамлекеттердин бажы органдары тарабынан жүргүзгөн анын аймагында товарлар бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган, мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестрине же интеллектуалдык менчик объекттеринин улуттук бажы реестрине киргизилбеген интеллектуалдык менчик объекттерди камтыган товарларды чыгаруу мөөнөтүн токтотуп турууга укуктуу.

8. Ушул беренеге ылайык, товарларды чыгаруу мөөнөтүн токтотуп туруунун жыйынтыгында, эгер укуктук ээсинин укугунун бузулгандыгы аныкталбаса, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, укуктук ээси декларантка, менчик ээсине, интеллектуалдык менчик объекттерди камтыган товарларды алуучуга карата мүлктүк зыян келтиргендиги үчүн жоопкерчилик тартат.

9. Товарларды чыгаруу мөөнөтүн токтотуп туруу жөнүндө чечим, товарларды чыгаруу мөөнөтүн токтотуп туруу убактысы өткөнгө чейин, төмөнкү учурларда жокко чыгарылат:

1) бажы органына укуктук ээсинин же анын кызыкчылыгын коргогон жактын же бир канча укуктук ээсинин кызыкчылыктарын коргогондордун арызы келип түшкөндө; мындай чечимдин жокко чыгарылгандыгы жөнүндө;

2) интеллектуалдык менчик объекттер, аймагында товарлар бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган мүчө мамлекеттердин бажы органдары тарабынан жүргүзүлгөн, мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестринен же интеллектуалдык менчик объекттеринин улуттук бажы реестринен чыгарылган;

3) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген башка учурларда;

10. Товарларды чыгаруу мөөнөтүн токтотуп туруу жөнүндө чечим бажы органынын жетекчиси (начальниги) же анын ыйгарым укуктуу жагы тарабынан жокко чыгарылат.

11. Товарларды чыгаруу мөөнөтүн токтотуп туруу жөнүндө чечим жокко чыгарылгандан кийин, мындай товарларды чыгаруу мөөнөтү кайрадан жаңыланат.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен мындай товарларды чыгаруу мөөнөтү кайрадан жаңыланбаган учурлар болушу мүмкүн.

12. Бажы органы, декларантка, анын кызыкчылыктарын же бир нече укук ээлеринин кызыкчылыктарын коргогон укук ээсине, комиссия тарабынан аныкталган товарларды чыгаруу мөөнөтүн токтото туруу чечими кабыл алынган тартипте, товарлар жөнүндө маалымат берет.

13. Декларант, укуктук ээсинин же анын кызыкчылыгын коргогон жактын же бир канча укуктук ээсинин кызыкчылыктарын коргогондор тарабынан алынган маалымат, мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген учурлардан башкасында, ушул беренеге ылайык, купуя болуп эсептелет жана алар тарабынан жайылтууга, үчүнчү жакка, ошондой эле мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдарына өткөрүлүп берилүүсүнө уруксат берилбейт.

14. Бажы органынын уруксаты менен, декларант, укуктук ээсинин же анын кызыкчылыгын коргогон жактын же бир канча укуктук ээсинин кызыкчылыктарын коргогондордун товарга карата аларды чыгаруу мөөнөтүн токтотуп туруу жөнүндө чечим кабыл алынганда, товарлардын сынамын жана (же) товардын үлгүсүн тандап алууга укугу бар, анын ичинде аларды изилдөөнү жүргүзүү үчүн, ошондой эле мындай товарларды карап чыгуу укугу, сүрөткө тартуу же башка жол менен белгиленгенде.

15. Товарларды чыгаруу мөөнөтүн токтотуп туруу жана товарларды чыгаруу мөөнөтүн токтотуп туруу мөөнөтүн узартуу жөнүндө чечимдерди тариздөө тартиби жана мындай чечимдерди кабыл алган декларант, укуктук ээсинин же анын кызыкчылыгын коргогон жактын же бир канча укуктук ээсинин кызыкчылыктарын коргогондорго билдирүү жөнүндө, ошондой эле товарларды чыгаруу мөөнөтүн токтотуп туруу жөнүндө чечимдерди жокко чыгарууну тариздөө тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

125-берене. Товарларды чыгаруудан баш тартуу жана товарларды чыгаруудан баш тартууга байланыштуу бажы операцияларын ишке ашыруунун тартиби.

1. Бажы органы төмөнкү негиздерде товарларды чыгаруудан баш тартат:

1) төмөнкү шарттар аткарылбаса, анын ичинде ушул Кодекстин 120-123-беренелеринде каралган шарттар кирет, ошондой эле жеке колдонуу үчүн товарларга, эл аралык ташуунун транспорт каражаттарына жана камдалган нерсеге карата бажы органы товарларды чыгаруудан баш тартат.

2) бажы органы тарабынан, ушул Кодекстин 112-беренесинин 2-пунктунда каралган учурларда, бажы декларациясында белгиленген маалыматтарды өзгөртүү (толуктоо) жөнүндө талаптар аткарылбаса;

3) ушул Кодекстин 114-беренесинин 6-пунктунда каралган, бажылык декларациянын алдын ала жасалган шарттарынын башталышында;

4) ушул Кодекстин 116-беренесинин 1-2-пунктунда каралган мезгил-мезгили менен болуучу бажылык декларацияга мындай бажы декларациясынын өзгөчөлүктөрү сакталбайт жана (же) декларантта белгиленген мөөнөттө бажы төлөмдөрүн атайын, демпингге каршы,

компенсациялык алымдарды, пайыздарды жана (же) үстөктөрдү төлөө боюнча милдеттер аткарылбаса;

5) ушул Кодекстин 119-беренесинин 1 жана 6-пункту менен белгиленген товарларды чыгаруу мөөнөтүнүн чегинде бажы органдарынын талабы менен товарларды көрсөтпөй коюу;

6) ушул Кодекстин 124-беренесинин 11-жана 6-пункту менен белгиленген товарларды чыгаруу мөөнөтү кайрадан жаңыртылбаган учурларда;

7) ушул Кодекстин 375-беренесинин 2-жана 7-пункту менен белгиленген талаптар аткарылбаганда;

8) ушул Кодекстин 256-беренесинин 4-пунктуна ылайык, жүргүнчүлөрдүн бажы декларациясында көрсөтүлгөн товарларды жеке пайдалануу үчүн товарлардын катарына киргизбей коюу;

9) бажы органдары тарабынан товарларды бажы контролунан өткөрүүдө бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдери жана актылары жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарынын бузулганы, төмөнкү учурларды киргизбей, аныкталат:

аныкталган бузуулар, административдик жана кылмыштык иштерди козгоо үчүн негиз болбосо, жоюлат;

мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталган бузулган иштер жоюлганда, декларацияланган товарлар алынбаганда жана алар камакка алынбай калганда;

2. Бажыны жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан эгерде декларантка карата банкроттук жөнүндө иш козголсо, бажы органы товарларды чыгаруудан баш тарта тургандыгы каралган.

3. Товарларды чыгаруудан баш тартуу, бажы органынын электрондук документти түзүү жолу же кагаз алып жүрүүчүдө бажы декларациясына же товарды чыгаруу жөнүндө товарларга карата декларация берилгенге чейин кагаз алып жүрүүчүдө берилген арызга тиешелүү белгилерди коюу жолу менен маалыматтык тутумун колдонуп таризделет. Товарларды чыгаруудан баш тартууну тариздөө мындай баш тартууга негиз болгон, ошондой эле ал эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен каралса, аларды жоюу боюнча сунуштар, бардык себептер көрсөтүлөт.

4. Товарларды чыгаруудан баш тартууга байланыштуу бажы операциялары, товарларды чыгаруу мөөнөтү бүткөнгө чейин, Комиссия аныктаган тартипте, ал эми Комиссия тарабынан жөнгө салынбаган бөлүгүндө - бажыны жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, белгиленген тартипте, бажы органдары тарабынан ишке ашырылат.

126-берене. Шарттуу түрдө чыгарылган товарлар

1. Бажы жол-жоболоруна киргизилген ички керектөө үчүн чыгарылган товарлар шарттуу түрдө чыгарылган товарлар болуп саналат, аларга карата:

1) бул товарларды колдонуу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөргө байланыштуу алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктер колдонулган;

2) Бирлик жөнүндө Келишимге жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо товарларды чыгаруудан кийин тастыкталышы мүмкүн;

3) Бирликтин алкагында эл аралык келишимдерге же Бирликке (Бирлик жөнүндө Келишимге мамлекеттин кошулушу жөнүндө эл аралык келишимдер менен) (мындан ары – Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдер) кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерге ылайык, Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифине караганда, алып келүү бажы алымдарынын эң төмөнкү коюмдары колдонулган.

2. Ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн шарттуу түрдө чыгарылган товарларларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди берүүнүн максаттары жана шарттары, ошондой эле мындай жеңилдиктердин колдонулушуна байланыштуу бул товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөр сакталууга тийиш.

Ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн ушул Кодекстин 38-главасына ылайык, эл аралык ташуунун транспорт каражаттары катары транспорт каражаттары болуп саналган, шарттуу түрдө чыгарылган товарларларды колдонууга жол берилиши мүмкүн, ал төмөнкү шартта, мындай пайдалануу алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди берүү максаттарын жана шарттарын бузбайт, ошондой эле мындай жеңилдиктерди колдонууга байланыштуу мындай товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча белгиленген чектөөлөрдү сактабоого алып келбейт.

3. Ушул берененин 1-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн шарттуу түрдө чыгарылган товарларлардын үчүнчү жакка өткөрүлүп берилишине, анын ичинде аларды сатуу жолу менен же башка ыкма менен ээликтен ажыратууга тыюу салынат, ал эми Бирликтин бажы аймагына алып келүүнү чектөө көрсөтүлгөн товарлардын коопсуздугун текшерүүгө байланыштуу белгиленген, ошондой эле аларды ар кандай формада пайдаланууга (эксплуатациялоого, керектөөгө) тыюу салынган.

4. Ушул берененин 1-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн шарттуу түрдө чыгарылган товарларлар, эгерде башкасы Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдер менен же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдер менен белгиленбесе, бажы органы тарабынан аларды чыгаруу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттин аймагынын чектеринде гана колдонушу мүмкүн.

5. Ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн товарлар, Бирликтин товарлары статусун алганга чейин, аларды төмөнкүлөргө жайгаштырууда, ушул беренеге ылайык шарттуу чыгарылган болуп эсептелет:

1) ушул Кодекстин 176-беренесинин 3-пунктуна ылайык бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жоболоруна;

2) ушул Кодекстин 184-беренесине ылайык же болбосо ушул Кодекстин 277-беренесинин 3-пунктунун экинчи абзацында каралган учурда бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жоболорунун аракетин аяктоо үчүн ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна.

6. Шарттуу чыгарылган товарлар чет элдик товарлардын статусун алат жана мындай товарлар Бирликтин товарлары статусун алганга чейин бажы контролунун алдында турат.

7. Шарттуу түрдө чыгарылган товарлар Бирликтин товарлары статусун төмөнкүдөн кийин алышат:

1) ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн товарларга карата - эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен башкасы белгиленбесе, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер токтотулганда;

2) ушул берененин 1-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн товарларга карата - тыюу салуулардын жана чектөөлөрдүн сакталышын бышыктоо;

3) алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча жана (же) аларды Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифи менен белгиленген алып келүү бажы алымдарынын коюмдары боюнча эсептелген алып келүү бажы алымдарынын суммаларынын айырмасы жана товарларды чыгарууда төлөнгөн алып келүү бажы алымдарынын суммалары өлчөмүндө, же болбосо Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерге ылайык белгиленген башка өлчөмдө төлөтүп алуу боюнча милдеттерди аткаруу, эгер алып келүү бажы алымдарын мындай өлчөмдө төлөө же башка шарттардын башталышына байланыштуу алып келүү бажы алымдарын төлөө Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерге ылайык каралган болсо, же болбосо ушул Кодекстин 136-беренесинин 6-пунктунда каралган жагдайлар орун алгандыгына байланыштуу алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттер токтотулганда - ушул берененин 1-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн товарларга карата;

8. Шарттуу түрдө чыгарылган товарлар Бирликтин товарлары статусун алуу үчүн ички керектөөлөр үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна кайрадан жайгаштырууга жатпайт.

Ушул берененин 7-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн учурда товарларды чыгаруудан кийин тыюу салуулардын жана чектөөлөрдүн сакталышын тастыктоо тартиби мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

9. Бажыны жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан товарларды шарттуу чыгарылгандарга киргизүүнүн башка учурлары жана тартиби белгилениши мүмкүн.

IV БӨЛҮМ

БАЖЫ ЖОЛ-ЖОБОЛОРУ

19-Глава

Бажы жол-жоболору тууралуу жалпы жоболор

127-берене. Бажы жол-жоболорунун колдонулушу

1. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү товарлар жана башка товарлар, ушул Кодекс менен белгиленген учурларда, эгерде башкасы ушул Кодекс менен белгиленбесе, Бирликтин бажы аймагынан табуу жана колдонуу үчүн, Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуу жана (же) Бирликтин бажы аймагынын чектеринен тышкары табуу жана колдонуу үчүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылууга тийиш.

2. Бирликтин бажы аймагында товарларды табуу жана колдонуу максаттарынан көз каранды болуудан, аларды Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуудан жана (же) Бирликтин бажы аймагынын чектеринен тышкары табуу жана колдонуу товарларга карата төмөнкү бажы жол-жобосу колдонулат:

- 1) ички керектөө үчүн чыгаруу;
- 2) экспорттоо;
- 3) бажы транзити;
- 4) бажы кампасы;
- 5) бажы аймагында кайра иштетүү;
- 6) бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү;
- 7) ички керектөө үчүн кайра иштетүү;
- 8) эркин бажы зонасы;
- 9) эркин кампа ;
- 10) убактылуу алып келүү (киргизүү);
- 11) убактылуу алып чыгуу;
- 12) реимпорт;
- 13) реэкспорт;
- 14) алымсыз соода;
- 15) жок кылуу;
- 16) мамлекеттин пайдасына карата баш тартуу;
- 17) атайын бажы жол-жобосу;

3. Бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар, башка бажы жол-жобосуна же ушундай эле бажы жол-жобосуна жайгаштырылышы мүмкүн;

- 1) товарлар жайгашкан бажы жол-жобосунун аракетин аяктоо үчүн;
- 2) товарлар жайгашкан бажы жол-жобосунун аракетин токтото туруу үчүн;

3) Бирликтин бажы аймагы боюнча жана (же) Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн, Бирликтин мүчөлөрү болуп саналбаган

мамлекеттердин аймактары аркылуу, Бирликтин бажы аймагынын башка бөлүгүнө, жана (же) ушул Кодекске ылайык, деңиз менен товарларды ташуу үчүн.

4. Бажы жол-жобосун колдонуу тартибин жөнгө салуучу бажы жол-жобосунун мазмуну жана жобосу, бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштыруу шарттарын киргизүү, мындай бажы жол-жобосуна жайгаштыруудан кийин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды колдонуу шарттары жана тартиби, бажы жол-жобосун аяктоо, токтотуу, токтотуп туруу жана аракетти кайрадан жаңылантуу тартиби, ошондой эле бажы жол-жобосуна жайгаштырылган бажы алымын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, товарга карата аларды эсептөө жана төлөө мөөнөтү жана (же) өзгөчөлүктөрү боюнча милдеттерди аткарууну токтотуу жана пайда болуу шарттары же бажы жол-жобосун колдонуу алкагында даярдалган (алынган), алынган (пайда болгон), товарлар, бул Кодекс менен белгиленген учурларда - Комиссия жана (же) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндөгү мыйзамдары менен, бул бөлүктүн тиешелүү главалары менен аныкталат,

4. Бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштыруу шарттарына кошумча мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндөгү мыйзамдары менен, бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жана бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосунан тышкары, бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу сыяктуу бажы жол-жоболоруна товарларды жайгаштыруунун мындай шарттары белгилениши мүмкүн.

128-берене. Товарларды бажы жол-жобосуна жайгаштыруу

1. Ушул Кодекстин 83-беренесинде көрсөтүлгөн жактар, бул Кодекс менен белгиленген товарларды бажылык декларациядан өткөрүүдө аны көрсөтүү жолу менен, же товарларды декларацияга берүүгө чейин товарларды чыгарууга көрсөтүү, же порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗдин аймагына товарларды алып келүү жолу менен, бажы жол-жобосун тандоого укуктуу.

2. Эгерде ушул Кодекс менен башкасы белгиленбесе, бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштыруу бажы органына бажы декларациясын же товарларга карата декларация бергенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө арыз берген учурдан башталат жана Кодекстин 204-беренесинин 1-пункту менен каралган учурдан тышкары, товарларды чыгаруу менен аяктайт.

3. Товарларды бажы жол-жобосуна жайгаштыруу күнү болуп товарларды чыгаруу күнү эсептелет, ушул Кодекстин 204-беренесинин 1-пункту менен каралган учурдан тышкары.

4. Товарларды көрсөтүлгөн бажы жол-жобосуна жайгаштыруу шарттарынын сакталышын бышыктоо боюнча милдет декларантка жүктөлөт.

5. Санитардык-карантиндик, ветеринардык, карантиндик фитосанитардык жана мамлекеттик көзөмөлдүн башка түрлөрүнө алынууга тийиш болгон товарлар, мамлекеттик контролдун (көзөмөлдүн) тиешелүү түрүн ишке ашыргандан кийин гана бажы жол-жобосуна жайгаштырылат.

6. Эгерде, тарифтик эмес жөнгө салуу чараларын киргизүүдө, товарларды жайгаштырууга жол берилбеген бажылык жол-жобо аныкталса, аларга карата мындай чаралар киргизилет, анда көрсөтүлгөн товарлар, ушул бөлүктүн жоболоруна көз карандысыз мындай бажы жол-жобосуна жайгаштырылбайт.

129-берене Бажы жол-жоболорунун колдонулушун аяктоо, токтотуу, токтотуп туруу жана кайра баштоо

1. Бажы жол-жоболорунун аракети ушул Кодекс менен белгиленген учурда, тартипте жана мөөнөттө аяктоого жатат, ал эми эгерде бул ушул Кодекс менен каралса – Комиссия же мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу мыйзамдары менен.

2. Бажы жол-жоболорунун аракети, бажы органы белгилеген бажы жол-жоболорунун аракетинин мөөнөтү өткөнгө чейин аякталды деп эсептелет, эгерде ушул бажы жол-жоболорунун аракетин аяктоо максатында, бажы жол-жоболоруна товарларды жайгаштыруу үчүн берилген бажы декларациясы бажы органы тарабынан, бажы жол-жоболорунун колдонулушунун аякташы үчүн каралган мөөнөттө катталса, бажы органы, көрсөтүлгөн бажы жол-жоболоруна ылайык, бажы органы товарларды чыгаруудан баш тарткан же бажы декларациясы ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык чакыртылып алынган учурдан тышкары.

3. Бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлардын декларанты болгон жак жоюлган учурда, ушул Кодексте каралган мөөнөткө караганда, мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен башка мөөнөт белгилениши мүмкүн, ал өткөнгө чейин бажы жол-жоболорунун аракети аякташы керек, ошондой эле бажы жол-жоболорунун аракетин аяктоо милдети жүктөлгөн жактар аныкталышы мүмкүн.

4. Бажы жол-жоболорунун аракети ушул Кодекс менен белгиленген учурда, тартипте жана мөөнөттө токтотулат, ал эми эгер бул ушул Кодекс менен каралса – Комиссия же мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу мыйзамдары менен.

5. Ушул Кодекс менен каралган учурларда, аракети токтотулган, бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлар, ошондой эле ушундай бажы жол-жоболорун колдонуунун алкагында алынган (пайда болгон), даярдалган (алынган) товарлар, ушул Кодекстин 51-главасына ылайык, бажы органы тарабынан кармалат.

6. Аракети токтотулган бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлар, ошондой эле ушундай бажы жол-жоболорун колдонуунун алкагында алынган (пайда болгон), даярдалган (алынган) товарлар, ушул берененин 5-пунктуна ылайык, бажы органдары тарабынан кармалбаган

товарлар, ушул Кодекстин 16-главасына ылайык, убактылуу сактоого жайгаштырылууга жатат.

7. Бирликтин бажы аймагындагы чет элдик товарлар, аларга карата бажы жол-жоболорунун колдонулушу токтотулган, Бирликтин бажы аймагында андан кийин жайгаштыруу жана пайдалануу үчүн же Бирликтин бажы аймагынан чыгарып кетүү үчүн, чет элдик товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жоболоруна жайгаштырууга жатат, ушул Кодекс менен каралган учурлардан тышкары.

Аракети токтотулган бажы жол-жоболорун колдонуунун алкагында алынган (пайда болгон), даярдалган (алынган) товарлар, Бирликтин бажы аймагында андан кийин жайгаштыруу жана пайдалануу үчүн же Бирликтин бажы аймагынан чыгарып кетүү же мындай аймакка киргизүү үчүн, бажы жол-жоболору колдонуудагы мезгилде алган статусуна жараша, ушундай товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жоболоруна жайгаштырууга жатат, ушул Кодекс менен каралган учурлардан тышкары.

Бирликтин бажы аймагынын чегинен тышкары болгон товарлар, аларга карата бажы жол-жоболорунун аракети токтотулган, Бирликтин бажы аймагынын чегинен тышкары болуу үчүн Бирликтин товарларына карата колдонулуучу бажы жол-жоболоруна жайгаштырууга жатат, ал эми Бирликтин бажы аймагына алып келүү үчүн – чет элдик товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жоболоруна жайгаштырылууга жатат.

8. Ушул берененин 7-пунктуна ылайык, товарларды бажы жол-жоболоруна жайгаштырууда, тиешелүү бажы жол-жоболорунун колдонулушун аяктоо үчүн товарларды бажы жол-жоболоруна жайгаштырууда, мындай товарларга карата бажы жол-жоболорунун колдонулушу токтотулгандан кийин, ушул Кодекс менен каралган бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө өзгөчөлүктөрүн эсепке албастан, ушул Кодекстин 226-беренеси менен каралган өзгөчөлүктөрдөн тышкары ушул Кодекстин жоболору колдонулат.

9. Бажы жол-жоболорунун аракети бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларды же мындай товарлардын кайра иштетилген продуктуларын башка бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу жолу менен, ошондой эле ушул Кодекстин 133-беренесинин 1-пункту менен каралган учурда токтотулушу мүмкүн.

Башка бажы жол-жоболорунун аракетин токтотуп туруу үчүн колдонулган бажы жол-жоболору, ошондой эле бажы жол-жоболорунун аракети токтотулушу мүмкүн болгон учурлар, ушул Кодекс менен, эгерде ушул Кодекс менен каралса – Комиссия тарабынан аныкталат.

Бажы жол-жоболорунун колдонулушун токтотуп туруу жана кайра баштоо тартиби белгиленген учурларда Комиссия тарабынан аныкталат.

130-берене. Бажы жол-жоболорунун аракетинин мөөнөттөрүн узартуу

1. Бажы органы тарабынан белгиленген бажы жол-жоболорунун аракеттеринин мөөнөттөрү бажы органы тарабынан анын убактысы бүткөнгө чейин, ал эми ушул Кодекстин 190-беренесинин 3-пункту жана 178-берененин 3-пункту, 165-берененин 3-пунктуна ылайык ушул Кодекс же мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен каралган учурларда -ушул Кодекс менен каралган мөөнөттөрдүн же Комиссия менен аныкталган же ушул Кодекске ылайык мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен белгиленген мөөнөттөрдүн чегинде ал аяктагандан кийин узартылат.

2. Бажы органы тарабынан белгиленген бажы жол-жоболорунун аракеттеринин мөөнөттөрүн узартуу тартиби мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндөгү мыйзамдары менен белгиленет.

131-берене. Товарларды бажы жол-жобосуна жайгаштырууда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардан башка түрдө белгиленген жана (же) Бирлик жөнүндө Келишимдин 50-беренесине ылайык белгиленген башка алымдар түрүндө ички рынокту коргоо чараларынын сакталышы;

Товарларды бажы жол-жобосуна жайгаштырууда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардан башка түрдө белгиленген жана (же) Бирлик жөнүндө келишимдин 50-беренесине ылайык белгиленген башка алымдар түрүндө ички рынокту коргоо чараларын сактоо, эгерде башкасы ушул Кодекс менен, Бирлик жөнүндө Келишим жана мындай чаралар киргизилүүчү Комиссиянын актылары менен белгиленбесе, аларга жайгаштыруу шарттары мындай чаралардын сакталышын караштырган бажы жол-жоболоруна товарларды жайгаштырууда тастыкталат.

132-берене. Көрсөтүлгөн бажы жол-жобосуна ылайык товарларды колдонуу шарттарын сактоо

1. Бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштыруудан кийин сактоого тийиш болгон, көрсөтүлгөн бажы жол-жобосуна ылайык товарларды колдонуу шарттарын сактоо боюнча милдет декларантка, ошондой эле ушул Кодекске ылайык башка жактарга жүктөлөт.

2. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн жактар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык көрсөтүлгөн бажы жол-жобосуна ылайык товарларды колдонуу шарттары бузулгандыгы үчүн жоопкерчилик тартышат.

133-берене. Бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды алып коюунун (камакка алуунун), конфискациялоонун же мүчө мамлекеттердин менчигине (пайдасына) айландыруунун натыйжасы

1. Бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды алып койгон учурларда, же мындай товарлар камакка алынганда мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык ушул товарларга карата бажы жол-жобосунун аракети токтотулуп турат.

2. Товарларды алып коюуну жокко чыгаруу же аларга карата камакка алууну жокко чыгаруу жөнүндө чечим кабыл алынган учурда, бажы жол-жобосунун аракети мындай чечимдин мыйзамдуу күчүнө кирген күнүнөн кийинки күндөн тартып же мындай чечимде көрсөтүлгөн күндөн тартып кайрадан улантылат.

3. Бажы жол-жобосунун аракети кайрадан улантылганда, бул бөлүккө ылайык каралган пайыздар, кошумча төлөмдөр жана төлөмдөр, бажы жол-жобосунун аракети токтотулуп турган мезгил үчүн эсептелбейт жана төлөнүп берилбейт.

4. Соттун чечими менен бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды конфискациялоодо же мүчө мамлекеттердин менчигине (пайдасына) айландырууда, бул товарларга карата бажы жол-жобосунун аракети токтотулат.

5. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, жакты административдик же кылмыш жоопкерчилигине тартуу учурунда бажы жол-жобосуна ылайык алар тарабынан товарларды колдонуу шарттарынын сакталбагандыгына байланыштуу жана мындай жол берилген сактабагандык бул бажы жол-жобосунун кийинки колдонулушу мүмкүн эместигин билдирип, бажы жол-жобосунун аракети жакты жоопкерчиликке тартуу боюнча тиешелүү чечим күчүнө кирген күндөн кийинки күндөн тартып 15 календардык күндүн ичинде аякташы керек.

Бажы жол-жобосунун аракети ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн мөөнөттө аяктаган кезде бажы жол-жобосунун аракети токтотулат, ал эми товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органдары тарабынан кармалып турат.

20-глава

Ички керектөөлөр үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосу

134-берене. Ички керектөөлөр үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосунун мазмуну жана колдонулушу

1. Ички керектөөлөр үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосу - чет элдик товарларга карата колдонулган бажы жол-жобосу, ага ылайык товарлар Бирликтин бажы аймагында турат жана аларга ээ болуу, пайдалануу жана тескөө боюнча чет элдик товарларга карата бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар менен белгиленген

чектөөлөрсүз колдонулуп жатат, эгерде башкасы ушул Кодекс менен белгиленбесе.

2. Ички керектөөлөр үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар, ушул Кодекстин 126-беренесинин 1-пунктунда көрсөтүлгөн, шарттуу чыгарылган товарлардан башкасы, Бирликтин товарлары статусун алышат.

3. Ички керектөөлөр үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосун төмөнкүлөргө карата колдонууга жол берилет:

1) товарларды кайра иштетүүнүн продуктулары болуп эсептелген, аларга карата бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосу колдонулган, жана резэкспорттун бажы жол-жобосуна ылайык Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыккан товарларга;

2) ушул Кодекстин 184-беренесине ылайык бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун колдонулушун аяктоо үчүн, ушул Кодекстин 277-беренесинин 3-пунктунун биринчи абзацына ылайык бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган эл аралык ташуунун убактылуу ташылып чыккан транспорт каражаттарына;

3) ушул Кодекстин 277-беренесинин 3-пунктунун 2-абзацында каралган учурда эл аралык ташуунун убактылуу ташылып чыккан транспорт каражаттарына.

135-берене. Товарларды ички керектөөлөр үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттары

1. Ички керектөөлөр үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттары болуп төмөнкүлөр эсептелет:

1) ушул Кодекске ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө;

2) ушул Кодекске ылайык атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө;

3) ушул Кодексктин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо;

4) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарга караганда башка түрдө белгиленген ички рынокту коргоо чараларын сактоо жана (же) Бирлик жөнүндө келишимдин 50-беренесине ылайык белгиленген башка алымдар;

2. Ушул Кодекстин 134-беренесинин 3-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн товарларды ички керектөөлөр үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттары болуп төмөнкүлөр саналат:

1) товарларды ички керектөөлөр үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна Бирликтин бажы аймагынан иш жүзүндө ташылып чыккан күндөн кийинки күндөн тартып 3 жыл ичинде жайгаштыруу.

2) товарлардын абалынын өзгөрүүсүз сакталышы, табигый кемүүсүнүн натыйжасында өзгөрүүлөрдөн, ошондой эле ташуунун

(транспортировкаоонун) жана (же) сактоонун кадимки шарттарында табигый кемүүнүн натыйжасында өзгөрүүлөрдөн башка;

3) бажы органдары тарабынан товарларды идентификациялоо мүмкүнчүлүгү;

4) бажы органына Бирликтин бажы аймагынан товарларды алып чыгуу жагдайлары жөнүндө маалыматтардын берилиши, мындай маалыматтар бажылык жана (же) башка документтерди же маалыматтарды берүү менен бышыкталат.

5) ушул берененин 1-пунктунун 1 жана 2-пунктчаларында көрсөтүлгөн шарттарды сактоо.

136-берене. Ички керектөөлөр үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин пайда болушу жана токтотулушу, аларды төлөө мөөнөтү жана эсептөө

1. Ички керектөөлөр үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер декларантта товарларга декларация бажы органы тарабынан катталган учурдан тартып пайда болот.

2. Бир транспорттук (ташуу) документи боюнча, бир жөнөтүүчүдөн бир алуучунун дарегине ташып келинүүчү жана жалпы бажы наркы 200 еврого эквиваленттүү болгон суммадан ашпаган, эгер Комиссия тарабынан мындай сумманын башка өлчөмү аныкталса – Комиссия аныктаган сумманын өлчөмү, бажы органы тарабынан товарларга декларация катталган күнгө колдонгон валютанын курсу боюнча, ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылуучу товарларга карата, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет пайда болбойт. Мында ушул пункттун максаттары үчүн, Бирликтин бажы аймагына ташып келинүүчү товарларды келе турган жерине чейин ташуу (транспортировкаоо), мындай товарларды жүктөөгө, түшүрүүгө же кайра жүктөөгө чыгымдар жана мындай товарларды жүктөөгө, түшүрүүгө же кайра жүктөөгө байланыштуу камсыздандырууга чыгымдар бажы наркына киргизилбейт.

Ушул Кодекстин 199 жана 200-беренелеринде көрсөтүлгөн жана ички керектөөлөр үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет пайда болбойт.

Комиссия, ушул пункттун биринчи абзацы менен каралган суммага караганда, сумманын башка өлчөмүн аныктоого укуктуу, анын чегинде бир транспорттук (ташуу) документ боюнча, бир жөнөтүүчүдөн бир алуучунун дарегине ташып келинүүчү, ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-

жоболоруна жайгаштырылуучу товарларга карата салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет пайда болбойт.

3. Ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылуучу товарларга карата салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча, төмөнкү жагдайлар келип чыкканда, декларанттын милдети токтойт:

1) ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна ылайык, ушул товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөр менен байланышпаган, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонуу менен, товарларды чыгаруу;

2) эгер ушул берененин 5-пункту менен башкасы каралбаса, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу жана (же) ушул берененин 14-пунктунун 1-пунктчасына ылайык, алар эсептелген жана төлөөгө жаткан өлчөмдө аларды төлөтүп алуу;

3) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу мыйзамдарына ылайык, бажы органы тарабынан, авариянын же күч жеткис күчтүн аракетинин кесепетинен чет элдик товарлардын жок кылуу жана (же) кайтарылбас жоготуу фактысын же ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый кемүүнүн натыйжасында мындай товарлардын кайтарылбас жоготуу фактысын таануу, ушул Кодекске ылайык, мындай жок кылуу жана (же) кайтарылбас жоготууга чейин, ушул чет элдик товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү келген учурлардан тышкары;

4) ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна ылайык, товарларды чыгаруудан баш тартуу – товарларга декларацияны каттоодо келип чыккан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерге карата;

5) ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык, бажы декларациясын чакыртып алуу жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарларды чыгарууну жокко чыгаруу – товарларга декларацияны каттоодо пайда болгон алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерге карата;

6) мүчө мамлекеттин мыйзамына ылайык товарларды конфискациялоо же мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландыруу;

7) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органы тарабынан товарлардын кармалышы;

8) кылмыш тууралуу маалыматты текшерүүнүн жүрүшүндө, кылмыш иши боюнча өндүрүштүн же административдик укук бузуу жөнүндө иштин жүрүшүндө (административдик процессти жүргүзүүдө) алынып коюлган же камакка алынган товарларды, убактылуу сактоого же бажы жол-жоболорунун бирине товарларды жайгаштыруу жана аларды кайтаруу тууралуу чечим кабыл алынса, эгерде мурда мындай товарларды чыгаруу жүргүзүлбөсө;

4. Ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга карата, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, ушул товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөр менен байланышпаган жеңилдиктерди колдонуу менен алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча декларанттын милдети төмөнкү жагдайлар пайда болгондо токтойт:

1) ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна ылайык, товарлар чыгарылган күндөн баштап 5 жыл өткөндөн кийин, эгер көрсөтүлгөн товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдүн аракетинин башка мөөнөтү белгиленбесе, ушул берененин 11-пункту менен белгиленген ушул мезгилдин ичинде алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү келбей турган шартта;

2) товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдүн аракетинин башка белгиленген мөөнөтүнүн өтүшү, ушул берененин 11-пункту менен белгиленген ушул мезгилдин ичинде алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү келбей турган шартта;

3) ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна ылайык, товарларды жок кылуу бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу, товарлар чыгарылган күндөн баштап 5 жыл өткөндөн кийин же эгер көрсөтүлгөн товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдүн аракетинин башка мөөнөтү белгиленбесе, ушул берененин 11-пункту менен белгиленген ушул мезгилдин ичинде алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү келбей турган шартта;

4) алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттерди аткаруу жана (же) ушул берененин 14-пунктунун 2-пунктчасына ылайык, алар эсептелген жана төлөөгө жаткан өлчөмдө, ушул берененин 11-пунктунда көрсөтүлгөн кырдаалдар пайда болгондо, аларды төлөтүп алуу;

5) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык, товарлар чыгарылган күндөн баштап 5 өткөндөн кийин ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна ылайык, же эгерде көрсөтүлгөн товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдүн аракетинин башка мөөнөтү белгиленбесе, бажы органы тарабынан, авариянын же күч жеткис күчтүн аракетинин кесепетинен чет элдик товарлардын жок кылуу жана (же) кайтарылбас жоготуу фактысын же ташуунун жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый кемүүнүн натыйжасында мындай товарлардын кайтарылбас жоготуу фактысын таануу, ушул Кодекске ылайык, мындай жок кылуу жана (же) кайтарылбас жоготууга чейин, ушул чет элдик товарларга карата бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү келген учурлардан тышкары;

6) ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна ылайык, товарлар чыгарылган күндөн тартып 5 жыл өткөнгө чейин, товарларды мамлекеттин пайдасына баш тартуу бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу, же товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдүн аракетинин башка белгиленген мөөнөтү өткөнгө чейин;

7) товарларды реэкспорттун бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу, мындай бажы жол-жоболоруна жайгаштырууга чейин, ушул берененин 11-пункту менен белгиленген алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү келбеген шартта;

8) мүчө мамлекеттин мыйзамына ылайык, товарларды конфискациялоо же мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландыруу.

5. Ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга карата, ушул берененин 14-пунктунун 1-пунктчасына ылайык, Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерге ылайык, Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифи менен белгиленген коюмга караганда, алып келүү бажы алымдарын төмөнүрөөк коюмдар менен төлөө менен, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу жана (же) алар эсептелген жана төлөөгө жаткан өлчөмдө аларды төлөтүп алуу, Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифи менен белгиленген коюмдар боюнча алып келүү бажы алымдарынын суммасынын айырмасынын жана товарларды чыгарууда төлөнгөн алып келүү бажы алымдарынын суммасынын өлчөмүндө, же Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерге ылайык белгиленген башка өлчөмдө төлөө милдетин токтотпойт.

6. Ушул берененин 5-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата кирүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттер, ушул пунктта көрсөтүлгөн өлчөмдө, төмөнкү жагдайлар келип чыкканда токтотулат:

1) ушул берененин 14-пунктунун 3- пунктчасына ылайык, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу жана (же) алар эсептелген жана төлөөгө жаткан өлчөмдө аларды төлөтүп алуу;

2) ушул берененин 7-пунктунун биринчи абзацына ылайык, Комиссия тарабынан аныкталган тизмекке киргизилген ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна ылайык, товарлар чыгарылган күндөн тартып 5 жыл өтүшү, эгер Бирликтин алкагында эл аралык келишимдерге же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерге ылайык же Комиссия тарабынан ушул берененин 7-пунктунун биринчи абзацына ылайык, башка мөөнөт белгиленбесе, ал убакыттын ичинде товарлар чет элдик товарлардын статусун сактайт, бул убакыттын ичинде ушул берененин 13-пункту менен белгиленген алып келүү бажы алымдарын төлөө мөөнөтү келбеген шартта;

3) Бирликтин алкагында эл аралык келишимдерге же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерге ылайык белгиленген башка мөөнөттүн өтүшү, ал убакыттын ичинде товарлар чет элдик товарлардын статусун сактайт, бул убакыттын ичинде ушул берененин 13-пункту менен белгиленген алып келүү бажы алымдарын төлөө мөөнөтү келбеген шартта;

4) ушул берененин 7-пунктунун экинчи абзацына ылайык, Комиссия тарабынан аныкталган тизмекке киргизилген товарларга карата, Комиссия тарабынан ушул берененин 7-пунктунун экинчи абзацына ылайык белгиленген мөөнөттүн өтүшү, бул убакыттын ичинде ушул берененин 13-

пункту менен белгиленген алып келүү бажы алымдарын төлөө мөөнөтү келбеген шартта;

5) товарларды мамлекеттин пайдасына баш тартуу бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу;

6) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык, ушул пункттун 2-4-пунктчаларында каралган жагдайлар болгонго чейин, бажы органы тарабынан, авариянын же күч жеткис күчтүн кесепетинен чет элдик товарлардын жок кылуу жана (же) кайтарылбас жоготуу фактысын же ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый кемүүнүн натыйжасында мындай товарлардын кайтарылбас жоготуу фактысын таануу, ушул Кодекске ылайык, мындай жок кылуу жана (же) кайтарылбас жоготууга чейин, ушул берененин 13-пункту менен белгиленген, ушул чет элдик товарларга карата алып келүү бажы алымдарын төлөө мөөнөтү келген учурлардан тышкары;

7) товарларды жок кылуу бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу, мындай товарларды жок кылуу бажы жол-жоболоруна жайгаштырууга чейин, ушул берененин 13-пункту менен белгиленген алып келүү бажы алымдарын төлөө мөөнөтү келбеген шартта;

8) товарларды реэкспорттун бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу, мындай бажы жол-жоболоруна жайгаштырууга чейин, ушул берененин 13-пункту менен белгиленген, алып келүү бажы алымдарын төлөө мөөнөтү келбеген шартта;

9) мүчө мамлекеттин мыйзамына ылайык, товарларды конфискациялоо же мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландыруу.

7. Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерге ылайык, Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифи менен белгиленген коюмга караганда, кирүү бажы алымдарынын төмөнүрөөк коюмдары каралган товарларга карата, Комиссия, ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна ылайык, товарлар чыгарылган күндөн тартып 5 жыл өткөнгө чейин, Бирликтин товарлары статусун ала турган товарлардын тизмегин (тизмектерин) аныктайт.

Комиссия, көрсөтүлгөн товарлардын айрым категорияларына карата, товарлардын тизмегин (тизмектерин) аныктоого ошондой эле мындай мөөнөттү белгилөөгө укуктуу, алар Бирликтин товарлары статусун, ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн мөөнөткө караганда, көбүрөөк мөөнөткө алышат.

8. Ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча декларанттын милдети төмөнкү жагдайлар пайда болгондо токтойт:

1) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу жана (же) ушул берененин 16-пунктуна ылайык, эсептелген жана төлөөгө жаткан өлчөмдө аларды төлөтүп алуу;

2) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык, бажы органы тарабынан, авариянын же күч жеткис күчтүн аракетинин кесепетинен чет элдик товарлардын жок кылуу жана (же) кайтарылбас жоготуу фактысын же ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый кемүүнүн натыйжасында мындай товарлардын кайтарылбас жоготуу фактысын таануу, ушул Кодекске ылайык, мындай жок кылуу жана (же) кайтарылбас жоготууга чейин, ушул чет элдик товарларга карата атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү келген учурлардан тышкары;

3) ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна ылайык, товарларды чыгаруудан баш тартуу – товарларга декларацияны каттоодо пайда болгон атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерге карата;

4) ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык, бажы декларациясын чакыртып алуу жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык, товарларды чыгарууну жокко чыгаруу - товарларга декларацияны каттоодо пайда болгон атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерге карата;

5) мүчө мамлекеттин мыйзамына ылайык, товарларды конфискациялоо же мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландыруу;

6) ушул Кодекстин 51-беренесине ылайык, бажы органы тарабынан товарлардын кармалышы;

7) кылмыш тууралуу маалыматты текшерүүнүн жүрүшүндө, кылмыш иши боюнча өндүрүштүн же административдик укук бузуу жөнүндө иштин жүрүшүндө (административдик процессти жүргүзүүдө) алынып коюлган же камакка алынган товарларды, убактылуу сактоого же бажы жол-жоболорунун бирине товарларды жайгаштыруу жана аларды кайтаруу тууралуу чечим кабыл алынса, эгер мурда мындай товарларды чыгаруу жүргүзүлбөсө;

9. Ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга карата, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет, ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна ылайык, товарлар чыгарылганга чейин аткарууга жатат (алып келүү бажы алымдары, салыктар төлөнүүгө жатат), эгерде ушул Кодекс менен алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөөнүн башка мөөнөтү белгиленбесе.

10. Ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга карата, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, ушул товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөр менен байланышпаган, жеңилдиктерди колдонуу менен алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет ушул берененин 11-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда аткарылууга жатат.

11. Ушул берененин 10-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата, төмөнкү жагдайлар келип чыкканда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү болуп төмөнкүлөр саналат:

1) декларант мындай жеңилдиктерден баш тарткан учурда - ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна товарларды жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларацияга киргизүү күнү, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерден баш тартуу бөлүгүн өзгөртүү күнү;

2) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди берүү жана (же) жеңилдиктерди колдонуу менен ушул товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдүн максаттарын жана шарттарын бузуу аракеттерин жүргүзгөн учурда, анын ичинде мындай аракеттерди жүргүзүү мындай товарлардын жоголушуна алып келсе – көрсөтүлгөн аракеттерди жүргүзгөн биринчи күн, эгер мындай күн такталбаса – ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна товарларды жайгаштыруу күнү;

3) товарлар жоголгон учурда, авариянын же күч жеткис күчтүн аракетинин кесепетинен аларды жок кылуу жана (же) кайтарылбас жоготуу, ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый кемүүнүн натыйжасында кайтарымсыз жоготуу - товарлар жоголгон күн, эгер бул күн такталбаса - ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна товарлар жайгаштырылган күн;

4) эгерде алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди берүү максаттары жана шарттары сакталган учурда жана (же) мындай жеңилдиктерди колдонуу менен байланыштуу, мындай товарлар менен пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдү сактоо, ушул Кодекстин 316-беренесине ылайык тастыкталган эмес деп эсептелсе – ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна товарларды жайгаштыруу күнү;

12. Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерге ылайык, Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифи белгилеген коюмга караганда, алып келүү бажы алымдарын алып келүү бажы алымдарынын төмөнүрөөк коюму менен төлөө менен, ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга карата, алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдет, ушул берененин 13-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккан учурда аткарууга жатат.

13. Ушул берененин 12-пунктунда каралган товарларга карата, төмөнкү жагдайлар келип чыкканда, алып келүү бажы алымдарын төлөө мөөнөтү болуп, төмөнкүлөр саналат:

1) алып келүү бажы алымдарын ыктыярдуу төлөгөн учурда - ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна товарларды жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларацияга алып келүү бажы алымдарын эсептөө бөлүгүндө өзгөртүүлөр киргизилген күн же Бирликтин алкагындагы

эл аралык келишимдерге же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерге ылайык Комиссия тарабынан аныкталган башка күн;

2) ушул Кодекстин 126-беренесинин 4-пункту менен белгиленген, товарларды пайдалануу боюнча чектөөлөрдү бузуу аракеттери жүргүзүлгөн учурда же Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерге ылайык белгиленген башка шарттарды бузууда - көрсөтүлгөн аракеттерди жүргүзгөн биринчи күн, эгерде бул күн такталбаса - ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна товарларды жайгаштыруу күнү;

14. Эгер ушул Кодекс менен башкасы белгиленбесе, алып келүү бажы алымдары, салыктар төлөөгө жатат:

1) ушул берененин 9-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата - товарларга декларацияда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча тарифтик преференцияларды жана жеңилдиктерди эсепке алуу менен, ушул Кодекске ылайык эсептелген алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммасы өлчөмүндө;

2) ушул берененин 10-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата - ушул Кодекске ылайык эсептелген алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммасы өлчөмүндө, товарларга декларацияда тарифтик преференцияларды эсепке алуу менен, жана алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонууга байланыштуу төлөнбөгөн, ал эми ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна ылайык, эгерде мындай товарлар чыккан күндөн баштап, 5 жыл өткөнгө чейин, же товарлар менен пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдүн башка белгиленген мөөнөтү өткөнгө чейин, ушул Кодекстин 176-беренесинин 3-пунктуна ылайык, аларды оңдоо үчүн бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жоболоруна жайгаштырылса – ошондой эле ушул Кодекстин 186-беренесинин 1-6-пункттарына ылайык эсептелген алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын өлчөмүндө;

3) ушул берененин 12-пунктунда каралган товарларга карата, – Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифи менен белгиленген алып келүү бажы алымдарынын коюмдары боюнча ушул Кодекске ылайык эсептелген, алып келүү бажы алымдарынын суммаларынын айырмасы өлчөмүндө, жана товарларды чыгарууда төлөнгөн, алып келүү бажы алымдарынын суммалары, Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерге ылайык, белгиленген башка өлчөмдө;

15. Ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет, ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна ылайык, товарлар чыгарылганга чейин аткарылууга жатат (атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар аткарылууга жатат).

16. Ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга карата, атайын, демпингге каршы,

компенсациялык алымдар, ушул Кодекстин 12-главасында каралган өзгөчөлүктөрдү эсепке алуу менен, товарларга декларацияда эсептелген өлчөмдө төлөнүүгө жатат;

17. Ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга карата, товарларга декларация бергенге чейин, аларды чыгарууда, ушул Кодекстин 137-беренеси менен белгиленген өзгөчөлүктөрдү эсепке алуу менен ушул берене колдонулат.

137-берене. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин пайда болушунун жана токтотулушунун өзгөчөлүктөрү, алардын төлөө мөөнөттөрү жана товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгарууда ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата эсептөөлөр

1. Товарларга декларация берилгенге чейин чыгаруу билдирилген ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболорунда жайгаштырылган товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды мындай товарларга карата төлөө боюнча милдет товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө арыз берген жакта товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө арыз берген бажы органы катталган учурдан тартып башталат.

2. Товарларга декларация берилгенге чейин чыгаруу билдирилген ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө арыз берген жакта төмөнкү жагдайлар келип чыкканда токтотулат:

1) бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы органы тарабынан авариянын же күч жеткис күчтөрдүн аракетинен улам чет өлкөлүк товарлардын жок болушу жана (же) кайтарылгыс жоготулгандыгы фактысы же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый азаюунун натыйжасында мындай товарлардын кайтарылгыс жоготуу фактыларын таануу, эгерде мындай жок болуу же кайтарылгыс жоготуу мындай товарлар чыгарылганга чейин келип чыкса;

2) товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруудан баш тартуу;

3) мындай мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык товарларды конфискациялоо же мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландыруу;

4) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык товарларды бажы органы тарабынан кармалышы;

5) кылмыш жөнүндө кабарды текшерүүнүн жүрүшүндө алынган же камакка салынган товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу же бажы жол-жоболорунун бири боюнча жайгаштыруу, кылмыш иши боюнча өндүрүштүн жүрүшүндө же административдик укук бузуу (административдик процессти жүргүзүү) жөнүндө иш боюнча жана эгерде мурда мындай товарларды чыгаруу жүргүзүлбөсө, аларды кайтаруу жөнүндө чечим кабыл алынса;

3. Товарларга декларация берилгенге чейин чыгарылган, ички керектөө үчүн бажы жол-жобосунда чыгарылган товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө арыз берген жакка төмөнкү жагдайлар келип чыкканда токтотулат:

1) бажы органдары тарабынан электрондук документ жөнөтүлгөн же болбосо бажы органы тарабынан ушул Кодекстин 120-беренесинин 17-пунктунда көрсөтүлгөн төмөнкүдөй белгилер коюлса, эгерде товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктер мындай товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөр менен коштолбосо;

2) бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу жана (же) аларды ушул берененин 12-пунктунун 1-пунктчасына ылайык өндүрүп алуу өлчөмдөрдө, эсептөөлөрдө жана төлөнүүгө жатса, эгерде ушул берененин 4 жана 5-пункттарында, ошондой эле бажы органы тарабынан электрондук документ жөнөтүлсө же болбосо ушул Кодекстин 120-беренесинин 17-пунктунда көрсөтүлгөн тиешелүү белгилер бажы органы тарабынан коюлса;

3) мындай мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарларды конфискациялоо же мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландыруу.

4. Эгерде ички керектөө үчүн чыгарылган бажы жол-жобосунда жайгаштырылган товарларга карата товарлар декларация берилгенге чейин чыгарылса жана аларга карата бажы органы тарабынан электрондук документ жөнөтүлсө, же болбосо ушул Кодекстин 120-беренесинин 17-пунктунда көрсөтүлгөн тиешелүү белгилер коюлса, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, төлөө боюнча жеңилдиктер колдонулса, мындай товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөр менен коштолсо, алып келүү бажы алымдарын, мындай товарларга карата салыктарды төлөө боюнча милдет ушул Кодекстин 136-беренесинин 4-пунктунда каралган жагдайлар келип чыкканда мындай товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө арыз берген жакта токтотулат.

5. Эгерде ички пайдалануу үчүн чыгарылган декларация берилгенге чейин бажы жол-жобосунда жайгаштырылган товарларга карата жана аларга карата бажы органы тарабынан электрондук документ жөнөтүлсө же болбосо ушул Кодекстин 120-беренесинин 17-пунктунда тиешелүү белгилер коюлса, Бирликтин алкагында эл аралык келишимдерге же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерге ылайык алып келүү бажы алымдары

Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифинде белгиленген алып келүү бажы алымдарынын коюмдарынан кыйла төмөн алып келүү бажы алымдары төлөнсө, алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттерди аткаруу жана (же) аларды ушул берененин 12-пунктунун 1-пунктчасына ылайык өлчөмдөрдө же эсептөөлөрдө төлөөгө тиешелүү өндүрүп алуу, Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифинде белгиленген алып келүү бажы алымдарынын коюмдары боюнча эсептелген алып келүү бажы алымдарынын суммалары жана товарларды чыгарууда төлөнгөн алып келүү бажы алымдарынын же болбосо Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге ылайык белгиленген башка өлчөмдөгү суммалар же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдердеги суммалар айырмасы өлчөмүндө алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдетти токтотпойт. Алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча мындай милдет товарларга декларация бергенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө арыз берген жакта ушул Кодекстин 136-беренесинин 6-пунктунда каралган милдеттер келип чыкканда токтотулат.

6. Товарларга декларация бергенге чейин чыгарылган ички керектөө үчүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө арыз берген жакта төмөнкү жагдайлар келип чыкканда токтотулат:

1) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө жана (же) аларды ушул берененин 13-пунктуна ылайык төлөнүүчү өлчөмдөрдө, эсептөөлөрдө милдеттерди аткаруу жана бажы органы тарабынан электрондук документти жөнөтүү же болбосо ушул Кодекстин 120-беренесинин 17-пунктунда көрсөтүлгөн тиешелүү белгилерди коюу;

2) бул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык товарларды конфискациялоо же мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландыруу.

7. Ички керектөө үчүн бажы жол-жобосунда жайгаштырылган товарларга карата товарларга декларация берилгенге чейин чыгарылган жана аларга карата товарларга декларация ушул Кодекстин 120-беренесинин 16-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттөн кечиктирбестен берилген товарларга карата декларация, ал эми ушул Кодекстин 441-берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттөн кечиктирбестен экономикалык ыйгарым укуктуу оператор декларанты катары чыккан товарларга карата, алып келүү бажы алымдарын, салыктарын төлөө боюнча милдет, эгерде алып келүү бажы алымдарын, салыктарын төлөөнүн башка мөөнөтү ушул Кодекске ылайык белгиленбесе товарларга декларация берилгенге чейин алып келүү бажы алымдарын, салыктарын төлөө боюнча милдет аткарылууга тийиш (алып келүү бажы алымдары, салыктар төлөнөт).

8. Эгерде товарларга декларация берилгенге чейин чыгарылган ички керектөө үчүн бажы жол-жоболорунда жайгаштырылган товарларга карата бажы органы тарабынан электрондук документ жөнөтүлсө же болбосо ушул Кодекстин 120-беренесинин 17-пунктунда көрсөтүлгөн тиешелүү белгилер коюлса, мындай товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөр

менен коштолгон алып келүү бажы алымдарын, салыктарын төлөө боюнча жеңилдиктер колдонулса, мындай товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарын төлөө боюнча милдет ушул Кодекстин 136-беренесинин 11-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар жана мөөнөттөр келип чыкканда аткарылууга тийиш.

9. Эгерде товарларга декларация берилгенге чейин чыгарылган, ички керектөө үчүн бажы жол-жобосунда жайгаштырылган товарларга карата жана бажы органы тарабынан аларга карата электрондук документ жөнөтүлсө же болбосо ушул Кодекстин 120-беренесинин 17-пунктунда көрсөтүлгөн тиешелүү белгилер коюлса, Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерге ылайык алып келүү бажы алымдары Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифинде белгиленген алып келүү бажы алымдарынын төмөн коюмдары боюнча төлөнсө, ушул Кодекстин 136-беренесинин 13-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар жана мөөнөттөр келип чыкканда аткарылууга тийиш.

10. Эгерде товарларга декларация берилгенге чейин чыгарылган, ички керектөө үчүн бажы жол-жобосунда жайгаштырылган товарларга карата жана аларга карата товарларга декларация ушул Кодекстин 120-беренесинин 16-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттөн кечиктирилбестен берилсе, ал эми ушул Кодекстин 441-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттөн кечиктирбестен экономикалык ыйгарым укуктуу оператор декларанты катары чыккан товарларга карата атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети товарларга декларация берилгенге чейин аткарылууга тийиш (атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнөт).

11. Эгерде товарларга декларация берилгенге чейин чыгарылган, ички керектөө үчүн бажы жол-жобосунда жайгаштырылган товарларга карата, ушул Кодекстин 120-беренесинин 16-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөт бүткөнгө чейин товарларга декларация берилбесе, ал эми ушул Кодекстин 441-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөт аяктаганга чейин ыйгарым укуктуу экономикалык оператор декларанты катары чыккан товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет аткарылууга тийиш. Алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү ушул Кодекстин 16-пунктунда көрсөтүлгөн күндүн акыркы күнүндө, ал эми ыйгарым укуктуу экономикалык оператор декларанты катары чыккан товарларга карата – ушул Кодекстин 441-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн акыркы күнү эсептелет.

12. Алып келүү бажы алымдары, салыктар төмөнкүдөй төлөнүүгө тийиш:

1) ушул берененин 7-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата – алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча тарифтик преференцияларды жана жеңилдиктерди эске алуу менен товарлардын

декларациясында ушул Кодекске ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды эсептөөлөргө ылайык суммалар өлчөмүндө;

2) ушул берененин 8-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата – алып келүү бажы алымдарын, салыктарын төлөө боюнча жеңилдиктер колдонгондугуна байланыштуу тарифтик преференцияларды жана төлөнбөгөндөрдү эске алуу менен товарлардын декларациясында ушул Кодекске ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөгү суммалар өлчөмүндө, ал эми эгерде мындай товарлар чыгарылган күндөн тартып 5 жыл бүткөнгө чейин ички керектөө үчүн бажы жол-жобосуна ылайык же болбосо товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдү башка белгиленген мөөнөтү бүткөнгө чейин ушул Кодекстин 176-беренесинин 3-пунктуна ылайык аларды оңдоо үчүн бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна товарлар жайгаштырылса – ушул Кодекстин 186-беренесинин 1-6-пункттарына ылайык эсептелген алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларынын өлчөмүндө;

3) ушул берененин 9-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата – алып келүү бажы алымдарынын, Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифинде белгиленген алып келүү бажы алымдарынын коюмдары боюнча ушул Кодекске ылайык эсептелген алып келүү бажы алымдарынын суммаларынын айырмасынын жана товарларды чыгарууда төлөнгөн алып келүү бажы алымдарынын суммаларынын өлчөмүндө, же болбосо Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерде же Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерде белгиленген башка өлчөмдө.

13. Ушул берененин 10-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 12-главасында каралган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен товарларга декларацияда эсептелген өлчөмдө төлөнүүгө тийиш.

14. Ушул берененин 11-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата, төлөнүүгө тийиш болгон эсептөө базасы үчүн алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар мындай арыз менен бирге берилген документтерде жана товарларды чыгаруу жөнүндө арызда көрсөтүлгөн маалыматтардын негизинде аныкталат.

Эгерде Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товарлардын коду 10дон кем эмес белгилердин саны менен топтоо деңгээлинде аныкталган учурда:

бажы алымдарын эсептөө үчүн мындай топтоого кирген тиешелүү товарлардын бажы алымдарынын эң чоң коюму колдонулат;

салыктарды эсептөө үчүн кошумча нарк салыгынын эң чоң коюму колдонулат, мындай топтоо кирген тиешелүү товарлардын акциздеринин эң чоң коюмуна (акциз салыгы же акциз жыйымы) карата бажы алымдарынын эң чоң коюмдары белгиленген;

атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын мындай топтоо кирген

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 4-главасына ылайык тастыкталган товарлар чыгарылган жерге жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтарга

жараша эсептелет. Эгерде товарлар чыгарылган жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтар тастыкталбаган учурда, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасындагы товардын кодунун ошол эле товарларга карата белгиленген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюмдарына жараша эсептелет, эгерде товарлардын классификациясы 10 белгинин деңгээлинде ишке ашырылса, же болбосо Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык топко келген коддор 10дон аз белги сандары менен топтун деңгээлинде аныкталса.

15. Эгерде ушул берененин 11-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата кийин товарларга декларация берилген учурда бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар товарларга декларациядагы көрсөтүлгөн маалыматтарга жараша, ушул Кодекске эсептелген сумманын өлчөмүндө төлөнөт. Бажы алымдарынын, салыктын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын ашыкча төлөнгөн же ашыкча өндүрүлүп алынган суммаларын кайтарып берүү (чегерүү) ушул Кодекстин 76-беренесине жана 10-главага ылайык ишке ашырылат.

138-берене. Ушул Кодекстин 134-беренесинин 3-пунктунда
көрсөтүлгөн товарларга карата алып келүү бажы
алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы,
компенсациялык алымдарды төлөө өзгөчөлүктөрү

1. Ушул Кодекстин 134-беренесинин 3-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн товарларды ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырууда алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар кайра иштетүүнүн бажы жол-жоболорунда жайгаштырылган жана ушул Кодекстин 134-беренесинин 3-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн товарларды даярдоо үчүн колдонулган чет өлкөлүк товарлар алардын чыгуу ченемдерине ылайык ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандай төлөнүүгө тийиш болгон алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларынын өлчөмүндө төлөнүүгө жатат.

Көрсөтүлгөн товарларга карата алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 175-беренесинин 1-пунктуна ылайык эсептелет.

2. Ушул берененин 1-пунктуна ылайык төлөнгөн (өндүрүлгөн) алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларынан товарларды кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштыруу күнүнөн тартып төлөө мөөнөтү узартылган көрсөтүлгөн суммаларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер токтотулган күнгө чейинкидей пайыздар төлөнүүгө

тийиш.

Көрсөтүлгөн пайыздар ушул Кодекстин 60-беренесине ылайык эсептелет жана төлөнөт.

Бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун аракети ушул Кодекстин 173-беренесинин 3-пунктуна ылайык токтотулуп турган учурда, ушул пунктта каралган пайыздар бажы жол-жобосунун аракети токтотулуп турган мезгилге эсептелбейт жана төлөнбөйт.

3. Ушул Кодекстин 134-беренесинин 3-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн товарлар ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган учурда алып келүү бажы алымдары, салыктар ушул Кодекстин 186-беренесине ылайык мындай товарлар кайра иштетүү продуктулары болуп саналган сыяктуу эсептелет жана төлөнүүгө тийиш.

21-глава.

Экспорттун бажы жол-жобосу

139-берене. Экспорттун бажы жол-жобосунун мазмуну жана колдонулушу

1. Экспорттун бажы жол-жобосу – Бирликтин товарларына карата колдонулуучу бажы жол-жобосу, ага ылайык мындай товарлар анын чектеринен тышкары дайыма болушу үчүн Бирликтин бажы аймагынан ташып чыгарылат.

2. Экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган жана иш жүзүндө Бирликтин бажы аймагынан чыгарылган товарлар ушул Кодекстин 303-беренесинин 4 жана 7-пункттарына ылайык мындай товарлар Бирликтин товарларынын статусун сактап калган учурлардан тышкары да Бирликтин товарларынын статусунан ажырашат.

3. Төмөнкүлөргө карата экспорттун бажы жол-жобосун колдонууга жол берилет:

1) Бирликтин бажы аймагынан чыгарылгандар:

ушул Кодекстин 184-беренесинин 2-пунктунун 1-пунктчасына ылайык бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун аракети аякташы үчүн, ушул Кодекстин 176-беренесинин 3-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн товарлардан башкалар, бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар; ушул Кодекстин 231-беренесинин 2-пунктуна ылайык убактылуу чыгарылган бажы жол-жобосунун колдонулушу аякташы үчүн убактылуу чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар;

Комиссия тарабынан каралган учурлардагы мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына жана Комиссиянын ушул Кодекстин 254-беренесине ылайык аныкталган учурларда атайын бажы жол-жоболорунун аракетинин аякташы үчүн атайын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар;

ушул Кодекстин 276-беренесинин 5-пунктуна ылайык эл аралык ташуулардын транспорт каражаттары;

ушул Кодекстин 303-беренесинин 5-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн товарлар;

2) ушул Кодекстин 184-беренесинин 2-пунктунун 3-пунктчасына ылайык бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун аракети аякташы үчүн кайра иштетүү продуктулары;

3) Бирликтин бажы аймагынан чыгаруу үчүн ушул Кодекстин 131-беренесинин 5-пунктунда көрсөтүлгөн товарлар.

4. Ушул берененин 3-пунктунун 1 жана 2-пунктчаларында көрсөтүлгөн товарлар аларды Бирликтин бажы аймагына алып келүүсүз экспорттоонун бажы жол-жобосуна жайгаштырылат.

5. Ушул Кодекстин 207-беренесинин 5-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн товарлар ушул Кодекстин 215-беренесинин 4-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорунун же эркин кампанын бажы жол-жоболорунун аракетинин аякташы үчүн экспорттун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлар Бирликтин бажы аймагынан мындай товарлар экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күндөн кийинки күндөн тартып 1 жылдан ашпаган мөөнөттө чыгарылууга тийиш.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында андан азыраак мөөнөт белгилениши мүмкүн, ал ичинде көрсөтүлгөн товарлар Бирликтин бажы аймагынан чыгарылууга тийиш.

Алар жок кылынган жана (же) авариядан же күч жеткис күчтөрдөн улам кайтарылгыс жок болгон учурларды же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) талаптагыдай шарттарында табигый кемүүнүн натыйжасында жоготулган учурлардан тышкары, көрсөтүлгөн товарларды Бирликтин бажы аймагынан чыгарууда ушул пункттун биринчи абзацында каралган же болбосо ушул пункттун экинчи абзацына ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген мөөнөт аяктаганга чейин экспорттун бажы жол-жобосунун аракети токтотулат, ал эми мындай товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органдары тарабынан кармалат.

Эгерде экспорттун бажы жол-жобосунун аракети токтотулган учурда алар ЭЭЗ аймагында же болбосо эркин кампада болсо, көрсөтүлгөн товарлар бажы органдары тарабынан кармалбайт.

140-берене. Товарларды экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттары

Товарларды экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

ушул Кодекске ылайык алып чыгуу бажы алымдарын төлөө;

ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо;

Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерде, мүчө мамлекеттердин ортосундагы эки тараптуу эл аралык келишимдерде жана мүчө мамлекеттердин үчүнчү тараптар менен эл аралык келишимдеринде каралган башка шарттарды сактоо.

141-берене. Экспорттун бажы жол-жоболорунда жайгаштырылган товарларга карата алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттердин пайда болушу жана токтотулушу, аларды төлөөнүн мөөнөттөрү жана эсептөө

1. Экспорттун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга карата алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдет декларантта товарларга декларацияны бажы органдары каттаган учурдан тартып пайда болот.

2. Экспорттун бажы жол-жоболорунда жайгаштырылган товарларга карата алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдет декларантта төмөнкү жагдайлар келип чыкканда токтотулат:

1) алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонуу экспорттун бажы жол-жобосуна ылайык товарларды чыгаруу;

2) алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттердин аткарылышы жана (же) аларды ушул берененин 4-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүгө тийиш болгон өлчөмдөрдө өндүрүп алуу;

3) товарларга декларацияны каттоодо пайда болгон алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттерге карата – экспорттун бажы жол-жоболоруна ылайык товарларды чыгаруудан баш тартуу;

4) товарларга декларацияны каттоодо пайда болгон алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттерге карата – ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык товарларга декларацияны кайра чакыртып алуу жана (же) ушул Кодекстин 113-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарларды чыгарууну жокко чыгаруу;

5) мындай мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарларды конфискациялоо же мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландыруу;

6) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органдары тарабынан товарларды кармоо;

7) кылмыш иши боюнча же административдик укук бузуу (административдик процессти жүргүзүү) жөнүндө иш боюнча өндүрүштүн жүрүшүндөгү кылмыш жөнүндө кабарды текшерүүнүн жүрүшүндө алынган же камак салынган товарларда бажы жол-жоболорунун бири боюнча убактылуу сактоого жайгаштырылган же товарлардын бажы жол-жоболорунун биринде жайгаштырылган товарларга карата эгерде мурда мындай товарлар чыгарылганга чейин аларды кайтаруу жөнүндө чечим кабыл алынса.

3. Алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдет эгерде ушул Кодексте башка мөөнөт белгиленбесе экспорттун бажы жол-жоболоруна ылайык товарлар чыгарылганга чейин аткарылууга тийиш (алып чыгуу

бажы алымдары төлөнүүгө тийиш).

4. Алып чыгуу бажы алымдары алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча жеңилдиктерди эске алуу менен товарларга декларацияда эсептелген алып чыгуу бажы алымдарынын суммасынын өлчөмүндө төлөнүүгө тийиш.

22-глава

Бажы транзитинин бажы жол-жоболору

142-берене. Бажы транзитинин бажы жол-жоболорунун мазмуну жана колдонулушу

1. Бажы транзитинин бажы жол-жоболору – бажы жол-жобосу, ага ылайык товарларды жөнөткөн бажы органынан дайындалган бажы органына чейин бажы жол-жобосунун алдында товарлар жайгаштырылган шарттар сакталганда бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөбөстөн товарлар ташылат (транспортировкаланат).

2. Бажы транзитинин бажы жол-жоболору төмөнкүлөрдө колдонулат:

1) башка бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды, ошондой эле Бирликтин товарларын Бирликтин бажы аймагы боюнча ташуу (транспортировкалоо) үчүн:

Комиссия тарабынан аныкталган учурларда экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган;

ушул Кодекстин 207-беренесинин 8-пунктунда каралган учурда бир ЭЭЗ аймагынан экинчи ЭЭЗ аймагына ташылуучу эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандар;

2) Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликтин мүчөсү болбогон мамлекеттин аймагы жана (же) Бирликтин товарларын деңиз аркылуу жана ушул Кодекстин 302-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк товарларды ташуу (транспортировкалоо) үчүн.

3. Бажы транзитинин бажы жол-жоболору товарларды төмөнкү жерлерде ташууда (транспортировкалоодо) колдонулат:

1) келген жериндеги бажы органынан кеткен жериндеги бажы органына чейин;

2) 1) келген жериндеги бажы органынан ички бажы органына чейин;

3) ички бажы бажы органынан кеткен жериндеги бажы органына чейин;

4) бир ички бажы органынан экинчи ички бажы органына чейин;

5) Бирликтин мүчөсү болбогон мамлекеттердин аймагы жана (же) деңиз аркылуу ташууда бажы органдарынын ортосунда.

4. Бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар чет өлкөлүк товарлар статусун сактап калышат.

5. Бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган

Бирликтин товарлары, ушул Кодекстин 307-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн учурлардан жана ушул Кодекстин 304-беренесинин 17-пунктуна ылайык Комиссия тарабынан аныкталган учурлардан тышкары, Бирликтин товарлары статусун сактап калышат.

6. Бирликтин бажы аймагы боюнча ташуу (транспортировкалоо) үчүн төмөнкү чет өлкөлүк товарлар бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылбайт:

1) эл аралык ташууну ишке ашыруу убагында Бирликтин аймагында орто аралык, айласыздан же техникалык конууну мындай товарларды түшүрбөй туруп, конгон аба кемесиндеги товарлар;

2) Бирликтин бажы аймагына келгенден кийин Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарлар ташылган жерди таштап кетпей туруп жана Бирликтин бажы аймагынан чыккан товарлар;

3) электр берүү чубалгылары боюнча ташылган товарлар;

4) ушул Кодексте каралган учурлардагы башка товарлар.

7. Бирликтин бажы аймагы боюнча ташуу (транспортировкалоо) үчүн бажы жол-жобосунда жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар ушул Кодексте жана (же) бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган учурларда бажы транзитинин бажы жол-жоболорунда жайгаштырылат.

8. Бирликтин мүчөсү болбогон мамлекеттин аймагы аркылуу Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын башка бөлүгүнө жана (же) деңиз аркылуу ташылуучу Бирликтин товарларына жана ушул Кодекстин 302-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк товарларга карата ушул Кодекстин 43-главасында аныкталган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен бажы транзитинин бажы жол-жоболору колдонулат.

9. Жекече пайдалануу үчүн товарларга, эл аралык почта жөнөтүүлөрү, куур түтүк транспорту менен жөнөтүлүүчү товарларга карата ушул Кодекстин 263, 287 жана 294-беренелеринде аныкталган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен бажы транзитинин бажы жол-жоболору колдонулат.

10. Бир гана мүчө мамлекеттин аймагы боюнча ташылуучу товарларга карата бажы транзитинин бажы жол-жоболорун колдонуунун өзгөчөлүктөрү бажылык жөнгө салуу жөнүндө ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгилениши мүмкүн.

11. Чогултулбаган же бириндетилген түрдө, анын ичинде толукталбаган же аягына чейин бүткөрүлбөгөн түрдө эл аралык ташуунун бир же бир нече транспорттук каражаттары менен белгилүү бир мезгилдин ичинде эки же андан ашык мүчө мамлекеттердин аймактары аркылуу ташылуучу, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүлүүчү товарларга карата бажы транзитинин бажы жол-жоболорун колдонуунун өзгөчөлүктөрү Комиссия тарабынан аныкталат.

12. Транспорттун ар кандай (эки же андан ашуун) түрлөрү менен Бирликтин бажы аймагы боюнча ташылуучу товарларга карата бажы

транзитинин бажы жол-жоболорун колдонуунун өзгөчөлүктөрү Комиссия тарабынан аныкталат.

143-берене. Товарларды бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштыруунун шарттары

1. Товарларды Бирликтин бажы аймактары боюнча ташуу (транспортировкалоо) үчүн аларды бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштыруунун шарттарынан болуп төмөнкүлөр саналат:

1) чет өлкөлүк товарларга карата – ушул Кодекстин 146-беренесине ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуу;

2) чет өлкөлүк товарларга карата – Комиссия тарабынан аныкталуучу учурларда ушул Кодекстин 146-беренесине ылайык атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуу;

3) ушул Кодекстин 341-беренесинде каралган ыкмалар менен товарларды идентификациялоо мүмкүнчүлүктөрүн камсыз кылуу;

4) эгерде товарлар транспорттук каражаттын жүк жайларында (бөлүктөрүндө) ташылса, эл аралык ташуунун транспорт каражаттарынын ушул Кодекстин 364-беренесинде көрсөтүлгөн талаптарга ылайык келиши, аларга бажы пломбалары жана мөөрлөрү коюлат;

5) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салуулардын жана чектөөлөрдүн сакталышы.

2. Бирликтин товарларын ташуунун шарттары, анын ичинде почта жөнөтүүлөрү Бирликтин товарлары жана ушул Кодекстин 302-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн бажы транзитинин бажы жол-жоболорундагы чет өлкөлүк товарлар Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн аларды Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө ташуу (транспортировкалоо) үчүн Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймагы жана (же) деңиз аркылуу ташуу ушул Кодекстин 304-306-беренелеринде аныкталган.

3. Бажы транзитинин бажы жол-жоболорунда жайгаштырылган транспорттун эки же андан ашуун түрүн пайдалануу менен Бирликтин бажы аймагы боюнча ташылуучу товарлардын декларанты катары ушул Кодекстин 83-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн адам, же болбосо мындай мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык транспорттун эки жана андан ашуун түрлөрүн пайдалануу менен ташылуучу товарларга карата ыйгарым укукка ээ болуучу мүчө мамлекеттин адамы чыгышы мүмкүн жана ал мындай товарларды ташууну уюштурууну камсыздайт.

4. Товарларды бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырууда жөнөтүүчү бажы органы ушул Кодекстин 144-беренесине ылайык бажы транзитинин мөөнөттөрүн белгилейт, ушул Кодекстин 145, 263 жана 304-беренелерине ылайык товарларды жеткирүү жерлерин аныктайт, ушул Кодекстин 341-беренесине ылайык товарларды идентификациялоону, аларга документтерди ишке ашырат.

Товарлар суу же аба кемелери менен ташылгандан башка да товарлар ташуу ушул Кодекстин 364-беренесинде көрсөтүлгөн же ушул Кодекстин 341-беренесинде каралган идентификациялоонун башка ыкмаларынан тышкары идентификациялоо бөлүгүнүн талаптарына ылайык транспорт каражатынын жүк жайында (бөлүгүндө) ишке ашырылган учурда, ушул пункттун үчүнчү абзацында каралган учурлардан тышкары, транспорт каражатынын же анын бөлүгүнүн жүк жайында (бөлүгүндө) пломба салуу жолу менен камсыз кылынууга тийиш.

Транспорт каражатынын же анын бөлүгүнүн жүк жайына (бөлүгүнө) пломба коюу тирүү жаныбарларды ташууда, почта сыйымдуулуктарындагы (почта мүшөктөрүндө, почта контейнерлеринде) болгон эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө, ошондой эле Бирликтин мүчөсү болбогон мамлекеттердин аймагы боюнча ташууда транспорт каражатынын жүк жайында (бөлүгүндө) же анын бажы транзитинин бажы жол-жоболорунда жайгаштырылбаган товарлар менен бирге бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлардын бөлүгүнө пломба коюу талап кылынбайт.

144-берене. Бажы транзитинин мөөнөтү

1. Бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна товарларды жайгаштырууда жөнөткөн бажы органы мөөнөттү белгилейт, анын ичинде товарлар жөнөткөн бажы органынан дайындалган бажы органына чейин жеткирилүүгө тийиш (мындан ары – бажы транзитинин мөөнөтү).

2. Темир жол транспорту менен ташылуучу товарларга карата бажы транзитинин мөөнөтү 1 айдагы 2 миң километр эсебинде белгиленет, бирок ал 7 календардык күндөн аз болбойт.

Ташуу (транспортировка) транспорттун башка түрү менен ишке ашырылган товарларга карата бажы транзитинин мөөнөтү транспорттун түрүнө жана транспорт каражатынын мүмкүнчүлүктөрүнө жараша товарларды ташуунун (транспортировка) адаттагыдай мөөнөтүнө ылайык, товарларды ташуунун белгиленген маршрутунун, ташуунун башка шарттарынын жана (же) декларанттын же ташуучунун арызынын, ошондой эле транспорт каражатын айдоочунун эмгек жана эс алуу режиминин талаптарын эске алуу менен мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринин негизинде белгиленет, бирок бажы транзитинин четки мөөнөтүнөн ашпайт.

3. Бажы транзитинин четки мөөнөтү 1 айда 2 миң километр эсебинде аныкталган мөөнөттөн же болбосо бажы транзитинин бажы жол-жоболорунда жайгаштырылган товарларды ташуунун өзгөчөлүктөрүнө жараша Комиссия тарабынан аныкталган мөөнөттөн ашпайт.

4. Бажы органы белгилеген бажы транзитинин мөөнөтү декларанттын же ташуучунун жүйөлүү кайрылуусу боюнча ушул берененин 3-пунктунда белгиленген четки мөөнөттөн узартылышы мүмкүн.

Бажы транзитинин мөөнөтүн узартууга байланышкан бажы операцияларын жасоонун тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

145-берене. Товарлар жеткирилүүчү жер. Товарлар жеткирилүүчү жердин өзгөрүшү

1. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштырууда жөнөтүүчү бажы органы бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар кайсыл жакка жеткирилүүгө тийиш болгон жерди аныктайт (мындан ары – товарлар жеткирилүүчү жер).

2. Товарлар жеткирилүүчү жер, эгерде ушул берененин 3-5-пункттарында башкасы белгиленбесе, транспорттук (ташуу) документтеринде көрсөтүлгөн бара турган пункт жөнүндө маалыматтардын негизинде аныкталат.

Товарлар жеткирилүүчү жер бара турган бажы органынын ишмердигинин регионундагы бажы контролунун зонасы болуп эсептелет. Мында алар келген жеринен ташылуучу товарлар, эгерде ушул Кодекс жана (же) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында башкасы белгиленбесе, бажы органы жайгашкан жерге жеткирилет.

Темир жол транспорту менен ташылуучу товарлар жеткирилүүчү жер дайындалган станцияга тикелей жакын жайгашкан жалпы пайдалануудагы эмес темир жолдорундагы же дайындалган станцияга келүүчү жолдордогу дайындалган станциядагы бажы контролунун зонасы болуп саналат.

3. Бир мүчө мамлекеттин аймагынын чектеринде товарларды ташууда (транспортировкалоодо) жөнөтүүчү бажы органы бажылык жөнгө салуу жөнүндө ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген учурда транспорттук (ташуу) документтерде көрсөтүлгөн маалыматтарга карабастан товарлар жеткирилүүчү жерди белгилөөгө укуктуу.

4. Эки же андан ашык мүчө мамлекеттердин аймактары боюнча товарларды ташууда (транспортировкалоо) жөнөтүүчү бажы органы Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерде каралган учурларда жана (же) Комиссия аныктаган башка учурларда транспорттук (ташуу) документтерде көрсөтүлгөн маалыматтарга карабастан товарлар жеткирилүүчү жерди аныктоого укуктуу.

5. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттердин аймагы жана (же) деңиз аркылуу товарларды ташууда (транспортировкалоодо) жөнөтүүчү бажы органы ушул Кодекстин 304-беренесинин 8 жана 9-пункттарында көрсөтүлгөн учурларда жана (же) Комиссия аныктаган башка учурларда транспорттук (ташуу) документтерде көрсөтүлгөн маалыматтарга карабастан товарлар жеткирилүүчү жерди аныктоого укуктуу.

6. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун бажы контролунун зонасы болуп саналган экинчи же үчүнчү типтеги күбөлүктөргө ээ болгон курулмалары, жайлары (жайлардын бөлүктөрү) жана (же) ачык аянттары (ачык аянттардын бөлүктөрү) эгерде транспорттук (ташуу) документтерге ылайык мындай товарларды мындай ыйгарым укуктуу экономикалык

операторунун курулмаларына, жайларына (жайлардын бөлүктөрүндө) жана (же) ачык аянттарга (ачык аянттардын бөлүктөрүнө) жеткирүү керек болсо алар келген жеринен товарлар жеткирилүүчү жер катары аныкталышы мүмкүн.

7. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарлар ташылган (транспортировкаланган) учурда транспорт тармагындагы мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык дайындалган пункт өзгөрсө, бажы органынын уруксат берүүсү менен товарлар жеткирилүүчү жер өзгөртүлүшү мүмкүн.

Жеткирилүүчү жердин өзгөрүшүнө бажы органынын уруксатын алуу үчүн ташуучу эркин формада түзүлгөн товарлар жеткирилүүчү жер өзгөргөндүгү жөнүндө арызы менен анын жолунда жайгашкан ар кандай бажы органына кайрылууга укуктуу. Товарлар жеткирилүүчү жер өзгөргөндүгү жөнүндө арыз менен бирге дайындалган пункттун өзгөрүшүн тастыктаган документтер, транзиттик декларация жана товарлардын башка документтери берилет.

Товарлар жеткирилүүчү жердин өзгөрүшүнө уруксат алуу ушул пункттун экинчи абзацында көрсөтүлгөн арыз жана документтер алынган күндөн кийинки күндөн кечиктирилбестен бажы органы тарабынан кабыл алынат. Товарлар жеткирилүүчү жердин өзгөрүшүнө уруксат берилгенден кийин жеткирилүүчү жери өзгөргөн товарларга карата бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракети аяктайт жана товарлар бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылууга тийиш.

Товарлар жеткирилүүчү жердин өзгөрүшүнө бажы органынын уруксатын алууга байланышкан бажы операцияларын аткаруунун тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

Эгерде мындай жеткирилүүчү жер жөнөтүүчү бажы органы тарабынан баштапкы белгиленген бажы органынын ишмердигинин регионунда жайгашкан болсо, бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тартипте, бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракети аяктабастан товарлар жеткирилүүчү жердин өзгөрүшүнө жол берилет.

146-берене. Бажы транзитинин бажы жол-жобосунда бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуу

1. Ушул Кодекстин 9-главасына ылайык бажы транзитинин бажы жол-жобосунда бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуу ушул Кодекстин ушул беренесин жана 271 жана 287-беренелерин эске алуу менен аткарылат.

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуу ушул Кодекстин 143-

беренесинин 1-пунктунун 2-пунктчасына ылайык бажы транзитинин бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштыруунун шарты болуп саналса, мындай камсыз кылуу ушул берененин жоболорун эске алуу менен ушул Кодекстин 75-беренелерине ылайык берилет.

2. Жекече пайдалануу үчүн товарларды жана эл аралык почта жөнөтүүлөрүнөн башка товарларды бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырууда бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуунун өлчөмү, эгерде транзиттик декларацияны каттоо датасында товарлар ички пайдалануу үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосунда же алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча тарифтик преференцияларды жана жеңилдиктерди колдонбостон, экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылса, мүчө мамлекеттердеги төлөнүүгө тийиш болгондой бажы алымдарынын, салыктардын суммаларына жараша аныкталат, бирок аймактары боюнча бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды ташуу (транспортировкалоо) ишке ашырылган башка мүчө мамлекеттердеги төлөнүүгө тийиш болгон бажы алымдарынын, салыктарынын суммасынан аз болот, эгерде товар мындай мүчө мамлекеттердин аймактарында алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча тарифтик преференциялар жана жеңилдиктер же тийиштүүлүгүнө жараша алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча жеңилдиктер колдонулбастан ички керектөөлөр үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна же экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылганда.

Ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн бажы алымдарынын, салыктардын суммасы бажы алымдарынын, салыктардын коюмдарынын, товарлардын наркынын жана (же) алардын натуралай туюндуруудагы физикалык мүнөздөмөлөрүнүн (саны, көлөмү же башка мүнөздөмөлөрү) чоңдугуна жараша аныкталат, алар пайдалануу тартиби мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген маалыматтардын негизинде аныкталышы мүмкүн.

3. Комиссия бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуунун өлчөмүн аныктоонун өзгөчөлүктөрүн жана Бирликтин бажы чек арасы аркылуу чогултулбаган же бириндетилген түрдө, анын ичинде толукталбаган же бүтүрүлбөгөн түрдө ташылган товарларды (товарлардын компоненттерин) бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырууда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну аныктоого укуктуу.

4. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу жана атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу төмөнкүдөй учурларда берилбейт:

1) Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуунун өлчөмү жана атайын, демпингге каршы,

компенсациялык алымдарды төлөө төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуунун өлчөмү, эгерде мындай камсыз кылууну берүү ушул Кодекстин 143-беренесинин 1-пунктунун 2-пунктчасына ылайык товарларды бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарты болуп саналса, жалпысынан транзиттик декларация катталган күндө колдонулган валютанын курсу боюнча 500 еврого эквиваленттүү суммадан ашпайт;

2) Декларацияланган товарларды ташууну (транспортировкалоону) ишке ашырган бажы ташуучусу же биринчи же үчүнчү тибиндеги реестрге киргизилгендиги жөнүндө күбөлүккө ээ болгон ыйгарым укуктуу экономикалык оператор декларант катары чыгат;

3) товарлар темир жол, аба же куур түтүк транспорту менен ташылат, мындай ташуу (транспортировкалоо) транспорттун эки же андан ашуун түрлөрүн пайдалануу менен товарларды ташуунун (транспортировкалоонун) бөлүгү болуп саналган учурлар ага кирбейт;

4) чет өлкөлүк товарлар суу кемелери, анын ичинде мүчө мамлекеттердин жана (же) деңиз портторунун ортосунда жана (же) мүчө мамлекеттердин ички суу жолдоруна кирбестен аралаш (дарыя – деңиз) сүзүүчү кемелер менен ташылат, мындай ташуу транспорттун эки же андан ашуун түрлөрүн пайдалануу менен товарларды ташуунун бөлүгү болуп саналган учур ага кирбейт;

5) анда товарлар бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген учурларда, эгерде товарларды ташуу (транспортировкалоо) мындай мүчө мамлекеттин аймагы боюнча ишке ашырылса;

6) Ушул Кодекстин 304-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасында белгиленген учурларда, ошондой эле ушул Кодекстин 304-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасынын үчүнчү абзацына ылайык Комиссия аныктаган учурларда;

7) Бирликтин алкагында эл аралык келишимдерде жана (же) үчүнчү тарап менен мүчө мамлекеттердин эл аралык келишимдеринде каралган учурларда;

8) бажы коштоосун колдонуу жөнүндө бажы органы чечим кабыл алганда;

9) товарлар Бирликтин бажы аймактарында жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөр жана консулдук мекемелер расмий пайдалануу үчүн арналса, ал жөнүндө бажы органына ар бир конкреттүү ташуу боюнча жөнөтүүчү бажы органы жайгашкан мүчө мамлекеттин тышкы иштер министрлигинин маалыматы болсо. Көрсөтүлгөн маалымат жөнөтүүчү бажы органы жайгашкан мүчө мамлекеттин тышкы иштер министрлигинин бажы органына берилет, аны:

товарларды алуучу болуп эсептелген дипломатиялык өкүлчүлүктүн же консулдук мекеменин туруу мамлекети болуп саналган мүчө мамлекеттин тышкы иштер министрлигинен алганда;

же болбосо жөнөтүүчү бажы органы турган мүчө мамлекеттин

аймагында жайгашкан жана анын дипломатиялык өкүлчүлүгү же консулдук мекемеси товарлардын алуучусу болуп саналган мамлекеттин дипломатиялык өкүлчүлүгү же консулдук мекемеси болуп эсептелген дипломатиялык өкүлчүлүктөн же консулдук мекемеден алганда;

10) эл аралык уюмдардын алдындагы мамлекеттин өкүлчүлүктөрү, эл аралык уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрү, Бирликтин бажы аймагында жайгашкан башка уюмдар же алардын өкүлчүлүктөрү расмий пайдалануу үчүн арналган товарлар, ал жөнүндө ар бир конкреттүү ташуу боюнча жөнөтүүчү бажы органында жөнөтүүчү бажы органы жайгашкан мүчө мамлекеттин тышкы иштер министрлигинин маалыматы болсо. Көрсөтүлгөн маалымат товарларды алуучу болуп саналган эл аралык уюмдардын алдындагы мамлекеттин өкүлчүлүктөрүнүн, эл аралык уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн, башка уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн туруу мамлекети болуп саналган мүчө мамлекеттин тышкы иштер министрлигинен аны алганда жөнөтүүчү бажы органы жайгашкан мүчө мамлекеттин тышкы иштер министрлигинин бажы органына берилет;

11) жекече пайдалануу үчүн, анын ичинде Бирликтин бажы аймагында жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн кызматкерлери, консулдук мекемелердин кызматчылары, эл аралык уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн мамлекетинин өкүлчүлүктөрүнүн персоналы (кызматкерлери, кызмат адамдары), эл аралык уюмдары же алардын өкүлчүлүктөрү, башка уюмдар же алардын өкүлчүлүктөрү, ошондой эле алардын үй-бүлөлөрү үчүн арналган товарлар, ал жөнүндө ар бир конкреттүү ташуу боюнча жөнөтүүчү бажы органы жайгашкан мүчө мамлекеттин тышкы иштер министрлигинин маалыматы болсо. Көрсөтүлгөн маалымат кызматкерлери, кызматчылары, персоналы (кызмат адамдары) товарларды алуучулар болуп эсептелишкен дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн, консулдук мекемелердин, мамлекеттердин эл аралык уюмдардагы өкүлчүлүктөрүнүн, эл аралык уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн, башка уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн турган мамлекети болуп саналган мүчө мамлекеттин тышкы иштер министрлигинен же дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн же консулдук мекемелердин кызматкерлери, жумушчулары товарлардын алуучулары болуп саналган мүчө мамлекеттин дипломатиялык өкүлчүлүгү же консулдук мекемеси болуп саналган жөнөтүүчү бажы органы турган мүчө мамлекеттин аймагында жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөн же консулдук мекемеден алынганда жөнөтүүчү бажы органы жайгашкан мүчө мамлекеттин тышкы иштер министрлигинин бажы органына берилет.

12) маданий, илимий-изилдөө максаттарында пайдалануу, спорттук мелдештерди өткөрүү же болбосо аларга даярдануу, табигый кырсыктардын, авариялардын, апааттардын кесепеттерин жоюу, коргонуу жөндөмдүүлүгүн жана мүчө мамлекеттердин мамлекеттик (улуттук) коопсуздугун камсыз кылуу, алардын куралдуу күчтөрүн жабдуу, мүчө мамлекеттердин мамлекеттик чек араларын коргоо, мүчө мамлекеттердин мамлекеттик

органдарынын пайдалануусу үчүн арналган товарлар, ал жөнүндө аймагында бара турган бажы органы жайгашкан мүчө мамлекеттин Комиссия тарабынан аныкталган бажы органынын аймагында жөнөтүүчү бажы органы жайгашкан мүчө мамлекеттин Комиссия тарабынан аныкталган бажы органына берилген, мындай товарларды бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуу бербестен жана (же) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышына камсыз кылуу бербестен чыгаруу жөнүндө өтүнүч берген кызыкдар болгон мүчө мамлекеттин тиешелүү мамлекеттик органынын ырастоосу болсо;

13) эгерде ташуу бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларга декларация берилген мүчө мамлекеттин аймагы боюнча гана ишке ашырыла турган болсо жана бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын декларанты жана ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын декларанты, бир эле жак болгон учурда, ушул Кодекстин 114-беренесинде аныкталган бажы декларациясынын өзгөчөлүктөрү ишке ашырылган автомобиль транспорту менен ташылуучу товарларга карата аларды ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштыруу максатында жана мындай товарларга карата бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнсө.

5. Эгерде бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуунун аныкталган өлчөмү жана атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуунун өлчөмү, эгерде мындай камсыз кылууну берүү ушул Кодекстин 143-беренесинин 1-пунктунун 2-пунктчасына ылайык бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын шарты болуп саналса, жыйынтыгында ушул Кодекстин 147-беренесинде аныкталган документтерде көрсөтүлгөн суммадан транзиттик декларацияны каттоо күнүндөгү колдонууда болгон валютанын курсу боюнча 500 еврого эквиваленттүү болгон суммага ашса, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын кошумча камсыз кылуу жана (же) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуу талап кылынбайт.

6. Бир транзиттик декларация боюнча ташылуучу товарларга карата бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуу берилет. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын башкы камсыз кылуу бир нече транзиттик декларация боюнча ташылуучу товарларга карата берилиши мүмкүн.

7. Бир транзиттик декларация боюнча ташылуучу товарларга карата бажы алымдарын, салыктарын төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуу жөнөтүүчү бажы органына же болбосо көздөлгөн бажы органына берилиши мүмкүн.

Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын башкы камсыз кылуу жөнөтүүчү бажы органына, бара турган бажы органына же болбосо жөнөтүүчү бажы органы же бара турган бажы органы аймагында турган жана ушул мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен аныкталган башка бажы органына берилиши мүмкүн.

8. Бир мүчө мамлекеттин бажы органы бажы транзитинин бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштырууну ишке ашырган учурларда бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын башкы камсыз кылууну колдонуунун өзгөчөлүктөрү, ал эми бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын башкы камсыз кылуу башка мүчө мамлекеттин бажы органына берилиши Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдер менен аныкталат.

Бажы органына бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын башкы камсыздоо берилген мүчө мамлекеттин бажы органы бажы транзитинин бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштырууну ишке ашырган учурларда бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын башкы камсыз кылууну колдонуунун өзгөчөлүктөрү ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдары менен белгиленет.

147-берене. Бажы транзитинде бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышына камсыз кылуу берилишин тастыктоонун өзгөчөлүктөрү

1. Эгерде бажы транзитинин бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштыруу бир мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан ишке ашырылса, ал эми бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуу бара турган бажы органы жайгашкан башка мүчө мамлекеттин бажы органына берилсе, мындай камсыз кылууну берүүнү тастыктоо максатында бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуу сертификаты (мындан ары – камсыз кылуу сертификаты) колдонулат

Эгерде бажы транзитинин бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштыруу бажы органына бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышына камсыз кылуу берилген мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан ишке ашырылса, камсыз кылуу сертификатын же болбосо бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуунун берилишин тастыктаган башка документти колдонууга жол берилет, аны колдонуунун формасы жана тартиби ушул мүчө мамлекеттин мыйзамы менен белгиленет.

2. Камсыз кылуу сертификаты электрондук документ түрүндө таризделет.

Жеке пайдалануу үчүн товарларга карата бажы алымдарын,

салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылууда, ошондой эле эгерде техникалык үзгүлтүктөрдөн, электр энергиясынын өчүрүлүшүнө байланыштуу каражаттардын ишиндеги бузулуулардан (телекоммуникациялык түйүндөр жана Интернет желелери) улам пайда болгон бажы органы пайдаланган маалыматтык тутумдардын бузулгандыгына байланыштуу электрондук документ түрүндө камсыз кылуу сертификатын берүүнү камсыз кылуу мүмкүнчүлүгү жок болгон учурда камсыз кылуу сертификатын кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө жолжоболоого жол берилет.

3. Камсыз кылуу сертификаты бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышына камсыз кылуу берилген өлчөмдөрдүн чегинде бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышына камсыз кылуу берген жак аныктаган суммада таризделет. Ушул Кодекстин 146-беренесинин 8-пунктунда каралган Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимде бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын башкы камсыз кылууда бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышына берилген камсыз кылуунун өлчөмүнөн ашкан суммада камсыз кылуу сертификаты (камсыз кылуу сертификаттары) таризделген учурлар жана шарттар аныкталышы мүмкүн.

4. Бир транзиттик декларация боюнча ташылуучу товарларга карата бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышына камсыз кылууну берүү бир же бир нече камсыз кылуу сертификаттары менен тастыкталат.

Бир камсыз кылуу сертификаты менен бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын башкы камсыз кылууда бир камсыз кылуу сертификаты менен бир нече транзиттик декларациялар боюнча ташылуучу товарларга карата бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылуу тастыкталышы мүмкүн.

5. Камсыз кылуу сертификатынын формасы, мындай камсыз кылуу сертификатынын электрондук документ түрүндөгү түзүмү жана формасы, аларды толтуруунун жана камсыз кылуу сертификатына өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүүнүн тартиби, анын колдонулушунун мөөнөтүн аныктоонун тартиби, камсыз кылуу сертификатын пайдалануунун тартиби, анын ичинде аны бажы органына берүүнүн, каттоонун, каттоодон баш тартуунун, каттоону жокко чыгаруунун, аракетин токтотуунун (жоюунун) тартиби, ошондой эле камсыз кылуу сертификатын каттоодон баш тартуу, каттоону жокко чыгаруу, аракетин токтотуу (жоюу) үчүн негиздер Комиссия тарабынан аныкталат.

6. Жөнөтүүчү бажы органы үчүн бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышына камсыз кылуу берилгендигинин тастыктоосу болуп төмөнкүлөр саналат:

1) электрондук документ түрүндө таризделген, бажы органы тарабынан катталган жана бажы органдарынын маалыматтык тутумдарын пайдалануу менен жөнөтүүчү бажы органы алган камсыздоо сертификаты;

2) кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө таризделген жана бажы органы тарабынан катталган камсыз кылуу сертификаты жана мындай камсыз кылуу сертификаты жөнүндө жана бажы органдарынын маалыматтык тутумдарын пайдалануу менен жөнөтүүчү бажы органы алган мындай камсыздоо сертификатынан алынган маалыматтар.

7. Ушул Кодекстин 146-беренесинин 8-пунктунда каралган Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдер менен бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышына башкы камсыз кылуу берилишин тастыктоонун өзгөчөлүктөрү аныкталышы мүмкүн.

8. Жөнөтүүчү бажы органы бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышына камсыз кылуу берилгендигин тастыктоо катары ал жөнүндө маалыматтар транзиттик декларацияда көрсөтүлгөн камсыз кылуу сертификатын төмөнкү учурларда тааныбайт:

1) камсыз кылуу сертификатын колдонуу мөөнөтү транзиттик декларация берилген учурда бүткөндө;

2) электрондук документ түрүндө таризделген камсыз кылуу сертификатында көрсөтүлгөн маалыматтар, же болбосо кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө таризделген камсыз кылуу сертификаты жөнүндө маалыматтар жана (же) бажы органдарынын маалыматтык тутумунда камтылган мындай камсыз кылуу сертификатынан алынган маалыматтар транзиттик декларацияда көрсөтүлгөн маалыматтарга ылайык келбегенде;

3) кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө таризделген камсыз кылуу сертификатын колдонууда ушул берененин 6-пунктуна ылайык жөнөтүүчү бажы органы камсыз кылуу сертификаты жөнүндө маалыматтарды жана (же) андан алынган маалыматтарды албаганда.

9. Ушул Кодекстин 368-беренесине ылайык бажы органдары электрондук документ түрүндө таризделген камсыз кылуу сертификаттарын, кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө таризделген катталган камсыз кылуу сертификаттары жөнүндө маалыматтарды жана андан алынган маалыматтарда, ошондой эле аракетин токтотулган камсыз кылуу сертификаттары жөнүндө маалыматтар (жоюлган камсыз кылуу сертификаттары жөнүндө), камсыз кылуу сертификатын пайдаланбоо, камсыз кылуу сертификатын каттоону жокко чыгаруу жөнүндө, камсыз кылуу сертификатынын аракетин токтотуу мүмкүнчүлүктөрү (жоюу) жөнүндө маалыматтар менен алмашат.

148-берене. Товарларды түшүрүү, кайра жүктөө (каторуштуруп жүктөө) жана башка жүк операциялары, ошондой эле Бирликтин бажы аймагы боюнча бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды ташууда (транспортировкалоодо) транспорт каражаттарын алмаштыруу

1. Транспорттун бир түрүндөгү транспорт каражаттарынан

транспорттун экинчи түрүндөгү транспорт каражаттарына жүктөөнү кошкондо, түшүрүүгө, кайра жүктөөгө (каторуштуруп жүктөөгө), жана Бирликтин бажы аймагы боюнча бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык ташылуучу товарлар менен ишке ашырылуучу башка жүк операцияларына, ошондой эле ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн учурлардан тышкары, мындай товарларды ташуучу транспорт каражаттарын алмаштырууга ишмердигинин регионунда ушундай операциялар ишке ашырылып жаткан бажы органынын уруксаты менен жол берилет.

2. Товарларга жана транспорттук каражаттарга карата ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн операциялар коюлган бажы пломбалары жана мөөрлөрү алынбастан ишке ашырылат же болбосо эгерде товарларга бажы пломбалары жана мөөрлөрү коюлбаса, мындай операцияларды ишке ашырууга ишмердигинин регионунда мындай операциялар ишке ашырылып жаткан бажы органы электрондук жана жазуу жүзүндө тиешелүү түрдө кабардар кылынгандан кийин жол берилет.

3. Бирликтин бажы аймагы боюнча бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык ташылуучу товарларды түшүрүүгө, кайра жүктөөгө (каторуштуруп жүктөөгө) жана алар менен башка жүк операцияларын ишке ашырууга бажы органынан уруксат алуу менен, ошондой эле мындай товарларды ташуучу транспорт каражаттарын алмаштыруу же мындай операцияларды ишке ашыруу жөнүндө бажы органын кабардар кылуу менен байланышкан бажы операцияларын ишке ашыруунун тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

4. Бажы органы Бирликтин бажы аймагы боюнча бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык ташылуучу товарлар менен жүк операцияларын ишке ашырууга уруксат берүүдөн мындай операцияларды ишке ашырууга транспорттук (ташуу) документтерде, чектөөлөрдүн сакталышын тастыктаган документтерде, же болбосо мамлекеттик органдар берген башка документтерде тыюу салуу болгондо баш тартууга укуктуу.

5. Жактын арызы боюнча Бирликтин бажы аймагында бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык ташылуучу товарлар менен жүк операцияларын ишке ашыруу бажы органынын уруксаты менен бажы органынын иш убагынан тышкары убакта ишке ашырылышы мүмкүн.

149-берене. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды ташууда (транспортировкалоодо) пайда болгон авариянын, күч жеткис күчтөрдүн таасирлеринин учурунда же башка жагдайларда көрүлүүчү чаралар

1. Ушул Кодекстин 150-беренесинде каралган ташуучунун милдеттерин сактоого тоскоолдук жараткан аварияда, күч жеткис күчтөрдүн таасиринин учурунда же башка жагдайларда ташуучу товарлардын жана транспорт каражаттарынын сакталышын камсыз кылуу үчүн бардык чараларды көрүүгө, мындай жагдайлар жана товарлардын турган жери

жөнүндө жакынкы бажы аймагына токтоосуз кабарлоого, ошондой эле товарларды жакынкы бажы органына же болбосо бажы органы көрсөткөн башка жерге ташып барууга же ташууну (транспортировкалоону) (эгер анын транспорт каражаты зыянга учураса) камсыз кылууга милдеттүү.

Мындай жагдайлар жөнүндө кабар алган бажы органы жөнөтүүчү бажы органына жана бара турган бажы органына бажы транзитинин бажы жол-босуна ылайык товарларды ташууга (транспортировкалоого) тоскоолдук жараткан келип чыккан жагдайлар жөнүндө кабарлоого милдеттүү.

2. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды ташууда (транспортировкалоодо) пайда болгон аварияларда, күч жеткис күчтөрдүн таасиринин учурунда же башка жагдайларда бажы операцияларын ишке ашыруунун тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

3. Ушул берененин 1-пунктунун талаптарын сактоого байланыштуу ташуучу тарткан чыгымдар бажы органы тарабынан төлөнүп берилбейт.

150-берене. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык
товарларды ташуудагы (транспортировкалоодогу)
ташуучунун милдеттери

1. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды ташууда (транспортировкалоодо) ташуучу мындай бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын декларанты болуп саналгандыгына карабастан, ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн учурду кошпогондо, төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) товарларды ташуунун (транспортировкалоонун) белгилүү бир маршруту боюнча жүрүү менен товарларды жана алардын документтерин жөнөтүүчү бажы органы белгилеген мөөнөттө товарлар жеткирилүүчү жерге жеткирүүгө, эгерде ал белгиленсе;

2) товарлардын, бажы пломбаларынын жана мөөрлөрүнүн же болбосо башка идентификациялоо каражаттарынын сакталышын камсыз кылууга, эгер алар колдонулса;

3) бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык ташылуучу (транспорттолуучу) товарларды түшүрүүгө, кайра жүктөөгө (каторуштуруп жүктөөгө) жана башка жүк операцияларын ишке ашырууга, ошондой эле ушул Кодекстин 148-беренесинин 2-пунктунда каралган учурларды кошпогондо, бажы органдарынын уруксатысыз мындай товарларды ташуучу транспорт каражаттарын алмаштырууга жол бербөөгө.

2. Эки же андан ашуун транспорттун түрлөрүн пайдалануу менен товарларды ташуу (транспортировкалоо) жүзөгө ашырылган учурда, ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн милдеттер бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын декларантына жүктөлөт.

3. Темир жол транспорту менен ташылуучу бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар жөнөтүүчү бажы органы

аныктаган товарлар жеткирилүүчү жерге жеткирилбегенде, товарларды ташууга кабыл алган, ар бир мүчө мамлекеттин темир жол ташуучусу бажы органынын талап кылуусу боюнча мындай жеткирилбеген товарлар жөнүндө маалымат берүүгө милдеттүү. Тиешелүү талап жана маалымат жазуу түрүндөгү формада, ошондой эле маалыматтык тутумдарды жана маалыматтык технологияларды пайдалануу менен берилиши мүмкүн.

151-берене. Бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракетинин аякташы жана токтотулушу

1. Бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракети жөнөтүүчү бажы органы аныктаган товарлар жеткирилүүчү жерге жеткирилгенден кийин аяктайт.

2. Бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракети аяктаганга чейин товарлар жеткирилүүчү жерде товарлар бажы контролунун зонасында жайгаштырылат, анын ичинде товарлар алар жеткирилген жердеги транспорт каражатынан түшүрүлбөстөн жайгаштырылат.

Товарлар бажы контролу зонасында сутканын кайсы учурунда болсун жайгаштырылат.

3. Бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракети аякташы үчүн ташуучу же болбосо, эгерде ал бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралса, бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын декларанты бара турган бажы органына транзиттик декларацияны, ошондой эле анда болгон башка документтерди берүүгө милдеттүү:

1) автомобиль транспорту менен ташылуучу товарларга карата – товарлар жеткирилүүчү жерге алар келген учурдан тартып 3 сааттын ичинде, ал эми товарлар бажы органынын иш убагынан тышкары келген учурда – мындай бажы органынын иши башталган убакыт келген учурдан тартып 3 сааттын ичинде;

2) суу, аба же темир жол транспортун пайдалануу менен ташылуучу товарларга карата – эл аралык ташууларды жүзөгө ашырууда порттун, аэропорттун же темир жол станциясынын технологиялык процесси (графики) менен белгиленген убакыттын же болбосо бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген башка мөөнөттүн ичинде.

4. Эгерде буга бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жол берилсе, ушул берененин 3-пунктунда каралган иш-аракеттер ушул ташуучунун тапшыруусу боюнча ташуучунун атынан аракеттенген башка адам тарабынан ишке ашырылышы мүмкүн.

5. Бажы органынын талабы боюнча ташуучу товарларды көрсөтүүгө милдеттүү.

6. Бара турган бажы органы ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн документтер берилген учурдан тартып 1 сааттын ичинде бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тартипте

алардын берилишин каттайт.

7. Бара турган бажы органы бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракетин мүмкүн болгон кыска мөөнөттөрдө аяктайт, бирок ал ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн документтер каттоого берилген учурдан тартып бажы органынын жумуш убагынан 4 саатка кечиктирилбейт, ал эми эгерде мындай документтерди берүү бажы органынын иш убагы аяктаганга чейин 4 сааттан аз убакыт калганда катталса – бажы органынын иш убактысы башталган учурдан тартып 4 сааттын ичинде.

8. Бажы органы тарабынан бажылык жеткире кароону жүргүзүү тууралуу чечим кабыл алынган учурда бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракетин аяктоо мөөнөтү бара турган бажы органынын жетекчисинин (начальнигинин), бара турган бажы органынын жетекчисинин ыйгарым укуктуу орун басары (начальнигинин орун басары) же болбосо аларды алмаштыруучу адамдардын кат жүзүндөгү уруксаты менен бажы кароосун жүргүзүү үчүн зарыл болгон, бирок ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн документтер каттоого берилген күндөн кийинки күндөн тартып 10 жумушчу күндөн ашпаган мөөнөткө узартылышы мүмкүн, эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында товарларды ташуу (транспортировкалоо) жүргүзүлгөн транспорттун түрүнө жараша азыраак мөөнөт белгиленбесе.

9. Бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракетинин аякташы электрондук документти түзүү жолу менен бажы органынын маалыматтык тутумун пайдалануу менен же болбосо транзиттик декларацияда же транзиттик декларация катары пайдаланылуучу башка документтерде тиешелүү белгилерди коюу жолу менен таризделет.

10. Бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракетинин аякташына байланышкан, анын ичинде товарларды ташуу (транспортировкалоо) жүргүзүлгөн транспорттун түрүнө жараша бажы операцияларын ишке ашыруунун тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

11. Бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракети товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу, бажы декларациясын каттоо, товарларды чыгаруу, товарлардын Бирликтин бажы аймагынан кетиши, ошондой эле ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органы тарабынан товарлардын кармалышы менен аяктаган учурлар аныкталышы мүмкүн.

Бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракетинин аякташы менен байланышкан, анын ичинде товарларды ташуу (транспортировкалоо) жүргүзүлгөн транспорттун түрүнө жараша бажы операцияларын ишке ашыруунун тартиби мындай учурларда бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленет.

12. Ушул Кодекстин 145-беренесинин 7-пунктунда каралган учурда, ошондой эле эгерде товарлар бара турган бажы органынан айырмаланган бажы органына жеткирилсе, бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракети ушул беренеде белгиленген тартипте аяктайт.

13. Эгерде товарлар толугу менен же жарым-жартылай товарлар

жеткирилүүчү жерге жеткирилбеген учурда жана ушул берененин 12-пунктунда көрсөтүлгөн учурларда бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракети аяктабаган болсо, бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракети токтотулат.

Бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракетин токтотуу менен байланышкан бажы операцияларын ишке ашыруунун тартиби, токтотулууга тийиш болгон бажы транзитинин бажы жол-жобосунун мөөнөттөрү, ошондой эле бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракетин токтотууну тариздөөнүн тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

14. Товарлар экинчи же үчүнчү типтеги күбөлүккө ээ болгон ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун курулмаларда, жайларда (жайлардын бөлүктөрүндө) жана (же) ачык аянттарда (ачык аянттын бөлүктөрүндө) түзгөн бажы контролунун зонасына жеткирилгенде бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракети ушул Кодекстин 440-беренесинде белгиленген өзгөчөлүктөрү менен аяктайт.

152-берене. Товарлар жеткирилүүчү жерге жеткирилгенден кийин жасалуучу бажы операциялары

1. Бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында башкасы каралбаган учурда, ушул Кодекстин 151-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн документтерди бара турган бажы органы каттагандан кийин ушул Кодекстин 83-беренесинин 1 – 3-пункттарында көрсөтүлгөн жактар товарлардын убактылуу сактоого жайгаштырылышына же алардын бажылык декларацияланышына байланышкан бажы операцияларын ишке ашырууга милдеттүү:

1) автомобиль транспорту менен ташылуучу товарларга карата – бара турган бажы органы тарабынан документтер каттоого берилгенден кийин бажы органынын жумуш убактысынан 8 сааттан кеч эмес;

2) суу, аба кемелерин же темир жол транспортун пайдалануу менен ташылуучу товарларга карата – эл аралык ташууларды жүзөгө ашырууда порттун, аэропорттун же темир жол станциясынын технологиялык процесси (графики) менен белгиленген убакыттын же болбосо бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген башка мөөнөттүн ичинде.

2. Суу кемелерин пайдалануу менен ташылуучу товарларга карата товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу менен байланышкан бажы операцияларын ушул Кодекстин 83-беренесинин 1-пунктунун 1 жана 4-пунктчасынын алтынчы абзацында көрсөтүлгөн жактар ишке ашырууга милдеттүү.

3. Ушул Кодекстин 83-беренесинин 1-пунктунун 1 – 3-пунктчаларында көрсөтүлгөн жактар тарабынан ушул берененин 1-пунктунун биринчи абзацында каралган бажы операциялары ишке ашырылбаган учурда, ташуучу ушул Кодекстин 16-главасына ылайык товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу менен байланышкан бажы

операцияларын бара турган бажы органы берилген документтерди каттоого алган күндөн кийинки 1 жумуш күнүнөн кечиктирбестен ишке ашырууга милдеттүү.

Бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында ушул Кодекстин 83-беренесинин 1-пунктунун 1–3-пунктчаларында көрсөтүлгөн жактар тарабынан товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу же алардын бажылык декларацияланышы менен байланышкан бажы операциялары ишке ашырылбагандыгы жөнүндө ташуучуга кабарлоонун мөөнөттөрү жана (же) тартиби белгилениши мүмкүн.

4. Ушул берененин 1-3-пункттарындагы жоболор, эгерде товарларга карата алдын ала бажы декларациясы ишке ашырылса, колдонулбайт.

5. Ушул берененин 1-пунктуна ылайык товарлардын бажылык декларацияланышы менен байланышкан бажы операцияларын ишке ашырууда, ушул Кодекстин 83-беренесинин 1-пунктунун 1–3-пунктчаларында көрсөтүлгөн жактар ушул Кодекстин 16-главасына ылайык товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу менен байланышкан бажы операцияларын төмөнкүлөр алынган учурдан тартып 3 сааттын ичинде ишке ашырууга милдеттүү:

1) Ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык бажы декларациясын кайра чакыртып алууга бажы органынын уруксаты;

2) Ушул Кодекстин 124-беренесине ылайык товарларды чыгаруунун мөөнөтүн токтото туруу жөнүндө бажы органынын чечими;

3) Ушул Кодекстин 125-беренесине ылайык товарларды чыгаруудан баш тартуу.

6. Аларга карата ушул берененин 1 жана 5-пункттарында көрсөтүлгөн мөөнөттөрдө ушул беренеде белгиленген бажы операциялары ишке ашырылбаган товарлар ушул Кодекстин 51-беренесине ылайык бажы органдары тарабынан кармалат.

7. Ушул берененин жоболору төмөнкүлөргө колдонулбайт:

1) Бирликтин бажы аймагына келген Бирликтин товарларына жана Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу ташуу (транспортировкалоо) үчүн бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, ушул Кодекстин 302-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк товарларга карата;

2) эл аралык почта жөнөтүүлөрүнө карата;

3) Бирликтин бажы аймагынан чыгарылган товарларга карата кеткен жеринде бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракети аяктаганда;

4) экинчи же үчүнчү типтеги күбөлүккө ээ болгон ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун курулмаларда, жайларда (жайлардын бөлүктөрүндө) жана (же) ачык аянттарында (ачык аянттардын бөлүктөрүндө) түзгөн бажы контролунун зонасына жеткирилген товарларга карата бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракети аяктаганда.

153-берене. Бирликтин бажы аймагы боюнча ташууда

(транспортировка) бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин пайда болушу жана токтотулушу

1. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет төмөнкүлөрдө пайда болот:

1) декларантта – бажы органы тарабынан транзиттик декларация катталган учурдан тартып;

2) эгерде товарларды өткөрүп берүү мүчө мамлекеттердин темир жол ташуучуларынын ортосунда ишке ашырылса же болбосо эгерде товарларды өткөрүп берүү бир мүчө мамлекеттин темир жол ташуучуларынын ортосунда же болбосо мүчө мамлекеттердин транспорт тармагындагы мыйзамдарында белгиленген тартипте ишке ашырылса, Көз карандысыз Мамлекеттер Шериктештигине катышуучу мамлекеттердин Темир жол транспорту боюнча кеңешинин темир жол транспорту жаатындагы эл аралык келишимдеринде жана актыларында белгиленген тартипте бир мүчө мамлекеттин аймагынын чектеринде темир жол транспорту менен ташууга карата бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды кабыл алган мүчө мамлекеттин темир жол ташуучусунда – белгиленген тартипте товарларды ташууга кабыл алган учурдан тартып.

2. Жеке пайдалануу жана эл аралык почта жөнөтүүлөрү үчүн товарларды бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырууда атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет пайда болбойт.

3. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет декларантта, ошондой эле төмөнкүдөй жагдайлар келип чыкканда жөнөтүүчү бажы органы аныктаган товарлар жеткирилүүчү жерге чейин товарларды ташууну (транспортировка) жүзөгө ашыруучу, ушул берененин 1-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн мүчө мамлекеттин темир жол ташуучусунда токтотулат:

1) ушул пункттун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн учурдан тышкары ушул Кодекстин 151-беренесине ылайык бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракети аяктаганда;

2) ушул Кодекстин 440-беренесине ылайык ыйгарым укуктуу экономикалык оператору тарабынан товарлар кабыл алынганда;

3) аларга карата бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракети токтотулган товарлар ушул Кодекстин 129-берененин 6-пунктуна ылайык убактылуу сактоого жайгаштырылганда;

4) аларга карата бажы транзитинин бажы жол-жобосунун аракети токтотулган товарлар ушул Кодекстин 129-берененин 7-пунктуна ылайык бажы жол-жобосуна жайгаштырылганда;

5) алып келүү бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууда жана (же) аларды ушул берененин 6-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүгө тийиш болгон өлчөмдөрдө өндүрүп алганда;

6) бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы органы тарабынан авариянын же күч жеткис күчтөрдүн таасиринен улам чет өлкөлүк товарлар жок кылынган жана (же) кайтарымсыз жоготулган факты же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый жоготуунун натыйжасында мындай товарларды кайтарымсыз жоготуу фактысы, мындай жок кылуу же кайтарымсыз жоготууларга чейин ушул Кодекске ылайык чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү келип жеткен учурлардан тышкары, таанылганда;

7) транзиттик декларацияны каттоодо пайда болгон алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерге карата – бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды чыгаруудан баш тартылганда;

8) транзиттик декларацияны каттоодо келип чыккан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерге карата – ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык транзиттик декларацияны кайра чакыртып алганда жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарларды чыгаруу жокко чыгарылганда;

9) ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарлар мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискацияланганда же айландырылганда;

10) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык товарлар бажы органы тарабынан кармалганда;

11) кылмыш иши боюнча же административдик укук бузуулар жөнүндө иш боюнча (административдик процессти жүргүзүү) өндүрүштүн жүрүшүндө кылмыш жөнүндө кабарды текшерүүнүн жүрүшүндө алынган же камак салынган товарлар убактылуу сактоого же бажы жол-жоболорунун биринде жайгаштырылганда жана эгерде мурда мындай товарларды чыгаруу жүргүзүлбөсө, аларды кайтаруу жөнүндө чечим кабыл алынганда.

4. Бажы транзитинин бажы жол-жобосунда жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет белгиленген тартипте товарларды өткөрүп берүүдө мүчө мамлекеттердин транспорт жаатындагы мыйзамдарында белгиленген тартипте өзүнүн мүчө мамлекетинин темир жол ташуучусуна же болбосо Көз карандысыз Мамлекеттер Шериктештигинин катышуучу

мамлекеттеринин Темир жол транспорту боюнча кеңешинин темир жол транспорту жаатындагы эл аралык келишимдеринде жана актыларында белгиленген тартипте башка мүчө мамлекеттин темир жол ташуучусу темир жол транспорту менен ташып жеткирүүчү бажы транзитинин бажы жол-жобосунда жайгаштырылган товарларды берген мүчө мамлекеттин темир жол ташуучусунда токтотулат.

5. Товарлар бажы органы тарабынан белгиленген бажы транзитинин мөөнөтүндө товарлар жеткирилүүчү жерге жеткирилбесе жана ушул Кодекстин 151-беренесинин 12-пунктунда каралган учурларда бажы жол-жобосунун аракетин аяктабаса алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет аткарылууга тийиш.

Көрсөтүлгөн жагдай келип чыкканда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү болуп товарлар бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күн эсептелет.

6. Ушул берененин 5-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар бажы транзитинин бажы жол-жобосунда жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча тарифтик преференцияларды жана жеңилдиктерди колдонуусуз ички керектөө үчүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандай, ал эми жеке пайдалануу үчүн товарларга карата – жеке пайдалануу үчүн товарларды чыгаруу эркин жүгүртүүгө чыгарылгандай төлөнүүгө тийиш.

Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн транзиттик декларация бажы органы тарабынан катталган күнү колдонулган алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат.

Эгерде бажы органы товарлар жөнүндө так маалыматтарга (мүнөзү, аталышы, саны, келип чыгышы жана (же) бажы наркы) ээ болбогон учурда төлөнүүгө тийиш болгон алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн база бажы органында болгон маалыматтардын негизинде аныкталат, ал эми товарларды классификациялоо ушул Кодекстин 20-беренесинин 3-пунктун эске алуу менен жүзөгө ашырылат.

Эгерде Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товарлардын коддору 10дон кем белгилердин саны менен топтоштуруунун деңгээлинде аныкталса:

алып келүү бажы алымдарын эсептөө үчүн мындай топторго кирген товарлардын алып келүү бажы алымдарынын эң чоң коюму колдонулат;

салыктарды эсептөө үчүн кошумча нарк салыгынын эң чоң коюму жана аларга карата алып келүү бажы алымдарынын эң чоң коюму белгиленген, мындай топко кирүүчү товарларга тиешелүү акциздик

коюмдардын (акциз салыгынын же акциз жыйымынын) эң чоң коюму колдонулат;

бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн ушул пункттун сегизинчи абзацын эске алуу менен мындай топко кирген товарларга тиешелүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюму колдонулат.

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 4-главасына ылайык бышыкталган товарлар чыгарылган жерге жараша жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтардын негизинде эсептелет. Эгерде көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон товарлар чыгарылган жер жана (же) башка маалыматтар бышыкталбаса, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасын ошол эле кодундагы товарларына карата белгиленген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюмуна жараша эсептелет, эгерде товарлардын классификациясы 10 белгинин деңгээлинде жүргүзүлсө, же болбосо топко кирүүчү товарлар Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товарлардын коду 10дон кем белгилердин саны менен топтун деңгээлинде аныкталса.

Алып келүү бажы алымдары, салыктары, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар товарлар жөнүндө так маалыматтар кийин белгиленгенде ошол так маалыматтарга жараша эсептелет жана алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча өндүрүлгөн суммаларын кайтаруу (чегерүү) же болбосо ушул Кодекстин 10, 11-главаларына жана 76 жана 77-беренелерине ылайык төлөнбөгөн суммаларды өндүрүп алуу жүргүзүлөт.

Эл аралык почта жөнөтүүлөрүнө карата алып келүү бажы алымдары, салыктар ушул Кодекстин 287-беренесинин 7-пунктунда белгиленген өлчөмдөрдө төлөнүүгө тийиш.

7. Ушул Кодекстин 129-беренесинин 6-пунктуна ылайык бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар убактылуу сактоого жайгаштырылган же болбосо мындай товарлар ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган, же болбосо бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер аткарылгандан кийин ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органы товарларды кармаган жана (же) алар (толук же жарым-жартылай) өндүрүлгөн учурда ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) өндүрүлгөн бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары ушул Кодекстин 10-главасына жана 76-беренесине ылайык кайра кайтарылууга (чегерилүүгө) тийиш.

8. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин

аткарылышын камсыз кылуу ушул Кодекстин 62-беренесинин 3-пунктуна ылайык бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын декларантынан башка адам тарабынан берилсе, мындай адам бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди декларант менен ортоктош көтөрөт.

9. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды ташуучу эл аралык ташуунун транспорттук каражаттары ушул Кодекстин 343-беренесинин 3-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттин мыйзамына ылайык аныкталган уюм тарабынан коштолгон учурда, мындай уюм бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти декларант менен ортоктош көтөрөт.

10. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын декларанты темир жол транспорту менен товарларды ташыган учурда бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды ташууга кабыл алган мүчө мамлекеттин темир жол ташуучусу болуп саналбаса, Көз карандысыз Мамлекеттер Шериктештигинин катышуучу мамлекеттеринин Темир жол транспорту боюнча кеңешинин темир жол транспорту жаатындагы эл аралык келишимдеринде жана актыларында же болбосо мүчө мамлекеттердин транспорт жаатындагы мыйзамдарында белгиленген тартипте, мындай темир жол ташуучусу бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти декларант менен ортоктош көтөрөт.

154-берене. Бажы транзитинин бажы жол-жоболору бузулган учурдагы адамдардын жоопкерчилиги

1. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган бардык товарлар жана алардын документтери товарлар жеткирилүүчү жерге жеткирилбегенде ушул Кодекстин 150-беренесинде көрсөтүлгөн адамдар бажы органы бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды чыгарууну жүргүзгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык жоопкерчиликте болот.

Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды ташууда (транспортировкалоодо) милдеттердин аткарылбагандыгынын башка учурларында, анын ичинде бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын бөлүктөрү жеткирилбегенде, ушул Кодекстин 150-беренесинде көрсөтүлгөн адамдар аймагында бузуу аныкталган мүчө мамлекеттин мыйзамына ылайык жоопкерчиликте болот.

2. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык темир жол транспорту менен товарларды ташууда ташуучунун милдеттерин аткарбоо үчүн жоопкерчиликти Көз карандысыз Мамлекеттер Шериктештигинин катышуучу мамлекеттеринин Темир жол транспорту боюнча кеңешинин темир жол транспорту жаатындагы эл аралык келишимдеринде жана актыларында же болбосо мүчө мамлекеттин транспорт жаатындагы

мыйзамдарында белгиленген тартипте товарларды ташууга кабыл алган темир жол ташуучусу тартат, эгерде товарларды өткөрүп берүү бир мүчө мамлекеттин темир жол ташуучуларынын ортосунда ишке ашырылса.

Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык темир жол транспорту менен товарларды ташууда милдеттердин аткарылбагандыгы үчүн ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн темир жол ташуучусу товарларды аймагы боюнча ташууга кабыл алган мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык жоопкерчиликте болот.

23-глава

Бажы кампасынын бажы жол-жобосу

155-берене. Бажы кампасынын бажы жол-жобосунун мазмуну жана колдонулушу

1. Бажы кампасынын бажы жол-жобосу – чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жобосу, ага ылайык мындай товарлар ушул бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштыруунун жана аларды ушул бажы жол-жобосуна ылайык колдонуунун шарттарынын сакталышы менен алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнбөстөн бажы кампасында сакталат.

2. Бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар чет өлкөлүк товарлардын статусун сактап калышат.

3. Төмөнкүлөрдүн аракетин токтото туруу үчүн бажы кампасынын бажы жол-жоболорун колдонууга жол берилет:

1) убактылуу алып келүү (уруксат берүү) бажы жол-жобосуна мурда жайгаштырылган товарларды бажы кампасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу жолу менен убактылуу алып келүү (уруксат берүү) бажы жол-жобосунун;

2) бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунда жайгаштырылган товарларды жана (же) бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна мурда жайгаштырылган товарлардын кайра иштетүү продуктуларын бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштыруу жолу менен бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун;

3) ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларды жана (же) ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажы жол-жоболоруна мурда жайгаштырылган товарлардын кайра иштетүү продуктуларын бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштыруу жолу менен ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосунун.

4. Өздөрүнүн тыш өлчөмдөрүнүн чоңдугунан же жүктөөнүн, кайра түшүрүүнүн жана (же) сактоонун өзгөчө шарттарынан улам бажы кампасына жайгаштырууга мүмкүн болбогон товарларга карата бажы

кампасынын бажы жол-жобосун колдонууга жол берилет.

Мындай товарларды сактоо бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык берилүүчү мындай жерлерде сактоого бажы органынын уруксаты болгон учурда бажы кампасы болуп саналбаган жерлерде ишке ашырылышы мүмкүн.

5. Комиссия бажы кампасынын бажы жол-жобосу колдонулбаган товарлардын тизмегин аныктоого укуктуу.

156-берене. Бажы кампасынын бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштыруунун жана мындай бажы жол-жобосуна ылайык аларды пайдалануунун шарттары

1. Бажы кампасынын бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштыруунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) бажы кампасынын бажы жол-жобосуна ылайык аларды бажылык декларациялоо күнүнө товарлардын жарактуулугунун жана (же) аларды сатып өткөрүүнүн мөөнөтү 180 календардык күндөн ашыкты түзөт;

2) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо.

2. Бажы кампасынын бажы жол-жобосуна ылайык товарларды пайдалануунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) товарлардын бажы кампасында, ал эми ушул Кодекстин 155-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн товарлардын - бажы кампасы болуп саналбаган жерде товарларды сактоого бажы органынын уруксатында көрсөтүлгөн жерлерде сакталышы жана болушу;

2) бажы кампасынын бажы жол-жобосунун аракетинин мөөнөтүн сактоо;

3) бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар менен операцияларды ишке ашырууда ушул Кодекстин 158-беренесинин жоболорун сактоо.

157-берене. Бажы кампасынын бажы жол-жобосунун аракетинин мөөнөтү

1. Бажы кампасынын бажы жол-жобосунун аракетинин мөөнөтү, ушул берененин 3 жана 4-пункттарында каралган учурлардын тышкары, мындай бажы жол-жобосуна товарлар жайгаштырылган күндөн тартып 3 жылдан ашпайт.

2. Бирликтин бажы аймагында турган чет өлкөлүк товарларга карата бажы кампасынын бажы жол-жоболору бир нече жолу колдонулганда, анын ичинде мындай товарлардын декларанттары катары ар кандай адамдар чыкканда, бажы кампасынын бажы жол-жоболорунун аракетинин жалпы мөөнөтү ушул берененин 1-пунктунда каралган мөөнөттөн ашпайт.

3. Ушул берененин 1-пунктунда каралган мөөнөт аяктаганга чейин

бажы кампасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлар ушул Кодексте каралган бажы жол-жоболоруна жайгаштырылууга же болбосо ушул Кодекстин 39-главасына ылайык жабдыктар катары чыгарылууга тийиш.

Жарактуулук жана (же) сатып өткөрүү мөөнөтү чектелген товарлар жарактуулук жана (же) сатып өткөрүү мөөнөтү аяктаганга чейин 180 календарлык күндөн кечиктирилбестен башка бажы жол-жоболоруна жайгаштырылууга тийиш.

4. Бажы кампасынын иштөөсү токтотулган учурда бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар жана бажы кампасында турган товарлар мындай кампанын иштөөсү токтотулган күндөн кийинки күндөн тартып 60 календардык күндөн кечиктирилбестен башка бажы кампасынан орун алууга же болбосо ушул Кодексте каралган бажы жол-жоболоруна жайгаштырылууга тийиш, же болбосо ушул Кодекстин 39-главасына ылайык жабдыктар катары чыгарылышы мүмкүн.

158-берене. Бажы кампасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлар менен ишке ашырылуучу операциялар

1. Товарларга карата ыйгарым укукка ээ болгон адамдар же алардын өкүлдөрү бажы кампасынын бажы жол-жобосунда жайгаштырылган товарлар менен алардын сакталышын камсыз кылуу үчүн зарыл болгон адаттагыдай операцияларды, анын ичинде товарларды кароону жана ченөөнү, бажы кампасынын чектеринде аларды которуштурууну, ал эми ушул Кодекстин 155-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата – мындай операциялар товарлардын абалынын өзгөрүшүнө, алардын таңгактарын жана (же) идентификациялоо каражаттарын бузууга алып келбеген шарттарда мындай товарлар сакталган жердин чектеринде ишке ашырууга укуктуу.

2. Бажы органынын уруксаты менен бажы кампасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга жөнөкөй чогултуу операциялары, ошондой эле төмөнкүлөр боюнча операциялар ишке ашырылышы мүмкүн:

1) товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандоо;

2) партияларды майдалап бөлүүнү, жөнөтүүлөрдү, сорттоолорду, таңгактоону, кайра таңгактоону, маркалоону түзүүнү, товардын түрүн жакшыртуу боюнча операцияларды кошкондо, товарларды сатууга же ташууга (транспортировкалоого) даярдоо;

3) мындай операцияларды жасоо талап кылынган сактоо мөөнөтүнүн ичинде товарларга карата – техникалык тейлөө.

3. Бажы кампасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлар менен ишке ашырылуучу операциялар Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык коддун өзгөрүшү менен байланышкан мындай товарлардын мүнөздөмөлөрүн өзгөртпөөгө тийиш.

4. Бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган

товарларды алардын функционалдык арналышы боюнча пайдаланууга жол берилбейт.

5. Бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган бардык товарларга же товарлардын бөлүктөрүнө карата мындай товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) тескөө укуктарын өткөрүп берүүнү караштыруучу бүтүмдөр жасалышы мүмкүн.

159-берене. Бажы кампасында товарларды сактоо

1. Товарлар бажы кампасында же болбосо бажы органынын товарларды сактоого уруксат берүүсүндө көрсөтүлгөн, бажы кампасы болбогон жерлерде бажы кампасынын бажы жол-жобосуна алар жайгаштырылган күндөн кийинки күндөн тартып 5 жумушчу күндүн ичинде жайгаштырылууга тийиш.

2. Башка товарларга зыян келтириши мүмкүн болгон же сактоонун өзгөчө шарттарын талап кылган товарлар мындай товарларды сактоонун шарттарына ылайык жабдылган бажы кампаларында жайгаштырылууга тийиш.

160-берене. Бажы кампасында алар сакталган мезгилде жараксыз абалга келтирилген, бузулган же зыянга учураган товарлар

Бажы кампасында алар сакталган мезгилде авариядан же күч жеткис күчтөрдүн таасиринен улам жараксыз абалга келтирилген, бузулган же зыянга учураган товарлар, аларды декларант тарабынан тандалган бажы жол-жобосуна жайгаштырууда жараксыз, бузулган же зыянга учураган абалда Бирликтин аймагына алынып келингендер катары каралат.

161-берене. Бажы кампасынын бажы жол-жобосунун аракетинин аякташы же токтотулушу

1. Ушул Кодекстин 157-беренесинде каралган бажы кампасынын бажы жол-жобосунун аракетинин мөөнөтү бүткөнгө чейин мындай бажы жол-жобосунун аракети төмөнкүчө аяктайт:

1) эгерде ушул пунктта башкасы белгиленбесе, бажы кампасынын бажы жол-жоболорунан тышкары ушул Кодексте каралган шарттарда чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жоболоруна товарлар жайгаштырылганда;

2) ушул Кодекстин 173-беренесинин 3-пунктуна ылайык аракети токтотулган бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жоболорунун аракети кайра башталганда;

3) ушул Кодекстин 197-беренесинин 3-пунктуна ылайык аракети токтотулган ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажы жол-жоболорунун аракети кайра башталганда;

4) ушул Кодекстин 224-беренесинин 3-пунктуна ылайык аракети токтотулган алып келүү (жол берүү) бажы жол-жоболорунун аракети кайрадан башталганда;

5) товарлар бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылганда, эгерде мындай товарлар аларды бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырууда бажы органы тарабынан товарларды чыгаруу жүргүзүлгөн мүчө мамлекеттин аймагынан башка мүчө мамлекеттин аймагына ташуу үчүн мындай бажы жол-жоболоруна жайгаштырылса;

6) ушул Кодекстин 39-главасына ылайык товарлар жабдыктар катары чыгарылганда;

7) бажы органы тарабынан бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык авариянын же күч жеткис күчтөрдүн таасиринен улам товарлардын жок болушу жана (же) кайтарымыз жоготулушу фактысы же болбосо мындай товарларды ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый азаюунун натыйжасында кайтарымыз жоготуу фактысы таанылганда;

8) алар келип чыкканга чейин товарлар бажы контролунун алдында турган, Комиссия жана (же) бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында аныкталган жагдайлар келип чыкканда.

2. Бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар бир же бир нече партиялар менен бажы жол-жобосуна жайгаштырылышы мүмкүн.

3. Бажы кампасынын бажы жол-жобосуна чогултулбаган же бириндетилген түрдө, анын ичинде толукталбаган жана аягына чейин бүткөрүлбөгөн түрдө жайгаштырылган товарлар толукталган же аягына чейин бүткөрүлгөн түрдөгү товарлардын кодуна ылайыктуу Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товардын кодун көрсөтүү менен бажы кампасынын бажы жол-жоболорунун аракетин аяктоо үчүн башка бажы жол-жоболоруна жайгаштырылышы мүмкүн, мында Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын XVI бөлүмүнө карата эскертүүлөрдү жана (же) Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасын интерпретациялоонун эрежелерин 2(а), төмөнкү шарттар сакталганда колдонууга мүмкүн болот:

1) бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын жана бажы кампасынын бажы жол-жобосунун аракети аякташы үчүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын декларанты бир эле адам болсо;

2) товарлар бир бүтүмдүн алкагында Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүлгөндө;

3) чогултулбаган же бириндетилген түрдө, анын ичинде Комиссия тарабынан аныкталган учурларда толукталбаган же аягына чейин бүткөрүлбөгөн түрдө Бирликтин бажы чек арасы аркылуу алынып өтүүчү

товарларды классификациялоо жөнүндө чечим берилгенде;

4) Комиссия аныктаган башка шарттар сакталганда.

4. Бажы кампасынын бажы жол-жобосунун аракети аяктагандан кийин товарлар ушул берененин 1-пунктунун 1–6 жана 8-пунктчаларында каралган жагдайлар келип чыккандан кийинки күндөн тартып 5 жумушчу күндөн кечиктирбестен бажы кампасынан чыгарылып кетүүгө тийиш.

5. Ушул берененин 1-пунктуна ылайык бажы кампасынын бажы жол-жобосунун аракети аяктаганда ушул Кодекстин 157-беренесинин 1 жана 2-пункттарында көрсөтүлгөн мөөнөттөрдүн өтүшү менен бажы кампасынын бажы жол-жобосунун аракети токтотулат, ал эми мындай товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органдары тарабынан кармалат.

6. Ушул Кодекстин 157-беренесинин 3-пунктунун экинчи абзацында жана 4-пунктунда көрсөтүлгөн аракеттер көрсөтүлгөн мөөнөттөрдө ишке ашырылбаса, бажы кампасынын бажы жол-жобосунун аракети мындай мөөнөттөрдүн өтүшү менен токтотулат, ал эми товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органдары тарабынан кармалат.

162-берене. Бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин пайда болушу жана токтотулушу, аларды төлөөнүн мөөнөттөрү жана эсептөө

1. Бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет төмөнкүлөрдө келип чыгат:

1) декларантта – товарларга декларацияны бажы органы каттаган учурдан тартып;

2) бажы кампасынын ээсинде – бажы кампасына товарлар жайгаштырылган учурдан тартып.

2. Бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет декларантта төмөнкүдөй жагдайлар келип чыкканда токтотулат:

1) товарлар бажы кампасына жайгаштырылганда;

2) ушул Кодекстин 161-беренесине ылайык бажы кампасынын бажы жол-жобосунун аракети аяктаганда, эгерде товарларды бажы кампасында эмес башка жерде сактоо жүзөгө ашырылса, анын ичинде ушул берененин 6-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккандан кийин бажы кампасынын бажы жол-жобосунун аракети аяктаганда.

3. Бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу

(жайгаштырылган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча бажы кампасынын ээсинин милдети ушул Кодекстин 161-беренесине ылайык бажы кампасынын бажы жол-жоболорунун аракети аяктаганда, анын ичинде ушул берененин 6-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккандан кийин токтотулат.

4. Бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча ушул берененин 2 жана 3-пункттарында көрсөтүлгөн жактардын милдети төмөнкү жагдайлар келип чыкканда токтотулат:

1) аларга карата бажы кампасынын бажы жол-жоболорунун аракети токтотулган товарлар ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык бажы жол-жоболоруна жайгаштырылганда;

2) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет аткарылганда жана (же) алар ушул берененин 7-пунктуна ылайык эсептелинүүчү жана төлөнүүчү өлчөмдөрдө өндүрүлүп алынганда;

3) бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы органынын авариянын же күч жеткис күчтөрдүн таасиринен улам чет өлкөлүк товарлардын жок кылынышы жана (же) кайтарымсыз жоготулушу фактысын же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый азаюунун натыйжаларында мындай товарлардын кайтарымсыз жоготулушу фактысы таанылганда, мындай жок кылууга жана жоготууларга чейин ушул Кодекске ылайык мындай чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү келип жеткен учурлар буга кирбейт;

4) товарларга декларацияны каттоодо келип чыккан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерге карата – бажы кампасынын бажы жол-жобосуна ылайык товарларды чыгаруудан баш тартылганда;

5) товарларга декларацияны каттоодо келип чыккан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерге карата – ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык товарларга декларация кайра чакыртылып алынганда жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарларды чыгаруу жокко чыгарылганда;

6) мындай мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарларды мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискациялоо же айландыруу;

7) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык товарлардын бажы органы тарабынан кармалышы;

8) кылмыш жөнүндө кабарды текшерүүнүн жүрүшүндө, кылмыш иши боюнча же административдик укук бузуу жөнүндө иш боюнча

(административдик процессти жүргүзүү) өндүрүштүн жүрүшүндө алынган же камак салынган жана аларга карата кайтаруу жөнүндө чечим кабыл алынган товарлар убактылуу сактоого алынганда же бажы жол-жоболорунун бирине жайгаштырылганда, эгерде мурда мындай товарларды чыгаруу жүргүзүлбөсө.

5. Бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет ушул берененин 6-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда аткарылууга тийиш.

6. Төмөнкү жагдайлар келип чыкканда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөттөрү болуп төмөнкүлөр эсептелет:

1) декларантта:

авариядан же күч жеткис күчтөрдүн аракетинен улам жок кылынган жана (же) кайтарымсыз жоготулган же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый азаюунун натыйжасында кайтарымсыз жоготуулардан тышкары товарлар бажы кампасына жайгаштырылганга чейин жоготулган учурда – мындай жоготуу болгон күн, эгерде андай күн белгиленбесе – товарлар бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күн;

эгерде товарларды сактоо бажы кампасында авариядан же күч жеткис күчтөрдүн таасиринен улам же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый азаюунун натыйжасында кайтарымсыз жоготуулардан тышкары бажы кампасынын жол-жобосунун аракети аяктаганга чейин жоготулган же башка адамга берилген учурда – мындай жоготуу же берүү болгон күн, эгерде мындай күн белгиленбесе – товарлар бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күн;

товарлар сакталуучу жердин чегинен тыш чыгарылган учурда, эгер Кодекстин 155-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарларды бажы кампасында эмес башка жерде сактоо жүзөгө ашырылса, – мындай чыгаруу болгон күн, ал эми мындай күн белгиленбесе, - товарлар бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күн;

2) бажы кампасынын ээсинде:

авариядан же күч жеткис күчтөрдүн аракетинен улам жок кылынган жана (же) кайтарымсыз жоготулган же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында жок кылынгандан тышкары товарлар жоготулган учурда – товарларды жоготуу болгон күн, эгерде мындай күн белгиленбесе – товарлар бажы кампасына жайгаштырылган күн;

бажы кампасынын бажы жол-жобосунун аракетинин аяктагандыгын тастыктаган документтер ага берилбестен товарлар бажы кампасынан берилген учурда – товарлар берилген күн, эгерде андай күн белгиленбесе – товарлар бажы кампасына жайгаштырылган күн.

7. Ушул берененин пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө, бажы кампасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлар алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча тарифтик преференцияларды жана жеңилдиктерди колдонбостон ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандай төлөнүүгө тийиш.

Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө үчүн бажы кампасынын бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштыруу үчүн товарларга берилген декларация бажы органы тарабынан катталган күнүндө колдонулуучу алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат.

Бажы органы товарлардын бажы наркын аныктоо үчүн зарыл болгон так маалыматтарга ээ болбосо, товарлардын бажы наркы бажы органында болгон негиздерде аныкталат.

Кийин товарлардын бажы наркын аныктоо үчүн зарыл болгон так маалыматтар белгиленгенде товарлардын бажы наркы мындай так маалыматтарга жараша аныкталат жана ушул Кодекстин 10 жана 11 главаларына жана 76 жана 77-беренелерине ылайык алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча өндүрүлгөн суммаларын кайтаруу (чегерүү) же болбосо төлөнбөгөн суммаларды өндүрүп алуу ишке ашырылат.

8. Ушул Кодекстин 161-беренесине ылайык бажы кампасынын бажы жол-жобосунун аракетин аяктаган же болбосо ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык чет өлкөлүк товарларга карата колдонулган бажы жол-жоболорунда жайгаштырылган мындай товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органы тарабынан кармалганда бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер аткарылгандан жана (же) алар (толук же жарым-жартылай) өндүрүлүп алынгандан кийин ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) өндүрүлүп алынган бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары ушул Кодекстин 10-главасына жана 76-беренесине ылайык кайтарылып берилүүгө (чегерилүүгө) тийиш.

24-глава

Бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосу

163-берене. Бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун мазмуну жана колдонулушу

1. Бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосу – чет өлкөлүк

товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жобосу, ага ылайык товарларды ушундай бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун жана мындай бажы жол-жобосуна ылайык аларды пайдалануунун шарттары сакталганда мындай чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөбөстөн, Бирликтин бажы аймагынан кийин чыгарып кетүү үчүн арналган алардын кайра иштетүү продуктуларын алуу максатында Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү боюнча операциялар жүргүзүлөт.

2. Бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар чет өлкөлүк товарлар статусун сактап калышат, ал эми Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү боюнча операциялардын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарлар (кайра иштетүү продуктулары, таштандылар жана калдыктар) чет өлкөлүк товарлар статусуна ээ болушат.

3. Убактылуу алып келүү бажы жол-жобосуна (жол берүү) жайгаштырылган товарларды ага жайгаштыруу жолу менен убактылуу алып келүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун аракетин токтотуу үчүн бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосун колдонууга жол берилет.

4. Комиссия бажы аймагында аларга карата кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосу колдонулбаган товарлардын тизмегин аныктоого укуктуу.

164-берене. Товарларды бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттары жана мындай бажы жол-жобосуна ылайык алардын пайдаланылышы

1. Товарларды бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттары болуп төмөнкүлөр эсептелет:

1) мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу бажы органы берген жана ушул Кодекстин 168-беренесинде аныкталган маалыматтарды камтыган, Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн шарттары жөнүндө документтин болушу. Эгерде бажы аймагындагы кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосун колдонуунун максаты товарларды оңдоо болуп саналса, ошондой эле Комиссия тарабынан аныкталган башка учурларда мындай документ катары товарларга декларация колдонулушу мүмкүн;

2) ушул Кодекстин 172-беренесине ылайык мындай чет өлкөлүк товарлар эквиваленттүү товарлар менен алмаштырылган учурлардан тышкары, бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды бажы органы тарабынан алардын кайра иштетүү продуктуларына идентификациялоо мүмкүнчүлүгү;

3) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо.

2. Бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жоболоруна ылайык

товарларды пайдалануунун шарттары болуп төмөнкүлөр эсептелет:

1) бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун аракетинин белгиленген мөөнөтүн сактоо;

2) бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар менен операциялар ишке ашырылганда ушул Кодекстин 166-беренесинин жоболорун сактоо;

3) Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн шарттары жөнүндө документте көрсөтүлгөн жактарда бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын болушу жана мындай жактардын товарларды кайра иштетүү боюнча операцияларды ишке ашыруу үчүн мындай товарларды пайдаланышы.

3. Ушул главаны колдонуу максаттары үчүн чет өлкөлүк товарларды аларды кайра иштетүүнүн продуктуларына бажы органынын идентификациялоосу деп ушул Кодекстин 167-беренесинин биринде белгиленген ыкмалардын бири түшүнүлөт, мында бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар гана кайра иштетүү продуктуларын алуу максатында Бирликтин бажы аймагында товарларды иштетүү боюнча операцияларга дуушар болушат.

165-берене. Бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун аракетинин мөөнөтү

1. Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн шарттары жөнүндө документте аныкталган, Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн мөөнөтүнүн негизинде бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун аракетинин мөөнөтү белгиленет.

2. Бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун аракетинин белгиленген мөөнөтү Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн мөөнөтүн узартууда жактын арызы боюнча узартылат.

3. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун аракетинин мөөнөтү ал аяктагандан кийин 10 жумушчу күндөн кечиктирилбестен узартылышы мүмкүн. Бажы органы тарабынан белгиленген бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун аракетинин мөөнөтү ал аяктагандан кийин узартылганда мындай бажы жол-жобосунун аракети бул бажы жол-жобосунун аракети токтотулган күндөн тартып кайра башталат.

166-берене. Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү боюнча операциялар

1. Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү боюнча операциялар өзүнө төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) товарларды кайра иштетүүнү же иштетүүнү;

2) товарларды даярдоо, анын ичинде монтаждоо, чогултуу,

бириндетүү жана эп келиштирүү;

3) товарларды оңдоо, анын ичинде калыбына келтирүү, курамдык бөлүктөрүн алмаштыруу, модернизациялоо;

4) товарларды пайдалануу, алар кайра иштетүү продуктуларын өндүрүүгө көмөк берет же аны кайра иштетүү процессинде мындай товарлар толук же жарым-жартылай керектелсе дагы аны жеңилдетет. Бул операция ушул пункттун 1-3-пунктчаларында көрсөтүлгөн операциялардын бири менен бир убакытта ишке ашырылууга тийиш.

2. Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү боюнча операцияларга төмөнкүлөр кирбейт:

1) аларды сатууга жана ташууга (транспортировкалоого) даярдоодо товарлардын сакталышын камсыз кылуу боюнча операциялар, анын ичинде анын ичинде товарлар өзүлөрүнүн жеке өзгөчөлүктөрүн жоготуп албагандай кылып таңгактоо, өлчөмдөп ороо жана сорттоо;

2) жаныбарлардын төлүн алуу, багуу жана бордоо, анын ичинде куштарды, балыктарды, ошондой эле рак сымалдууларды жана моллюскаларды өстүрүү;

3) бак-дарактарды жана башка өсүмдүктөрдү өстүрүү;

4) маалыматты, аудио- жана көрмө жазууларды маалыматты алып жүрүүчүлөрдүн ар кандай түрлөрүндө көчүрүү жана көбөйтүү;

5) технологиялык процессте чет өлкөлүк товарларды көмөкчү каражаттар катары пайдалануу (жабдуулар, станоктор, шаймандар ж.б.);

6) Комиссия аныктаган башка операциялар.

3. Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү боюнча операцияларды ишке ашырууда Бирликтин товарларын пайдаланууга жол берилет, буга мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында алып чыгуу бажы алымдарынын коюмдары белгиленген жана Комиссия аныктаган тизмеге кирген товарлар кошулбайт.

Комиссия аларга карата алып чыгуу бажы алымдарынын коюмдары мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген жана ушул пункттун биринчи абзацында каралган тизмеге киргизилген Бирликтин товарлары Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү боюнча операцияларды ишке ашырууда пайдаланылышы мүмкүн болгон учурларды аныктоого укуктуу.

167-берене. Чет өлкөлүк товарларды алардын кайра иштетүү продуктуларына идентификациялоо

Чет өлкөлүк товарларды алардын кайра иштетүү продуктуларына идентификациялоо максатында төмөнкү ыкмалар пайдаланылышы мүмкүн:

декларант, кайра иштетүү боюнча операцияларды ишке ашырган адам же бажы органдарынын кызмат адамдары чет өлкөлүк товарларга мөөрлөрдү, штамптарды, санариптик жана башка маркировкаларды коюшу;

чет өлкөлүк товарлардын толук сыпатталышы, фотосүрөткө тартылышы, масштабдуу сүрөттөлүшү;

чет өлкөлүк товарлардын жана алардын кайра иштетүү

продуктуларынын алдын ала тандалып алынган сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн салыштыруу;

товарлардын маркировкаларын, анын ичинде сериялык номерлер түрүндөгүсүн пайдалануу;

Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү боюнча ишке ашырылган операцияларга жана товарлардын мүнөздөмөлөрүнө жараша колдонулушу мүмкүн болгон башка ыкмалар, анын ичинде Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү боюнча операцияларды ишке ашыруунун технологиялык процессинде чет өлкөлүк товарларды пайдалануу жөнүндө толук маалыматтарды камтыган берилген документтерди изилдөө жолу менен, ошондой эле кайра иштетүү продуктуларын өндүрүүнүн технологиялары жөнүндө же Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү боюнча операцияларды ишке ашыруунун убагында бажы контролун жүргүзүү жолу менен.

168-берене. Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн шарттары жөнүндө документ

1. Мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органы тарабынан берилүүчү, Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн шарттары жөнүндө документти ошол мүчө мамлекеттин ар бир адамы, анын ичинде кайра иштетүү операцияларын жүргүзүүчү же мындай операцияларды түздөн-түз жүргүзбөгөн адамдар да ала алышат.

2. Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүү шарттары жөнүндө документ төмөнкүлөр тууралуу маалыматтарды камтышы керек:

1) мүчө мамлекеттин документти берген ыйгарым укуктуу органы тууралуу;

2) документ берилген адам тууралуу;

3) Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү операцияларын түздөн-түз жүргүзө турган адам (адамдар) тууралуу;

4) чет өлкөлүк товарлар жана алардын кайра иштетилген продуктулары тууралуу (аталышы, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык коду, саны жана наркы). Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын товардык позициясынын деңгээлинде чет өлкөлүк товарлардын жана алардын кайра иштетүү продуктуларынын кодун көрсөтүү мүмкүнчүлүгү, ошондой эле товарлардын жана алардын кайра иштетүү продуктуларынын наркын көрсөтпөй коюу мүмкүнчүлүгү каралышы мүмкүн.

5) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан чет өлкөлүк товарларды кайра иштетүүнүн технологиялык процессинин жүзөгө ашырылышын камсыз кылуучу алып чыгуу бажы алымдары белгиленген Бирликтин товарлары тууралуу (аталышы, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык коду жана саны), эгер бул мүчө мамлекеттин мыйзамы менен белгиленсе;

6) товарларга ээлик кылуу, аларды пайдалануу жана тескөө укугун тастыктоочу документтер тууралуу;

7) кайра иштетүү продуктуларынын сандык жана пайыздык жактан туюнтулган чыгуу ченемдери;

8) бажы аймагындагы кайра иштетүү операциялары, аларды жүргүзүүнүн ыкмалары тууралуу;

9) бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу чет өлкөлүк товарларды алардын кайра иштетүү продуктуларына идентификациялоонун жолдору тууралуу;

10) таштандылар жана калдыктар тууралуу (аталышы, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык коду, саны жана наркы). Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарында таштандылардын жана калдыктардын кодун Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын товардык позициясынын деңгээлинде көрсөтүү, ошондой эле мындай таштандылардын жана калдыктардын наркын көрсөтпөй коюу мүмкүнчүлүктөрү каралган;

11) Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн мөөнөтү;

12) ушул Кодекстин 172-беренесинде белгиленгендей, товарларды, эгер аларды алмаштырууга жол бериле турган болсо, аларга эквиваленттүү келген товарлар менен алмаштыруу;

13) калдыктарды мындан аркы коммерциялык пайдалануу мүмкүнчүлүгү тууралуу;

14) товарлар бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырыла турган жана бул бажы жол-жобосунун аракети аяктай турган бажы органы (бажы органдары) тууралуу.

3. Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн мөөнөтү 3 жылдан же товарлардын айрым категориялары үчүн Комиссия тарабынан аныкталган андан узагыраак мөөнөттөн ашпайт.

4. Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн мөөнөтү өзүнө төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) товарларды кайра иштетүүнүн өндүрүштүк процессинин узактыгын;

2) Бирликтин бажы аймагынан кайра иштетүү продуктуларын иш жүзүндө чыгарууга жана чет өлкөлүк товарлардын таштандыларын жана калдыктарын тескөөгө байланышкан бажы операцияларын жүргүзүүгө керектелүүчү убакытты.

5. Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн мөөнөтү товарларды бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна алган күндөн тартып эсептелет, ал эми бир нече партия менен келген товарларды бажылык декларациялоодо – товарлардын биринчи партиясын бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна алган күндөн тартып эсептелет.

6. Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн мөөнөтү ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттүн аралыгында узартылышы мүмкүн.

7. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документте көрсөтүлүүчү кошумча маалыматтар белгилениши мүмкүн.

8. Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документтин формасы, аны толтуруунун жана мындай документти берүүнүн, ага өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүүнүн, ошондой эле чакырып алуунун жана (же) анын ишин кайра баштоонун тартиби мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан бекитилет.

9. Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документ катары товарлардын декларациясы пайдаланылган учурда Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу маалыматтар декларант тарабынан товарлардын декларациясында көрсөтүлөт.

169-берене. Кайра иштетүү продуктуларынын чыгуу ченемдери

1. Кайра иштетүү продуктуларынын чыгуу ченеми дегенде Бирликтин бажы аймагында белгилүү бир сандагы чет өлкөлүк товарларга кайра иштетүү операцияларын жүргүзүүнүн натыйжасында пайда болгон кайра иштетүү продуктуларынын сандык жана пайыздык жактан туюнтулган өлчөмүн түшүнүүгө болот.

2. Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү операциялары техникалык мүнөздөлүшү туруктуу өзгөрбөгөн товарларга карата жүргүзүлсө жана сапаты туруктуу өзгөрбөгөн продуктуларды алууга себеп болсо, мүчө мамлекеттердин ыйгарым укуктуу органдары тарабынан кайра иштетүү продуктуларынын стандарттуу чыгуу ченемдери бекитилиши мүмкүн.

170-берене. Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында пайда болгон таштандылар жана өндүрүштүк жоготуулар

1. Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында пайда болгон таштандылар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык мындан аркы коммерциялык пайдаланууга жараксыз деп таанылган учурлардан же мындай таштандылар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык көмүлүшү, зыянсыздандырылышы, утилизацияланышы же башка жол менен жок кылынышы керек болгон учурлардан башка учурларда ушул Кодекске ылайык бажылык жол-жобого жайгаштырылат.

2. Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында пайда болгон таштандылар декларант тарабынан тандалган бажы жол-жобосуна жайгаштырылганда, Бирликтин бажы аймагына ушул абалында киргизилген катары каралышат.

3. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн, бажы жол-жобосуна

жайгаштырылбай турган таштандылар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык мындан аркы коммерциялык пайдаланууга жараксыз деп таанылган күндөн же мындай таштандылардын көмүлгөн, зыянсыздандырылган, утилизацияланган же башка жол менен жок кылынган фактысын же мындай операцияларды жүргүзүү үчүн алардын өткөрүп берилген фактысын тастыктоочу документ бажы органына тапшырылган күндөн тартып Бирликтин товары статусуна ээ болушат жана бажы контролунун алдында эмес катары саналат.

4. Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында кайтарымсыз жоголгон жана бажы органдары тарабынан өндүрүштүк жоготуу катары таанылган, бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун аракети аяктагандан кийин бажылык жол-жобого жайгаштырылбайт.

171-берене. Чет өлкөлүк товарлардын Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында пайда болгон калдыктары

Чет өлкөлүк товарлардын Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында пайда болгон калдыктары кайра иштетүү продуктуларынын чыгуу ченемдерине ылайык, ушул Кодекстин 173-беренесине ылайык бажы жол-жобосуна жайгаштырылат.

172-берене. Чет өлкөлүк товарларды аларга эквиваленттүү товарлар менен алмаштыруу

1. Бажы органынын уруксаты менен бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган же бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылуусу пландаштырылып жаткан товарларды бажы аймагында товарларды кайра иштетүү шарттары тууралуу документке ылайык өзүнүн сыпатталышы, сапаты, техникалык мүнөздөмөлөрү боюнча чет өлкөлүк товарларга дал келе турган Бирликтин товарларына алмаштырууга жол берилет (мындан ары ушул беренедө – эквиваленттүү товарлар).

Бирликтин бажы аймагына экспорттун бажы жол-жобосуна ылайык Бирликтин бажы аймагынан мурда чыгарылып кеткен товарлардын курамына кирүүчү бөлүктөрдү, түйүндөрдү, агрегаттарды оңдоо үчүн киргизген учурларда, өзүнүн сыпатталышы, сапаты, техникалык мүнөздөмөлөрү боюнча Бирликтин бажы аймагына киргизилген мындай бөлүктөргө, түйүндөргө, агрегаттарга дал келе турган Бирликтин товарлары, алардын оң жана (же) эскирген абалын эсепке албастан, эквиваленттүү товарлар катары каралышат.

2. Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында алынган эквиваленттүү товарлардын кайра иштетилген

продуктулары, ушул бөлүмдүн жоболоруна ылайык, чет өлкөлүк товарлардын кайра иштетилген продуктулары катары каралышат.

3. Эквиваленттүү товарлар чет өлкөлүк товардын статусуна, ал эми аларды алмаштырган товарлар Бирликтин товары статусуна ээ болушат.

4. Чет өлкөлүк товарларды эквиваленттүү товарлар менен алмаштырууга уруксат берилген учурларда, эквиваленттүү товарларды кайра иштетүүдөн алынган товарларды Бирликтин бажы аймагынан чыгарууга Бирликтин бажы аймагына чет өлкөлүк товарларды алып келгенге чейин жол берилет.

5. Чет өлкөлүк товарларды эквиваленттүү товарлар менен алмаштыруунун тартиби жана шарттары мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык белгиленет.

173-берене. Бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун аракетинин аякташы, токтотула турушу жана токтотулушу

1. Бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун аракетинин белгиленген мөөнөтү аяктаганга чейин бул бажы жол-жобосунун аракети Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарларды (ушул Кодекстин 170-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн таштандылардан башка өндүрүш таштандылары, кайра иштетүү продуктулары жана (же) калдыктар) же бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган жана Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларына кабылбаган чет өлкөлүк товарларды реэкспорттун бажылык жол-жобосуна жайгаштыруу менен аяктайт.

2. Бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун аракетинин белгиленген мөөнөтү бүткөнгө чейин бул бажы жол-жобосунун аракети төмөнкү учурларда аякташы мүмкүн:

1) Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарларды (ушул Кодекстин 170-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн таштандылардан башка өндүрүш таштандылары, кайра иштетүү продуктулары жана (же) калдыктар) же бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган жана Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларына кабылбаган чет өлкөлүк товарларды ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна же чет өлкөлүк товарларга карата ушул Кодексте каралган шарттарда колдонулуучу башка бажы жол-жобосуна (бажы транзитинин бажы жол-жобосун жана убактылуу алып келүү бажы жол-жобосун кошпогондо) жайгаштырылганда. Муну менен катар кайра иштетүү продуктулары үчүн атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнбөйт жана ички рынокту коргоонун атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды жана (же) Бирлик жөнүндө Келишимдин 50-беренесине ылайык бекитилген башка алымдарды төлөөдөн башка чараларынын сакталышын тастыктоочу документтерди көрсөтүү талап

кылынбайт.

2) ушул Кодекстин 224-беренесинин 3-пунктуна ылайык токтотулуп турган убактылуу киргизүүчү бажы жол-жобосунун аракетин кайра баштаганда;

3) Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарлардын (кайра иштетүү продуктулары, таштандылар жана (же) калдыктар) же (же) бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган жана Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларына кабылбаган чет өлкөлүк товарлардын мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык бажы органдары жол кырсыгынын же адам күчү жеткис башка кырсыктын айынан жок кылынган жана (же) кайтарымсыз жоголгон фактысын, же товарларды ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый эскирүүсүнүн айынан кайтарымсыз жоголгон фактысын тааныганда;

4) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында пайда болгон таштандылар мындан аркы коммерциялык колдонуу үчүн жараксыз деп таанылганда, же бажы органына таштандылардын көмүлгөн, зыянсыздандырылган, утилизацияланган же башка жол менен жок кылынган фактысын же мындай операцияларды жүргүзүү үчүн өткөрүп берилген фактысын тастыктоочу документти тапшырганда;

5) бажы органы тарабынан бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардын бөлүгү өндүрүштүк жоготуу катары таанылганда;

6) Комиссия тарабынан жана (же) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдары тарабынан аныкталган жагдайлар (бул жагдайларга чейин товарлар бажы контролунда болушкан) орун алганда.

3. Бажы аймагында кайра иштетүү бажылык жол-жобосунун аракетинин белгиленген мөөнөтү аяктаганга чейин бул бажы жол-жобосунун аракети бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар жана (же) алардын кайра иштетилген продуктулары бажы кампасынын бажы жол-жобосуна же убактылуу алып келүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылганда токтотулуп турушу мүмкүн.

4. Кайра иштетүү продуктулары бажы жол-жобосуна бир же бир нече партиялар менен алынышы мүмкүн.

5. Бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосунун белгиленген мөөнөтү аяктаганда, бул бажы жол-жобосунун аракети токтойт.

174-берене. Бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө

милдетинин пайда болушу жана токтотулушу, аларды төлөө мөөнөтү жана эсептелиши

1. Декларанттын бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети бажы органы товарлардын декларациясын каттагандан тартып, ал эми товарлардын декларациясын тапшырганга чейин товарларды чыгаруу тууралуу арыз берген адамдын жогорудагы салыктарды төлөө милдети товарлардын декларациясы тапшырылганга чейин товарларды чыгаруу тууралуу берилген арызды бажы органы каттагандан тартып пайда болот.

2. Декларанттын бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети төмөнкү жагдайлар орун алганда токтотулат:

1) бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосунун бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөтү бүткөнгө чейин, муну менен бирге ушул берененин 4-пунктунун 1 жана 2-пунктчаларында көрсөтүлгөн жагдайлар орун алганда, ушул Кодекстин 173-беренесинин 1-пунктуна жана 2-пунктунун 1, 2, 4-6-пунктчаларына ылайык бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосу аяктаганда;

2) бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосунун аракети токтотулган товарларды жана (же) мындай токтотулган бажы жол-жобосун колдонуу менен Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарларды ушул Кодекстин 129-беренесинин 6-пунктуна ылайык убактылуу сактоого алганда;

3) бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотулган товарларды жана (же) мындай токтотулган бажы жол-жобосун колдонуу менен Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарларды ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык бажы жол-жобосуна алганда;

4) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети аткарылганда жана (же) аларды ушул берененин 5-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүсү тийиш болгон өлчөмдө өндүрүп алганда;

5) Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарлардын же (же) бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардын мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык бажы органдары тарабынан жол кырсыгынын же адам жеңе алгыс башка кырсыктын айынан жок кылынган жана (же) кайтарымсыз жоголгон фактысы, же товарларды ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында

табигый эскирүүсүнүн айынан кайтарымсыз жоголгон фактысы таанылганда токтотулат. Ушул Кодекске ылайык мындай жок кылынганга же кайтарымсыз жоголгонго чейин бул товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү келип жеткен учурлары эске алынбайт.

6) товарлардын декларациясын же товарлардын декларациясына чейин товарларды чыгаруу тууралуу берилген арызды каттагандан тартып келип чыккан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдетине байланыштуу, бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосуна ылайык, товарларды чыгаруудан баш тартылганда;

7) товарлардын декларациясын каттагандан тартып келип чыккан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдетине байланыштуу ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык товарлардын декларациясын чакыртып алганда жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарлардын чыгарылуусун жокко чыгарганда;

8) мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарлар мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискацияланганда же айландырылганда;

9) ушул Кодекстин 51-бөлүмүнө ылайык товарлар бажы органы тарабынан кармалганда;

10) кылмыш тууралуу билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, кылмыш ишинин же административдик мыйзам бузуу тууралуу иштин (административдик процессти жүргүзүү) жүрүшүндө алынып коюлган же камакка алынган жана, эгер мурда мындай товарлар чыгарылбаса, аларды кайтарып берүү тууралуу чечим чыгарылган товарларды убактылуу сактоо үчүн жайгаштырганда же бажы жол-жоболорунун бирине алганда.

3. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар орун алганда, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети аткарылууга тийиш.

4. Төмөнкү жагдайлар орун алганда, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү катары төмөндө көрсөтүлгөндөр эсептелет:

1) бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды бул бажы жол-жобосу аяктаганга чейин бажы аймагындагы кайра иштетүү шарттары тууралуу документте көрсөтүлбөгөн адамга (адамдарга) өткөрүп берген учурда, – товарлар өткөрүп берилген күн, эгер бул күн аныкталбаса, – товарлар бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күн;

2) бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар жол кырсыгынын же адам жеңе алгыс башка кырсыктын айынан жок кылынган жана (же) кайтарымсыз жоголгон, же товарларды ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун кадимки шарттарында табигый эскирүүсүнүн айынан

кайтарымсыз жоголгон учурларын эске албаганда, бажы жол-жобосу аяктаганга чейин жоголгон учурларда, - товарлардын жоголгон күнү, эгер бул күн аныкталбаса, – товарлар бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күн;

3) бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосу бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөтү бүткөнгө чейин аяктабаса, – бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөтү бүткөн күнү.

5. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар орун алганда, алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар тарифтик преференцияларды жана алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөгү жеңилдиктерди колдонбостон, ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандай төлөнөт.

Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөөдө товарларды бажы аймагында кайра иштетүү жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн бул салыктардын бажы органына тапшырылган декларацияны каттоого алган күнкү коюмдары колдонулат, ал эми товарлардын декларациясын тапшырганга чейин чыгарылган товарлардын салыгын эсептөөдө товарлардын декларациясын тапшырганга чейин товарларды чыгаруу тууралуу берилген арызды бажы органы каттаган күнкү коюмдары колдонулат.

6. Ушул берененин 5-пунктуна ылайык төлөнө турган (өндүрүлө турган) алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммасынан, товарларды бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна алган күндөн тартып алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү бүткөн күнгө чейин алардын төлөө мөөнөтүн узарткандагыдай, пайыздар төлөнөт. Бул пайыздар ушул Кодекстин 60-беренесине ылайык эсептелет жана төлөнөт.

Эгер ушул Кодекстин 173-беренесинин 3-пунктуна ылайык бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосу токтоп калса, ушул пунктта каралган пайыздар бажы жол-жобосунун токтоп турган мезгили үчүн эсептелбейт жана төлөнбөйт.

7. Бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын жана (же) бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарлардын бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосу аяктаганда, же ушул Кодекстин 129-беренесинин 6-пунктуна ылайык алар убактылуу сактоого алынганда, же ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык ушул Кодексте каралган бажы жол-жоболоруна жайгаштырылганда, же бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөгөндөн кийин жана (же) аларды өндүрүп алгандан (толук же

жарым-жартылай) кийин ушул Кодекстин 51-бөлүмүнө ылайык мындай товарлар бажы органдары тарабынан кармалганда, ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) өндүрүп алынган бажы алымдарынын, салыктарынын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарынын суммалары ушул Кодекстин 10-бөлүмүнө жана 76-беренесине ылайык кайтарылып берилет (чегерилет).

175-берене. Ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырууда кайра иштетүү продуктуларына карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөөнүн жана төлөөнүн өзгөчөлүктөрү

1. Кайра иштетүү продуктуларын ички керектөөгө чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырууда, алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган жана кайра иштетүү продуктуларынын чыгуу ченемдерине ылайык кайра иштетүү продуктуларын даярдоого пайдаланылган чет өлкөлүк товарлар ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандай алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларынын өлчөмүндө төлөнөт.

Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөөдө товарларды бажы аймагында кайра иштетүү жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн бул салыктардын бажы органына тапшырылган декларацияны каттоого алган күнкү алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат, ал эми товарлардын декларациясын тапшырганга чейин чыгарылган товарларга карата товарлардын декларациясын тапшырганга чейин товарларды чыгаруу тууралуу берилген арызды бажы органы каттаган күндөгү коюмдар колдонулат.

Бажы алымдарын, салыктарды чет өлкөлүк валютадан мүчө мамлекеттин валютасында кайра эсептөө талап кылынса, мындай эсеп ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн күндөгү валюталар курсу боюнча жүргүзүлөт.

2. Ушул берененин 1-пунктуна ылайык төлөнө турган (өндүрүлө турган) алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммасынан, товарларды бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күндөн тартып алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети токтотулган күнгө чейин алардын төлөө мөөнөтүн узарткандагыдай, пайыздар төлөнөт. Бул пайыздар ушул Кодекстин 60-беренесине ылайык эсептелет жана төлөнөт.

Эгер ушул Кодекстин 173-беренесинин 3-пунктуна ылайык бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосу токтоп калса, ушул пунктта

каралган пайыздар бажы жол-жобосунун токтоп турган мезгили үчүн эсептелбейт жана төлөнбөйт.

25-глава

Бажы аймагынан тышкаркы аймактагы кайра иштетүү бажы жол-жобосу

176-берене. Бажы аймагынан тышкаркы аймактагы кайра иштетүү бажы жол-жобосунун мазмуну жана колдонулушу

1. Бажы аймагынан тышкаркы аймактагы кайра иштетүү бажы жол-жобосу – Бирликтин товарларына карата колдонулуучу бажы жол-жобосу. Ага ылайык мындай товарлар Бирликтин бажы аймагынан тышкаркы аймактагы кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында бул товарлардан алып чыгуу бажы алымдарын төлөтпөстөн, товарларды ушул эле бажы жол-жобосуна жайгаштыруу шарттарын сактоо менен, кийин Бирликтин бажы аймагына киргизүүгө арналган, алардын кайра иштетүү продуктуларын алуу максатында жана аларды ушул эле бажы жол-жобосуна ылайык пайдалануу максатында, Бирликтин бажы аймагынан чыгарылат.

2. Бажы аймагынан тышкаркы аймактагы кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган жана Бирликтин бажы аймагынан иш жүзүндө чыгарылган товарлар Бирликтин товары статусун жоготушат.

3. Бажы аймагынан тышкаркы аймактагы кайра иштетүү бажы жол-жобосун төмөнкүлөргө карата колдонууга жол берилет:

1) мурда ички керектөөгө чыгаруунун бажы жол-жобосуна бул товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөргө байланыштуу алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөдө жеңилдиктерден пайдалануу менен жайгаштырылган товарларга, же мындай товарлар жана алардын бөлүктөрү Бирликтин бажы аймагынан оңдоо иштери үчүн чыгарылып жатса жана алар бажы аймагынан тышкаркы аймактагы кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган учурда чет өлкөлүк товар статусуна ээ болсо, мындай товарлардын бөлүктөрүнө;

2) Бирликтин бажы аймагынан чыгарылган товарларга карата:

ушул Кодекстин 231-беренесинин 2-пунктуна ылайык убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосун аягына чыгаруу үчүн убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата;

ушул Кодекстин 277-беренесинин 3-пунктунун биринчи абзацында каралган учурда эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттарына карата.

4. Ушул берененин 3-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн товарлар, Бирликтин бажы аймагына алынып келбестен эле бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна алынышат.

5. Комиссия бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосу колдонулбаган товарлардын тизмегин аныктоого укуктуу.

177-берене. Товарларды бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун жана аларды мындай бажы жол-жобосуна ылайык пайдалануунун шарттары

1. Товарларды бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттары катары төмөнкүлөр саналат:

1) мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органы тарабынан берилген жана ушул Кодекстин 181-беренесинде аныкталган маалыматтарды камтыган, товарларды Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү шарттары тууралуу документтин болушу. Эгер бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосун колдонуунун максаты катары товарларды оңдоо иштери саналса, анда мындай документ катары товарлардын декларациясы колдонулушу мүмкүн;

2) бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларын бажы органдары тарабынан алардын кайра иштетилген продуктуларына идентификациялоо мүмкүнчүлүгүнүн болушу. Кайра иштетүү продуктуларын ушул Кодекстин 183-беренесинде белгиленген чет өлкөлүк эквиваленттүү товарлар менен, ушул Кодекстин аталган беренесине ылайык, алмаштырган учурлары эсепке алынбайт;

3) ушул Кодекстин 9-бөлүмүнө ылайык алып чыгуу бажы алымдарын төлөө милдетинин коюлушу. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык алып чыгуу бажы алымдарын төлөө милдети коюлбаган учурлар эсепке алынбайт;

4) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык чектөөлөрдүн жана тыюу салуулардын сакталышы.

2. Товарларды бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна ылайык пайдалануунун шарттары катары төмөнкүлөр саналат:

1) бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү жол-жобосунун белгиленген мөөнөтүнүн сакталышы;

2) бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү операцияларын жүргүзүүдө ушул Кодекстин 179-беренесинин жоболорунун сакталышы.

3. Ушул бөлүмдү колдонуу максаттарында Бирликтин товарларынын бажы органы тарабынан алардан кайра иштелип чыккан продуктуларына идентификацияланышы дегенде ушул Кодекстин 180-беренесиндеги көрсөтүлгөн жолдордун бирине ылайык кайра иштетүү продуктуларын алуу максатында Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү операциялары бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата жүргүзүлгөндүгү белгиленгендигин түшүнүүгө болот.

178-берене. Бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун аракетинин мөөнөтү

1. Бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосунун аракетинин мөөнөтү Бирликтин бажы аймагынан тышкары товарларды кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документте Бирликтин бажы аймагынан тышкары товарларды кайра иштетүүнүн белгиленген мөөнөтүнүн негизинде белгиленет.

2. Бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун аракетинин белгиленген мөөнөтү Бирликтин бажы аймагынан тышкары товарларды кайра иштетүүнүн мөөнөтүн узартуу тууралуу берилген арыздын негизинде узартылат.

3. Бирликтин бажы аймагынан тышкары товарларды кайра иштетүүнүн мөөнөтүн узартууда, бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун белгиленген мөөнөтү, ал мөөнөт бүткөн күндөн тартып 10 жумушчу күндөн кечиктирбестен узартылышы керектиги мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан каралышы мүмкүн. Бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун бажы органы тарабынан бекитилген мөөнөтүн узартууда, бул мөөнөт бүткөндөн кийин, мындай бажы жол-жобосунун аракети ал токтогон күндөн тартып кайра улантылып ишке кирет.

179-берене. Бирликтин бажы аймагынан тышкары жүргүзүлгөн кайра иштетүү операциялары

Бирликтин бажы аймагынан тышкары жүргүзүлгөн кайра иштетүү операциялары өз ичине төмөнкүлөрдү камтыйт:

товарларды кайра иштетүүнү же иштеп чыгууну;

товарларды монтаждоо, куроо, бириндетүү жана эп келиштирүү менен даярдоону;

товарларды оңдоо, аларды калыбына келтирүүнү, курамдык бөлүктөрүн алмаштырууну, модернизациялоону кошкондо.

180-берене. Бирликтин товарларын алардын кайра иштелип чыккан продуктуларына идентификациялоо

Бирликтин товарларын алардын кайра иштелип чыккан продуктуларына идентификациялоо максатында төмөнкү жолдор колдонулушу мүмкүн:

декларант, Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү операцияларын жүргүзүүчү адам же бажы органдарынын кызмат адамдары тарабынан Бирликтин товарларына мөөрлөрдүн, штамптардын коюлушу, санариптик же башка маркировканын басылышы;

Бирликтин товарларынын толук сыпатталышы, фотосүрөткө тартылышы, масштабдуу сүрөттөлүшү;

Бирликтин товарларынын жана алардын кайра иштетүү продуктуларынын алдын ала тандалып алынган сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн салыштыруу;

товарларга коюлган маркировканы, анын ичинде сериялык номерлер түрүндөгү маркировканы пайдалануу;

товарлардын жана Бирликтин бажы аймагынан тышкары жүргүзүлгөн операциялардын мүнөзүнө жараша, анын ичинде Бирликтин бажы аймагынан тышкары жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларынын технологиялык процессинде Бирликтин товарларын пайдалануу боюнча, ошондой эле кайра иштетүү продуктуларын өндүрүүнүн технологиясы тууралуу кенен маалыматтарды камтыган документтерди иликтөө жолу аркылуу башка жолдордун колдонулушу.

181-берене. Бирликтин бажы аймагынан тышкары товарларды кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документ

1. Мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органы тарабынан берилүүчү Бирликтин бажы аймагынан тышкары товарларды кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документти мындай документти берген мүчө мамлекеттин ар бир адамы ала алат.

2. Бирликтин бажы аймагынан тышкары товарларды кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документ төмөнкүлөр туурасында маалыматтарды камтышы керек:

1) документти берген мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органы тууралуу;

2) документти алган адам тууралуу;

3) Бирликтин бажы аймагынан тышкары товарларды кайра иштетүү операцияларын түздөн- түз жүргүзүүчү адам (адамдар) тууралуу;

4) Бирликтин товарлары жана алардын кайра иштетүү продуктулары тууралуу (аталышы, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык коду, саны жана наркы). Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарында Бирликтин товарларынын жана алардын кайра иштетүү продуктуларынын кодун Тышкы экономикалык ишмердүүлүктүн товардык номенклатурасынын товардык позициясынын деңгээлинде көрсөтүү мүмкүнчүлүгү каралышы мүмкүн;

5) товарларга ээ болуу, аларды пайдалануу жана (же) тескөө укугун ырастоочу документтер тууралуу;

6) кайра иштетүү продуктуларынын сандык жана (же) пайыздык жактан туюнтулган чыгуу ченемдери тууралуу;

7) Бирликтин бажы аймагынан тышкары жүргүзүлгөн бажы операциялары жана аларды жүргүзүүнүн жолдору тууралуу;

8) бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларын алардан кайра иштетилген продуктуларга идентификациялоонун ыкмалары тууралуу;

9) товарларды Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра

иштетүүнүн мөөнөтү тууралуу;

10) эгер буга жол берилсе, кайра иштетүү продуктуларын ушул Кодекстин 183-беренесинде белгиленген чет өлкөлүк эквиваленттүү товарлар менен алмаштыруу тууралуу;

11) товарлардын бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна алынуусу жана бул бажы жол-жобосунун аяктоосу болжолдонуп жаткан бажы органы (бажы органдары) тууралуу.

3. Товарларды Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү мөөнөтү 2 жылдан ашпайт.

4. Товарларды Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү мөөнөтү өз ичине төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) товарларды кайра иштетүүчү өндүрүш процессинин узактыгы;

2) Бирликтин бажы аймагына кайра иштетүү продуктуларын иш жүзүндө киргизүү үчүн жана аларды бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосунун аракетин аягына чыгаруучу бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн керектелүүчү убакыт.

5. Товарларды Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн мөөнөтү товарларды бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү жол-жобосуна алган күндөн тартып эсептелет, ал эми товарларды бир нече партия менен бажылык декларациялоодо – товарлардын биринчи партиясын бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна алган күндөн тартып эсептелет.

6. Товарларды Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн мөөнөтү ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттүн аралыгында узартылышы мүмкүн.

7. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан товарларды Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документте көрсөтүлүүсү тийиш болгон кошумча маалыматтар белгилениши мүмкүн.

8. Бирликтин бажы аймагынан тышкары товарларды кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документтин формасы, аны толтуруунун жана мындай документти берүүнүн, ага өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүүнүн, ошондой эле чакырып алуунун жана (же) анын ишин кайра баштоонун тартиби мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан бекитилет.

9. Товарлардын декларациясы Бирликтин бажы аймагынан тышкары товарларды кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документ катары пайдаланылган учурда Бирликтин бажы аймагынан тышкары товарларды кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу маалыматтар декларант тарабынан товарлардын декларациясында көрсөтүлөт.

182-берене. Кайра иштетүү продуктуларынын чыгуу ченемдери

1. Кайра иштетүү продуктуларынын чыгуу ченеми дегенде Бирликтин бажы аймагынан тышкары белгилүү бир сандагы чет өлкөлүк товарларга кайра иштетүү операцияларын жүргүзүүнүн натыйжасында пайда болгон

кайра иштетүү продуктуларынын сандык жана пайыздык өлчөмүн түшүнүүгө болот.

2. Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү операциялары техникалык мүнөздөлүшү туруктуу өзгөрбөгөн товарларга карата жүргүзүлсө жана сапаты туруктуу өзгөрбөгөн продуктуларды алууга себеп болсо, мүчө мамлекеттердин ыйгарым укуктуу органдары тарабынан кайра иштетүү продуктуларынын стандарттуу чыгуу ченемдери бекитилиши мүмкүн.

183-берене. Кайра иштетүү продуктуларын чет өлкөлүк эквиваленттүү товарлар менен алмаштыруу

1. Эгерде Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү операциясы катары оңдоо саналса, ошондой эле Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү операциялары куур түтүк транспорту менен өткөрүлүүчү товарларга карата жүргүзүлсө, Бажы органынын уруксаты менен кайра иштетүү продуктуларын өзүнүн сыпатталышы, сапаты, техникалык мүнөздөмөлөрү боюнча мындай кайра иштетүү продуктуларына дал келе турган чет өлкөлүк товарларга алмаштырууга жол берилет (мындан ары бул беренедө – чет өлкөлүк эквиваленттүү товарлар).

Бирликтин бажы аймагынан экспорттун бажы жол-жобосуна ылайык Бирликтин бажы аймагына мурда киргизилген жана ички керектөөгө чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын курамына кирүүчү бөлүктөрдү, түйүндөрдү, агрегаттарды кепилдик берилген оңдоо үчүн чыгарган учурларда өзүнүн сыпатталышы, сапаты, техникалык мүнөздөмөлөрү боюнча кайра иштетүү продуктуларына дал келе турган чет өлкөлүк товарлар, алардын оң жана (же) эскирген абалын эсепке албастан, чет өлкөлүк эквиваленттүү товарлар катары каралышат.

2. Кайра иштетүү продуктуларын чет өлкөлүк эквиваленттүү товарлар менен алмаштырууга уруксат берилген учурларда бул чет өлкөлүк эквиваленттүү товарларды Бирликтин бажы аймагына алып келүүгө Бирликтин бажы аймагынан Бирликтин товарларын чыгарганга чейин жол берилет

3. Кайра иштетүү продуктуларын чет өлкөлүк эквиваленттүү товарлар менен алмаштыруунун тартиби жана шарттары мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык белгиленет.

184-берене. Бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосунун аракетинин аякталышы жана токтотулушу

1. Бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосунун аракетинин белгиленген мөөнөтү бүткөнгө чейин бул бажы жол-жобосунун аракети кайра иштетүү продуктуларын ички керектөөгө чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштыруу менен аяктайт, ал эми Бирликтин бажы аймагынан акысыз (кепилденген) оңдоо үчүн чыгарылган кайра иштетүү

товарларын, ушул пункттун экинчи абзацында каралган учурларды эске албаганда, реимпорт бажы жол-жобосуна жайгаштыруу менен аяктайт.

Эгерде бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү продуктуларын ички керектөөгө чыгаруучу бажы жол-жоболоруна ылайык чыгарууда бул товарларды акысыз (кепилденген) оңдоого себеп болгон кемтиги (кемтиктери) эске алынса, бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосу мындай кайра иштетүү продуктуларын реимпорттун бажы жол-жобосуна жайгаштыруу менен эле аяктап калбайт.

2. Бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосунун белгиленген мөөнөтү бүткөнгө чейин бул бажы жол-жобосу төмөнкү учурларда аякташы мүмкүн:

1) бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды, ушул пункттун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн товарларды эске албаганда, экспорттун бажы жол-жобосуна алганда же реимпорт бажы жол-жобосуна жайгаштырылганда;

2) бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, ушул Кодекстин 176-беренесинин 3-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн товарларды реэкспорт бажы жол-жобосуна алганда;

3) кайра иштетүү продуктуларын Комиссия тарабынан аныкталган учурларда, шарттарда жана тартипте экспорт бажы жол-жобосуна жайгаштырылганда.

3. Эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар жана (же) алардын кайра иштетилген продуктулары бул мүчө мамлекеттин аймагына милдеттүү кайтарылышы керектиги белгиленсе, бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосу товарларды экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштыруу менен аяктап калбайт.

4. Кайра иштетүү продуктулары бажы жол-жоболоруна бир же бир нече партиялар менен алынышы мүмкүн.

5. Бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосунун аракетинин белгиленген мөөнөтү бүткөндөн кийин бул бажы жол-жобосу да аяктайт.

185-берене. Бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган)

Бирликтин товарларынын алып чыгуу бажы алымдарын төлөө милдетинин пайда болушу жана токтотулушу, аларды төлөө мөөнөтү жана эсептелиши

1. Декларанттын Бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу Бирликтин товарларынын алып чыгуу бажы алымдарын төлөө милдети бажы органы товарлардын декларациясын каттагандан тартып пайда болот.

2. Декларанттын Бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-

жобосуна алынуучу Бирликтин товарларынын алып чыгуу бажы алымдарын төлөө милдети төмөнкү жагдайлар орун алганда токтотулат:

1) ушул Кодекстин 184-беренесине ылайык бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосу аяктаганда, муну менен бирге ушул берененин 4-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн жагдайлар орун алганда;

2) бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосу аяктаган жана (же) мындай бажы жол-жобосунун алкагында Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарларды ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык бажы жол-жобосуна алганда;

3) алып чыгуу бажы алымдарын ушул берененин 5-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүсү тийиш болгон өлчөмдө төлөө жана (же) өндүрүп алуу милдеттерин аткарганда;

4) товарлардын декларациясын каттагандан тартып жаралган алып чыгуу бажы алымдарына байланыштуу бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна ылайык товарларды чыгаруудан баш тартылганда;

5) товарлардын декларациясын каттагандан тартып пайда болгон алып чыгуу алымдарды төлөө милдетине байланыштуу ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык товарлардын декларациясын чакырып алганда жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарлардын чыгарылуусун жокко чыгарганда;

6) мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарлар ушул мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискацияланганда же айландырылганда;

7) ушул Кодекстин 51-бөлүмүнө ылайык товарлар бажы органы тарабынан кармалганда;

8) кылмыш тууралуу билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, кылмыш ишинин же административдик мыйзам бузуу тууралуу иштин (административдик процессти жүргүзүү) жүрүшүндө алынып коюлган же камакка алынган жана, эгер мурда мындай товарлар чыгарылбаса, аларды кайтарып берүү тууралуу чечим чыгарылган товарларды убактылуу сактоо үчүн жайгаштырганда же бажы жол-жоболорунун бирине алганда.

3. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар орун алганда, бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларынын алып чыгуу бажы алымдарын төлөө милдети аткарылууга тийиш.

4. Төмөнкү жагдайлар орун алганда, алып чыгуу бажы алымдарын төлөө мөөнөтү катары төмөндө көрсөтүлгөн күндөр эсептелет:

1) бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосу аяктаганга чейин ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн товарларды жоготуп алганда – бул товарлардын жоголгон күнү, эгер бул күн белгиленбесе, товарлардын жоголгон фактысы бажы органы тарабынан аныкталган күнү;

2) ушул Кодекстин 184-беренесине ылайык бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосу аягына чыкпай калган учурда – бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосунун мөөнөтүнүн бүткөн күнү.

5. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар орун алганда, сыртка чыгуучу товарлардан алынуучу алымдар бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарлары алып чыгуу бажы алымдарын төлөөдө жеңилдиктерден колдонбостон экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандай төлөнөт.

Алып чыгуу бажы алымдарын эсептөөдө товарларды бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн бул алымдардын бажы органына тапшырылган товарлардын декларациясын каттоого алган күнкү чендери колдонулат.

6. Ушул берененин 5-пунктуна ылайык төлөнө турган (өндүрүлө турган) сыртка чыгуучу товарлардан алынуучу алымдардын суммасынан, эгерде товарлар бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган мүчө мамлекеттин мыйзамдарында бекитилсе, бул суммалардын төлөө мөөнөтүн узарткандагыдай пайыздар төлөнөт. Бул пайыздар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык эсептелет жана төлөнөт.

7. Бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосу аяктаган учурда же ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык товарларды ушул Кодексте каралган бажы жол-жоболоруна алганда, же алып чыгуу бажы алымдарын төлөө жана (же) аларды өндүрүп алуу (толук же жарым-жартылай) милдеттери аткарылгандан кийин ушул Кодекстин 51-бөлүмүнө ылайык товарлар бажы органдары тарабынан кармалганда, алып чыгуу бажы алымдарынын ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) өндүрүлүп алынган суммалары ушул Кодекстин 10-бөлүмүнө ылайык кайтарылып берилет (чегерилет).

186-берене. Кайра иштетүү продуктуларын ички керектөөгө чыгаруучу бажы жол-жобосуна жайгаштырууда алардын алып чыгуу бажы алымдарын, салыктарын эсептөөнүн жана төлөөнүн өзгөчөлүктөрү

1. Кайра иштетүү продуктуларын ички керектөөгө чыгаруучу бажы жол-жобосуна жайгаштырууда алып чыгуу бажы алымдары Бирликтин бажы аймагынан тышкары жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларынын наркына жараша эсептелет.

2. Бирликтин бажы аймагынан тышкары жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларынын наркы иш жүзүндө төмөнкүлөргө кеткен чыгымдардын жыйындысы катары каралат:

1) кайра иштетүү операцияларына (оңдоого);

2) эгер кайра иштетүү (оңдоо) процессинде пайдаланылган чет өлкөлүк товарлар кайра иштетүү (оңдоо) операцияларынын чыгымдарына

киргизилбесе, чет өлкөлүк товарларга;

3) Эгер кайра иштетүү продуктуларын бажылык декларациялоодо көрсөтүлгөн Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү операцияларынын наркы документ менен ырасталбаса, же көрсөтүлгөн документтер мындай операциялардын наркы тууралуу маалыматтарды тастыктабаса, анда ал кайра иштетүү продуктуларынын бажы наркы менен бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын наркынын ортосундагы айырма катары белгиленет.

4. Кайра иштетүү продуктуларына алып келүү бажы алымдарынын өзгөчө коюмдары колдонулса, анда алып келүү бажы алымдарынын төлөнүүгө тийиш болгон суммасы кайра иштетүү продуктуларына карата өзгөчө коюмдары колдонуу менен эсептелген алып келүү бажы алымдарынын суммасынын Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү операцияларынын наркынын кайра иштетүү продуктуларынын (бул кайра иштетүү продуктулары ички керектөөгө чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган сыңары) бажы наркына болгон катнашынын көбөйтүндүсү катары белгиленет.

5. Кайра иштетүү продуктуларын ички керектөөгө чыгаруучу бажы жол-жобосуна алганда, бул кайра иштетүү продуктуларынын салыктары мындай кайра иштетүү продуктуларын ички керектөөгө чыгаруучу бажы жол-жоболоруна алган мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык эсептелет.

Эгер Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү операциясы катары Бирликтин бажы аймагынан чыгарылган товарларды оңдоо эсептелсе, акциздер (акциз салыгы же акциз жыйымы) эсептелбейт жана төлөнбөйт.

6. Кайра иштетүү продуктуларын ички керектөөгө чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылганда, алып келүү бажы алымдары, салыктар, эгер ушул берененин 7-пунктуна ылайык башкача белгиленбесе, алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын ушул берененин 1-5-пункттарына ылайык эсептелген өлчөмүндө төлөнөт.

7. Ушул Кодекстин 176-беренесинин 3-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн чет өлкөлүк товарларга байланыштуу Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү операцияларын жүргүзүүнүн натыйжасында алынган кайра иштетүү продуктуларын ички керектөөгө чыгаруучу бажы жол-жобосуна алганда, ушул берененин 1-5-пункттарына ылайык эсептелген алып келүү бажы алымдары, салыктар төлөнбөйт. Ушул Кодекстин 136-беренесинин 11-пунктуна ылайык бул чет өлкөлүк товарлардын алып келүү бажы алымдарын, салыктарын төлөө мөөнөтү келип калган учурлары эске алынбайт.

Ушул Кодекстин 176-беренесинин 3-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн чет өлкөлүк товарларга байланыштуу Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү операцияларын жүргүзүүнүн натыйжасында алынган кайра иштетүү продуктуларынын алып келүү бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети бул чет өлкөлүк товарлардын алып

келүү бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети токтогондо токтотулат.

187-берене. Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү операциялары жүргүзүлбөгөн товарларды жана кайра иштетүү продуктуларын экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырууда алардын алып чыгуу бажы алымдарын эсептөөнүн жана төлөөнүн өзгөчөлүктөрү

1. Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү операциялары жүргүзүлбөгөн товарларды экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырууда алардын алып чыгуу бажы алымдарын эсептөө үчүн ошол бажы алымдарынын товарларды бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн бажы органына тапшырылган товарлардын декларациясын каттоого алган күнкү коюмдары колдонулат.

Эгерде сыртка чыгуучу товарлардан алынуучу бажы алымдарын чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасында кайра эсептөө талап кылынса, мындай эсеп ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн күндөгү валюталар курсу боюнча жүргүзүлөт.

2. Бирликтин бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү операциялары жүргүзүлбөгөн, экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарлардын алып чыгуу бажы алымдарынын суммасынан, эгерде товарлар бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган мүчө мамлекеттин мыйзамдарында бекитилсе, бул суммалардын төлөө мөөнөтүн узарткандагыдай пайыздар төлөнөт. Бул пайыздар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык эсептелет жана төлөнөт.

Ушул Кодекстин 184-беренесинин 2-пунктунун 3-пунктчасында белгиленген учурларда экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган кайра иштетүү продуктуларынын алып чыгуу бажы алымдарын, салыктарды эсептөөнүн жана төлөөнүн өзгөчөлүктөрү, жогрудагы учурларда, Комиссия тарабынан белгиленет.

26-глава

Ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосу

188-берене. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосунун мазмуну жана колдонулушу

1. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосу – чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жобосу. Буга ылайык мындай товарларга карата ички керектөөгө чыгаруучу кезектеги бажы жол-жобосуна алынууга багытталган, кайра иштетилген продуктуларды алуу максатында ички керектөө үчүн кайра иштетүү операциялары жүргүзүлөт. Товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун

жана аларды мындай бажы жол-жобосуна ылайык пайдалануунун шарттары сакталганда, мындай чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдары төлөнбөйт.

2. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар чет өлкөлүк товар деген статусун сакташат, ал эми ички керектөө үчүн кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарлар (кайра иштетүү продуктулары, таштандылар жана калдыктар) чет өлкөлүк товар деген статуска ээ болушат.

3. Тизмеги мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан белгилене турган товарларга карата ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосу колдонулат.

189-берене. Товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун жана аларды мындай бажы жол-жобосуна ылайык пайдалануунун шарттары

1. Товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттары катары төмөнкүлөр саналат:

1) мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органы тарабынан берилген, товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документтин болушу жана ал документте ушул Кодекстин 193- беренесинде белгиленген маалыматтардын камтылышы;

2) ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын бажы органдары тарабынан алардан кайра иштелип чыккан продуктуларына идентификациялануу мүмкүнчүлүгүнүн болушу;

3) эгерде товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна алган күнү кайра иштетүү продуктулары товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүү шарттары тууралуу документте камтылган кайра иштетүү продуктуларын чыгуу ченемдерин эске алуу менен кайра иштетүү продуктуларын Бирликтин бажы аймагына киргизүүдө ички керектөөгө чыгаруучу бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандагыдай эсептелген алып келүү бажы алымдарынын суммасы ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандагыдай эсептелген алып келүү бажы алымдарынын суммасынан кичине болушу;

4) кайра иштетүү продуктуларын экономикалык жактан пайдалуу жол менен баштапкы абалына келтирүү мүмкүнчүлүгүнүн жоктугу;

5) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө;

6) салыктарды төлөөдө жеңилдиктер каралбаса, салыктарды төлөө;

7) ички рынокту атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардан башка түрдө белгиленген жана Бирлик тууралуу Келишимдин 50-беренесине ылайык белгиленген башка салыктар түрүндө коргоо чараларынын сакталышы;

8) Ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салуулардын жана

чектөөлөрдүн сакталышы;

2. Товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна ылайык пайдалануунун шарттары катары төмөнкүлөр саналат:

1) ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосунун белгиленген мөөнөтүн сактоо;

2) ички керектөө үчүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата операцияларды жүргүзүүдө ушул Кодекстин 191-беренесинин жоболорун сактоо;

3) товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүү шарттары тууралуу документте көрсөтүлгөн адамдардан ички керектөө үчүн кайра иштетүү жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды табуу жана мындай товарлардын ошол адамдар тарабынан кайра иштетүү операцияларын жүргүзүү үчүн пайдаланылышы.

3. Ушул бөлүмдү колдонуу максаттарында чет өлкөлүк товарлардын бажы органы тарабынан алардан кайра иштелип чыккан продуктуларына идентификацияланышы дегенде ушул Кодекстин 192-беренесиндеги көрсөтүлгөн жолдордун бирине ылайык кайра иштетүү продуктуларын алуу максатында ички керектөө үчүн кайра иштетүү операциялары ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата жүргүзүлгөндүгү белгиленгендигин түшүнүүгө болот.

190-берене. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосунун аракетинин мөөнөтү

1. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосунун аракетинин мөөнөтү ички керектөө үчүн кайра иштетүү шарттары тууралуу документте белгиленген товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн мөөнөтүнүн негизинде бекитилет.

2. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосунун аракетинин белгиленген мөөнөтү товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүү мөөнөтүн узартуу тууралуу берилген арыздын негизинде узартылат.

3. Товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүү мөөнөтүн узартууда ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосунун белгиленген мөөнөтү бул мөөнөт бүткөн күндөн тартып 10 жумушчу күндөн кечиктирбестен узартылышы керектиги мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан каралышы мүмкүн. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосунун бажы органы тарабынан узартылган мөөнөтү бүткөндөн кийин мындай бажы жол-жобосунун аракети бул бажы жол-жобосу токтотулган күндөн тартып кайрадан башталат.

191-берене. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү операциялары

1. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү операциялары өз ичине төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) товарларды кайра иштетүүнү же иштеп чыгууну;

2) товарларды монтаждоо, куроо, бириндетүү жана эп келиштирүү менен даярдоону;

2. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү операцияларына төмөнкүлөр кирбейт:

1) товарларды сатыкка жана ташууга (транспортировкалоого) даярдоодо алардын сакталышын камсыз кылуу боюнча операциялары, анын ичинде товарлар өзүлөрүнүн жеке өзгөчөлүктөрүн жоготуп албагандай кылып таңгактоо, өлчөмдөп ороо жана сорттоо;

2) төл алуу, малды багуу жана бордоо, ошондой эле куштарды багуу, балыктарды, рак сымалдууларды жана моллюскаларды өстүрүү;

3) бак-дарактарды жана башка өсүмдүктөрдү өстүрүү;

4) маалыматтарды, аудио- жана көрмө жазууларды маалымат алып жүрүүчүлөрдүн каалаган түрлөрүнө көчүрүү жана көбөйтүү;

5) Комиссия тарабынан аныкталган башка операциялар.

3. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү операцияларын жүргүзүүдө Бирликтин товарларын пайдаланууга жол берилет.

192-берене. Чет өлкөлүк товарларды алардан кайра иштетилген продуктуларга идентификациялоо

Чет өлкөлүк товарларды алардан кайра иштелип чыккан продуктуларга идентификациялоо максатында төмөнкү жолдор колдонулушу мүмкүн:

декларант, кайра иштетүү операцияларын жүргүзүүчү адам же бажы органдарынын кызмат адамдары тарабынан чет өлкөлүк товарларга мөөрлөрдүн, штамптардын коюлушу, санариптик же башка маркировканын басылышы;

чет өлкөлүк товарлардын толук сыпатталышы, фото сүрөткө тартылышы, масштабдуу сүрөттөлүшү;

чет өлкөлүк товарлардын жана алардын кайра иштетүү продуктуларынын алдын ала тандалып алынган сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн салыштыруу;

товарларга коюлган маркировканы, анын ичинде сериялык номерлер түрүндөгү маркировканы пайдалануу;

товарлардын жана ички керектөө үчүн жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларынын мүнөзүнө жараша, анын ичинде ички керектөө үчүн жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларынын технологиялык процессинде чет өлкөлүк товарларды пайдалануу боюнча, ошондой эле кайра иштетүү продуктуларын өндүрүүнүн технологиясы тууралуу кенен маалыматтарды камтыган документтерди иликтөө жолу аркылуу же ички керектөө үчүн жүргүзүлүүчү кайра иштетүү операцияларынын жүрүшүндө бажы контролун жүргүзүү жолу аркылуу башка жолдордун колдонулушу.

193-берене. Товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документ

1. Мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органы тарабынан берилүүчү, товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документти мындай документти берген мүчө мамлекеттин ар бир адамы, анын ичинде товарларды кайра иштетүү операцияларын түздөн түз жүргүзбөгөн адамдар да ала алат.

2. Товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документ төмөнкүлөр туурасында маалыматтарды камтышы керек:

1) документти берген мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органы тууралуу;

2) документти алган адам тууралуу;

3) товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүү операцияларын түздөн- түз жүргүзүүчү адам (адамдар) тууралуу;

4) чет өлкөлүк товарлар жана алардын кайра иштетүү продуктулары тууралуу (аталышы, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык коду, саны жана наркы). Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарында чет өлкөлүк товарлардын жана алардын кайра иштетүү продуктуларынын кодун Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын товардык позициясынын деңгээлинде көрсөтүү мүмкүнчүлүгү, ошондой эле товарлардын жана алардын кайра иштетүү продуктуларынын наркын көрсөтпөй коюу мүмкүнчүлүгү да каралышы мүмкүн;

5) товарларга ээ болуу, аларды пайдалануу жана (же) тескөө укугун ырастоочу документтер тууралуу;

6) кайра иштетүү продуктуларынын сандык жана (же) пайыздык жактан берилген чыгуу ченемдери тууралуу;

7) ички керектөө үчүн кайра иштетүү операциялары жана аларды жүргүзүүнүн жолдору тууралуу;

8) ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды алардан кайра иштетилген продуктуларга идентификациялоонун ыкмалары тууралуу;

9) таштандылар жана калдыктар тууралуу (аталышы, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык коду, саны жана наркы). Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарында таштандылардын жана калдыктардын кодун Тышкы экономикалык ишмердүүлүктүн товардык номенклатурасынын товардык позициясынын деңгээлинде көрсөтүү мүмкүнчүлүгү, ошондой эле мындай таштандылардын жана калдыктардын наркын көрсөтпөй коюу мүмкүнчүлүгү да каралышы мүмкүн;

10) товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн мөөнөтү тууралуу;

11) таштандыларды андан аркы коммерциялык пайдалануу мүмкүнчүлүгү тууралуу;

12) товарлардын ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылуусу жана бул бажы жол-жобосунун аракетинин аякташы болжолдонуп жаткан бажы органы (бажы органдары) тууралуу;

13) кайра иштетүү продуктуларын экономикалык жактан пайдалуу жол менен баштапкы абалына келтирүүнүн мүмкүн эместиги тууралуу.

3. Товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн мөөнөтү 1 жылдан же товарлардын айрым категориялары үчүн Комиссия тарабынан аныкталган андан узагыраак мөөнөттөн ашпашы керек.

4. Товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн мөөнөтү өз ичине төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) товарларды кайра иштетүүчү өндүрүш процессинин узактыгы;

2) кайра иштетүү продуктуларын ички керектөөгө чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырууга керектелүүчү убакыт.

5. Товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн мөөнөтү товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүү жол-жобосуна алган күндөн тартып эсептелет, ал эми товарларды бир нече партия менен бажылык декларациялоодо – товарлардын биринчи партиясын ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосуна алган күндөн тартып эсептелет.

6. Товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн мөөнөтү ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттүн аралыгында узартылышы мүмкүн.

7. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документте көрсөтүлүүсү тийиш болгон кошумча маалыматтар белгилениши мүмкүн.

8. Товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн шарттары тууралуу документтин формасы, аны толтуруунун жана мындай документти берүүнүн, ага өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүүнүн, ошондой эле чакырып алуунун жана (же) анын ишин кайра баштоонун тартиби мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан бекитилет.

194-берене. Кайра иштетүү продуктуларынын чыгуу ченемдери

1. Кайра иштетүү продуктуларынын чыгуу ченеми дегенде белгилүү бир сандагы чет өлкөлүк товарларга ички керектөө үчүн кайра иштетүү операцияларын жүргүзүүнүн натыйжасында пайда болгон кайра иштетүү продуктуларынын сандык жана пайыздык өлчөмүн түшүнүүгө болот.

2. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү операциялары техникалык мүнөздөлүшү туруктуу өзгөрбөгөн товарларга карата жүргүзүлсө жана сапаты туруктуу өзгөрбөгөн продуктуларды алууга себеп болсо, мүчө мамлекеттердин ыйгарым укуктуу органдары тарабынан кайра иштетүү продуктуларынын стандарттуу чыгуу ченемдери бекитилиши мүмкүн.

195-берене. Ички керектөө үчүн жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында пайда болгон таштандылар жана өндүрүштүк жоготуулар

1. Ички керектөө үчүн жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында пайда болгон таштандылар мүчө мамлекеттердин

мыйзамдарына ылайык мындан аркы коммерциялык пайдаланууга жараксыз деп таанылган учурлардан же мындай таштандылар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык көмүлүшү, зыянсыздандырылышы, утилдештирилиши же башка жол менен жок кылынышы керек болгон учурлардан башка учурларда ушул Кодекске ылайык бажылык жол-жобого алынат.

2. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында пайда болгон таштандылар декларант тарабынан тандалган бажы жол-жобосуна жайгаштырылганда, Бирликтин бажы аймагына ушул абалында киргизилген катары каралышат.

3. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн, бажы жол-жобосуна алынбай турган таштандылар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык мындан аркы коммерциялык пайдаланууга жараксыз деп таанылган күндөн же мындай таштандылардын көмүлгөн, зыянсыздандырылган, утилдештирилген же башка жол менен жок кылынган фактысын же мындай операцияларды жүргүзүү үчүн алардын өткөрүп берилген фактысын тастыктоочу документ бажы органына тапшырылган күндөн тартып Бирликтин товары статусуна ээ болушат жана бажы контролуна алынбаган катары саналат.

4. Ички керектөө үчүн жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында кайтарымсыз жоголгон жана бажы органдары тарабынан өндүрүштүк жоготуу катары таанылган, ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун аракети аяктагандан кийин бажылык жол-жобого жайгаштырылбайт.

196-берене. Чет өлкөлүк товарлардын ички керектөө үчүн кайра иштетүү операцияларын жүргүзүүнүн натыйжасында пайда болгон калдыктары

Чет өлкөлүк товарлардын ички керектөө үчүн кайра иштетүү операцияларын жүргүзүүнүн натыйжасында пайда болгон калдыктары кайра иштетүү продуктуларынын чыгуу ченемдерине ылайык, ушул Кодекстин 197-беренесинде каралгандай бажы жол-жобосуна жайгаштырылууга тийиш.

197-берене. Бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажы жол-жобосунун аракетинин аякташы, токтотула турушу жана токтотулушу

1. Ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун аракетинин белгиленген мөөнөтү аяктаганга чейин бул бажы жол-жобосунун колдонулушу ички керектөө үчүн жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарларды (ушул Кодекстин 195-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн таштандылардан башка өндүрүш таштандылары, кайра иштетүү продуктулары жана (же)

калдыктар) же ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган жана ички керектөө үчүн жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларына кабылбаган чет өлкөлүк товарларды ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштыруу менен аяктайт. Муну менен катар кайра иштетүү продуктуларына атайын, демпингге каршы, компенациялык алымдар төлөнбөйт жана ички рынокту атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарга жана Бирлик тууралуу Келишимдин 50-беренесине ылайык белгиленген башка алымдарга караганда башка түрдө коргоо чараларынын сакталышын бышыктоо талап кылынбайт.

2. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосунун аракетинин белгиленген мөөнөтү бүткөнгө чейин бул бажы жол-жобосунун аракети төмөнкү учурларда аякташы мүмкүн:

1) ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган жана ички керектөө үчүн кайра иштетүү операциясына кабылбаган таштандыларды, ушул Кодекстин 195-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн таштандыларды эске албаганда, жана (же) ички керектөө үчүн кайра иштетүү операцияларын жүргүзүүнүн натыйжасында пайда болгон калдыктарды ушул Кодексте каралган шарттарда, чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы транзитинин бажы жол-жобосунан башка бажы жол-жобосуна алганда;

2) ички керектөө үчүн жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарлардын (кайра иштетүү продуктулары, таштандылар жана (же) калдыктар) же (же) ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган жана ички керектөө үчүн жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларына кабылбаган чет өлкөлүк товарлардын мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык бажы органдары жол кырсыгынын же адам жеңе алгыс башка кырсыктын айынан жок кылынган жана (же) кайтарымсыз жоголгон фактысын, же товарларды ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый эскирүүсүнүн айынан кайтарымсыз жоголгон фактысын тааныганда;

3) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык ички керектөө үчүн жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында пайда болгон таштандылар мындан аркы коммерциялык колдонуу үчүн жараксыз деп таанылганда, же бажы органына таштандылардын көмүлгөн, зыянсыздандырылган, утилизацияланган же башка жол менен жок кылынган фактысын же мындай операцияларды жүргүзүү үчүн өткөрүп берилген фактысын тастыктоочу документти тапшырганда;

4) бажы органы тарабынан ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардын бир бөлүгү өндүрүштүк жоготуу катары таанылганда;

5) Комиссия тарабынан жана (же) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдары тарабынан аныкталган жагдайлар (бул жагдайларга чейин товарлар бажы контролунда болушкан) орун алганда.

3. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажылык жол-жобосунун аракетинин белгиленген мөөнөтү аяктаганга чейин бул бажы жол-жобосунун аракети ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар жана (же) алардын кайра иштетилген продуктулары бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылганда токтотулуп турушу мүмкүн.

4. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосунун аракетинин белгиленген мөөнөтү аяктаганда, бул бажы жол-жобосунун аракети токтойт.

198-берене. Ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдетинин пайда болушу жана токтотулушу, аларды төлөө мөөнөтү жана эсептелиши

1. Декларанттын ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети бажы органы товарлардын декларациясын каттагандан тартып, ал эми товарлардын декларациясын тапшырганга чейин товарларды чыгаруу тууралуу арыз берген адамдын жогорудагы салыктарды төлөө милдети бажы органы декларация тапшырылганга чейин товарларды чыгаруу тууралуу берилген арызды каттагандан тартып пайда болот.

2. Декларанттын ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын төлөө милдети төмөнкү жагдайлар орун алганда токтотулат:

1) ушул Кодекстин 197-беренесинин 1-пунктуна жана 2-пунктунун 1,3-5-пунктчаларына ылайык, муну менен бирге ушул берененин 6-пунктунун 1 жана 2-пунктчаларында көрсөтүлгөн жагдайлар орун алуусу менен ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосунун аракети аяктаганда;

2) ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосунун аракети токтотулган товарларды жана (же) мындай токтотулган бажы жол-жобосун колдонуунун алкагында ички керектөө үчүн жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарларды ушул Кодекстин 129-беренесинин 6-пунктуна ылайык убактылуу сактоого алганда;

3) ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосунун аракети токтотулган товарларды жана (же) мындай токтотулган бажы жол-жобосун колдонуунун алкагында ички керектөө үчүн жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарларды ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык бажы жол-жобосуна жайгаштырганда;

4) алып келүү бажы алымдарын төлөө милдети аткарылганда жана (же) аларды ушул берененин 7-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүсү тийиш болгон өлчөмдө өндүрүп алганда;

5) ички керектөө үчүн жүргүзүлгөн кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарлардын же (же) бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардын мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык бажы органдары тарабынан жол кырсыгынын же адам күч жеткис башка кырсыктын айынан жок кылынган жана (же) кайтарымсыз жоголгон фактысы, же товарларды ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун кадимки шарттарында табигый эскирүүсүнүн айынан кайтарымсыз жоголгон фактысы таанылганда токтотулат. Ушул Кодекске ылайык мындай жок кылынганга же кайтарымсыз жоголгонго чейин бул товарларга карата алып келүү бажы алымдарын төлөө мөөнөтү келип калган учурлары эске алынбайт.

6) товарлардын декларациясын же товарлардын декларациясына чейин товарларды чыгаруу тууралуу берилген арызды каттагандан тартып пайда болгон алып келүү бажы алымдарын төлөө милдетине байланыштуу, ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна ылайык, товарларды чыгаруудан баш тартылганда;

7) товарлардын декларациясын каттагандан тартып пайда болгон алып келүү бажы алымдарын төлөө милдетине байланыштуу ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык товарлардын декларациясын чакырып алганда жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарлардын чыгарылуусун жокко чыгарганда;

8) мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарлар ушул мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискацияланганда же айландырылганда;

9) ушул Кодекстин 51-бөлүмүнө ылайык товарлар бажы органы тарабынан кармалганда;

10) кылмыш тууралуу билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, кылмыш ишинин же административдик мыйзам бузуу тууралуу иштин (административдик процессти жүргүзүү) жүрүшүндө алынып коюлган же камакка алынган жана, эгерде мурда мындай товарлар чыгарылбаса, аларды кайтарып берүү тууралуу чечим чыгарылган товарларды убактылуу сактоо үчүн жайгаштырганда же бажы жол-жоболорунун бирине алганда.

3. Декларанттын ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети, эгер ушул берененин 4-пунктунда башкасы белгиленбесе, төмөнкү жагдайлар орун алганда токтойт:

1) салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу жана (же) аларды ушул берененин 13-пунктуна ылайык эсептелинген жана төлөөгө жаткан өлчөмдө өндүрүү;

2) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу

мыйзамдарына ылайык бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарларды жок кылуу жана (же) кайтарымсыз жоготуу фактысынын бажы органы тарабынан таанылуусу, авариянын же ал күч жеткис күчтүн таасиринин натыйжасында товардын биротоло жоголгондугунан же жок болгондугунан улам, транспортировкалоонун, сактоонун жана пайдалануунун кадимки шарттарында табигый түрдө эскиргендигинин же азайгандыгынын натыйжасында товардын жок болушу жана жоголушу, ушул Кодекске ылайык ушул товарларды жок болгонго жана кайтарымсыз жоголгонго чейин салыктарды, атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү келген учурларды кошпогондо;

3) ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна ылайык товарларды чыгаруудан баш тартуу – товарга декларацияны каттоодо келип чыккан салыктарды, атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетке же товарга декларацияны бергенге чейин товарды чыгаруу тууралуу арызга карата;

4) ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык товарларга декларацияны кайра артка алуу жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарларды чыгарууну жокко чыгаруу - салыктарды, атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетке карата;

5) ошол мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарларды конфискациялоо же мүчө мамлекеттин мүлкүнө (киреше) кайрып алуу;

6) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органы тарабынан товарларды кармоо;

7) кылмыш тууралуу билдирүүнү текшерүүнүн, кылмыш иши же административдик укук бузуу (административдик процессти жүргүзүү) жөнүндө иш боюнча өндүрүштүн жүрүшүндө алып коюлган же камак салынган жана эгерде мурда мындай товарларды чыгаруу жүзөгө ашырылбаса аларды кайтаруу тууралуу чечим кабыл алынган товарларды убактылуу сактоого же бажылык жол-жоболордун бирине жайгаштыруу.

4. Товарларга декларация тапшырылганга чейин чыгарылган ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата салыктарды, атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдарды төлөө боюнча декларанттын милдети төмөнкү жагдайлар келип чыкканда токтотулат:

1) салыктарды, атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткаруу, ошондой эле бажы органы тарабынан электрондук документти жөнөтүү же бажы органы тарабынан ушул Кодекстин 120-беренесинин 17-пунктунда көрсөтүлгөн тиешелүү белгилерди коюу;

2) ошол мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарларды конфискациялоо же мүчө мамлекеттин мүлкүнө (киреше) кайрып алуу;

5. Ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата алып келүү бажы алымдарын төлөө

боюнча милдет ушул берененин 6-пунктунда көрсөтүлгөн кырдаалдар келип чыкканда аткарылууга тийиш.

6. Төмөнкү жагдайлар келип чыкканда алып келүү бажы алымдарын төлөө мөөнөтү болуп төмөнкүлөр эсептелет:

1) чет элдик товарларды ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун колдонулушу аяктаганга чейин ички керектөө үчүн товарларды кайра иштетүүнүн шарттары жөнүндө документте көрсөтүлбөгөн адамга (адамдарга) өткөрүп берген учурда - товарларды өткөрүп берген күн, ал эми бул күн белгиленбесе - ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна товарларды товарларды жайгаштырган күн;

2) ички керектөө үчүн кайра иштетүү боюнча операциялардын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарлар жана (же) ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлар жоголгон учурда, ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун аракеттери аяктаганга чейин, авариянын же ал жеткис күчтүн таасиринин натыйжасында товардын биротоло жоголгондугунан же жок болгондугунан улам, ташуунун (транспортировкалоонун), сактоонун жана пайдалануунун кадимки шарттарында табигый түрдө эскиргендигинин же азайгандыгынын натыйжасында жок кылууну жана (же) кайтарымыз жоголууну кошпогондо – товарлар жоголгон күн, ал эми бул күн белгиленбесе - ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна товарларды жайгаштырган күн;

3) ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун аракеттери аяктабаган учурда ушул Кодекстин 197-беренесине ылайык - бажы органы тарабынан белгиленген ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун аракеттеринин мөөнөтү аяктаган күн.

7. Ушул берененин 6-пунктунда көрсөтүлгөн жагдай келип чыкканда, эгерде ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунда жайгашкан товарлар ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган болсо алып келүү бажы алымдарын төлөө ички керектөө үчүн тарифтик преференцияларды жана алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонбостон төлөнүүгө тийиш.

Алып келүү бажы алымдарын эсептөө үчүн ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна товарларды жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларациянын бажы органдары тарабынан катталган күнгө карата, ал эми товарларга декларация берилгенге чейин чыгарылган товарларга - бажы органы тарабынан товарга декларацияны бергенге чейин товарды чыгаруу тууралуу арыз катталган күнгө карата колдонулган алып келүү бажы алымдарынын коюму колдонулат.

8. Алып келинген товарларга бажы алымдарынын ушул берененин 7-пунктуна ылайык төлөнгөн (төлөтүлгөн) суммаларына, эгерде көрсөтүлгөн сумманы төлөө кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна товарлар жайгаштырылган күндөн тартып алып келүү бажы алымдарын төлөө мөөнөтү аяктаганга чейин жылдырылса пайыздар төлөнүүгө тийиш.

Көрсөтүлгөн пайыздар ушул Кодекстин 60-беренесине ылайык эсептелет жана төлөнөт.

Эгерде ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун аракеттери ушул Кодекстин 197-беренесинин 3-пунктуна ылайык токтотулса, бажылык жол-жобонун аракеттери токтотулган мезгил үчүн пайыздар эсептелбейт жана төлөнбөйт.

9. Ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун аракеттери аяктаган учурда же болбосо ушул Кодекстин 129-беренесинин 6-пунктуна ылайык ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды жана (же) ички керектөө үчүн кайра иштетүү боюнча операциялардын натыйжасында алынган (пайда болгон) товарлар убактылуу жайгаштырылган учурда, же ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык ушул Кодексте каралган бажылык жол-жобого мындай товарлар жайгаштырылган учурда же болбосо мындай товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органдары тарабынан кармалган учурда, алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттер аткарылгандан кийин жана (же) төлөтүлгөндөн кийин (толугу менен же жарым-жартылай) ушул беренеге ылайык алып келинген товарлардын төлөнгөн жана (же) төлөтүлгөн суммасы ушул Кодекстин 10-главасына ылайык кайтарылууга (чегерилүүгө) тийиш.

10. Ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата, товарларга декларация бергенге чейин чыгарууга белгиленген товарларды кошпогондо салыктарды, атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет (салыктар, атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдар төлөнүүгө жатат) ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна ылайык товарлар чыгарылганга чейин аткарылууга тийиш.

11. Ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга декларация бергенге чейин чыгарылган товарларга жана товарларга декларация ушул Кодекстин 120-беренесинин 16-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттөн кеч эмес тапшырылган товарларга карата, ал эми декларант ыйгарым укуктуу экономикалык оператор болуп саналган товарларга карата - ушул Кодекстин 441-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттөн кеч эмес, салыктарды, атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет (салыктарды, атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдар төлөнүүгө жатат) товарларга декларация бергенге чейин аткарылууга тийиш.

12. Ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунда жайгаштырылган товарларга декларация бергенге чейин чыгарылган товарларга жана товарларга декларация ушул Кодекстин 120-беренесинин 16-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөт бүткөнгө чейин берилбеген товарларга карата, ал эми декларант ыйгарым укуктуу экономикалык оператор болуп саналган товарларга карата – ушул Кодекстин 441-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөт бүткөнгө чейин, салыктарды, атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү болуп ушул Кодекстин

120-беренесинин 16-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттүн акыркы күнү, ал эми декларант ыйгарым укуктуу экономикалык оператор болуп саналган товарларга карата – ушул Кодекстин 441-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттүн акыркы күнү эсептелет.

13. Ушул берененин 10 жана 11-пункттарында көрсөтүлгөн товарларга карата салыктарды, атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдар ушул Кодекске ылайык ушул Кодекстин 12-главасында көрсөтүлгөн өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен товарларга декларацияда эсептелген өлчөмдө төлөнүүгө тийиш.

14. Ушул берененин 12-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата төлөнүүчү салыктарды, атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн база товарларды чыгаруу тууралуу арызда жана мындай арыз менен бирге берилген документтерде көрсөтүлгөн маалыматтардын негизинде аныкталат.

Эгерде товарлардын коду Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык 10дон аз сандагы белгилердин тобунун деңгээлинде аныкталса:

салыктарды эсептөө үчүн кошумчаланган наркка салыктын жогорку коюму, акциздердин (акциздик салыктын жана акциздик жыйымдын) мындай топко кирген товарларга дал келген жана аларга карата бажы алымдарынын эң чоң коюму белгиленген эң чоң коюму колдонулат;

атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн ушул пункттун бешинчи абзацын эске алуу менен атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдардын мындай топко кирген товарларга дал келген эң чоң коюму колдонулат.

Атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 4-главасына ылайык ырасталган товарлардын жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон маалыматтардын келип чыгуусунун натыйжасында эсептелет. Эгерде товарлардын келип чыгуусу жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтар ырасталбаса, атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдар, эгерде товарды классификациялоо 10 белгинин деңгээлинде жүргүзүлсө, же топко киргизилген товарлар, эгерде товарлардын коду Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык 10дон кем эмес сандагы белгилердин тобунун деңгээлинде аныкталса Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын ошол эле коддогу товарларына карата белгиленген атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдардын эң чоң коюмуна жараша эсептелет.

Ушул берененин 12-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга катыштуу жыйынтыгында товарларга декларация берилген учурда салыктар, атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдар ушул Кодекске ылайык товарларга декларацияда көрсөтүлгөн маалыматтардын негизинде эсептелген сумманын өлчөмүндө төлөнүүгө тийиш. Салыктардын, атайын, демпингге каршы жана компенсациялык алымдардын ашыкча төлөнгөн жана (же) өндүрүлгөн суммасын кайтаруу (чегерүү) ушул Кодекстин 76-

беренесине ылайык жүргүзүлөт.

199-берене. Ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосуна жайгаштырууда кайра иштетүү продуктыларына карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөөнүн жана төлөөнүн өзгөчөлүктөрү

1. Кайра иштетүү продуктыларын ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосуна жайгаштырууда алып келүү бажы алымдары кайра иштетүү продуктыларына карата эсептелет жана ушул Кодекстин 136-беренесине ылайык төлөнөт.

2. Кайра иштетүү продуктыларын ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосуна жайгаштырууда декларанттын салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети келип чыкпайт.

200-берене. Кайра иштетүү боюнча операцияларга жатпаган чет элдик товарларга, ички керектөө үчүн кайра иштетүү боюнча операцияларды жүргүзүүнүн натыйжасында пайда болгон калдыктарга жана таштандыларга карата аларды кайра иштетүү продуктыларын ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырууда салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн өзгөчөлүктөрү

3. Кайра иштетүү боюнча операцияларга жатпаган чет элдик товарларды, ошондой эле ички керектөө үчүн кайра иштетүү боюнча операцияларды жүргүзүүнүн натыйжасында пайда болгон калдыктарды жана таштандыларды кайра иштетүү продуктыларын ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосуна жайгаштырууда салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети келип чыкпайт.

27-глава

Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосу

201-берене. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун мазмуну жана колдонулушу

1. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосу — чет элдик

товарларга жана Бирликтин товарларына карата колдонулган бажы жол-жобосу, ага ылайык мындай товарлар ЭЭЗнын же анын бөлүгүнүн аймагынын чегинде ушул бажы жол-жобосуна ылайык товарларды бажылык жол-жободо жайгаштыруу шарттарын сактоодо бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнбөстөн жайгашат жана колдонулат.

2. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна ЭБЗ аймагында ишкердик жүргүзүү жөнүндө макулдашууга (келишимге) (ЭЭЗ ишмердик жүргүзүүнүн шарттары тууралуу келишимге, инвестициялык декларация, ишкердик программага) ылайык, эгерде ошол мүчө мамлекеттин аймагында түзүлгөн айрым ЭЭЗ аймагында эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга катыштуу ошол мүчө мамлекеттин мыйзамдарында башка белгиленбесе, ЭЭЗ резиденттери (катышуучулары, субъекттери) тарабынан ишкердик жана башка ишжүргүзүү максатында ЭЭЗ резиденттери (катышуучулары, субъекттери) тарабынан жайгаштыруу жана (же) колдонуу үчүн багытталган товарлар жайгаштырылат.

3. Ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн Бирликтин товарлары болуп эсептелген товарлар, порттук жана логистикалык ЭЭЗ аймагында жайгаштыруу жана (же) колдонуу үчүн алып келинген товарларды кошпогондо, ЭБЗ резидентинин (катышуучусунун, субъектин) тандоосу боюнча жайгаштырылат, эгерде аймагында ЭЭЗ түзүлгөн мүчө-амлекеттин мыйзамдарында башка белгиленбесе, Бирликтин бул товарлары эркин бажы аймагынын бажылык жол-жоболоруна милдеттүү түрдө жайгаштырылууга жатат.

4. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна порттук жана логистикалык ЭЭЗ аймагында жайгаштыруу үчүн порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ резиденттери (катышуучулары, субъекттери) болбогон жана порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ резиденттери (катышуучулары, субъекттери) менен товарларды топтоо (сактоо), жүктөө (түшүрүү) жана сактоо менен байланышкан башка жүк ташуу операциялары, ошондой эле мындай кызмат көрсөтүүлөрдө товарлар менен жүргүзүлгөн операциялар Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык кодун өзгөртүү менен байланышкан товарлардын мүнөзүн өзгөртпөгөн учурда, товарлардын сакталышын камсыз кылуу жана товарларды ташууга (транспортировкалоо) даярдоо, анын ичинде партияларга бөлүү, жөнөтүүлөрдү түзүү, сорттоо, таңуу, кайра таңуу, маркалоо (мындан ары бул глава үчүн – кызмат көрсөтүүлөр жөнүндө келишим) боюнча кызмат көрсөтүүлөр тууралуу келишим түзгөн жактар тарабынан жайгаштырылган товарлар киргизилет.

5. ЭЭЗ аймагында жайгашкан жана эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна киргизилбеген Бирликтин товарларына карата бардык, анын ичинде ушул Кодекстин 205-беренесинин 1-пунктунда каралган операцияларды жүргүзүүгө болот.

6. Эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна ЭЭЗ жана (же) ошондой ЭЭЗ аймагынан товарларды ташуучу жүк ташуучу, жүргүнчүлөрдү

жана (же) жүк ташуучу транспорт каражаттары кирбейт.

7. Эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлар чет элдик товарлардын статусун сактайт, ал эми эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарлары Бирликтин товарларынын статусун сактайт.

8. Эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларынан даярдалган (алынган) товарлар, ошондой эле эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна киргизилген Бирликтин товарларынан даярдалган (алынган) товарлар жана эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылбаган товарлар Бирликтин товарлары статусун сактайт.

9. Эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлардан даярдалган (алынган) товарлар жана эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлардан жана Бирликтин товарларынан даярдалган (алынган) товарлар (мындан ары ушул главада – эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлардан даярдалган (алынган) товарлар) ушул пункттун экинчи абзацын эске алуу менен чет элдик товарлардын статусун сактайт.

Эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлардан даярдалган (алынган) товарлар Бирликтин бажы аймагынан чыгарылса, мындай товарлардын статусу ушул Кодекстин 210-беренесине ылайык аныкталат.

10. Эгерде ЭЭЗ аймагында жайгашкан товарлар бажы органы тарабынан ЭЭЗ аймагындагы товар катары ал түзүлгөнгө чейин же ЭЭЗ аймагына алып келинген жана (же) ЭЭЗ аймагында даярдалган жана (же) алынган товар катары идентификацияланбаса анда мындай товарлар ЭЭЗ аймагынан Бирликтин аймагынан сыртка чыгаруу максаттарында Бирликтин товарлары катары каралат, ал эми башка максаттарда Бирликтин бажы аймагына алып келинген товар катары каралат.

11. Бирликтин бажы аймагына ушул берененин 10-пунктунда көрсөтүлгөн мурда ЭЭЗ аймагынан Бирликтин бажы аймагынан сыртка чыгарылган товарлар алып келингенде мындай товарларга карата реимпорт бажылык жол-жобосу колдонулбайт.

12. Ички рынокту коргоо чараларына туш келген эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлар мындай товарларды ЭЭЗ аймагынан Бажы бирлигинин аймагынын калган бөлүгүнө чыгаруу үчүн эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлардан даярдалган (алынган) товарларда идентификацияланууга тийиш.

Ички рынокту коргоо чараларына туш келген эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлар чет элдик товарлардан даярдалган (алынган) товарларды даярдоо үчүн колдонулган учурда, бирок мындай товарларда эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлар чет элдик товарлардан

даярдалган (алынган) товарларда идентификацияланбаган учурда Бирликтин бажы аймагынан чыгарылууга тийиш.

13. Комиссия эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна киргизилбеген товарлардын тизмегин жана (же) товарлардын категорияларын аныктоого укуктуу.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык эркин бажы аймагынын ЭЭЗ бажылык жол-жобосуна жайгаштырылбаган ошол мамлекеттердин аймактарында түзүлгөн товарлардын тизмеги жана (же) товарлардын категориялары аныкталышы мүмкүн.

14. Бажы органы тарабынан эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын курамына кирген товар катары идентификацияланышы мүмкүн болгон бөлүктөр, түйүндөр, агрегаттар, ЭЭЗ аймагынан чыгаруу максатында эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна киргизилген товарлар катары каралат жана аларга карата ушул Кодекстин жоболору колдонулат.

15. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында ушул Кодекстин 205-беренесинин 3-пункту, 207-беренесинин 1-пунктунун 1 жана 2-пунктчалары ошол мүчө мамлекеттин аймагында түзүлгөн Бирликтин бажы чек арасынын участоктору менен дал келген чектери толугу менен же жарым-жартылай ЭЭЗге карата колдонулбай тургандыгы белгилениши мүмкүн.

202-берене. Эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна
товарларды жайгаштыруунун жана аларды мындай
бажылык жол-жобого ылайык колдонуунун шарттары

1. Эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна товарларды жайгаштыруунун шарттары болуп төмөнкүлөр эсептелет:

1) Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна ЭЭЗ аймагында ишкердик жүргүзүү жөнүндө макулдашууга (келишимге) (ЭЭЗ ишмердик жүргүзүүнүн шарттары тууралуу келишимге, инвестициялык декларация, ишкердик программа) ылайык, эгерде ушул кодексин 201-беренесинин 2-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттин мыйзамдарында башка белгиленбесе, ЭЭЗнын резиденттери (катышуучулары, субъекттери) тарабынан ишкердик жана башка иш жүргүзүү максатында ЭЭЗнын резиденттери (катышуучулары, субъекттери) тарабынан жайгаштыруу жана (же) колдонуу үчүн багытталган товарлар;

2) порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ аймагында жайгаштыруу үчүн мындай кызмат көрсөтүүлөрдө товарлар менен жүргүзүлгөн операциялар Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык кодун өзгөртүү менен байланышкан товарлардын мүнөзүн өзгөртпөгөн учурда порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ резиденттери (катышуучулары, субъекттери) болбогон жана порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ резиденттери (катышуучулары, субъекттери) менен келишим түзгөн жактар тарабынан жайгаштыруу үчүн багытталган товарлар;

3) Чет элдик товарларга карата ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык

тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо.

2. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлардын декларанттары болуп аймагында ошол товарлар жайгашуучу ЭЭЗ резиденттери (катышуучулары, субъекттери) болуп эсептелген жактар болушу мүмкүн, ал эми ушул берененин 3 жана 4-пункттарында каралган учурларда – ошондой эле ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн башка жактар же ушул берененин 4-пунктуна ылайык Комиссия тарабынан аныкталган башка жактар.

3. Ушул Кодекстин 83-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасында жана 2-пунктчасынын үчүнчү абзацында көрсөтүлгөн жактар кызмат көрсөтүүлөр тууралуу келишимдин негизинде ушул берененин 1-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагына алып келинген же порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагынан Бажы бирлигинин аймагынын калган бөлүгүнө же андан сыртка чыгарылган товарлардын декларанттары боло алышат.

4. Комиссия ЭЭЗ резиденттери (катышуучулары, субъекттери) болуп эсептелбеген мүчө мамлекеттерди жана ошол жактар качан эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылбаган товарлардын декларанттары боло аларын аныктоого укуктуу.

5. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна ылайык товарларды колдонуунун шарттары болуп төмөнкүлөр эсептелет:

1) ЭЭЗ аймагында ЭЭЗ иштөө мөөнөтү же эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболорун колдонуу мөөнөтү ичинде же ушул Кодекстин 205-беренесинин 4-пунктун эске алуу менен жак ЭЭЗ резиденти (катышуучу, субъектин) статусун жоготконго чейин эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна товарлардын жайгаштырылышы жана болушу;

2) ЭЭЗ аймагында эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларды төмөнкүлөргө ылайык колдонуу:

ЭЭЗ аймагында ишкердик жүргүзүү жөнүндө макулдашууга (келишим) (ЭЭЗ иш жүргүзүүнүн шарттары тууралуу келишимге, инвестициялык декларация, ишкердик программа) же ушул Кодекстин 201-беренесинин 2-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген максаттарга;

эгерде кызмат көрсөтүү үчүн товарлар порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ аймагында эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылса порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ аймагында жайгаштыруу үчүн порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ резиденттери (катышуучулары, субъекттери) болбогон жактардын ортосундагы келишимге;

3) ЭЭЗ аймагында эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларды төмөнкүлөр тарабынан жайгаштыруу жана колдонуу:

мындай товарлардын декларанты тарабынан же ушул Кодекс же ушул Кодекске ылайык мыйзамдары менен аныкталган башка жактар тарабынан;

эгерде ал кызмат көрсөтүүлөр тууралуу келишим боюнча товарларды сактаса жана мындай товарлардын декларанты болуп эсептелбесе порттук ЭЭЗнын жана логистикалык ЭЭЗ резиденти (катышуучу, субъект);

4) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга карата ушул Кодекстин 205-беренесине ылайык аракеттерди көрүү.

6. ЭЭЗ иши токтогон учурда же ЭЭЗ аймагында эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболорун колдонууну токтотуу жөнүндө чечим кабыл алынган же жак ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъект) статусун жоготкон учурда товарларды эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна ылайык колдонуунун ушул берененин 5-пунктуна ылайык аныкталган шарттары бул бажы жол-жобосу аяктаганга же токтогонго чейин ушул Кодекстин 207-беренесинин 3 жана 4-пункттарына ылайык сакталууга тийиш.

7. Эгерде порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъект) өзү декларанты болуп эсептелбеген товарларды сактоо кызматтарын көрсөткөн учурда эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна ылайык товарларды колдонуунун шарттарын сактоого тийиш.

203-берене. ЭЭЗ аймагы жана ЭЭЗ аймагында жүргүзүлгөн бажы операциялары

1. ЭЭЗ аймагы бажы контролунун аймагы болуп саналат.

Мүчө мамлекеттин мыйзамы менен ошол мамлекеттин аймагында түзүлгөн айрым ЭЭЗ аймактары бажы контролунун аймагы болуп эсептелбей тургандыгы белгилениши мүмкүн.

2. ЭЭЗ аймагы бажы контролун жүргүзүү максатында курулууга тийиш.

ЭЭЗ аймагын курууга талаптар, анын ичинде ошол аймактын периметрин тосуу жана көрмө байкоо системасы менен жабдуу талаптары мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

ЭЭЗ аймагында контролдук-өткөрүү режимин камсыздоо, анын ичинде мындай аймакка адамдардын кирүү тартибин аныктоо мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

3. ЭЭЗ аймагында жайгашкан товарларга карата бажы операциялары ушул беренедө каралган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен ушул Кодекске ылайык жүргүзүлөт.

4. ЭЭЗ аймагына товарларды алып кирүү, порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ кошпогондо, бажы органынын мындай алып келүү тууралуу кабарламасы менен жүргүзүлөт, ал эми товарларды ЭЭЗ аймагынан чыгаруу бажы органынын уруксаты менен жүргүзүлөт.

Порттук ЭБА жана логистикалык ЭБА аймагына товарларды алып келүү бажы органынын уруксаты менен жүргүзүлөт.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамы менен

аталган кабарламаны жана уруксатты берүүнүн тартиби, ошондой эле ушундай кабарламалардын жана уруксаттардын формалары аныкталышы мүмкүн.

Мындай ЭЭЗ экспорттун бажылык жол-жоболоруна кирген товарларды порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ аймагынан сыртка чыгарууда реэкспорт бажылык жол-жобосун, бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажылык жол-жобосун, убактылуу чыгаруу бажылык жол-жобосун, атайын бажылык жол-жобону, порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъект) бажы органына жүк түшүрүү орду болуп (порт, аэропорт) Бажы бирлигинин аймагынан тышкары жайгашкан жер экендигин ырастоочу транспорттук (ташуу) документтерди берет.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамы менен ушул пунктта көрсөтүлгөндөн башка товарды ЭЭЗ аймагына киргизүү жана ЭЭЗнын аймагынан чыгаруунун башка тартиби аныкталышы мүмкүн.

5. Порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ аймагына бажылык декларациялоого жатпаган товарларды киргизүүдө ушул Кодекстин 204-беренесинин 4-пунктуна ылайык Бирликтин бажы аймагына ушул Кодекстин 88-беренесинин 1 жана 5-пункттарында каралган товарлардын келиши менен байланышкан бажы операциялары гана жүргүзүлөт.

6. Бажы органдары ЭЭЗ аймагына кирген товарларды идентификациялоого укуктуу. ЭЭЗ аймагына кирген товарларды идентификациялоонун тартиби мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамы менен аныкталат.

7. Декларант эркин бажы аймагынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды жана эркин бажы аймагынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын эсебин жүргүзөт жана мындай товарлар тууралуу аймагында ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин бажы органына отчет берет.

Эркин бажы аймагынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар менен болгон бардык өзгөрүүлөр эсептик документтерде чагылдырылууга тийиш.

Эркин бажы аймагынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды жана эркин бажы аймагынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын эсебин жүргүзүүнүн тартиби, ошондой эле мындай товарлар тууралуу аймагында ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин бажы органына отчет берүүсүнүн тартиби мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамы менен аныкталат.

204-берене. Порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ аймагына алып келинген товарларды эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун өзгөчөлүктөрү

1. Товарлар порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ аймагына алып келинген күндөн тартып эркин бажы аймагынын бажы жол-жобосуна

жайгаштырылган болуп эсептелет, буга ушул берененин 3-пунктуна ылайык эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылбаган товарлар кирбейт.

2. Бул берененин 1-пунктунун жоболору порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ аймагына алып келинген, эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жөнөтүлгөн эл аралык почта жөнөтүүлөрүнө карата колдонулбайт. Эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жөнөтүлгөн эл аралык почта жөнөтүүлөрүнө карата бажы операциялары ушул Кодекске ылайык порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ аймагында жайгашкан эл аралык почта алмашуу ордунда (мекемесинде) жүргүзүлөт.

3. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна төмөнкүлөр жайгаштырылбайт:

1) порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагына алып келинген жана порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагынан чыгарылган эл аралык жүк ташуунун транспорт каражаттары ушул транспорт каражаттары менен товарларды эл аралык ташууларды жүргүзүү менен байланыштуу, ошондой эле порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагына алып келинген жана порттук ЭБА же логистикалык ЭЭЗ аймагынан чыгарылган транспорт каражаттары ошол аймакты таштабастан Бирликтин бажы аймагы боюнча товар ташыган транспорт каражаттары;

2) порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагына алынып келинген жана порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагынан деңиз портунун, дарыя портунун, аэропорттун администрациясы тарабынан бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүнө чыгарылган Бирликтин товарлары жана ошондой эле ЭЭЗ резиденттери (катышуучулары, субъекттери) болбогон жактар тарабынан жана деңиз портунда, дарыя портунда, аэропортто кеме жүрүү коопсуздугун, абада коопсуз учууну, деңиз портунда, дарыя портунда инфраструктура объекттерин ишке киргизүү коопсуздугун камсыз кылуу боюнча иштерди же деңиз портунда, дарыя портунда ишке байланышкан иштерди аткаргандар тарабынан алып келинген товарлар;

3) порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагына алып келинген жана порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагынан бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүнө порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ администрациясы тарабынан ошол ЭЭЗ иштешин камсыз кылуу менен байланышкан Бирликтин товарлары;

4) порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагына алынып келинген товарлар жана андай алып келүүгө чейин андан сырткары жайгашкан бажыдан сырткары аймакта бажылык кайра иштетүү жол-жобосуна, бажылык убактылуу чыгаруу жол-жобосуна, бажылык реэкспорт жол-жобосуна, атайын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар;

5) порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагына алып келинген жана мындай алып келүүгө чейин анын чегинен тышкары жайгаштырылган бажылык экспорт жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар же мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген учурларда бажы транзитинин жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар;

6) порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагына алып келинген жана порттук ЭЭЗ аймагынан чыгарылган балык кармоо флотунун кемелери ошол кемелер менен кармалган биологиялык суу ресурстарын, балык жана (же) биологиялык суу ресурстарынан өндүрүлгөн башка продукцияларды аталган кемелерге жүктөө менен байланышкан жана (же) мындай кемелердин бортуна камдалган азык-түлүк болуп эсептелген товарларды жүктөө;

7) ушул пункттун 1 жана 6-пунктчасында көрсөтүлгөн транспорт каражаттары менен ташылган азык-түлүктөр.

4. Порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагына алынып келинген товарлар ушул пункттун экинчи абзацына жана ушул пункттун үчүнчү абзацына ылайык мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу тууралуу майзамдарында белгиленген учурларды кошпогондо декларациялоого жатпайт.

ЭЭЗнын резиденттери (катышуучулары, субъекттери) тарабынан деңиз портунун, дарыя портунун, аэропорттун порттук ЭЭЗ аймагында жайгашкан инфраструктура объекттерин же логистикалык ЭЭЗ инфраструктура объекттерин куруу, реконструкциялоо максатында алып келинген товарлар бажылык декларациялоого жатат.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамы менен порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагына алып келинген товарлар бажылык декларациялоого тийиш болгон башка учурлар, ошондой эле бажылык декларациялоого тийиш болгон товарларга карата бажылык декларациялоону берүү мөөнөтү белгилениши мүмкүн.

205-берене. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган жана эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата жүргүзүлгөн аракеттер

1. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган жана эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата ЭЭЗ аймагында бардык операцияларды жүргүзүүгө жол берилет, анын ичинде:

1) сактоо;

2) товарларды жүктөө (түшүрүү) боюнча операциялар жана башка сактоо менен байланышкан жүк ташуу операциялары ;

3) товарлардын сакталышын камсыз кылуу үчүн зарыл операциялар, ошондой эле товарларды ташууга (транспортировкалоо) даярдоо боюнча кадимки операциялар, анын ичинде партияларга бөлүү, жөнөтүүлөрдү түзүү, сорттоо, таңуу, кайрадан таңуу, маркалоо, товардык сапатын жакшыртуу боюнча операциялар;

4) товарларды кайра иштетүү, товарларды даярдоо (чогултуу, ажыратуу, монтаждоо, шайкеш келтирүү), товарларды даярдоого (алууга) катышкан жана көмөк көрсөткөн, анын ичинде эркин бажы зонасынын

бажылык жол-жоболоруна кирген чет элдик оңдоо жана техникалык тейлөө, керек болсо мындай чет элдик товарлар товарларды даярдоо (алуу) процессинде толук же жарым-жартылай жумшалса жана (же) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна кирген товарлардан даярдалган (алынган) товарларда камтылбаса да (мындан ары бул главада – эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларды кайра иштетүү боюнча операциялар). Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна кирген товарларды кайра иштетүү боюнча операцияларды жүргүзүүдө товарларды даярдоого (алууга) катышкан жана көмөк көрсөткөн чет элдик товарларга технологиялык процессте көмөкчү каражат болгон товарлар, мисалы, жабдуулар, жасалгалар кирбейт;

5) товарларды колдонуу ушул пункттун 4-пунктчасында көрсөтүлгөн эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларды кайра иштетүү боюнча операцияларды жүргүзүүдө товарларды керектөөгө (пайдаланууга) караганда Комиссия тарабынан аныкталган башка учурларда;

6) ушул Кодекстин 17-беренесине ылайык товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандоо.

2. Товарларды толук же жарым-жартылай колдонуу, анын ичинде товарларды даярдоо (алуу) процессинде, ЭЭЗ аймагында кыймылсыз мүлк объекттерин түзүү, өндүрүш процесстерин камсыз кылуу, ЭЭЗ аймагында колдонулган жабдууларды, машиналарды жана агрегаттарды күтүү жана ишке киргизүү фактысы ушул Кодекстин 203-беренесинин 7-пунктуна ылайык бажы органына берилген отчетто чагылдырылууга тийиш.

3. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна кирген товарларга жана (же) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна кирген товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата, эгерде мындай операциялар ЭЭЗ аймагында ишкердик жүргүзүү (ишке ашыруу) тууралуу макулдашууга (келишимге) (ЭЭЗ иштин шарттары тууралуу келишим, инвестициялык декларация, ишкердик программа) дал келсе ЭЭЗ аймагында ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн операцияларды жүргүзүүгө жол берилет.

4. Бажы органынын уруксаты менен эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларды жана (же) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларды төмөнкү учурларда ЭЭЗ аймагынан эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболорунун аракеттери аяктабастан чыгарууга жол берилет:

1) жабдуу, ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъектиси) тарабынан эксплуатацияга киргизилген жана колдонулган башка негизги өндүрүш каражаттары же көрсөтүлгөн башка негизги өндүрүш каражаттары болгон товарлар Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүнө аларды оңдоо (капиталдык оңдоону, модернизациялоону кошпогондо), техникалык тейлөө же мындай товарларды кадимки абалда кармоо үчүн зарыл болгон башка операцияларды жүргүзүү үчүн чыгарылат;

2) көрсөтүлгөн товарлар Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүнө аларды техникалык сыноо, изилдөө, тестирлөө, текшерүү, анын ичинде өндүрүш процессинде каралган, ошондой эле аларды үлгү катары демонстрациялоо үчүн чыгарылат;

3) көрсөтүлгөн товарлар Бирликтин бажы зонасынын аймагында ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин калган бөлүгүнө мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамына ылайык мындай товарларга карата бажы операцияларын жүргүзүүгө укуктуу бажы органында эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболорунун аракеттерин аяктоо боюнча бажы операцияларын жүргүзүү үчүн чыгарылат;

4) көрсөтүлгөн товарлар аймагында ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин аймагынын калган бөлүгүнө жеке өндүрүштүк жана технологиялык керектөөлөрү үчүн чыгарылат. Бул учурда ЭЭЗ аймагынан аталган товарларды чыгарууга жол берилген шарттар, ошондой эле мындай чыгарууга жол берилген мүчө мамлекеттин аймагынын бөлүгү Комиссия тарабынан аныкталат;

5) көрсөтүлгөн товарлар Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүнө ушундай товарларга карата аталган ЭБА аймагында мындай операцияларды жүргүзүү үчүн шарттар жана мүмкүндүктөр жок болгон учурда товарларды кайра иштетүү, товарларды даярдоо, анын ичинде чогултуу, монтаждоо, шайкеш келтирүү жана Комиссия тарабынан аныкталган башка операциялар үчүн чыгарылат. Жагдайлар жана шарттар бул учурда качан ЭЭЗ аймагынан чыгарууга уруксат берилгенде Комиссия тарабынан аныкталат.

5. Ушул берененин 4-пунктунун 1, 2, 4 жана 5-пунктчаларында көрсөтүлгөн товарларды мындай операцияларды жүргүзүүнүн максаттарына жана жагдайларына жараша бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөт бүткөнгө чейин ЭЭЗ аймагына кайрадан алып кирүү зарыл. Бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөт ЭЭЗ резидентинин (катышуучусунун, субъекттин) жүйөлөштүрүлгөн кайрылуусу боюнча узартылышы мүмкүн.

Ушул берененин 4-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн товарларга карата эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун колдонулушу бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөт бүткөнгө чейин аяктоого тийиш. Бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөт ЭЭЗ резидентинин (катышуучусунун, субъекттин) жүйөлөштүрүлгөн кайрылуусу боюнча узартылышы мүмкүн.

6. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн бажы органы тарабынан уруксат берүүнүн тартиби мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык белгиленет.

7. Бардык же эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын же эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын бөлүгүнө карата ЭЭЗ аймагында ошол товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) ошол товарларды башкаруу укуктарын өткөрүп берүүнү караган бүтүмдөр жүргүзүлүшү мүмкүн. Мында эркин бажы зонасынын бажы жол-

жобосунун аракетин ушул Кодекс менен белгиленген тартипте, ушул берененин 8, 10, 11-беренелерине ылайык эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун аракетин аяктабастан көрсөтүлгөн товарларды өткөрүп берген учурларды кошпогондо аяктоого тийиш.

8. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды жана (же) эркин бажы аймагынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларды эркин бажы аймагынын бажы жол-жоболорунун колдонулушун аяктабастан ээлик кылууга жана (же) төмөнкүлөргө өткөрүп берүүгө жол берилет:

1) подрядчикке (субподрядчикке) же башка, анын ичинде ЭЭЗ аймагында курулуш жана (же) монтаждоо иштерин жүргүзүү үчүн ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъект) болуп эсептелбеген жакка;

2) аларды ташуу үчүн ташуучуга;

3) оңдоо (капиталдык оңдоону, модернизациялоону кошпогондо), техникалык тейлөө жана (же) мындай товарларды кадимки абалда күтүү үчүн зарыл болгон башка операцияларды жүргүзгөн адамдарга;

4) техникалык сыноо, изилдөө, тестирилөө, текшерүү, анын ичинде өндүрүш процессинде каралган, ошондой эле аларды үлгү катары демонстрациялоо жүргүзгөн адамдарга;

5) порттук ЭЭЗнын жана логистикалык ЭЭЗ аймагында ушул берененин 1-пунктунун 2-пунктчасында каралган учурларда, ал эми мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган учурларда – ошондой эле порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ болбогон ЭЭЗ аймактарында операцияларды жүргүзгөн адамдарга;

6) ушул берененин 4-пунктунун 1, 2, 4 жана 5-пунктчаларында каралган учурларда ЭЭЗ аймагынан чыгарылган товарларга карата операцияларды жүргүзгөн адамдарга.

9. Ушул берененин 8-пунктунда көрсөтүлөн жактарга товарларды ээлик кылууга жана (же) пайдаланууга өткөрүп берүү эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларлардын декларантынан, ушул главада каралган эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна ылайык товарларды колдонуунун шарттарын сактоодон бошотпойт.

10. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамы менен эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын же эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъекти) тарабынан ЭЭЗ аймагында ошол товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) ошол товарларды башкаруу укуктарын ЭЭЗ башка резидентке (катышуучуга, субъектке) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун колдонулушун сактабастан өткөрүп берүү учурлары, ошондой эле бул учурларда товарларды берүүнүн тартиби жана шарттары белгилениши мүмкүн.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен мындай учурлар белгиленгенде эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна ылайык

эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды пайдалануу шарттарын сактоо боюнча декларанттык милдеттерин жана мындай бажы жол-жоболорунун колдонулушун аяктоо боюнча милдеттерди товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) ошол товарларды башкаруу укуктары берилген жактарга жүктөө, ошондой эле ошондой адамдарга жүктөлгөн учур аныкталышы мүмкүн.

11. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамы менен эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын же эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) ошол товарларды башкаруу укуктарын берүү ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин айрым аймактарында эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун аракети аяктабастан жүргүзүлүүгө боло тургандыгы аныкталышы мүмкүн.

Көрсөтүлгөн учурда мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен товарларды эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна ылайык колдонуунун шарттарын сактоо боюнча декларанттын милдети жана мындай бажы жол-жоболорунун колдонулушун аяктоо боюнча милдеттери товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) ошол товарларды башкаруу укуктары берилген жактарга жүктөө, ошондой эле ошондой адамдарга жүктөлгөн учур аныкталышы мүмкүн.

12. Порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъектиси) статусун жоготкон учурда эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар жак мындай статусун жоготкон күндөн тартып 4 айдын ичинде порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ башка резиденти (катышуучусу, субъектиси) менен түзүлгөн кызмат көрсөтүүлөр тууралуу келишим түзгөн жактар тарабынан кызмат көрсөтүүлөр тууралуу келишимдин негизинде берилиши мүмкүн же ушул Кодекс менен каралган бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылышы мүмкүн.

Эгерде мындай аракеттер белгиленген мөөнөттө аяктабаса эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун колдонулушу бул мөөнөт бүткөндө аяктайт, ал эми товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органдары тарабынан кармалат.

13. Комиссия аракеттердин, анын ичинде эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна киргизилген товарлар менен жүргүзүлгөн операциялардын тизмегин аныктоого укуктуу.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аракеттердин, анын ичинде ошол мүчө мамлекеттердин аймагында түзүлгөн ЭЭЗ эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар менен жүргүзүлгөн операциялардын тизмеги аныкталышы мүмкүн.

206-берене. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлардын же эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет

элдик товарлардан даярдалган (алынган) товарларды идентификациялоо

1. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлардын же эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлардан даярдалган (алынган) товарларды идентификациялоо максатында төмөнкү ыкмалар колдонулушу мүмкүн:

1) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарларга мөөр, штамптарды коюу, санариптик жана башка маркалоо;

2) чет элдик товарлардын масштабында кеңири баяндоо, сүрөткө тартуу, элесин түшүрүү;

3) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлардын же эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын тандалган сынамын жана (же) үлгүлөрүн болжолдуу салыштыруу;

4) товарлардагы маркалоону колдонуу, анын ичинде серия нумурлары түрүндө;

5) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын жана эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды кайра иштетүү боюнча жүргүзүлгөн операциялардын мүнөзүнө жараша колдонула турган башка ыкмалар, анын ичинде эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарларды колдонуу тууралуу кеңири маалыматты камтыган тапшырылган документтерди изилдөө, эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды кайра иштетүү боюнча операцияларды жүргүзүүнүн технологиялык процессинде, ошондой эле аларды өндүрүүнүн технологиясы тууралуу же эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды кайра иштетүү боюнча операцияларды жүргүзүү убагында бажылык көзөмөлдү жүргүзүү жолу менен.

2. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлардын же эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет элдик товарлардан даярдалган (алынган) товарларды идентификациялоо тартиби мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамына ылайык аныкталат.

207-берене. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун аракетинин аякташы жана токтотулушу

1. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун аракети төмөнкү учурларда аяктоого тийиш:

1) ЭЭЗ ишинин токтошу же ЭЭЗ аймагында эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун аракетин токтотуу тууралуу чечим кабыл алуу – ЭЭЗнын ишинин токтогон же мындай чечим кабыл алынган күндөн тартып

6 айдын ичинде;

2) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна товарларды жайгаштырган жактын резиденти (катышуучу, субъект) статусун жоготкондо ошол статус жоголгон күндөн тартып 6 айдын ичинде;

3) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды, эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларды мындай товарларды чыгаруу учурларынан тышкары ЭЭЗ аймагынан чыгаруу:

ушул Кодекстин 205-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн максатта; аларды ЭЭЗдин бир аймагынан ЭЭЗдин башка аймагына ушул берененин 8-пунктунда белгиленген учурда бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык ташуу үчүн;

эгерде мындай товарлар өзүнүн керектөөчүлүк касиетин жоготсо жана алар багытталган сапатта колдонуу үчүн жараксыз болгондо аларды көмүү, зыянсыздандыруу, утилдештирүү жана аларды мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык ыкмалар менен жок кылуу үчүн;

4) Ушул Кодекстин 205-беренесинин 1-пунктунун 5-пунктчасына ылайык товарларды колдонуу;

5) ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъект) тарабынан эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга жана (же) эркин бажы аймагынын бажы жол-жобосуна киргизилген товарлардан даярдалган (алынган) товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) тескөө укуктарын ушул берененин 8 жана 9-пункттарына ылайык ушул Кодекстин 205-беренесинин 8, 10, 11-пункттарында көрсөтүлгөн учурларда товарларды өткөрүп берүүнү кошпогондо, ЭЭЗ башка резидентине (катышуучусу, субъект) же ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъект) болуп саналбаган жакка берүү.

2. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун колдонулушун аяктоодо төмөнкүлөр товарлардын декларанты боло алат:

1) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырууда товарлардын декларанты болгон жак;

2) Ушул Кодекстин 205-беренесинин 10-пунктуна ылайык эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга жана же эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) тескөө укуктары берилген ЭБА резиденти (катышуучусу, субъект);

3) Ушул Кодекстин 205-беренесинин 11-пунктуна ылайык эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга жана же эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) тескөө укуктары берилген жак;

4) ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъект) же логистикалык ЭЭЗ аймагында жайгашкан товарлар же порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ аймагында жайгашкан товарларга карата ушул Кодекстин 202-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн жактар;

5) эгерде бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун колдонулушу ушул берененин 5-пунктунун 3-пунктчасына жана 6-пунктунун 1-пунктчасына ылайык аяктаса, эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга жана (же) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) тескөө укуктары берилген ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъект) болбогон жак.

3. ЭЭЗ иши токтогондо же эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосун ЭЭЗ аймагында колдонууну токтотуу тууралуу чечим кабыл алынганда эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун колдонулушу ушул Кодексте каралган бажы транзитинин бажылык жол-жобосун кошпогондо, анын аймагындагы бажылык жол-жоболорго кирген товарлар же эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлар ушул берененин 5, 6, 8 жана 9-пункттарын эске алуу менен ушул берененин 10 жана 12-пункттарына ылайык бажылык жол-жобого товарларды жайгаштыруусуз аяктайт.

ЭЭЗ иши токтогондо же мындай ЭЭЗ аймагында эркин бажы жол-жобосун колдонуу тууралуу чечим кабыл алганда Комиссия эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун колдонулушун аяктоонун башка тартибин аныктоого укуктуу, анын чектери толугу менен жана жарым-жартылай Бирликтин бажы аймагынын чек арасы менен дал келет.

Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун колдонулушу аяктабаган учурда ушул пункттун биринчи абзацына ылайык ушул бажылык жол-жобосунун аракети ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн мөөнөт бүткөндө аяктайт, ал эми товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органы тарабынан кармалат.

4. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна товарларды жайгаштырган жак резидент (катышуучу, субъект) статусун жоготкондо бажылык жол-жобосунун колдонулушу ушул Кодексте каралган бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу менен аяктайт, эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна кирген товарларды жана же эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларды кошпогондо, ушул берененин 5, 6, 8 жана 9 пункттарын эске алганда, ушул берененин 10 жана 12-пункттарына ылайык бажылык жол-жоболорго товарларды жайгаштыруусуз аяктайт.

Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун аракети аяктабаган учурда ушул пункттун биринчи абзацына ылайык ушул бажылык жол-жобонун аракети ушул берененин 1-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн мөөнөт бүткөндө аяктайт, ал эми товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органы тарабынан кармалат.

5. ЭЭЗ аймагынан товарларды Бирликтин бажы аймагынан сыртка чыгаруу үчүн эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун аракети төмөнкүлөр жайгаштырылганда аяктайт:

1) реэкспорттун бажылык жол-жобосуна:

эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган

жана ташуунун (транспортировкалоонун), сактоонун жана пайдалануунун кадимки шарттарында табигый түрдө эскиргендигинин же азайгандыгынын натыйжасында товардын саны жана абалы өзгөргөндүгүнөн башка өзгөрүүсүз абалда калган чет элдик товарлар;

эркин бажы аймагынын бажылык жол-жоболоруна кирген чет элдик товарлардан даярдалган (алынган) товарлар, эгерде эркин бажы аймагынын бажылык жол-жоболоруна кирген чет элдик товарлардан даярдалган (алынган) товарлар ушул Кодекстин 210-беренесине ылайык Бирликтин товарлары деп таанылса;

2) экспорттун бажылык жол-жобосуна:

эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган Бирликтин товарлары;

Бирликтин товарларынан даярдалган (алынган), анын ичинде эркин бажы аймагынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылбаган товарлар;

эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган чет элдик товарлардан даярдалган (алынган) товарлар, эгерде эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган чет элдик товарлардан даярдалган (алынган) товарлар ушул Кодекстин 210-беренесине ылайык Бирликтин товарлары деп таанылса;

3) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган жана порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ аймагынан ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун кадимки шарттарында табигый түрдө эскиргендигинин натыйжасында өзгөргөндүгүнөн башка өзгөрүүсүз абалда чыгарылган чет элдик товарлар ушул Кодекстин 142-беренесинин 3-пунктунун 1 жана 3-пунктчаларына ылайык бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырылганда.

6. Товарларды ЭЭЗ аймагынан Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүнө алып чыгуу үчүн эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун колдонулушу төмөнкүлөргө жайгаштыруу менен аяктайт:

1) Ушул Кодекстин 127-беренесинин 2-пунктунун 1, 4, 5, 7, 10 жана 14–16-пунктчаларында көрсөтүлгөн эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган чет элдик товарларды жана бажылык жол-жоболорго жайгаштырылган, кайра иштетүү боюнча операцияларга жатпаган товарларды жана ушул берененин 7-пунктун эске алуу менен эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган чет элдик товарларды жана эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган чет элдик товарлардан даярдалган (алынган) товарларды бажы жол-жобосуна;

2) реимпорт бажылык жол-жобосуна:

транспортировкалоонун, сактоонун жана пайдалануунун кадимки шарттарында табигый түрдө эскиргендигинин же азайгандыгынын натыйжасында өзгөргөндүгүнөн башка өзгөрүүсүз абалда калган эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна кирген Бирликтин товарлары;

эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна кирген товарлардан гана даярдалган (алынган), анын ичинде эркин бажы зонасынын бажылык

жол-жоболоруна жайгаштырылбаган Бирликтин товарларын колдонуу менен;

3) эркин бажы аймагынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган жана транспортировкалоонун, сактоонун жана пайдалануунун кадимки шарттарында табигый түрдө эскиргендигинин же азайгандыгынын натыйжасында өзгөргөндүгүнөн башка өзгөрүүсүз абалда бир мүчө мамлекеттин порттук ЭЭЗ жана логистикалык ЭЭЗ аймагынан экинчи мүчө мамлекеттин аймагына чыгарылган чет элдик товарларды бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна.

7. Эгерде эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган чет элдик товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын курамына ички рынокту коргоо чараларынын аракеттерине дал келген чет элдик товарлар кирсе мындай товарлар эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган чет элдик товарлардагы ушул товарларда идентификациялоо шартында ЭЭЗ аймагынан Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүнө чыгаруу үчүн ушул Кодекстин 127-беренесинин 2-пунктунун 1 жана 7-пунктчаларында көрсөтүлгөн бажы жол-жоболоруна кириши мүмкүн.

8. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга жана (же) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) тескөө укуктары көрсөтүлгөн товарларды эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна киргизген ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъекти) тарабынан алар ЭЭЗ аймагынан Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүнө чыгаруу үчүн ЭБА резиденти (катышуучусу, субъекти) болбогон жакка өткөрүлүп берилген учурда эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорунун аракети мындай товарларды ушул берененин 6-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу менен менен аяктайт, буга ушул берененин 1-пунктунун 3-пунктчасына ылайык товарлар ЭЭЗ аймагынан эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболору аяктаганга чейин чыгарылууга мүмкүн болгон учурлар кирбейт.

Эгерде көрсөтүлгөн учурда товарларды ЭЭЗ бир аймагынан ЭЭЗ экинчи аймагына ташуу керек болсо мындай ташуу бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык ушул Кодекстин 22-главасында каралган тартипте жана шарттарда, ушул пункттун үчүнчү абзацында каралган учурду кошпогондо жүргүзүлөт.

Бирликтин товарлары эгерде мындай ЭЭЗ бир мүчө мамлекеттин аймагында жайгашса ЭЭЗ бир аймагынан ЭЭЗ башка аймагына мындай товарлар бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырбастан ташылат, буга Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймагы аркылуу жана (же) деңиз аркылуу ташылган Бирликтин товарлары кирбейт.

9. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга жана (же) эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларга ээлик кылуу,

пайдалануу жана (же) тескөө укуктары көрсөтүлгөн товарларды эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырган ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъекти) тарабынан аларды ЭЭЗ аймагынан Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүнө чыгаруу үчүн ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъекти) болбогон жакка өткөрүлүп берилген учурда эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорунун аракети мындай товарларды ушул берененин 6-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу менен аяктайт, буга ушул берененин 1-пунктунун 3-пунктчасына ылайык товарлар ЭЭЗ аймагынан эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболору аяктаганга чейин чыгарылууга мүмкүн болгон учурлар кирбейт.

10. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосунун аракети ушул берененин 12 жана 13-пункттарында каралган учурларда товарлар бажы жол-жоболоруна жайгаштырылбастан, ошондой эле төмөнкү учурларда аяктайт:

1) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлар жана (же) эркин бажы аймагынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлар өзүлөрүнүн керектөөчүлүк касиеттерин жоготкондо жана алар багытталган сапатта колдонуу үчүн жараксыз болуп калганда, ЭЭЗ аймагынан көмүү, зыянсыздандыруу, утилдештирүү жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык ыкмалар менен жок кылуу үчүн чыгарылганда. Муну менен эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболорунун аракети көмүлгөн, зыянсыздандырылган, утилдештирилген жана мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык аныкталган ыкмалар менен жок кылынган, эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлардын санына дал келген бөлүгүнө карата аяктайт;

2) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлар авариянын же күч жеткис күчтүн таасиринин натыйжасында жок кылынганда жана (же) биротоло жоготулганда же ташуунун (транспортировкалоонун), сактоонун жана пайдалануунун кадимки шарттарында табигый түрдө азайгандыгынын натыйжасында биротоло жоготулганда жана мындай жок кылуу же биротоло жоготуу фактысы мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык бажы органы тарабынан таанылганда;

3) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга жана (же) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлар ушул Кодекстин 205-беренесинин 1-пунктунун 5-пунктчасына ылайык керектелгенде;

4) порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагында эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, ташуунун (транспортировкалоонун), сактоонун жана пайдалануунун кадимки шарттарында табигый түрдө эскиргендигинин же азайгандыгынын натыйжасында өзгөргөндүгүнөн башка өзгөрүүсүз абалда калган чет элдик

товарлар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген учурларда, мындай порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ жакын турган кетүүчү жер аркылуу ЭЭЗдин бажы аймагынан чыгарылганда;

11. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорунун аракеттеринин аяктоо тартиби ушул берененин 10-пунктунун 1, 2 жана 4-пунктчаларында каралган учурларда мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамына ылайык белгиленет.

Эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорунун аракеттеринин аяктоо тартиби ушул берененин 10-пунктунун 3-пунктчасында каралган учурда Комиссия тарабынан аныкталат.

12. ЭЭЗ иши токтогондо жана ЭЭЗ аймагында эркин бажы аймагынын бажылык жол-жоболорунун аракетин токтотуу тууралуу чечим кабыл алынганда эркин бажы аймагынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган жана ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъекти) тарабынан эксплуатацияга киргизилген жана колдонулган жабдуу болуп эсептелген товарларга карата эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорунун аракети ЭЭЗ аймагында иш жүргүзүү (жүзөгө ашыруу) тууралуу макулдашууну (келишимди) (ЭБА иштин шарттары тууралуу келишим, инвестициялык декларация, ишкерлик программасы), же ЭЭЗ аймагында кыймылсыз мүлк объекттерин түзүү үчүн колдонулган жана мындай кыймылсыз мүлктүн курамдык бөлүгү болгон товарлар мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарында белгиленген тартипте көрсөтүлгөн товарларды бажылык жол-жоболорго жайгаштырбастан аяктайт.

Комиссия көрсөтүлгөн товарларга карата эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорун аяктоонун тартибин аныктоого укуктуу.

Көрсөтүлгөн товарлар эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболорунун аракети аяктаган күндөн тартып Бирликтин товары статусуна ээ болот.

13. Жак ЭЭЗ аймагында иш жүргүзүү (жүзөгө ашыруу) тууралуу макулдашуунун (келишимдин) (ЭБА иштин шарттары тууралуу келишим, инвестициялык декларация, ишкерлик программасы) мөөнөтү аяктагандыгына жана ушул макулдашуунун шарттарын аткарууга байланыштуу эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорунун аракети ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъекти) статусун жоготкон учурда эксплуатацияга киргизилген жана колдонулган жабдуу болуп эсептелген товарларга карата эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболорунун аракети ЭЭЗ аймагында иш жүргүзүү (жүзөгө ашыруу) тууралуу макулдашууну (келишимди) (ЭБА иштин шарттары тууралуу келишим, инвестициялык декларация, ишкерлик программасы) же ЭЭЗ аймагында кыймылсыз мүлк объектилерин түзүү үчүн колдонулган жана мындай кыймылсыз мүлктүн курамдык бөлүгү болгон мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарында белгиленген тартипте көрсөтүлгөн товарларды бажы жол-жоболоруна жайгаштырбастан аяктайт.

Комиссия көрсөтүлгөн товарларга карата эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорунун аракетинин аяктоо тартибин аныктоого укуктуу.

Көрсөтүлгөн товарлар эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболорунун аракети аяктаган күндөн тартып Бирликтин товары статусуна ээ болот.

Эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорунун аракетинин аякташы ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъектиси) болуп эсептелген жак жоюлганда (ишмердиги токтогондо) мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамына ылайык жүргүзүлөт.

208-берене. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) чет өлкөлүк товарларга карата мүмкүн болуучу алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин пайда болушу жана токтотулушу, аларды төлөө жана эсептөө мөөнөтү

1. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) чет өлкөлүк товарларга карата мүмкүн болуучу алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер, ушул пункттун экинчи жана үчүнчү абзацтарындагы учурларды кошпогондо, декларантта товарлардын декларациясы бажы органы тарабынан каттоого алынган учурдан тартып пайда болот.

Товарларга декларацияларды бергенге чейин чыгарууга билдирме берилген, эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) чет өлкөлүк товарларга карата мүмкүн болуучу алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер товарларга декларацияларды бергенге чейин чыгарууга билдирме берген жакта, товарларга декларацияларды бергенге чейин чыгаруу жөнүндө билдирме бажы органы тарабынан каттоого алынган учурдан тартып пайда болот.

Порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймактарына эркин бажы чөлкөмүнүн бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) чет өлкөлүк товарларга карата мүмкүн болуучу алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер декларантта аларды порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймактарына алып кирген учурдан тарып пайда болот.

2. Порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймактарына Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттин аймагынан алып кирилген, жана ушул Кодекстин 204-беренесинин 4-пунктуна ылайык бажылык декларацияланууга жатпаган чет өлкөлүк товарларга карата мүмкүн болуучу алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер кызмат көрсөтүү тууралуу келишим түзгөн порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ резидентинде (катышуучусунда, субъектинде) андай товарларды порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ

аймактарына алып кирген учурдан тарып пайда болот.

3. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) чет өлкөлүк товарларга карата мүмкүн болуучу алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер, ушул Кодекстин 205-беренесинин 10 жана 11-пункттарына ылайык мындай товарларга жана (же) эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) тескөө укуктары берилген, жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна ылайык товарларды пайдалануунун шарттарын сактоо боюнча декларанттын милдеттери жана декларанттын көрсөтүлгөн милдеттери мындай жактарга жүктөлгөн учурдан тартып мындай бажы жол-жоболорунун аракетин аяктоо боюнча милдеттер жүктөлгөн жактарда пайда болот.

4. Ушул берененин 1–3-пункттарында көрсөтүлгөн жактардын эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) чет өлкөлүк товарларга карата мүмкүн болуучу алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттери төмөнкү жагдайлар келип чыккан учурларда токтотулат:

1) ушул Кодекстин 207-беренесине ылайык эркин бажы зонасынын жол-жоболорунун колдонулушу аяктаганда, анын ичинде ушул Кодекстин 207-беренесинин 5-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн товарлардын экспортун бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу менен эркин бажы зонасынын жол-жоболорунун колдонулушунун аяктаганын кошпогондо, ушул берененин 7-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккандан кийин;

2) экспорт бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган, ушул Кодекстин 207-беренесинин 5-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн товарлар Бирликтин бажы аймагынан алынып чыгылганда;

3) эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорунун колдонулушу токтотулган товарлар, жана (же) ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык бажы жол-жоболорунун колдонулушу токтотулган, мындай бажы жол-жоболорун колдонуунун алкактарында эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлар жайгаштырылганда;

4) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууда жана (же) аларды ушул берененин 8-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүгө жаткан өлчөмдөрдө өндүрүүдө;

5) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык бажы органы тарабынан эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардын жок кылынуу жана (же) кайтарымсыз жок болуу фактысын жана (же) мындай товарлардын жок кылынышына же кайтарымсыз жок болушуна чейин ушул

Кодекске ылайык бул чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөттөрү келип жеткенге чейинки учурларды кошпогондо, эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын авариянын же күч жеткис күчтүн таасиринин кесепетинен же болбосо бул товарларды ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый жоюлушунун натыйжасында кайтарымсыз жок болуу фактысын таанууда;

6) эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна ылайык товарларды чыгаруудан баш тартканда – товарларга декларацияны же болбосо товарларга декларация бергенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирмени каттоодо келип чыккан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерге карата;

7) ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык товарларга декларация чакыртылып алынганда жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарларды чыгаруу жоюлганда – товарларга декларацияны каттоодо келип чыккан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерге карата;

8) бул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарлар мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискацияланганда же айландырылганда;

9) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык товарлар бажы органы тарабынан кармалганда;

10) кылмыш жөнүндө билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, кылмыш иши же административдик укук бузуулар тууралуу (административдик процессти жүргүзүүнүн) иш боюнча өндүрүштүн жүрүшүндө алып коюлган же камакка алынган, жана эгерде мурун мындай товарлар өндүрүлбөгөн болсо, аларга карата кайра кайтаруу тууралуу чечим кабыл алынган товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу же бажы жол-жоболорунун биринин алдында жайгаштыруу.

5. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) чет өлкөлүк товарларга карата мүмкүн болуучу алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттери эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) тескөө укугун өткөрүп берүүдө, ушул берененин 1 жана 3-пункттарында көрсөтүлгөн жактарда эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга жана (же) ушул Кодекстин 205-беренесинин 10 жана 11-пункттарына ылайык эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорунун аракети бүткөрбөстөн токтотулат, эгерде мындай товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) тескөө укугун өткөрүп берүүдө декларанттын эркин

бажы зонасынын бажы жол-жобосуна ылайык товарларды пайдалануу шарттарын сактоо боюнча милдеттери жана мындай бажы жол-жоболорунун аракетин бүткөрүү боюнча декларанттын милдеттери ушундай укуктар берилген адамдарга жүктөлсө.

6. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер ушул берененин 7-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда аткарылууга жатат.

7. Төмөнкү жагдайлар келип чыкканда төмөнкүлөр алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөтү деп эсептелет:

1) эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды, жана эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды, ушул Кодекстин 207-беренесинин 1-пунктунун 3-пунктчасынын үчүнчү жана төртүнчү абзацтарында каралган учурларда, мындай товарларга карата эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорунун колдонулушу бүткөнгө чейин же болбосо ушул кодексин 205-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн учурларда бажы органынын уруксаты жок ЭЭЗ аймагынан алып чыгып кетүүгө мүмкүн болгон учурларды кошпогондо – ЭЭЗ аймагынан алып чыгып кеткен күн, ал эми эгерде бул күн аныкталбаганда – эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболору колдонулуучу мындай ЭЭЗ аймагынан мындай алып чыгуу фактысы табылган күн;

2) эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды, жана эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорунун колдонулушун бүткөрбөстөн, ушул Кодекстин 205-беренесинин 8, 10 жана 11-пункттарына ылайык мындай товарларды өткөрүп берүүнү кошпогондо, башка жактарга өткөрүп берген учурда – товарларды өткөрүп берген күн, ал эми эгерде бул күн аныкталбаса – ушундай өткөрүп берүү фактысы табылган күн;

3) ушул Кодекстин 205-беренесинин 1, 2, 4 жана 5-пункттарында көрсөтүлгөн учурларда, ЭЭЗ аймагынан ташып чыгарылып кеткен товарлар ушул Кодекстин 205-беренесинин 5-пунктунун биринчи абзацына ылайык бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөт аяктаганга чейин ЭЭЗ аймагына кайтарылбаган учурда – бул мөөнөт аяктаган күн;

4) ушул Кодекстин 205-беренесинин 4-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн учурда ЭЭЗ аймагынан ташып чыгарылып кеткен товарларга карата ушул Кодекстин 205-беренесинин 5-пунктунун экинчи абзацына ылайык бажы органы тарабынан белгиленген эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосунун колдонулушу аяктабаган учурда – бул мөөнөт аяктаган күн;

5) мындай товарлардын авариянын кесепетинен же күч жеткис күчтөрдүн таасиринен, же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана

(же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый жолуулушунун натыйжасында жок болушун жана (же) кайтарымсыз жоголушун кошпогондо, эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардын жана (же) эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар жоголгон учурда – мындай жоголуу фактысы табылган күн;

6) ушул Кодекстин 207-беренесинин 10-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн товарлардын бажы органы тарабынан аларга белгиленген мөөнөттө көмүлгөнүн, зыянсыздандырылганын, утилдештирилгенин же башка ыкма менен жок кылынганын бышыктоочу документтер көрсөтүлбөгөн учурда – мындай товарлар ЭЭЗ аймагынан тышкары ташылып кеткен күн;

7) ушул Кодекстин 139-беренесинин 5-пунктунун үчүнчү абзацына ылайык, аларга мындай экспорттук бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотулган учурда ЭЭЗ аймагында турганда көрсөтүлгөн товарларга карата экспорттук бажы жол-жобосунун колдонулушунун токтотулганын кошпогондо, ушул Кодекстин 207-беренесинин 5-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн товарларга карата экспорттук бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотулган учурда – ушул Кодекстин 139-беренесинин 5-пунктунун биринчи абзацында белгиленген мөөнөт бүткөндөн кийинки күн.

8. Эгерде ушул берененин 7-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларга карата келип чыккан учурда, эгерде мындай чет өлкөлүк товарлар тарифтик преференцияларды жана бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонуусуз бажы жол-жобосуна жайгаштырылып ички керектөө үчүн чыгаралган сыяктуу эле, алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы алымдар дагы төлөнүүгө жатат.

Эгерде ушул берененин 7-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата келип чыккан учурда, жана мындай товарларда ушул Кодекстин 206-беренесине ылайык эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар идентификацияланганда, эгерде мындай чет өлкөлүк товарлар тарифтик преференцияларды жана бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонуусуз бажы жол-жобосуна жайгаштырылып ички керектөө үчүн чыгаралган сыяктуу эле, эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк жана эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды даярдоо үчүн пайдаланылган товарларга карата алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнүүгө жатат.

Ушул пункттун биринчи жана экинчи абзацтарында көрсөтүлгөн

учурларда, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн бул товарларды эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларация бажы органы тарабынан каттоого алынган күнгө карата колдонуудагы, товарларды эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырууда алардын чыгарылышы товарларга декларация берилгенге чейин жүргүзүлгөн товарларга карата – товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирме бажы органы тарабынан катталган күнү, ал эми эгерде ушул Кодекске ылайык товарларды эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу бажы декларациясысыз жайгаштырылганда – товарлар порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймагына алып кирилген күнү колдонуудагы алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат

9. Эгерде ушул берененин 7-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата келип чыккан учурда, жана мындай товарларда ушул Кодекстин 206-беренесине ылайык эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар идентификацияланбаганда, эгерде чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар тарифтик преференцияларды жана бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонуусуз бажы жол-жобосуна жайгаштырылып ички керектөө үчүн чыгаралган сыяктуу эле, эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды даярдоо үчүн пайдаланылган товарларга карата алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнүүгө жатат.

Көрсөтүлгөн учурда алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 7 жана 12-главаларына ылайык эсептелет.

Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосу алында жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн ушул берененин 7-пунктуна ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү болуп саналган күнгө колдонуудагы алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат.

Эгерде товардын бажылык наркын аныктоо үчүн, ошондой эле алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөөнү жүргүзүү талап кылынса, мындай кайра эсептөө ушул берененин 7-пунктуна ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтүнүн күнүндө колдонуудагы курс боюнча

жүргүзүлөт.

Эгерде бажы органы товарлар жөнүндө (мүнөзү, аталышы, саны, чыгышы жана (же) бажы наркы) так маалыматтарга ээ болбогон учурда, төлөнүүгө жаткан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн база бажы органында болгон маалыматтардын негизинде аныкталат, ал эми товарлардын классификациясы ушул Кодекстин 20-беренесинин 3-пунктун эсепке алуу менен жүзөгө ашырылат.

Эгерде товардын коду Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык 10дон кем эмес сандагы белгилери менен топтун деңгээлинде аныкталса:

алып келүү бажы алымдарын эсептөө үчүн мындай топко кирген товарларга тиешелүү бажы алымдарынын коюмдарынын кыйла чоңураагы колдонулат;

салыктарды эсептөө үчүн мындай топко кирген, аларга карата бажы алымдарынын кыйла чоңураак коюмдары белгиленген товарларга ылайык кошумча нарк салыгынын кыйла чоң коюму, акциздердин (акциздик салыктын же акциздик жыйымдын) кыйла чоң коюму колдонулат;

атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн ушул пункттун онунчу абзачын эске алуу менен, мындай топко кирген товарларга ылайык атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдарынын кыйла чоңураагы колдонулат.

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 4-главасына жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтарга ылайык бышыкталган товарлардын чыгышына жараша эсептелет. Эгерде көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн товарлардын чыгышы жана (же) башка маалыматтар бышыкталбаганда, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, товарларга карата ошол эле Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасында, эгерде товардын классификациясы 10 белгинин же болбосо топко кирген товарлардын деңгээлинде жүзөгө ашырылса, эгерде товарлардын коду Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык 10дон аз сандагы белгилери менен топтун деңгээлинде аныкталса, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын кыйла чоң коюмдарынан улам эсептелет.

Кийин соңу товарлар жөнүндө так маалыматтар аныкталганда, алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ошондой так маалыматтардан улам эсептелет, жана алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча өндүрүлгөн суммаларын кайтарып берүү, же болбосо төлөнбөгөн суммаларын ушул Кодекстин 10 жана 11-главаларына жана 76 жана 77-беренелерине ылайык өндүрүп алуу жүзөгө ашырылат.

10. Ушул берененин 8-пунктуна ылайык төлөнүүчү (өндүрүп алынуучу) алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын,

демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларынан, товарлар эркин бажы зонасынын бажы жол жоболору алдында жайгаштырылган күндөн тартып алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөтү аяктаган күнгө чейин көрсөтүлгөн суммаларга карата аларды создукутуруп төлөө жеңилдиги берилгендей эле пайыздар төлөнүп берилүүсү тийиш. Көрсөтүлгөн пайыздар ушул Кодекстин 60-беренесине ылайык эсептелип чегерилет жана төлөнөт.

11. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосунун колдонулушу аяктаган, же болбосо ушул Кодекстин 207-беренесинин 5-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн, экспорт бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, же болбосо товарларды ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык чет өлкөлүк товарларга колдонулуучу бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу, же болбосо мындай товарларды бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер аткарылгандан жана (же) алар өндүрүлүп алынгандан (толук же жарым-жартылай) кийин бажы органы тарабынан кармалса, ушул беренеге ылайык төлөнүп берилген жана (же) өндүрүлүп алынган бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары ушул Кодекстин 10-главасына жана 76-беренесине ылайык кайтарылып берилүүгө жатат.

209-берене. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларга жана эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөөнүн жана төлөөнүн өзгөчөлүктөрү

1. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган жана товарларды кайра иштетүү боюнча операцияларга кириптер кылынбаган, эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна, ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды жайгаштырууда, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн товарларды эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн товарларга берилген декларация бажы органы тарабынан катталган күнү, ал эми аларды чыгаруу эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырууда товарларга декларация берилген товарларга карата – ушул пункттун экинчи абзацында көрсөтүлгөн учурду кошпогондо, товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү бажы органы тарабынан катталган күнү жүргүзүлгөн колдонуудагы алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат.

Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, пайдаланууга берилген жана ЭЭЗ аймагында иштерди (ЭЭЗ иштердин шарттары тууралуу келишим, инвестициялык декларация, жеке ишкердик программалары) жүзөгө ашыруу (жүргүзүү) тууралуу макулдашууну (келишимди) ишке ашыруу үчүн ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъектти) пайдалануучу ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жабдууну, ошондой эле порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймактарына эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды жайгаштырууда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн товарларды ички керектөөгө чыгаруу үчүн бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларация бажы органы тарабынан катталган күндөгү колдонуудагы алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат.

2. Ушул Кодекстин 127-беренесинин 14-пунктунун 1, 5, 7, 10-пунктчаларында көрсөтүлгөн, эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырууда:

1) ушул Кодекстин 206-беренесине ылайык жүзөгө ашырылуучу эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган көрсөтүлгөн товарлардан чет өлкөлүк товарлар идентификацияланган шарттарда, алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар эркин бажы зонасынын эркин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган жана эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды даярдоо үчүн пайдаланылган товарларга карата аныкталат. Мында алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн товарларды эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларация бажы органы тарабынан катталган күнү колдонуудагы кирүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын, ал эми аларды эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырууда товарларга декларация берилгенге чейин чыгаруу жүргүзүлгөн товарларга карата – товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирме бажы органы тарабынан катталган күнкү коюмдары колдонулат;

2) бажы органы тарабынан катталган күнү, эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата товарларга декларация жок болгондо, ушул Кодекстин 206-беренесине ылайык жүзөгө ашырылуучу эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардан эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар идентификацияланганда алып келүү бажы алымдары, салыктар эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган)

чет өлкөлүк товарларга карата эсептелет. Мында алып келүү бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн ушул Кодекстин 127-беренесинин 2-пунктунун 1, 4, 5, 7, 10 жана 14-пунктчаларында көрсөтүлгөн товарларга бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу үчүн берилген декларация бажы органы тарабынан катталган күнү колдонуудагы алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын коюмдары колдонулат. Бул учурда адвалордук коюм боюнча алып келүү бажы алымдарын эсептөө үчүн эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын эсептик нарктары база болуп саналат, аларды аныктоонун тартиби Комиссия тарабынан белгиленет.

3. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосунун колдонулушу, эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды ушул Кодекстин 207-беренесинин 8 жана 9-пункттарына ылайык бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу менен бүткөндө эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата алып келүү бажы алымдары, салыктар эсептелет. Мында алып келүү бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн ушул Кодекстин 127-беренесинин 2-пунктунун 1, 4, 5, 7, 10 жана 14-пунктчаларында көрсөтүлгөн товарларга бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу үчүн берилген декларация бажы органы тарабынан катталган күнү колдонуудагы алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын коюмдары колдонулат.

4. Эгерде ушул берененин 1–3 пункттарында көрсөтүлгөн учурларда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөө талап кылынса, мындай кайра эсептөө, ар бир учур үчүн белгиленген алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдарын колдонуу күнүндөгү наркы боюнча жүргүзүлөт.

210-берене. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна
жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган
(алынган) товарлардын статусун аныктоо

1. Эгерде эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар Бирликтин бажы аймагынан алынып кетип жаткан учурда, мындай товарлардын статусу товарларды жетиштүү кайра иштетүү критерийлерине ылайык аныкталат, алар төмөнкүлөрдөн көрүнүшү мүмкүн:

1) Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык кандай болбосун биринчи 4 белгинин деңгээлинде товарлардын кодунун өзгөрүүсүнөн;

2) пайдаланылган материалдардын наркы же кошумча нарктын үлүшү

акыркы продукциянын баасында белгиленген үлүшкө жеткенде (адвалордук үлүштүн эрежеси), товарлардын наркынын өзгөрүүсүнөн;

3) зарыл болгон шарттарды аткарылышынан, товарларды Бирликтин товарлары деп таануу үчүн жетиштүү болгон өндүрүштүк жана технологиялык операциялардын аткарылышынан.

2. Бирликтин бажы аймагынан алып кетүү максаттары үчүн эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар, эгерде товарларды даярдоо боюнча операцияларды жасоонун натыйжасында төмөнкү шарттардын бири аткарылса, Бирликтин товарлары деп таанылат:

1) ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн учурларды кошпогондо, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык кандай болбосун биринчи 4 белгинин деңгээлинде товарлардын кодунда өзгөрүүлөр болсо;

2) эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардын наркынын пайыздык үлүшү акыркы продукциянын баасындагы белгиленген үлүштөн ашпаса, же кошумча нарк, ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн учурларды кошпогондо, акыркы продукциянын баасында белгиленген үлүшкө жетсе;

3) товарларга карата, эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды, ушул берененин 3-пунктунун биринчи абзацында көрсөтүлгөн учурду кошпогондо, Бирликтин товарлары деп таануу үчүн жетиштүү болгон шарттар аткарылса, өндүрүштүк жана технологиялык операциялар жасалса.

3. Эгерде андай товарларга карата, башка шарттардын аткарылганына карабастан, жетиштүү кайра иштетүүнүн критерийлерине жооп бербеген гана операциялар аткарылса, эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган, чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар Бирликтин товарлары деп таанылбайт.

Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык товарлардын кодунун кандай болбосун биринчи 4 белгинин деңгээлинде өзгөрүшү жана адвалордук үлүш эрежеси, эгерде эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды Бирликтин товарлары деп таануу үчүн жетиштүү шарттардын, өндүрүштүк жана технологиялык операциялардын тизмеги аныкталса, эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболору алында жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды жетиштүү кайра иштетүүнүн критерийлери катары колдонулбайт.

4. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды Бирликтин товарлары деп таануу үчүн жетиштүү шарттардын, өндүрүштүк жана технологиялык операциялардын тизмеги, ошондой эле эркин бажы

зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын статусун аныктоодо жасалган жетиштүү кайра иштетүү критерийлерине жооп бербеген операциялардын тизмеги Комиссия тарабынан аныкталат.

5. Адвалордук үлүш эрежелерин эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды жетиштүү кайра иштетүү критерийлери катары пайдалануунун тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

Адвалордук үлүш эрежелери Бирликтин товарларын оңдоо боюнча операцияларды жасоодо жетиштүү кайра иштетүү критерийлери катары колдонулбайт.

6. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын статусу ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган же мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу уюму тарабынан аныкталат.

7. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын статусун бышыктоочу документ катары ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган же мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу уюму тарабынан эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды Бирликтин товарлары деп таануу жөнүндө корутунду же эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды Бирликтин товарлары болуп саналбаган товарлар деп таануу жөнүндө корутунду берилет.

Көрсөтүлгөн корутундулардын формалары, мындай корутундулардын түзүмү жана форматы электрондук документтер түрүндө, аларды толтуруунун тартиби, ошондой эле аларды берүүнүн жана колдонуунун тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

8. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын статусун бышыктоочу документ болбогондо, жокко чыгарылганда же жараксыз деп таанылганда, мындай товарлар аларды Бирликтин аймагынан чыгарып кетүү максаттарында эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорун жасоодо Бирликтин товарлары катары, ал эми башка максаттарда – чет өлкөлүк товарлар катары каралышат.

28-глава

Эркин кампа бажы жол-жобосу

211-берене. Эркин кампа бажы жол-жобосунун мазмуну жана колдонуу

1. Эркин кампа бажы жол-жобосу – чет өлкөлүк товарларга жана Бирликтин товарларына карата колдонулуучу бажы жол-жобосу, ага ылайык товарларды бул бажы жол-жобосунун алдында жайгаштыруунун шарттары сактагалганда жана алар ушундай бажы жол-жобосуна ылайык пайдаланылганда, мындай товарлар эркин кампада бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөсүз жайгаштырылат жана пайдаланылат.

2. Эркин кампада эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар, ошондой эле эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылбаган Бирликтин товарлары, жана башка бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар жайгаштырылышы жана пайдаланылышы мүмкүн.

3. Бирликтин товарлары эркин кампанын бажы жол-жобосуна декларанттын тандоосу боюнча жайгаштырылат.

Мүчө мамлекеттин мыйзамдарында бул мүчө мамлекеттин аймагында уюмдаштырылган эркин кампада жайгаштыруу үчүн Бирликтин эркин кампанын бажы жол-жобосуна милдеттүү түрдө жайгаштырылышы тийиш болгон товарларынын категориялары аныкталышы мүмкүн.

4. Бирликтин эркин кампада турган, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылбаган товарларына карата кандай болбосун операцияларды, анын ичинде, ушул Кодекстин 213-беренесинин 1-пунктунда каралгандарды жасоого жол берилет.

5. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар, чет өлкөлүк товарлардын статусун сактап калышат, ал эми Бирликтин эркин кампанын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлары Бирликтин товарларынын статусун сактап калышат.

6. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, Бирликтин товарларынан даярдалган (алынган) товарлар Бирликтин товарларынын статусуна ээ болушат.

Эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылбаган Бирликтин товарларын жайгаштырууга жана пайдаланууга жол берилсе, анда эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларынан жана эркин кампа жол-жобосуна жайгаштырылбаган Бирликтин товарларынан даярдалган (алынган) товарлар Бирликтин товарларынын статусуна ээ болушат.

7. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар, жана эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан, жана Бирликтин товарларынан (мындан ары – эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар) даярдалган (алынган) товарлар ушул пункттун экинчи абзацында көрсөтүлгөн учурду кошпогондо, чет өлкөлүк товарлардын статусуна ээ болушат.

Эгерде эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар Бирликтин бажы аймагынан чыгарылып алып кеткен учурда, мындай товарлардын статусу ушул

Кодекстин 218-беренесине ылайык аныкталат.

8. Эгерде эркин кампада турган товарларды аны түзгөнгө чейин бажы органы тарабынан эркин кампанын аймагында турган товарлар, же эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылан же эркин кампада даярдалган (алынган) товарлар катары идентификациялоого мүмкүн болбогон учурда, анда мындай товарлар аларды эркин кампанын аймагынан Бирликтин бажы аймагынан тышкары ташып чыгаруу максаттарында Бирликтин товарлары катары, ал эми башка максаттарда – Бирликтин бажы аймагына алып кирилген чет өлкөлүк товарлар катары каралат.

9. Экспорт бажы жол-жобосуна ылайык мурун Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыккан, ушул берененин 8-пунктунда көрсөтүлгөн товарларды Бирликтин бажы аймагына ташып кирүүдө, мындай товарларга карата реимпорт бажы жол-жобосу колдонулушу мүмкүн эмес.

10. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, ички рынокту коргоо чараларынын колдонулушуна туура келген чет өлкөлүк товарлар, мындай товарларды эркин кампанын аймагынан Бирликтин бажы аймагынын калган башка бөлүктөрүнө алып чыгуу үчүн эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларга идентификацияланышы керек.

Эгерде ички рынокту коргоо чараларынын колдонулушуна туура келген, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды даярдоо үчүн пайдаланылган, бирок мындай товарлардан эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган мындай чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды идентификациялоо мүмкүн болбогон учурда, Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыгарылып кетиши керек.

11. Эркин кампанын ээси ушул берененин 3-пунктун эске алуу менен, аларды эркин кампанын бажы жол-жобосуна жайгаштырбастан эле Бирликтин товарларын эркин кампанын аймагына жайгаштыра жана (же) пайдалана алат.

12. Комиссия аларга карата эркин кампа бажы жол-жобосу колдонулбай турган товарлардын тизмегин жана (же) товарлардын категорияларын аныктоого укуктуу.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аларга карата бул мүчө мамлекеттин аймагында эркин кампа бажы жол-жобосу колдонулбай турган чет өлкөлүк товарлардын тизмеги жана (же) чет өлкөлүк товарлардын категориялары аныкталышы мүмкүн.

13. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын курамына кирүүчү (кирген) катары бажы органы тарабынан идентификацияланышы мүмкүн болбогон бөлүктөр, тетиктер, агрегаттар, аларды эркин кампанын аймагынан ташып чыгып кетүү максаттарында эркин кампанын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар катары карашат жана аларга карата ушул Кодекстин жоболору колдонулат.

212-берене. Товарларды эркин кампа бажы жол-жобосунун алдында жайгаштыруунун шарттары жана аларды ушундай бажы жол-жобосуна ылайык пайдалануу

1. Ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык чет өлкөлүк товарларга карата тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо товарларды эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарты болуп саналат.

2. Эркин кампанын ээси болуп саналган жак эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырлуучу товарлардын декларанты катары чыга алат, эми ал эми мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында каралган учурларда – ошондой эле башка жактар да чыга алышат.

3. Товарларды эркин кампа бажы жол-жобосуна ылайык пайдалануунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) эркин кампанын аймагында анын иштөө мөөнөтүнүн ичинде эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды ушул берененин 5-пунктун жана ушул Кодекстин 213-беренесинин 5-пунктун эске алуу менен жайгаштырылышы жана турушу;

2) эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын, аларды ушундай бажы жол-жобосуна жайгаштырган декларант тарабынан, же болбосо ушул главага ылайык аныкталган башка жактар тарабынан пайдаланылышы;

3) эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата ушул Кодекстин 213-беренесине ылайык иш-аракеттерди жасоо.

4. Эркин кампанын иштешин токтотууда, ушул берененин 3-пунктунда аныкталган эркин кампа бажы жол-жобосундагы товарларды эркин кампа бажы жол-жобосуна ылайык пайдалануунун шарттары, ушул Кодекстин 215-беренесинин 3-пунктуна ылайык бул бажы жол-жобосунун колдонулушу аяктаганга же токтотулганга чейин сакталышы керек.

5. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар, алардын ээлери юридикалык жактар болуп саналган, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын декларанты болуп саналган бир канча эркин кампанын аймактарында жайгаштырылышы жана турушу мүмкүн болгон учурлар, мындай товарлардын жана эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын ушундай кампалардын ортосунда ары-бери которулган учурлары, ошондой эле мындай товарларга карата бажы контролун жүргүзүүнүн өзгөчөлүктөрү белгилениши мүмкүн.

213-берене. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата, жана эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата жасалуучу иш-аракеттер

1. Эркин кампанын аймагында, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга, жана эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата төмөнкү операцияларды жасоого жол берилет:

1) сактоо;

2) товарларды жүктөө (түшүрүү) боюнча операцияларга жана сактоого байланыштуу башка жүктүк операциялар;

3) товарлардын сакталуусун камсыз кылуу үчүн зарыл болгон операциялар, ошондой эле товарларды ташуу (транспортировкалоо) жана партияны майдалап бөлүүнү, жөнөтүүлөрдү топтоону, сорттоону, таңгактоону, кайра таңгактоону, маркалоону, товардык сапаттарды жакшыртуу боюнча операцияларды кошуп алганда, жана сатууга даярдоо боюнча демейки операциялар;

4) товарларды кайра иштетүү (иштетүү), товарларды даярдоо (чогултууну, чачууну, жыйноону, ыгына келтирүүнү кошо алганда) боюнча, товарларды оңдоо же техникалык тейлөө, анын ичинде, аларды жасаганда эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар, товарларды даярдоого (алууга) катышкан же көмөк болгон, а турмак эгерде товарларды даярдоо (алуу) процессинде мындай чет өлкөлүк товарлар толук же жарым-жартылай сарпталган (керектелген), эркин кампа бажы жол-жобосу алдында жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларда камтылбаган (мындан ары ушул главада – эркин кампа бажы жол-жобосу алдында жайгаштырылган товарларды кайра иштетүү боюнча операциялар) операциялар. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды кайра иштетүү боюнча операцияларды жасоодо товарларды даярдоого (алууга) катышуучу же көмөк болуучу чет өлкөлөк товарларга технологиялык процессте көмөкчү каражаттар болуп саналган (мисалы, жабдуулар, станоктор, ыңгайлаштырылган эмеректер) товарлар кирбейт;

5) эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды кайра иштетүү боюнча операцияларды, ошондой эле эркин кампаны пайдаланууга жана иштетүүгө байланыштуу башка операцияларды жасоо максатында жабдууларды, машиналарды жана агрегаттарды, аларга карата запастык бөлүктөрдү пайдалануу;

6) эркин кампанын аймагында өндүрүштүк багыттагы кыймылсыз мүлк объекттерин жана көмөкчү инфраструктураларды (мындан ары ушул главада – кыймылсыз мүлк объекттери) куруу максаттарында товарларды пайдалануу;

7) ушул Кодекстин 17-беренесине ылайык товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандап алуу;

8) эркин кампаларды түзүү максаттарына ылайык мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен белгиленген башка операциялар.

2. Товарларды, анын ичинде товарды даярдоо (алуу) процессиндеги

сарптоолордо (керектөөлөрдө), өндүрүштүк процесстерди, эркин кампанын аймагында пайдаланылган жабдууларды, машиналарды жана агрегаттарды күтүү жана эксплуатациялоо процесстерин камсыз кылууда, ошондой эле кыймылсыз мүлк объекттерин куруу максстарында, толук же жарым-жартылай керектөө фактысы ушул Кодекстин 424-беренесинин алтынчы абзацына ылайык бажы органына берилүүчү отчеттуулукта чагылдырылууга жатат.

3. Ушул берененин 1-пунктунда каралган эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата операциялардын тизмеги эркин кампаны түзүүдө, аны түзүүнүн максаттарына жараша, мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык кыскартылышы мүмкүн.

4. Ушул берененин 1-пунктунун 1–3 жана 5-пунктунда каралган операцияларды жасоого эркин кампанын ээсине гана жол берилет.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен ушул пунктта көрсөтүлгөн операцияларды жасоо укугуна ээ болгон башка жактар аныкталышы мүмкүн.

5. Бажы органынын уруксаты менен эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган жана (же) эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларды, эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушун бүткөрбөстөн, эркин кампанын аймагынан алып чыгууга төмөнкү учурларда жол берилет:

1) эркин кампанын ээси тарабынан эксплуатацияга берилген же пайдалануудагы жабдуу же башка негизги өндүрүш каражаттары, же болбосо көрсөтүлгөн негизги өндүрүш каражаттарынын бөлүктөрү болуп саналган көрсөтүлгөн товарлар, аларды оңдоо (капиталдык оңдоону, модернизациялоону кошпогондо), техникалык жактан тейлөө же мындай товарларды талаптагыдай (жумушчу) абалда кармап туруу үчүн зарыл болгон башка операцияларды жасоо үчүн Бирликтин бажы аймагынын калган башка бөлүгүнө алынып кетет;

2) көрсөтүлгөн товарлар аларды техникалык жактан сыноо, иликтөө, тестирлөө, текшерүү, анын ичинде өндүрүштүк процессте каралган операцияларды жасоо, ошондой эле аларды үлгү катары көрсөтүү үчүн Бирликтин бажы аймагынын калган башка бөлүгүнө алынып кетет;

3) көрсөтүлгөн товарлар аймагында эркин кампанын ээси эркин кампалардын ээлеринин реестрине киргизилген мүчө мамлекеттин аймагынын калган башка бөлүгүнө, мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык мындай товарларга карата бажы операцияларын жасоого ыйгарым укуктуу эркин кампадан тышкары бажы органында эркин кампа бажы жол-жобосун бүткөрүү боюнча бажы жол-жоболорун жасоо үчүн чыгарылып алынып кетет;

4) көрсөтүлгөн товарлар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган учурларда, ушул Кодекстин 212-беренесинин 5-пунктуна ылайык башка эркин кампанын аймагында жайгаштырылышы жана турушу үчүн чыгарылып алынып кетет.

6. Ушул берененин 5-пунктунун 1 жана 2-пунктчаларында көрсөтүлгөн товарлар бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөт аяктаганга чейин, мындай операцияларды жасоонун максаттарынан жана жагдайларынан улам эркин кампанын аймагына кайра алып кирилүүсү тийиш. Бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөт бул товарлардын декларантынын жүйөлөнгөн кайрылуусу боюнча узартылышы мүмкүн.

Ушул берененин 5-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн товарларга карата эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөт аяктаганга чейин бүткөрүлүшү керек. Бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөт бул товарлардын декларантынын жүйөлөнгөн кайрылуусу боюнча узартылышы мүмкүн.

Ушул берененин 5-пунктунун 4-пунктчасында көрсөтүлгөн товарлар бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөт бүткөнгө чейин башка эркин кампанын аймагына жайгаштырылышы керек. Бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөт бул товарлардын декларантынын жүйөлөнгөн кайрылуусу боюнча узартылышы мүмкүн.

7. Бажы органы тарабынан ушул берененин 5-пунктунда көрсөтүлгөн уруксатты берүүнүн тартиби бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленет.

8. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын, жана (же) эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын барына же бир бөлүгүнө карата ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) бул товарларды тескөө укуктарын өткөрүп берүүнү караган бүтүмдөр жасалышы мүмкүн. Мында эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу, ушул берененин 9-пунктуна ылайык көрсөтүлгөн товарларды эркин кампа жол-жобосунун колдонулушун бүткөрүүсүз өткөрүп берүүгө жол берилген учурларды кошпогондо, ушул Кодексте белгиленген тартипте бүткөрүлүшү керек.

9. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды, жана (же) эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларды эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушун бүткөрбөстөн төмөнкүлөргө ээлик кылууга жана (же) пайдаланууга өткөрүп берүүгө жол берилет:

1) подрядчыга (субподрядчыга) же башка жакка, алар эркин кампанын аймагында курулуш жана (же) мантаждоо подряддык жумуштарды жүзөгө ашырышат;

2) ташып жеткирүүчүгө аларды ташып жеткирүү үчүн;

3) мындай товарларды талаптагыдай (жумушчу) абалда кармап туруу үчүн оңдоо (капиталдык оңдоону, модернизациялоону кошпогондо), техникалык жактан тейлөө жана башка операцияларды жүзөгө ашыруучу жактарга;

4) мындай товарларды, өндүрүштүк процессте каралгандай техникалык сыноо, изилдөө, тесирлөө, текшерүү боюнча операцияларды жасоочу, ошондой эле аларды үлгү катары демонстрациялоочу жактарга;

5) ушул берененин 5-пунктунун 1 жана 2 пунктчаларында каралган

учурларда эркин кампанын аймагынан ташылып чыгарылган товарларга карата операцияларды жасоочу жактарга.

10. Товарларды ушул берененин 9-пунктунда көрсөтүлгөн жактарга ээлик кылууга жана (же) пайдаланууга өткөрүп берүү, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын декларантын ушул главада каралган эркин кампа бажы жол-жобосуна ылайык товарларды пайдалануунун шарттарын сактоодон бошотпойт.

214-берене. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардан, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды идентификациялоо

1. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардан, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды идентификациялоо максаттарында төмөнкү ыкмалар пайдаланылышы мүмкүн:

1) эркин кампанын ээси же бажы органынын кызмат адамы тарабынан эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларга мөөрлөрдү, штамптарды коюушу, санариптик жана башка маркировкаларды салышы;

2) чет өлкөлүк товарлардын масштабында кеңири сыпаттамалышы, көрүнүшүш фото сүрөткө тартышы;

3) алдын ала тандалып алынган сынамдарды жана (же) чет өлкөлүк товарлардын үлгүлөрүн жана чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды салыштырышы;

4) товарлардын болгон маркировкасын, анын ичинде сериялык нумурлар түрүндө пайдаланышы;

5) эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын, эркин кампа бажы жол-жобосунун алдында жайгаштырылган товарларды кайра иштетүү боюнча жасалуучу операциялардын мүнөзүнөн улам, анын ичинде эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды пайдалануу тууралуу кеңири маалыматтарды камтыган берилген документтерди, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды кайра иштетүү боюнча технологиялык процессте жасалуучу, ошондой эле аларды өндүрүнүн технологиясы жөнүндө операцияларды изилдөө менен, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды кайра иштетүү боюнча операцияларды жасоонун убагында бажы контролун жүргүзүү жолу менен колдонулуучу башка ыкмалар.

2. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардан чет өлкөлүк товарларды идентификациялоону жүзөгө ашыруунун тартиби мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык белгиленет.

215-берене. Эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушун аяктоо жана токтотуу

1. Эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу төмөнкү учурларда аякташы керек:

1) эркин кампанын иштешинин токтотулушу эркин кампанын иштеши токтогон күндөн тартып 6 айдын ичинде;

2) эркин кампа жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды, эркин кампа жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларды, мындай товарлар ташылып чыккан төмөнкү учурларды кошпогондо, эркин кампанын аймагынан алып чыгуу:

ушул Кодекстин 213-беренесинин 5-пунктунда көрсөтүлгөн максаттарда;

эгерде мындай товарлар өздөрүнүн керектөөчүлүк касиеттерин жоготушса жана алар арналган сапаттарда колдонуу үчүн жараксыз болуп калса, аларды көмүү, зыянсыздандыруу, утилдештирүү же мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык башка ыкмалар менен жок кылуу;

3) декларанттын эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга, жана (же) эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) тескөө укуктарын, ушул Кодекстин 213-беренесинин 9-пунктунда көрсөтүлгөн товарларды өткөрүп берүү учурларын кошпогондо, ушул берененин 10-пунктуна ылайык башка жакка өткөрүп берүүсү.

2. Эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөндө товарлардын декларанты катары аларды эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырууда товарлардын декларанты болуп саналган жак, ал эми бул мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында каралса – башка жак чыга алат.

3. Эркин кампанын иштеши токтотулганда эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган), эркин кампанын аймагында турган товарлардын бажы транзити бажы жол-жобосун кошпогондо, ушул Кодексте каралган бажы жол-жобосуна жайгаштыруу менен аяктайт, же ушул берененин 4 жана 5-пункттарын эске алуу менен, же болбосо ушул беренин 7 жана 9-пункттарына ылайык бажы жол-жоболоруна жайгаштыруусуз бүткөрүлөт.

Эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөрүлбөгөндө ушул пункттун биринчи абзацына ылайык, бул бажы жол-жобосунун колдонулушу ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн мөөнөттүн бүтүшү менен токтотулат, ал эми товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органдары тарабынан кармалат.

4. Товарларды эркин кампанын аймагынан Бирликтин бажы аймагынан тышкары ташып чыгарып кетүү үчүн эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу аларды төмөнкүлөрдөй жайгаштыруу менен бүтөт:

1) реэкспорт бажы жол-жобосуна жайгаштыруу:

эркин кампа бажы жол-жобосу алдында жайгаштырылган жана эркин кампанын аймагынан, табигый кемүүнүн кесепетинен тышкары, ошондой эле ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый кемүүнүн кесепетинен болгон өзгөрүлөрдөн тышкары, өзгөрүүсүз абалда ташылып кетип жаткан чет өлкөлүк товарларды;

эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) жана ушул Кодекстин 218-беренесине ылайык Бирликтин товарлары деп таанылбаган товарларды;

2) экспорт бажы жол-жобосуна жайгаштыруу:

эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларын;

Бирликтин товарларынан даярдалган (алынган) товарларды;

эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) жана ушул Кодекстин 218-беренесине ылайык Бирликтин товарлары деп таанылган товарларды.

5. Эркин кампанын аймагынан товарларды Бирликтин бажы аймагынын калган башка бөлүгүнө ташып кетүү үчүн эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу аларды төмөнкүлөрдөй жайгаштыруу менен бүтөт:

1) ушул Кодекстин 127-беренесинин 2-пунктунун 1, 4, 5, 7, 10 жана 14–16-пунктчаларында көрсөтүлгөн, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды жана эркин кампанын аймагынан, табигый жешилүүнүн кесепетинен тышкары, ошондой эле ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый кемүүнүн кесепетинен болгон өзгөрүлөрдөн тышкары, өзгөрүүсүз абалда ташылып кетип жаткан, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды, ушул берененин 6-пунктун эске алуу менен бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу;

2) реимпорт бажы жол-жобосуна жайгаштыруу:

эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, табигый жешилүүнүн кесепетинен тышкары, ошондой эле ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый кемүүнүн кесепетинен болгон өзгөрүлөрдөн тышкары, өзгөрүүсүз абалда ташылып кетип жаткан Бирликтин товарларын;

Бирликтин товарларына карата эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу аяктаганда, эркин кампа бажы жол-жобосунун алдында жайгаштырылган, Бирликтин гана товарларынан даярдалган (алынган) товарларды.

6. Эгерде эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын курамына ички рынокту коргоо чараларынын колдонулушуна туура келип калган чет өлкөлүк товарлар кирсе, мындай товарлар эркин кампанын аймагынан

Бирликтин калган башка бөлүгүнө ташып чыгышы үчүн, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган бул товарлардан чет өлкөлүк товарлар идентификацияланган шарттарда, ушул Кодекстин 127-беренесинин 2-пунктунун 1 жана 7-пунктчаларында көрсөтүлгөн бажы жол-жоболоруна жайгаштырылышы мүмкүн.

7. Эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу бажы жол-жоболоруна жайгаштыруусуз ушул берененин 9-пунктунда көрсөтүлгөн учурда, ошондой эле төмөнкү учурларда бүтөт:

1) эркин кампа бажы жол-жобосунун алдында жайгаштырылган товарлар, жана эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлар өздөрүнүн керектөөчүлүк касиеттерин жоготкондо жана алар арналган багыттагы сапатында пайдалануу үчүн жараксыз болуп калган учурда, көмүү, зыянсыздандыруу, утилдештирүү жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык башка ыкма менен жок кылуу үчүн эркин кампанын аймагынан ташылып чыгарылат. Мында эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын көмүлгөн, зыянсыздандырылган, утилдештирилген жана (же) мүчө-мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык аныкталуучу башка ыкма менен жок кылынган товарлардын тийиштүү санындагы бөлүгүнө карата бүтөт;

2) эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар жок кылынганда жана (же) авариянын же жеңип өткүс күчтүн таасиринен кайтарылгыс болуп жоготулганда, же болбосо ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый жешилүүнүн кесепетинен кайтарылгыс болуп жоготулганда, жана жок кылынуунун жана кайтарылгыс болуп жоготулунун мындай фактысы бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы органы тарабынан таанылганда.

8. Эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушунун бүтүү тартиби, ушул берененин 7-пунктунда каралган учурларда, бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленет.

9. Эркин кампанын иштеши токтотулганда эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга жана эркин кампанын ээси эксплуатациялоого киргизген жана пайдаланып жаткан жабдуу болуп саналган же ээси эркин кампанын аймагында кыймылсыз мүлк объекттерин түзүү үчүн пайдаланган жана мындай кыймылсыз объекттеринин курамдык бөлүгү болуп саналган товарларга карата, көрсөтүлгөн товарларды бажы жол-жоболоруна жайгаштыруусуз, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тартипте бүтөт.

Көрсөтүлгөн товарлар эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөн күндөн тартып Бирликтин товарларынын статусуна ээ болушат.

10. Декларант эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган

товарларга, жана (же) эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларга ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) тескөө укуктарын башка жакка өткөрүп бергенде, эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу ушул берененин 5-пунктунун 1-пунктчасына ылайык бүтөт.

11. Эркин кампанын ээсин жоюуда эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушун бүтүрүү бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

216-берене. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин келип чыгышы жана токтотулушу, аларды төлөөнүн жана эсептөөнүн мөөнөтү

1. Декларантта эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер бажы органы товарларга декларацияны каттаган учурдан тартып пайда болот, ал эми товарларга декларация берилгенге чейин чыгарууга билдирме берилген товарларга карата, товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирме берген жакта – товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирме бажы органы тарабынан катталган учурдан тартып пайда болот.

2. Декларантта эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер төмөнкү жагдайлар пайда болгондо токтойт:

1) ушул Кодекстин 215-беренесине ылайык эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу, анын ичинде ушул Кодекстин 215-беренесинин 4-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн товарлардын экспорту бажы жол-жобосунун алдында жайгаштыруу менен эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушунун бүтүшүн кошпогондо, ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккандан кийин;

2) ушул Кодекстин 215-беренесинин 4-пунктунун 2-пунктчасынын төртөнчө абзацында көрсөтүлгөн, экспорт бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуу;

3) эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотулган товарларды, жана (же) эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларды колдонулушу токтотулган мындай бажы жол-жобосун колдонуунун алкагында ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык бажы жол-жоболорунун алдында жайгаштыруу;

4) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге

каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу жана (же) ушул берененин 5-пунктуна ылайык аларды эсептелген жана төлөнүүгө жаткан көлөмдөрдө өндүрүү;

5) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардын жок кылынган жана (же) кайтарымсыз жоготулган фактысынын, мындай жок кылууга же кайтарымсыз жоготулууга чейин ушул Кодекске ылайык бул чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөтү келип жеткен учурларды кошпогондо, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын авариянын же жеңип өткүс күчтүн кесепетинен, же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында бул товарлардын табигый жешилүүсүнүн натыйжасында жоготулганынын фактысын бажы органынын таануусу;

6) эркин кампа бажы жол-жобосуна ылайык товарларды чыгаруудан баш тартуу – товарларга декларацияны же болбосо товарларга декларация бергенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирмени каттоодо келип чыккан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерге карата;

7) ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык товарларга декларацияны чакыртып алуу жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарларды чыгарууну жокко чыгаруу – товарларга декларацияны каттоодо келип чыккан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерге карата;

8) бул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарларды мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискациялоо же айландыруу;

9) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык товарлардын бажы органы тарабынан кармалышы;

10) кылмыш жөнүндө билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, жазык иши же административдик укук бузуу тууралуу (административдик процессти жүргүзүү) иш боюнча өндүрүштүн жүрүшүндө алынып коюлган же камакка алынган жана эгерде мурда мындай товарларды чыгаруу жүргүзүлбөсө, аларды кайтарып берүү тууралуу чечим кабыл алынган товарларга карата товарларды бажы жол-жоболорунун биринин алдында убактылуу сактоого жайгаштыруу же жайгаштыруу.

3. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер аткарылууга жатат.

4. Төмөнкү жагдайлар келип чыкканда төмөнкүлөр алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөтү болуп эсептелет:

1) мындай товарларга карата эркин кампа бажы жол-жобосунун

колдонулушу бүткөнгө чейин, же болбосо бажы органынын уруксатысыз, ушул Кодекстин 213-беренесинин 5-пунктунда көрсөтүлгөн учурларда, мындай товарлар ушул Кодекстин 215-беренесинин 1-пунктунун 2-пунктчасында каралган учурларда, эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушун бүткөрүүсүз эркин кампанын аймагынан ташылып чыгып кетиши мүмкүн болгон учурларды кошпогондо, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар, жана (же) эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар эркин кампанын аймагынан ташылып чыгып кеткен учурда – эркин кампанын аймагынан ташылып чыгып кеткен күн, ал эми эгерде бул күн аныкталбаса – эркин кампанын аймагынан мындай ташып чыгып кетүү фактысы табылган күн;

2) мындай товарлар ушул Кодекстин 213-беренесинин 9-пунктунда каралган учурларда өткөрүлүп берилиши мүмкүн болгон учурларды кошпогондо, мындай товарларга карата эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөнгө чейин, эркин кампа жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар жана (же) эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар башка жакка өткөрүлүп берлиген учурда – товарларды өткөрүп берген күн, ал эми бул күн аныкталбаганда – мындай өткөрүп берүү фактысы табылган күн;

3) ушул Кодекстин 213-беренесинин 5-пунктунун 1 жана 2-пунктчаларында көрсөтүлгөн учурларда эркин кампанын аймагынан алып чыгылып кеткен товарлар, ушул Кодекстин 213-беренесинин 6-пунктунун биринчи абзацына ылайык бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөт аяктаганга чейин эркин кампанын аймагына кайтарылбаган учурда – ушул Кодекстин 213-беренесинин 6-пунктунун биринчи абзацына ылайык бажы органы белгилеген мөөнөт аяктаган күн;

4) ушул Кодекстин 213-беренесинин 5-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн учурда эркин кампанын аймагынан алып чыгылып кеткен товарларга карата, ушул Кодекстин 213-беренесинин 6-пунктунун экинчи абзацына ылайык бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөт аяктаганга чейин эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу бүтпөгөн учурда, – бул мөөнөт аяктаган күн;

5) ушул Кодекстин 213-беренесинин 5-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн учурда эркин кампанын аймагынан алып чыгып кеткен товарлар, ушул Кодекстин 213-беренесинин 6-пунктунун үчүнчү абзацына ылайык бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөт бүткөнгө чейин башка эркин кампанын аймагына жайгаштырылбаган учурда – ушул Кодекстин 213-беренесинин 6-пунктунун үчүнчү абзацына ылайык бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөт бүткөн күн;

б) авариянын же жеңип өткүс күчтүн таасиринен жок кылынганын жана (же) кайтарылгыс болуп жоготулганын, же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый жешилүүнүн кесепетинен кайтарылгыс жоготулганын кошпогондо,

эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар жана (же) эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар жоготулган учурда – товарлар жоготулган күн, ал эми бул күн аныкталганда – мындай жоготуунун фактысы табылган күн;

7) ушул Кодекстин 215-беренесинин 1-пунктунун 2-пунктчасынын үчүнчү абзацында көрсөтүлгөн товарлардын көмүлгөнүн, зыянсыздандырылганын, утилдештирилгенин же башка ыкма менен жок кылынганын бышыктоочу документтер ал белгилеген мөөнөттө бажы органына берилбеген учурда – мындай товарлар эркин кампанын аймагынан тышкары алып кетилген күн;

8) мындай токтотуу учурунда эркин кампанын аймагында турган, көрсөтүлгөн товарларга карата экспорттук бажы жол-жобосунун колдонулушунун токтотулушун кошпогондо, ушул Кодекстин 215-беренесинин 4-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн товарларга карата ушул Кодекстин 139-беренесинин 5-пунктунун үчүнчү абзацына ылайык экспорттук бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотулган учурда – ушул Кодекстин 139-беренесинин 5-пунктунун биринчи абзацында белгиленген мөөнөт бүткөндөн кийинки күн.

5. Эгерде ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар эркин капма бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларга карата келип чыккан учурда, алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, эгерде мындай чет өлкөлүк товарлар алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча коюмдук преференцияларды жана жеңилдиктерди колдонуусуз, ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандай эле төлөнүүгө жатат.

Эгерде ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар эркин капма бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата келип чыккан, жана мындай товарлардан ушул Кодекстин 214-беренесине ылайык эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар идентификацияланган учурда, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган жана эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды даярдоо үчүн пайдаланылган чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, эгерде мындай чет өлкөлүк товарлар алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча коюмдук артыкчылыктарды жана жеңилдиктерди колдонуусуз, ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандай эле төлөнүүгө жатат.

Ушул пункттун биринчи жана экинчи абзацтарында көрсөтүлгөн учурларда, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн товарлар эркин кампа бажы жол-жобосу алдында жайгаштыруу үчүн берилгенде товарларга декларация бажы органы тарабынан катталган күнү колдонуудагы коюмдар, ал эми чыгарылыштары аларды эркин кампа бажы жол-жобосуна

жайгаштырууда товарларга декларация берилгенге чейин жүргүзүлгөн товарларга карата – товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирме бажы органы тарабынан каталган күнкү коюмдар колдонулат.

6. Эгерде ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата келип чыккан, жана мындай товарлардан ушул Кодекстин 214-беренесине ылайык эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар идентификацияланбаган учурда, алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, эгерде мындай эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар, коюмдук преференцияларды жана жеңилдиктерди колдонуусуз, ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандай эле төлөнүүгө жатат.

Көрсөтүлгөн учурда алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 7 жана 12-главаларына ылайык эсептелет.

Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн ушул берененин 4-пунктуна ылайык эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөтү болуп саналган күнү колдонуудагы алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат.

Эгерде товарлардын бажылык наркын аныктоо үчүн, ошондой эле алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөөнү жүргүзүү талап кылынган учурда, мындай кайра эсептөө, ушул берененин 4-пунктуна ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөтү болуп саналган күнү колдонуудагы валютанын курсу боюнча жүргүзүлөт.

Эгерде бажы органы товарлар жөнүндө (мүнөзү, аталышы, саны, келип чыгышы жана (же) бажылык наркы) так маалыматтарга ээ болбогон учурда, төлөнүүсү тийиш болгон алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн база бажы органында болгон маалыматтардын негизинде аныкталат, ал эми товарлардын классификациясы ушул Кодекстин 20-беренесинин 3-пунктун эсепке алуу менен жүзөгө ашырылат.

Эгерде товардын коду Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык 10дон кем эмес сандагы белгилердин тобунун деңгээлинде аныкталган учурда:

алып келүү бажы алымдарын эсептөө үчүн ушундай топко кирүүчү

товарларга ылайык бажы алымдарынын коюмдарынын кыйла чоңурагы колдонулат;

салыктарды эсептөө үчүн бажы алымдарынын коюмдарынын кыйла чоңурагы белгиленген, мындай топко кирген товарларга ылайык кошумча наркка салык коюмдарынын кыйла чоңураагы, акциздик коюмдардын (акциздик салыктын же акциздик жыйымдын) кыйла чоңураагы колдонулат;

атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн, ушул пункттун онунчу абзацын эсепке алуу менен, мындай топко кирген товарларга ылайык атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдарынын кыйла чоңураагы колдонулат.

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 4-главасына ылайык бышыкталган товарлардын келип чыгышынан, жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтардан улам эсептелет. Эгерде товарлардын келип чыгышы жана (же) көрсөтүлгөн алымдарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтар бышыкталбаган учурда, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, эгерде Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын ошол эле кодунун товарларына карата товардын классификациясы топко кирген 10 белгинин деңгээлинде жүзөгө ашырылганда, эгерде товарлардын коду Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык белгилердин саны 10дон кем болгон топтун деңгээлинде аныкталганда, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын кыйла чоңураак коюмдарынан улам эсептелет.

Андан кийин товарлар жөнүндө так маалыматтар аныкталганда алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ошондой так маалыматтардан улам эсептелет, жана алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча өндүрүп алынган суммаларын кайра кайтаруу, же болбосо ушул Кодекстин 10 жана 11-главаларына жана 76 жана 77-беренелерине ылайык төлөнбөгөн суммаларын өндүрүп алуу жүзөгө ашырылат.

7. Ушул берененин 5-пунктуна ылайык төлөнүүчү (өндүрүлүүчү) алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларынан, товарлар эркин кампа бажы жол-жобосу алдында жайгаштырылган күндөн тартып алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөтү бүткөн күнгө чейин көрсөтүлгөн суммаларга аларды төлөө боюнча узартуу берилгендей эле пайыздар төлөнүүгө жатат. Көрсөтүлгөн пайыздар ушул Кодекстин 60-беренесине ылайык эсептелип чегерилет жана төлөнөт.

8. Эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөн, же болбосо ушул Кодекстин 215-беренесинин 4-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн, экспорт бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар Бирликтин бажы аймагынан алынып чыгып кеткен, же болбосо ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык

товарлар чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жоболорунун алдында жайгаштырылган, же болбосо ушул Кодекстин 51-главасына ылайык мындай товарлар бажы органдары тарабынан кармалган учурда бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер аткарылгандан, жана (же) бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары өндүрүлгөндөн (толук же жарым-жартылай) кийин төлөнгөн жана же өндүрүлгөн бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары ушул Кодекстин 10-главасына жана 76-беренесине ылайык кайтарылып берилүүсү тийиш.

217-берене. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды, жана эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды айрым бажы жол-жоболоруна жайгаштырууда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөөнүн жана төлөөнүн өзгөчөлүктөрү

1. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, жана эркин кампанын аймагында эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды кайра иштетүүгө кириптер кылынбаган чет өлкөлүк товарларды алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштырууда эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларациялар бажы органы тарабынан каттоого алынган күнү колдонуудагы алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат, ал эми чыгарылуусу аларды эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырууда товарларга декларациялар берилгенге чейин жүргүзүлгөн товарларга карата – ушул пункттун экинчи абзацында көрсөтүлгөн учурду кошпогондо, товарларга декларациялар берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирме бажы органы тарабынан каттоого алынган күнү колдонуудагы коюмдар колдонулат.

Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, эркин кампанын ээси ушул Кодекстин 213-беренесинин 1-пунктунда каралган операцияларды жасоо үчүн эксплуатациялоого киргизген жана пайдаланып жаткан жабдуунун ички керектөө үчүн бажы жол-жобосуна жайгаштырууда, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн бажы органы тарабынан ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларациялар каттоого алынган күнү колдонуудагы алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат.

2. Ушул Кодекстин 127-беренесинин 2-пунктунун 1, 5, 7, 10 жана 14-пунктчаларында көрсөтүлгөн, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды бажы жол-жоболоруна жайгаштырууда:

1) көрсөтүлгөн товарлардан эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, чет өлкөлүк товарлар идентификацияланган шарттарда, ушул Кодекстин 214-беренесине ылайык жүзөгө ашырылуучу эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларга, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды даярдоодо пайдаланылган товарларга карата алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар эсептелет. Мында алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн берилген товарларга бажы органы тарабынан каттоого алынган күнү колдонуудагы алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат, ал эми чыгарылуусу аларды эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырууда товарларга декларациялар берилгенге чейин жүргүзүлгөн товарларга карата – товарларга декларациялар берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирме бажы органы тарабынан каттоого алынган күнү колдонуудагы коюмдар колдонулат.

2) бажы органы тарабынан каттоого алынган күнү эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата декларация, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардан эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды идентификациялоо болбогондо, ушул Кодекстин 214-беренесине ылайык жүзөгө ашырылуучу эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата алып келүү бажы алымдары, салыктар эсептелет. Мында алып келүү бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн ушул Кодекстин 127-беренесинин 2-пунктунун 1, 5, 7, 10 жана 14-пунктчаларында көрсөтүлгөн бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларациялар бажы органы тарабынан катталган күнү колдонуудагы алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын коюмдары колдонулат. Бул учурда аныктоонун тартиби Комиссия тарабынан белгиленүүчү эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын эсептик наркы адвалордук коюм боюнча алып келүү бажы алымдарын эсептөө үчүн база болуп саналат.

3. Эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды ушул Кодекстин 215-беренесинин 10-пунктуна ылайык бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу менен бүткөндө, алып келүү бажы алымдары, салыктар эркин кампа бажы жол-жобосуна

жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата эсептелет. Мында алып келүү бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн товарларды ушул Кодекстин 127-беренесинин 2-пунктунун 1, 5, 7, 10 жана 14-пунктчаларында көрсөтүлгөн бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларациялар бажы органы тарабынан каттоого алынган күнү колдонуудагы алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын коюмдары колдонулат.

4. Эгерде ушул берененин 1-3-пункттарында көрсөтүлгөн учурда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөө жүргүзүү талап кылынган учурда, мындай кайра эсептөө ар бир учур үчүн белгиленген алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулган күндөгү валюталардын колдонуудагы курстары боюнча жүргүзүлөт.

218-берене. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын статусун аныктоо

1. Эгерде эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар Бирликтин бажы аймагынан алып чыгылган учурда, мындай товарлардын статусу товарларды жеткиликтүү кайра иштетүү критерийлерине ылайык аныкталат, ал төмөнкүлөрдөн көрүнүшү мүмкүн болгон:

1) Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык, кандай гана болбосун биринчи 4 белгинин деңгээлинде товарлардын кодунун өзгөрүүсү;

2) продукциянын акыркы баасында (адвалордук үлүш эрежеси) пайдаланылган материалдардын наркынын пайыздык үлүшү же кошумча нарк белгиленген үлүшкө жеткенде, товарлардын наркынын өзгөрүүсү;

3) товарларды Бирликтин товарлары деп таануу үчүн зарыл болгон шарттардын аткарылышы, өндүрүштүк жана технологиялык операциялардын жасалышы.

2. Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуунун максаттары үчүн эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар Бирликтин товарлары деп таанылат, эгерде товарларды даярдоо (алуу) боюнча операцияларды жасоонун натыйжасында төмөнкү шарттардын бири аткарылса:

1) ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн учурларды кошпогондо, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык кандай болбосун биринчи 4 белгинин деңгээлинде товарлардын кодунун өзгөрүүсү болуп өтсө;

2) ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн учурларды кошпогондо,

эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардын наркынын пайыздык үлүшү продукциянын акыркы баасында белгиленген үлүштөн ашпаса, же кошумча нарк продукциянын акыркы баасында белгиленген үлүшкө жетсе;

3) ушул берененин 3-пунктунун биринчи абзацында көрсөтүлгөн учурду кошпогондо, товарларга карата эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды Бирликтин товарлары деп таануу үчүн жетиштүү шарттар аткарылса, өндүрүштүк жана технологиялык операциялар жасалса.

3. Эгерде мындай товарларга карата башка шарттардын аткарылганына карабастан, жетиштүү кайра иштетүү критерийлерине берген гана операциялар жасалса, эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар Бирликтин товарлары деп таанылбайт.

Эгерде эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларга карата эркин кампа жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды Бирликтин товарлары деп таануу үчүн жетиштүү шарттардын, өндүрүштүк жана технологиялык операциялардын тизмеги аныкталса, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык кандай болбосун биринчи 4 белгинин деңгээлинде товарлардын кодунун өзгөрүүсү жана адвалордук үлүш эрежеси эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды жетиштүү кайра иштетүү критерийлери катары колдонулбайт.

4. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды Бирликтин товарлары деп таануу үчүн жетиштүү шарттардын, өндүрүштүк жана технологиялык операциялардын тизмеги, ошондой эле эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын статусу аныктоодо жасалышы жетиштүү кайра иштетүү критерийлерине жооп бербеген операциялардын тизмеги Комиссия тарабынан аныкталат.

5. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды жетиштүү кайра иштетүү критерийи катары адвалордук үлүш эрежесин пайдалануунун тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

Адвалордук үлүш эрежеси эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларын оңдоо боюнча операцияларды жасоодо жетиштүү кайра иштетүү критерийи катары колдонулбайт.

6. Эркин кампа жолжобосу алдында жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын статусу ыгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан же мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу уюму тарабынан аныкталат.

7. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын статусун бышыктоочу

документ катары ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган же мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу уюму тарабынан эркин кампа бажы жол-жобосу алдында жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарларды Бирликтин товары деп таануу жөнүндө корутунду же эркин кампа жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарларды Бирликтин товарлары болуп саналбаган деп таануу жөнүндө корутунду берилет.

Көрсөтүлгөн корутундулардын формалары, мындай корутундулардын түзүмү жана форматы электрондук документтер түрүндө, аларды толтуруунун тартиби, ошондой эле аларды берүүнүн жана колдонуунун тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

8. Эркин кампа бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын статусун бышыктоочу документ болбогондо, жокко чыгарылганда же жараксыз деп таанылганда, мындай товарлар аларды Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуу максатында эркин кампа бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөндө Бирликтин товарлары катары, ал эми башка максаттарда – чет өлкөлүк товарлар катары каралышат.

29-глава

Убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосу

219-берене. Убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун мазмуну жана колдонулушу

1. Убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосу – чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жобосу, ага ылайык мындай товарлар, бул товарларды ушул бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттарын сактаганда жана аларды ушундай бажы жол-жобосуна ылайык пайдаланганда, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөө менен жана атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөсүз же болбосо алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз жана атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөсүз Бирликтин бажы аймагында убактылуу турат жана пайдаланылат.

2. Убактылуу алып кирүү (жол берүү) (мындан ары ушул главада – убактылуу алып кирилген товарлар) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар чет өлкөлүк товарлардын статусун сакташат.

3. Товарлардын категориялары, алардын убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз Бирликтин бажы аймагында убактылуу туруусу жана пайдаланылуусу, мындай убактылуу туруунун жана пайдалануунун шарттары, ошондой эле мындай убактылуу туруунун жана пайдаланылуунун четки мөөнөттөрү Комиссия жана (же) мүчө мамлекеттердин үчүнчү тараптар менен эл аралык келишимдери менен

аныкталат.

4. Убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосу товарлардын төмөнкү категорияларына карата колдонулбайт:

1) тамак-аш азыктарына, алкогольдук ичимдиктерди кошо алганда, ичимдиктерге, тамеки жана тамеки буюмдарына, чийки заттарга жана жарым фабрикаттарга, алар бир нускадан жарнамалык жана (же) көрсөтмөлүк максаттарда же көргөзмө экспонаттары же болбосо өнөр жайлык үлгүлөр катары алып кирилген учурларды кошпогондо, чыгымдалуучу материалдарга жана үлгүлөргө;

2) Калдыктарга, анын ичинде өндүрүштүк;

3) Бирликтин бажы аймагына алып кирүүгө тыюу салынган товарларга.

5. Бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосуна мурун жайгаштырылган товарларды бул кайра иштетүү азыктары бажы жол-жобосуна жайгаштыруу жолу менен, бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосунун колдонулушун токтото туруу үчүн убактылуу алып кирүү (коё берүү) бажы жол-жобосун колдонууга жол берилет.

220-берене. Товарларды убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттары жана аларды ушундай бажы жол-жобосуна ылайык пайдалануу

1. Товарларды убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) аларды андан ары бажы жол-жобосуна жайгаштырууда бул бажы жол-жобосунун колдонулушун бүтүрүү максатында убактылуу алып кирүү (коё берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды идентификациялоо мүмкүнчүлүгү. Мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдерине ылайык убактылуу алып кирилген товарларды алмаштыруугу жол берилген учурларда товарларды идентификациялоо талап кылынбайт;

2) ушул Кодекстин 219-беренесинин 3-пунктуна ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз жол берилген убактылуу алып кирүү (коё берүү) бажы жол-жобосуна ылайык Бирликтин бажы аймагында товарлардын убактылуу туруу жана пайдаланылуу учурун кошпогондо, ушул Кодекстин 223-беренесине ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөө;

3) эгерде мындай шарттар ушул Кодекстин 219-беренесинин 3-пунктуна ылайык Комиссия тарабынан аныкталганда жана (же) мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде каралганда, бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз, убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна ылайык товарлардын убактылуу туруу жана пайдаланылуу шарттарын сактоо;

4) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо.

2. Товарларды убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна ылайык пайдалануунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтүн сактоо;

2) убактылуу алып кирилген товарларга ээлик кылуу жана пайдалануу боюнча ушул Кодекстин 222-беренесинде белгиленген чектөөлөрдү сактоо;

3) ушул Кодекстин 219-беренесинин 3-пунктуна ылайык, убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз Бирликтин бажы аймагында товарлардын убактылуу туруусуна жана пайдаланылуусуна жол берилген учурду кошпогондото, ушул Кодекстин 223-беренесине ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөө;

4) убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна ылайык бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз ушул Кодекстин 219-беренесинин 3-пунктуна ылайык Комиссия тарабынан аныкталган жана (же) мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишиминде каралган товарлардын убактылуу туруу жана пайдаланылуу шарттарын сактоо.

221-берене. Убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү

1. Убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү товарлар убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күндөн тартып 2 жылдан же болбосо ушул берененин 2-пунктуна ылайык Комиссия тарабынан аныкталган мөөнөттөн ашышы мүмкүн эмес.

2. Товарлардын айрым категориялары үчүн аларды Бирликтин бажы аймагына алып кирүүнүн максаттарына жараша Комиссия убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтүн 2 жылга караганда кыйла кыска же кыйла узак мөөнөткө аныктоого укуктуу.

3. Товарларды убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырууда бажы органы декларанттын арызынын негизинде товарларды Бирликтин бажы аймагына алып кирүүнүн максаттарынан жана жагдайларынан улам бул бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтүн аныктайт, ал ушул берененин 4-пунктун эске алуу менен, ушул берененин 1-пунктунда каралган мөөнөттөн, ушул берененин 2-пунктуна ылайык Комиссия тарабынан аныкталган мөөнөттөн ашышы мүмкүн эмес.

4. Бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү жактын арызы боюнча бул мөөнөт бүткүнгө чейин же болбосо ал бүткөндөн кийин 1 айдан кечиктирилбестен ушул берененин 1-пунктунда каралган ушул бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтүнүн чектеринде же ушул берененин 2-пунктуна ылайык Комиссия тарабынан аныкталган ушул бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтүнө узартылышы мүмкүн.

Бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып кирүү (жол

берүү) бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтүн узартууда, ал бүткөндөн кийин мындай бажы жол-жобосунун колдонулушу бул бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотулган күндөн тартып жаңыртылат.

5. Бирликтин бажы аймагында турган чет өлкөлүк товарларга карата убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосу бир нече ирет колдонулганда, анын ичинде бул товарлардын декларанттары катары ар түрдүү жактар чыкканда, убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушунун жалпы мөөнөтү ушул берененин 1-пунктунда каралган мөөнөттөн же ушул берененин 2-пунктуна ылайык Комиссия тарабынан аныкталган мөөнөттөн ашуусу мүмкүн эмес.

222-берене. Убактылуу алып кирилген товарларга ээлик кылуу жана пайдалануу боюнча чектөөлөр

1. Убактылуу алып кирилген товарлар, табигый жешилүүнүн кесепетиндеги өзгөрүүлөрдөн, ошондой эле талаптагыдай ташууда (транспортировкалоодо) жана (же) сактоодо табигый кемүүнүн кесепетиндеги өзгөрүүлөрдөн тышкары, өзгөрүлбөгөн абалда калуулары керек.

Убактылуу алып кирилген товарлар менен, оңдоону (капиталдык оңдоону, модернизациялоону кошпогондо), техникалык тейлөөнү жана товарларды талаптагыдай абалда кармоо үчүн зарыл болгон башка операциялары кошуп алганда, ушул Кодекстин 224-беренесинин 1 жана 2-пункттарына ылайык убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөндө, бажы органы товарларды идентификациялоону камсыз кылган шарттарда, алардын сакталышын камсыз кылуу үчүн зарыл болгон операцияларды жасоого жол берилет.

Убактылуу алып кирилген товарлар менен сыноолорду, изилдөөлөрдү, тестирлөөлөрдү, текшерүүлөрдү, тажырыйбаларды же эксперименттерди өткөрүүгө же болбосо сыноолордун, изилдөөлөрдүн, тестирлөөлөрдүн, текшерүүлөрдүн, тажырыйбаларды жана эксперименттерди өткөрүүнүн жүрүшүндө аларды пайдаланууга жол берилет.

2. Убактылуу алып кирилген товарлар, ушул берененин 3 жана 4-пункттарына ылайык аларды башка жактардын ээлик кылуусуна жана пайдалануусуна өткөрүп берүүгө жол берилген учурларды кошпогондо, декларанттын иш жүзүндөгү ээлик кылуусунда жана пайдалануусунда туруулары керек.

3. Бажы органынын уруксатысыз, декларанттын төмөнкүлөрдү башка жактардын ээлик кылуусуна жана пайдалануусуна өткөрүп берүүсүнө жол берилет:

1) Бирликтин бажы аймагына алып кирилген, товарларды таңгактоо жана коргоо үчүн арналган, убактылуу алып кирилген көп жүгүртүмдүү (кайтарылуучу) ийдиштерди;

2) аларды техникалык тейлөө, оңдоо (капиталдык оңдоону, модернизациялоону кошпогондо), сактоо, ташуу (транспортировкалоо)

максаттарында, убактылуу алып кирилген товарларды;

3) сыноолорду, изилдөөлөрдү, тестирлөөлөрдү, текшерүүлөрдү, тажырыйбаларды же эксперименттерди өткөрүү максатында, убактылуу алып кирилген товарларды;

4) Комиссия тарабынан аныкталган жана (же) мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде каралган башка максаттарда жана учурларда убактылуу алып кирилген товарларды.

4. Ушул берененин 3-пунктунда белгиленгенден башкача учурларда, декларант тарабынан убактылуу алып кирилген товарларды башка жактардын ээлик кылуусуна жана пайдалануусуна өткөрүп берүүгө бажы органынын уруксаты менен, же болбосо Комиссия тарабынан аныкталган учурларда жана тартипте – бажы органын кабарландыруу менен жол берилет.

5. Убактылуу алып кирилген товарларды башка жактардын ээлик кылуусуна жана пайдалануусуна өткөрүп берүүгө бажы органынын уруксатын алуу максатында бул товарлардын декларанты аларды бажы жол-жобосуна жайгаштыруу жүргүзүлгөн бажы органына анда убактылуу алып кирилген товарларды башка жакка өткөрүп берүүнүн себептерин жана ал жак тууралуу маалыматтарды көрсөтүү менен арыз берет.

6. Убактылуу алып кирилген товарларды башка жактардын ээлик кылуусуна жана пайдалануусуна өткөрүп берүү бул товарлардын декларантын ушул главада белгиленген убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна ылайык товарларды пайдалануунун башка шарттарын сактоодон бошотпойт, ошондой эле убактылуу алып кирүү мөөнөтүн токтото турбайт жана узартпайт.

7. Ушул Кодекстин 219-беренесинин 3-пунктуна ылайык Комиссия тарабынан аныкталган жана (же) мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде каралган, аларга карата убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосу алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз колдонулган товарлар, эгерде Комиссия тарабынан башкача аныкталбаса, Бирликтин бажы аймагынын чектеринде пайдаланылат.

8. Эгерде алар эл аралык ташуулардын транспорттук каражаттары катары пайдаланылса, транспорт каражаттары болуп саналган, убактылуу алып кирилген товарларды Бирликтин бажы аймагынын чегинен тышкары пайдаланууга жол берилет жана аларга карата ушул Кодекстин 38-главасынын жоболору колдонулат.

Транспорт каражаттары болуп саналган, убактылуу алып кирилген товарларды Бирликтин бажы аймагынын чегинен тышкары пайдаланганда, мындай товарларга карата ушул Кодекстин 277-беренесинин 1 жана 2-пункттарында каралган операцияларды жасоого жол берилет.

Ушул Кодекстин 277-беренесинин 1 жана 2-пункттарында каралбаган операцияларды жасоого, ушул Кодекстин 277-беренесинин 4-пунктуна ылайык жол берилет.

Транспорт каражаттары болуп саналган, убактылуу алып кирилген товарларды Бирликтин бажы аймагынын чегинен тышкары эл аралык

ташуулардын транспорттук каражаттары катары пайдалануу убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушун токтотпойт жана токтото турбайт.

223-берене. Убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосун колдонууда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды эсептөөнүн жана төлөөнүн өзгөчөлүктөрү

1. Алып кирүү алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөө менен, убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата алып кирүү алымдары, салыктар алар убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күндөн тартып анын колдонулушу бүткөн күнгө чейинки мезгил үчүн төлөнүүсү тийиш.

2. Алып кирүү алымдарын, салыктарды төлөбөстөн убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата декларанттын кайрылуусу боюнча декларанттын кайрылуусунда көрсөтүлгөн күндөн тартып убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөн күнгө чейинки мезгил үчүн алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөө жүргүзүлөт. Декларанттын көрсөтүлгөн кайрылуусу ушул Кодекстин 219-беренесинин 3-пунктуна ылайык белгиленген четки мөөнөт аяктаганга чейин, аларды убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырууда товарларды чыгаруу жүргүзүлгөн бажы органына берилет.

Декларанттын кайрылуусу катары бажы документи – товарларга декларацияны корректировкалоо пайдаланылат.

3. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды ар бир календардык ай үчүн (толук же толук эмес), ушул берененин 1 жана 2-пунктарына ылайык аныкталган мезгил аралыгына (мындан ары ушул главада – алып кирүү алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөөнү колдонуу мезгили) жарым-жартылай төлөөдө, мындай товарларды убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн берилген бажы декларациясы катталган күнү эсептелген 2 пайыз, ал эми чыгаруу товарларга декларация берилгенге чейин жүргүзүлгөн товарларга карата – эгерде убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштырылганда, алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын төлөнүүгө жаткан суммалары төлөнүүсү тийиш.

4. Ушул Кодекстин 224-беренесинин 3-пунктуна ылайык убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотулганда алып келүү бажы жол-жоболорун, салыктарды жарым-жартылай төлөө ушундай токтоту туруунун мезгили үчүн жүргүзүлбөйт. Ушул пунктту колдонуу максатында, анын аралыгында убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотулган бажы жол-жобосун токтото

турулган мезгили толук календардык айдын саны менен аныкталат.

5. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөгөндө алым кирүү бажы алымдарынын, салыктардын суммасы декларанттын тандоосу боюнча алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөөнү колдонуунун бүткүл мезгилине (мындан ары ушул главада – алып келүү бажы алымдарын, салыктарды бир убакта төлөө) же мезгил-мезгили менен (мындан ары ушул главада – алып келүү бажы алымдарын, салыктарды мезгилдүү) төлөнөт. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды мезгилдүү төлөөдө мындай төлөө 1 календардык айда кем эмес, ушул берененин 3-пунктуна ылайык төлөнүүгө жаткан көлөмдө жүргүзүлөт. Алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларын төлөөнүн мезгилдүүлүгү товарларга декларацияларда декларант тарабынан аныкталат.

Мезгилдүү төлөнүүчү алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммалары ушул Кодекстин 225-беренесинин 4-пунктуна жана 7-пунктунун 2 жана 3-пунктчаларына ылайык белгиленген мөөнөттөрдө төлөнбөгөн же толук эмес төлөнгөн учурда, алып келүү бажы алымдары, салыктар бир убакта алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөөнү колдонуунун калган бардык мезгилине төлөнүүсү тийиш.

6. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөөнүн мезгили үчүн төлөнгөн жана (же) өндүрүлгөн алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын жалпы суммасы мындай товарларды убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн берилген бажы декларациясы катталган күнгө эсептелгенден ашпоосу керек, ал эми чыгаруу товарларга декларация берилгенге чейин жүргүзүлгөн товарларга карата – эгерде товарлар ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосу алында жайгаштырылганда товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирме бажы органы тарабынан катталган күнгө төлөнүүгө жаткан алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммасы.

7. Ушул Кодекстин 224-беренесинин 1, 2 жана 5-пункттарына ылайык убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөндө же болбосо токтогондо, эгерде ушул Кодексте башкача белгиленбесе, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөө колдонулган мезгилде төлөнгөн жана (же) өндүрүлгөн алып келүү бажы алымдарынын, салыктарды суммасы кайтарылып берилүүгө (эсептөө) жатпайт.

224-берене. Убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушунун аякташы, токтото турулушу жана токтотулушу

1. Бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу мөөнөтү бүткөнгө чейин, бул бажы жол-жобосунун колдонулушу төмөнкүдөй бүткөрүлөт:

1) убактылуу алып кирилген товарларды реэкспорт бажы жол-

жобосуна , анын ичинде ушул Кодекстин 276-беренесинин 7-пунктуна ылайык жайгаштыруу менен;

2) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык бажы органдары тарабынан убактылуу алып кирилген товарлардын авариянын же жеңип өткүс күчтөрдүн таасиринен жок кылынуу жана (же) кайтарылгыс жоготулуу фактысын же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый кемүүнүн натыйжасында бул товарлардын кайтарылгыс жоготулуу фактысын таануу менен;

3) Комиссия жана (же) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында аныкталуучу жагдайлардын пайда келип жетиши менен, алар келип жеткенге чейин товарлар бажы контролу алдында турат.

2. Бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү бүткөнгө чейин бул бажы жол-жобосунун колдонулушу төмөнкүдөй бүтүшү мүмкүн:

1) эгерде ушул пунктта башкача белгиленбесе, бажы транзити бажы жол-жобосун кошпогондо, ушул Кодексте каралган шарттарда, убактылуу алып кирилген товарларды чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу менен;

2) ушул Кодекстин 173-беренесинин 3-пунктуна ылайык колдонулушу токтотула турган кайра иштетүү бажы жол-жоболорунун колдонулушун бажы аймагында жаңылаштыруу менен;

3) эгерде бул товарлар товарларды чыгаруу жүргүзүлгөн бажы органы тарабынан аларды башка мүчө мамлекеттин аймагына убактылуу алып кирүү (жол берүү) жол-жобосуна жайгаштырууда, бул бажы жол-жобосуна мүчө мамлекеттин аймагынан Бирликтин бажы аймагы боюнча ташуу (транспортировкалоо) үчүн жайгаштырылса, убактылуу алып кирилген товарларды бажы транзити бажы жол-жобосуна жайгаштыруу менен.

3. Бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү бүткөнгө чейин, бул бажы жол-жобосунун колдонулушу убактылуу алып кирилген товарларды бажы кампасы бажы жол-жобосуна , бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосуна , же болбосо Комиссия тарабынан аныкталуучу – атайын бажы жол-жоболоруна жайгаштырган учурда токтотула туруусу мүмкүн.

Убактылуу алып кирилген товарларды атайын бажы жол-жобосунун алдында жайгаштыруунун натыйжасында убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотула турулганы аныкталганда, Комиссия алып келүү бажы алымдарын, салыктарды эсептөөнүн жана төлөөнүн өзгөчөлүктөрүн, ошондой эле убактылуу алып кирилген товарларга карата алып кирүү алымдарын, салыктарды төлөөнүн мөөнөтүн аныктоого укуктуу.

4. Убактылуу алып кирилген товарлар реэкспорт бажы жол-жобосуна же болбосо бир же бир нече партиялар менен башка бажы жол-жобосуна жайгаштырылышы мүмкүн.

5. Бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып кирүү (жол

берүү) бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү бүткөндө, бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотулат.

6. Бажы органы тарабынан мындай товарлар убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган мүчө мамлекетке караганда, башка мүчө мамлекеттин аймагында убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулуу учурлары, шарттары жана бүтүүсүнүн тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

225-берене. Убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди пайда болушу жана токтошу, аларды төлөө жана эсептөө мөөнөттөрү

1. Декларантта убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер бажы органы тарабынан товарларга декларациялар катталган учурдан тартып, ал эми товарларга декларация берилгенге чейин чыгарууга билдирме берилген товарларга карата, товарларга декларация берилгенге чейин чыгарууга билдирме берген жакта – товарларга декларация берилгенге чейин чыгаруу жөнүндө билдирме бажы органы тарабынан катталган учурдан тартып пайда болот.

2. Бир алуучунун дарегине бир жөнөтүүчүдөн бир транспорттук (ташуу) документи боюнча алып кирилген жана жалпы бажы наркы 200 еврого эквиваленттүү суммадан ашпаган, ал эми эгерде Комиссия тарабынан мындай сумманын башкасы аныкталса – Комиссия тарабынан аныкталган сумманын көлөмү товарларга декларация бажы органы тарабынан катталган күнү колдонуудагы валюта курсу боюнча аныкталса убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер пайда болбойт. Мында ушул пункттун максаттары үчүн Бирликтин бажы аймагына алып кирилген товарларды барган жерине чейин ташуу (транспортировкалоо) чыгымдары, мындай товарларды жүктөө, түшүрүү же кайра жүктөө чыгымдары жана мындай ташуу (транспортировкалоо), жүктөө, түшүрүү же кайра жүктөөгө байланыштуу камсыздандыруу чыгымдары бажы наркына кошулбайт.

Комиссия ушул пункттун экинчи абзацында каралган суммадан, башка көлөмдөгү сумманы аныктоого укуктуу, анын чектеринде бир алуучунун дарегинен бир жөнөтүүчүдөн бир транспорттук (ташуу) документи боюнча алып кирилген, убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата алып кирүү алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер пайда болбойт.

3. Декларантта убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-

жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер төмөнкү жайгдайлар келип чыкканда токтойт:

1) ушул бажы жол-жолбосунун колдонулуу мөөнөтү бүткөнгө чейин алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү жеткен учурду кошпогондо, ушул Кодекстин 224-беренесинин 1 жана 2-пункттарына ылайык убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу ушул Кодекстин 219-беренесинин 3-пунктуна ылайык белгиленген четки мөөнөт бүткөнгө чейин бүткөндө;

2) эгерде убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктер колдонулса, бул бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү бүткөнгө чейин алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөтү келип жеткен учурларды кошпогондо, ушул Кодекстин 224-беренесинин 1 жана 2-пункттарына ылайык убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөндө;

3) ушул Кодекстин 224-беренесинин 1 жана 2-пункттарына ылайык убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөндө жана алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жана (же) алар ушул беренеге ылайык төлөнүүгө жаткан көлөмдөрдө өндүрүлгөндө;

4) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер аткарылганда жана (же) аларды ушул берененин 7-пунктунун 6–8-пунктчаларында жана 13-пунктунда каралган жагдайлар келип чыкканда төлөнүүгө тийиш болгон көлөмдөрдө өндүрүүдө;

5) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык бажы органы тарабынан авариянын же жеңип өткүс күчтүн таасиринин кесепетинен чет өлкөлүк товарлардын жок кылынуу жана (же) кайтарылгыс болуп жоготулуу фактысын, же болбосо убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөнгө жана алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарганга жана (же) мындай жагдайлар келип чыкканга чейинки мезгил үчүн аларды ушул беренеге ылайык көлөмдөрдө өндүрүүгө чейин, бул товарлардын ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун шарттарында табигый кемүүнүн натыйжасында кайтарылгыс болуп жоготулуу фактысын таануусу;

6) товарларга декларацияларды же болбосо товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирмени каттоодо, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерге карата – убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна ылайык товарларды

чыгаруудан баш тартуусу;

7) товарларга декларацияларды каттоодо келип чыккан алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерге карата – ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык товарларга декларацияларды чакыртып алуу жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарларды чыгарууну жокко чыгаруу;

8) ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарларды мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискациялоо жана айландыруу жана алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу жана (же) аларды мындай жагдайлар келип чыкканга чейинки мезгил үчүн ушул беренеге ылайык төлөнүүсү тийиш болгон көлөмдөрдө өндүрүү;

9) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органынын товарларды кармоосу жана алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу жана (же) аларды мындай кармоого чейинки мезгил үчүн ушул беренеге ылайык төлөнүүсү тийиш болгон көлөмдөрдө өндүрүү;

10) кылмыш жөнүндө билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, жазык иши же административдик укук бузуу тууралуу (административдик процессти алып баруу) иш боюнча өндүрүштүн жүрүшүндө алынып коюлса же камакка алынса, жана аларга карата аларды кайра кайтаруу тууралуу чечим кабыл алынса, эгерде мындай товарларды чыгаруу жүргүзүлбөсө, жана алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер аткарылса, жана (же) кылмыш жөнүндө билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, жазык иши же административдик укук бузуу тууралуу (административдик процессти алып баруу) иш боюнча өндүрүштүн жүрүшүндө алар мындай товарларды алып коюуга же камакка алууга чейинки мезгил үчүн ушул беренеге ылайык төлөнүүсү тийиш көлөмдөрдө өндүрүлсө товарларды бажы жол-жоболорунун биринин алдында убактылуу сактоого коюу же жайгаштыруу.

4. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөө менен убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер төмөнкү учурларда аткарылуусу тийиш (алып келүү бажы алымдары, салыктар төлөнүүгө жатат):

1) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды бир убакта төлөөдө, же болбосо алып келүү бажы алымдарын, салыктарды мезгилдүү төлөөдө, алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларынын биринчи бөлүгүн төлөөдө – убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна ылайык товарларды чыгарууга чейин;

2) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды мезгилдүү төлөөдө, алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларынын экинчи жана андан аркы бөлүктөрүн төлөөдө – алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын

суммаларынын кезектеги бөлүктөрүн төлөө жүргүзүлүүчү мезгил башталганга чейин;

5. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата алып келүү бажы алымдары, салыктар, ушул Кодекстин 223-беренесине ылайык аныкталган көлөмдөрдө төлөнүүсү тийиш.

6. Убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер, ушул берененин 7-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда аткарылууга жатат.

7. Төмөнкү жагдайлар келип чыкканда бул учурлар алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөөнүн мөөнөттөрү болуп эсептелет:

1) товарлардын убактылуу турушунун жана пайдаланылышынын ушул Кодекстин 219-беренесинин 3-пунктуна ылайык белгиленген шарттары сакталбаган учурда – көрсөтүлгөн товарларды убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырган күн;

2) ушул Кодекстин 219-беренесинин 3-пунктуна ылайык белгиленген чектик мөөнөт бүткөн учурда:

алып келүү бажы алымдарын, салыктарды бир убакта төлөөдө, же болбосо алып келүү бажы алымдарын, салыктарды мезгилдүү төлөөдө алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларынын биринчи бөлүгүн төлөөдө – мындай чектик мөөнөт бүткөн күн;

алып келүү бажы алымдарын, салыктарды мезгилдүү төлөөдө, алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларынын экинчи жана андан кийинки бөлүктөрүн төлөөдө – алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларынын кезектеги бөлүгү үчүн төлөө жүргүзүлүүчү мезгилдин башталышы алдындагы күн;

3) ушул Кодекстин 223-беренесинин 2-пунктуна ылайык декларант тарабынан кайрылуу берилген учурда:

алып келүү бажы алымдарын, салыктарды бир убакта төлөөдө, же болбосо алып келүү бажы алымдарын, салыктарды мезгилдүү төлөөдө алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларынын биринчи бөлүгүн төлөөдө – декларанттын көрсөтүлгөн кайрылуу күнүнүн алдыңкы күнү;

алып келүү бажы алымдарын, салыктарды мезгилдүү төлөөдө, алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларынын экинчи жана андан кийинки бөлүктөрүн төлөөдө – алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларынын кезектеги бөлүгү үчүн төлөө жүргүзүлүүчү мезгилдин башталышы алдындагы күн;

4) декларант бул товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөр менен коштолгон алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерден баш тарткан учурда – убактылуу алып келүү бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн товарларга декларацияга, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерден баш тартуу бөлүгүндө өзгөртүүлөр киргизилген күн;

5) мындай иш-аракеттерди жасоо ушул пункттун 6 жана 7-пунктчаларында каралган жагдайлардын келип чыгышына алып келүүчү

учурларды кошпогондо, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди берүүнүн жана (же) мындай жеңилдиктерди колдонууга байланыштуу бул товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдүн максаттарын жана шарттарын бузган иш-аракеттерди жасаган учурда – көрсөтүлгөн иш-аракеттер жасалган биринчи күн, ал эми эгерде бул күн аныкталбаганда – көрсөтүлгөн товарлар убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күн;

б) убактылуу алып чыгылган товарлар убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөнгө чейин, бажы органынын уруксатысыз башка жактарга берилген учурда – товарлар өткөрүлүп берилген күн, ал эми бул күн аныкталбаганда – көрсөтүлгөн товарлар убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күн;

7) авариянын же жеңип өткүс күчтүн таасиринен жок кылууну жана (же) кайтарылгыс жоготууну, же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый кемүүнүн натыйжасында кайтарылгыс жоготууну кошпогондо, убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөнгө чейин убактылуу алып чыгылган товарлар жоготулган учурда – товарлар жоготулган күн, ал эми эгерде бул күн аныкталбаса – көрсөтүлгөн товарлар убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күн;

8) ушул Кодекстин 224-беренесинин 1 жана 2-пункттарына ылайык, бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу мөөнөтү бүткөнгө чейин, убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөрүлбөгөн учурда – бул бажы жол-жобосунун колдонулушу ушул Кодекстин 221-беренесинин 4-пунктуна ылайык узартылган учурду кошпогондо, бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу мөөнөтү бүткөн күн.

8. Ушул берененин 7-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип жеткенде, алып келүү бажы алымдары, салыктар төлөнүүгө жатат:

1) ушул берененин 7-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн жагдайлар келип жеткенде – эгерде убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата ушул Кодекстин 223-беренесине ылайык товарларды убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырган күндөн тартып анын колдонулушу бүткөн күнгө чейин убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөө колдонулгандай;

2) ушул берененин 7-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн жагдайлар келип жеткенде – ушул Кодекстин 219-беренесинин 3-пунктуна ылайык чектик мөөнөт аяктаган күндүн кийинки күнүнөн тартып убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөн күнгө чейинки мезгил үчүн эгерде убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-

жобосуна жайгаштырылган товарларга карата ушул Кодекстин 223-беренесине ылайык бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөө колдонулгандай көлөмдөрдө;

3) ушул берененин 7-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөндөй жагдайлар келип жеткенде – ушул Кодекстин 223-беренесине ылайык аныкталган көлөмдөрдө;

4) ушул берененин 7-пунктунун 4 жана 5-пунктчасында көрсөтүлгөн жагдайлар келип жеткенде – алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктер колдонулганына байланыштуу бажы алымдарын, салыктарды төлөөнүн мөөнөтү келген күндөн тартып убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөн күнгө чейинки мезгил үчүн аныкталгандай, ушул Кодекстин 223-беренесине ылайык жана ушул берененин 7-пунктунун 4 жана 5-пункттарында аныкталгандай көлөмдөрдө;

5) ушул берененин 7-пунктунун 6–8-пунктчаларында көрсөтүлгөн жагдайлар келип жеткенде – эгерде ушул берененин 10-пунктунда башкача көлөм каралбаса, убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар, ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандай алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын жана (же) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөөдө өндүрүлгөндөрдүн суммасын чыгарып салуу менен. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларациялар бажы органы тарабынан катталган күнү колдонуудагы бажы алымдарынын, салыктардын коюмдары колдонулат, ал эми чыгаруу товарларга декларациялар берилгенге чейин жүргүзүлгөн товарларга карата – товарларга декларациялар берилгенге чейин чыгаруу жөнүндө билдирме бажы органы тарабынан катталган күнгө.

9. Ушул берененин 8-пунктунун 5-пунктчасына ылайык товарларга карата алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларынан, ошондой эле алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөөдө, бул товарларга карата төлөнгөн алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларынан, эгерде көрсөтүлгөн суммаларга карата товарлар убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күндөн тартып ушул берененин 7-пунктунун 6–8-пунктчаларында белгиленген алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөөнүн мөөнөтү бүткөнгө чейин кийинкиге калтыруу (бөлүп төлөө) берилгендей пайыздар төлөнүүсү тийиш. Көрсөтүлгөн пайыздар ушул Кодекстин 60-беренесине ылайык эсептелет жана төлөнөт.

10. Ушул берененин 7-пунктунун жана 7-пунктчасында көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда, ушул Кодекстин 224-беренесинин 1 жана 2-пункттарына ылайык убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүтөт, алып келүү бажы алымдары, салыктар эгерде алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата ушул Кодекстин 223-беренесине ылайык алып келүү бажы

алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөө колдонулса, ушул берененин 7-пунктунун 6 жана 7-пунктчаларына ылайык аныкталгандай алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү келип жеткен күндөн тартып убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөн күнгө чейин алып келүү бажы алымдары, салыктар төлөнүүгө жатат. Мында ушул берененин 7-пунктунун 6 жана 7-пунктчаларында көрсөтүлгөн жагдайлар келип жеткенге чейинки мезгил үчүн алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөөдө төлөнгөн жана (же) өндүрүлгөн алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммалары кайтарылып берилүүгө (эсептөө) жатат.

11. Эгерде ушул берененин 7-пунктунун 6–8-пунктчаларында көрсөтүлгөн жагдайлар келип жеткенден кийин аларга карата убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотулган товарлар ушул Кодекстин 129-беренесинин 6-пунктуна ылайык убактылуу сактоого жайгаштырылат же ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык бажы жол-жобосуна жайгаштырылат, алып келүү бажы алымдары, салыктар эгерде убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата ушул Кодекстин 223-беренесине ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөө колдонулгандай төлөнүүгө жатат.

Көрсөтүлгөн учурда алып келүү бажы алымдары, салыктар ушул берененин 7-пунктунун 6–8-пунктчаларында аныкталгандай алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү келип жеткен күндөн тартып мындай товарларды убактылуу сактоого жайгаштырган же аларды бажы жол-жобосуна жайгаштырган күнгө чейинки мезгил үчүн төлөнүүсү тийиш. Мында алып келүү бажы алымдары, салыктар, эгерде убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандай, жана алар убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн берилген бажы декларациясы бажы органы тарабынан катталган күнгө, ал эми чыгарылуусу товарларга декларация берилгенге чейин жүргүзөлгөн товарларга карата – товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө билдирме бажы органы катталган күнгө эсептелгендей көлөмдөрдө төлөнүүгө жатат. Мында алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөөдө, ушул берененин 7-пунктунун 6–8-пунктчаларында көрсөтүлгөн жагдайлар келип жеткенге чейинки мезгил үчүн төлөнгөн алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммалары кайтарып берилүүгө (эсептөө) жатпайт.

12. Убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер ушул берененин 13-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип жеткенде аткарылууга жатат.

13. Төмөнкү жагдайлар келип жеткенде атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөттөрү булар болуп эсептелет:

1) убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун

колдонулушу бүткөнгө чейин убактылуу алып кирилген товарларды бажы органдарынын уруксатысыз башка жактарга өткөрүп берген учурда – товарларды өткөрүп берген күн, ал эми бул күн аныкталбаганда – көрсөтүлгөн товарларды убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырган күн;

2) авариянын же жеңип өткүс күчтүн таасиринен улам жок кылынууну жана (же) кайтарылгыс жоготууну, же болбосо талаптагыдай ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун шарттарында табигый кемүүнүн натыйжасында кайтарылгыс жоготууну кошпогондо, убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөнгө чейин убактылуу алып кирилген товарлар жоготулган учурда – товарлар жоготулган күн, ал эми бул күн аныкталбаганда – көрсөтүлгөн товарлар убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күн;

3) бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү бүткөнгө чейин ушул Кодекстин 224-беренесинин 1 жана 2-пункттарына ылайык убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүтпөгөн учурда – бул бажы жол-жобосунун колдонулушу ушул Кодекстин 221-беренесинин 4-пунктуна ылайык узартылган учурду кошпогондо, бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү бүткөн күн.

14. Ушул берененин 13-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип жеткенде, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, эгерде убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандай көлөмдөрдө төлөнүүгө жатат.

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн товарларды убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларация бажы органы тарабынан катталган күнү, ал эми чыгаруу товарларга декларация берилгенге чейин жүргүзүлгөн товарларга карата – товарларга декларация берилгенге чейин бажы органы тарабынан товарларды чыгаруу жөнүндө билдирме катталган күнү колдонуудагы атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат.

15. Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларынан ушул берененин 14-пунктуна ылайык төлөнүүчү (өндүрүлүүчү) пайыздар, эгерде аларды төлөөдө көрсөтүлгөн суммаларга карата товарларды убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырган күндөн тартып, ушул берененин 13-пунктунда белгиленген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөттөрү бүткөн күнгө чейин кийинкиге калтыруу берилгендей төлөнүшү керек.

226-берене. Аларды ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштырууда убактылуу алып кирилген товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөөнүн жана төлөөнүн өзгөчөлүктөрү

1. Убактылуу алып кирилген товарларды ички керектөө үчүн бажы жол-жобосуна жайгаштырууда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларациялар бажы органы тарабынан катталган күнү колдонуудагы алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын коюмдары колдонулат.

Эгерде алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөө жүргүзүү талап кылынса, мындай кайра эсептөө ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн күнү колдонуудагы валюта курсу боюнча жүргүзүлөт.

2. Убактылуу алып кирилген товарларды ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштырууда алып келүү бажы алымдары, салыктар, мындай товарларды ушул Кодекстин 136-беренесине ылайык ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштырууда төлөнүүгө жаткан алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларынын айырмаларынын, жана ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу товарлардын декларанты алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөөдө жана (же) бажы органы бул декларанттан өндүргөн алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын көлөмдөрүндө төлөнүүгө жатат.

3. Ушул берененин 2-пунктуна ылайык төлөнүүчү (өндүрүлүүчү) алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларынан, ошондой эле алып келүү бажы алымдарын, салыктарды жарым-жартылай төлөөдө төлөнгөн (өндүрүлгөн) алып келүү бажы алымдарынан, салыктардан, эгерде көрсөтүлгөн суммаларга карата товарларды убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырган күндөн тартып алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер токтогон күнгө чейин аларды төлөөдө кийинкиге калтыруу (бөлүп төлөө) берилгендей пайыздар төлөнүүгө жатат. Көрсөтүлгөн пайыздар ушул Кодекстин 60-беренесине ылайык эсептелет жана төлөнөт.

Ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата төлөнүүчү (өндүрүлүүчү) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларынан, эгерде көрсөтүлгөн суммаларга карата товарларды убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна жайгаштырган күндөн тартып атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер токтогон күнгө чейин аларды төлөөдө кийинкиге калтыруу берилгендей пайыздар төлөнүүгө жатат. Көрсөтүлгөн пайыздар ушул Кодекстин 60-беренесине

ылайык эсептелет жана төлөнөт.

Убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосуна ылайык товарларды чыгарууга чейин төлөнгөн алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммаларынан, ушул пункттун биринчи абзацында каралган пайыздар эсептелип чегерилбейт жана төлөнбөйт.

Эгерде ушул Кодекстин 224-беренесинин 3-пунктуна ылайык убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотула турган учурда, ушул пунктта каралган пайыздар, бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотула турган мезгил үчүн эсептелип чегерилбейт жана төлөнбөйт.

Убактылуу алып кирилген товарлардын айрым категорияларына карата Комиссия ушул пункттун биринчи жана экинчи абзацтарында каралган пайыздар эсептелип чегерилбеген жана төлөнбөгөн учурларды аныктоого укуктуу.

4. Ушул берененин жоболору, эгерде убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөндө же болбосо ушул Кодекстин 224-беренесинин 5-пунктуна ылайык убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу токтогондон кийин убактылуу алып кирилген товарлардын декларанты тарабынан убактылуу алып кирилген товарлар ички керектөө үчүн чыгаруу бажы жол-жобосуна жайгаштырылган учурда колдонулат.

Ушул берененин жоболору ошондой эле, эгерде убактылуу алып кирүү (жол берүү) бажы жол-жобосунун колдонулушу убактылуу алып кирилген товарларды бажы кампасы бажы жол-жобосуна жайгаштыруу менен бүткөн учурда дагы колдонулат.

30-глава

Убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосу

227-берене. Убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун мазмуну жана колдонулушу

1. Убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосу – Бирликтин товарларына карата колдонулуучу бажы жол-жобосу, ага ылайык мындай товарлар Бирликтин бажы аймагынан аларды анын чегинен тышкары убактылуу коюу жана товарларды бул бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттарын сактоодо алып келүү бажы алымдарын төлөөсүз пайдалануу жана аларды ушундай бажы жол-жобосуна ылайык пайдалануу үчүн алып чыгылат.

2. Убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна жайгаштырылган жана иш жүзүндө Бирликтин аймагынан алып чыгылган товарлар (мындан ары

ушул главада – убактылуу алып чыгылган товарлар) Бирликтин товарларынын статусун жоготушат.

3. Убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосун Бирликтин бажы аймагынан алып чыгылган төмөнкүлөргө колдонууга жол берилет:

1) ушул Кодекстин 231-беренесинин 2-пунктуна ылайык убактылуу алып чыгуу жол-жобосун бүтүрүү үчүн, убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга;

2) ушул Кодекстин 303-беренесинин 5-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн Бирликтин товарларына.

4. Убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосу төмөнкү товарларга карата колдонулбайт:

1) тамак-аш азыктарына, алкогольдукту кошкондо, ичимдиктерге, тамеки жана тамеки буюмдарына, чийки заттарга, жарым фабрикаттарга, аларды Бирликтин бажы аймагынан бирден нускадан жарнамалык жана (же) көрсөтмөлүк максаттарда же көргөзмө экспонаттары же болбосо өнөр жайлык үлгүлөр катары алып чыккан учурларды кошпогондо, чыгымдалуучу материалдарга жана үлгүлөргө;

2) Калдыктарга, анын ичинде өнөр жайлык.

5. Комиссия аларды чет өлкөлүк товарларга алмаштырууга жол берилген убактылуу алып чыгылган товарлардын категорияларын, ошондой эле мындай алмаштыруу учурларын аныктоого укуктуу.

6. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленүүчү учурларда түтүк өткөргүчтүү транспорт менен ташылуучу жаратылыш газына карата убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосун колдонууга жол берилет.

228-берене. Товарларды убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун жана аларды ушундай бажы жол-жобосуна ылайык пайдалануунун шарттары

1. Товарларды убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) бул бажы жол-жобосунун колдонулушун бүтүрүү максатында аларды андан ары бажы жол-жобосуна жайгаштырууда убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды идентификациялоо мүмкүнчүлүгү. Мүчө мамлекеттердин үчүнчү жак менен эл аралык келишимдерине ылайык учурларда товарларды идентификациялоо талап кылынбайт же ушул Кодекстин 227-беренесинин 5-пунктуна ылайык аныкталган учурларда убактылуу алып чыгылган товарларды алмаштырууга жол берилет;

2) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо.

2. Убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна ылайык, товарларды пайдалануунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып чыгуу бажы

жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтүн сактоо;

2) ушул Кодекстин 230-беренесинде белгиленген убактылуу алып чыгылган товарларды пайдалануу жана тескөө боюнча чектөөлөрдү сактоо.

229-берене. Убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү

1. Эгерде ушул пункттун экинчи абзацына ылайык башкача белгиленбесе, убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү чектелген эмес.

Бирликтин бажы аймагынан товарларды алып чыгуунун максаттарына жараша, ошондой эле мүчө мамлекеттин мыйзамдарында аларга карата аларды бул мамлекеттин аймагына кайра кайтаруу белгиленген товарлар үчүн, мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү аныкталышы мүмкүн.

2. Товарларды убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна жайгаштырууда бажы органы декларанттын арызынын негизинде товарларды Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуунун максаттарынан жана жайгдайларынан улам бул бажы жол-жобосунун колдонулушунун мөөнөтүн белгилдейт.

3. Убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун бажы органы тарабынан белгиленген колдонулуу мөөнөтү жактын арызы боюнча бул мөөнөтү бүткөнгө чейин же болбосо ал бүткөндөн кийин 1 айдан кечиктирилбестен узартылышы мүмкүн. Бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосун узартууда, ал бүткөндөн кийин мындай бажы жол-жобосунун колдонулушу бул бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотулган күндөн тартып кайрадан жаңыланат.

4. Эгерде ушул берененин 1-пунктунун экинчи абзацына ылайык товарларга карата мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен бажы органы тарабынан белгиленген (узартылган) убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү аныкталса, бул бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү мындай мөөнөттөн ашуусу мүмкүн эмес.

5. Мүчө мамлекеттин мыйзамдары менен аларга карата аларды бул мамлекеттин аймагына кайтаруунун милдеттүүлүгү белгиленбесе, убактылуу алып чыгылган товарларга менчик укугу чет өлкөлүк жакка өткөрүп берилген учурда, бул товарларга карата убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулушунун мөөнөтү узартылбайт, ал эми көрсөтүлгөн товарлар экспорт бажы жол-жобосуна жайгаштырылууга жатат.

230-берене. Убактылуу алып чыгылган товарларды пайдалануу жана тескөө боюнча чектөөлөр

1. Убактылуу алып чыгылган товарлар, табигый жешилүүдөн болгон өзгөрүүлөрдөн, ошондой эле талаптагыдай шарттарда ташуу (транспортировкалоо) жана (же) сактоодо табигый кемүүнүн кесепетинен болгон өзгөрүүлөрдөн тышкары, өзгөрүлбөгөн абалда калуулары тийиш.

2. Убактылуу алып чыгылган товарлар менен, капиталдык оңдоону, модернизациялоону, техникалык жактан тейлөөнү жана аларды реимпорт бажы жол-жобосуна жайгаштырууда бажы органы тарабынан товарларды идентификациялоону камсыз кылуучу шарттарда, товарларды талаптагыдай абалда кармап туруу үчүн зарыл болгон башка операцияларды кошпогондо, оңдоону кошуп алганда, алардын сакталышын камсыз кылуу үчүн зарыл болгон операцияларды жасоого жол берилет.

231-берене. Убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулушунун бүтүшү жана токтошу

1. Бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү аяктаганга чейин, бул бажы жол-жобосунун колдонулушу, ушул берененин 4-пунктунун 2-пунктунда каралган учурларды кошпогондо, убактылуу алып чыгылган товарларды реимпорт бажы жол-жобосуна жайгаштыруу менен бүтөт.

2. Бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү аяктаганга чейин, бул бажы жол-жобосунун колдонулушу, ушул берененин 4-пунктунун 2-пунктчасында каралган, ошондой эле эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык убактылуу алып чыгылган товарлар Бирликтин бажы аймагына милдеттүү түрдө кайра кайтарылууга жаткан учурларды кошпогондо, убактылуу алып чыгылган товарларды экспорт, бажы аймагынан тышкары кайра иштетүү бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу, убактылуу алып чыгуу менен бүткөрүлүшү мүмкүн.

3. Убактылуу алып чыгылган товарлар ушул берененин 1 жана 2-пункттарында көрсөтүлгөн бажы жол-жоболоруна, бир же бир нече партиялар менен жайгаштырылышы мүмкүн.

4. Бажы жол-жоболорунун колдонулушу төмөнкү учурларда токтойт:

1) эгерде мындай бажы жол-жобосунун колдонулушу узартылбаган болсо, бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү бүткөндө;

2) убактылуу алып чыгылган товарларга карата бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөнгө чейин ушул Кодекстин 230-беренесинин 2-пунктун бузуу менен, капиталдык оңдоо, модернизациялоо боюнча операциялардын жасалган фактылары табылганда.

5. Ушул берененин 4-пунктунун 2-пунктчасында каралган негиздер боюнча Бирликтин бажы аймагына алып кирилген товарларга карата убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулушу токтогондо, алар Бирликтин бажы аймагында турушу үчүн, реимпорт бажы жол-жобосун кошпогондо, чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жол-

жоболоруна жайгаштырылуусу, ал эми Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуу үчүн – экспорт башы жол-жобосуна жайгаштырылуусу тийиш.

232-берене. Убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттерди пайда болушу жана токтошу, аларды төлөөнүн жана эсептөөнүн мөөнөттөрү

1. Убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдет декларантта бажы органы товарларга декларацияны каттаган учурдан тартып пайда болот.

2. Убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдет декларантта төмөнкү жагдайлар келип чыкканда токтойт:

1) ушул Кодекстин 231-беренесинин 1 жана 2-пункттарына ылайык убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөндө;

2) убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулушу токтогон товарлар ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна жана 231-беренесинин 5-пунктуна ылайык бажы жол-жоболоруна жайгаштырылганда;

3) убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна ылайык товарларды чыгаруудан баш тартуу – товарларга декларацияларды каттоодо пайда болуучу алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттерге карата;

4) ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык товарларга декларацияны чакырып алуу же ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарларды чыгарууну жоюу – товарларга декларацияларды каттоодо пайда болуучу алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттерге карата;

5) бул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарлар мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискацияланганда же айландырылганда;

6) бажы органы тарабынан товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык кармалганда;

7) кылмыш жөнүндө билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, жазык иши же административдик укук бузуулар тууралуу (административдик процессти алып баруу) иш боюнча өндүрүштүн жүрүшүндө алып коюлган же камакка алынган, жана эгерде мурун мындай товарларды чыгаруу жүргүзүлбөгөндө товарларды бажы жол-жоболорунун биринин алдында убактылуу сактоого же жайгаштырууга коюлганда.

3. Алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттер, ушул Кодекстин 231-беренесинин 1 жана 2-пункттарына ылайык убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулушу бүтпөгөн учурда бажы органы тарабынан белгиленген убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү бүткөнгө чейин аткарылуусу тийиш.

Көрсөтүлгөн жагдайлар келип жеткенде, бажы органы тарабынан

белгиленген алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтү бүткөн күн алып чыгуу бажы алымдарын төлөөнүн мөөнөтү деп эсептелет.

4. Ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар келип жеткенде, эгерде убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча жеңилдиктер колдонулбастан, экспорт бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандай, алып чыгуу бажы алымдары төлөнүүсү тийиш.

Алып чыгуу бажы алымдарын эсептөө үчүн товарларды убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларация бажы органы тарабынан катталган күнү колдонуудагы алып чыгуу бажы алымдарынын коюмдары колдонулат.

5. Ушул берененин 4-пунктуна ылайык төлөнүүчү (өндүрүлүүчү) алып чыгуу бажы алымдарынын суммаларынан, эгерде бул товарлар аймагында убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна жайгаштырылган мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленсе, эгерде көрсөтүлгөн суммаларга карата аларды төлөөнү кийинкиге калтыруу берилгендей пайыздар төлөнүүсү тийиш. Көрсөтүлгөн пайыздар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тартипте эсептелип чегерилет жана төлөнөт.

6. Товарлар ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктунун үчүнчү абзацына же 231-беренесинин 5-пунктуна ылайык бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган учурда, алып чыгуу бажы алымдарын төлөө жана (же) аларды өндүрүү (толук же жарым-жартылай) боюнча милдеттер аткарылгандан кийин ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) өндүрүлгөн алып чыгуу бажы алымдарынын суммалары ушул Кодекстин 10-главасына ылайык кайра кайтарылып берилүүгө (эсептелүүгө) жатат.

233-берене. Аларды экспорт бажы жол-жобосуна жайгаштырууда убактылуу алып чыгылган товарларга карата алып чыгуу бажы алымдарын эсептөөнүн жана төлөөнүн өзгөчөлүктөрү

1. Убактылуу алып чыгылган товарларды экспорт бажы жол-жобосуна жайгаштырууда алып чыгуу бажы алымдарын эсептөө үчүн, эгерде ушул Кодекстин 53-беренесинин 1-пунктунун экинчи абзацына ылайык мүчө мамлекеттин мыйзамдары менен башка күн белгиленбесе, товарларды экспорт бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларация бажы органы тарабынан катталган күнү колдонуудагы алып чыгуу бажы алымдарынын коюмдары колдонулат.

Эгерде алып чыгуу бажы алымдарын эсептөө үчүн чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөөнү жүргүзүү талап кылынган учурда, мындай кайра эсептөө ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн күнү колдонуудагы валюта курсу боюнча жүргүзүлөт.

2. Экспорт бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата төлөнүүчү (өндүрүлүүчү) алып чыгуу бажы алымдарынын суммаларынан, эгерде бул товарлар аймагында убактылуу алып чыгуу бажы

жол-жобосуна жайгаштырылган мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленсе, эгерде көрсөтүлгөн суммаларга карата аларды төлөөнү кийинкиге калтыруу берилгендей пайыздар төлөнүүсү тийиш. Көрсөтүлгөн пайыздар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тартипте эсептелип чегерилет жана төлөнөт.

234-берене. Аларга карата убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулушу токтогон товарларды экспорт бажы жол-жобосуна жайгаштырууда алып чыгуу бажы алымдарын эсептөөнүн жана төлөөнүн өзгөчөлүктөрү

1. Аларга карата убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулушу токтогон товарларды экспорт бажы жол-жобосуна жайгаштырууда, алып чыгуу бажы алымдарын эсептөө үчүн, эгерде ушул Кодекстин 53-беренесинин 1-пунктунун экинчи абзацына ылайык мүчө мамлекеттин мыйзамдары менен башка күн белгиленбесе, товарларды экспорт бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларация бажы органы тарабынан катталган күнү колдонуудагы алып чыгуу бажы алымдарынын коюмдары колдонулат.

Эгерде алып чыгуу бажы алымдарын эсептөө үчүн чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөөнү жүргүзүү талап кылынган учурда, мындай кайра эсептөө ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн күнү колдонуудагы валюта курсу боюнча жүргүзүлөт.

3. 2. Аларга карата убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосунун колдонулушу токтогон, экспорт бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата төлөнүүчү (өндүрүлүүчү) алып чыгуу бажы алымдарынын суммаларынан, эгерде бул суммаларга карата аларды төлөөдө кийинкиге калтыруу берилгендей, эгерде бул аймагында товарлар убактылуу алып чыгуу бажы жол-жобосуна жайгаштырылган мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленсе, пайыздар төлөнүүсү тийиш. Көрсөтүлгөн пайыздар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тартипте эсептелип чегерилет жана төлөнөт.

31-глава

Реимпорт бажы жол-жобосу

235-берене. Реимпорт бажы жол-жоболорунун мазмуну жана колдонулушу

1. Реимпорт бажы жол-жобосу — чет өлкө товарларына карата колдонуучу бажылык жол-жобо, ага ылайык Бирликтин бажы аймагынан мурда ташылып чыккан мындай товарлар ушул бажылык жол-жобо алдына товарларды жайгаштыруунун шарттарын сактоодо алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык

алымдарын төлөөсүз Бирликтин бажы аймагына ташып келинет.

2. Реимпорт бажы жол-жобосу Бирликтин бажы аймагынан мурда ташылып чыккан товарларга карата колдонулат, ал төмөнкүлөргө карата колдонулган:

1) экспорттоонун бажылык жол-жобосуна;
2) ушул Кодекстин 184-беренесинин 2-пунктунун 1-пунктчасына ылайык бул бажылык жол-жоболордун иш-аракетин аягына чыгаруу үчүн бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна;

3) ушул Кодекстин 231-беренесинин 1-пунктуна ылайык бул бажылык жол-жоболордун колдонулушун аягына чыгаруу үчүн убактылуу алып чыгуунун бажылык жол-жобосуна.

3. Убактылуу алып чыгуунун бажылык жол-жобосуна же бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна колдонулганга карата, Бирликтин бажы аймагынан мурда ташылып чыккан товарларды кошпогондо, реимпорт бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган товарлар Бирликтин товарлары деген статусту алат жана ал ушул Кодекстин 176-беренесинин 3-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн товарлар же болбосо аларды кайра иштетүүнүн продуктулары болуп саналат.

4. Реимпорт бажы жол-жоболорун төмөнкүлөргө карата колдонууга жол берилет:

1) ушул Кодекстин 207-беренесинин 6-пунктунун 2-пунктчасына ылайык эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболорунун же ушул Кодекстин 215-беренесинин 5-пунктунун 2-пунктчасына ылайык эркин кампанын бажылык жол-жоболорунун колдонулушун аягына чыгаруу үчүн Бирликтин товарларына;

2) ушул Кодекстин 184-беренесинин 1-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөн кайра иштетилген товарлардын продуктуларын кошпогондо, аларды бекер (кепилдик менен) оңдоо үчүн Бирликтин бажы аймагынан ташып чыккан, бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажылык жол-жоболорунун алдына жайгаштырылган товарлардын кайра иштетилген продуктуларына.

5. Ушул Кодекстин 201-беренесинин 3-пунктунда жана 211-беренесинин 9-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата реимпорт бажы жол-жоболорун колдонууга жол берилбейт.

236-берене. Реимпорт бажы жол-жоболорунун алдына товарларды жайгаштыруунун шарттары

1. Реимпорт бажы жол-жоболорунун алдына товарларды жайгаштыруунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо;

2) Бирликтин бажы аймагынан товарларды алып чыгуунун, оңдоо операцияларынын жагдайлары жөнүндө маалыматтарды бажы органына

берүү, эгерде Бирликтин бажы аймагынын чегинен тышкары товарларга мындай операциялар жүргүзүлсө, ал бажы жана (же) башка документтери же ушундай документтер тууралуу маалыматтар менен бышыкталат;

3) товарлардын айрым категорияларына карата ушул берененин 2, 4-6-пункттарында белгиленген башка шарттар.

2. Бирликтин бажы аймагынан мурда ташылып чыккан, экспорттоонун бажылык жол-жобосу колдонулган товарларды реимпорт бажы жол-жоболорунун алдына жайгаштыруунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) Бирликтин бажы аймагынан аларды иш жүзүндө ташып чыккан күндүн кийинки күнүнөн 3 жыл өткөнгө чейин же ушул берененин 3-пунктуна ылайык Комиссия тарабынан аныкталган башка мөөнөт бүткөнгө чейин реимпорт бажы жол-жоболорунун алдына товарларды жайгаштыруу;

2) табигый эскирүүнүн айынан өзгөрүүлөрдү, ошондой эле ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый кемүүнүн айынан өзгөрүүлөрдү кошпогондо, Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыккан товарларды ошол өзгөрүлбөгөн абалында сактоо;

3) Бирликтин бажы аймагынан товарларды алып чыгууга байланыштуу мындай салыктардын жана (же) пайыздардын суммалары төлөнбөгөн жана (же) кайтарылып берилген болсо, ошондой эле Бирликтин бажы аймагынан товарларды алып чыгууга байланыштуу төлөнбөгөн же болбосо төлөп берүү, жеңилдиктер же болбосо ордун толтуруулар катарында тике же кыйыр алынган башка салыктардын, субсидиялардын суммалары жана башка суммалар, эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында бул каралса, ал мыйзамдар менен белгиленген тартипте жана шарттарда салыктардын жана (же) алардан пайыздардын ордун толтуруу.

3. Товарлардын айрым категорияларына карата Комиссия ушул берененин 2-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн мөөнөттөн ашыкча мөөнөттү аныктоого укуктуу.

4. Бирликтин бажы аймагынан мурда ташылып чыккан, убактылуу алып чыгуунун бажылык жол-жобосу колдонулган товарларды реимпорт бажы жол-жобосунун алдына жайгаштыруунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) убактылуу алып чыгуунун бажылык жол-жобосунун колдонулушу мөөнөтүнүн ичинде Бирликтин бажы аймагына товарларды алып келүү;

2) табигый эскирүүнүн айынан өзгөрүүлөрдү, ошондой эле ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый кемүүнүн айынан өзгөрүүлөрдү, ошондой эле убактылуу алып чыгуунун бажылык жол-жобосуна ылайык аларды пайдаланууда андай товарларга карата жол берилген өзгөрүүлөрдү кошпогондо, Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыккан товарларды ошол өзгөрүлбөгөн абалында сактоо.

5. Бирликтин бажы аймагынан мурда ташылып чыккан, бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосу колдонулган товарларды реимпорт бажы жол-жобосунун алдына жайгаштыруунун

шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) бажы органы тарабынан белгиленген бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун колдонулушунун мөөнөтүнүн ичинде Бирликтин бажы аймагына товарларды алып келүү;

2) табигий эскирүүнүн айынан өзгөрүүлөрдү, ошондой эле ташуунун (транспортировканын) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигий кемүүнүн айынан өзгөрүүлөрдү кошпогондо, Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыккандагы товарларды ошол өзгөрүлбөгөн абалында сактоо.

6. Бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосу колдонулган товарлардын кайра иштетилген продуктуларын реимпорт бажы жол-жобосунун алдына жайгаштыруунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) аларды бекер (кепилдик менен) оңдоо үчүн бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштырылган товарларды Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуу;

2) бажы органы тарабынан белгиленген бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун колдонулуу мөөнөтүнүн ичинде реимпорт бажылык жол-жобосунун алдына кайра иштетилген продуктуларды жайгаштыруу.

7. Ушул берененин 2, 4-6-пункттарында көрсөтүлгөн бажылык жол-жоболордун биринин алдына жайгаштырылган товарлардын декларанты болуп саналган жак реимпорт бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылуучу товарлардын декларанты болуп чыга алат, ага ылайык товарлар Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыгарылат.

237-берене. Алып чыгуунун бажы алымдарынын суммаларын кайтаруу (эсептөө)

1. Ушул Кодекстин 236-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн реимпорт бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган товарларга карата экспорттоонун бажылык жол-жобосунун алдына мындай товарларды жайгаштыруу күнүнүн кийинки күнүнөн 6 айдан кеч эмес реимпорт бажы жол-жобосунун алдына мындай товарларды жайгаштырган шартта төлөнгөн алып чыгуунун бажы алымдарынын суммаларын кайтаруу (эсептөө) жүзөгө ашырылат.

2. Эгерде экспорттоонун бажылык жол-жобосунун алдына товарларды жайгаштырууда товарларды бажылык декларациялоо болсо ал ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген өзгөчөлүктөр менен же болбосо ушул Кодекстин 115-беренесинде, 116-беренесинде же 117-беренесинде аныкталган өзгөчөлүктөр менен жүзөгө ашырылат, реимпорт бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган мындай товарларга карата төмөнкү шарттарда алып чыгуунун алымдарынын төлөнгөн

суммаларын кайтаруу (чегерүү) жүзөгө ашырылат, ал аталган товарлар, товарлары экспорттоонун бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштырылган аймактагы мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен белгиленген мөөнөттөн кеч эмес жайгаштырылган.

32-глава

Реэкспорт бажы жол-жобосу

238-берене. Реэкспорт бажы жол-жоболорунун мазмуну жана колдонуу

1. Реэкспорт бажы жол-жобосу – чет өлкөлүк товарларга жана Бирликтин товарларына карата колдонуучу бажылык жол-жобо, ага ылайык чет өлкө товарлары Бирликтин бажы аймагынан алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөөсүз жана (же) ушул Кодекстин 242-беренесине ылайык мындай алымдардын жана салыктардын суммаларын кайтаруу (чегерүү) менен, ал эми Бирликтин товарлары – бул бажы жол-жобосунун алдына товарларды жайгаштыруу шарттарын сактоодо алып чыгуунун бажы алымдарын төлөөсүз ташып чыгарылат.

2. Реэкспорт бажы жол-жобосу төмөнкүлөргө карата колдонулат:

1) Бирликтин бажы аймагына алып келинген жана Бирликтин бажы аймагында турган чет өлкө товарларына, анын ичинде бажы жол-жоболорунун алдына жайгаштырылган чет өлкө товарларына;

2) ушул Кодекстин 173-беренесинин 1-пунктуна ылайык бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун колдонулушун аягына чыгаруу үчүн Бирликтин бажы аймагында кайра иштетүү боюнча операцияларды жасоонун натыйжасында алынган (чогулган) товарларга (кайра иштетилген продуктуларга, ушул Кодекстин 170-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн калдыктарды кошпогондо, калдыктарга жана (же) ашып калгандарга);

3) ушул Кодекстин 197-беренесинин 2-пунктунун 1-пунктчасына ылайык ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун колдонулушун аягына чыгаруу үчүн ички керектөө үчүн кайра иштетүү операцияларын жасоонун натыйжасында чогулган, ушул Кодекстин 195-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн калдыктарды кошпогондо, калдыктарга жана (же) ашып калгандарга;

4) ушул Кодекстин 207-беренесинин 5-пунктунун 1-пунктчасына ылайык эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун колдонулушун аягына чыгаруу үчүн эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштырылган чет өлкө товарларынан даярдалган (алынган) товарларга;

5) ушул Кодекстин 215-беренесинин 4-пунктунун 1-пунктчасына

ылайык эркин кампанын бажылык жол-жобосунун колдонулушун аягына чыгаруу үчүн эркин кампанын бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштырылган чет өлкө товарларынан даярдалган (алынган) товарларга;

6) ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосу колдонулган, эгерде товарлар бүтүмдөрдүн шарттары аткарылбаган себептер боюнча Бирликтин бажы аймагынан ташып чыгарылган, анын негизинде товарлар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу, анын ичинде ушул Кодекстин 239-беренесинин 2-пунктунда белгиленген шарттарды сактоодо саны, сапаты, эскертмелери же таңгактары боюнча аралашып калган Бирликтин товарларына;

7) Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге же Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифинде белгиленгенге караганда алып келүү бажы алымдарынын бир кыйла төмөн коюму колдонулган Бирликке кирүү жөнүндө эл аралык келишимдерге ылайык, эгерде көрсөтүлгөн товарлар бүтүмдөрдүн шарттары аткарылбаган себептер боюнча Бирликтин бажы аймагынан ташып чыгарылган, анын негизинде товарлар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу, анын ичинде ушул Кодекстин 239-беренесинин 2-пунктунда белгиленген шарттарды сактоодо саны, сапаты, эскертмелери же таңгактары боюнча аралашып калган ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштырылган товарларга.

3. Ушул берененин 2-пунктунун 6-пунктчасында көрсөтүлгөн, реэкспорттоо бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган жана иш жүзүндө Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыккан Бирликтин товарлары Бирликтин товарлары деген статусун жоготот.

4. Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыккан төмөнкүлөргө карата кайра экспорттоонун бажылык жол-жобосун колдонууга жол берилет:

1) ушул Кодекстин 176-беренесинин 3-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн, ушул Кодекстин 184-беренесинин 1-пунктунун 2-пунктчасына ылайык бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун колдонулушун аягына чыгаруу үчүн бажы аймагынан тышкары кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштырылган товарларга;

2) Комиссия тарабынан аныкталган учурларда атайын бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган товарларга;

3) ушул Кодекстин 276-беренесинин 7-пунктуна ылайык эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарына;

4) ушул Кодекстин 303-беренесинин 5-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн чет өлкө товарларына.

5. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн товарлар Бирликтин бажы аймагына аларды алып келбестен реэкспорттоо бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылат.

239-берене. Реэкспорт бажы жол-жобосунун алдына товарларды

жайгаштыруунун шарттары

1. Ушул Кодекстин 238-беренесинин 2-пунктунун 1-5-пунктчаларында көрсөтүлгөн товарларды реэкспорт бажы жол-жобосунун алдында жайгаштыруунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо;

2) Бирликтин бажы аймагына товарларды алып келүүнүн, Бирликтин бажы аймагынан товарларды алып чыгуунун жагдайлары жөнүндө маалыматтарды бажы органдарына берүү, ал бажы жана (же) башка документтерди же болбосо ушундай документ жөнүндө маалыматтарды берүү менен бышыкталат.

2. Ушул Кодекстин 238-беренесинин 2-пунктунун 6 жана 7-пунктчаларында көрсөтүлгөн товарларды реэкспорттоо бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштыруунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосунун алдына аларды жайгаштырган күндүн кийинки күнүнөн тартып 1 жыл ичинде реэкспорттоо бажылык жол-жобосунун алдында товарларды жайгаштыруу;

2) Бирликтин бажы аймагына товарларды алып келүүнүн, бүтүмдөрдүн, анын негизинде товарлар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу аралашып калган, шарттарын аткарбоо, ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосунун алдына бул товарларды жайгаштыруунун, ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосуун алдына бул товарларды жайгаштыргандан кийин пайдалануунун жагдайлары жөнүндө маалыматтарды бажы органдарына берүү, ал бажы жана (же) башка документтерди же болбосо ушундай документтер тууралуу маалыматтарды берүү менен бышыкталат. Бүтүмдүн, анын негизинде товарлар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу аралашып калган, шарттарынын аткарылышын тастыктоо үчүн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык ыйгарым укуктуу уюмдар тарабынан берилүүчү документтер бажы органдарына берилет;

3) Бирликтин бажы аймагында товарларды пайдаланбоо жана кемтиктерди табуу үчүн зарыл болгон товарларды пайдаланган учурларды же Бирликтин бажы аймагынан товарларды алып чыгууга алып келген башка жагдайларды кошпогондо, аларга оңдоо иштерин жүргүзбөө;

4) бажы органы тарабынан товарларды идентификациялоо мүмкүндүгү;

5) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо.

240-берене. Реэкспорттоо бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган товарларга колдонуу

1. Реэкспорт бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган

товарларды Бирликтин бажы аймагы боюнча ташуу (транспортировкалоо) үчүн төмөнкүлөрдү кошпогондо, бажы транзитинин бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштырылат:

1) ушул Кодекстин 238-беренесинин 2-пунктунун 6-пунктчасында көрсөтүлгөн товарлар;

2) порттук ЭЭЗдин же логистикалык ЭЭЗдин аймактарынан ташып чыгарылган товарлар жана мындай товарлардын барчу орун жайы Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарлардын которулган орду болуп саналат, ага ушундай порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ туташ жанашып турат;

3) Комиссия тарабынан аныкталган башка товарлар.

2. Реэкспорттоо бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштырылган товарлар порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ аймактарына ташылып келген товарларды кошпогондо, мындай товарлар ушундай бажылык жол-жобонун алдына жайгаштырган күндүн кийинки күнүнөн тартып 4 ай ашпаган мөөнөттө Бирликтин бажы аймагынан ташып чыгарылууга тийиш.

3. Эгерде реэкспорт бажы жол-жобосунун алдына чет өлкө товарларын жайгаштырган күндүн кийинки 3 жумуш күнүнүн ичинде мындай товарлар бажы транзитинин бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштыруу болбогон же болбосо Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыкпаган учурда, алар убактылуу сактоого жайгаштырылууга тийиш.

4. Аларды жок кылууларды жана (же) авариялардын же күч жеткис күчтүн айынан кайтарымсыз жоготууларды же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) талаптагыдай шарттарында жана (же) ушул берененин 2-пунктунда белгиленген мөөнөт бүткөнгө чейин сактоодо табигый кемүүнүн натыйжасында кайтарымсыз жоготууларды кошпогондо, реэкспорт бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган чет өлкө товарларын Бирликтин бажы аймагынан ташып чыгарбоодо реэкспорт бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотулат, ал эми чет өлкө товарлары ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органы тарабынан кармалат.

241-берене. Реэкспорттоо бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттердин пайда болушу жана токтотулушу, аларды төлөөнүн жана эсептөөнүн мөөнөттөрү

1. Реэкспорттоо бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылуучу чет өлкө товарларына карата алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттер товарларга декларацияны бажы органы тарабынан каттаган учурдан тартып декларантта пайда болот.

2. Реэкспорттоо бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылуучу

(жайгаштырылган) чет өлкөлүк товарларга карата алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттер төмөнкү жагдайлар келип чыкканда декларантга токтойт:

1) ушул Кодекстин 93-беренесине ылайык Комиссия тарабынан аныкталган тартипте, бажы органы тарабынан бышыкталган которуу ордуна чет өлкө товарлары Бирликтин бажы аймагынан иш жүзүндө ташылып кеткенде;

2) ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык реэкспорттоо бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотулган товарлар бажылык жол-жоболордун алдына жайгаштырылганда;

3) алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттер аткарылганда жана (же) аларды эсептелген жана ушул берененин 4-6-беренелерине ылайык төлөнүүгө жаткан өлчөмдө өндүрүлгөндө;

4) ушул Кодекске ылайык мындай жок кылууларга же кайтарымыз жоготууларга чейинки, бул чет өлкө товарларына карата алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө мөөнөтү жаралган учурларды кошпогондо, жок кылуу жана (же) авариялардын же күч жеткис күчтүн айынан чет өлкө товарларын кайтарымыз жоготуу фактылары же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында жана (же) табигый кемүүсүнүн натыйжасында ушул товарлардын кайтарымыз жоготуу фактылары бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы органы тарабынан таанылганда;

5) реэкспорттоо бажы жол-жобосуна ылайык – товарларга декларацияны каттоодо пайда болгон алып келүү бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттерге карата товарларды чыгарууга баш тартылганда;

6) ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык товарларды декларациялоону чакыртып алганда жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык - товарларга декларацияны каттоодо пайда болгон алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттерге карата товарларды чыгаруу жокко чыгарганда;

7) ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарлар мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискацияланганда же айландырылганда;

8) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык товарларды бажы органы тарабынан кармалганда;

9) кылмыш жөнүндө билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, жазык иштеринин же административдик укук бузуулар (административдик процессти жүргүзүү) тууралуу иштердин өндүрүшүнүн жүрүшүндө жана эгерде мындай товарларды мурда чыгаруу жүргүзүлбөсө, аларды кайтаруу

жөнүндө чечим кабыл алынгандарга карата алып коюлган же камакка алынган товарлар бажылык жол-жоболордун биринин алдына убактылуу сактоого коюлганда же жайгаштырылганда.

3. Алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттер ушул Кодекстин 240-беренесинин 2-пунктунда белгиленген мөөнөткө чейин реэкспорттоо бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган чет өлкө товарлары Бирликтин бажы аймагынан ташып чыгарылбаган учурда, аткарылууга жатат.

Алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө мөөнөтү менен көрсөтүлгөн жагдайдын жаралышында реэкспорттоо бажы жол-жобосунун алдына товарларды жайгаштырган күн саналат.

4. Ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн жагдай жаралганда, алып келүүнүн бажы алымдары, салыктары, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдары, эгерде реэкспорттоо бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган чет өлкө товарлары, ушул берененин 5 жана 6-пункттарында көрсөтүлгөн учурларды кошпогондо, алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын төлөө боюнча тарифтик преференцияларды жана жеңилдиктерди колдонбостон ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосуна которулуп калгандай эле төлөнүүгө жатат.

Алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын эсептөө үчүн реэкспорттоо бажы жол-жобосунун алдына товарларды жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларацияны бажы органы тарабынан каттаган күнгө алып келүүнүн бажы алымдарынын, салыктарынын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарынын коюмдары колдонулат.

5. Эгерде ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн жагдай ушул Кодекстин 126-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн шарттуу чыгарылган товарларга карата жаралса, алып келүүнүн бажы алымдары, салыктары алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонгонуна байланыштуу ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосуна ылайык товарларды чыгарууда төлөнбөгөн алып келүүнүн бажы алымдарынын, салыктарынын суммаларынын өлчөмүндө төлөнүүгө жатат. Көрсөтүлгөн товарларга карата атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнүүгө жатпайт.

6. Эгерде ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн жагдай бажы аймагындагы кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштырылган товарлардын кайра иштетилген продуктыларына карата жаралса, алып келүүнүн бажы алымдары, салыктары, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдары алып келүүнүн бажы алымдарынын, салыктарынын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарынын суммаларынын өлчөмүндө төлөнүүгө жатат, бул эгерде бажы аймагындагы кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштырылган жана кайра иштетилген продуктыларды алуунун ченемдерине ылайык кайра

иштетилген продуктуларды даярдоо үчүн пайдаланылган чет өлкөлүк товарлары ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосуна которулгандай эле төлөнүүгө жатмак.

Алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын эсептөө үчүн бажы аймагындагы кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун алдына товарларды жайгаштыруу үчүн берилген товарларга декларацияны бажы органы тарабынан каттаган күнгө, ал эми товарларга декларацияны бергенге чейин бажы аймагында аларды кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун алдына аларды жайгаштырууда чыгарылган товарларга карата жүргүзүлсө – товарларга декларацияны бергенге чейин товарларды чыгаруу жөнүндө арызды бажы органы тарабынан каттаган күнгө алып келүүнүн бажы алымдарынын, салыктарынын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарынын коюмдары колдонулат.

Эгерде алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын эсептөө үчүн чет өлкө валюталарын мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөө жүргүзүү талап кылынган учурда мындай кайра эсептөө ушул пункттун экинчи абзацында көрсөтүлгөн күнгө колдонулган валютанын курсу боюнча жүргүзүлөт.

7. Ушул берененин 6-пунктуна ылайык төлөнүүчү (өндүрүлүүчү) алып келүүнүн бажы алымдарынын, салыктарынын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарынын суммаларынан пайыздар, эгерде көрсөтүлгөн суммаларга карата бажы аймагына кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна товарларды жайгаштырган күндөн тартып реэкспорттоо бажы жол-жобосуна товарларды жайгаштырган күнгө дейре аларды төлөө мөөнөтүн кийинкиге жылдыруу берилгендей эле, төлөнүүгө жатат. Көрсөтүлгөн пайыздар ушул Кодекстин 60-беренесине ылайык эсептелинет жана төлөнүп берилет.

Эгерде ушул Кодекстин 173-беренесинин 3-пунктуна ылайык бажы аймагындагы кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосунун колдонулушу токтотулган учурда ушул пунктта каралган пайыздар, бажылык жол-жобосунун колдонулушу токтотулган мезгил үчүн эсептелинбейт жана төлөнүп берилбейт.

8. Бажы органы тарабынан тастыкталган Комиссия тарабынан аныкталган, тартипте жеткирилчү орун жайына Бирликтин бажы аймагынан чет өлкөлүк товарлардын иш жүзүндө ташып чыккан же болбосо чет өлкөлүк товарларга колдонуучу бажылык жол-жобосунун алдына мындай товарларды ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык жайгаштырган, же болбосо алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттерди аткаргандан жана (же) ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) өндүрүлгөн алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын (толук же жарым-жартылай) өндүргөндөн кийин ушул Кодекстин 51-главасына ылайык мындай товарлар бажы органы тарабынан кармалган учурда мындай товарлар ушул Кодекстин

10-главасына жана 76-беренесине ылайык кайтарылууга жатат.

9. Реекспорттоо бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылуучу товарларга карата алып чыгуунун бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттер декларантга пайда болбойт.

242-берене. Алып келүүнүн бажы алымдарынын, салыктарынын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарынын суммаларын кайтаруу (чегерүү)

1. Ушул Кодекстин 238-беренесинин 2-пунктунун 6 жана 7-пунктчаларында көрсөтүлгөн, реекспорттоо бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган жана Бирликтин бажы аймагынан иш жүзүндө ташылып чыккан товарларга карата алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын төлөө боюнча жеңилдиктерди берүүнүн максаттарын жана шарттарын бузууда жана (же) мындай жеңилдиктерди колдонууга байланышкан ал товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдү бузууда иш аракеттерди жасаганга байланыштуу алып келүүнүн бажы алымдарынын, салыктарынын суммалары төлөнгөн (өндүрүлгөн) учурларды кошпогондо, ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жоболорун колдонгонго байланыштуу алып келүүнүн бажы алымдарынын, салыктарынын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарынын суммаларын кайтаруу (чегерүү) жүзөгө ашырылат.

2. Ушул берененин 1-пунктуна ылайык алып келүүнүн бажы алымдарынын, салыктарынын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарынын суммаларын кайтаруу (чегерүү) ушул Кодекстин 10-главасына жана 76-беренесине ылайык жүзөгө ашырылат.

33-глава

Алымсыз соода бажы жол-жобосу

243-берене. Алымсыз соода бажы жол-жоболорунун мазмуну жана колдонулушу

1. Алымсыз соода бажы жол-жобосу – чет өлкө товарларына жана Бирликтин товарларына карата колдонуучу бажылык жол-жобо, ага ылайык бул бажылык жол-жоболордун алдына товарларды жайгаштыруунун жана андай бажылык жол-жоболорго ылайык аларды пайдалануунун шарттарын сактоодо алып келүүнүн бажы алымдары, салыктары, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдары чет өлкө товарларына карата төлөөсүз, андай товарлар алымсыз соода дүкөндөрүнө коюлат жана чекене сатып өткөрүлөт.

2. Алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган товарлар төмөндөгүлөр тарабынан сатылат:

1) Бирликтин бажы аймагынан чыккан жеке адам тарабынан;
2) Бирликтин бажы аймагына келген жеке адам тарабынан;
3) бир мүчө мамлекеттен башка мүчө мамлекетке барган жеке адам тарабынан, жана башка мүчө мамлекеттен берки мүчө мамлекетке келген жеке адам тарабынан;

4) дипломатиялык өкүлчүлүктөр, консулдук мекемелер, эл аралык уюмдарга караштуу мамлекеттердин өкүлчүлүктөрү, эл аралык уюмдар же Бирликтин бажы аймагында жайгашкан алардын өкүлчүлүктөрү, ошондой эле дипломатиялык өкүлчүлүктүн дипломатиялык персоналынын мүчөлөрү, консулдук кызмат адамдары жана алар менен бирге жашаган алардын үй-бүлө мүчөлөрү, эл аралык уюмдарга караштуу мамлекеттердин өкүлчүлүктөрүнүн персоналдары (кызматкерлери, кызмат адамдары), эл аралык уюмдар же алардын өкүлчүлүктөрү тарабынан;

5) башка уюмдар же алардын өкүлчүлүктөрү жана алардын персоналдары тарабынан, эгерде ал мүчө мамлекеттин аймагында андай уюмдар же алардын өкүлчүлүктөрү жайгашса, мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык ушундай сатып өткөрүүлөр каралат.

3. Алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган товарлар ушул берененин 2-пунктунун 1-3-пунктчаларында көрсөтүлгөн адамдар тарабынан Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды алып келген орун жайларда иштеген алымсыз соода дүкөндөрүндө сатылат.

4. Аба жана суу транспортторунун түрлөрү менен Бирликтин чек арасы аркылуу товарларды алып келген орун жайларда, эгерде ал мүчө мамлекеттин мыйзамдарында белгиленсе – ошондой эле башка транспорттордун түрлөрү менен Бирликтин чек арасы аркылуу товарларды алып келген орун жайларда иштеген алымсыз соода дүкөндөрүндө ушул берененин 2-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн адамдар тарабынан товарларды сатып өткөрүүгө жол берилет.

Ушул берененин 2-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн адамдар тарабынан товарларды сатып өткөрүүгө жол берилген, чек ара аркылуу товарларды алып келген орун жайлардын тизмеси мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

5. Аба жана суу транспортторунун түрлөрү менен Бирликтин чек арасы аркылуу товарларды алып келген орун жайларда иштеген алымсыз соода дүкөндөрүндө ушул берененин 2-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн адамдар тарабынан товарларды сатып өткөрүүгө жол берилет.

6. Алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган товарлар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталган алымсыз соода дүкөндөрүндө ушул берененин 2-пунктунун 4 жана 5-пунктчаларында көрсөтүлгөн адамдар тарабынан сатып өткөрүлөт.

7. Ушул берененин 2-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн адамдар тарабынан сатылган алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган Бирликтин товарлары Бирликтин товарлары деген статусун жоготот.

Ушул берененин 2-пунктунун 2-5-пунктчаларында көрсөтүлгөн

адамдар тарабынан сатылган алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган Бирликтин товарлары Бирликтин товарлары деген статусун сактайт.

Ушул берененин 2-пунктунун 4 жана 5-пунктчаларында көрсөтүлгөн адамдар тарабынан сатылган алым соода бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды андай сатуудан кийин Бирликтин товарлары деген статусту алат.

8. Алымсыз соода дүкөнү аймагында жайгашкан мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык жүгүртүүгө тыюу салынган товарларга карата алымсыз соода бажы жол-жобосу колдонулбайт.

Комиссия алымсыз соода бажы жол-жобосу колдонулбаган башка товарлардын тизмесин аныктоого укуктуу.

9. Алымсыз соода бажы жол-жоболорунун алдына жайгаштыруусуз, бул алымсыз соода дүкөндөрүнүн иштеп турушун камсыз кылуу үчүн зарыл товарлар алымсыз соода дүкөндөрүнө жайгаштырылат жана пайдаланылат.

244-берене. Алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына товарларды жайгаштыруунун шарттары жана ушундай бажылык жол-жобого ылайык аларды пайдалануу

1. Алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына товарларды жайгаштыруунун шарттары ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо болуп саналат.

2. Ушул товарлар коюлган жана сатылган алымсыз соода дүкөнүнүн ээси болуп саналган адам гана алым соода бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылуучу товарлардын декларанты боло алат.

3. Алымсыз соода бажы жол-жобосуна ылайык товарларды пайдалануунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

- 1) алымсыз соода дүкөндөрдө товарлардын турушу;
- 2) ушул Кодекстин 245-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн адамдар тарабынан алымсыз соода дүкөндөрдө товарлардын сатылышы;
- 3) ушул Кодекстин 245-беренесинде каралган алым соода бажы жол-жоболорунун алдына жайгаштырылган чет өлкө товарларынын айрым категорияларын сатуунун шарттарын сактоо.

245-берене. Алымсыз соода бажы жол-жоболорунун алдына жайгаштырылган товарлардын айрым категорияларын алымсыз соода дүкөндөрдө сатуунун шарттары

Алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган алкогольдук ичимдиктер жана пиво, тамеки жана тамеки буюмдары сыяктуу товарлар Ушул Кодекстин 243-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн адам тарабынан алымсыз соода дүкөндөрдө сатылат, жеке пайдалануу үчүн бажы алымдарын, салыктарын төлөөсүз чектелүү сандык ченемдерде Бирликтин бажы аймагына ташып келинет.

246-берене. Алымсыз соода бажы жол-жобосунун колдонулушунун аякташы жана токтотулушу

1. Алымсыз соода бажы жол-жобосунун колдонулушу Ушул Кодекстин 243-беренесинин 2-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн адам тарабынан чет өлкө товарларын сатууну кошпогондо, Ушул Кодекстин 243-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн адам тарабынан алымсыз соода дүкөндөрдөгү ушул бажылык жол-жобонун алдында жайгаштырылган товарларды сатуу менен аякталат.

2. Ушул Кодекстин 243-беренесинин 2-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн адам тарабынан алымсыз сооданын бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштырылган чет өлкө товарларын сатып өткөрүүдө алымсыз соода бажы жол-жобосунун колдонулушу ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосунун алдына ушул чет өлкө товарларын жайгаштыруу менен аякталат.

3. Ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосунун алдына аларды жайгаштыруу үчүн ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкө товарларына карата товарларга декларация ушул товарларды сатып өткөргөн айдын кийинки айынын 10-күнүнөн кечиктирбестен алымсыз соода дүкөндүн ээси тарабынан берилүүгө тийиш.

Товарларды чыгарууга баш тартууда ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосунун алдына аларды жайгаштыруу үчүн көрсөтүлгөн товарларга карата товарларга декларация товарларды чыгарууга баш тарткан күндүн кийинки күнүнөн тартып 5 жумушчу күндөн кечиктирбестен алымсыз соода дүкөндүн ээси тарабынан берилүүгө тийиш.

4. Алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган чет өлкө товарларына карата алымсыз сооданын бажылык жол-жобосунун колдонулушу төмөндөгүчө аякташы мүмкүн:

1) ушул Кодексте каралган шарттарда чет өлкө товарларына карата кодонуучу бажылык жол-жоболордун алдына товарларды жайгаштыруу менен;

2) ушул Кодекстин 39-главасына ылайык Бирликтин бажы аймагынан суу же аба кемелеринин бортторуна камылга катары пайдалануу үчүн ташып чыгарылуучу товарларды чыгаруу менен.

5. Алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылган Бирликтин товарларына карата алымсыз сооданын бажылык жол-жобосунун колдонулушу төмөндөгүчө аякташы мүмкүн:

1) экспорттоонун бажылык жол-жоболорунун алдына товарларды жайгаштыруу менен;

2) ушундай товарлардын декларантынын арызынын негизинде Бирликтин бажы аймагына алымсыз соода дүкөндөн товарларды алып чыгуу менен.

6. Алымсыз соода дүкөнү иштөөсүн токтоткон учурда аталган алымсыз соода дүкөнү ишин токтоткон күндүн кийинки күнүнөн 3 ай ичинде алымсыз

сооданын бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштырылган чет өлкө товарлары чет өлкө товарларына колдонуучу бажылык жол-жобонун алдына жайгаштырылууга, ал эми Бирликтин товарлары – экспорттоонун бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштырылууга же Бирликтин бажы аймагына алымсыз соода дүкөнүнөн чыгарылууга жатат.

Эгерде мындай иш-аракет көрсөтүлгөн мөөнөттө жасалбаган учурда бул мөөнөттүн аякташы менен алымсыз сооданын бажылык жол-жобосунун колдонулушу токтотулат, ал эми товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органдары тарабынан кармалат.

247-берене. Алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) чет өлкө товарларына карата алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттердин пайда болушу жана токтотулушу, аларды төлөөнүн жана чегерүүнүн мөөнөттөрү

1. Алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылуучу чет өлкө товарларына карата алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттер товарларга декларацияны бажы органы тарабынан каттаган учурдан тартып декларантта пайда болот.

2. Алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) чет өлкө товарларына карата алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттер төмөнкү жагдайлар жаралганда декларантта токтотулат:

1) ушул Кодекстин 243-беренесинин 2-пунктунун 1, 2, 4 жана 5-пунктчаларында көрсөтүлгөн адам тарабынан ал товарлар сатып өткөрүлгөндө;

2) ушул Кодекстин 243-беренесинин 2-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн адам тарабынан сатылган бул товарлар ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштырылганда;

3) ушул Кодексте каралган бажылык жол-жобонун алдына бул товарлар жайгаштырылганда, анын ичинде ушул берененин 4-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн жагдайлар жаралгандан кийин бажылык жол-жобонун алдына бул товарларды жайгаштырганда жана (же) ушул Кодекстин 39-главасына ылайык камылга катары пайдалануу үчүн алар Бирликтин бажы аймагынан суу же аба кемелеринин бортторуна чыгарылганда

4) Алымсыз соода бажы жол-жобосунун иш-аракети токтогон товарлар, ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык, бажылык жол-жобонун алдына жайгаштырылганда;

5) алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге

каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттерди аткарылганда жана (же) ушул берененин 5-пунктуна ылайык төлөнүүгө жаткан жана эсептелген өлчөмдө алар өндүрүлгөндө;

6) ушул Кодекске ылайык мындай жок кылууларга же кайтарымыз жоготууларга чейинки, бул чет өлкө товарларына карата алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө мөөнөтү жаралган учурларды кошпогондо, жок кылуу жана (же) авариялардын же күч жеткис күчтүн айынан чет өлкө товарларын кайтарымыз жоготуу фактылары же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында жана (же) табигый кемүүнүн натыйжасында ушул товарлардын кайтарымыз жоготуу фактылары бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы органы тарабынан таанылганда;

7) товарларга декларацияны каттоодо пайда болгон алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттерге карата – алымсыз сооданын бажылык жол-жобосуна ылайык товарларды чыгарууга баш тартылганда;

8) товарларга декларацияны каттоодо пайда болгон алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттерге карата – ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык товарларга болгон декларацияны чакыртып алганда жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарларды чыгаруу жокко чыгарылганда;

9) ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык товарлар мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискацияланганда же айландырылганда;

10) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык товарлар бажы органы тарабынан кармалганда;

11) кылмыш жөнүндө билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, жазык иштер же административдик укук бузуулар (административдик процессти жүргүзүү) тууралуу иштер боюнча өндүрүштүн жүрүшүндө алып коюлган же камакка алынган товарларды жана эгерде, мурда мындай товарларды чыгаруу жүргүзүлбөсө, аларды кайтаруу жөнүндө чечим кабыл алынгандарга карата убактылуу сактоого коюлганда же бажылык жол-жоболордун биринин алдына жайгаштырылганда.

3. Алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттер ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар жаралганда аткарылууга жатат.

4. Алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө мөөнөтү төмөнкү жагдайлар жаралганда эсептелинет:

1) алымсыз соода бажы жол-жобосуна ылайык товарларды пайдалануунун шарттары бузулган учурда – товарларды пайдалануунун белгиленген шарттарын бузуучу иш-аракеттер жасалган күн, ал эми эгерде

ал күн белгиленбеген болсо - алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына товарларды жайгаштырган күн;

2) жок кылууну жана (же) авариялардын же күч жеткис күчтүн айынан чет өлкө товарларын кайтарымыз жоготууну же болбосо ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый кемүүнүн натыйжасында кайтарымыз жоготууну кошпогондо, чет өлкө товарларын жоготкон учурда – товарларды жоготкон күн, ал эми, эгерде ал күн белгиленбеген болсо - алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына товарларды жайгаштырган күн;

3) эгерде ушул Кодекстин 146-беренесинин 3-пунктунун биринчи абзацында көрсөтүлгөн мөөнөттүн ичинде, ушул Кодекстин 143-беренесинин 2-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн адам тарабынан сатылган чет өлкөлүк товарларга карата товарларга декларация берилбеген учурда – ушул Кодекстин 146-беренесинин 3-пунктунун биринчи абзацында көрсөтүлгөн мөөнөттүн акыркы күнү;

4) эгерде ушул Кодекстин 146-беренесинин 3-пунктунун биринчи абзацында көрсөтүлгөн мөөнөттүн ичинде ушул Кодекстин 143-беренесинин 2-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн адам тарабынан сатылган чет өлкө товарларына карата товарларга декларация берилбеген учурда – ушул Кодекстин 146-беренесинин 3-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөн мөөнөттүн акыркы күнү.

5. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдай жаралган учурда, алып келүүнүн бажы алымдары, салыктары, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдары, эгерде алымсыз сооданын бажылык жол-жобосунун алдына жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын төлөө боюнча тарифтик преференцияларды жана жеңилдиктерди колдонбостон ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосуна которулуп калгандай эле төлөнүүгө жатат.

Алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын эсептөө үчүн алымсыз соода бажы жол-жобосунун алдына товарларды жайгаштыруу үчүн товарларга берилген декларация бажы органы тарабынан катталган колдонуудагы күнгө алып келүүнүн бажы алымдарынын, салыктарынын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарынын коюмдары колдонулат.

6. Ушул берененин 5-пунктуна ылайык төлөнүүчү (өндүрүлүүчү) алып келүүнүн бажы алымдарынын, салыктарынын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарынын суммаларынан пайздар, эгерде көрсөтүлгөн суммаларга карата, алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө мөөнөтү бүткөн күнү боюнча алымсыз сооданын бажылык жол-жобосунун алдына товарларды жайгаштырган күндөн тартып аларды төлөө кийинкиге жылдырылгандай эле төлөнүүгө жатат. Көрсөтүлгөн пайыздар ушул Кодекстин 60-беренесине ылайык эсептелинет жана төлөнүп берилет.

7. Ушул Кодексте каралган бажылык жол-жоболорунун алдына товарларды жайгаштырган жана (же) ушул Кодекстин 39-главасына ылайык

суу же аба кемелеринин бортторуна камылгалар катары пайдалануу үчүн аларды Бирликтин бажы аймагынан ташып чыгарган учурда, алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттерди аткаргандан жана (же) аларды (толук же жарым-жартылай) өндүргөндөн кийин ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) өндүрүлгөн алып келүүнүн бажы алымдары, салыктары, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдары ушул Кодекстин 10-главасына жана 76-беренесине ылайык кайтарып берилүүгө жатат.

34-глава

Жок кылуунун бажылык жол-жобосу

248-берене. Жок кылуунун бажылык жол-жоболорунун мазмуну жана колдонулушу

1. Жок кылуунун бажылык жол-жобосу - чет өлкөлүк товарларга карата колдонуучу бажылык жол-жобо, ага ылайык андай товарлар ушундай бажылык жол-жоболордун алдына товарларды жайгаштыруу шарттарын сактоодо алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөөсүз жок кылынат.

Товарларды жок кылуу деп, товарларды жарым-жартылай же толук жок кылынган же болбосо өзүнүн керектелүү жана (же) башка касиетин жоготкон жана экономикалык пайдалуу жөндөмү алгачкы калыбына келбеген абалга келүүсү түшүнүлөт.

2. Жок кылуунун бажылык жол-жобосу төмөнкү товарларга карата колдонулбайт:

- 1) маданий, археологиялык, тарыхый баалуулуктарга;
- 2) эпидемияларга, эпизоотияларга жана карантиндик объекттердин жайылышына бөгөт коюу максатында аларды жок кылуу талап кылынган учурларды кошпогондо, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына жана (же) эл аралык келишимдерге ылайык корголуучу түрлөргө кирген жаныбарларга жана өсүмдүктөргө, алардын бөлүктөрүнө жана дериваттарына;
- 3) күрөө мамилеси токтогонго чейин күрөө буюму катары бажы органдары тарабынан алып коюлган товарларга;
- 4) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык алып коюлган товарларга же камак коюлган, анын ичинде буюм далили болуп саналган товарларга.

3. Комиссия жок кылуунун бажылык жол-жобосу колдонулбаган ушул берененин 2-пунктунда каралгандан тышкаркы, башка товарлардын тизмесин аныктоого укуктуу.

4. Жок кылуунун бажылык жол-жобосу колдонулбайт, эгерде товарларды жок кылуу:

- 1) курчап турган чөйрөгө зыян келтирсе же адамдардын жашоосу жана ден соолугу үчүн коркунуч жаратса;

2) алардын демейки арналышына ылайык товарларды керектөө жолу менен өндүрсө;

3) мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдары үчүн чыгымдарды алып келсе.

249-берене. Жок кылуунун бажылык жол-жоболорунун алдына товарларды жайгаштыруунун шарттары

Жок кылуунун бажылык жол-жоболорунун алдына товарларды жайгаштыруунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аларды жок кылуунун ыкмалары жана орду, товарларды жок кылуунун мүмкүнчүлүгү жөнүндө мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан берилүүчү корутундунун болушу;

ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салуулардын жана чектөөлөрдүн сакталышы.

250-берене. Жок кылуунун бажылык жол-жоболорун колдонуунун өзгөчөлүктөрү

1. Жок кылуунун бажылык жол-жоболорунун алдына жайгаштырылган товарларды жок кылуу бул товарларды иш жүзүндө жок кылуу үчүн зарыл убакыттан, аларды жок кылуунун ыкмасынан жана орун жайынан улам, ошондой эле товарларды жок кылуунун мүмкүнчүлүгү жөнүндө мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу мамлекеттик органынын корутундусунда көрсөтүлгөн мөөнөттөрдү, анда андай мөөнөт бар болсо, аны эске алуу менен бажы органы тарабынан белгиленген мөөнөттө жүргүзүлөт.

2. Товарларды жок кылуу мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тартипте жок кылуунун бажылык жол-жоболорунун алдына жайгаштырылган товарлар декларанттын эсебинен жүргүзүлөт.

3. Ушул берененин 5-пунктунда көрсөтүлгөн калдыктарды кошпогондо, товарларды жок кылуунун натыйжасында топтолгон калдыктар чет өлкөлүк товарлар деген статусту алат.

4. Жок кылуунун натыйжасында топтолгон калдыктар аларды андан ары коммерциялык пайдалануу үчүн жарабай калган же болбосо мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык башка ыкма менен көмүүгө, зыянсыздандырууга, керектөөгө же жок кылууга жаткан учурларды кошпогондо, ушул Кодексте каралган шарттарда чет өлкө товарларына карата колдонуучу бажылык жол-жоболордун алдына жайгаштырылууга жатат.

Декларант тарабынан тандалып алынган бажылык жол-жоболордун алдына жайгаштырууда жок кылуунун натыйжасында топтолгон калдыктар ошол абалында Бирликтин бажы аймагына ташылып келинген катары каралат.

5. Бажылык жол-жоболордун алдына жайгаштырууга жатпаган жок

кылуунун натыйжасында топтолгон калдыктар Бирликтин товарлары деген статусту алат жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык топтолгон калдыктар андан ары коммерциялык пайдалануу үчүн жарабаганын тааныган күндөн же болбосо башка ыкма менен көмүү, зыянсыздандыруу, керектөө же жок кылуу фактыларын же болбосо ушундай операцияларды жасоо үчүн аларды өткөрүп берүү фактыларын бышыктоочу документтерди бажы органына берген күндөн тартып бажылык контролдоо болбойт деп эсептелинет.

35-глава

Мамлекеттин пайдасына баш тартуу бажы жол-жобосу

251-берене. Мамлекеттин пайдасына баш тартуу бажы жол-жоболорунун мазмуну жана колдонулушу

1. Мамлекеттин пайдасына баш тартуу бажы жол-жобосу – чет өлкөлүк товарларга карата колдонуучу бажылык жол-жобо, ага ылайык андай товарлар ушул бажылык жол-жоболордун алдына товарларды жайгаштыруунун шарттарын сактоодо алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөөсүз мүчө мамлекеттердин менчигине (пайдасына) кайтарымсыз өткөрүлүп берилет..

2. Мамлекеттин пайдасына баш тартуу бажы жол-жоболорунун алдына жайгаштырылган товарлар Бирликтин товарлары деген статусту алат.

3. Мамлекеттин пайдасына баш тартуу бажы жол-жобосу төмөнкү товарларга крата колдонулбайт:

1) мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык менчикке (кирешеге айландырууга тыюу салынган товарлар, мындай товарларды өткөрүп берүү пландалса да;

2) (керектөө, сатуу) жарактуулук мөөнөтү бүткөн товарлар.

4. Мамлекеттин пайдасына баш тартуу бажы жол-жоболорун колдонуу тартиби бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

252-берене. Мамлекеттин пайдасына баш тартуу бажы жол-жоболорунун алдына товарларды жайгаштыруунун шарттары

Мамлекеттин пайдасына баш тартуу бажы жол-жоболорунун алдына товарларды жайгаштыруунун шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо;

көрсөтүлгөн бажы жол-жоболорун колдонуунун натыйжасында мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдарынын чыгымдарынын жоктугу, ал

эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен башкача белгиленбесе товарларды сатып өткөрүүдөн алынган каражаттардын эсебинен орду толтурулууга мүмкүн эмес;

ушул Кодекстин 251-беренесинин 4-пунктуна ылайык бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген талаптарды сактоо.

36-глава

Атайын бажылык жол-жобо

253-берене. Атайын бажылык жол-жоболордун мазмуну жана колдонулушу

1. Атайын бажылык жол-жобо – чет өлкөлүк товарлардын айрым категорияларына жана Бирликтин товарларына карата колдонуучу бажылык жол-жобо, ага ылайык андай товарлар ушул бажылык жол-жоболордун алдына товарларды жайгаштыруунун жана (же) ушундай бажылык жол-жоболорго ылайык аларды пайдалануунун шарттарын сактоодо алып келүүнүн бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөөсүз Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которулат, Бирликтин бажы аймагында же анын чегинен тышкары жайгаштырылат жана (же) пайдаланылат.

2. Атайын бажылык жол-жобо товарлардын төмөнкү категорияларына карата колдонулат:

1) Бирликтин бажы аймагынан тышкары жайгашкан эл аралык уюмдарга караштуу дипломатиялык өкүлчүлүктөрүнүн, консулдук мекемелердин, мүчө мамлекеттердин өкүлчүлүктөрүнүн иштөөсүн камсыз кылуу үчүн арналган, Бирликтин бажы аймагынан чыгарылуучу товарларга;

2) ардактуу консулдук кызмат адамдарына жетекчилик кылуучу консулдук мекемелерди кошпогондо, Бирликтин бажы аймагында жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөр жана консулдук мекемелер тарабынан расмий пайдалануу үчүн арналган, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которулуучу товарларга;

3) ардактуу консулдук кызмат адамдарына жетекчилик кылуучу Бирликтин бажы аймагында жайгашкан консулдук мекемелер тарабынан расмий пайдалануу үчүн арналган, мамлекеттин атынан чыккан консулдук мекемелер тарабынан же ал мамлекеттин талабы боюнча алынуучу, Бирликтин бажы аймагына ташып келинүүчү мамлекеттик гербдерге, желектерге, көрнөктөргө, мөөрлөргө жана штамптарга, китептерге, расмий басма материалдарына, кеңсе эмеректерине, кеңсе жабдууларына жана башка ушундай товарларга;

4) үчүнчү тарап менен мүчө мамлекеттердин эл аралык келишимдерине жана мүчө мамлекеттер ортосундагы эл аралык келишимдерге ылайык бажы алымдарын, салыктарын төлөөдөн бошотуну

караганга карата, Бирликтин бажы аймагында жайгашкан эл аралык уюмдарга караштуу мамлекеттик өкүлчүлүктөр эл аралык уюмдар же алардын өкүлчүлүктөрү тарабынан расмий пайдалануу үчүн арналган, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которулуучу товарларга;

5) ушул мүчө мамлекеттин эл аралык келишимдерине ылайык бажы алымдарын, салыктарын төлөөдөн бошотууну караганга карата, мүчө мамлекеттин аймагында жайгашкан башка уюмдар же алардын өкүлчүлүктөрү тарабынан расмий пайдалануу үчүн арналган, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которулуучу товарларга. Товарлардын бул категориясына кирбеген товарларды Комиссия аныктоого укуктуу;

6) Бирликтин бажы аймагына жана (же) анын чегинен тышкары жайгашкан мүчө мамлекеттердин аскер бөлүктөрүнүн (мекемелеринин, түзүмдөрүнүн) коюлган милдеттерин аткаруу үчүн согуштук даярдыкты колдоо, жагымдуу шарттарды түзүү максатында Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которулуучу Бирликтин товарлары болуп саналган аскер куралдарына, аскер техникаларына, ок-дарыларга жана башка материалдык каражаттарга;

7) мүчө мамлекеттердин жана Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган куралдуу күчтөрүнүн (башка аскерлеринин жана аскердик түзүмдөрүнүн, ыйгарым укуктуу уюмдарынын) биргелешкен (эл аралык) машыгууларына, мелдештерине, ошондой эле параддарына жана башка салтанаттуу иш-чараларына катышуу үчүн Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которулуучу аскер куралдарына, аскер техникаларына, ок-дарыларга жана башка материалдык каражаттарга;

8) Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которулуучу товарларга жана табигый кырсыктардын жана башка өзгөчө кырдаалдардын алдын алуу жана алардын кесепеттерин жоюу үчүн арналган транспорттук каражаттарга, анын ичинде мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдары, алардын түзүмдүк бөлүмдөрү же мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык ыйгарым укуктуу уюмдары тарабынан өзгөчө кырдаалдардын натыйжасында жабыр тарткан адамдарга бекер берүү үчүн арналган товарларга, ошондой эле авариялык-куткаруу жана башка кечиктирилгис иштерди жүргүзүү жана авариялык-куткаруу түзүмдөрдүн, медициналык кызматтардын жана өзгөчө кырдаалдардын медико-санитардык кесепеттерди жоюу жана алкогольдук продукцияларды (этил спиртинен тышкары) пивону, тамеки продукцияларын, кымбат баалуу металлдарды жана кымбат баалуу таштарды, ошондой эле алардан жасалган буюмдарды кошпогондо, медициналык эвакуацияны кошуп алганда, медициналык жардамдарды көрсөтүү жаатында маселелерди чечүү ыйгарым укугуна кирген уюмдардын иш-аракетин камсыз кылуу үчүн зарыл товарларга жана транспорттук каражаттарга;

9) коммерциялык негизде мүчө мамлекеттердин кызыкчылыгына Арктика менен Антарктикада илимий-изилдөөчүлүк иштерди мүчө мамлекеттердин адамдары тарабынан жүргүзүү үчүн, ошондой эле аталган иштерди жүргүзүү үчүн уюштурулган мүчө мамлекеттердин илимий-

изилдөөчүлүк экспедицияларынын ишин камсыз кылуу үчүн арналган Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которулуучу товарларга;

10) допинг-контролдоо максаттары үчүн арналган Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которулуучу товарларга. Товарлардын бул категориясына кирген товарларды Комиссия аныктоого укуктуу;

11) коммерциялык негизде мүчө мамлекеттердин кызыкчылыгына спорттун түрлөрү боюнча улуттук жана тандама командалардын талапкерлериине жана андай команданын мүчөлөрүнө карата дарылоо жана сакайтма иш-чараларды жүргүзүү үчүн, ошондой эле мүчө мамлекеттердин министрликтери аракеттенген спорттун жогорку жетишкендиктери жаатында илимий-изилдөөчүлүк топтордун ишин камсыз кылуу үчүн арналган Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которулуучу чет өлкө товарларына (дары-дармектерге, дары-дармек каражаттарына), атайын спорттук тамакка, тамак-ашка биологиялык активдүү кошулмаларга;

12) расмий эл аралык спорттук иш-чараларды уюштурууда жана өткөрүүдө же машыгуу иш-чараларын өткөрүүдө ага даярдануу боюнча пайдалануу үчүн өзгөчө арналган, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которулуучу спорттук жабдууларга, башка товарларга;

13) мүчө мамлекеттин, бул мүчө мамлекет өзгөчө юрисдикцияга ээ экенине карата, аймагынан тышкары жайгашуучу жасалма аралдарды, орнотмолорду курулмаларды жана башка объекттерди куруу (түзүү, тургузуу), иштөөсүн камсыз кылуу (пайдалануу, колдонуу) үчүн арналган чет өлкө товарларына. Товарлардын бул категориясына кирбеген товарларды Комиссия аныктоого укуктуу;

14) космостук мейкиндикти изилдөө жана пайдалануу жаатында эл аралык кызматташуу алкагында пайдалануу, анын ичинде космостук аппараттарды учуруу боюнча кызматтарды көрсөтүү үчүн арналган товарларга;

15) Комиссия тарабынан мүнөзү аныкталуучу расмий эл аралык көргөзмөлөрдү уюштуруу жана өткөрүү үчүн арналган Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которулуучу чет өлкө товарларына. Товарлардын бул категориясына кирбеген товарларды Комиссия аныктоого укуктуу.

3. Товарлардын бул категориясына кирген же кирбеген товарларды кошуп алганда атайын бажылык жол-жобо колдонулганына карата товарлардын башка категорияларын Комиссия аныктоого укуктуу.

254-берене. Атайын бажылык жол-жоболордун алдына
жайгаштыруунун шарттары жана ал колдонулган
товарлардын категорияларына карата атайын бажылык
жол-жобону колдонуунун тартиби

Атайын бажылык жол-жобо колдонулган товарлардын категорияларына карата, Комиссия тарабынан каралган учурларда Комиссия жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен төмөнкүлөрдү кошуп алганда, атайын бажылык жол-жоболордун алдына товарларды

жайгаштыруу, анын ичинде тарифтик эмес жөнгө салуу, техникалык жөнгө салуу чараларын, санитардык, ветеринардык-санитардык, жана карантиндик, фитосанитардык чараларды колдонуу шарттары аныкталат:

Бирликтин бажы аймагына ташылып келген жана (же) Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыккан товарлардын статусун аныктоо;

атайын бажылык жол-жобого ылайык товарларды пайдалануунун мөөнөттөрү жана башка шарттары;

атайын бажылык жол-жобонун колдонулушун аягына чыгаруунун тартиби;

атайын бажылык жол-жобонун колдонулушун токтотуунун жана кайра жандандыруунун учурлары жана тартиби;

бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттердин пайда болгон жана токтотулган жагдайлары, бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттердин жагдайлары жана атайын бажылык жол-жобонун алдына жайгаштырылуучу (жайгаштырылган) товарларга карата аларды төлөө мөөнөтү аткарылууга жатат;

атайын бажылык жол-жобонун колдонулушун аягына чыгаруу жана токтотуу үчүн товарлар жайгаштырыла турган бажылык жол-жоболор, бул бажылык жол-жоболордун алдына товарларды жайгаштырууда бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын эсептөөнүн жана төлөөнүн жана аларды төлөөнүн мөөнөттөрүнүн өзгөчөлүктөрү.

V БӨЛҮМ

ТОВАРЛАРДЫН АЙРЫМ КАТЕГОРИЯЛАРЫН БИРЛИКТИН БАЖЫ ЧЕК АРАСЫ АРКЫЛУУ КОТОРУШТУРУУ ТАРТИБИНИН ЖАНА ШАРТТАРЫНЫН ӨЗГӨЧӨЛҮКТӨРҮ

37-глава

Жеке пайдалануу үчүн товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштуруу тартибинин жана шарттарынын өзгөчөлүктөрү

255-берене. Аныктама

Ушул главанын максаттары үчүн төмөнкү түшүнүктөр пайдаланылат, алар төмөнкүлөрдү билдирет:

«бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөн бошотуу менен алып кирүү» – Комиссия аныктаган учурларда жана шарттар сакталганда, бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөн бошотуу менен, Бирликтин бажы

аймагына жеке пайдалануу үчүн товарларды алып кирүү;

«коштолбогон жолжүк» – жеке адамга таандык, ушул жеке адамдын Бирликтин бажы аймагына кирип жатканына же анын Бирликтин бажы аймагынан чыгып кетип жатканына байланыштуу, иш жүзүндө Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштуруу үчүн, эл аралык ташып жеткирүү келишими боюнча (транспорттук экспедиция) ташып жеткирүүчүгө берилген же берилүүчү, транспорттук (ташуу) документтери менен бышыкталган жеке пайдалануу үчүн товарлар;

«кош коридор системасы» – Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөн жеке адамдарга «кызыл» жана «жашыл» коридорлордун ортосунан өз алдынча тандоону жүзөгө ашырууга мүмкүнчүлүк берүүчү бажы контролун жүргүзүүнүн жөнөкөйлөштүрүлгөн системасы;

«коштолуучу жолжүк» – кол жүктү кошуп алганда, жеке адам иш жүзүндө Бирликтин бажы аймагына киргенде же ал Бирликтин бажы аймагынан чыгып баратканда Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштурулуучу жеке пайдалануу үчүн товарлар;

«ташуучу тарабынан жеткирилүүчү жеке пайдалануу үчүн товарлар» – Бирликтин бажы чек арасынан өтпөгөн жеке адамдын дарегине, же болбосо Бирликтин бажы чек арасынан өтпөгөн жеке адамдан эл аралык ташып жеткирүү келишими боюнча (транспорттук экспедиция) Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштурулуучу, транспорттук (ташуу) документтери менен бышыкталган жеке пайдалануу үчүн товарлар.

256-берене. Жеке пайдалануу үчүн товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштуруунун тартиби жана шарттары жөнүндө жалпы жоболор

1. Ушул главада жеке пайдалануу үчүн товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштуруунун, алардын Бирликтин бажы аймагында же анын чегинен тышкары турушунун жана пайдаланылышынын тартибинин жана шарттарынын өзгөчөлүктөрү, жеке пайдалануу үчүн товарларды убактылуу сактоо, бажылык декларациялоо жана чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жасоо тартибинин өзгөчөлүктөрү, жеке пайдалануу үчүн товарларга карата бажы транзити бажы жол-жобосун колдонуунун өзгөчөлүктөрү, ошондой эле жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркын аныктоонун жана мындай товарларга карата бажы төлөмдөрүн колдонуунун тартиби аныкталат.

2. Ушул главанын жоболору жеке адамдар тарабынан Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштурулуучу акча инструменттерине жана нактадай акча каражаттарына карата, ошондой эле ушул Кодекстин 33-главасына ылайык, Бирликтин бажы аймагына келишкен жеке адамдар тарабынан, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды которуштуруучу жерлерде жайгашкан алымсыз соода дүкөндөрүнөн сатылып алынган товарларга карата колдонулат.

3. Жеке пайдалануу үчүн товарлар Бирликтин бажы чек арасы

аркылуу төмөнкүдөй ыкмалар менен которуштурулуп жылдырылат:

1) жеке адам Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүп баратканда коштолуучу же коштолбоочу жолжүктө;

2) эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө;

3) ташып жеткирүүчү менен, Бирликтин бажы чек арасынан өтпөгөн жеке адамдын дарегине, Бирликтин бажы чек арасынан өтпөгөн жеке.

4. Бирликтин бажы чек арасынан которуштурулуучу товарларды жеке пайдалануу үчүн товарларга тийиштүү кылуу бажы органы тарабынан төмөнкүлөрдөн улам жүзөгө ашырылат:

1) жүргүнчүлүк бажы декларациясын пайдалануу менен, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштурулуучу товарлар жөнүндө жеке адамдын оозеки тариздеги же жазуу жүзүндөгү арызынан;

2) товарлардын мүнөзүнөн жана санынан;

3) жеке адамдын Бирликтин бажы чек арасынан өтүүсүнүн жыштыгынан жана (же) Бирликтин бажы чек арасы аркылуу бул жеке адам тарабынан же анын дарегине товарларды которуштуруудан.

5. Ушул берененин 4-пунктунун 2 жана 3-пунктчаларында көрсөтүлгөн критерийлердин сандык мүнөздөмөсү жана (же) Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштуруучу товарларды жеке пайдалануу үчүн товарларга тийиштүү кылуунун кошумча критерийлери Комиссия тарабынан аныкталат.

6. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн критерийлерге көз крандысыз жеке пайдалануу үчүн товарларга төмөнкү товарлар кирет:

1) ушул Кодекстин 263-беренесинин 1-пунктунда каралган учурларда билдирилүүчү бажы транзити бажы жол-жобосун кошпогондо, ушул Кодексте каралган бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу үчүн аларга карата жеке адам тарабынан бажылык декларациялоо жүзөгө ашырылган товарлар;

2) Комиссия тарабынан аныкталуучу товарлардын категориялары.

7. Ушул главага ылайык жеке пайдалануу үчүн товарларга тийиштүү кылынбаган, жеке адамдар тарабынан Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштурулган товарларга карата ушул главанын жоболору колдонулбайт. Мындай товарлар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу ушул Кодекстин башка главаларында белгиленген тартипте жана шарттарда которуштурулуусу тийиш.

8. Бирликтин бажы аймагына келишкен жеке адамдар тарабынан Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды которуштуруучу жерлерде жайгашкан алымсыз соода дүкөндөрүнөн сатылып алынган товарлар ушул главаны колдонуунун максаттары үчүн ал Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөндө жеке адамдын коштолуучу жолжүгүндө Бирликтин бажы аймагына алып кирилген товарлар катары каралат.

9. Комиссия Бирликтин укугуна кирген, тыюу салууларды жана чектөөлөрдү белгилөөчү актылардын негизинде, жеке пайдалануу үчүн товарлардын жыйынды тизмегин түзөт, алар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу жүрүүдө тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоолору тийиш бул аларды Интернет желесинде Бирликтин расмий сайтына жайгаштырууну

камсыз кылат.

257-берене. Жеке пайдалануу үчүн товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштурууда кош коридор системасынын колдонулушу

1. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды которуштуруучу жерлерде кош коридор системасы колдонулушу мүмкүн.

«Жашыл» коридор Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды которуштуруучу жерлерде атайын белгиленген орун, бажылык декларациялоого жатпаган жеке пайдалануу үчүн товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу коштолуучу жолжүктө которуштуруу үчүн арналган орун болуп саналат.

«Кызыл» коридор Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды которуштуруучу жерлерде атайын белгиленген орун, бажылык декларациялоого жаткан жеке пайдалануу үчүн товарларды, ошондой эле жеке адамдын каалоосу боюнча бажылык декларациялоо жүзөгө ашырылуучу товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу коштолуучу жолжүктө которуштуруу үчүн арналган орун болуп саналат.

2. Кош коридор системасын колдонуу Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүп бараткан жеке адамдын жеке пайдалануу үчүн товарларды декларациялоого байланыштуу бажылык операцияларды жасоо (жасабоо) үчүн тиешелүү коридорду («кызыл» же «жашыл») өз алдынча тандап алуусун карайт.

3. Жеке адамдын «жашыл» коридорго кирүү (кирме) сызыгын кесип өтүүсү жеке адамдын бажылык декларациялоого жаткан товарлардын жоктугу жөнүндө билдирүүсү болуп саналат.

4. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды которуштуруучу жерлердеги кош коридор системасын көрктөндүрүүгө карата талаптар Комиссия тарабынан аныкталат.

5. Кош коридор системасы колдонулуучу Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды которуштуруучу жерлердин тизмеги, ошондой эле мындай тизмекти түзүүнүн тартиби мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык аныкталат.

6. Кош коридор системасы Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды которуштуруучу жерлерде уюштурулган расмий адамдардын жана делегациялардын залдарында колдонулбашы мүмкүн

7. Бажы контролунун айрым тариздеринин «жашыл» коридордо колдонулбаганы, жеке адам бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын сактоо милдетинен бошотулат дегенди билдирбейт.

8. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды которуштуруу жерлеринде түзүлгөн ыкчам жагдайларды эске алуу менен, өзгөчө учурларда бажы органынын чечими боюнча кош коридор системасы убактылуу колдонулбашы мүмкүн.

9. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды которуштуруу жерлеринде кош коридор системасын колдонулбаганы жеке адамдын ушул главага ылайык бажылык декларациялоого жатпаган товарларды бажылык декларациялоону жүзөгө ашыруу милдетине алып келбейт, ошондой эле жеке адамды бажылык декларацияланууга жаткан товарларды декларациялоонун зарылдыгынан бошотпойт.

258-берене. Жеке колдонуу үчүн товарларга карата жасалуучу бажы операциялары

1. Жеке колдонуу үчүн товарларга карата бажы операциялары аларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштуруунун ыкмаларына жараша Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды которуштуруучу жерлерде, же болбосо аймагында туруктуу же убактылуу жашап турган, же болбосо убактылуу келген, мындай товарлардын декларанты катары чыга алуучу мүчө мамлекеттин бажы органында жасалат.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген учурларда, жеке пайдалануу үчүн товарларга карата бажы операциялары, аларды темир жол транспорту менен ташыганда, жүргүнчүлөр поездеринин бараткан жолунда жасалышы мүмкүн.

2. Жеке адамдар тарабынан жеке пайдалануу үчүн товарлар Бирликтин бажы чек арасы аркылуу, суу жана аба кемелерин кошпогондо, транспорттук каражаттар менен которуштурулганда, бажы органдары бул адамдарга, бул эл аралык келишимдерди жана бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү актыларды сактоо үчүн зарыл болгон учурларды кошпогондо, бажы операцияларын мындай транспорттордон кетпестен туруп жасоо мүмкүнчүлүгүн берет.

3. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштурулуучу жеке пайдалануу үчүн товарлар, Бирликтин бажы аймагында же анын чегинен тышкары турушу жана пайдаланылышы үчүн, мындай жеке пайдалануу үчүн товарлар, ушул Кодекстин 262-беренесинин 5-пунктунда көрсөтүлгөн окуялар келип жеткенде чыгарылган деп эсептелүүчү учурларды кошпогондо, ушул главада каралган тартипте жана шарттарда, бажы транзити бажы жол-жобосун кошпогондо, мындай товарларды бажы жол-жоболоруна жайгаштыруусуз бажы органдары тарабынан чыгарылышы керек.

4. Бажылык декларациялоого жаткан, коштолуучу же коштолбогон жолжүктө Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштурулуучу же болбосо жеткирүүчү алпарып берүүчү жеке пайдалануу үчүн товарларга карата, аларды Бирликтин бажы аймагына алып киргенден кийин же болбосо Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуу үчүн, мындай жеке пайдалануу үчүн товарлардын декларанты катары чыга алуучу жеке адамдар тарабынан эркин жүгүртүүгө, убактылуу алып кирүүгө, убактылуу алып чыгууга чыгаруу үчүн, же болбосо эгерде ушул Кодекстин 263-беренесине ылайык жеке пайдалануу үчүн товарлар бажы транзити бажы жол-жобосуна

жайгаштырылышы мүмкүн болсо, бажы транзити бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн аларды бажылык декларациялоого байланыштуу бажы операциялары жасалышы керек.

Бажы транзити бажы жол-жобосуна жайгаштырылган жеке пайдалануу үчүн товарларга карата, ушул Кодекске ылайык мындай жеке пайдалануу үчүн товарлардын декларанттары катары чыга алуучу жеке адамдар тарабынан бажы транзити бажы жол-жобосунун колдонулушу бүткөндөн кийин эркин жүгүртүүгө, же убактылуу алып кирүүгө чыгаруу үчүн аларды декларациялоого байланыштуу бажы операциялары жасалышы керек.

Бажылык декларациялоого байланыштуу бажы операцияларын жасоого чейин, же болбосо бажы органы тарабынан жеке пайдалануу үчүн товарларды чыгаруудан баш тартылганда, көрсөтүлгөн жеке пайдалануу үчүн товарлар убактылуу сактоого жайгаштырылышы мүмкүн, ал эми Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштуруучу жерлерде турган жеке пайдалануу үчүн товарлар – дагы эгерде мындай товарлар Бирликтин бажы аймагына алып кирилгенден кийин келген ордунан алып кетилбесе, же болбосо кетүүчү жеринен кайрадан Бирликтин бажы аймагына алып кирилбесе, Бирликтин бажы аймагынан алып чыгылып кетилиши керек.

Ушул пункттун биринчи жана экинчи абзацтарында көрсөтүлгөн бажы операциялары ошондой эле ушул Кодекстин 260-беренесинин 11-пунктуна ылайык Комиссия аныктаган учурларда башка жактар тарабынан жасалат.

5. Бажы органы тарабынан чыгаруу шарттарынын сакталбаганынын жана жеке пайдалануу үчүн товарларга карата ушул берененин 4-пунктунда каралган бажы операцияларынын жасалбаганынын себептеринен жеке пайдалануу үчүн товарларды чыгарууга мүмкүн болбогон учурда, мындай товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органдары тарабынан кармалат.

6. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштурулуучу жеке пайдалануу үчүн товарларга же болбосо Бирликтин бажы аймагына убактылуу алып кирилген (мындан ары ушул главада – убактылуу алып кирүү) жеке пайдалануу үчүн товарларга карата бажы операцияларын жасоонун, мындай товарларды чыгаруунун жана аларды бажы контролу алдында турбаган деп таануунун тартиби Комиссия тарабынан жана Комиссия тарабынан каралган учурда же Комиссия тарабынан жөнгө сылынбаган бөлүгүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

Эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө жиберилүүчү жеке пайдалануу үчүн товарларга карата бажы операциялары ушул Кодекстин 40-главасында аныкталган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен, ал эми ушул Кодекстин 40-главасында жөнгө салынбаган бөлүктөрүндө – мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленүүчү өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен жасалат.

7. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу которуштурулуучу товарларга карата бажы контролун жүргүзүүдө бажылык декларациялоосу жок жеке адам тарабынан жүзөгө ашырылат, бажы органынын кызмат адамы жеке

адамдан мындай товарларды көрсөтүүнү, ошондой эле жеке адам тарабынан билдирилген маалыматтардын аныктыгын бышыктоочу, анын ичинде аны оозеки сурамжылоонун жыйынтыктары боюнча, болгон документтерди талап кылууга укуктуу.

8. Кош коридор системасы колдонулбаган, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды которуштуруучу жерлерде, бажылык декларациялоого байланыштуу бажы операциялары жасалуучу орундар бажы операциялары башталган жана бүткөн кыймылдын тилкелеринде белгиленет.

Жеке адамдын жүргүнчүлүк бажы декларациясын бербестен бажы операциялары бүткөн сызыктарды кесип өтүшү, эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында башкача белгиленбесе, жеке адамдын бажылык декларациялоого жаткан товарлардын жоктугу тууралуу билдирүүсү болуп саналат.

Эгерде жеке адам транспорт каражатында бараткан учурда жана эгерде мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык, которуштурулуучу жеке пайдалануу үчүн товарларга карата бажы операцияларын транспорт каражатынан чыкпастан туруп жасоо мүмкүнчүлүгү берилгенде, бажы органынын кызмат адамына оозеки сурамжылоонун жыйынтыктары боюнча жүргүнчүлүк бажы декларациясын көрсөтпөө бажылык декларациялоого жаткан товарлардын жоктугу тууралуу жеке адамдын билдирүүсү болуп саналат.

9. Авиажеткирүүчү тарабынан коштолуучу жолжүктө ташып жеткирүүгө алынган, Бирликтин бажы аймагынан жөнөтүлгөн жери менен Бирликтин бажы аймагынын чегинен тышкары дайындалган жерине жетүүдө аралыктык конуу менен же болбосо Бирликтин бажы аймагынан тышкары жөнөтүлгөн жеринен Бирликтин бажы аймагындагы баруучу жерине аралыктык конуу менен жеткирилүүчү жеке пайдалануу үчүн товарларга карата бажы операцияларын жасоонун жана бажы контролун жүргүзүүнүн өзгөчөлүктөрүн, мындай товарларга карата бажы операцияларын жасоо үчүн кетүүчү (баруучу) жерлеринин жабдууларына жана техникалык жактан жабдылышына карата коюлуучу талаптарды, ошондой эле бажы органдарынын, авиаташуучулардын жана жеке адамдардын мындай өзгөчөлүктөр менен бажы операцияларын жасоо жана бажы контролун жүргүзүү үчүн өз ара аракеттенүүлөрүнүн зарыл шарттарын Комиссия аныктоого укуктуу.

259-берене. Жеке пайдалануу үчүн товарларды убактылуу сактоо

1. Жеке пайдалануу үчүн товарларды убактылуу сактоо ушул беренени эске алуу менен, ушул Кодекстин 16-главасында белгиленген тартипте жана шарттарда жүзөгө ашырылат.

2. Мүчө мамлекетке туруктуу жашоого көчүп келүү, ушул мамлекеттин мыйзамдарына ылайык качкын, аргасыз көчүп келүүчүнүн статусун алуу ниети бар, чет өлкөлүк жеке жактын жеке пайдалануу үчүн товарларын убактылуу сактоо мындай адамдын туруктуу же убактылуу

жашаган (турган) жеринде жана (же) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген башка жерлерде жүзөгө ашырылышы мүмкүн.

3. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык, ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк адамдын жеке пайдалануу үчүн товарларынын убактылуу сакталган жерлеринде жайгаштырылганын бышыктоо милдети, ошондой эле мындай бышыктоонун тартиби белгилениши мүмкүн.

4. Ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк жеке адамдын жеке пайдалануу үчүн товарларын убактылуу сактоого жайгаштыруу үчүн, мындай адам анда Комиссия тарабынан аныкталган маалыматтарды билдирилген маалыматтарды бышыктоочу документтерди тиркөө менен, ошондой эле чет өлкөлүк жеке адамдын мүчө мамлекетке туруктуу жашоого көчүп келүү, ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык качкын, аргасыз көчүп келүүчү статусун алуу ниетин бышыктоочу документтерди көрсөтүү менен бажы органына эркин таризде арыз берет.

Комиссия чет өлкөлүк жеке адамдын мүчө мамлекетке туруктуу жашоого көчүп келүү, ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык качкын, аргасыз көчүп келүүчү статусун алуу ниетин бышыктоочу документтердин тизмегин түзөт жана Бирликтин Интернет желесиндеги расмий сайтына жайгаштырууну камсыз кылат.

5. Ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн жеке адамдын жеке пайдалануу үчүн товарлары, бажы органы тарабынан мындай товарларды убактылуу сактоого жайгаштыруу үчүн берилген арыз катталган күндөн кийинки күндөн тартып эсептелүүчү мөөнөткө убактылуу сактоого жайгаштырылат:

1) эгерде бул мөөнөт аяктаганга чейин чет өлкөлүк жеке адам ушул берененин 4-пунктунун биринчи абзацында көрсөтүлгөн арызды каттаган бажы органын мындай адамды мүчө мамлекетке туруктуу жашоого көчүп келгени таанылганын бышыктоочу документти алууга багытталган иш-аракеттерди жасаганы, же болбосо мындай адамдын ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык качкын, аргасыз көчүп келүүчү катары документти алганын бышыктоосу жөнүндө кабарландырбаса, ушул берененин 6-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөт аяктаган күнгө чейин;

2) чет өлкөлүк жеке адамды мөчү-мамлекетке туруктуу жашоого көчүп келген деп таанууну бышыктоочу документти, же болбосо мындай адамдын ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык качкын, аргасыз көчүп келүүчү статусун алганын бышыктоочу документти алган күндөн кийинки күндөн тартып 5 жумушчу күн аяктаган күнгө чейин;

3) ушул пункттун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн документтерди берүүдөн баш тартуу алынган күндөн кийинки күндөн тартып 10 жумушчу күн аяктаган күнгө чейин.

6. Ушул берененин 4-пунктунун биринчи абзацында көрсөтүлгөн арыз бажы органы тарабынан катталган күндөн кийинки күндөн тартып 2 ай өткөнгө чейин, ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк жеке

адам ушул берененин 4-пунктунун биринчи абзацында көрсөтүлгөн арызды каттаган бажы органын мындай адамдын мүчө мамлекетке туруктуу жашоого көчүп келген деп таанылганын бышыктоочу документти алууга багытталган иш-аракеттер жасалганы жөнүндө, же болбосо мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органы тарабынан берилген мындай адам качкын, аргасыз көчүп келүүчү статусун алганын бышыктоочу документти көрсөтүү жолу менен кабарландырууга милдеттүү.

7. Жеке пайдалануу үчүн товарларды убактылуу сактоо мөөнөтү бүткөнгө чейин, ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк жеке адам аларды эркин жүгүртүүгө чыгаруу, Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуу, же болбосо ушул Кодексте белгиленген бажы жол-жоболорунун алдында жайгаштыруу үчүн убактылуу сактоодо турган жеке пайдалануу үчүн товарларды бажылык декларациялоону жүзөгө ашырууга милдеттүү. Убактылуу сактоо мөөнөтү бүткөнчө аларга карата бажылык декларациялоо жүзөгө ашырылбаган жеке пайдалануу үчүн товарлар ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органдары тарабынан кармалат.

8. Жеке пайдалануу үчүн товарларды эркин жүгүртүүгө чыгарганга чейин убактылуу сактоодо турган мындай жеке пайдалануу үчүн товарлар, иш жүзүндө ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк жеке адамдардын ээлигинде болушу керек, жана аларды ушул пункттун экинчи абзацына ылайык өткөрүп берүүнү кошпогондо, башка адамдардын ээлигине, пайдалануусуна жана (же) тескөөсүнө берилиши мүмкүн эмес.

Убактылуу сактоодо турган жеке пайдалануу үчүн товарларды бажы органынын уруксаты жок оңдоо, техникалык жактан тейлөө жана жеке пайдалануу үчүн товарларды талаптагыдай күтүү үчүн зарыл болгон башка операцияларды жасоо үчүн берүүгө жол берилет.

9. Ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк жеке адам, убактылуу сактоодо турган жеке пайдалануу үчүн товарларды, анын ичинде аларды убактылуу сактоо жерлеринин тышкары, ушул пункттун экинчи абзацын эске алуу менен пайдаланууга укуктуу.

Жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттары болуп саналган убактылуу сактоодо турган авто- жана мототранспорт каражаттарын жана (же) авто- жана мототранспорт каражаттарына карата чиркегичтерди пайдаланууга, ушул Кодекстин 271-беренесине ылайык бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылган шарттарда, бажы органынын жазуу жүзүндөгү уруксаты менен жол берилет.

260-берене. Жеке пайдаланууга арналган товарларды бажылык декларациялоо

1. Төмөнкү товарлар бажылык декларацияланууга жатат:

1) Бирликтин бажы чек арасынан коштолбогон жолжүктө өткөрүлүүчү, жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарынан башка жеке пайдаланууга арналган товарлар, же ташып жеткирүүчү менен жеткирилген

жеке пайдаланууга арналган товарлар;

2) Бирликтин бажы чек арасынан кандай жол менен болсо да өткөрүлүп, ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык аларга карата тыюу салуулар жана чектөөлөр сакталышы керек болгон жана мындай тыюу салуулар менен чектөөлөрдүн сакталгандыгын бышыктоочу документтерди жана (же) маалыматтарды талап кылуучу жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарынан башка жеке пайдаланууга арналган товарлар;

3) Бирликтин бажы чек арасынан коштолгон жолжүктө өткөрүлүүчү, аларга карата бажы алымдары, салыктары төлөнүүсү тийиш болгон, жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарынан башка жеке пайдаланууга арналган товарлар;

4) коштолгон жолжүктө өткөрүлүүчү, бажы алымдарынан, салыктардан бошотулуучу, жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарынан башка транспорт каражаттары;

5) мүчө мамлекеттерде катталган жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарынан башка Бирликтин бажы аймагынан кандай жол менен болсо да өткөрүлгөн жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттары;

6) ушул Кодекстин 264-беренесинин 5,7 жана 12-пункттарында каралган учурларда Бирликтин бажы аймагында турган, убактылуу киргизилген, жеке пайдаланууга арналган товарлар;

7) Бирликтин бажы аймагына бир жолку киргизилишиндеги же Бирликтин бажы аймагынан бир жолку чыгарылышындагы накталай акча каражаттарынын жана (же) жол чектеринин жалпы суммасы бажы органына жүргүнчүнүн бажы декларациясын тапшырган күндөгү валюталар курсу боюнча эсептелген 10 000 АКШ долларынан аша турган болсо, мындай накталай акча каражаттары жана (же) жол чектери;

8) жол чектеринен башка акча инструменттери;

9) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык аларга карата тыюу салуулар жана чектөөлөр сакталышы керек болгон маданий баалуулуктар;

10) эл аралык почта жөнөтмөлөрүндө жөнөтүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлар;

11) ушул Кодекстин 265-беренесинин 3-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөн жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарынын бөлүктөрү;

12) ушул берененин 18-пунктунда көрсөтүлгөн товарлар.

2. Эгер Бирликтин бажы аймагынан транзиттик аба транспорту менен жол тартып бараткан жеке жак Бирликтин бажы аймагына келгенден кийин эл аралык аэропорттун транзиттик зонасынан чыкпастан туруп Бирликтин бажы аймагынан кете турган болсо, анда мындай жактын коштоочу жолжүгүндө бараткан, ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн, жеке пайдаланууга арналган товарлары бажылык декларацияга алынбайт.

3. Жеке пайдаланууга арналган товарлар, анын ичинде ушул Кодекстин 263-беренесине ылайык бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар жүргүнчүнүн бажы декларациясын пайдалануу

менен гана бажылык декларацияга алынат.

Жүргүнчүнүн бажы декларациясында көрсөтүлүшү керек болгон маалыматтар ушул берененин 9-пунктун эске алуу менен мындай бажы декларациясын толтуруунун тартибин белгилөөдө Комиссия тарабынан аныкталат.

Жүргүнчүнүн бажы декларациясы кайсы мүчө мамлекеттин бажы органына бериле турган болсо, ошол мамлекеттин мамлекеттик тилинде, же орус тилинде, же англис тилинде толтурулат, ал эми бажы органынын уруксаты менен мындай бажы декларациясы бериле турган бажы органынын кызматтык адамдары сүйлөгөн башка чет тилдеринин биринде толтурулат.

Эгер жүргүнчүнүн бажы декларациясы катарында Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралган жана эл аралык почта жөнөтмөлөрүн коштой турган документтер колдонулса, анда мындай документтер бул актылар жазылган тилде толтурулат.

Жүргүнчүнүн бажы декларациясы катарында, ушул Кодекс менен, Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдер менен бекитилген учурларда жана тартипте, товарларды жеке пайдаланууга чыгаруу үчүн зарыл болгон маалыматтарды камтыган документтер пайдаланылат жана (же) алар Комиссия тарабынан аныкталат.

4. Эл аралык почта жөнөтмөлөрүндө жөнөтүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлар ушул Кодекстин 286-беренесин эске алуу менен бажы декларациясына алынат.

5. Накталай акча каражаттары жана (же) акча инструменттери ушул берененин 16 жана 17-пункттарын эске алуу менен бажы декларациясына алынат.

6. Бирликтин бажы чек арасынан коштоочу жолжүктө өткөрүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлар жеке жактар тарабынан бул товарларды бажы органына көрсөтүү менен бирге бажы декларациясына алынат.

Бирликтин бажы чек арасынан коштоочу жолжүктө аба транспорту менен өткөрүлүүчү, жеке пайдаланууга арналган товарлар эл аралык аэропорт жайгашкан мүчө мамлекеттин аймагында коштоочу жолжүктү алган жана бул эл аралык аэропорттун бажылык көзөмөл зонасынан кетүүчү жеке жак тарабынан бажы декларациясына алынат.

7. Бирликтин бажы чек арасынан коштолбогон жолжүктө өткөрүлүүчү, жеке пайдаланууга арналган товарлар мүчө мамлекетте туруктуу же убактылуу жашаган жеке жактар тарабынан бажы декларациясына алынат.

8. Ташып жеткирүүчү аркылуу же эл аралык почта жөнөтмөлөрү аркылуу жеткирилген жеке пайдаланууга арналган товарлар мындай товарлардын жиберүүчүсү же алуучусу болуп саналган жеке жактын туруктуу же убактылуу жашаган мүчө мамлекетинде бажы декларациясына алынат.

9. Эл аралык почта жөнөтмөлөрүндө жөнөтүлүүчү жана бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна алынуучу жеке пайдаланууга арналган товарлардан башка жеке пайдаланууга арналган товарларды бажылык

декларациялоодо аларды Бирликтин бажы аймагына киргизүүнүн жана (же) алардын Бирликтин бажы аймагында туруусунун же Бирликтин бажы аймагынан чыгарылуусунун төмөнкү максаттарынын бири ачыкка чыгат:

1) эркин айлануусу;

2) убактылуу киргизилүүсү. Ушул Кодекстин 264-беренесинде көрсөтүлгөн гана жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттары убактылуу киргизилиши мүмкүн;

3) чыгаруу;

4) убактылуу чыгаруу.

10. Жеке жак бажы декларациясына алынбаган жеке пайдаланууга арналган товарларды өз эрки менен бажы декларациясына алууга укуктуу.

Жеке жак тарабынан Бирликтин бажы чек арасынан коштолгон жана коштолбогон жолжүктө жеке пайдаланууга арналган товарлар өткөрүлгөндө, мындай жак Бирликтин бажы аймагына бажы алымдарын, салыктарды төлөбөстөн киргизилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлардын нарктык, салмак жана (же) сандык ченемдерин эсепке алуу максатында коштоочу жолжүктө киргизилүүчү, бажылык декларацияга алынбаган жеке пайдаланууга арналган товарларды бажы декларациясына алууга укуктуу.

11. Жеке пайдаланууга арналган товарлар декларант тарабынан, же бажы өкүлү тарабынан, ал эми Комиссия тарабынан аныкталган учурларда декларанттын атынан же декларанттын тапшырмасы менен бажы декларациясына алынат.

12. Бирликтин бажы чек арасынан коштолгон жолжүктө өткөрүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлардын жүргүнчү бажы декларациясы Бирликтин бажы чек арасынын товарларды өткөрүүчү жеринде жайгашкан бажы органына бул товарларды бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн тапшырылат.

Эгер Бирликтин бажы чек арасынан коштолгон жолжүктө өткөрүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлар бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна алынса, мындай товарларды эркин айланууга чыгаруу үчүн же убактылуу киргизүү үчүн жүргүнчү бажы декларациясы, ушул пункттун үчүнчү абзацында каралган учурлардан башка учурларда жеткирилген жериндеги бажы органына тапшырылат.

Ушул Кодекстин 259-беренесине ылайык убактылуу сактоого алынган, жеке пайдаланууга арналган товарлардын жүргүнчү бажы декларациясы мындай товарларды эркин айланууга чыгаруу үчүн ушул Кодекстин 259-беренесинин 4-пунктунун 1-абзацында көрсөтүлгөн арызды каттаган бажы органына тапшырылат.

Бирликтин бажы чек арасынан коштолбогон жолжүктө өткөрүлүүчү же ташып жеткирүүчү аркылуу жеткирилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлардын жүргүнчү бажы декларациясы мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жүргүчү бажы декларациясын каттоого укугу бар бажы органына тапшырылат.

13. Эгер жеке пайдаланууга арналган товарлар убактылуу сактоого алынса, жүргүнчү бажы декларациясы ушул Кодекстин 110-беренесинин 1-

пунктуна ылайык тапшырылат.

14. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын декларанты болуп мүчө мамлекеттердин 16 жашка чыккан жарандары же чет өлкөлүк жарандар болушу мүмкүн:

1) Бирликтин бажы чек арасын кесип өтүү убагында Бирликтин бажы чек арасынан коштолгон жолжүктө өткөрүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарларга ээ болуу, аларды колдонуу жана (же) пайдалануу укугуна ээ болгон жактар;

2) Бирликтин бажы чек арасынан коштолбогон жолжүктө өткөрүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарларды, анын ичинен жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарын ташып жеткирүүчүгө өткөрүп бергендер (өткөрүп берүүчүлөр);

3) эл аралык почта жөнөтмөлөрүндө жөнөтүлгөн жеке пайдаланууга арналган товарлардын жиберүүчүсү, ал эми мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында бекитилген учурларда – мындай товарлардын алуучусу болуп саналгандар;

4) жеке пайдаланууга арналган товарларды, анын ичинде жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарын ташып жеткирүүчү адам жеткирип берген жана кайра алып кеткен даректегилер;

5) эркин айлануусу үчүн бажы декларациясына алынган, жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарына карата менчик укугуна ээ адамдар;

6) Бирликтин бажы чек арасынан, эгер ушул бөлүмдө башкача белгиленбесе, ээ болуу, колдонуу жана (же) тескөө укугуна ээ болгон жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарында жол тарткандар;

7) Бирликтин бажы аймагында бажы контролунда турган жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарына ээ болуу, аларды колдонуу жана (же) тескөө укугуна ээ болгондор, анын ичинде соттун чечими менен же мураска алуу укугу менен ээ болгондор;

8) Бирликтин бажы аймагында бажы контролунда турган, бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган, жеке пайдаланууга арналган транспорт каражатына ээ болууга, аны колдонууга жана (же) пайдаланууга ээ болгондор;

9) ушул Кодекстин 264-беренесинин 8-пунктунун 2 жана 3-пунктчаларына жана 9-пунктуна ылайык өткөрүлүп берилип, убактылуу киргизилген, жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагынан чыгаруучулар;

10) 16 жашка толо элек жеке жактардын жеке пайдалануусу үчүн арналган товарларды ташып өткөрүүдө 16 жашка толо элек жеке жактарды коштоп жүрүүчүлөр (булардын ата-энелеринин, багып алуучуларынын, көзөмөлчүлөрүнүн, камкорчуларынын бири, башка коштоочу адам, коштоочу адам жок болсо, ташып жеткирүүчүнүн өкүлү, ал эми жашы жетелек өспүрүмдөр тобунун ата-энеси, көзөмөлчүсү, камкорчусу ж.б. коштоочу адамы жок чыккан уюшкан сапарында – топтун жетекчиси же ташып жеткирүүчүнүн өкүлү);

11) ушул берененин 18-пунктунда көрсөтүлгөндөр.

15. Жеке пайдаланууга арналган товарларды Бирликтин бажы аймагында жайгашкан жеке жактын дарегине эл аралык почта жөнөтмөлөрүндө жөнөтүүдө мындай товарлардын декларанты болуп бул товарларды жөнөткөн юридикалык жактар эсептелип калышат.

16. Жол чектеринен башка акча инструменттерин бажылык декларациялоодо жүргүнчүнүн бажы декларациясында мүчө мамлекеттин валютасындагы же чет өлкөлүк валютадагы номиналдуу баа же тийиштүү сумма көрсөтүлөт. Бул сумманы алуу укугун акча инструменти ырастап турат. Эгерде номиналдуу баасы жок болсо жана мүчө мамлекеттин валютасындагы же чет өлкөлүк валютадагы сумманы аныктоого мүмкүн болбосо, жүргүнчүнүн бажы декларациясында Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүлүүчү акча инструменттеринин саны көрсөтүлөт.

17. Кылмыш жолу менен табылган кирешени легалдаштырууга жана бажылык декларацияга алынууга тийиш болгон акча каражаттарын жана (же) акча инструменттерин Бирликтин бажы чек арасынан алып өткөрүү менен терроризмди каржылоого каршы аракет көрүү максатында жүргүнчүнүн бажы декларациясында төмөнкү маалыматтар көрсөтүлүшү керек:

1) чет өлкөлүк жарандын же жарандыгы жок адамдын мүчө мамлекеттин аймагында туруу (жашоо) укугун ырастоочу документтердин реквизиттери, мүчө мамлекеттин аймагындагы жашаган жеринин (катталган жеринин) же турган жеринин дареги;

2) жол чектеринен башка акча инструменттери тууралуу маалыматтар (акча инструментинин түрү, эмитенттин аталышы, чыгарылган датасы жана идентификациялоочу номер (бар болсо));

3) эгер чек арадан өткөрүлүүчү акча каражаттары жана (же) акча инструменттери декларанттын менчигинде болбосо, накталай акча каражаттарынын жана (же) акча инструменттеринин чыккан булагы, алардын ээлери тууралуу маалыматтар, ошондой эле мындай накталай акча каражаттарынын жана (же) акча инструменттеринин болжолдуу пайдаланылуусу тууралуу маалыматтар.

4) накталай акча каражаттарынын жана (же) акча инструменттеринин маршруту жана жеткирилүү ыкмасы (ташып жеткирүүчү транспорттун түрү) тууралуу маалыматтар.

18. Бирликтин бажы аймагынан өлгөндөрдүн сөөгү салынган табыттарды жана күлү салынган урналарды ташып өткөрүүдө жүргүнчүнүн бажы декларациясы катарында өлгөн адамдын сөөгү салынган табытты же күлү салынган урнаны коштоп жүрүүчү адам тарабынан эркин формада жазылып берилген арыз колдонулушу мүмкүн.

19. Бирликтин бажы аймагынан чыгарылуучу өлгөндөрдүн сөөгү салынган табыттарды жана күлү салынган урналарды бажылык декларациялоодо төмөнкү документтер тапшырылат:

1) жарандык абалынын актыларын каттоочу бөлүм тарабынан жарандык абалынын актыларын каттоонун мүчө мамлекетте белгиленген

тартибинде берилген өлгөндүгү тууралуу күбөлүк, же өлгөндүгү тууралуу медициналык күбөлүк, же аталган документтердин нотариалдык жактан күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрү, сөөк көмүлгөнүнө бери бир топ убакыт өтүп кеткенине байланыштуу мындай документтер жок болсо - чыгарыла турган сөөктү идентификациялай турган башка документтер;

2) мамлекеттик санитардык көзөмөл жүргүзүүчү жергиликтүү органдардын эксгумация жүргүзүлүп калуу мүмкүндүгү боюнча эркин формадагы корутундусу;

3) цинк табыттарды кандоо боюнча ритуалдык кызматтарды көрсөткөн атайын адистешкен уюмдардын табытта чоочун нерселер жок экендигин көрсөтүү менен эркин формада түзүлгөн актысы. Эгер өлгөн адамдын буюмдары жана баалуу нерселери сөөк менен кошо жөнөтүлө турган болсо, алардын тизмеси актыга кошо тиркелет.

20. Бирликтин бажы аймагына киргизилүүчү өлгөн адамдын сөөгү салынган табыттарды жана күлү салынган урналарды бажылык декларациялоодо төмөнкү документтер тапшырылат:

1) жөнөтүүчү өлкөнүн ыйгарым укуктуу мекемеси тарабынан берилген өлгөндүгү тууралуу күбөлүк, же өлгөндүгү тууралуу медициналык күбөлүк, же аталган документтердин көчүрмөлөрү, сөөк көмүлгөнүнөн бери бир топ убакыт өтүп кеткенине байланыштуу мындай документтер жок болсо - киргизиле турган сөөктү идентификациялай турган башка документтер;

2) цинк табыттарды кандоо боюнча ритуалдык кызматтарды көрсөткөн атайын адистешкен уюмдардын табытта чоочун нерселер жок экендигин көрсөтүү менен эркин формада түзүлгөн актысы. Эгерде өлгөн адамдын буюмдары жана баалуу нерселери сөөк менен кошо жөнөтүлө турган болсо, алардын тизмеси актыга кошо тиркелет.

261-берене. Жеке пайдаланууга арналган документтерди бажылык декларациялоодо документтерди көрсөтүү

1. Жүргүнчүнүн бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды ырастоочу документтерге төмөнкүлөр кирет:

1) адамдын өздүгүн, анын ичинде жашы жетелек өспүрүмдүн өздүгүн тастыктоочу документтер;

2) жеке жактын колундагы Бажылык декларацияга алынган жеке пайдаланууга арналган товарлардын наркын тастыктоочу документтери;

3) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык жеке жактар сакташы керек болгон тыюу салуулардын жана чектөөлөрдүн сакталгандыгын бышыктоочу документтер (эгерде бул документтерди көрсөтүү менен эле тыюу салуулар менен чектөөлөрдүн сакталгандыгы бышыктала турган болсо);

4) транспорт (ташуу) документтери;

5) киргизүүнүн бажы алымдарынан, салыктарынан бошотуучу шарттарынын сакталгандыгын бышыктоочу, аны менен бирге мүчө мамлекетте туруктуу жашоо үчүн отурукташкан чет өлкөлүк жарандын таанылгандыгын ырастоочу же бул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына

ылайык чет өлкөлүк жаран качкын статусун алгандыгын же аргасыз көчүрүлгөндүгүн бышыктоочу документтер;

6) Жеке пайдаланууга арналган транспорт каражатын Бирликтин бажы аймагына киргизүүдө таризделген жана мындай транспорт каражатынын Бирликтин бажы аймагында убактылуу туруусу үчүн чыгарылгандыгын ырастоочу жүргүнчү бажы декларациясы;

7) ушул Кодекстин 260-беренесинин 1-пунктунун 11-пунктчасына ылайык бажы декларациясына алынуучу, жеке пайдаланууга арналган транспорт каражатын же жеке пайдаланууга арналган мындай транспорт каражатынын бөлүктөрүн идентификациялоого мүмкүндүк берүүчү маалыматтарды камтыган документтер;

8) жеке пайдаланууга арналган транспорт каражатына ээ болуу, аны колдонуу жана (же) пайдалануу укуктарын бышыктоочу документтер;

9) Комиссия тарабынан аныкталган учурларда нактадай акча каражаттарынын жана (же) акча инструменттеринин пайда боуусун бышыктоочу документтер;

10) ушул Кодекстин 260-беренесинин 19 жана 20-пункттарында көрсөтүлгөн документтер;

11) ушул Кодекстин 260-беренесинин 11-пунктуна ылайык Комиссия тарабынан аныкталган учурларда декларанттын атынан жана декларанттын тапшырмасы боюнча аракеттенген адамдын ыйгарым укуктарын бышыктоочу ишеним кагаз же башка документ.

2. Эгерде ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн документтерде жүргүнчүнүн бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды ырастоочу маалыматтар камтылбаса, мындай маалыматтар башка документтер менен тастыкталышы мүмкүн.

3. Бажы органдары жеке пайдаланууга арналган товарларга байланыштуу бажы операцияларын жүргүзгөн, маалыматтарды чет тилинен которууну талап кылбаган документтердин тизмеси Комиссия тарабынан аныкталат.

4. Коштолгон жана коштолбогон жолжүктөгү, же коштолбогон гана жолжүктөгү жеке пайдаланууга арналган товарлар жеке жак тарабынан Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүлгөн учурларда Бирликтин бажы аймагына коштолбогон жолжүктө киргизилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарларды бажылык декларациялоодо ушул берененин 1-пунктунда каралган документтерге кошумча ушул Кодекстин 260-беренесинин 10-пунктуна ылайык тапшырылган жүргүнчү бажы декларациясынын нускасы тапшырылат.

Эгер бажы органына жогорудагы жүргүнчүнүн бажы декларациясы тапшырылбаса, Бирликтин бажы аймагына коштолбогон жолжүктө киргизилген жеке пайдаланууга арналган товарлар, эгер жеке жак тескерисин далилдеп бербесе, Бирликтин бажы аймагына мындай товарлардын нарктык, салмак жана (же) сандык ченемдерин чегинен ашыра киргизилген товарлар катары каралып калат.

262-берене. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын чыгарылышы

1. Бажы декларациясында көрсөтүлгөн эл аралык почта жөнөтмөлөрүндө жөнөтүлүүчү товарлардан башка жеке пайдаланууга арналган товарларга, алардын Бирликтин бажы аймагына киргизилүү жана (же) Бирликтин бажы аймагында туруу, же Бирликтин бажы аймагынан чыгарылуу максаттарына жараша мындай товарлар төмөнкүлөр үчүн чыгарылат:

- 1) эркин айлануу үчүн;
- 2) чыгарылуу үчүн;
- 3) Бирликтин бажы аймагында убактылуу туруусу үчүн;
- 4) Бирликтин бажы аймагынан тышкары аймакта убактылуу туруусу үчүн.

2. Бажылык декларацияга алынуучу жеке пайдаланууга арналган товарлар эркин айланууга же чыгарууга бажы органы тарабынан төмөнкү шарттарда чыгарылат:

1) ушул бөлүмгө ылайык ушул берененин 3-пунктун эске алуу менен бажы алымдары, салыктар төлөнгөндө;

2) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салуулар жана чектөөлөр сакталганда;

3) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык товарлардын чыгарылгандыгына байланыштуу жыйымдар бекитилсе жана алардын төлөө мөөнөтү товарлар чыгарылганга чейин, муну менен бирге жүргүнчүнүн бажы декларациясын каттаганга чейин деп белгиленсе, бажы органдарынын товарларды чыгарууга байланышкан иш-аракеттери үчүн бажы жыйымдары төлөнгөндө.

3. Бирликтин бажы чек арасынан коштолгон жолжүктө өткөрүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлар бул товарларга карата төлөнгөн бажы алымдарынын, салыктардын суммасын тийиштүү эсептерге киргизгенге чейин бажы органы тарабынан чыгарылат.

Эл аралык почта жөнөтмөлөрүндө жөнөтүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлар бажы алымдарын, салыктарды төлөгөнгө чейин бажы органы тарабынан чыгарылат.

4. Бирликтин бажы аймагында же Бирликтин бажы аймагынан тышкаркы аймакта убактылуу туруусу үчүн бажылык декларацияга алынуучу жеке пайдаланууга арналган товарлар бажы органы тарабынан төмөнкү шарттарда чыгарылат:

1) жеке пайдаланууга арналган товарлар ушул Кодекстин 264 жана 265-беренелерине ылайык убактылуу киргизилиши же убактылуу чыгарылышы мүмкүн;

2) ушул Кодекстин 271-беренесине ылайык бажы алымдарын, салыктарды төлөө милдети аткарылган;

3) ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салуулар жана чектөөлөр сакталган.

5. Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүлүүчү, бажы декларациясына

алынбаган, жеке пайдаланууга арналган товарлар эркин айланууга чыгарылгандар деп же «жашыл» коридордон чыгуучу сызыкты же товарлар келүүчү жана кетүүчү жердеги бажы операциялары аяктаган жердеги сызыкты кесип өткөндөн тартып алып кетүүгө чыгарылгандар деп эсептелип калышат.

Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүлүүчү, бажы декларациясына алынбаган, жеке пайдаланууга арналган товарларды транспорт каражаттарынан түшүрбөй туруп бажы операцияларын жүргүзүүгө боло турган болсо, мындай товарлар алардын келүүчү жана кетүүчү жеринде жүргүзүлгөн бажы контролу аягына чыккандан тартып эркин айланууга чыгарылган же алып кетүүгө чыгарылган деп эсептелип калышат.

6. Бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган, жеке пайдаланууга арналган товарлар ушул Кодекстин 118-беренесинде белгиленген шарттарга жана тартипке ылайык чыгарылат.

7. Ушул пункттун экинчи абзацында көрсөтүлгөн учурлардан башка учурларда жеке пайдаланууга арналган товарларды чыгаруу ушул Кодекстин 119-беренесинде көрсөтүлгөн мөөнөттө аягына чыгарылышы керек.

Бирликтин бажы чек арасынан товарларды өткөрүүчү жерлерде бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган жеке пайдаланууга арналган товарлардан башка, Бирликтин бажы чек арасынан коштолгон жолжүктө өткөрүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарларды чыгаруу иши мындай товарларды чыгаруунун шарттарынын сакталгандыгы жана бажы контролунун жүргүзүлгөндүгү декларант тарабынан бышыкталгандан кийин дароо аягына чыгарылышы керек.

8. Мамлекеттик көзөмөлдүн санитардык-карантиндик, ветеринардык, карантиндик-фитосанитардык жана башка түрлөрүнө алынуучу жеке пайдаланууга арналган товарлар мамлекеттик көзөмөлдүн тийиштүү түрү жүргүзүлгөндөн кийин чыгарылат.

9. Бирликтин бажы аймагына киргизилген, жеке пайдаланууга арналган товарлардын төмөнкү категориядагы товарлардан башкасы эркин айланууга чыгарылгандан тартып Бирликтин товары деген статуска ээ болушат:

1) ушул Кодекстин 298 жана 299-беренелерине ылайык киргизилүүчү, жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттары;

2) ушул Кодекстин 266-беренесинин 8-пунктуна ылайык колдонуу жана (же) пайдалануу боюнча чектөөлөр коюлган товарлар;

10. Бирликтин товары статусуна ээ болгон, Бирликтин бажы аймагында жайгашып, чектөөсүз колдонулган жана (же) пайдаланылган, жеке пайдаланууга арналган товарлар.

263-берене. Коштолгон жолжүктө өткөрүлүүчү, жеке пайдаланууга арналган товарларга карата бажы транзитинин бажы жол-жобосун колдонуунун өзгөчөлүктөрү

1. Бирликтин бажы чек арасынан коштолгон жолжүктө өткөрүлүүчү

товарлар же транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагынан ташып өткөрүү үчүн бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна алынышы мүмкүн:

1) мүчө мамлекеттерде же Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттерде катталбаган, жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттары;

2) ушул пункттун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн товарлардан башка товарларды келген жеринен иш жүргүзүү аймагында Бирликтин бажы аймагына мындай товарларды киргизүүчү жеке жак убактылуу же туруктуу жашай турган бажы органына ташып жеткирүү үчүн бажы алымдарын, салыктарын төлөөдөн бошотулуп киргизилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлар.

3) Бирликтин бажы аймагынан тышкаркы аймакта жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн башчылары, мүчө мамлекеттердин дипломатиялык өкүлчүлүктөрүнүн дипломатиялык жана административдик техникалык персоналынын мүчөлөрү, консулдук мекемелердин башчылары жана башка консулдук кызмат адамдары, мүчө мамлекеттердин консулдук мекемелеринин консулдук кызматкерлери, мүчө мамлекеттердин эл аралык уюмдар алдындагы өкүлчүлүктөрүнүн кызматкерлери, булар менен бирге жашаган үй-бүлө мүчөлөрү же бул адамдардын атынан жана алардын тапшырмасы боюнча аракеттенген башка адамдар тарабынан мындай товарларды келген жеринен Бирликтин бажы аймагына киргизүүчү адамдардын арызы менен аныкталган бажы органына ташып жеткирүү үчүн бажы алымдарынан, салыктардан бошотулуу менен киргизилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлар;

4) Бирликтин бажы аймагында жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн кызматкерлери, консулдук мекемелердин жумушчулары, мамлекеттердин эл аралык уюмдар алдындагы өкүлчүлүктөрүнүн персоналы (кызматкерлери, кызмат адамдары), эл аралык уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн персоналы, башка уюмдар же алардын өкүлчүлүктөрү, булар менен бирге жашаган үй-бүлө мүчөлөрү тарабынан мындай товарларды келген жеринен иш жүргүзүү аймагында дипломатиялык өкүлчүлүктөр, консулдук мекемелер, мамлекеттердин эл аралык уюмдар алдындагы өкүлчүлүктөрү, эл аралык уюмдар же алардын өкүлчүлүктөрү жайгашкан бажы органына ташып жеткирүү үчүн Бирликтин бажы аймагына киргизилүүчү жеке пайдаланууга арналган, анын ичинде эң биринчи керектелүүчү товарлар;

5) дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн жана консулдук мекемелердин башчылары, дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн дипломатиялык персоналынын мүчөлөрү жана консулдук мекемелердин консулдук кызмат адамдары, булар менен бирге жашаган үй-бүлө мүчөлөрү тарабынан жеке пайдаланууга арналган товарларды Бирликтин бажы аймагы аркылуу келген жеринен кетүүчү жерине чейин ташып жеткирүү үчүн Бирликтин бажы аймагына киргизилүүчү товарлары.

2. Жеке пайдаланууга арналган товарларды бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырууда жүргүнчүнүн бажы декларациясында

көрсөтүлүүсү тийиш болгон маалыматтар Комиссия тарабынан аныкталат.

3. Ушул беренинен 1-пунктунда көрсөтүлгөн жеке пайдаланууга арналган товарларды бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырууда, төмөнкү товарлардын жеткирилүүчү жери жиберүүчү бажы органы тарабынан аныкталат:

1) жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарынын менчик ээсинин тапшырмасы менен киргизилген мындай транспорт каражаттарынын жеткирилүүчү жери жеке жактын – жеке пайдаланууга арналган транспорт каражатынын менчик ээсинин туруктуу же убактылуу жашаган жери тууралуу маалыматтын негизинде, ал эми жеке пайдаланууга арналган башка транспорт каражаттарыныкы - жеке пайдаланууга арналган транспорт каражатын киргизүүчү жеке жактын арызынын негизинде аныкталат;

2) ушул берененин 1-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн товарлардан башка, бажы алымдарынан, салыктардан бошотулуу менен киргизилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлардын жеткирилүүчү жери мындай товарлардын декларантынын туруктуу же убактылуу жашаган жери же жашайт деп болжолдонгон жери тууралуу маалыматтардын негизинде аныкталат;

3) ушул берененин 1-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн, жеке пайдаланууга арналган товарлардын жеткирилүүчү жери мындай товарларды Бирликтин бажы аймагына киргизүүчү жактын берген маалыматтарынын негизинде аныкталат;

4) ушул берененин 1-пунктунун 4-пунктчасында көрсөтүлгөн, жеке пайдаланууга арналган товарлардын жеткирилүүчү жери жеке пайдаланууга арналган товарлары Бирликтин бажы аймагына киргизилип жаткан кызматкерлер, жумушчулар, персонал (кызматкерлер, кызматтык адамдар) иштеген дипломатиялык өкүлчүлүктүн, консулдук мекеменин, мамлекеттин эл аралык уюм алдындагы өкүлчүлүгүнүн, эл аралык уюмдун же анын өкүлчүлүгүнүн, башка уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн жайгашкан жери тууралуу маалыматтардын негизинде аныкталат;

5) ушул берененин 1-пунктунун 5-пунктчасында көрсөтүлгөн жеке пайдаланууга арналган товарлардын жеткирилүүчү жери товардын кетүүчү жери тууралуу маалыматтын негизинде аныкталат.

4. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн жеке пайдаланууга арналган товарларды бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна ылайык ташып жеткирүүдө, декларанттын милдетин аткарган жеке жак ушул Кодекстин 150-беренесинде ташып жеткирүүчү үчүн каралган милдеттерди аткарат.

5. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна алынуучу жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети ушул Кодекстин 146-беренесине ылайык ушул Кодекстин 271-беренесин эске алуу менен аткарылат.

264-берене. Жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттарын убактылуу алып кирүү

1. Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекетте катталган чет өлкөлүк жеке жактарга Бирликтин бажы аймагына транспорт каражаттарын жеке пайдалануу үчүн 1 жылдан ашпаган мөөнөткө убактылуу алып кирүүгө жол берилет.

Мүчө мамлекеттерде жана Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекетте катталбаган, ушул Кодекстин 259-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк жеке жактарга Бирликтин бажы аймагына транспорт каражаттарын жеке пайдалануу үчүн 1 жылдан ашпаган мөөнөткө убактылуу алып кирүүгө жол берилет.

Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекетте катталган мүчө мамлекеттердин жеке жактарына Бирликтин бажы аймагына транспорт каражаттарын жеке пайдалануу үчүн 1 жылдан ашпаган мөөнөткө убактылуу алып кирүүгө жол берилет.

2. Ушул берененин 1 жана 4-пункттарынын жоболору Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекетте катталган, жана мүчө мамлекеттерде жана Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттерде катталбаган, ушул Кодекстин 298 жана 299-беренелерине ылайык Бирликтин бажы аймагына жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттарын бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөн бошотуу менен алып кирүүгө укуктуу жеке жактардын Бирликтин бажы аймагына убактылуу алып кирилүүчү жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттарына карата колдонулбайт.

Бирликтин бажы аймагына көрсөтүлгөн транспорт каражаттарын жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирүүгө, көрсөтүлгөн жеке жактарга алар жүргөн мамлекетте берилген, ошол мамлекеттин мыйзамдарына ылайык бышыкталуучу артыкчылыктардын мөөнөтүнө жол берилет.

Көрсөтүлгөн мөөнөт узартылган учурда, Бирликтин бажы аймагына жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттарын алып кирүүнүн мөөнөтү, ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн жактардын кайрылуулары боюнча, ушундай узартуунун мезгилине бажы органы тарабынан узартылат.

3. Ушул берененин 1-пунктунун экинчи жана үчүнчү абзацтарында көрсөтүлгөн транспорт каражаттарын жеке пайдалануу үчүн Бирликтин бажы аймагына убактылуу алып кирүүгө, мүчө мамлекеттердин дипломаттык өкүлчүлүктөрүнүн, мүчө мамлекеттердин консулдук мекемелеринин кызматчылары, мүчө мамлекеттердин Бирликтин бажы аймагынан тышкары жайгашкан эл аралык уюмдарга караштуу өкүлчүлүктөрүнүн кызматкерлери болуп саналышкан жеке адамдар тарабынан жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражаттарын кошпогондо, ушул Кодекстин 271-беренесине ылайык бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарган шарттарда жол берилет.

4. Бирликтин бажы аймагынан мурун мындай жактар тарабынан жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражаттарын алып

чыгуу болбогондо, Бирликтин мүчөлөрү болуп саналбаган мамлекеттерде катталган, чет өлкөлүк жеке адамдар тарабынан пайдалануу үчүн экинчи жана андан кийинки транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагына убактылуу алып кирүүгө, ушул Кодекстин 271-беренесине ылайык бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуучу шарттарда жол берилет.

Ушул пунктту колдонуунун максаттары үчүн жеке пайдалануу үчүн экинчи жана андан кийинки транспорт каражаттары дегенде, ошол типтеги же мурун жеке пайдалануу үчүн Бирликтин бажы аймагына убактылуу алып кирилген жана Бирликтин бажы аймагынан алып чыгылбаган транспорт каражаты (авто- жана мототранспорт каражаты, авто- жана мототранспорт каражатына чиркегич, суу кемеси же аба кемеси) түшүнүлөт.

5. Жеке пайдалануу үчүн алып кирилген транспорт каражаттары, Бирликтин бажы аймагында убактылуу турушу мүмкүн болгон мөөнөтү аяктаганга чейин мындай транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагынан чыгарып кетүү, эркин жүгүртүүгө чыгаруу же ушул беренеге ылайык башка максаттарда, көрсөтүлгөн жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттары соттун чечими боюнча алынып коюлган же мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландырылган, ушул Кодекстин 16-беренесинин 2-пунктуна же 382-беренесинин 6-пунктуна ылайык Бирликтин товарларынын статусуна ээ болгон, же болбосо көрсөтүлгөн жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттарына карата ушул Кодекстин 14-беренесинин 7-пунктунун 8-пунктчасында каралган жагдайлар келип учурларды кошпогондо бажылык декларацияланууга жатат.

Жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагында убактылуу туруусу мүмкүн болгон мөөнөтү аяктаганга чейинки аралыкта декларант мындай транспорт каражаттарын ушул Кодексте белгиленген тартипте бажы жол-жоболорунун алдында жайгаштырууга укуктуу.

Жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагында убактылуу туруусу мүмкүн болгон мөөнөтү аяктаганга чейинки аралыкта Бирликтин бажы аймагында убактылуу туруусу мүмкүн, мындай транспорт каражаттары ушул Кодексте белгиленген тартипте бажы жол-жоболоруна жайгаштырылат, же болбосо мындай транспорт каражаттарына карата алып чыгуу, эркин жүгүртүүгө чыгаруу, же ушул беренеге ылайык башка максаттарда бажылык декларациялоо жүзөгө ашырылат.

Жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражаттарын алып койгон, же болбосо аларга мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык камак салынган учурда, мындай транспорт каражаттарына карата убактылуу алып кирүү мөөнөтү токтотула турат.

Жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражаттарын алып коюунун жокко чыгаруу тууралуу чечим кабыл алынган же болбосо убактылуу алып кирилген мөөнөттүн ичинде аларга камак салынган учурда жеке пайдалануу үчүн мындай транспорт каражаттарына

карата, ушул берененин 9-пунктунда каралган жеке пайдалануу үчүн мындай транспорт каражаттарын алып коюу же болбосо камак салуу декларанттын жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагына өткөрүп берүү шарттарын бузуусу менен байланыштуу болгон учурларды кошпогондо кайрадан жаңыланат.

Ушул берененин 1-пунктунда же 2-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттөр аяктаганга чейин аларга карата ушул пункт менен каралган иш-аракеттер жасалбаганда жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражаттары ушул Кодекстин 268-беренесинин 2-пунктунун 5-пунктчасында көрсөтүлгөн жагдайлар мында кармоого чейин келип чыккан учурларды кошпогондо, мындай транспорт каражаттары ушул Кодекстин 51-главасына ылайык, алар аймагында турган мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан кармалат.

6. Эгерде ушул беренедө башкача белгиленбесе, жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагында декларанттын иш жүзүндөгү ээлик кылуусунда жана пайдалануусунда турушу керек.

Жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражаттары ушул беренедө белгиленген учурларда жана шарттарда декларант тарабынан башка жакка, анын ичинде мындай транспорт каражаты менчик укугунда таандык болгон жакка өткөрүп берилиши мүмкүн.

7. Эгерде жеке пайдалануу үчүн мындай транспорт каражаттары өткөрүлүп берилсе, жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражаттарын төмөнкүлөргө өткөрүп берүүгө жол берилет:

1) алар ушул Кодекстин 298 жана 299-беренелерине ылайык жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттарын бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөн бошотуу менен Бирликтин бажы аймагына алып кирүүгө укуктуу болушкан жеке адамдарга – мындай өткөрүп берүү жүзөгө ашырылуучу, жеке адамдарга жеке пайдалануу үчүн мындай жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагына убактылуу алып кирүү максатында бажылык декларациялоосу жүзөгө ашырылгандан кийин;

2) ушул пункттун 1-пунктчасында көрсөтүлбөгөн жактарга, – мындай өткөрүп берүү жүзөгө ашырылуучу, жеке адамдардын жеке пайдалануусу үчүн, мындай транспорт каражаттарын эркин жүгүртүү максатында бажылык декларациялоосу жүзөгө ашырылгандан кийин;

8. Бажы органынын ураксаты жок жана бажылык декларациялоосуз декларант тарабынан төмөнкү жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттарын өткөрүп берүүгө жол берилет:

1) жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражатын – техникалык жактан тейлөө, оңдоо (капиталдык оңдоону, модернизациялоону кошпогондо) үчүн жана (же) сактоо үчүн башка жактын ээлигине;

2) мүчө мамлекеттин жеке жагы тарабынан убактылуу алып кирилген жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаты – анын ата-энесине, балдарына,

катталган никеде турган (болгон) күйөөсүнө (аялына);

3) чет өлкөлүк жеке жак тарабынан убактылуу алып кирилген жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаты – башка чет өлкөлүк жеке жактарга;

4) убактылуу алып кирилген жеке пайдалануу үчүн суу же аба кемеси – суу кемесинин капитанына же аба кемесинин командирине, экипаждын мүчөлөрүнө, кеменин техникалык түзүлүшү көрсөтүлгөн адамдардын катышуусуз бул транспорт каражатынын техникалык түзүлмөсү аны эксплуатациялоого мүмкүнчүлүк бербеген учурларда, бул техникалык каражаттарды эксплуатациялоо максатында башкаруу үчүн;

5) мүчө мамлекеттин мындай дипломатиялык өкүлчүлүктө жана (же) консулдук мекемеде, мүчө мамлекеттин эл аралык уюмга караштуу өкүлчүлүгүндө иштеген жеке жагы тарабынан убактылуу алып кирилген, Бирликтин бажы аймагына тышкары жайгашкан, мүчө мамлекеттин дипломатиялык өкүлчүлүгүнө жана (же) консулдук мекемесине, мүчө мамлекеттин эл аралык уюмга караштуу өкүлчүлүгүнө катталган жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаты – Бирликтин бажы аймагына тышкары жайгашкан, мындай мүчө мамлекеттин дипломатиялык өкүлчүлүгүнүн жана (же) консулдук мекемесинин, мүчө мамлекеттин эл аралык уюмга караштуу өкүлчүлүгүнүн башка кызматкерине.

9. Бажы органынын уруксаты менен жана бажылык декларациялоосуз декларант тарабынан төмөнкү транспорт каражаттарын өткөрүп берүүгө жол берилет:

1) чет өлкөлүк жек жак тарабынан жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражаты – мүчө мамлекеттин жеке жагына, ушул Кодекстин 271-беренесине ылайык бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди камсыз кылган шарттарда;

2) жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражаты – башка жакка, эгерде мындай алып чыгуу анын өлүмүнө, катуу оорусуна же башка обьективдүү себеп боюнча декларант тарабынан жүзөгө ашырылышы мүмкүн эмес болсо, мындай жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражатын Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуу үчүн.

10. Ушул берененин 9-пунктунун биринчи абзацында көрсөтүлгөн бажы органынын уруксатынын формасы, жана аны бажы органынын берүү органы тарабынан берилишинин тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

11. Жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражаты ушул берененин 8 жана 9-пункттарында белгиленген шарттарда өткөрүп берилген жеке жак, мындай транспорт каражатын, Бирликтин бажы аймагында, декларантты кошпогондо башка жактарга өткөрүп берүүгө укуксуз.

12. Декларанттын жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражатын Бирликтин бажы аймагында ушул берененин 7–9-пункттарында белгиленгенден башка шарттарда өткөрүп берүүсүнө аларды эркин жүгүртүү максатында бажылык декларациялоону жүзөгө ашыргандан кийин гана жол берилет.

Жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражатын ушул берененин 7–9-пункттарында белгиленгенден башка учурларда, аларды эркин жүгүртүү максатында бажылык декларациялоону жүзөгө ашырганга чейин өткөрүп берүү фактылары табылган учурда, мындай транспорт каражаттары ушул Кодекстин 51-главасына ылайык, көрсөтүлгөн бузуулар табылган жана мындай транспорт каражаттары турган мүчө мамлекеттин бажы органдары тарабынан кармалат.

13. Декларант тарабынан жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагында ушул берененин 8 жана 9-пункттарында белгиленген учурларда башка жакка өткөрүп берүүсү декларантты ушул беренедө белгиленген милдеттерди сактоонун талаптарынан бошотпойт, ошондой эле жеке пайдалануу үчүн мындай транспорт каражаттарын убактылуу алып кирүү мөөнөтүн токтото турбайт жана узартпайт.

265-берене. Жеке пайдалануу үчүн товарларды жеке жактардын убактылуу алып чыгуусу

1. Өздөрүнүн убактылуу Бирликтин бажы аймагынын чегинен тышкары болгон мезгилине Бирликтин товарлары болуп саналган товарларды жеке жактардын жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып чыгууларына жол берилет.

2. Жеке жактын арызы боюнча бажы органы, эгерде мындай идентификациялоо аларды Бирликтин бажы аймагына кайра бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз алып кирүүгө өбөлгө түзө турган болсо, жеке пайдалануу үчүн убактылуу алып кирилген товарларды идентификациялоону жүргүзөт. Жеке пайдалануу үчүн товарларды идентификациялоо тууралуу жүргүнчүнүн бажы декларациясында көрсөтүлөт, анын 1 нускасы Бирликтин бажы аймагына мындай товарларды убактылуу алып кирүүнү жүзөгө ашыруучу жеке жакка берилет.

Мындай идентификациянын болбогону мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген тартипте алар Бирликтин бажы аймагынан алып чыгып кеткенден кийин, бул товарлар кайра Бирликтин бажы аймагына алып кирилип жатканын бажы органына бышыктап берилген шарттарда, Бирликтин бажы аймагына жеке пайдалануу үчүн товарларды жеке жактардын бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз кайра алып кирүүлөрүнө тоскоолдук кылбайт.

3. Жеке пайдалануу үчүн мындай транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагынын чегинен тышкары турганда талап кылынган убактылуу алып чыгылган жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттарын техникалык жактан тейлөө же ондоо боюнча операцияларды жасоого жол берилет.

Ушул пункттун биринчи абзацына ылайык, жеке пайдалануу үчүн транспорттук каражатты, анын мүчө мамлекеттердин ыйгарым укуктуу тиешелүү мамлекеттик органдарында эсепке алынууга (катталууга) тийиш болгон запастык бөлүктөрүн алмаштыруу менен байланышкан ондоону

жасоодо, алмаштырылган бөлүгү жеке пайдалануу үчүн мындай транспорт каражатын Бирликтин бажы аймагына кайра алып кирүүдө эркин жүгүртүү максатында бажылык декларацияланууга жатат.

266-берене. Жеке пайдалануу үчүн товарларга карата бажылык төлөөлөрдү колдонуу

1. Бирликтин бажы аймагына алып кирилген жеке пайдалануу үчүн товарларга карата, жеке пайдалануу үчүн мындай товарларга карата ушул беренедө бажы алымдарын, салыктарды колдонуунун башка тартиби белгиленген учурларды кошпогондо, бирдиктүү коюм боюнча алынуучу бажы алымдары, же болбосо жыйынды бажы төлөмү түрүндө алынуучу бажы алымдары, салыктар төлөнүүсү тийиш.

2. Жеке пайдалануу үчүн товарлардын категорияларына, нарктык, салмактык жана (же) сандык ченемдерине жана жеке пайдалануу үчүн товарларды Бирликтин бажы аймагына алып кирүүнүн ыкмаларына жараша бажы алымдарынын бирдиктүү коюмдары, ошондой эле аларга карата төлөнүүсү тийиш болгон, жыйынды бажы алымдары түрүндө алынуучу бажы алымдары, салыктар Комиссия тарабынан аныкталат.

3. Жеке пайдалануу үчүн товарлар бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз Комиссия тарабынан аныкталуучу нарктык, салмактык жана (же) сандык ченемдердин чектеринде, ал эми Комиссия тарабынан аныкталган учурларда – ушул беренедө Бирликтин бажы аймагына алып кирилүүчү жеке пайдалануу үчүн товарларга карата бажы алымдарын, салыктарды колдонуунун башка тартиби белгиленген учурларды кошпогондо, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тиешелүү ченемдердин чектеринде Бирликтин бажы аймагына алып кирилет.

Бирликтин бажы аймагына жеке пайдалануу үчүн товарларды бажы алымдарын, салыктарды төлөбөстөн алып кирүүнүн нарктык, таразалык жана (же) сандык ченемдери мындай товарларды жеке пайдалануу үчүн Бирликтин бажы аймагына алып кирүүнүн ыкмаларына жараша Комиссия тарабынан аныкталат. Жеке пайдалануу үчүн товарларды коштолгон жана (же) коштолбогон жүктө Бирликтин бажы аймагына алып кирүүнүн мындай нормалары мурда пайдаланууда болгон жана бараткан жолдо жана баруучу жерде зарыл болгон товарларды эсепке алуусуз, аларды андайга киргизүүнүн критерийлери Комиссия тарабынан аныкталат.

Комиссия аларды Бирликтин бажы аймагына киргизүүнүн ыкмаларына көз карандысыз андай товарлардын категорияларын аныктоого укуктуу, аларга карата мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында Бирликтин бажы аймагына жеке пайдалануу үчүн товарларды бажы алымдарын, салыктарды төлөбөстөн алып кирүүнүн Комиссия аныктагандан кыйла катаал нарктык, салмактык жана (же) сандык ченемдери белгилениши мүмкүн.

Бирликтин бажы аймагына жеке пайдалануу үчүн товарларды бажы алымдарын, салыктарды төлөбөстөн алып кирилип жаткан чектеринде

нарктык, салмактык жана (же) сандык ченемдерин аныктоодо Комиссия мындай ченемдерди колдонуунун тартибин аныктоого, анын ичинде мындай товарларды алып кирилип жаткан көрсөтүлгөн ченемдеринин чектеринде эсепке алуу максаттарында Бирликтин бажы аймагына товарларды алып кирүү датасынын тартибин аныктоого укуктуу.

4. Жеке пайдалануу үчүн товарлар алардын наркына, салмагына жана (же) санына көз карандысыз Бирликтин бажы аймагынан бажы алымдарын төлөөсүз алып чыгылат.

5. Жеке пайдалануу үчүн товарлар, мүчө мамлекеттерде катталган, Бирликтин бажы аймагынан аларды убактылуу алып чыккандан кийин Бирликтин бажы аймагына алып кирилип жаткан жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттарын кошпогондо, табигый жешилүүнүн кесепетинен болгон өзгөрүүлөрдөн, ошондой эле ташуунун (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый кемүүнүн кесепетинен өзгөрүүлөрдөн тышкары алардын өзгөрүлгүз абалын сактоонун шарттарында, жана ушул Кодекстин 265-беренесинин 2-пунктуна ылайык, бажы органы тарабынан бул товарлар Бирликтин бажы аймагына алар Бирликтин бажы аймагынан убактылуу алып чыгылгандан кийин кайра алып кирилп жатканы бышыкталганда алардын наркына, салмагына жана (же) санына көз карандысыз бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз алып кирилет.

Бажы органына жеке пайдалануу үчүн товарлар, мүчө мамлекеттерде катталган жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттарын кошпогондо, алар Бирликтин бажы аймагынан убактылуу алып чыгып кеткенден кийин Бирликтин бажы аймагына алып кирилип жатканы бышыкталбаганда, мындай товарларга ушул берененин 1, 3 жана 8-пункттарында белгиленген бажы алымдарын, салыктарды колдонуунун тартиби жайылтылбайт.

Алар Бирликтин бажы аймагынан убактылуу алып чыгып кеткенден кийин Бирликтин бажы аймагына алып кирилүүчү мүчө мамлекеттерде катталган, жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагына бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз алып кирилет.

6. Тизмеги жана саны Комиссия тарабынан аныкталуучу, мурда пайдаланууда болгон жеке пайдалануу үчүн товарлар, мындай товарлардын наркына жана (же) салмагына көз карандысыз, бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз өздөрү Бирликтин бажы аймагында болгон мезгилине чет өлкөлүк жеке жактар тарабынан, алып кирилиши мүмкүн.

Ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлбөгөн, өздөрүнүн Бирликтин бажы аймагында болгон мезгилине чет өлкөлүк жактар тарабынан алып кирилип жаткан жеке пайдалануу үчүн товарларга ушул берененин 1 жана 3-пункттарында, 7-пунктунун биринчи абзацында, ошондой эле 8-пунктунда белгиленген бажы алымдарын, салыктарды колдонуунун тартиби жайылтылат.

7. Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекетте катталган жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттары чет өлкөлүк жеке жактар жана мүчө мамлекеттердин жеке жактары тарабынан бажы алымдарын,

салыктарды төлөөсүз, 1 жылдан ашпаган мөөнөткө алып кирилиши мүмкүн.

Жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттарына карата ушул Кодекстин 264-беренесинин 7-пунктунун 2-пунктчасында жана 12-пунктунда белгиленген учурларда ушул главага ылайык бажы алымдары, салыктар төлөнөт.

8. Комиссия жеке пайдалануу үчүн товарлардын категорияларына, мындай товарларды Бирликтин бажы аймагына алып кирүүчү жактарга, жана (же) жеке пайдалануу үчүн мындай товарларды Бирликтин бажы аймагына алып кирүүнүн ыкмаларына жараша жеке пайдалануу үчүн товарларды бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөн бошотуу менен, ошондой эле жеке пайдалануу үчүн мындай товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөр менен Бирликтин бажы аймагына алып кирүүнүн учурларын жана шарттарын аныктоого укуктуу.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен жеке пайдалануу үчүн товарларды бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөн бошотуу менен Бирликтин бажы аймагына алып кирүүнүн кошумча же болбосо Комиссия аныктагандан кыйла катаал шарттары, жана (же) бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөн бошотуу менен алып кирилген жеке пайдалануу үчүн товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча Комиссия аныктагандан башка чектөөлөр белгилеши мүмкүн.

Жеке пайдалануу үчүн товарларды, анын ичинде жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттарын бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөн бошотуу менен, ушул Кодекстин 298 жана 299-беренелеринде көрсөтүлгөн жактар тарабынан алып кирүү учурлары жана шарттары ушул Кодекстин ушул беренелери менен аныкталат, ал эми ушул Кодекстин 296-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн жактар тарабынан алып кирүүнүн шарттары – мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдери жана мүчө мамлекеттердин ортосундагы эл аралык келишимдер менен аныкталат.

9. Жеке пайдалануу үчүн товарларга карата бажы жыйымдары ушул Кодекстин 47-беренесине ылайык колонулат.

10. Транзит бажы жол-жобосу алдында жайгаштырылган жеке пайдалануу үчүн товарларга карата бажы алымдарын, салыктарды колдонуунун, мындай товарларга карата бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин пайда болушунун жана токтошунун тартиби, ошондой эле аларды төлөөнүн мөөнөттөрү ушул Кодекстин 22-главасына ылайык аныкталат.

11. Жеке пайдалануу үчүн товарлар бирдиктүү коюмдар боюнча алынуучу бажы алымдарын, салыктарды, же болбосо жыйынды бажы төлөмү түрүндө алынуучу бажы алымдарын, салыктарды салуунун объекти болуп саналат.

12. Товардын түрүнө жана колдонулуучу коюмдарынын түрлөрүнө жараша жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркы жана (же) алардын натуралай көрүнүштөгү физикалык мүнөздөмөсү жыйынды бажы төлөмү түрүндө алынуучу бажы алымдарын, салыктарды эсептөөнүн максаттары үчүн, жыйынды бажы төлөмүнүн курамына кирүүчү бажы алымдарын

эсептөө үчүн база (саны, салмагы, анын ичинде адепки таңгактоону эсепке алганда, аны керектөөгө чейин товардан бөлүнгүс болгон жана (же) товарды чекене сатуу үчүн берилүүчү, товардын көлөмү же башка мүнөздөмөсү) болуп саналат. Жыйынды бажы төлөмүнүн курамына кирүүчү салыктарды эсептөө үчүн база ушул Кодекстин 51-беренесинин 3-пунктуна ылайык аныкталат.

Бажы алымдарын, салыктарды эсептөөнүн максаттары үчүн жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттары болуп саналган авто- жана мото транспорттук каражаттарын чыгаруу жана кыймылдаткычтарынын жумушчу көлөмүн аныктоо учуру Комиссия тарабынан аныкталат.

13. Бирдиктүү коюмдар боюнча алынуучу бажы алымдарын, салыктарды, же болбосо жыйынды бажы төлөмдөрү түрүндө алынуучу бажы алымдарын, салыктарды эсептөө жүргүнчүлүк бажы декларациясы берилген бажы органынын мүчө мамлекетинин валютасында жүзөгө ашырылат.

14. Бирдиктүү коюмдар боюнча алынуучу бажы алымдарын, салыктарды, же болбосо жыйынды бажы төлөмдөрү түрүндө алынуучу бажы алымдарын, салыктарды эсептөөнүн максаттары үчүн, эгерде ушул Кодексте башкача белгиленбесе, бажы органы тарабынан жүргүнчүлүк бажы декларациясы каттоого алган күнү колдонуудагы коюмдар колдонулат.

15. Бажы алымдарынын, салыктардын бирдиктүү коюмдарын колдонуу менен төлөнүүгө жана (же) өндүрүлүүгө тийиш болгон бажы алымдарынын, салыктардын суммасы бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн базаны жана бажы алымдарынын, салыктардын тийиштүү бирдиктүү коюмдарын колдонуу жолу менен аныкталат.

16. Жыйынды бажы төлөмдөрү түрүндө алынуучу, төлөнүүгө жана (же) өндүрүлүүгө тийиш болгон бажы алымдарынын, салыктардын суммасы эсептелген бажы алымдарынын суммаларын жана эсептелген салыктардын суммаларын кошуу жолу менен аныкталат. Жыйынды бажы төлөмдөрү түрүндө алынуучу бажы алымдарынын, салыктардын суммаларын эсептөө төмөнкү ыкмалар менен жүргүзүлөт:

1) бажы алымдарынын суммасын эсептөө бажы алымдарын эсептөө үчүн базаны жана бажы алымдарынын коюмдарынын тийиштүү түрүн колдонуу жолу менен жүргүзүлөт;

2) салыктардын суммаларын эсептөө бажы органына жүргүнчүлүк бажы декларациясы берилген мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык жүргүзүлөт.

17. Бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер пайда болгон декларант же башка жактар жеке пайдалануу үчүн товарларга карата бажы алымдарын, салыктарды төлөөчүлөр болуп саналышат.

18. Жеке пайдалануу үчүн товарларга карата бажы алымдарын, салыктарды эсептөөнүн максаттары үчүн чет өлкөлүк валютаны кайра эсептөөнүн тартиби, аларды төлөө боюнча милдетти аткаруу учуру (төлөөнүн датасы), бажы алымдарынын, салыктардын, жана башка акча каражаттарынын суммаларын (акчаларды) кайра кайтаруунун (кошо эсептөөнүн) тартиби ушул Кодекстин 7–10-беренелерине ылайык аныкталат.

Эгерде эл аралык почта жөнөтүүлөрү менен жиберилүүчү жеке пайдалануу үчүн товарларга карата чет өлкөлүк валютаны мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөө жүргүзүү талап кылынса, мындай кайра эсептөө мүчө мамлекеттин мыйзамдары менен аныкталуучу бажы органы тарабынан ошол күнү колдонуудагы валюта курсу боюнча жеке пайдалануу үчүн товарларга карата бажы алымдары, салыктар эсептелет.

19. Бирдиктүү коюмдар боюнча алынуучу бажы алымдары, салыктар, же болбосо жыйынды бажы төлөмдөрү түрүндө алынуучу бажы алымдары, салыктар, ушул пункттун экинчи абзацын эске алуу менен, ушул Кодекстин 61-беренесинин 1–3-пункттарына ылайык төлөнүүгө жатат.

Бирликтин бажы аймагына чет өлкөлүк жеке адамдар тарабынан убактылуу алып кирилген жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттарына карата бирдиктүү коюмдар боюнча алынуучу бажы алымдары, салыктар, же болбосо жыйынды бажы төлөмдөрү түрүндө алынуучу бажы алымдары, салыктар аймагында ушул Кодекстин 268-беренесинин 6-пунктунда көрсөтүлгөн жайгдайлар табылган мүчө мамлекетте төлөнүүгө жатат.

20. Бирдиктүү коюмдар боюнча алынуучу бажы алымдары, салыктар, же болбосо жыйынды бажы төлөмдөрү түрүндө алынуучу бажы алымдары, салыктар мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык аныкталган эсептерге төлөнөт, анда ушул берененин 19-пунктуна ылайык ушундай бажы төлөмдөрү төлөнүүсү тийиш.

21. Бирдиктүү коюмдар боюнча алынуучу бажы алымдары, салыктар, же болбосо жыйынды бажы төлөмдөрү түрүндө алынуучу бажы алымдары, салыктар мүчө мамлекеттин валютасында төлөнөт, анда ушул берененин 19-пунктуна ылайык, ушул пункттун экинчи абзацында аныкталган учурду кошпогондо, бажы алымдары, салыктар төлөнүүсү тийиш.

Товарлар келген жерлерде бирдиктүү коюмдар боюнча алынуучу бажы алымдары, салыктар, же болбосо жыйынды бажы төлөмдөрү түрүндө алынуучу бажы алымдары, салыктар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, бажы алымдары, салыктар төлөнүүсү тийиш болгон мүчө мамлекеттин валютасынан башка валютада жүзөгө ашырылышы мүмкүн.

22. Бирдиктүү коюмдар боюнча алынуучу бажы алымдарын, салыктарды, же болбосо жыйынды бажы төлөмдөрү түрүндө алынуучу бажы алымдары, салыктарды төлөө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык накталай эмес тартипте же болбосо накталай акча каражаттары менен (акчалар менен) жүзөгө ашырылат.

23. Бирдиктүү коюмдар боюнча алынуучу бажы алымдарын, салыктарды, же болбосо жыйынды бажы төлөмдөрү түрүндө алынуучу бажы алымдарын, салыктарды төлөөдө ушул Кодекстин 46-беренесинин 1-пунктунун 1–4-пунктчаларында көрсөтүлгөн бажы төлөмдөрү төлөнбөйт.

24. Бажылык декларациялоо ушул главага ылайык жүзөгө ашырылуучу товарларга карата бирдиктүү коюмдар боюнча алынуучу бажы алымдары, салыктар, же болбосо жыйынды бажы төлөмдөрү түрүндө алынуучу бажы алымдары, салыктар жеке адамдар тарабынан бажылык кириштөө орденин же болбосо Комиссия тарабынан аныкталуучу башка

бажы документинин негизинде төлөнөт.

25. Жеке пайдалануу үчүн товарларга карата бажы төлөмдөрү мындай товарларды чыгарууну жүрүзүүчү бажы органы тарабынан, бажылык декларациялоодо декларант тарабынан билдирилген маалыматтардын негизинде, ошондой эле бажылык көзөмөлдөө жүргүзүүнүн натыйжалары боюнча эсептелет.

Бажы органына төлөнүүсү тийиш болгон бажы төлөмдөрүнүн суммаларын аныктоо үчүн зарыл болгон жеке пайдалануу үчүн товарлар жөнүндө толук жана анык маалыматтарды билдирүү милдети декларантка жүктөлөт.

26. Ушул Кодекстин 268-беренесинин 6, 7 жана 15-пункттарында көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда бирдиктүү коюмдар боюнча алынуучу бажы алымдары, салыктар, же болбосо жыйынды бажы төлөмдөрү түрүндө алынуучу бажы алымдары, салыктар бажы органы тарабынан бирдиктүү коюмдар боюнча алынуучу бажы алымдарынын, салыктардын, же болбосо жыйынды бажы төлөмдөрү түрүндө алынуучу бажы алымдарынын, салыктардын эсебине жараша эсептелинет.

Көрсөтүлгөн эсептин таризи, аны толтуруунун жана мындай эсепке өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүүнүн тартиби мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык белгиленет.

267-берене. Жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркы

1. Жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркы, аларга карата жүргүнчүлүк бажылык декларация катары Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралган жана эл аралык почталык жөнөтүүлөрдү коштоочу документтер пайдаланылуучу, эл аралык почталык жөнөтүүлөрдө жиберилүүчү жеке пайдалануу үчүн товарларды кошпогондо, жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркы жөнүндө маалыматтарды камтыган чектерде, эсептерде, биркаларда жана жарлыктарда же мындай товарларды сатып алуу жөнүндө башка документтерде көрсөтүлгөн нарктын негизинде, жеке пайдалануу үчүн товарларды бажылык декларациялоодо жүргүнчүлүк бажы декларациясында билдирилет.

Жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркын бышыктоо үчүн жеке адам тарабынан алардын негизинде жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркы билдирилген, документтердин түп нускалары, ал эми ташып жеткирүүчү тарабынан жеткирилүүчү жеке пайдалануу үчүн товарларга карата – документтердин түп нускалары же болбосо көчүрмөлөрү көрсөтүлөт.

Эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө жиберилүүчү жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркы Бүткүл дүйнөлүк почта Бирлигинин актыларында каралган жана мындай эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштоочу документтерде билдирилет. Мында жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркы катары, эгерде ал Бүткүл дүйнөлүк почта Бирлигинин актыларында каралган документтерде көрсөтүлгөн жеке пайдалануу үчүн товарлардын

наркынан ашкан учурда эл аралык почта жөнөтүмүнүн жарыяланган баалуулугу каралат.

Жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркына аларды ташуу жана камсыздандыруу боюнча чыгымдар кошулбайт.

2. Жеке адам жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркын бышыктоого берилген документтерде камтылган маалыматтардын аныктыгын далилдөөгө укуктуу.

Кошумча жеке адам тарабынан ушундай товарларды чекене сатууну жүзөгө ашыруучу чет өлкөлүк уюмдардын прайс-баракчалары, каталогдору, жарнамалык проспекти жана буклеттери көрсөтүлүшү мүмкүн.

3. Бажы органы өзүнүн карамагында болгон ушундай товарлардын баасы жөнүндө маалыматтардын негизинде төмөнкү учурларда жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркын аныктайт:

1) жеке адамда ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркы жөнүндө маалыматтарды камтыган зарыл документтер болбогондо;

2) эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштоочу Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралган документтерде жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркы жөнүндө маалыматтар болбогондо жана мындай товарларды коштоочу жана эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркы жөнүндө маалыматтарды камтыган документтер болбогондо;

3) декларацияланган жеке пайдалануу үчүн товарлар менен, жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркын бышыктоо үчүн жеке адам тарабынан берилген жеке пайдалануу үчүн товарлар жөнүнө документтерде камтылган маалыматтарды идентификациялоонун мүмкүн эместигинде;

4) эгерде жеке адам ушул берененин 2-пунктуна ылайык жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркын бышыктоого берилген документтерде камтылган маалыматтардын аныктыгын далилдебесе, жеке адам тарабынан берилген, ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн документтер же Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралган, эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштоочу документтер анык эмес маалыматтарды камтыйт деп эсептөөгө негиздүү себептердин болгону;

5) ушундай окшош товарлар сатылган же сооданын демейки (рыноктук) шарттарында сатуу үчүн сунуш кылынган товарлар сатып алынган өлкөдө жеке пайдалануу үчүн товарлардын рыноктук наркы жеке пайдалануу үчүн товарлардын билдирилген наркына туура келбегенде.

4. Жеке пайдалануу үчүн товарлардын наркы жөнүндө маалымат катары бажы органы жеке адам берген маалыматтарды эске алуу менен, анын ичинде ушундай окшош товарларды чекен сатууну жүзөгө ашыруучу чет өлкөлүк уюмдардын каталогдорунда жана сайттарында көрсөтүлгөн маалыматтарды пайдалана алат.

5. Ушул беренени пайдалануунун максаттары үчүн ушуга окшош товар дегенде алып кирилген жеке пайдалануу үчүн товарлардын мүнөздөмөлөрүнө жакын, башкача айтканда, өзүнүн арналышы,

колдонулушу, сапаттык, техникалык жана башка мүнөздөмөлөрү боюнча декларацияланган жеке пайдалануу үчүн товарлар менен салыштырууга болгон мүнөздөмөлөрү бар товарлар түшүнүлөт.

268-берене. Бирликтин бажы аймагына киргизилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлардын ичинен эл аралык почта жөнөтмөлөрүндө жөнөтүлүүчү товарлардан башка жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы төлөмдөрүн, салыктарын төлөө милдетинин жаралышы жана токтотулушу, аларды төлөө мөөнөтү жана эсептелиши

1. Декларанттын Бирликтин бажы аймагына киргизилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлардын ичинен эл аралык почта жөнөтмөлөрүндө жөнөтүлүүчү товарлардан башка, жүргүнчүнүн бажы декларациясын пайдалануу менен бажы декларациясына алынуучу, жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы төлөмдөрүн, салыктарын төлөө милдети бажы органы жүргүнчүнүн бажы декларациясын каттагандан тартып жаралат.

2. Декларанттын Бирликтин бажы аймагына киргизилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлардын ичинен эл аралык почта жөнөтмөлөрүндө жөнөтүлүүчү товарлардан башка, жүргүнчүнүн бажы декларациясын пайдалануу менен бажы декларациясына алынуучу, жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы төлөмдөрүн, салыктарын төлөө милдети төмөнкү жагдайларда токтотулат:

1) бажы алымдарын, салыктарды ушул Кодекске ылайык эсептелген жана төлөнүүгө тийиш болгон көлөмдө төлөө жана төлөтүп алуу милдеттери аткарылганда;

2) Бирликтин бажы чек арасынан бажы алымдарын, салыктарын төлөбөстөн өткөрүлүүчү же бажы алымдарын, салыктарын төлөбөстөн киргизилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарларды, эгерде ушул Кодекстин 266-беренесинин 8-пунктуна ылайык мындай товарларды колдонуу жана (же) пайдалануу боюнча чектөөлөр белгиленбесе, аларды эркин айланууга чыгарганда;

3) жеке пайдаланууга арналган товарларды колдонуу жана (же) пайдалануу боюнча чектөөлөрдүн ушул Кодекстин 266-беренесинин 8-пунктуна ылайык белгиленген мөөнөтү аяктаганда, бирок бул аралыкта бажы алымдарынын, салыктарынын ушул берененин 7-пунктунда белгиленген төлөө мөөнөтү келе элек болушу шарт;

4) Бирликтин бажы аймагына убактылуу киргизилген жеке пайдаланууга арналган товарлар Бирликтин бажы аймагында туруу мөөнөтү аяктаганга чейин бул аймактан чыгарылганда;

5) Бирликтин бажы аймагына убактылуу киргизилген жеке пайдаланууга арналган товарлар Бирликтин бажы аймагында туруу мөөнөтү

аяктагандан кийин бул аймактан төмөнкү бир жолку шарттарды сактап чыгарылганда;

мындай товарларды Бирликтин бажы аймагынан чыгаруу максатында бажылык декларациялоого алуу иши убактылуу киргизилген, жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарынын Бирликтин бажы аймагында туруу мөөнөтү аяктаган күндөн тартып 6 айдан кечикпестен же Комиссия тарабынан аныкталган андан узагыраак мөөнөттөн кечикпестен аткарылат;

ушул берененин 6-пунктунун 1-пунктчасына ылайык мындай транспорт каражаттарынын бажы алымдарын, салыктарын төлөө мөөнөтү келе электе;

6) ушул берененин 6-пунктунда белгиленген бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү келе электе, жеке пайдаланууга арналган мындай транспорт каражаттарын ушул Кодекстин 264-беренесинин 5-пунктунун экинчи абзацына ылайык бажылык жол-жоболоштурганда;

7) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык жол кырсыгынан же башка кырсыктан улам, же болбосо ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый эскирүүсүнөн товарлардын кайткыс жоголгонунан улам жеке пайдаланууга арналган товарлардын жок кылынган жана (же) кайткыс жоголгон фактысын бажы органы тааныганда токтотулат. Ушул беренеге ылайык товарлар жок кылынган же кайткыс болуп жоголгонго чейин жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү келип калган учурлары эске алынбайт;

8) мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык жеке пайдаланууга арналган товарлар ошол мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискацияланганда же айландырылганда;

9) бажы органы жүргүнчүнүн бажы декларациясын каттоо убагында жаралган бажы алымдарын, салыктарды төлөө милдетине байланыштуу жеке пайдаланууга арналган товарларды чыгаруудан баш тартканда;

10) жүргүнчүнүн бажы декларациясын каттоо убагында жаралган бажы алымдарын, салыктарды төлөө милдетине байланыштуу, ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык, жүргүнчүнүн бажы декларациясын чакырып алганда;

11) бажы алымдарын, салыктарды төлөө милдетине байланыштуу, ушул Кодекстин 51-главасына ылайык, жеке пайдаланууга арналган товарлар бажы органы тарабынан кармалганда;

12) кылмыш тууралуу билдирүүнү текшерүүнүн, кылмыш ишинин же административдик мыйзам бузуу (административдик процесстин) тууралуу иштин жүрүшүндө тартылып алынган же камакка алынган жеке пайдаланууга арналган товарлар, эгерде мурда мындай товарлар эркин айланууга чыгарылбаса, аларды кайтарып берүү тууралуу чечим чыгарылган мындай жеке пайдаланууга арналган товарлар убактылуу сактоого алынышы же ушул Кодекске ылайык чыгарылышы тууралуу чечим кабыл алынганга

чейин алардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети жаралганда;

13) ушул Кодекстин 270-беренесинин 5-пунктунда көрсөтүлгөн учурларда;

14) ушул Кодекстин 270-беренесинин 10-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөн учурларда;

15) жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарды төлөтүп алуу мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык натыйжасыз деп табылган учурларда, ушул Кодекстин 270-беренесинин 11-пунктунун 4-пунктчасына ылайык ошол бажы алымдарын, салыктарды төлөтүп алуу чаралары кабыл алынбаганда;

16) ушул Кодекстин 270-беренесинин 11-пунктунун 5-пунктчасына ылайык жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарды төлөтүп алуу чаралары кабыл алынбаганда.

3. Жеке пайдаланууга арналган бир эле товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети ар башка адамдарда ар кандай жагдайлардан улам жана (же) бир канча жолу жаралып калса, муну менен бирге бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети бир мүчө мамлекетте жаралып, ал эми бажы алымдарын, салыктарды төлөө милдетин токтотуучу жагдайлар жана бажы органдарынын мындай жагдайларды бышыктоо боюнча өз ара аракеттенүүсүнүн тартиби башка мүчө мамлекетте жаралса, Комиссия бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдетин токтотуучу жагдайларды аныктоого укуктуу.

4. Эркин айланууга чыгаруу үчүн декларацияланган, жеке пайдаланууга арналган товарлардын ичинен эл аралык почта жөнөтмөлөрү аркылуу өткөрүлүүчү товарлардан башкасынын бажы төлөмдөрүн, салыктарын төлөө милдети жеке пайдаланууга арналган товарлар эркин айланууга чыгарылганга чейин аткарылат (бажы алымдары, салыктар төлөнөт).

5. Убактылуу киргизилген, жеке пайдалануу үчүн арналган транспорт каражаттарынын бажы төлөмдөрүн, салыктарын төлөө милдети ушул Кодекстин 6-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайларда аткарылат.

6. Ушул берененин 5-пунктунда көрсөтүлгөн товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө мөөнөтү катары төмөнкү жагдайлар орун алгандагы учурлар саналат:

1) жеке пайдаланууга арналган мындай транспорт каражаттарын ушул Кодекстин 264-беренесинин талаптарын бузуу менен башка адамдарга өткөрүп бергенде – өткөрүп берген күнү, эгерде бул күн белгиленбесе, - жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарынын Бирликтин бажы аймагында убактылуу туруусу үчүн чыгарылган күнү;

2) жеке пайдаланууга арналган мындай транспорт каражаттарын алардын Бирликтин бажы аймагында убактылуу туруу мөөнөтүнүн аралыгында жоготуп алганда (жол кырсыгынын же башка адам жеңе алгыс кырсыктын айынан транспорт каражатынын жок кылынган жана (же) кайтарымызсыз жоголгон учурлары эске алынбайт) – жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарынын жоголгон күнү, эгер бул күн

аныкталбаса, – жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарынын Бирликтин бажы аймагында убактылуу туруусу үчүн чыгарылган күнү;

3) жеке пайдаланууга арналган мындай транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагынан чыгарылбаганына байланыштуу бул аймакта туруп калганда – ушул Кодекстин 264-беренесинин 1 жана 2-пункттарына ылайык мындай транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагында убактылуу туруучу мөөнөттүн акыркы күнү.

7. Бажы алымдарынан, салыктардан бошотуу менен киргизилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарларга карата бажы алымдарын, салыктарды төлөө милдети ушул Кодекстин 266-беренесинин 8-пунктуна ылайык бекитилген бажы алымдарынан, салыктардан бошотуу менен киргизүү шарттарын жана (же) мындай товарларды колдонуу жана (же) пайдалануу боюнча чектөөлөрдү бузуу менен аракеттенгенде аткарылат.

Жогоруда аталган жагдай орун алганда, бажы алымдарынын, салыктарынын төлөө мөөнөтү катары аталган иш-аракеттердин биринчи күнү саналат, эгер бул күн аныкталбаса, жеке пайдаланууга арналган товарлардын чыгарылган күнү саналып калат.

8. Жеке пайдаланууга арналган транспорт каражатын ушул Кодекстин 264-беренесинин 9-пунктунун 2-пунктчасына ылайык Бирликтин бажы аймагынан чыгаруу үчүн өткөрүп берген учурда убактылуу киргизилген мындай транспорт каражатын өткөрүп алган адам бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдетине декларант менен биргеликте жоопкерчиликтүү болот.

9. Убактылуу киргизилүүчү жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарын ушул Кодекстин 264-беренесиндеги талаптарды бузуу менен башка адамдарга өткөрүп берген учурда мындай адамдар бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдетине жеке пайдаланууга арналган мындай транспорт каражаттарынын декларанты менен бирге жоопкерчиликтүү болушат.

10. Убактылуу киргизилүүчү жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарын эркин айланууга чыгаруу максатында бажылык декларациялоодо, ошондой эле ушул берененин 6-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар орун алганда, бажы алымдары, салыктары жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттары эркин айланууга чыгарылганда төлөнгөн сымал төлөнөт.

Мындай транспорт каражаттарына карата бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн бажы алымдарынын, салыктарынын бажы органы тарабынан жүргүнчүнүн бажы декларациясы катталган күнкү чендери пайдаланылат. Бул чендерге ылайык жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагына убактылуу киргизүү максатында чыгарылышкан.

11. Ушул берененин 7-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар орун алганда, бажы алымдарынан, салыктардан бошотуу менен киргизилген жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдары, салыктары бажы органы тарабынан жүргүнчүнүн бажы декларациясы катталган күндөгү эсептелген суммасы түрүндө төлөнөт. Бул суммага ылайык жеке

пайдаланууга арналган товарлар эркин айланууга чыгарылган жана бажы алымдарынан, салыктарынан бошотулганынан байланыштуу алар төлөнгөн эмес.

12. Ушул Кодекстин 259-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн жеке жактардын жеке пайдаланууга арналган товарларынын бажы төлөмдөрүн, салыктарын төлөө милдети жеке пайдаланууга арналган мындай товарларды өзүнүн туруктуу же убактылуу жашаган жеринде убактылуу сактоочу бул адамда (жеке жакта) жеке пайдаланууга арналган мындай товарларды убактылуу сактоо үчүн берилген арыз бажы органы тарабынан катталгандан тартып жаралат.

13. Ушул Кодекстин 259-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн жеке жактардын жеке пайдаланууга арналган товарларынын бажы төлөмдөрүн, салыктарын төлөө милдети жеке пайдаланууга арналган мындай товарларды өзүнүн туруктуу же убактылуу жашаган жеринде убактылуу сактоочу бул адамда (жеке жакта) төмөнкү учурларда токтотулат:

1) бажы төлөмдөрүн, салыктарды ушул Кодекске ылайык эсептелген жана төлөнүүсү тийиш болгон көлөмдө төлөө жана төлөтүп алуу милдеттери аткарылганда;

2) эгер ушул Кодекстин 266-беренесинин 8-пунктуна ылайык жеке пайдаланууга арналган мындай товарларды колдонуу жана (же) пайдалануу боюнча чектөөлөр бекитилбесе, бажы алымдарынан, салыктардан бошотуу менен киргизилүүчү жеке пайдаланууга арналган мындай товарлар эркин айланууга чыгарылганда;

3) жеке пайдаланууга арналган мындай товарлар Бирликтин бажы аймагынан убактылуу сактоо мөөнөтү өтүп кеткенге чейин чыгарылганда;

4) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык жол кырсыгынан же башка кырсыктан улам, же болбосо ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый эскирүүсүнүн айынан товарлардын кайткыс жоголгонунан улам жеке пайдаланууга арналган товарлардын жок кылынган жана (же) кайткыс жоголгон фактысын бажы органы тааныганда токтотулат. Ушул беренеге ылайык товарлар жок кылынган же кайткыс болуп жоголгонго чейин жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү келип калган учурлары эске алынбайт;

5) мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык жеке пайдаланууга арналган товарлар ошол мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискацияланганда же айландырылганда;

6) товарларды мамлекеттин пайдасы үчүн жок кылуу бажылык жолжобосуна же баш тартуу бажылык жол-жобосуна алганда;

7) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык жеке пайдаланууга арналган товарлар бажы алымдарын, салыктарды төлөө милдетине байланыштуу бажы органы тарабынан кармалганда;

8) ушул Кодекстин 270-беренесинин 5-пунктунда көрсөтүлгөн учурларда;

9) ушул Кодекстин 270-беренесинин 10-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөн учурда;

10) жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарды төлөтүп алуу мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык натыйжасыз деп табылган учурларда, ушул Кодекстин 270-беренесинин 11-пунктунун 4-пунктчасына ылайык ошол бажы алымдарын, салыктарды төлөтүп алуу чаралары кабыл алынбаганда;

11) ушул Кодекстин 270-беренесинин 11-пунктунун 5-пунктчасына ылайык жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарды төлөтүп алуу чаралары кабыл алынбаганда.

14. Ушул Кодекстин 259-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн физикалык жактардын жеке пайдаланууга арналган товарларынын убактылуу сактоодо тургандагы бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети ушул берененин 15-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар орун алганда аткарылат.

15. Ушул берененин 14-пунктунда көрсөтүлгөн товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө мөөнөтү катары төмөнкү жагдайлар орун алгандагы учурлар саналат:

1) жеке пайдаланууга арналган мындай товарларды жоготуп алганда (жол кырсыгынын же башка адам күч жеткис кырсыктын айынан жок кылынган жана (же) кайтарымсыз жоголгон учурлары, же болбосо ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) талаптагыдай шарттарында табигый эскирүүсүнөн улам жок болгон учурлары эске алынбайт) – жеке пайдаланууга арналган товардын жоголгон күнү, эгерде бул күн аныкталбаса, - жеке пайдаланууга арналган товарларды убактылуу сактоо үчүн берилген арызды бажы органы каттаган күнү;

2) жеке пайдаланууга арналган мындай товарды башка адамга өткөрүп берген учурда – өткөрүп берген күнү, эгер мындай күн аныкталбаса, - жеке пайдаланууга арналган товарларды убактылуу сактоо үчүн берилген арызды бажы органы каттаган күнү.

16. Ушул берененин 15-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар орун алганда, бажы алымдары, салыктары жеке пайдаланууга арналган товарлар эркин айланууга чыгарылганда төлөнгөн сымал төлөнөт.

Мындай товарларга карата төлөнүүчү бажы алымдарын, салыктарды эсептөө үчүн бажы алымдарынын, салыктарынын төлөө мөөнөтү болуп саналган күндөгү чендери колдонулат.

17. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан бул мүчө мамлекетке туруктуу жашоо үчүн көчүп келүү, качкын статусун же аргасыз көчүп келген адамдын статусун алуу ою бар чет өлкөлүк адам аркылуу өткөрүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдетинин пайда болуусунун, токтотулуусунун жана бул бажы алымдары менен салыктарды төлөө мөөнөтүнүн башкача жагдайлары бекитилиши мүмкүн.

18. Бул мүчө мамлекетке туруктуу жашоо үчүн көчүп келүү жана бул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык качкын статусун же аргасыз көчүп

келген адамдын статусун алуу ниети бар чет өлкөлүк адам аркылуу өткөрүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарларга карата ушул Кодекстин 103-беренесинин жоболору колдонулбайт.

19. Бажы декларациясы туура эмес болгон жеке пайдаланууга арналган товарлар Бирликтин бажы чек арасынан мыйзамсыз өткөрүлгөндө, бажы алымдары, салыктары, ушул пункттун экинчи абзацында белгиленген учурдан башка учурларда, ушул бөлүмдө көрсөтүлгөндөй эсептелет. Жеке пайдаланууга арналган товарларды бажылык декларациялоодо төлөнгөн бажы алымдары, салыктары кайталап төлөнбөйт (төлөтүп алынбайт), ал бажы алымдарынын, салыктарынын ашыкча төлөнгөн же төлөтүлүп алган суммалары ушул Кодекске ылайык кайтарылып берилет.

Бирликтин бажы аймагына киргизилип жаткан учурда ушул бөлүмдүн жоболоруна ылайык жеке пайдаланууга арналган товарларга кирбеген товарларды жеке жак жеке пайдаланууга арналган товарлар катары киргизип жиберип, аларды эркин айланууга чыгарып жиберген фактылары аныкталган учурларда мындай товарларга салынуучу бажы алымдары, салыктары ушул Кодекстин II бөлүгүнө ылайык эсептелет.

269-берене. Бирликтин бажы аймагына эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу киргизилүүчү (киргизилген), жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө мөөнөтүнүн жаралышы жана токтотулушу, аларды төлөө мөөнөтү жана эсептелиши

1. Бирликтин бажы аймагына эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу киргизилүүчү (киргизилген), жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети төмөнкү адамдарда жаралат:

1) эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө жиберилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарларга карата жүргүнчү бажы декларациясын бажы органы каттагандан тартып, эгер мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында жүргүнчүнүн бажы декларациясын каттоо каралбаса – убактылуу сактоого жайгаштыргандан тартып, почта байланышынын дайындалган операторунда;

2) почта байланышынын дайындалган оператору көрсөтүлгөн адамдын дарегине жеке пайдаланууга арналган товарлар түшкөндүгү тууралуу билдирүү жибергенден тартып, эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө жиберилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлардын алуучусунда.

2. Почта байланышынын дайындалган операторунун Бирликтин бажы аймагына эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу киргизилүүчү (киргизилген), жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети төмөнкү жагдайларда токтотулат:

1) бажы төлөмдөрүн, салыктарды ушул берененин 6-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар орун алганда, ушул бөлүмгө ылайык эсептелген жана төлөнүүсү тийиш болгон көлөмдө төлөө жана төлөтүп алуу милдеттери аткарылганда;

2) Бирликтин бажы чек арасынан бажы алымдарын, салыктарды

төлөбөстөн өткөрүлүүчү же бажы алымдарынан, салыктардан бошотулуу менен киргизилүүчү товарлар эркин айланууга чыккандан кийин аларды алуучуга бергенде;

3) жеке пайдаланууга арналган товарлардын алуучусу тарабынан төлөнгөн бажы алымдарын, салыктарды мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталган эсепке киргизгенде;

4) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык жол кырсыгынан же башка кырсыктан улам, же болбосо ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый эскирүүсүнүн айынан товарлардын кайткыс жоголгонунан улам жеке пайдаланууга арналган товарлардын жок кылынган жана (же) кайткыс жоголгон фактысын бажы органы тааныганда токтотулат. Ушул беренеге ылайык товарлар жок кылынган же кайткыс болуп жоголгонго чейин жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү келип калган учурлары эске алынбайт;

5) мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык жеке пайдаланууга арналган товарлар ошол мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискацияланганда же айландырылганда;

6) ушул Кодекстин 286-беренесинин 14 жана 7-пунктуна ылайык жеке пайдаланууга арналган товарларды алардын алуучусуна кайтарып бергенде.

3. Эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө жиберилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлардын алуучусунун Бирликтин бажы аймагына эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу киргизилүүчү (киргизилген), жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети төмөнкү жагдайларда токтотулат:

1) бажы төлөмдөрүн, салыктарды ушул бөлүмгө ылайык эсептелген жана төлөнүүсү тийиш болгон көлөмдө төлөө жана төлөтүп алуу милдеттери аткарылганда;

2) эгер ушул Кодекстин 266-беренесинин 8-пунктуна ылайык жеке пайдаланууга арналган мындай товарларды колдонуу жана (же) пайдалануу боюнча чектөөлөр бекитилбесе, Бирликтин бажы чек арасынан бажы алымдарын, салыктарды төлөбөстөн өткөрүлүүчү, же бажы алымдарынан, салыктардан бошотуу менен киргизилүүчү жеке пайдаланууга арналган мындай товарлар эркин айланууга чыгарылгандан кийин аларды алуучуга бергенде;

3) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык жол кырсыгынан же башка кырсыктан улам, же болбосо ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый эскирүүсүнүн айынан товарлардын кайткыс жоголгонунан улам жеке пайдаланууга арналган товарлардын жок кылынган жана (же) кайткыс жоголгон фактысын бажы органы тааныганда токтотулат. Ушул беренеге ылайык товарлар жок кылынган же кайткыс болуп жоголгонго чейин жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү келип калган учурлары эске

алынбайт;

4) мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык жеке пайдаланууга арналган товарлар ошол мүчө мамлекеттин (пайдасына) конфискацияланганда же алынганда;

5) ушул Кодекстин 286-беренесинин 14 же 17-пунктуна ылайык жеке пайдаланууга арналган товарларды алардын алуучусуна кайтарып бергенде.

4. Бирликтин бажы аймагына эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу киргизилүүчү (киргизилген), жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдетин аткаруу (бажы алымдары, салыктары төлөнөт) жеке пайдаланууга арналган товарлардын алуучусуна мындай товарлар ага берилгенге чейин жүктөлөт.

5. Бирликтин бажы аймагына эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу киргизилүүчү (киргизилген), жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети, ушул берененин 6-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар орун алганда, почта байланышынын дайындалган операторуна жүктөлөт.

6. Ушул берененин 5-пунктунда көрсөтүлгөн товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө мөөнөтү катары төмөнкү жагдайлар орун алгандагы учурлар саналат:

1) жеке пайдаланууга арналган мындай товарларды жоготуп алганда (жол кырсыгынын же башка күч жеткис кырсыктын айынан жок кылынган жана (же) кайтарымыз жоголгон учурлары, же болбосо ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) талаптагыдай шарттарында табигый эскирүүсүнөн улам жок болгон учурлары эске алынбайт) – жеке пайдаланууга арналган товардын жоголгон күнү, эгер бул күн аныкталбаса, - мындай жоготууну бажы органы аныктаган күнү;

2) жеке пайдаланууга арналган товарларды бажы төлөмдөрүн, салыктарды төлөбөстөн эле берген учурда – мындай товарлардын берилген күнү, эгерде бул күн аныкталбаса, - берилген күндү бажы органы аныктаган күн.

7. Ушул берененин 6-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар орун алганда, бажы алымдары, салыктары жеке пайдаланууга арналган товарлар эркин айланууга чыгарылганда төлөнгөн сымал төлөнөт.

Мындай товарларга карата төлөнүүчү бажы алымдарын, салыктарын эсептөө үчүн бажы алымдарынын, салыктарынын эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө жиберилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарларга карата жүргүнчү бажы декларациясын бажы органы каттаган күнкү коюмдары колдонулат.

270-берене. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдетинин аткарылышы жана мындай бажы алымдарын, салыктарды төлөтүп алуунун тартиби

1. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын,

салыктарын төлөө милдети бул салыктардын төлөөчүсүнө, ошондой эле ушул Кодекске ылайык бажы алымдарын, салыктарын төлөөгө, эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында башкача белгиленбесе, алардын төлөөчүсү менен бирге бирдей жоопкерчиликтүү болгон адамдарга жүктөлөт. Эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралса, алар бажы алымдарын, салыктарын төлөө боюнча субсидиардык жоопкерчиликке ээ болушат.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдетин башка адамдарга жүктөө мүмкүнчүлүгү да бекитилиши мүмкүн.

2. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети ушул Кодекстин 266, 268 жана 269-беренелерине ылайык бекитилген тартипте жана мөөнөттө аткарылып, ушул Кодекске ылайык эсептелген жана төлөнүүсү тийиш болгон өлчөмдө төлөнөт.

Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети, эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жеке жак дайын-дарексиз же төлөөгө жарамсыз деп таанылса, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аткарылат.

3. Эгерде салык төлөөчү бажы төлөмдөрүн, салыктарын төлөө милдетин ушул Кодексте көрсөтүлгөн мөөнөттө аткарбаса же тийиштүү деңгээлде аткарбаса, ага туум жазылат.

Туумду эсептөө, төлөө, өндүрүү жана кайтарып берүү иштери ушул Кодекстин 266-беренесинин 19-пунктуна ылайык бажы алымдары, салыктары төлөнө турган мүчө мамлекетте ошол мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык аткарылат.

Ушул Кодекстин 268-беренесинин 3-пунктуна ылайык Комиссия тарабынан аныкталган тартипте бажы алымдарын, салыктарын өндүрүүчү бажы органы бажы алымдарын, салыктарын төлөөнү токтото турган жагдайлар орун алгандыгы тууралуу тастыктама алгандан кийин туумдар төлөнбөйт.

4. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети аткарылбаса же тийиштүү деңгээлде аткарылбаса, бажы органы мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында көрсөтүлгөн тартипте жана мөөнөттө бажы алымдарынын, салыктарынын төлөөчүсүнө, ошондой эле ушул Кодекске ылайык бул салыктардын төлөөчүсү менен бирге бажы алымдарын, салыктарын төлөөгө бирдей жоопкерчиликтүү болгон адамдарга, эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган болсо, бажы алымдарын, салыктарын төлөө боюнча субсидиардык жоопкерчиликке ээ болгон адамдарга, ушул берененин 5-пунктунда каралган жана ушул берененин 6-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында бекитилген учурлардан башка учурларда бажы алымдары, салыктары белгиленген мөөнөттө төлөнбөгөндүгү тууралуу маалымкат жиберет.

Аталган маалымкаттын формасы, андагы коюлган талаптарды аткаруунун тартиби жана мөөнөтү мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бекитилет.

Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдары, салыктары ушул Кодекстин 266-беренесинин 19-пунктуна ылайык бир мүчө мамлекетте төлөнүүгө тийиш болсо, ал эми ушул берененин 12-пунктунун экинчи абзацына ылайык бажы алымдарын, салыктарын өндүрүп алууну башка мүчө мамлекеттин бажы органы ишке ашырса, аталган маалымкат бажы алымдарын, салыктарын ушул Кодекске тиркелген №1 тиркемеде көрсөтүлгөн тартипте өндүрүп алуу үчүн зарыл болгон документтерди алгандан кийин бажы алымдарын, салыктарын өндүрүүчү бажы органы тарабынан жиберилет.

5. Бажы органы ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн кабарлама катты төмөнкү учурларда жибербейт:

1) жеке пайдаланууга арналган товарлар чыгарылгандан кийин бажылык киреше ордеринде же ушул Кодекстин 266-беренесинин 24-пунктуна ылайык Комиссия тарабынан аныкталган башка бажы документинде, ушул Кодекске ылайык бажы алымдарын, салыктарын эсептөө үчүн валюталар курсун пайдаланган күндөгү курс боюнча баарын кошкондо 2 еврого тең келген суммадан ашпаган өлчөмдө эсептелген бажы алымдары, салыктары төлөнбөгөн фактысы аныкталганда;

2) бажы алымдарынын, салыктарынын ушул Кодекстин 266-беренесинин 26-пунктунда көрсөтүлгөн эсебинде, ушул Кодекске ылайык бажы алымдарын, салыктарын эсептөө үчүн валюталар курсун пайдаланган күндөгү курс боюнча баарын кошкондо 2 еврого тең келген суммадан ашпаган өлчөмдө эсептелген бажы алымдары, салыктары төлөнбөгөн фактысы аныкталганда;

6. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында ушул берененин 5-пунктунда көрсөтүлгөндөн башка учурлар көрсөтүлүшү мүмкүн, аларга ылайык ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн маалымкат жиберилбейт.

7. Ушул берененин 5-пунктунда көрсөтүлгөн учурларда жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети токтотулат.

8. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети ушул берененин 4-пунктуна ылайык жиберилген маалымкатта көрсөтүлгөн мөөнөттө аткарылбаса же тийиштүү деңгээлде аткарылбаса, ошондой эле ушул берененин 6-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген учурларда мындай маалымкатта жиберилбесе, жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын өндүрүүчү бажы органы ушул Кодекстин 11-бөлүмүнө ылайык ушул беренени эске алуу менен бажы алымдарын, салыктарын өндүрүп алуу боюнча чараларды көрөт.

9. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын өндүрүү чараларына ушул Кодекстин 68-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн чаралар кирет.

10. Ушул Кодекстин 68-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн чараларга кошумча мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан бажы алымдарын, салыктарын өндүрүүнүн салыгы төлөнбөгөн товардын эсебинен

өндүрүү чарасы жана жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы төлөмдөрүн, салыктарын өндүрүүнүн башка дагы чаралары бекитилиши мүмкүн.

Бажы алымдары, салыктары төлөнбөгөн жеке пайдаланууга арналган товарлардын эсебинен өндүрүү чарасы мындай товарларга карата бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдетин токтотот.

11. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын өндүрүү чаралары төмөнкү учурларда кабыл алынбайт:

1) мүчө мамлекеттин мыйзамдары тарабынан бекитилип, ошол мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан ишке аша турган жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын өндүрүү мөөнөтү бүтүп калганда;

2) жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети бажы алымдарынын, салыктарынын төлөнгөндүгүнө байланыштуу же ушул Кодекстин 268-беренесинин 2 жана 13-пункттарында жана 269-беренесинин 2 жана 3-пункттарында каралган башка жагдайларга байланыштуу токтогондо;

3) жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети ушул берененин 10-пунктунун экинчи абзацына ылайык бажы алымдарын, салыктарын өндүрүү чаралары колдонулганына байланыштуу токтогондо;

4) бажы алымдарынын, салыктарынын өндүрүп алууга мүмкүн болбогон суммалары аларды өндүрүүчү бажы органы тийиштүү болгон мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык төлөтүү пайдасыз деп таанылганда;

5) ушул Кодекске ылайык жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдетине ээ болгон жеке жак каза болуп калганда же мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык аны каза болду деп жарыялаганда;

6) өндүрүүчү бажы органы тийиштүү болгон мүчө мамлекеттин мыйзамдарында бегиленген башка учурларда.

12. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдары, салыктары ушул Кодекстин 69-беренесинде көрсөтүлгөн бажы органдары тарабынан ушул пункттун экинчи абзацындагы жоболорду эске алуу менен өндүрүлөт.

Ушул Кодекстин 268-беренесинин 6-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар орун алганда, бажы алымдары, салыктары аймагында мындай жагдайлар аныкталган мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан өндүрүлөт, ал эми Бириктик бажы аймагына чет өлкөлүк жарандар тарабынан убактылуу киргизилген жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарынын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдетин камсыз кылуу иши ошол мүчө мамлекеттин бажы органына жүктөлөт.

Бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдетин камсыз кылуунун эсебинен бажы алымдарын, салыктарын өндүрүүдө жана алардын өндүрүлгөн суммасын бажы алымдары, салыктары төлөнүүсү тийиш болгон мүчө мамлекетке которууда бажы органдарынын өз ара аракеттенүүсү ушул

Кодекске тиркелген №1 тиркемеде каралган тартипте, ал эми бул тиркеме менен жөнгө салынбаган бөлүгүндө Комиссия тарабынан аныкталган тартипте ишке ашырылат.

13. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын өндүрүп алууга мүмкүн болбогон бажы алымдарынын, салыктарынын, бажы жыйымдарынын, туумдарынын суммалары буларды өндүрө турган бажы органы тийиштүү болгон мүчө мамлекеттин мыйзамдары тарабынан бекитилген тартипте жана негизде өндүрүү пайдасыз деп табылып, эсептен чыгарылып салынат.

14. Комиссия жеке пайдаланууга арналган бир эле товарга карата бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети ар кандай жагдайлардан улам жана (же) бир канча жолу жаралып калган учурларда бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдетинин аткарылыш өзгөчөлүктөрүн жана, эгерде ушул Кодекске ылайык бажы алымдары, салыктары ар кайсы мүчө мамлекеттерде ар башка жагдайлардан улам төлөнүүсү тийиш болгон учурларда, бажы органдарынын өз ара аракеттенүү тартибин аныктоого укуктуу болот.

271-берене. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдетин аткаруу

1. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети мындай товарларды ушул Кодекстин 259-беренесинин 9-пунктунун экинчи абзацында, 264-беренесинин 3,4 жана 9-пункттарында каралган учурларда, ошондой эле мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген башка учурларда бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырылганда аткарылат.

2. Ушул Кодекстин 263-беренесине ылайык жеке пайдаланууга арналган товарлар бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырылганда, ушул Кодекстин 146-беренесинин 4-пунктунда каралган учурларда, ошондой эле төмөнкү учурларда да жеке пайдаланууга арналган товарларга карата бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдеттендирилбейт:

1) мүчө мамлекетке туруктуу жашоо үчүн отурукташкан, ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык качкын статусун же аргасыз көчүп келген адамдын статусун алган чет өлкөлүк жеке жак мындай статусун тастыктоочу документтерди көрсөтүү шарты менен жеке пайдаланууга арналган товарларды Бирликтин бажы аймагына киргизгенде;

2) мүчө мамлекетке туруктуу жашоо үчүн отурукташуу, ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык качкын статусун же аргасыз көчүп келген адамдын статусун алуу ниети бар чет өлкөлүк жеке жак мындай ниетин тастыктоочу документтерди көрсөтүү шарты менен жеке пайдаланууга арналган товарларды Бирликтин бажы аймагына киргизгенде;

3) ушул Кодекстин 263-беренесинин 1-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн жеке пайдаланууга арналган товарлар Бирликтин бажы аймагына Бирликтин бажы аймагынан тышкаркы аймакта жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн башчылары, мүчө мамлекеттердин

дипломатиялык өкүлчүлүктөрүнүн дипломатиялык жана административдик-техникалык персоналынын мүчөлөрү, консулдук мекемелердин башчылары жана башка консулдук кызмат адамдары, мүчө мамлекеттердин консулдук мекемелеринин консулдук кызматкерлери, мүчө мамлекеттердин эл аралык уюмдар алдындагы өкүлчүлүктөрүнүн кызматкерлери, алар менен чогуу жашаган үй-бүлө мүчөлөрү жана мындай адамдардын атынан же алардын тапшырмасы боюнча аракеттенген башка адамдар тарабынан, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык берилген, мындай товарларды бажы алымдарынан, салыктарынан бошотуу менен киргизүү шарттарынын сакталгандыгын тастыктоочу документтерди көрсөтүү менен киргизилгенде аткарылбайт. Комиссия аталган адамдар тарабынан бажы алымдарынан, салыктарынан бошотуу менен киргизүү шарттарынын сакталгандыгын тастыктоочу, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык берилүүчү документтердин тизмесин түзөт жана аны Бирликтин Интернет желесиндеги расмий сайтына жайгаштырат;

4) ушул Кодекстин 263-беренесинин 1-пунктунун 4-пунктчасында көрсөтүлгөн жеке пайдаланууга арналган товарлар Бирликтин бажы аймагына Бирликтин бажы аймагында жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн кызматкерлери, консулдук мекемелердин жумушчулары, мамлекеттердин эл аралык уюмдар алдындагы өкүлчүлүктөрүнүн персоналы (кызматкерлери, кызмат адамдары), эл аралык уюмдар жана алардын өкүлчүлүктөрү, башка уюмдар жана алардын өкүлчүлүктөрү, алар менен чогуу жашаган үй-бүлө мүчөлөрү тарабынан (алар өзүлөрүнүн мындай кызматкер, жумушчу, персонал же үй-бүлө мүчөсү экендигин бышыктаган шартта гана) киргизилгенде;

5) ушул Кодекстин 263-беренесинин 1-пунктунун 5-пунктчасында көрсөтүлгөн жеке пайдаланууга арналган товарлар Бирликтин бажы аймагына дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн жана консулдук мекемелердин башчылары, дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн дипломатиялык персоналынын мүчөлөрү жана консулдук мекемелердин консулдук кызмат адамдары, алардын чогуу жашаган үй-бүлө мүчөлөрү тарабынан (алар өзүлөрүнүн жогорудагыдай кызматкерлер экендигин жана үй-бүлө мүчөлөрү экендигин бышыктаган шартта гана) киргизилгенде;

6) жеке пайдаланууга арналган товарлар бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна алынган мүчө мамлекеттин мыйзамдарында каралган башка учурларда.

3. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети бажы алымдарынын, салыктарынын төлөөчүсүнө жүктөлөт. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы алымдарынын, салыктарынын төлөөчүсүнүн ордуна бажы алымдарын, салыктарын төлөөгө укуктуу болгон башка адамдар белгилениши мүмкүн.

Эгер жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети мындай бажы алымдарынын, салыктарынын төлөөчүсү болуп саналбаган адамдар тарабынан аткарылса, мындай адамдар бажы алымдарын, салыктарын төлөөгө бажы алымдарынын, салыктарынын

төлөөчүсү менен биргеликте бирдей жоопкерчиликти жүзүшөт.

4. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети, ушул Кодекстин 146-беренесинин 7-пунктунда көрсөтүлгөн учурлардан, ошондой эле ушул пункттун экинчи жана үчүнчү абзацтарында каралган учурлардан башка учурларда, товарларды чыгаруучу бажы органына жүктөлөт.

Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын ушул Кодекстин 259-беренесинин 9-пунктунун экинчи абзацына ылайык төлөө милдети убактылуу сактоодо турган, жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаты катары саналган авто- жана мототранспорт каражаттарын жана (же) авто- жана мототранспорт каражаттарынын чиркемелерин пайдаланууга уруксат берилген бажы органына жүктөлөт.

Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын ушул Кодекстин 264-беренесинин 9-пунктунун биринчи пунктчасына ылайык төлөө милдети жеке пайдаланууга арналган транспорт каражаттарын өткөрүп берүүсүнө уруксат берилген бажы органына жүктөлөт.

5. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдети ушул Кодекстин 63-беренесинин 1-пунктунда же мүчө мамлекеттердин ушул Кодекстин 63-беренесинин 2-пунктуна ылайык бекитилген мыйзамдарында көрсөтүлгөн жолдор аркылуу жана ушул Кодекске ылайык бекитилген тартипте аткарылат.

Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдары тарабынан бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган жеке пайдаланууга арналган товарлардан башка жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдетинин аткарылышын камсыз кылуунун белгилүү бир жолдору сунушталышы мүмкүн.

6. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарынын, салыктарынын милдеттүү төлөнүүгө тийиш болгон өлчөмү мындай товарлар эркин айланууга чыгарылганда төлөнө турган бажы алымдарынын, салыктарынын суммасы катары аныкталат.

Жеке пайдаланууга арналган товарлардын айрым категорияларына карата мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык ушул пункттун биринчи абзацын эске алуу менен милдеттүү төлөнүүгө тийиш болгон бажы алымдарынын, салыктарынын белгиленген өлчөмү бекитилиши мүмкүн.

7. Жеке пайдаланууга арналган товарлардын бажы алымдарын, салыктарын төлөө милдетин аткаруу үчүн төлөнгөн акча каражаттары (акча) ушул Кодекстин 10-бөлүмүнө ылайык аныкталган учурларда жана тартипте кайтарылып берилет (чегерилет).

38-глава

Эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттарын Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүү тартибинин жана шарттарынын өзгөчөлүктөрү

272-берене. Эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттарын Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүү тартиби жана шарттары тууралуу жалпы жоболор

1. Эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттары Бирликтин бажы чек арасы аркылуу ушул бөлүмдө белгиленген тартипте, ал эми бул бөлүм менен жөнгө салынбаган бөлүгүндө, ушул Кодекстин башка бөлүмдөрүндө белгиленген тартипте өткөрүлөт жана Бирликтин бажы аймагында же анын чегинен тышкары аймактарда жогорудагыдай белгиленген тартиптерде пайдаланылат.

2. Ушул бөлүмдүн жоболору төмөнкүлөргө карата колдонулат:

1) Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттерде чет өлкөлүк адамдарга катталып, Бирликтин бажы аймагына жана (же) анын чегинен тышкаркы аймактарга эл аралык ташып жеткирүүнү аягына чыгаруу жана (же) баштоо үчүн Бирликтин бажы аймагына убактылуу киргизиле турган эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттарына (бош кеткендерге дагы) карата;

2) Бирликтин бажы аймагынын чегинен тышкары эл аралык ташып жеткирүүнү аягына чыгаруу жана (же) баштоо үчүн Бирликтин бажы аймагынан убактылуу чыгарыла турган эл аралык ташып жеткирүүчү транспорт каражаттарына, анын ичинде бош кеткендерине карата да:

мүчө мамлекеттерде алардын адамдарына катталган жана Бирликтин товары болуп саналган, же ушул Кодекстин 126-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасына ылайык шарттуу чыгарылган товар деп саналгандарга (аба кемелерин кошпогондо) карата;

эл аралык ташып жеткирүү максатында мүчө мамлекеттердин адамдары тарабынан колдонулган, Бирликтин товары катары саналган, же ушул Кодекстин 126-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасына ылайык шарттуу чыгарылган товар катары саналган аба кемелерине карата;

бажынын убактылуу ташып киргизүү жол-жоболоруна алынган товарларына карата.

3. Ушул бөлүмдө сөз болгон убактылуу киргизиле турган (убактылуу киргизилген) эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттары дегенде ушул берененин 2-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн эл аралык ташып жеткирүүчү транспорт каражаттары түшүнүлөт, ал эми убактылуу чыгарыла турган (убактылуу чыгарылган) эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттары дегенде ушул берененин 2-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттарын түшүнүүгө болот.

4. Ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн эл аралык ташып

жеткирүүнүн транспорт каражаттары, эгер ушул бөлүмдө башкача белгиленбесе, Бирликтин бажы аймагында убактылуу туруусу жана колдонулуусу үчүн, Бирликтин бажы аймагынан убактылуу чыгарылуусу үчүн, Бирликтин бажы аймагынан тышкары аймактарда туруусу жана колдонулуусу үчүн декларацияланат, бажы жол-жоболоруна алынбастан эле чыгарылат.

5. Ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттарын бажылык декларациялоого жана чыгарууга байланышкан бажы операциялары товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүү жерлеринде аткарылат.

6. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарын Биримдиктин бажы аймагынан чыгаруу жана эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагына киргизүү иштери товарларды Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүүчү бардык жерлеринде аткарыла берет.

7. Ушул бөлүмдүн жоболору төмөнкүлөргө карата колдонулат:

1) Бирликтин бажы аймагынан убактылуу чыгарыла тургандарга жана Бирликтин бажы аймагына кайра убактылуу киргизиле тургандарга:

балыкчылык үчүн, деңиз түбүндөгү минералдык жана башка жансыз ресурстарды чалгындоо жана иштетүү үчүн, лоцмандык жана муз жаргыч кемени өткөрүү үчүн, издөөчү, куткаруучу жана буксирдик операциялар үчүн, сууга чөгүп кеткен мүлктү алып чыгуу үчүн, гидротехникалык, техникалык, оңдоо жана башка ушул сымал жумуштарды жүргүзүү үчүн, санитардык, карантиндик жана башка көзөмөл үчүн, деңиз чөйрөсүн коргоо жана сактоо үчүн, окуу, спорт жана маданий максаттарда, ошондой эле деңиз соодасына байланышкан дагы башка максаттарда деңизге байланыштуу илимий изилдөөлөрдү жүргүзүү үчүн пайдаланылган суу кемелерине карата;

товарларды жана жүргүнчүлөрдү эл аралык ташып жеткирүү үчүн пайдаланылбаган коммерциялык эмес, жарандык жана мамлекеттик аба кемелерине карата; эксперименталдык авиацияда колдонулган (эксперименталдык учууларды аткарган) аба кемелерине карата;

оңдоо иштери үчүн жана ишкердикке байланышпаган башка жумуштар үчүн колдонулган темир жол транспорт каражаттарына (темир жол дөңгөлөктүү курамына, темир жол дөңгөлөктүү курамынын бирдигине) (мындан ары ушул главада – темир жол транспорт каражаттары) карата;

2) Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүлгөндөргө карата:

көп ирет пайдаланылуучу жана келишимдин шарттарына ылайык кайра кайтарылып берилүүчү цистерналарга, клеттерге, поддондорго;

Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүлө турган эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттарында жайгашкан жана Бирликтин бажы аймагында же анын чегинен тышкары жайгашкан эл аралык ташып жеткирүүнүн башка транспорт каражаттарын оңдоого жана (же) ишке пайдаланууга багытталган запас бөлүктөргө жана жабдууларга;

3) Бирликтин бажы аймагына суу жана аба кемелери менен убактылуу киргизилип, ташып жеткирүү келишимине ылайык ичиндеги товарларды

Бирликтин бажы аймагындагы же Бирликтин бажы аймагынын чегинен тышкары аймактагы алуучуга транспорттун башка түрлөрү менен жеткирүү үчүн колдонулган контейнерлерге карата.

8. Ушул берененин 7-пунктунда көрсөтүлгөн транспорт каражаттарына жана башка товарларга ушул бөлүмдөгү эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизиле турган (убактылуу киргизилген) жана убактылуу чыгарыла турган (убактылуу чыгарылган) транспорт каражаттарына тиешелүү жоболору бул бөлүмдө каралган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен колдонулат.

9. Бирликтин бажы аймагынан чыгарыла турган же Бирликтин бажы аймагына киргизиле турган эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттарынын ушул берененин 7-пунктунун 2-пунктчасындагы үчүнчү абзацында көрсөтүлгөн запас бөлүктөр жана жабдуулар менен алмаштырылган бөлүктөрүнө жана жабдууларына карата ушул бөлүмдүн эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагынан кайра чыгарылышын же эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагына кайра киргизилишин жөнгө салуучу жоболору колдонулат.

Ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттарынын бөлүктөрү жана жабдуулары Биримдиктин бажы аймагынан белгиленген мөөнөттө чыгарылбаса, бажы транзитинин бажы жол-жоболорун эске албаганда, чет өлкөлүк товарларга колдонула турган бажы жол-жоболоруна алынат.

273-берене. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизиле турган (убактылуу киргизилген) транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагына киргизүүнүн шарттары

1. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизиле турган транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагына алып келүү бажы алымын, салыгын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөтпөстөн киргизилет.

2. Бирликтин бажы аймагына убактылуу киргизилген эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттары чет өлкөлүк товар статусун сактап турушат.

3. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттары ушул Кодекстин 274-беренесинде белгиленген (узартылган) мөөнөт аягына чыкканга чейин Бирликтин бажы аймагынан кайра чыгарылат же, бажы транзитинин бажы жол-жоболорун эске албаганда, чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жоболоруна алынат.

Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттары бажы жол-жоболоруна алынгандан кийин эл аралык ташып жеткирүүнүн мындай транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагында ачыкталган бажы жол-жоболоруна ылайык пайдаланылат жана бул

бөлүмдүн жоболору аларга карата колдонулбайт.

274-берене. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизиле турган (убактылуу киргизилген) транспорт каражаттарынын Бирликтин бажы аймагында туруу мөөнөтү

1. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизиле турган транспорт каражатынын Бирликтин бажы аймагында туруу мөөнөтү ташып жеткирүүчүнүн арызынын негизинде бажы органы тарабынан бекитилет. Ал Бирликтин бажы аймагындагы ташып жеткирүү операциялары аяктагандан кийин эл аралык ташып жеткирүүнүн мындай транспорт каражатын Бирликтин бажы аймагынан чыгарууга канча убакыт сарпталарына жараша аныкталат. Мөөнөттү белгилөөдө ушул Кодекстин 144-беренеси жана ушул берененин 2-пункту эске алынат.

2. Ушул Кодекстин 275-беренесинин 5-пунктуна ылайык Бирликтин бажы аймагында башталып жана аяктап, жүктөрдү, жүргүнчүлөрдү жана (же) жолжүктү ташып жеткирүү үчүн пайдаланылышы мүмкүн болгон эл аралык ташып жеткирүүнүн (мындан ары бул главада – ички ташып жеткирүү) убактылуу киргизиле турган транспорт каражаттарынын Бирликтин бажы аймагында туруу мөөнөтү мындай ички ташып жеткирүүнү ишке ашыруу үчүн керектеле турган убакытка бекитилет, бирок эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарынын мүчө мамлекеттердин биринин аймагында туруу мөөнөтү 90 календардык күндөн ашпоосу керек.

3. Ушул Кодекстин 272-беренесинин 7-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн товарлардын Бирликтин бажы аймагында туруу мөөнөтү ташып жеткирүүчүнүн арызынын негизинде бажы органы тарабынан бекитилет. Ал Бирликтин бажы аймагына кандай максатта киргендигине байланыштуу операцияларды ишке ашыруу үчүн канча убакыт сарпталарына жараша аныкталат.

4. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагынан ушул берененин 1 жана 2-пункттарына ылайык бажы органы тарабынан бекитилген мөөнөттө кайра чыгаруу мүмкүн болбосо, ташып жеткирүүчүнүн, ушул Кодекстин 275-беренесинин 4-пунктунун 2-пунктчасындагы экинчи-төртүнчү абзацтарына ылайык мындай транспорт каражаттарына ээ болгон адамдардын, башка кызыктар жактардын жүйөлүү суроо-талабынын негизинде бул мөөнөт бажы органы тарабынан андай транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагынан кайра чыгарууга мүмкүндүк бербей жаткан себептерин чечүү үчүн сарптала турган мөөнөткө узартылып берилет.

5. Ушул Кодекстин 272-беренесинин 7-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн товарларды Бирликтин бажы аймагынан ушул берененин 3-пунктуна ылайык бажы органы тарабынан бекитилген мөөнөттө кайра чыгаруу мүмкүн болбосо, ташып жеткирүүчүнүн, башка кызыктар

жактардын жүйөлүү суроо-талабынын негизинде бул мөөнөт бажы органы тарабынан аларды Бирликтин бажы аймагынан кайра чыгарууга мүмкүндүк бербей жаткан себептерин чечүү үчүн сарптала турган мөөнөткө узартылып берилет.

6. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарынын Бирликтин бажы аймагында туруу мөөнөтүн узартууга байланышкан бажы операцияларын ишке ашыруунун тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

275-берене. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарынын Бирликтин бажы аймагында туруу жана пайдаланылуу шарттары

1. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттары, ушул беренедө белгиленген шарттар сакталган учурларда, Бирликтин бажы аймагында алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөбөстөн жайгашат жана пайдаланылат.

2. Ушул беренеге ылайык эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарын башка адамдарга берүүгө боло турган учурларды эске албаганда, мындай транспорт каражаттары факты жүзүндө аларды Бирликтин бажы аймагына алып кирген адамдардын ээлигинде жана пайдалануусунда болушу керек.

3. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагына алып келе жаткан убакта же ошол аймакта турган убагында талап кылынган техникалык тейлөөдөн жана (же) оңдоо иштеринен өткөрүүгө болот.

4. Бирликтин бажы аймагында төмөнкүлөргө жол берилбейт:

1) ушул берененин 5, 7 жана 8-пункттарында көрсөтүлгөн ташып жеткирүү учурларын эске албаганда, эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарын ички ташып жеткирүү үчүн колдонууга;

2) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарын башка адамдарга, анын ичинде ижарага (жармакташ ижарага) берүүгө. Төмөнкү учурлар эске алынбайт:

аларды техникалык тейлөөгө, оңдоого жана (же) сактоого берүү;

эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражатын Бирликтин бажы аймагынан чыгаруу жолу аркылуу ташып жеткирүүнү аягына чыгаруу максатында берүү;

эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген темир жол транспорт каражаттарын жана (же) темир жол транспорт каражаттары менен алып келинген контейнерлерди ушул берененин 9-пунктунда каралган учурларда берүү.

5. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген темир жол транспорт каражаттары жана (же) темир жол транспорт каражаттары менен

алып келинген контейнерлер, эгерде ички ташып жеткирүү ишке аша турган болсо, ички ташып жеткирүү үчүн колдонулса болот:

1) Бирликтин бажы аймагына эл аралык ташып жеткирүү үчүн киргизилген эл аралык ташып жеткирүүнүн темир жол транспорт каражаттары жана (же) темир жол транспорт каражаттары менен алып келинген контейнерлер эл аралык ташып жеткирүүнү аягына чыгаргандан кийин;

2) Бирликтин бажы аймагына эл аралык ташып жеткирүү үчүн киргизилген эл аралык ташып жеткирүүнүн бош темир жол транспорт каражаттары жана (же) темир жол транспорт каражаттары менен алып келинген жеткирилген контейнерлер Бирликтин бажы аймагы боюнча эл аралык ташып жеткирүүнү баштоо үчүн жол тартканда;

3) эл аралык ташып жеткирүүнүн бош темир жол транспорт каражаттары жана (же) темир жол транспорт каражаттары менен алып келинген контейнерлер Бирликтин бажы аймагы аркылуу жол тартканда.

6. Ушул берененин 5-пунктунда көрсөтүлгөндөй, эл аралык ташып жеткирүүнүн темир жол транспорт каражаттарын жана (же) темир жол транспорт каражаттары менен жеткирилген контейнерлерди ички ташып жеткирүү үчүн пайдаланууда кайсы бир мүчө мамлекеттин мыйзамдары тарабынан аларды пайдалануунун санына карата чектөөлөр коюлушу мүмкүн.

7. Эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттары болуп саналып, убактылуу киргизилген автомобиль транспорт каражаттары, чиркемелер, жарты чиркемелер жана (же) алар менен алып келинген контейнерлер жүктөрдү, жүргүнчүлөрдү жана (же) жолжүктү бир мүчө мамлекеттин аймагынан башталып, экинчи мүчө мамлекеттин аймагынан аяктай турган ички ташып жеткирүү үчүн төмөнкү учурларда пайдаланылышы мүмкүн:

1) мындай ташып жеткирүүгө мүчө мамлекеттердин автомобиль транспорту жаатындагы үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишиминин негизинде жол берилет;

2) мындай ташып жеткирүү Транспорт министрлеринин Европа конференциясынын жана аталган конференциянын катышуучулары болгон мүчө мамлекеттердин көп тараптуу квоталарынын алкагында ишке ашырылат.

8. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген, жүргүнчүлөрдү жана жолжүктү ташып жеткирүүгө арналган автомобиль жана темир жол транспорт каражаттары, эгерде мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдеринде, мүчө мамлекеттер ортосундагы эл аралык келишимдерде жана (же) ал мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында башкача белгиленбесе, эл аралык ташып жеткирүүнүн жол тарткан маршруту боюнча аялдама пункттарында жүргүнчүлөрдү отургузуу (түшүрүү) жана жүктөрдү жүктөө (түшүрүү) үчүн белгиленген маршруттун алкагында Бирликтин бажы аймагында токтой алышат.

9. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген, жүктөрдү,

жүргүнчүлөрдү жана (же) жолжүктү ташып жеткирүүчү темир жол транспорт каражаты жана темир жол транспорт каражаттарында алынып келинген контейнерлер Бирликтин бажы аймагында төмөнкүлөр ортосунда биринен бирине берилиши мүмкүн:

1) мүчө мамлекеттердин темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүлөрү ортосунда, анын ичинде бир мүчө мамлекеттин ичиндеги темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүлөрү ортосунда;

2) транспорттун ар кандай түрлөрү менен ташып жеткирүү боюнча бирдиктүү келишимдин алкагында мүчө мамлекеттердин темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүлөрү жана башка ташып жеткирүүчүлөр ортосунда;

3) мүчө мамлекеттин темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүсүнөн ташып жеткирүү келишимине ылайык товарлардын алуучусу болуп саналган адамдарга (бул главада мындан ары – алуучу), же эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарын жана (же) темир жол транспорт каражаттары менен алып келинген контейнерлерди Бирликтин бажы аймагынан кайра чыгаруу үчүн мындай алуучулардан мүчө мамлекеттин темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүсүнө, же болбосо башка ташып жеткирүүчүгө.

10. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилип, жүктөрдү, жүгүнчүлөрдү жана (же) жолжүктү ташып жеткирүүчү темир жол транспорт каражаттарын, ошондой эле темир жол транспорт каражаттары менен алып келинген контейнерлерди бир мүчө мамлекеттин темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүсүнөн экинчи мүчө мамлекеттин темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүсүнө, бир мүчө мамлекеттин ичиндеги темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүлөрүнүн биринен экинчисине жана транспорттун ар кандай түрлөрү менен ташып жеткирүү боюнча бирдиктүү келишимге ылайык башка ташып жеткирүүчүлөргө, ташып жеткирүү келишимине ылайык мүчө мамлекеттин темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүсүнөн алуучуларга жана Бирликтин бажы аймагынан чыгаруу үчүн мындай алуучулардан темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүгө өткөрүп берүү иши мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен темир жол транспорту жаатында түзүлгөн келишимдерине жана Көз карандысыз Мамлекеттер Шериктештигинин катышуучуларынын – мамлекеттердин Темир жол транспорту боюнча кеңешинин актыларына ылайык жүзөгө ашырылат.

11. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген темир жол транспорт каражаттарын жана (же) темир жол транспорт каражаттары менен алып келинген контейнерлерди ушул берененин 9-пунктунун 3-пунктчасында каралган учурларда өткөрүп берүүдө темир жол аркылуу ташып жеткирүүчү (көрсөтүлгөн темир жол транспорт каражаттарын жана (же) контейнерлерди алуучуга өткөрүп берүүдө) жана алуучу (көрсөтүлгөн темир жол транспорт каражаттарын жана (же) контейнерлерди кайра чыгаруу үчүн мүчө мамлекеттин темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүсүнө же башка ташып жеткирүүчүгө) өз аймагындагы бажы органын бул тууралуу Комиссия тарабынан аныкталган тартипте жана мөөнөттө кабардар кылуулары керек.

12. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген темир жол транспорт каражаттарын жана (же) темир жол транспорт каражаттары менен алып келинген контейнерлерди ушул берененин 9-пунктунун 3-пунктчасында каралган учурларда өткөрүп берүүдө алуучу жана (алуучудан эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражатын жана (же) темир жол транспорт каражаттары менен алынып келинген контейнерлерди Бирликтин бажы аймагынан кайра чыгарып кетүү үчүн өткөрүп алган) ташып жеткирүүчү ушул Кодекстин 273-беренесинин 3-пунктундагы жана 274-беренесинин 4-пунктундагы жоболорду, ошондой эле ушул беренеде эске алынгандай, эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарынын Бирликтин бажы аймагында туруу жана пайдаланылуу шарттарын сактоолору керек.

13. Мүчө мамлекеттердин темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүлөрү ушул берененин 5-пунктуна ылайык эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарынын жана (же) темир жол транспорт каражаттары менен алып келинген контейнерлердин, аны менен катар ички ташып жеткирүүлөр үчүн пайдаланылган транспорт каражаттарынын жайгашкан орду тууралуу бажы органдарынын талабы боюнча аларга маалымат берет.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүлөрдүн бажы органдарына маалымат берүүсүнүн тартиби белгилениши мүмкүн.

276-берене. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарыла турган (убактылуу чыгарылган) транспорт каражаттарынын Бирликтин бажы аймагынан чыгарылышынын жана Бирликтин бажы аймагынан тышкары аймактарда туруусунун шарттары

1. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарыла турган транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагынан сыртка чыгарылуучу товарларга салынган бажы салыгын төлөбөстөн чыгарылат.

2. Эл аралык ташып жеткирүүнүн Бирликтин бажы аймагынан убактылуу чыгарылган жана бул аймакка кайра киргизиле турган транспорт каражаттары Бирликтин товары статусун сакташат, ал эми ушул Кодекстин 272-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасынын экинчи жана үчүнчү абзацтарында көрсөтүлгөндөр жана ушул Кодекстин 126-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасына ылайык шарттуу чыгарылган товарлар катары саналгандар, ошондой эле ушул Кодекстин 272-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөндөр чет өлкөлүк товарлар деген статуска ээ болушат.

3. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарынын Бирликтин бажы аймагынан тышкары аймакта туруусунун жана пайдаланылышынын шарттары сакталган учурда, эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттары Бирликтин

бажы аймагына алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөбөстөн киргизилет.

4. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарынын Бирликтин бажы аймагынан тышкаркы аймакта туруусунун мөөнөтү чектелбейт.

5. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган, Бирликтин бажы аймагынан тышкаркы аймакта турган жана Бирликтин товары деп саналган транспорт каражаттары экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылышы мүмкүн.

6. Эл аралык ташып жеткирүүнүн ушул Кодекстин 272-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасынын экинчи жана үчүнчү абзацтарында көрсөтүлгөн, ушул Кодекстин 126-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасына ылайык шарттуу чыгарылган товарлар болуп саналган жана Бирликтин бажы аймагынан тышкаркы аймакта турган транспорт каражаттары реэкспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылышы мүмкүн.

7. Ушул кодексин 272-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн жана Бирликтин бажы аймагынан тышкаркы аймакта турган эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттары реэкспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылышы мүмкүн.

8. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарына карата менчик укугун чет өлкөлүк адамга өткөрүп берүүдө мындай келишимдин экинчи тарабы болгон мүчө мамлекеттин адамы эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган мындай транспорт каражатын ага карата менчик укугун өткөрүп берген күндөн тартып 30 календардык күндүн ичинде экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырат, ал эми эл аралык ташып жеткирүүнүн 272-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасынын экинчи жана үчүнчү абзацтарында көрсөтүлгөн жана ушул Кодекстин 126-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасына ылайык шарттуу чыгарылган товар деп саналган же ушул Кодекстин 272-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн транспорт каражаттарына карата менчик укугун чет өлкөлүк адамга өткөрүп берүүдө ал транспорт каражаттары реэкспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылат.

277-берене. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагынан тышкары аймактарда пайдалануу шарттары

1. Бирликтин бажы аймагынан тышкаркы аймакта эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарына байланыштуу төмөнкү операцияларды аткарууга жол берилет:

1) эгерде эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттарын Биримдиктин бажы аймагынан тышкаркы аймакта пайдаланган учурда техникалык тейлөөдөн жана оңдоодон өткөрүү муктаждыгы жаралып калса, алардын бүтүндүгүн, ишке жарамдуулугун жана Бирликтин бажы аймагынан

чыгарылган күнкү калыбын сактоо үчүн зарыл болгон техникалык тейлөө жана (же) оңдоо операцияларына (капиталдык оңдоо жана модернизациялоо эмес);

2) кайтарымсыз (кепилденген) оңдоо операцияларына;

3) эгерде эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагынан тышкаркы аймакта жол кырсыгына же адам жеңе алгыс башка кырсыкка учурагандыгынын айынан жабыркаса, аны калыбына келтирүү үчүн оңдоо, анын ичинде капиталдык оңдоо операцияларына жол берилет.

2. Ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасындагы жоболор эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттары катары саналып, мүчө мамлекеттердин суу кемелеринин эл аралык реестринде катталган суу кемелерине тиешелүү болбойт. Мындай кемелерди техникалык тейлөөдөн жана (же) оңдоодон өткөрүүгө жол берилет.

3. Ушул Кодекстин 272-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттарын кошпогондо, Бирликтин бажы аймагынан тышкары аймакта турган эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарына карата ушул берененин 1 жана 2-пункттарында каралбаган операцияларды жүргүзүүгө бул транспорт каражаттары бажы аймагынан сырткары кайра иштетүү жол-жобосуна жайгаштырылганда гана жол берилет.

Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттары бажы аймагынан сырткары кайра иштетүү жол-жобосуна жайгаштырылбастан, аларга ушул берененин 1 жана экинчи пункттарында каралбаган операциялар жүргүзүлгөн соң Бирликтин бажы аймагына киргизүүдө эл аралык ташып жеткирүүнүн мындай транспорт каражаттары ушул Кодекстин 186-беренесине ылайык алып келүү алымдарын, салыктарды төлөө менен ички пайдаланууга чыгарып берүүчү бажы жол-жобосуна жайгаштырылат.

Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттары ички пайдаланууга чыгарып берүүчү бажы жол-жобосуна жайгаштырылбай калган учурда ушул Кодекстин 56-беренесине жана 72-беренесинин 5-пунктуна ылайык алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөйт.

4. Ушул Кодекстин 272-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн эл аралык ташып жеткирүүнүн Бирликтин бажы аймагынан тышкары аймакта турган транспорт каражаттарына карата ушул берененин 1 жана 2-пункттарында каралбаган операцияларды аларды бажы аймагынан сырткары кайра иштетүү жол-жобосуна жайгаштырылбастан эле жүргүзүүгө жол берилет.

Эл аралык ташып жеткирүүнүн мындай транспорт каражаттарына карата ушул берененин 1 жана 2-пункттарында каралбаган операцияларды жүргүзгөн учурда бажылык убактылуу киргизүү жол-жобосуна жайгаштырылган жана эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаты

катары пайдаланылган товарлардын декларанты тарабынан мындай операциялар жүргүзүлгөн күндөн тартып 30 календардык күндүн ичинде ушул берененин 1 жана 2-пункттарында каралбаган операциялардын жүргүзүлгөндүгү тууралуу арыз жана бул операциялардын баасын бышыктоочу документтер тапшырылат

Жогоруда аталган арыз товарларды бажылык убактылуу киргизүү жол-жобосуна жайгаштырган бажы органына, же болбосо бир мүчө мамлекеттин башка бажы органына берилет. Ал бажы органындагы товарларды убактылуу киргизүү жол-жобосу ошол мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык аныкталат.

Бажы органы берилген арызды алгандан тартып ал арыз юридикалык мааниси бар фактыларды бышыктоочу документке айланат.

Аталган арыздын формасы, электрондук документ түрүндөгү түзүмү жана форматы, аны толтуруунун жана өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүүнүн тартиби, ошондой эле мындай арызды берүүгө, каттоого жана каттоодон баш тартууга байланышкан бажы операцияларынын жүргүзүлүү тартиби Комиссия тарабынан, ал эми Комиссия тарабынан жөнгө салынбаган учурларда, – мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдары тарабынан орнотулган тартипте аныкталат.

Ушул Кодекстин 272-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн эл аралык ташып жеткирүүнүн Бирликтин бажы аймагынан тышкаркы аймакта турган транспорт каражаттарына карата ушул берененин 1 жана 2-пункттарында каралбаган операцияларды жүргүзүүдө бажынын убактылуу киргизүү жол-жобосуна жайгаштырылган жана эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаты катары пайдаланылган товарлардын декларантында алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө милдети жаралат.

Алып келүү бажы алымын, салыкты төлөө милдети бажы органы ушул пункттун экинчи абзацында көрсөтүлгөн бажы документин каттаганга чейин аткаруу керек.

Алып келүү бажы алымдары, салыктар ушул Кодекстин 186-беренесине ылайык эсептелген көлөмдө төлөнөт.

Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө милдетин аткаргандан кийин жана (же) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды ушул пунктка ылайык эсептелген көлөмдө төлөтүп алгандан кийин алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө милдети токтотулат.

278-берене. Эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттарын бажылык декларациялоо жана чыгаруу

1. Эл аралык ташып жеткирүүнүн Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүлө турган транспорт каражаттары төмөнкү учурларда бажы декларациясына жайгаштырылат жана чыгарылат:

1) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу кире турган транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагына киргизүүдө жана эл аралык ташып

жеткирүүнүн мындай транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагынан кайра чыгарууда;

2) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарыла турган транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагынан чыгарууда жана эл аралык ташып жеткирүүнүн мындай транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагына кайра киргизүүдө.

2. Эл аралык ташып жеткирүүчү транспорт каражаттарынын декларанты болуп ташып жеткирүүчү саналат.

Эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттарынын бажылык декларациясына байланышкан бажы операциялары, эгер мүчө мамлекеттердин мыйзамдары буга жол бере турган болсо, ташып жеткирүүчүнүн тапшырмасы менен башка адамдар тарабынан аткарылышы мүмкүн.

3. Эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттарын бажылык декларациялоо иши транспорт каражатына карата декларацияны пайдалануу менен жүзөгө ашырылат.

Транспорт каражатынын декларациясында көрсөтүлүүгө тийиш болгон маалыматтар мындай бажы декларациясын толтуруу тартибин аныктоо маалында товарларды ташып жеткирген транспорттун түрүнө, эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражатынын Бирликтин бажы чек арасынан өткөн багытына, ошондой эле ушул Кодекстин 272-беренесинин 7-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн товарлардын категориясына жараша Комиссия тарабынан аныкталат.

4. Ташып жеткирүүчүнүн мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен транспорт жаатында түзүлгөн эл аралык келишимдеринде каралган стандарттык документтери транспорт каражатынын декларациясы катары колдонулушу мүмкүн.

Эгерде транспорт каражатынын декларациясы катары көрсөтүлгөн мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен транспорт жаатында түзүлгөн эл аралык келишимдеринде каралган стандарттык документтерде транспорт каражатынын декларациясында көрсөтүлүүгө тийиш болгон маалыматтар камтылбаса, эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттары белгиленген формадагы декларацияны тапшыруу жолу менен бажы декларациясына алынат. Муну менен катар ташып жеткирүүчүнүн стандарттык документтери транспорт каражатынын декларациясынын ажырагыс бөлүгү катары саналат.

Көрсөтүлгөн документтердин тизмесин товарларды ташып жеткирген транспорттун жана эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражатынын Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүлгөн багытына жараша Комиссия аныктайт.

Транспорт каражатынын декларациясы катары Комиссия аныктап берген тартипте электрондук документ түрүндөгү алдын ала маалыматты пайдаланууга болот.

5. Транспорт каражатынын декларациясын электрондук документ түрүндө тапшырганда бажы органына ал декларацияда билдирилген

маалыматтарды бышыктоочу документтер кошо тапшырылбайт.

Транспорт каражатынын декларациясы кагаз түрүндө тапшырылса, бажы органына ал декларацияда билдирилген маалыматтарды бышыктоочу документтер кошо тапшырылат.

6. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагынан кайра чыгарууда жана эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагына кайра киргизүүдө, эгерде алардын бажылык декларациясы жазуу жүзүндө болгон болсо, транспорт каражатынын декларациясы катары эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу кире турган жана убактылуу чыга турган транспорт каражаттарын бажылык декларациялоодо бажы органына тапшырылган декларацияны пайдаланууга жол берилет.

Эл аралык ташып жеткирүүнүн Бирликтин бажы аймагына убактылуу киргизиле турган жана мындай аймактан убактылуу чыгарыла турган транспорт каражаттарын бажылык декларациялоодо бажы органына тапшырылган транспорт каражатынын декларациясы эл аралык ташып жеткирүүнүн мындай транспорт каражаттары товарларды ташып жеткирүү үчүн Бирликтин бажы чек арасынан бир канча ирет өткөндө бажылык декларациялоо үчүн пайдаланылган башка учурларды Комиссия аныктоого укуктуу.

279-берене. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу кире турган (убактылуу киргизилген) транспорт каражаттарына карата алып келүү бажы алымдары, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдетинин пайда болушу жана токтотулушу, аларды төлөө мөөнөтү жана эсептелиши

1. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу кире турган (убактылуу кирген) транспорт каражаттарына карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети төмөнкү адамдарга тагылат:

1) бажы органы эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу кире турган транспорт каражатынын декларациясын каттагандан тартып мындай транспорт каражатынын декларантына;

2) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген темир жол транспорт каражаттарын жана (же) ал темир жол транспорт каражаттарында алып келинген контейнерлерди ушул Кодекстин 275-беренесинин 10-пунктуна ылайык Биримдиктин бажы чек арасынан өткөрүүгө жол берилгенден тартып мындай транспорт каражаттарын бир мүчө мамлекеттин темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүсүнөн өткөрүп алган экинчи мүчө мамлекеттин темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүсүнө;

3) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген темир жол транспорт каражаттарын жана (же) ал темир жол транспорт каражаттарында

алып келинген контейнерлерди транспорттун ар кандай түрлөрү менен ташып өткөрүү боюнча бирдиктүү келишимдин алкагында ушул Кодекстин 275-беренесинин 10-пунктуна ылайык Бирликтин бажы аймагынан тышкары аймактарга өткөрүүгө жол берилгенден тартып эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген темир жол транспорт каражатынын жана (же) темир жол транспорт каражаттарында алып келинген контейнерлердин ташып жеткирүүчүсүнө;

4) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген темир жол транспорт каражаттарын жана (же) ал темир жол транспорт каражаттарында алып келинген контейнерлерди ушул Кодекстин 275-беренесинин 10-пунктуна ылайык кабыл алгандан тартып эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген темир жол транспорт каражаттарын жана (же) мындай транспортто алып келинген контейнерлерди ташып өткөрүү келишимине ылайык мүчө мамлекеттин темир жол аркылуу ташып өткөрүүчүсүнөн өткөрүп алган алуучуга;

5) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген темир жол транспорт каражаттарын жана (же) ал темир жол транспорт каражаттарында алып келинген контейнерлерди ушул Кодекстин 275-беренесинин 10-пунктуна ылайык ташып өткөрүүгө жол берилгенден тартып аталган темир жол транспорт каражаттарын жана (же) контейнерлерди Бирликтин бажы аймагынан кайра чыгаруу боюнча ташып жеткирүү келишиминин негизинде алуучудан өткөрүп алган мүчө мамлекеттин темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүсүнө;

6) темир жол транспорт каражатында убактылуу ташып келинген контейнерди ташып жеткирүү келишимине ылайык ташып өткөрүүгө жол берилгенден тартып аталган контейнерди Бирликтин бажы аймагынан кайра чыгаруу боюнча ташып жеткирүү келишиминин негизинде алуучудан өткөрүп алган мүчө мамлекеттин темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүсүнөн башка ташып жеткирүүчүгө.

2. Ушул берененин 1-пунктунун 1-4-пунктчаларында көрсөтүлгөн адамдардын эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарына карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети төмөнкү шарттарда токтотулат:

1) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаты кайра чыгарылганга чейин алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөтү келе электе аталган транспорт каражаттарын кайра чыгарууда;

2) ушул берененин 8-пунктунда көрсөтүлгөн шарттардан улам эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражатын кайра чыгарууда жана ушул берененин 11-пунктуна ылайык бажы алымдарын жана салыктарды төлөп жана (же) төлөтүп алганда;

3) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарын ички керектөөгө чыгаруу үчүн бажы жол-жобосуна

жайгаштырылганда;

4) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттары ушул Кодексте каралып, бирок ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболорунан башка бажы жол-жоболоруна жайгаштырылганга чейин алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөтү келе элек шартта, жогоруда аталган бажы жол-жоболоруна жайгаштырылганда;

5) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттары ушул Кодексте каралып, бирок ички керектөө үчүн чыгаруучу бажы жол-жоболорунан башка бажы жол-жоболоруна ушул берененин 8-пунктунда көрсөтүлгөн шарттардан улам жайгаштырылганда жана алып келүү бажы алымдарын, салыктарды ушул берененин 12-пунктуна ылайык аныкталган көлөмдө төлөгөндө;

6) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдетин аткарганда жана ушул берененин 10-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүгө тийиш болгон көлөмдөгү салыктарды төлөтүп алганда;

7) Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаты жол кырсыгына же башка кырсыкка кабылганынан улам, же болбосо талаптагыдай шарттарда пайдаланылып (транспортировкалоо) жана (же) сакталып жүрүп, бара-бара эскирүүсүнөн улам керектен чыгып калганынан улам мүчө мамлекеттердин эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарын жок кылынган жана (же) кайтарымсыз жок болгон фактысы боюнча бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык бажы органы тарабынан таанылганда. Эл аралык ташып жеткирүүнүн мындай транспорт каражаттары ушул Кодекске ылайык жок кылынып же жок болгонго чейин алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү келип калган учурлар эске алынбайт;

8) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаты мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык конфискацияланганда же ошол мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) айландырылганда;

9) ушул Кодекстин 51-бөлүмүнө ылайык эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаты бажы органы тарабынан кармалганда;

10) Кылмыш тууралуу билдирүүнү текшерүүнүн, кылмыш иши боюнча же административдик мыйзам бузуу боюнча (административдик процессти жүргүзүү) иш жүргүзүүнүн жүрүшүндө тартып алынган же камакка алынган жана, эгер эл аралык ташып жеткирүүнүн мындай транспорт каражаты мурда чыгарылбаса, анда кайтарылышы тууралуу чечим кабыл алынган эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттары убактылуу сактоо үчүн жайгаштырылганда же бажы жол-жоболорунун бирине жайгаштырылганда;

3. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген темир жол транспорт каражаттарынын жана (же) темир жол транспорт каражаттары

менен алып келинген контейнерлердин декларанты болуп саналган мүчө мамлекеттин темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүсүнүн эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу кирген транспорт каражаттарына карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети, эгерде бул өткөрүп берүүгө чейин аталган салыктарды төлөө мөөнөтү келе элек болсо, жогорудагы аталган темир жол транспорт каражаттарын жана (же) контейнерлерди белгиленген тартипте мүчө мамлекеттин башка темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүсүнө, транспорттун ар кандай түрлөрү менен ташып жеткирүү боюнча бирдиктүү келишимдин алкагында башка ташып жеткирүүчүгө, же ташып жеткирүү келишимине ылайык алуучуга өткөрүп бергенден кийин токтотулат.

4. Ушул берененин 1-пунктунун 2 жана 3-пунктчаларында көрсөтүлгөн адамдардын эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарына карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети, эгерде бул өткөрүп берүүгө чейин аталган салыктарды төлөө мөөнөтү келе элек болсо, жогорудагы аталган темир жол транспорт каражаттарын жана (же) контейнерлерди белгиленген тартипте мүчө мамлекеттин башка темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүсүнө, транспорттун ар кандай түрлөрү менен ташып жеткирүү боюнча бирдиктүү келишимдин алкагында башка ташып жеткирүүчүгө, же ташып жеткирүү келишимине ылайык алуучуга өткөрүп бергенден кийин токтотулат.

5. Ушул берененин 1-пунктунун 4-пунктчасында көрсөтүлгөн адамдардын эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарына карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети, эгерде бул өткөрүп берүүгө чейин аталган салыктарды төлөө мөөнөтү келе элек болсо, жогорудагы аталган темир жол транспорт каражаттарын жана (же) контейнерлерди белгиленген тартипте мүчө мамлекеттин башка темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүсүнө, же Бирликтин бажы аймагынан кайра чыгаруу үчүн башка ташып жеткирүүчүгө өткөрүп бергенден кийин токтотулат.

6. Ушул берененин 1-пунктунун 5-6-пунктчаларында көрсөтүлгөн адамдардын эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарына карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети төмөнкү шарттарда токтотулат:

1) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген темир жол транспорт каражаттарын жана (же) темир жол транспорт каражаттарында алып келинген контейнерлерди чыгарганга чейин алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөтү келе элек болсо, аталган транспорт каражаттарын жана (же) алар менен алып келинген контейнерлерди кайра чыгарганда;

2) ушул берененин 8-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлардан улам эл

аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарын кайра чыгарганда жана ушул берененин 11-пунктуна ылайык бажы салыктарын, башка салыктарды төлөгөндө;

3) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген темир жол транспорт каражаттарын жана (же) темир жол транспорт каражаттарында алып келинген контейнерлерди, эгерде алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү келе элек болсо, мүчө мамлекеттин темир жол аркылуу ташып жеткирүүчүсүнө же башка ташып жеткирүүчүгө Бириккен бажы аймагынан кайра чыгаруу үчүн белгиленген тартипте өткөрүп бергенде;

4) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген темир жол транспорт каражатын ички керектөөгө чыгаруучу бажы жол-жобосуна жайгаштырылганда;

5) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттары ушул Кодексте каралган бажы жол-жоболоруна, бирок ички керектөөгө чыгаруучу бажы жол-жоболорунан башка жол-жоболорго жайгаштырылганда. Бирок бажы жол-жоболоруна жайгаштырылганга чейин алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү келе элек болушу шарт.

6) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттары ушул берененин 8-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлардан улам ушул Кодексте каралган бажы жол-жоболоруна, бирок ички керектөөгө чыгаруучу бажы жол-жоболорунан башка жол-жоболорго жайгаштырылганда жана ушул берененин 12-пунктуна ылайык аныкталган көлөмдөгү бажы алымдары менен салыктары төлөнгөндө;

7) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети аткарылганда жана (же) ушул берененин 10-пунктуна ылайык төлөнүүсү тийиш болгон жана эсептелген көлөмдөгү салыктарды төлөтүп алганда;

8) Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаты жол кырсыгына же башка кырсыкка кабылганынан улам, же болбосо талаптагыдай шарттарда пайдаланылып (транспортировкалоо) жана (же) сакталып жүрүп, бара-бара эскирүүсүнөн улам керектен чыгып калганынан улам мүчө мамлекеттердин эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарын жок кылынган жана (же) кайтарымсыз жок болгон фактысы боюнча бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык бажы органы тарабынан таанылганда. Эл аралык ташып жеткирүүнүн мындай транспорт каражаттары ушул Кодекске ылайык жок кылынып же жок болгонго чейин алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү келип калган учурлар эске алынбайт;

9) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаты мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык ошол мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискацияланганда же айландырылганда;

10) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык эл аралык ташып

жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаты бажы органы тарабынан кармалганда;

11) Кылмыш тууралуу билдирүүнү текшерүүнүн, кылмыш иши боюнча же административдик мыйзам бузуу боюнча (административдик процессти жүргүзүү) иш жүргүзүүнүн жүрүшүндө тартып алынган же камакка алынган жана, эгер эл аралык ташып жеткирүүнүн мындай транспорт каражаты мурда чыгарылбаса, анда кайтарылышы тууралуу чечим кабыл алынган эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттары убактылуу сактоо үчүн жайгаштырылганда же бажы жол-жоболорунун бирине жайгаштырылганда.

7. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети ушул берененин 8-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлардан улам аткарылат.

8. Төмөнкүдөй жагдайлар жаралганда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү катары төмөнкү күндөр аныкталат:

1) ушул Кодекстин 275-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн аракеттер аткарылганда, – аталган аракеттерди аткаруунун биринчи күнү, эгер бул күн аныкталбаса, – мындай товарлардын эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттары катары чыгарылган күнү;

2) Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттары жок кылынган жана (же) жол кырсыгына же башка кырсыкка кабылганынан улам, же болбосо талаптагыдай шарттарда пайдаланылып (транспорттоо) жана (же) сакталып жүрүп, бара-бара эскирүүсүнөн улам керектен чыгып калган учурунан башка жоготулган учурларда, - эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражаттарынын жоготулган күнү, эгер мындай күн аныкталбаса, – мындай товарлардын эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттары катары чыгарылган күнү эсептелет.

9. Ушул берененин 8-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар жаралганда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети ушул Кодекстин 275-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн аракеттерди аткарган адамга же эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарын жоготуп алган адамга тагылат.

10. Ушул берененин 8-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар жаралганда, алып келүү бажы алымдары, салыктар атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, эгерде ушул берененин 11 жана 12-пункттарында башкача көлөм каралбаса, эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаты ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча коюмдук преференцияларды жана жеңилдиктерди колдонбостон эле алынгандай төлөнөт.

Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы,

компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын бажы органы транспорт каражатынын декларациясын каттаган күнкү коюму колдонулат.

Эгер бажы органы товар (мүнөзү, аталышы, саны, келип чыгуусу жана (же) бажы наркы) тууралуу так маалыматтарга ээ болбосо, төлөнүүсү тийиш болгон алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө базасы бажы органындагы маалыматтардын негизинде аныкталат, ал эми товарлар ушул Кодекстин 20-беренесиндеги 3-пунктка ылайык классификацияланат.

Эгер товардын коду Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык белгилеринин саны 10дон кем болгон топтун деңгээлинде аныкталса, анда:

алып келүү бажы алымдарын эсептөө үчүн мындай топко кирүүчү товарларга ылайык келген бажы салыктарынын эң чоң коюму колдонулат;

салыктарды эсептөө үчүн кошумча нарк салыгынын эң чоң коюму жана мындай топко кирип, бажы алымдарынын эң чоң коюму коюлган товарларга ылайык келген акциздердин эң чоң коюму кодонулат;

атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн ушул пункттун сегизинчи абзатын эске алуу менен мындай топко кирүүчү товарларга ылайык келген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюму колдонулат.

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушул Кодекстин 4-бөлүмүнө ылайык ырасталган товарлардын келип чыгуусуна жараша аныкталат. Эгер товарлардын келип чыгуусу боюнча документтердин жоктугуна байланыштуу мындай товарлардын келип чыгуусун аныктоо мүмкүн болбосо, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, эгерде товар 10 белгисинин же топко кирген товарлардын (эгерде товарлардын коддору Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык белгилеринин саны 10дон кем болгон топтун деңгээлинде аныкталса) деңгээлинде классификацияланса, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын ошол эле коддогу товарларына карата бекитилген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюмунун негизинде эсептелет.

Акырында товар тууралуу так маалыматтар такталгандан кийин алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар бул так маалыматтарга негизделип эсептелип, алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын ашык төлөнгөн жана (же) ашык төлөтүлүп алынган суммалары кайтарылып (чегерилип), же ушул Кодекстин 10 жана 11-бөлүмдөрүнө жана 76 жана 77-беренелерине ылайык төлөнбөй калган акчалар төлөтүлөт.

11. Ушул берененин 8-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлардан улам эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттарын кайра чыгарууда алып келүү бажы алымдары, салыктар, эгер

мындай товарлар бажынын убактылуу киргизүү жол-жобосуна жайгаштырылганда алып келүү бажы алымдарын, салыктарды мындай товарлардын эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаты катары чыгарылган күнүнөн кийинки күндөн тартып алардын иш жүзүндө чыгарылып кеткен күнүнө чейинки аралык үчүн бөлүштүрүп төлөө менен алып келүү бажы алымдарынын, салыктарынын суммасына ылайык келген көлөмдө төлөнөт.

12. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаттары ушул берененин 8-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлардан улам бажынын ички керектөөгө чыгарган жол-жоболорунан башка бажы жол-жоболоруна жайгаштырылганда, алып келүү бажы алымдары, салыктар мындай товарлардын эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу алып келинген транспорт каражаты катары чыгарылган күнүнөн кийинки күндөн тартып алардын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күнүнө чейинки аралык үчүн аз-аздап төлөө менен бажы алымдарынын, салыктарынын суммасына ылайык келген көлөмдө төлөнөт.

13. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө жана (же) төлөтүп алуу (толук же жарым-жартылай) милдеттери аткарылгандан кийин эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу киргизилген транспорт каражаты бажынын ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылганда, алып келүү бажы алымдарынын, салыктарынын ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) төлөтүлүп алынган (толук же жарым-жартылай) суммалары ушул Кодекстин 10-бөлүмүнө ылайык кайтарылып (чегерилип) берилет.

280-берене. Эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарыла турган (убактылуу чыгарылган) транспорт каражаттарына карата тышка чыгуучу товарлардын бажы алымдарын төлөө милдетинин пайда болушу жана токтотулушу, аларды төлөө мөөнөтү жана эсептелиши

1. Бирликтин товары болуп саналган эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарыла турган транспорт каражатынын декларантынын эл аралык ташып жеткирүүнүн мындай транспорт каражаттарынын тышка чыгуучу товар үчүн бажы алымдарын төлөө милдети бажы органы транспорт каражатынын декларациясын каттаган учурдан баштап пайда болот.

2. Бирликтин товары болуп саналган эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарыла турган транспорт каражатынын декларантынын эл аралык ташып жеткирүүнүн мындай транспорт каражаттарынын тышка чыгуучу товар үчүн бажы алымдарын төлөө милдети төмөнкү жагдайларда токтотулат:

1) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарын Бирликтин аймагына кайра киргизгенде;

2) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарын экспорттун бажы жол-жобосуна алганда;

3) тышка чыгуучу товар үчүн бажы алымдарын ушул берененин 5-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүгө тийиш болгон көлөмдө төлөө жана (же) төлөтүп алуу милдеттери аткарылганда;

4) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарын мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык конфискациялаганда же ошол мүчө мамлекеттин (кирешесине) айландырылганда;

5) эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттары буга чейин жаралган чыгаруучу алымдарды төлөө милдетине байланыштуу ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органы тарабынан кармалганда;

6) Кылмыш тууралуу билдирүүнү текшерүүнүн, кылмыш иши боюнча же административдик мыйзам бузуу боюнча (административдик процессти жүргүзүү) иш жүргүзүүнүн жүрүшүндө тартылып алынган же камакка алынган жана, эгер эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттары мурда чыгарылбаса, анда кайтарылышы тууралуу чечим кабыл алынган эл аралык ташып жеткирүүнүн мындай транспорт каражаттары убактылуу сактоо үчүн жайгаштырылганда же бажы жол-жоболорунун бирине жайгаштырылганда.

3. Бирликтин товары болуп саналган эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарынын тышка чыгуучу товар үчүн бажы алымдарын төлөө милдети ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлардан улам аткарылат.

4. Төмөнкү жагдайлардан улам тышка чыгуучу товар үчүн бажы алымдарын төлөө мөөнөтү катары төмөнкү күндөр эсептелет:

1) Бирликтин товары болуп саналган эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарын жоготуп алганда, – жоготуп алган күн, эгерде мындай күн аныкталбаса, – мындай товарлардын эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттары катары чыгарылган күнү;

2) Бирликтин товары болуп саналган эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарын ушул Кодекстин 276-беренесинин 5-пунктуна ылайык бажынын экспорт жолжобосуна албастан, аларга карата менчик укугун чет өлкөлүк адамга өткөрүп бергенде, – өткөрүп берген күн, эгерде мындай күн аныкталбаса, мындай товарлардын эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттары катары чыгарылган күнү.

5. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлардан улам тышка чыгуучу товар үчүн бажы алымдары, эгерде эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттары тышка чыгуучу товар үчүн бажы алымдарын төлөөдө жеңилдиктерди колдонбостон бажынын экспорт жол-жобосуна жайгаштырылган сыяктуу эле төлөнөт.

Тышка чыгуучу товар үчүн төлөнүүчү бажы алымдарын эсептөө үчүн бажы алымдарынын бажы органы транспорт каражатынын декларациясын каттоого алган күндөгү коюму колдонулат.

Эгер бажы органы товарлар тууралуу (мүнөзү, аталышы, саны, келип чыгышы жана (же) бажылык наркы) так маалыматтарга ээ болбосо, төлөнүүгө тийиш болгон тышка чыгуучу товар үчүн бажы алымдарын эсептөөнүн базасы бажы органындагы болгон маалыматтардын негизинде аныкталат, ал эми товарлар ушул Кодекстин 20-беренесинин 3-пунктуна ылайык классификацияланат.

Эгер товардын коду Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык белгилеринин саны 10дон кем болгон топтун деңгээлинде аныкталса, тышка чыгуучу товар үчүн бажы алымдарын эсептөө үчүн мындай бажы алымдарынын бул топко кирүүчү товарларга ылайык келген коюмунун эң чоңу колдонулат.

Акырында товар тууралуу так маалыматтар такталгандан кийин чыгаруучу бажы алымдары бул так маалыматтарга негизделип эсептелип, тышка чыгуучу товар үчүн бажы алымдарынын ашык төлөнгөн жана (же) ашык төлөтүлүп алынган суммалары кайтарылып (чегерилип), же ушул Кодекстин 10 жана 11-главаларына ылайык төлөнбөй калган суммалар төлөтүлүп алынат.

6. Тышка чыгуучу товар үчүн бажы алымдарын төлөө жана (же) аларды төлөтүп алуу (толук же жарым-жартылай) милдети аткарылгандан кийин эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагына кайра киргизгенде, же эл аралык ташып жеткирүүнүн убактылуу чыгарылган мындай транспорт каражаттарын бажынын экспорт жол-жобосуна жайгаштырылганда, ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) төлөтүлүп алынган тышка чыгуучу товар үчүн бажы алымдары ушул Кодекстин 10-беренесине ылайык кайтарылып берилет.

39-глава

Жабдууларды бажы чек арасынан өткөрүү тартибинин жана шарттарынын өзгөчөлүктөрү

281-берене. Жабдууларды Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүү тартиби жана шарттары тууралуу жалпы жоболор

1. Жабдуулар Бирликтин бажы чек арасынан ушул бөлүмдө белгиленген тартипте өткөрүлүп, Бирликтин бажы аймагында же Бирликтин бажы аймагынан тышкары аймактарда ошол белгиленген тартипте пайдаланылат, ал эми бул бөлүм менен жөнгө салынбаган бөлүктөрүндө, – ушул Кодекстин башка бөлүмдөрүндө белгиленген тартипте пайдаланылат.

2. Бирликтин бажы аймагында туруусу жана пайдалануу үчүн же Бирликтин бажы аймагынан чыгаруу үчүн жана Бирликтин бажы аймагынан тышкары аймакта пайдалануу үчүн Бирликтин бажы аймагынан өткөрүлгөн жабдуулар бажы жол-жоболоруна алынбастан, ушул бөлүмдө каралган тартипте жана шарттарда бажылык декларацияга алынат жана чыгарылат.

3. Бирликтин бажы аймагына киргизилген, жабдык катары пайдаланылган чет өлкөлүк товарлар чет өлкөлүк товар статусун сакташат.

4. Бирликтин бажы аймагынан чыгарылган жана Бирликтин бажы аймагына кайра киргизилген, жабдык катары пайдаланылган Бирликтин товарлары, алар бажы органы тарабынан идентификацияланганда гана Бирликтин товары деген статусун сакташат.

Бирликтин бажы аймагына кире турган товарларды Бирликтин жабдык катары пайдаланылган товары деп идентификациялоого мүмкүн болбосо, мындай товарлар чет өлкөлүк товар катары каралат.

5. Бажылык алымсыз соода жол-жобосуна алынган товарлар, эгерде алар суу же аба кемелеринин бортуна, эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралса, – поезддерге Бирликтин бажы чек арасынан товарларды өткөрүүчү жерлерде жайгашкан алымсыз соода дүкөндөрүнөн (мындай транспорт каражаттары бул жерлер аркылуу Бирликтин бажы аймагынан кетип кемий беришет) жүктөлө турган болсо, алар Бирликтин бажы аймагынан чыгарыла турган жабдуулар катары декларацияланышат жана чыгарылышат. Мындай товарлар жабдык катары бажылык декларациялангандан жана чыгарылгандан кийин чет өлкөлүк товар деген статусун сакташат.

6. Бажы кампасынын бажылык жол-жобосуна алынган товарлар суу кемелерин нормалдуу пайдалануу жана техникалык тейлөө үчүн зарыл болгон жабдыктар жана Бирликтин бажы аймагынан чыгарыла турган жабдыктар катары декларацияланышат жана чыгарылышат. Мындай товарлар жабдык катары бажылык декларациялангандан жана чыгарылгандан кийин чет өлкөлүк товар деген статусун сакташат.

Эгер бажы кампасы товарларды Бирликтин бажы чек арасынан өткөрө турган жана суу кемеси орун алган жерде жайгашпаса, жабдык катары чыгарылган товарларды мындай бажы кампасынан бортуна товарды жүктөй турган суу кемеси жайгашкан Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүүчү жерге чейин ташып жеткирүү үчүн ал товарлар бажылык транзит жол-жобосуна жайгаштырылат.

7. Жабдыктар ушул Кодекстин 283-беренесине ылайык пайдалануу жана ушул Кодекстин 7-беренесине ылайык тыюу салууларды жана чектөөлөрдү сактоо шарттарында Бирликтин бажы чек арасынан бажы алымдарын, салыктарды төлөбөстөн жана ички рыноктун коргоо чараларын сактоо менен жүргүзүлөт.

8. Жабдыктардын декларанты катары ташып жеткирүүчү жана ушул пункттун экинчи абзацында көрсөтүлгөн учурду эске албаганда, ушул Кодекстин 83-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасындагы экинчи – бешинчи абзацтарда көрсөтүлгөн адамдар саналышат.

Бирликтин бажы аймагынан чыгарыла турган жабдык катары пайдалануу үчүн алымсыз соода дүкөндөрүнөн суу же аба кемелеринин бортторуна жүктөлүүчү жабдыктардын декларанты катары товарлар бажылык декларацияланганга чейин жайгашкан алымсыз соода дүкөнүнүн ээси болгон адам саналат.

9. Комиссия жабдык катары пайдаланылган товарлардын айрым категорияларынын сандык ченемдерин аныктоого, ошондой эле жабдуу катары пайдаланылган товарларды, алар транспорттун кайсы түрү менен ташып өткөрүлгөнүнө жараша, товарлардын айрым категорияларына киргизүүнүн критерийлерин аныктоого укуктуу.

Бирликтин бажы аймагынан өткөрүлүүчү, жабдык катары пайдаланылуучу товарлардын саны Комиссия тарабынан ченемден ашык деп аныкталса, буларга карата ушул бөлүмдүн жоболору колдонулбайт жана бул товарлар ушул Кодекске ылайык бажы жол-жобосуна жайгаштырылат.

10. Ушул бөлүмдүн жоболору жеке пайдалануудагы транспорт каражаттарында жайгашкан товарларга карата колдонулбайт.

282-берене. Жабдыктарга карата бажы операцияларын жүргүзүүнүн өзгөчөлүктөрү

1. Жабдыктарга Бирликтин бажы аймагына киргизүүдө бажылык декларациялоого жана чыгарууга байланышкан бажы операциялары эл аралык ташып жеткирүүнүн келген же аяктаган жеринде жүргүзүлөт.

2. Жабдыктарды Бирликтин бажы аймагынан чыгарууда бажылык декларациялоого жана чыгарууга байланышкан бажы операциялары эл аралык ташып жеткирүүнүн башталган же кеткен жеринде жүргүзүлөт.

Бажы кампасынын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды жабдык катары бажылык декларациялоого жана чыгарууга байланышкан бажы жол-жоболору иш жүргүзүү аймагында бажы кампасы жайгашкан бажы органында жүргүзүлөт.

3. Бирликтин бажы аймагына келген жана Бирликтин бажы аймагынан кетип жаткан эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражатындагы (суу же аба кемесинин бортундагы, же поезддеги) жабдыктарды бажылык декларациялоо ишин эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт каражатын транспорт каражатынын декларациясын пайдалануу менен бажылык декларациялоо менен бирге ишке ашырууга болот.

Эгер Бирликтин бажы аймагына аба кемесинин бортунда келип, ал аймактан ошол аба кемесинин бортунан түшүрүү (каторуп жүктөө) операциясын жүргүзбөстөн кайра эле ошол аба кемеси менен кетүүчү жабдыктар бажылык декларациялоого алынбайт.

4. Бирликтин бажы аймагына келген же Бирликтин бажы аймагынан кетүүчү суу жана аба кемелеринин бортунан же поезддерден түшүрүлүүчү, которулуп жүктөлүүчү, жүктөлүүчү жабдыктар товарлардын декларациясын пайдалануу менен бажылык декларациялоого алынат.

Товарлардын декларациясын пайдалануу менен жабдыктарды бажылык декларациялоого алууда мындай декларация катары транспорттук (ташуучу), коммерциялык жана (же) товарларды чыгаруу үчүн зарыл болгон маалыматтарды камтыган башка документтер пайдаланылышы мүмкүн.

Көрсөтүлгөн жабдыктарды бажылык декларациялоодо товарлардын декларациясында көрсөтүлүүсү тийиш болгон маалыматтарды Комиссия

аныктайт.

5. Бажынын бажылык кампа жана алымсыз соода жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлар жабдык катары бажылык декларациялоого товарлардын декларациясын пайдалануу менен алынат.

6. Жабдыктарга карата бажы операциялары катталган өлкөсүнөн же суу, аба кемелеринин же поезддердин улуттук тийиштүүлүгүнөн көз карандысыз эле бирдей жүргүзүлө берет.

7. Комиссия жабдыктарга карата жүргүзүлүүчү бажы декларациялоосунун жана башка бажы операцияларынын өзгөчөлүктөрүн аныктоого укуктуу.

283-берене. Жабдыктарды Бирликтин бажы аймагында пайдалануу

1. Суу кемелеринин жүргүнчүлөрүнүн жана экипаж мүчөлөрүнүн керектөөсү жана пайдалануусу үчүн арналган жабдыктар жана (же) бул кемелерди талаптагыдай эксплуатациялоо жана техникалык тейлөө үчүн зарыл болгон жабдыктар бул кемелер Бирликтин аймагында турган убакта, аны менен катар суу кемелери докто, верфте же кеме оңдоочу заводдо оңдоодо болгондо, жүргүнчүлөрдүн, экипаж мүчөлөрүнүн санына жана (же) турган мезгилинин узактыгына жараша көлөмдө керектелсе жана пайдаланылса болот.

2. Аба кемелери Бирликтин бажы аймагында жайгашкан бир аэропортко же бир нече аэропортко конуу учурунда, бул кемелерди талаптагыдай эксплуатациялоого жана техникалык тейлөөгө арналган жабдыктар, жана аба кемелери конуу пункттарында турганда же алардын ортосунда учкан мезгилинде ошол аба кемелеринин жүргүнчүлөрүнүн жана экипаж мүчөлөрүнүн керектөөсү жана пайдалануусу үчүн арналган жабдыктар аба кемелери конуу пункттарында турганда жана алардын ортосунда учкан мезгилинде пайдаланылса болот.

Аба кемелери Бирликтин бажы аймагында турган убакта аба кемелеринин жүргүнчүлөрүнө жана экипаж мүчөлөрүнө таратууга жана сатууга арналган жабдыктар, аларды жүргүнчүлөргө жана экипаж мүчөлөрүнө бул кемелердин бортунда таратуу жана сатуу шарты менен гана таратылат жана сатылат.

3. Поезддердин жүргүнчүлөрүнүн жана поезд бригадаларынын жумушчуларынын керектөөсү жана пайдалануусу үчүн арналган жабдыктар жана (же) бул поезддерди талаптагыдай эксплуатациялоо жана техникалык тейлөө үчүн зарыл болгон жабдыктар бул поезддер сапар алган жолунда, же ортодогу аялдама пунктунда, же Бирликтин аймагында турган убакта, поезддин жүргүнчүлөрүнүн, поезд бригадаларынын жумушчуларынын санына, ошондой эле турган мезгилинин жана жолдо жүргөн мезгилинин узактыгына жараша көлөмдө керектелсе жана пайдаланылса болот.

Поезддер Бирликтин бажы аймагында турган убакта алардын жүргүнчүлөрүнө жана поезд бригадаларынын жумушчуларына таратууга жана сатууга арналган жабдыктар, аларды жүргүнчүлөргө жана поезд

бригадалярынын жумушчуларына бул поезддердин ичинде гана сатуу шарты менен таратылат жана сатылат.

4. Суу кемелери, аба кемелери жана поезддер Бирликтин бажы аймагында турган мезгилде ташып жеткирүүчү ушул беренеге ылайык жабдыктарды пайдалануу үчүн зарыл болгон чараларды көрүүгө милдеттүү. Бажы органынын чечими менен жабдыктар сакталган жер бажы пломбусун жана мөөрүн басуу менен мөөрлөнүп коюлушу мүмкүн.

5. Суу жана аба кемелеринин бортундагы же поезддердеги жабдыктар бажы органынын уруксаты менен жүктөрдү, жүргүнчүлөрдү жана (же) жолжүктү эл аралык ташып жеткирүүчү башка суу жана аба кемелерине же башка поезддерге, ушул бөлүмдө каралган шарттар сакталганда, убактылуу түшүрүлүшү мүмкүн.

6. Бирликтин бажы аймагында суу жана аба кемелеринен же поезддерден түшүрүлгөн жабдыктар жүктөрдү, жүргүнчүлөрдү жана (же) жолжүктү эл аралык ташып жеткирүүчү башка суу жана аба кемелерине же башка поезддерге жүктөлгөнгө чейин алардын түшүрүлүшүнө, жүктөрдү, жүргүнчүлөрдү жана (же) жолжүктү эл аралык ташып жеткирүүчү башка суу жана аба кемелерине же башка поезддерге өткөрүп берүүгө уруксат берген бажы органынын иш жүргүзүү аймагында орун алган бажы контролунун зонасына жайгаштырылат.

Бирликтин бажы аймагына суу жана аба кемелеринин бортторунан же поезддерден түшүрүлгөн жабдыктар менен жүктөрдү, жүргүнчүлөрдү жана (же) жолжүктү эл аралык ташып жеткирүүчү башка суу жана аба кемелерине же башка поезддерге өткөрүп берүүгө даярдоо үчүн зарыл болгон операцияларды жүргүзүүгө болот.

7. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан бажылык алымсыз соода жол-жобосуна жайгаштырылган, жабдык катары чыгарылган жана Бирликтин бажы аймагынан поезддерде чыгарылган чет өлкөлүк товарларды пайдалануунун тартиби жана шарттары бекитилиши мүмкүн.

8. Ушул Кодекстин 281-беренесинин 5 жана 6-пункттарында көрсөтүлгөн, Бирликтин бажы аймагынан жабдык катары чыгарылган товарлардын декларанты мындай товарларды суу жана (же) аба кемелеринин бортторуна алар жабдык катары чыгарылгандагы санын жана абалын сактоо менен жүктөөгө милдеттүү. Табигый эскирүүсүнөн же ташып жеткирүүнүн (транспорттоо) жана сактоонун талаптагыдай шарттарында товардын табигый касиеттеринин өзгөрүшүнөн улам саны жана (же) абалы өзгөрүлгөн учурлар эске алынбайт.

9. Жабдык катары чыгарылган чет өлкөлүк товарлар ушул Кодексте каралган бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган шарттарда, Бирликтин бажы аймагында ушул бөлүмдө каралбаган максаттарда пайдаланылышы мүмкүн.

284-берене. Жабдык катары декларацияланган (чыгарылган) чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык

алымдарды төлөө милдетинин пайда болушу жана
токтотулушу, аларды төлөөнүн мөөнөтү жана
эсептелиши

1. Декларанттын жабдык катары декларациялана турган чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө милдети бажы органы бажы декларациясын каттагандан баштап пайда болот.

2. Декларанттын жабдык катары декларациялана турган чет өлкөлүк товарлардын алып келүү бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө милдети төмөнкү жагдайларда токтотулат:

1) жабдык катары чыгарылган чет өлкөлүк товарлар Бирликтин бажы аймагынан факты жүзүндө чыгарылганда;

2) жабдык катары чыгарылган чет өлкөлүк товарлар ушул Кодекстин 283-беренесине ылайык пайдаланылганда;

3) мындай товарлар ушул Кодекске ылайык бажы жол-жоболоруна жайгаштырылганда;

4) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө жана (же) ушул берененин 5-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүгө тийиш болгон өлчөмдө аларды төлөтүп алуу милдеттери аткарылганда;

5) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык жол кырсыгынан же башка кырсыктан улам, же болбосо ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый эскирүүсүнөн бул товарлардын кайткыс жоголгонунан улам мындай чет өлкөлүк товарлардын жок кылынган жана (же) кайткыс жоголгон фактысын бажы органы тааныганда токтотулат. Ушул Кодекске ылайык товарлар жок кылынган же кайткыс болуп жоголгонго чейин чет өлкөлүк мындай товарлардын алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү келип калган учурлары эске алынбайт;

6) жабдык катары декларацияланган чет өлкөлүк товарларды бажы декларациясын каттоодо алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдетине байланыштуу чыгаруудан баш тартылганда;

7) бажы декларациясын каттоодо алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдетине байланыштуу ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык товарлардын декларациясын чакыртып алганда жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарлардын чыгарылышын жокко чыгарганда;

8) мындай товарлар же мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык ошол мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискацияланганда же айландырылганда;

9) ушул Кодекстин 51-бөлүмүнө ылайык мындай товарлар бажы органы тарабынан кармалганда;

10) кылмыш тууралуу билдирүүнү текшерүүнүн жүрүшүндө, кылмыш ишинин же административдик мыйзам бузуу (административдик процесстин) тууралуу иштин жүрүшүндө тартылып алынган же камакка алынган, эгер мурда мындай товарлар чыгарылбаса, аларды кайтарып берүү тууралуу чечим чыгарылган товарлар убактылуу сактоого же бажы жол-жоболорунун бирине жайгаштырылганда.

3. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайларда аткарылат.

4. Жабдык катары декларацияланган (чыгарылган) чет өлкөлүк товарлардын алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү катары төмөнкү учурлар саналат:

1) жол кырсыгынан же башка кырсыктан улам, же болбосо ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый эскирүүсүнөн бул товарлардын кайткыс жоголгонунан улам алардын жок кылынышын жана (же) жоголгонун эске албаганда, чет өлкөлүк товарлардын жоголгон учуру, – жоголгон күнү, эгер мындай күн белгиленбесе, товарлардын жабдуу катары чыгарылган күнү;

2) мындай чет өлкөлүк товарлар Бирликтин бажы аймагында ушул бөлүмдө каралбаган максаттарда пайдаланылган учуру, – мындай пайдалануунун биринчи күнү, эгерде бул күн белгиленбесе, товарлардын жабдык катары чыгарылган күнү.

5. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлардан улам алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, эгер жабдык катары чыгарылган чет өлкөлүк товарлар ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна тарифтик преференцияларды жана алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонбостон эле жайгаштырылгандай төлөнүүгө тийиш.

Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын товарларды жабдык катары чыгаруу үчүн берилген бажы декларациясын бажы органы каттаган күндөгү коюмдары колдонулат.

Эгер бажы органы товарлар тууралуу (мүнөзү, аталышы, саны, келип чыгышы жана (же) бажылык наркы) так маалыматтарга ээ болбосо, төлөнүүгө тийиш болгон алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөөнүн базасы бажы органындагы болгон маалыматтардын негизинде аныкталат, ал эми товарлар ушул Кодекстин 20-беренесинин 3-пунктуна ылайык классификацияланат.

Эгер товардын коду Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык белгилеринин саны 10дон кем болгон топтун

деңгээлинде аныкталса:

алып келүү бажы алымдарын эсептөө үчүн мындай топко кирүүчү товарларга ылайык келген бажы алымдарынын эң чоң коюму колдонулат;

салыктарды эсептөө үчүн мындай топко кирип, алып келүү бажы алымдарынын эң чоң коюму белгиленген товарларга ылайык келген кошумча нарк салыгынын эң чоң коюму жана акциздердин (акциз салыгынын же акциз жыйымынын) эң чоң коюму колдонулат;

атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн, ушул пункттун сегизинчи абзацын эске алуу менен, мындай топко кирген товарларга ылайык келген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюму колдонулат.

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар товарлардын ушул Кодекстин 4-бөлүмүнө ылайык жана (же) аталган салыктарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтар менен бышыкталган келип чыгуусуна жараша эсептелет. Эгер товарлардын келип чыгуусун жана (же) аталган салыктарды аныктоо үчүн зарыл болгон башка маалыматтарды табуу мүмкүн болбосо, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, эгер товар 10 белгисинин же топко кирген товарлардын (эгер товарлардын коддору Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык белгилеринин саны 10дон кем болгон топтун деңгээлинде аныкталса) деңгээлинде классификацияланса, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын ошол эле коддогу товарларына карата бекитилген атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюмунын негизинде эсептелет.

Акырында товар тууралуу так маалыматтар такталгандан кийин алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар бул так маалыматтарга негизделип эсептелип, бул салыктардын ашык төлөнгөн жана (же) ашык төлөтүлүп алынган суммалары кайтарылып, же ушул Кодекстин 10 жана 11 бөлүмдөрүнө жана 76 жана 77-беренелерине ылайык төлөнбөй калган акчалар төлөтүлөт.

6. Жабдуу катары чыгарылган чет өлкөлүк товарлар Бирликтин бажы аймагынан факты жүзүндө чыгарылганда, ушул Кодекстин 51-бөлүмүнө ылайык мындай товарлар бажы органдары тарабынан кармалганда же бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө жана (же) аларды төлөтүп алуу (толук же жарым-жартылай) милдеттери аткарылгандан кийин мындай товарлар ушул Кодекске ылайык бажы жол-жоболоруна жайгаштырылганда, ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) төлөтүлүп алынган бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммалары ушул Кодекстин 10-главасына жана 76-беренесине ылайык кайтарылып (чегерилип) берилет.

товарларды Бирликтин бажы аймагы аркылуу өткөрүү тартибинин жана шарттарынын өзгөчөлүктөрү

285-берене. Товарларды эл аралык почта жөнөтмөлөрү аркылуу жөнөтүүнүн өзгөчөлүктөрү

1. Эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу төмөнкү товарларды жөнөтүүгө жол берилбейт:

1) Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларына ылайык жөнөтүүгө тыюу салынган товарларды;

2) эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жөнөтүүгө жатпаган, тизмеси Комиссия тарабынан аныкталган товарларды.

2. Эл аралык почта жөнөтүүлөрү алуучуларга почта байланышынын дайындалган оператору тарабынан эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө жибериле турган товарлар ушул Кодекске ылайык чыгарылган жана алардын бажы алымдары, салыктары, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдары төлөнгөн шарттарда берилет.

3. Почта байланышынын дайындалган оператору мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында бекитилген тартипте бажы органына жеке жактын – эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жөнөтүлүүчү, жеке пайдаланууга арналган товарлардын алуучусунун өздүгүн күбөлөндүрүүчү документтер тууралуу маалымат берери мындай мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан бекитилиши мүмкүн.

286-берене. Эл аралык почта жөнөтүүлөрүнө жана эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жөнөтүлгөн товарларга карата бажы операцияларын жүргүзүүнүн өзгөчөлүктөрү

1. Эл аралык почта жөнөтүүлөрү Бирликтин бажы аймагына келгенде же алар Бирликтин бажы аймагынан кеткенде, ташып жеткирүүчүнүн өткөрүлүп жаткан эл аралык почта жөнөтмөлөрү туурасында бажы органына берген маалыматтары Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актылары менен аныкталып, эл аралык почта жөнөтүүлөрүн ташууда коштоп жүрүүчү документтерде камтылган төмөнкү маалыматтар менен чектелет:

1) эл аралык почта жөнөтүүлөрүнүн жиберүүчүсү жана алуучусу болуп саналышкан эл аралык почта алмашуу жайларынын (мекемелердин) аталышы;

2) эл аралык почта жөнөтүүлөрүнүн брутто салмагы (килограмм менен);

3) жүк салуучу орундардын саны.

2. Ташып жеткирүүчү эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө тыюу салынган жана чектөөлөр орнотулган товарлардын бар экендиги тууралуу маалыматка ээ болгондо гана мындай маалыматты бажы органына берет.

3. Көзү азиздерге арналган аэрограммалар, каттар, почта карточкалары жана жөнөтүүлөрү Бирликтин бажы аймагы аркылуу бажылык

декларациялоого жана бажы жол-жоболоруна жайгаштырылбастан эле бажы органынын уруксаты менен өткөрүлөт.

4. Эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жибериле турган товарларга карата жүргүзүлүүчү бажы операциялары эл аралык почта алмашуу жайларында (мекемелеринде) же бажы органы тарабынан аныкталган башка жайларда бажы органдары тарабынан жүргүзүлөт.

Эл аралык почта алмашуу жайлары (мекемелери) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталат.

Эл аралык почта алмашуу жайлары (мекемелери) тууралуу маалымат бажы органдары тарабынан эл аралык почта жайларынын тизмесин түзүү үчүн жана аны Бирликтин Интернеттеги расмий сайтына жайгаштыруу үчүн Комиссияга жиберилет.

5. Бекитилген тыюу салууларга жана чектөөлөргө ылайык Бирликтин бажы аймагына киргизүүгө болбогон, эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жибериле турган товарлар, эгер ушул Кодексте, мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдеринде жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында башкача каралбаса, мындай товарлар Бирликтин бажы аймагынан токтоосуз чыгарылышы керек.

Көрсөтүлгөн товарларды Бирликтин бажы аймагынан чыгаруу чараларын, эгер мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдеринде жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында башка адамдар белгиленбесе, мүчө мамлекеттин эл аралык почта алмашуу жайынын (мекемесинин) почта байланышынын дайындалган оператору көрөт.

6. Эл аралык почта алмашуу жайында тыюу салуулар жана чектөөлөр сакталбай жаткандыгы аныкталып калса, бажы органы Бирликтин бажы аймагына товарларды киргизүүгө тыюу салуу чечимин кабыл алып, бул кабарды почта байланышынын дайындалган операторуна жеткирет.

7. Бирликтин бажы аймагына товарларды киргизүүгө тыюу салынгандыгы тууралуу бажы органынын чечимин алгандан кийин ушул берененин 5-пунктунда көрсөтүлгөн товарларды мындай аймактан токтоосуз чыгаруу мүмкүн болбой калган учурда мындай товарлар ушу Кодекстин 51-бөлүмүнө ылайык бажы органдары тарабынан кармалат.

8. Эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жиберилген товарларды бажылык декларациялоодо Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралган жана эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштой турган документтер жүргүнчүнүн бажы декларациясы катарында, ал эми ушул берененин 9-пунктунда каралган жана (же) ушул берененин 10-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен бекитилген учурларда товарлардын декларациясы катарында пайдаланылат.

9. Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралган жана эл аралык жөнөтүүлөрүн коштой турган документтер эл аралык почта жөнөтмөлөрү аркылуу жөнөтүлө турган товарларды ички керектөөгө чыгаруучу бажы жол-жобосуна ылайык бажылык декларациялоодо төмөнкү учурларда товарлардын декларациясы катары пайдаланылса болот:

- 1) мындай товарлардан бажы алымдары, салыктар алынбаганда;
- 2) мындай товарларга карата тыюу салуулар жана чектөөлөр коюлбаганда, ички рыноктун коргоо чаралары колдонулбаганда.

10. Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралган жана эл аралык жөнөтүүлөрүн коштой турган документтер эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жибериле турган товарларды бажынын экспорт жол-жобосуна ылайык бажылык декларациялоодо, ошондой эле Бирликтин бажы аймагынан эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу чыгарылган жана алуучуларга тапшырылбаган товарларды бажынын реимпорт жол-жобосуна ылайык декларациялоодо товарлардын декларациясы катары пайдаланылса боло турган учурлары менен шарттары мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен бекитилиши мүмкүн.

11. Товардын декларациясы же жүргүнчүнүн бажы декларациясы катары Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралган жана эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштой турган документтерди пайдаланууда, эгер мүчө мамлекеттин мыйзамдарында башкача каралбаса, мындай бажы декларациясын тапшырганда аны менен бирге электрондук түрү берилбейт.

Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралган жана эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштой турган документтерди товарлардын декларациясы же жүргүнчүнүн бажы декларациясы катары пайдаланганда, почта байланышынын дайындалган операторунун жөнөтүлгөн товарлар тууралуу, товарлардын декларациясында же жүргүнчүнүн бажы декларациясында көрсөтүлүүгө тийиш болгон маалыматтарды камтыган электрондук түрдөгү маалыматы товарлардын мындай декларациясынын же жүргүнчүнүн бажы декларациясынын электрондук түрү катары пайдаланылса болот.

12. Почта байланышынын дайындалган оператору эл аралык почта жөнөтүүлөрүн, эгерде мындай почта жөнөтүүлөрү аркылуу жиберилген товарлар аларды бажылык декларациялоо боюнча бажы жол-жоболоруна жайгаштырылбаса же мындай товарларды чыгаруудан баш тартылбаса, бажынын бажы транзити боюнча жол-жобосу аягына чыккандан кийин 2 календардык күндөн кечикпестен эл аралык почта алмашуу жайына (мекемесине) убактылуу сактоого берет.

13. Бирликтин бажы аймагынан чыгарылып, эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жибериле турган, жеке пайдаланууга арналган товарлардан башка товарларды жөнөтүү үчүн алар почта байланышынын дайындалган оператору тарабынан бажылык декларациялоого алынат жана чыгарылат.

14. Бирликтин бажы аймагына киргизилип, жиберүүчүгө кайтарылышы керек болгон, эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жибериле турган товарлар мындай аймактан бажылык декларациялоого жана бажы жол-жоболоруна жайгаштырылбастан эле бажы органынын уруксаты менен чыгарылат.

Ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн товарларды Бирликтин бажы аймагынан чыгарууга бажы органынан уруксат алуу үчүн

почта байланышынын дайындалган оператору сыртында кайтарып берүүнүн себеби көрсөтүлгөн кайтарып берилүүчү эл аралык почта жөнөтүүсүн жана Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралган жана эл аралык почта жөнөтмүүлөрүн коштой турган документтерди бажы органына тапшырат.

15. Бирликтин бажы аймагынан чыгарылып, алуучуга тапшырылбаган, эл аралык почта жөнөтүүсү аркылуу жиберилен турган, жеке пайдалануу үчүн арналган товарлар Бирликтин бажы аймагына, мындай аймактан чыгарылгандагы таңгагы бүтүн болгон шартта гана, бажы органынын бажылык декларациялоого албастан уруксат берүүсү менен киргизилет.

Ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн товарларды Бирликтин бажы аймагына киргизүүгө бажы органынан уруксат алуу үчүн почта байланышынын дайындалган оператору сыртында кайтарып берүүнүн себеби көрсөтүлгөн кайтарып берилүүчү эл аралык почта жөнөтүүсүн жана Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралган жана эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштой турган документтерди бажы органына тапшырат.

16. Эркин почта тарасы Бирликтин бажы аймагынан бажылык декларациялоого жана бажы жол-жоболоруна жайгаштырылбастан эле бажы органынын уруксаты менен өткөрүлөт.

Эркин почта тарасын Бирликтин бажы аймагынан өткөрүүгө бажы органынан уруксат алуу үчүн почта байланышынын дайындалган оператору бул органга Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралган жана бош почта тарасын коштой турган документтерди тапшырат.

17. Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралып, эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштой турган жана жүргүнчүнүн бажы декларациясы катары пайдаланылган документтердеги товар тууралуу маалыматтар менен факты жүзүндө жөнөтүлүп жаткан товардын ортосунда айырмачылыктар аныкталгандыгына байланыштуу эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жөнөтүлө турган жеке пайдаланууга арналган товарларды чыгаруудан баш тартылганда, эгер мындай айырмачылыктар факты жүзүндө жөнөтүлүп жаткан товарларга карата тыюу салууларды жана чектөөлөрдү колдонбой коюуга алып келбесе, мындай эл аралык почта жөнөтмөлөрү алуучуга (эгерде мындай товарларга карата товарлардын декларациясы же жүргүнчүнүн бажы декларациясы тапшырылбаса) ушул берененин 14-пунктунда каралган тартипте кайтарылып берилет.

18. Бажы органынын ушул берененин 14-17-пункттарында көрсөтүлгөн товарларды Бирликтин бажы аймагынан өткөрүүгө берген уруксаты ал органдын ушул берененин 14-16-пункттарында көрсөтүлгөн документтерге тиешелүү белгилерди коюусу менен таризделет.

287-берене. Эл аралык почта жөнөтүүлөрүнө карата бажы транзитинин бажы жол-жобосун колдонуунун өзгөчөлүктөрү

1. Бажы транзитинин бажы жол-жобосу төмөнкүлөргө карата колдонулат:

1) Бирликтин бажы аймагына киргизилген эл аралык почта жөнөтүүлөрүнө карата:

аларды келген жеринен эл аралык почта алмашуу жайына (мекемесине) же кете турган жерине ташып жеткирүүдө;

аларды эл аралык почта алмашуу жайларынын (мекемелеринин) арасында ташып жеткирүү үчүн.

2) Резкспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды же ушул Кодекстин 286-беренесинин 5-пунктунда көрсөтүлгөн товарларды камтып, Бирликтин бажы аймагынан чыгарыла турган эл аралык почта жөнөтүүлөрүнө карата аларды эл аралык почта алмаштыруу жайынан (мекемесинен) кете турган жерине чейин ташып жеткирүүдө.

2. Эл аралык почта жөнөтүүлөрү ушул беренедө каралган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен ушул Кодекстин 22-бөлүмүнө ылайык бажы тарнзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылат.

3. Эл аралык почта жөнөтүүлөрүнө бажы транзитинин бажы жол-жобосуна алгандагы документтердин тизмесин, анын ичинде Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралып, эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштой турган жана транзит декларациясы катары пайдаланыла турган документтерди Комиссия аныктайт.

Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актыларында каралып, эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштой турган документтерди транзиттик декларация катары пайдаланууда, мындай транзиттик декларация анын электрондук түрүн кошо бербестен эле тапшырылат.

4. Эл аралык почта жөнөтүүлөрүн бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылганда, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө милдетин аткаруу үчүн мындай салыктардын төлөнө турган өлчөмү эл аралык почта жөнөтүүлөрүнүн 1 килограмм брутто салмагы үчүн 4 евро деп белгиленген өлчөмдө эсептелген салыктардын суммасы катары аныкталат. Муну менен бирге мындай эл аралык почта жөнөтүүлөрүнүн брутто салмагына жазуу жүзүндөгү корреспонденциялардын айрым түрлөрүнүн (аэрограммалардын, почта карточкаларынын, каттардын жана көзү азиздер үчүн жөнөтмөлөрдүн) салмагы киргизилбейт.

5. Эл аралык почта жөнөтүүлөрүн бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылганда, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө милдети төмөнкү учурларда аткарылбайт:

1) почта байланышынын дайындалган оператору декларанттын милдетин аткарганда;

2) эл аралык почта жөнөтүүлөрү эл аралык почта алмашуу жайына (мекемесине) жеткириле турганда.

6. Ушул берененин 5-пунктунун 2-пунктчасында каралган учурда аймагында товардын жеткирилчү жери болуп саналган эл аралык почта алмашуу жайы (мекемеси) жайгашкан мүчө мамлекеттин почта байланышынын дайындалган оператору бажы транзитинин бажы жол-

жобосуна алынган эл аралык почта жөнөтүүлөрүнүн декларанты менен биргеликте эл аралык почта жөнөтүүлөрүнө карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөөгө милдеттүү болот.

7. Ушул Кодекстин 153-беренесинин 5-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайларда алып келүү бажы алымдары, салыктар аларды төлөө милдетин аткарып эсептешүү үчүн ушул берененин 4-пунктунда белгиленген өлчөмдө төлөнөт. Муну менен катар мындай эл аралык почта жөнөтмөлөрүнүн брутто салмагына жазуу корреспонденцияларынын айрым түрлөрүнүн (аэрограммалар, почта карточкалары, каттар жана көзү азиздер үчүн жөнөтмөлөр) салмагы киргизилбейт.

288-берене. Эл аралык почта жөнөтүүлөрүн эл аралык почта алмашуу жайынын (мекемесинин) бажылык көзөмөл зонасына жайгаштырууда почта байланышынын дайындалган операторунун эл жөнөтмөлөргө карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө милдетинин пайда болушу жана токтотулушу, аларды төлөө мөөнөтү жана эсептелиши

1. Почта байланышынын дайындалган операторунун эл аралык почта жөнөтүүлөрүнө карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө милдети ал эл аралык почта жөнөтүүлөрүн эл аралык почта алмашуу жайынын (мекемесинин) бажылык көзөмөл зонасына жайгаштыргандан тартып пайда болот.

2. Почта байланышынын дайындалган операторунун эл аралык почта жөнөтүүлөрүнө карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө милдети төмөнкү жагдайларда токтотулат:

1) эл аралык почта жөнөтмөлөрү аркылуу жөнөтүлүүчү товарлардын чыгарылгандыгына байланыштуу эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жөнөтүлүүчү товарлар алардын алуучусуна берилгенде;

2) ушул Кодекстин 286-беренесинин 14 же 17-пунктуна ылайык эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жөнөтүлүүчү товарлар алардын алуучусуна кайтарылып берилгенде;

3) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө жана (же) аларды ушул берененин 5-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүгө тийиш болгон өлчөмдө төлөтүп алуу милдети аткарылганда;

4) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык жол кырсыгынан же башка кырсыктан улам, же болбосо ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун нормалдуу шарттарында табигый эскирүүсүнөн эл аралык почта жөнөтүүлөрүнүн кайткыс жоголгонунан улам мындай эл аралык почта жөнөтүүлөрүнүн жок кылынган жана (же) кайткыс жоголгон фактысын бажы органы тааныганда токтотулат. Ушул Кодекске ылайык товарлар жок кылынган же кайткыс болуп жоголгонго чейин эл аралык почта жөнөтүүлөрүнүн алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү

келип калган учурлары эске алынбайт;

5) эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө жиберилүүчү товарлар конфискацияланганда же мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык ошол мүчө мамлекеттин менчигине (кирешесине) айландырылганда;

6) эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө жиберилүүчү товарлар ушул Кодекстин 51-беренесине ылайык бажы органы тарабынан кармалганда;

7) кылмыш тууралуу билдирүүнү текшерүүнүн, кылмыш ишинин же административдик мыйзам бузуу (административдик процесстин) тууралуу иштин жүрүшүндө тартылып алынган же камакка алынган эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө жиберилүүчү товарлар, эгерде мурда мындай товарлар чыгарылбаса, аларды кайтарып берүү тууралуу чечим чыгарылган мындай эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө жиберилүүчү товарлар убактылуу сактоого же бажы жол-жоболорунун бирине алынганда токтотулат.

3. Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, төлөө милдети ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайларда аткарылат.

4. Эл аралык почта жөнөтүүлөрүнүн алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөтү катары төмөнкү учурлар саналат:

1) жол кырсыгынан же башка кырсыктан улам, же болбосо ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый эскирүүсүнөн эл аралык почта жөнөтүүлөрүнүн кайткыс жоголгонунан улам алардын жок кылынышын жана (же) жоголгонун эске албаганда, эл аралык почта жөнөтүүлөрүнүн жоголгон учуру, – жоголгон күнү, эгерде мындай күн белгиленбесе, жоголгондугу айкындалган күнү;

2) эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө жиберилген товарлар бажы органы тарабынан чыгарылганга чейин алуучуга берилген учурда, – алардын алуучуга берилген күнү, эгерде мындай күн аныкталбаса, берилгендиги айкын болгон күнү.

5. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайларда алып келүү бажы алымдары, салыктар аларды төлөө милдетин аткарып эсептешүү үчүн ушул Кодекстин 287-беренесинин 4-пунктунда белгиленген өлчөмдө төлөнөт. Муну менен катар мындай эл аралык почта жөнөтүүлөрүнүн брутто салмагына жазуу корреспонденцияларынын айрым түрлөрүнүн (аэрограммалар, почта карточкалары, каттар жана көзү азиздер үчүн жөнөтмөлөр) салмагы киргизилбейт.

41-глава

Куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өтүүчү товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүү тартибинин жана шарттарынын өзгөчөлүктөрү

289-берене. Куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өтүүчү товарлардын Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүү тартиби жана шарттары тууралуу жалпы

жоболор

Бул бөлүмдө куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өтүүчү товарлардын Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүү тартибинин жана шарттарынын өзгөчөлүктөрү, мындай товарларды бажылык декларациялоого жана чыгарууга байланышкан бажы операцияларын жүргүзүү тартибинин өзгөчөлүктөрү, куур түтүк транспорту аркылуу өтүүчү товарларга карата бажы транзитинин бажы жол-жобосун колдонуунун өзгөчөлүктөрү аныкталат.

290-берене. Куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарларды Бирликтин бажы аймагына киргизүүнүн, Бирликтин бажы аймагынан чыгаруунун жана аларды бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрү

1. Куур түтүк транспорту менен өткөрүлүүчү товарларды ушул Кодексте каралган бажы жол-жоболоруна алгандан кийин, же болбосо, эгерде бул мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарында каралса, аларды бажы жол-жобосуна ылайык бажылык декларациялоого алгандан кийин Бирликтин бажы чек арасына киргизүүгө жол берилет.

2. Куур түтүк транспорту менен өткөрүлүүчү товарларды Бирликтин бажы аймагынан чыгарууга аларды ушул Кодексте каралган бажы жол-жоболоруна алгандан кийин жол берилет.

3. Бажы декларациясын тапшырганда бажы органына куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарларды көрсөтүү талап кылынбайт.

4. Куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарларды Бирликтин бажы аймагына киргизүүдө же Бирликтин бажы аймагынан чыгарууда ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) технологиялык өзгөчөлүктөрүнөн жана товарлардын спецификалык мүнөздөмөлөрүнөн улам мүчө мамлекеттердин техникалык регламенттерине жана стандарттарына ылайык ал товарлардын аралашуусуна, ошондой эле көлөмүнүн жана абалынын (сапатынын) өзгөрүшүнө жол берилет.

5. Куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарлардын көлөмү жана (же) сапаты ушул Кодекстин 292-беренесинин 1 жана 2-пункттарында көрсөтүлгөн куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарларды эсептей турган приборлордун көрсөткүчтөрүнүн негизинде, эгерде мындай приборлор жок болсо, мындай товарлардын көлөмүн өлчөөнүн башка каражаттарынын жана ыкмаларынын (эгер мындай каражаттарды жана ыкмаларды колдонуу мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган болсо) көрсөткүчтөрүнүн негизинде, ошондой эле тийиштүү келишимдер, өткөрүп берүү-өткөрүп алуу актылары боюнча иш жүзүндө берилген товарлар тууралуу документтердин, мындай товарлардын сапат боюнча сертификаттарынын жана башка документтердин негизинде аныкталат. Мындай документтердин катарында куур түтүк транспорту аркылуу

өткөрүлүүчү өндүрүлгөн, жеткирилген жана керектелген товарлардын мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан аныкталган эсептешүү мөөнөтүнө карата белгилүү бир көлөмдө даректүү бөлүштүрүлүшүн ырастаган документтер да бар.

6. Куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарларды бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрү ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык аныкталат.

7. Куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү чет өлкөлүк товарларды, ошондой эле, эгер мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында бекитилген болсо, Бирликтин бажы контролундагы куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарларын куур түтүк транспортунан транспорттун башка түрлөрүнө же транспорттун башка түрлөрүнөн куур түтүк транспортуна кайра которуп жүктөөгө иш жүргүзүү аймагында мындай жүктөө операциясы жүргүзүлүп жаткан бажы органы тарабынан уруксат берилгенде жол берилет.

8. Мүчө мамлекеттердин бажы органдарынын куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарлар тууралуу маалымат алмашуу боюнча, аны менен бирге мындай товарлар бир нече мүчө мамлекеттердин аймагына өткөрүлгөн учурларда, куур түтүк транспорттун пайдалануу менен аралаш ташып жеткирүүлөрдү ишке ашыруу боюнча өз ара аракеттенүүлөрүнүн тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

9. Бажы операцияларын жүргүзүүнүн өзгөчөлүктөрү, куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарларга карата бажы контролун жүргүзүүнүн өзгөчөлүктөрү, ошондой эле ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн документтерге бажы органдарынын белгилерди коюу өзгөчөлүктөрү мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан бекитилиши мүмкүн.

291-берене. Электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларды Бирликтин бажы аймагына киргизүүнүн, Бирликтин бажы аймагынан чыгаруунун жана бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрү

1. Электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларды (мындан ары ушул беренедө – электр энергиясы) Бирликтин бажы аймагына киргизүүгө жана Бирликтин бажы аймагынан чыгарууга бажы декларациясын бажы органына бергенге чейин жол берилет.

2. Электр энергиясынын ички керектөөгө чыгаруунун же экспортко чыгаруунун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылышы үчүн бажы декларациясы, эгерде мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарында башка мөөнөт бекитилбесе, анын иш жүзүндө жеткирилген айынан кийинки ар бир календардык айдын акыркы күнүнөн кечиктирбестен тапшырылат.

3. Бажы декларациясын тапшыргандан кийин бажы органына электр энергиясын көрсөтүү талап кылынбайт.

4. Бажы декларациясына Бирликтин бажы аймагына киргизилген же Бирликтин бажы аймагынан чыгарылган электр энергиясынын нагыз көлөмү кирет.

Электр энергиясынын көлөмү технологиялык жактан ыңгайлуу жерлерге орнотулган, электр энергиясынын өтүүсүн белгилеп эсептөөчү приборлордун көрсөткүчтөрүнүн негизинде, электр энергиясын тийиштүү келишимдерге ылайык иш жүзүндө жеткирүү тууралуу актыларынын, өткөрүп берүү-өткөрүп алуу актыларынын, эгер мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан электр энергиясынын көлөмүн эсептөөнүн башкача тартиби бекитилбесе, электр энергиясынын ар бир календардык айдагы сальдо-агымы (мамлекеттер аралык бардык иштеп жаткан жана чыңалуунун бардык класстарындагы электр чубалгылары аркылуу өткөн электр энергиясынын карама-каршы багыттагы агымдарынын алгебралык суммасы) катары иш жүзүндөгү өткөрүлүшүн ырастоочу башка документтердин негизинде аныкталат.

Эгер бул мамлекеттер аралык электр берүү чубалгыларынын эксплуатацияланышына жана (же) мамлекеттер аралык электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлгөн товарларды эсепке алууга милдеттүү болгон уюмдар ортосунда электр энергиясынын агымдарын эсептөөнү уюштуруу боюнча түзүлгөн келишимдерде каралса, электр энергиясынын сальдо-агымынын эсептелген мааниси тармактагы өткөрүлгөн электр энергиясынын жоготууларынын көлөмүнө карата коррекцияланат. Бул жоготуулар жогорудагы келишимдерге ылайык аныкталат.

5. Электр системасынын катар иштеши менен шартталган электр энергиясынын пландан тыш (технологиялык) сальдо-агымдарын бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрү мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдары тарабынан бекитилет.

6. Бирликтин товары деген макамга ээ электр энергиясы Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликтин мүчөсү болбогон мамлекеттин аймагы аркылуу өткөрүлүшү үчүн бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылбайт.

7. Бирликтин товары деген макамга ээ электр энергиясын Бирликтин мүчөсү болбогон мамлекеттин аймагы аркылуу өткөрүүдө аймагында мындай товарлар өткөрүлө баштаган мүчө мамлекеттин жиберүүчүсү (жиберүүчүлөрү), же ташып жеткирүүчүсү (ташып жеткирүүчүлөрү) жана аймагында мындай товарлардын өткөрүлүүсү аяктаган мүчө мамлекеттин алуучусу (алуучулары) же ташып жеткирүүчүсү (ташып жеткирүүчүлөрү) товарлар өткөрүлгөн календардык айдан кийинки календардык айдын акыркы числосуна чейин, же болбосо мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарында бекитилген мөөнөт аяктаганга чейин жиберүүчү (жиберүүчүлөр), алуучу (алуучулар) же ташып жеткирүүчү (ташып жеткирүүчүлөр) аймагында катталган мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу бажы органына (бажы органдарына) төмөнкү маалыматтарды көрсөтүү менен арыз берет:

1) электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлгөн электр

энергиясынын жиберүүчүсүнүн жана алуучусунун аталыштары;

2) электр энергиясынын өткөрүлүшүнө негиз берген келишимдин номери жана түзүлгөн күнү (бар болсо);

3) электр энергиясынын өткөрүлүүчү мезгили;

4) өткөрүлгөн электр энергиясынын көлөмү;

5) электр энергиясын эсептөөчү приборлор орнотулган жерлердин аталыштары жана (же) электр энергиясы өткөрүлгөн мамлекеттер аралык электр чубалгыларынын аталыштары.

8. Ушул берененин 7-пунктунда көрсөтүлгөн арыз, Бирликтин товары деген статуска ээ болгон электр энергиясы Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагынан өткөрүлгөндө, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык тапшырылбай тургандыгы караштырылышы мүмкүн.

9. Бирликтин товары статусуна ээ электр энергиясы, Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагы аркылуу электр чубалгылары менен өткөрүлгөндө, Бирликтин товары деген статусун сактап калат.

10. Электр энергиясын Бирликтин бажы аймагынан өткөрүүдө аймагынан мындай товарлар өткөрүлүп жаткан мүчө мамлекеттин ташып жеткирүүчүсү (ташып жеткирүүчүлөрү) электр энергиясы өткөрүлгөн календардык айдан кийинки календардык айдын акыркы күнүнө чейин, же болбосо мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдары тарабынан бекитилген мөөнөт аяктаганга чейин ташып жеткирүүчү (ташып жеткирүүчүлөр) аймагында катталган мүчө мамлекеттин бажы органына (бажы органдарына) эсептелген мезгил үчүн өткөрүлгөн электр энергиясынын көлөмү туурасында маалыматты жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында бекитилген башка маалыматтарды камтыган арыз берет.

11. Электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарлар бир нече мүчө мамлекеттин аймактары аркылуу өткөрүлгөн учурда мүчө мамлекеттердин бажы органдарынын мындай товарлар тууралуу маалымат алмашуу боюнча өз ара аракеттенүүлөрүнүн тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

12. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларга карата бажы операцияларын жана бажы контролун жүргүзүүнүн, ошондой эле ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн документтерге бажы органдары тарабынан белгилерди коюунун өзгөчөлүктөрү бекитилиши мүмкүн.

292-берене. Куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларды эсепке алуучу приборлордун көрсөткүчтөрүн пайдалануу

1. Бирликтин бажы аймагынан куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү чыгарыла турган товарларды бажылык декларациялоодо төмөнкү мамлекеттердин аймактарында жайгашкан эсепке алуучу приборлордун көрсөткүчтөрү пайдаланылат:

1) бул товарларды жиберүүчү өлкө болгон мүчө мамлекетте;

2) мүчө мамлекеттин чектеш мамлекет болгон үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдери болгон шартта чектеш мамлекетте. Бул келишимдер бажы органдарындагы кызмат адамдарынын жогорудагы эсептөөчү приборлорго мүмкүндүк алуусунун тартибин аныкташат.

3) Чектеш жана (же) башка мамлекеттердеги бүтүмдүн шарттарына ылайык аныкталган жерлеринде. Эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган болсо, бул бүтүмдүн негизинде мындай товарлар Бирликтин бажы аймагынан чыгарылат.

2. Бирликтин бажы аймагына куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү киргизиле турган товарларды бажылык декларациялоодо төмөнкү мамлекеттердин аймактарында жайгашкан эсепке ауучу приборлордун көрсөткүчтөрү пайдаланылат:

1) бул товарлардын көздөлгөн өлкөсү болгон мүчө мамлекетте;

2) мүчө мамлекеттин чектеш мамлекет болгон үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдери болгон шартта чектеш мамлекетте. Бул келишимдер бажы органдарындагы кызмат адамдарынын жогорудагы эсептөөчү приборлорго мүмкүндүк алуусунун тартибин аныкташат;

3) Чектеш жана (же) башка мамлекеттердеги бүтүмдүн шарттарына ылайык аныкталган жерлеринде. Эгерде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган болсо, бул бүтүмдүн негизинде мындай товарлар Бирликтин бажы аймагына киргизилет.

3. Бирликтин бажы аймагынан чыгарыла турган электр энергиясын бажылык декларациялоодо төмөнкү аймактарда жайгашкан эсептөөчү приборлордун көрсөткүчтөрү пайдаланылат:

1) бул электр энергиясынын жиберүүчү өлкөсү болгон мүчө мамлекетте;

2) мүчө мамлекеттин чектеш мамлекет болгон үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдери болгон шартта чектеш мамлекетте. Бул келишимдер бажы органдарындагы кызмат адамдарынын жогорудагы эсептөөчү приборлорго мүмкүндүк алуусунун тартибин аныкташат;

3) Чектеш жана (же) башка мамлекеттердеги мамлекеттер аралык электр чубалгыларынын эксплуатацияланышына жана (же) мамлекеттер аралык электр чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарлардын эсепке алынышына жоопкерчиликтүү болгон уюмдар ортосунда түзүлгөн электр энергиясынын агымдарын, эгер бул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган болсо, эсепке алуу боюнча макулдашуулардын шарттарына ылайык аныкталган жерлеринде.

4. Бирликтин бажы аймагына киргизиле турган электр энергиясын бажылык декларациялоодо төмөнкү аймактарда жайгашкан эсептөөчү приборлордун көрсөткүчтөрү пайдаланылат:

1) бул электр энергиясынын көздөлгөн өлкөсү болгон мүчө мамлекетте;

2) мүчө мамлекеттин чектеш мамлекет болгон үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдери болгон шартта чектеш мамлекетте. Бул келишимдер бажы органдарындагы кызмат адамдарынын жогорудагы

эсептөөчү приборлорго мүмкүндүк алуусунун тартибин аныкташат;

3) Чектеш жана (же) башка мамлекеттердеги мамлекеттер аралык электр чубалгыларынын эксплуатацияланышына жана (же) мамлекеттер аралык электр чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарлардын эсепке алынышына жоопкерчиликтүү болгон уюмдар ортосунда түзүлгөн электр энергиясынын агымдарын, эгер бул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган болсо, эсепке алуу боюнча макулдашуулардын шарттарына ылайык аныкталган жерлеринде.

5. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык ушул берененин 1-4-пункттарында көрсөтүлгөн, куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларды эсептей турган приборлордун жайгашкан жерлеринин тизмеси аныкталышы мүмкүн. Бул приборлордун көрсөткүчтөрү товарларды бажылык декларациялоодо пайдаланылат.

6. Куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларды эсептей турган приборлор бузук болгон учурларда бажылык декларациялоо жана бажылык көзөмөл жүргүзүү максаттарында ташып жеткирүүчүнүн өткөрүлгөн товарлардын иш жүзүндөгү көлөмү туурасындагы маалыматтары пайдаланылат.

7. Бирликтин бажы аймагында жайгашкан, куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларды эсептей турган приборлорлорго санкциясы жок кирүүнүн жана алардын көрсөткүчтөрүндөгү маалыматтарды өзгөртүүнүн алдын алуу максатында бажы органдары мындай приборлорго идентификациялоо каражаттарын орнотушат.

Куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларды эсептей турган приборлор орнотулган объектинин ээси, же аларга ыйгарым укуктуу болгон адам аймагында бул приборлор жайгашкан мүчө мамлекеттин бажы органдарынын ыйгарым укуктуу кызмат адамдарынын бажы контролун жүргүзүүсү жана идентификациялоо каражаттарын орнотуусу (чыгаруусу) үчүн алардын мындай эсептөөчү приборлорго кирүү мүмкүндүгүн камсыз кылуу бериши керек.

8. Куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларды эсептей турган приборлор орнотулган объектинин ээси, же аларга ыйгарым укуктуу болгон адам куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларды колдонуунун жолу жана (же) товарларды эсептөөнүн (өлчөөнүн) тартиби жөнүндө төмөнкү учурларда маалымат берет:

1) иш жүргүзүү аймагында мындай товарларды эсептөөчү приборлор жайгашкан бажы органынын суроо-талабы боюнча;

2) куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларды колдонуунун жолу жана (же) товарларды эсептөөнүн (өлчөөнүн) тартиби өзгөргөндө;

9. Ушул берененин 8-пунктунда көрсөтүлгөн маалымат бажы органынын суроо-талабын алган күндөн, же куур түтүк транспорту же

электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларды колдонуунун жолу жана (же) товарларды эсептөөнүн (өлчөөнүн) тартиби өзгөргөн күндөн кийинки 15 күндөн кечикпестен берилиши керек.

10. Аймагында куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларды эсептөөчү приборлор жайгашкан мүчө мамлекеттин бажы органдары идентификациялоо каражаттарын объектинин ээсинин же аларга ыйгарым укуктуу болгон адамдын көзүнчө орнотушат (чыгарышат).

Аймагында мындай эсептөөчү приборлор жайгашкан мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарында бекитилген формада идентификациялоо каражаттарын орнотуунун (чыгаруунун) жыйынтыктары боюнча акт түзүлөт.

11. Орнотулган идентификация каражаттарын ажыратууга жана (же) анын бүтүндүгүнө зыян келтирүүгө байланышкан, жабдууларды күндөлүк же капиталдык оңдоо боюнча пландуу жумуштар жүргүзүлгөн учурларда куур түтүк транспорту же электр чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларды эсептөөчү приборлор жайгашкан объектинин ээси же аларга ыйгарым укуктуу болгон адам иш жүргүзүү аймагында мындай товарларды эсептөөчү приборлор жайгашкан бажы органына аталган жумуштар башталардан кеминде 3 күн мурда ал жумуштардын башталуу датасын жана жүргүзүлүү мөөнөтүн көрсөтүү менен билдирүү берет.

Товарлардын көлөмүн жана сапатын өлчөө системасынын ишинин бузулуу коркунучу же авариялык жана өрт коркунучтары жаралган учурларда куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларды эсептөөчү приборлор жайгашкан объектинин ээси же аларга ыйгарым укуктуу болгон адам иш жүргүзүү аймагында мындай товарларды эсептөөчү приборлор жайгашкан бажы органына мындай коркунучтун алдын алуу жана аны жоюу боюнча жумуштар жүргүзүлө тургандыгын, кийин идентификация каражаттарын бузууга алып келген себептерди билдирүү менен маалымат берет.

293-берене. Куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарларды идентификациялоо

Куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарлар идентификацияланбайт. Албетте, бул бажы органдарына бажы максаттары үчүн товарлардын көлөмүн, сапатын жана башка мүнөздөлүштөрүн документтердеги, эсептегичтердин көрсөтүүлөрүндөгү жана башка өлчөөчү приборлордогу маалыматтардын негзинде аныктоого тоскоолдук жаратпайт.

294-берене. Куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарларга карата бажы транзитинин бажы жол-жобосун колдонуунун өзгөчөлүктөрү

1. Ушул берененин колдонулуш максаттары үчүн пайдаланылган түшүнүктөр төмөнкүлөрдү түшүндүрөт:

«киргизүү жери» - Бирликтин бажы аймагына куур түтүк транспорту аркылуу киргизилген товарлардын көлөмүн аныктоо үчүн көрсөткүчтөрү пайдаланылган куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарларды эсептөөчү приборлордун орнотулган жери.

«чыгаруу жери» - Бирликтин бажы аймагынан куур түтүк транспорту аркылуу чыгарылган товарлардын көлөмүн аныктоо үчүн көрсөткүчтөрү пайдаланылган куур түтүк транспорту аркылуу Бирликтин чек арасынан өткөрүлүүчү товарларды эсептөөчү приборлордун орнотулган жери.

«көздөө жери» - куур түтүк транспорту аркылуу киргизилген товарлардын көлөмүн (жалпы көлөмүн) аныктоо үчүн көрсөткүчтөрү пайдаланылган куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарларды эсептөөчү приборлордун орнотулган жери. Бул жер товарларды өткөрүү иши аяктаган мүчө мамлекеттин аймагында жайгашкан. Мындай товарларды өткөрүү иши аяктай турган мүчө мамлекеттин аймагына жайгаштырганга чейин товарларды эсептөөчү приборлордун башка мүчө мамлекеттин аймагында жайгашкан жери мындай товарлардын жолундагы акыркы жер болуп саналат;

«жиберүү жери» - куур түтүк транспорту аркылуу киргизилген товарлардын көлөмүн (жалпы көлөмүн) аныктоо үчүн көрсөткүчтөрү пайдаланылган куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарларды эсептөөчү приборлордун орнотулган жери. Бул жер товарларды өткөрүү иши башталган мүчө мамлекеттин аймагында жайгашкан. Мындай товарларды өткөрүү иши баштала турган мүчө мамлекеттин аймагына жайгаштырганга чейин товарларды эсептөөчү приборлордун башка мүчө мамлекеттин аймагында жайгашкан жери мындай товарлардын жолундагы биринчи жер болуп саналат.

2. Ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн товарлардан башка, куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарлар бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылат:

1) аларды Бирликтин бажы аймагынан төмөнкү учурларда ташып жеткирүү (транспорттоо) үчүн:

куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү чет өлкөлүк товарлар киргизүү жеринен чыгаруу жерине чейин ташып жеткирилет (транспорттолот);

куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү чет өлкөлүк товарлар киргизүү жеринен көздөлгөн жерине чейин ташып жеткирилет (транспортировкаланат);

куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү чет өлкөлүк товарлар жана Бирликтин куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү жана экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлары ушул Кодекстин 142-беренесинин 2-пунктунун 1-пунктчасынын экинчи абзацына ылайык Комиссия тарабынан аныкталган учурларда жиберүү жеринен чыгарыла турган жерине чейин ташып жеткирилет (транспорттолот);

куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү чет өлкөлүк товарлар жиберүү жеринен көздөлгөн жерине чейин ташып жеткирилет (транспорттолот);

2) Эгерде Бирликтин куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарлары чыгаруу жеринен киргизүү жерине чейин ташып жеткирилсе (транспорттолсо), аларды Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу ташып жеткирүү (транспорттоо) үчүн.

3. Эгерде куур түтүк транспорттору аркылуу өткөрүлүүчү товарлар Бирликтин бажы аймагынан ташып жеткирилгенге (транспорттолгонго) чейин ички керектөөгө чыгаруучу бажы жол-жобосуна, бажы аймагында кайра иштетүү бажы жол-жобосуна, ички керектөө үчүн кайра иштетүү бажы жол-жобосуна, убактылуу киргизүүчү бажы жол-жобосуна жана реимпорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылса, алар бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылбайт.

Жаратылыш газы мурда убактылуу чыгаруучу бажы жол-жобосуна ылайык Бирликтин бажы аймагынан чыгарылып, анын мындай ташып жеткирилиши (транспортировкалоо) жаратылыш газын куур түтүк транспорту аркылуу ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) технологиялык өзгөчөлүктөрү менен шартталып, ал экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылса, мындай жаратылыш газы Бирликтин бажы аймагынан ташып жеткирүү (транспортировкалоо) үчүн бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылбайт.

4. Декларант куур түтүк транспорттору аркылуу өткөрүлүүчү товарлардын мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдары тарабынан аныкталган мөөнөттө ар бир календардык ай үчүн факты жүзүндө жеткирилген көлөмү боюнча так маалыматтарды берүүгө милдеттүү. Бул мүчө мамлекеттин аймагында товарлар бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылат.

5. Куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү төмөнкү товарларга карата бажы транзитинин бажы жол-жобосу аяктайт:

1) Киргизүү же жөнөтүү жеринен чыгаруу жерине чейин ташып жеткирилген (транспортировкаланган) чет өлкөлүк товарларга; ошондой эле ушул Кодекстин 142-беренесинин 2-пунктунун 1-пунктчасынын экинчи абзацына ылайык Комиссия тарабынан аныкталган учурларда экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, жөнөтүү жеринен чыгаруу жерине чейин ташып жеткирилген (транспортировкаланган), – ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдары менен бекитилип, бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрүнө ылайык тапшырылган бажы декларациясына бажы органы тарабынан бажы транзитинин бажы жол-жобосу аяктагандыгы тууралуу белгилерди коюу жолу менен Бирликтин бажы аймагынан чыгарылган товарларга карата;

2) Жөнөтүү же киргизүү жеринен көздөө жерине чейин көздөгөн жеринде ушул берененин 4-пунктуна ылайык бажы органына иш жүзүндө ташып жеткирилген (транспортировкаланган) товарлар тууралуу так

маалымат берүү үчүн бекитилген мөөнөттүн ичинде чет өлкөлүк товарларга карата колдонулуучу бажы жол-жоболоруна алуу менен, же болбосо ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдары менен бекитилет, бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрүнө ылайык тапшырылган бажы декларациясына бажы органы тарабынан бажы транзитинин бажы жол-жобосу аяктагандыгы тууралуу белгилерди коюу жолу менен ташып жеткирилген (транспортировкаланган) чет өлкөлүк товарларга карата;

3) Чыгаруу жеринен киргизүү жерине чейин ташып жеткирилген (транспорттолгон), – Бирликтин бажы аймагына киргизилгенден жана ушул Кодекстин 104-беренесинин 8-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдары менен бекитилип, бажылык декларациялоонун өзгөчөлүктөрүнө ылайык тапшырылган бажы декларациясына бажы органы тарабынан бажы транзитинин бажы жол-жобосу аяктагандыгы тууралуу белгилер коюлгандан кийин Бирликтин товарларына карата.

6. Мүчө мамлекеттердин техникалык регламенттерине жана стандарттарына ылайык ташып жеткирүүнүн (транспорттоо) технологиялык өзгөчөлүктөрүнөн улам Бирликтин бажы аймагынан ташып жеткирилүүчү (транспортировкалануучу), бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, куур түтүк транспорту менен өткөрүлүүчү товарлардын спецификалык мүнөздөмөсүнүн өзгөрүшүнө жол берилет.

7. Куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү товарларды ташып жеткирүүдө (транспорттоодо) бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык ушул Кодекстин 144, 145, 147-беренелеринин жоболору, 148-берененин 1 жана 2-пунктары, 151-153, 304-306, 309, 343, жана 364-беренелеринин жоболору колдонулбайт.

8. Бир нече мүчө мамлекеттердин аймактары аркылуу ташып жеткириле турган (транспорттолгон), куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү чет өлкөлүк товарлардын бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылышы Бирликтин алкагында түзүлгөн эл аралык келишимдерге ылайык аныкталат, ал эми мындай эл аралык келишимдер кабыл алынганга чейин мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан аныкталат.

295-берене. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган), куур түтүк транспорту менен өткөрүлүүчү товарлардын бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө милдеттеринин пайда болушу жана токтотулушу, аларды төлөө мөөнөтү, эсептелиши

1. Декларанттын бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган), куур түтүк транспорту менен

өткөрүлүүчү товарлардын бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө милдети бажы органы транзит декларациясын каттаган учурдан тартып пайда болот.

2. Декларанттын бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган), куур түтүк транспорту менен өткөрүлүүчү товарлардын бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө милдети төмөнкү жагдайларда токтотулат:

1) Ушул Кодекстин 294-беренесинин 5-пунктунун 1 жана 2-пунктчаларына ылайык бажы транзитинин бажы жол-жобосу аягына чыкканда;

2) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө жана ушул берененин 4-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүсү тийиш болгон өлчөмдө төлөтүп алуу милдеттери аткарылганда;

3) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык жол кырсыгынан же башка кырсыктан улам, же болбосо ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) жана (же) сактоонун талаптагыдай шарттарында табигый эскирүүсүнөн товарлардын кайткыс жоголгонунан улам чет өлкөлүк товарлардын жок кылынган жана (же) кайткыс жоголгон фактысын бажы органы тааныганда токтотулат. Ушул Кодекске ылайык товарлар жок кылынган же кайткыс болуп жоголгонго чейин чет өлкөлүк товарларга карата алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү келип калган учурлары эске алынбайт;

4) транзит декларациясын каттоо мезгилинде пайда болгон, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдетине байланыштуу бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды чыгаруудан баш тартылганда;

5) транзит декларациясын каттоо мезгилинде пайда болгон, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдетине байланыштуу ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык транзит декларациясын чакырып алганда жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарлардын чыгарылышы жараксыз деп таанылганда.

3. Ушул Кодекстин 294-беренесинин 5-пунктунун 1 жана 2-пунктчаларына ылайык чет элдик товарларга карата бажы транзитинин бажы жол-жобосу аягына чыкпай калганда, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети аткарылышы керек болот.

Жогоруда аталган жагдайдан улам чет элдик товарлардын бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күнү алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө мөөнөтү катары эсептелип калат.

4. Ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлардан улам бажы

транзитинин бажы жол-жобосуна алынган, куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү чет элдик товарлар үчүн алып келүү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча тарифтик преференцияларды жана жеңилдиктерди колдонбостон эле ички керектөө үчүн чыгаруунун бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандай эле төлөнүүгө тийиш.

Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн бул салыктардын бажы органы транзит декларациясын каттоого алган күнкү коюмдары колдонулат.

5. Бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды алардын бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө жана (же) төлөтүп алуу (толук же жарым-жартылай) милдети аткарылгандан кийин ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык бажы жол-жоболоруна жайгаштырылганда же ушул Кодекстин 51-беренесине ылайык мындай товарлар бажы органдары тарабынан кармалганда, бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын төлөнгөн жана (же) ушул беренеге ылайык төлөтүлгөн суммалары ушул Кодекстин 76-беренесинин 10-бөлүмүнө ылайык кайтарылат (чегерилет).

6. Декларанттын Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу ташып жеткирилүүчү (транспорттолуучу), бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган), куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү Бирликтин тышка чыгуучу товарларына карата бажы алымдарын төлөө милдети бажы органы транзит декларациясын каттагандан тартып пайда болот.

7. Декларанттын ушул берененин 6-пунктунда көрсөтүлгөн Бирликтин товарларына карата тышка чыгуучу товарлардан алынуучу алымдарды төлөө милдети төмөнкү жагдайларда токтотулат:

1) ушул Кодекстин 294-беренесинин 5-пунктунун 1 жана 3-пунктчаларына ылайык бажы транзитинин бажы жол-жобосу аягына чыкканда;

2) тышка чыгуучу товарлардан алынуучу алымдарды төлөө жана аларды ушул берененин 9-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүсү тийиш болгон өлчөмдө төлөтүп алуу милдеттери аткарылганда;

3) транзит декларациясын каттоодо пайда болгон, тышка чыгуучу товарлардын бажы алымдарын төлөө милдетине байланыштуу бажы транзитинин бажы жол-жобосуна ылайык товарларды чыгаруудан баш тартылганда;

4) транзит декларациясын каттоо мезгилинде пайда болгон, тышка чыгуучу товарлардан алынуучу алымдарды төлөө милдетине байланыштуу ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык транзит декларациясын чакырып алганда жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык товарлардын чыгарылышы жараксыз деп таанылганда.

8. Ушул Кодекстин 294-беренесинин 5-пунктунун 1 жана 3-пунктчаларына ылайык чет элдик товарларга карата бажы транзитинин бажы

жол-жобосу аягына чыкпай калганда, тышка чыгуучу товарлардан алынуучу алымдарды төлөө милдети аткарылышы керек болот.

Жогоруда аталган жагдайдан улам чет элдик товарлардын бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган күнү тышка чыгуучу товарлардан алынуучу алымдарды төлөө мөөнөтү катары эсептелип калат.

9. Ушул берененин 8-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлардан улам Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу ташып жеткирилген (транспорттолгон), бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган, куур түтүк транспорту аркылуу өткөрүлүүчү Бирликтин товарлары үчүн тышка чыгуучу товарлардан алынуучу алымдар бажы алымдарын, салыктарды төлөөдө тарифтик преференцияларды жана жеңилдиктерди колдонбостон эле ички керектөө үчүн чыгаруучу бажы жол-жобосуна жайгаштырылгандай эле төлөнөт.

Тышка чыгуучу товарлардан алынуучу алымдарды эсептөө үчүн бул салыктардын бажы органы транзит декларациясын каттоого алган күнкү коюмдары колдонулат.

42-глава

Бирликтин бажы чек арасынан адамдардын айрым категориялары аркылуу дипломатиялык почтаны жана консулдук каткуржунду өткөрүү тартибинин жана шарттарынын өзгөчөлүктөрү

296-берене. Бирликтин бажы чек арасынан адамдардын айрым категориялары аркылуу товарларды өткөрүү тартибинин жана шарттарынын өзгөчөлүктөрү тууралуу жалпы жоболор

1. Бирликтин бажы аймагында жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн жана консулдук мекемелердин, мамлекеттердин эл аралык уюмдар алдындагы өкүлчүлүктөрүнүн, мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдерине жана мүчө мамлекеттер ортосунда түзүлгөн эл аралык келишимдерге ылайык артыкчылыктардан жана (же) иммунитеттен пайдаланышкан эл аралык уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн, башка уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн расмий пайдалануусу үчүн арналган товарлар, ошондой эле мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдерине жана мүчө мамлекеттер ортосундагы эл аралык келишимдерге ылайык артыкчылыктардан жана (же) иммунитеттен пайдаланышкан жеке жактардын айрым категорияларынын жеке пайдалануусу үчүн арналган товарлар Бирликтин бажы чек арасынан ушул Кодексте белгиленген тартипте жана шарттарда ушул бөлүмдүн жоболорун эске алуу менен өткөрүлөт.

2. Бирликтин бажы аймагында жайгашкан эл аралык уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн персоналынын, мамлекеттердин эл аралык

уюмдар алдындагы өкүлчүлүктөрүнүн кызматкерлеринин, башка уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн персоналынын жана алардын үй-бүлө мүчөлөрүнүн жеке пайдалануусу үчүн арналган товарлар Бирликтин бажы чек арасынан ушул Кодекске ылайык мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдери жана мүчө мамлекеттер ортосунда түзүлгөн эл аралык келишимдер тарабынан мындай адамдарга берилген артыкчылыктардын жана (же) иммунитеттин көлөмүн эске алуу менен өткөрүлөт.

297-берене. Бирликтин бажы аймагында жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн жана консулдук мекемелердин, мамлекеттердин эл аралык уюмдар алдындагы өкүлчүлүктөрүнүн, эл аралык уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн, башка уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн расмий пайдалануусу үчүн арналган товарларды бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу

1. Бирликтин бажы аймагында жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн жана консулдук мекемелердин расмий пайдалануусу үчүн арналып, Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүлүүчү товарлар ушул Кодекстин 36-бөлүмүнө ылайык атайын бажы жол-жобосуна, же ушул Кодексте каралган башка жол-жоболорго ушул берененин жоболорун эске алуу менен жайгаштырылат.

2. Бирликтин бажы аймагында жайгашкан мамлекеттердин эл аралык уюмдар алдындагы өкүлчүлүктөрүнүн, эл аралык уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн расмий пайдалануусу үчүн арналып, мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдерине жана мүчө мамлекеттер ортосунда түзүлгөн эл аралык келишимдерге ылайык бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөн бошотулуусу каралган товарлар; мүчө мамлекеттин аймагында жайгашкан башка уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн расмий пайдалануусу үчүн арналып, бул мүчө мамлекеттин эл аралык келишимдерине ылайык бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөн бошотулуусу каралган товарлар ушул Кодекстин 36-бөлүмүнө ылайык атайын бажы жол-жобосуна же ушул Кодексте каралган башка жол-жоболорго ушул берененин жоболорун эске алуу менен жайгаштырылат.

3. Ушул берененин 1 жана 2-пункттарында көрсөтүлгөн товарлар атайын бажы жол-жобосуна караганда башка бажы жол-жоболоруна жайгаштырылганда, Бирликтин бажы аймагында жайгашкан дипломатиялык өкүлчүлүктөр жана консулдук мекемелер, эл аралык уюмдар жана алардын өкүлчүлүктөрү, мамлекеттердин эл аралык уюмдар алдындагы өкүлчүлүктөрү, башка уюмдар жана алардын өкүлчүлүктөрү Бирликтин тууралуу Келишимге ылайык бажы алымдарын төлөөдөгү жеңилдиктерди жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында бекитилген салык төлөөдөгү жеңилдиктерди пайдаланууга укуктуу.

4. Ушул берененин 1 жана 2-пункттарында көрсөтүлүп, ушул Кодексте каралган бажы транзитинин бажы жол-жобосунан башка бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлардын декларанты болуп ушул Кодекстин 83-беренесинин 1-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн адамдар саналышат.

298-берене. Товарлардын бажы чек арасынан дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн, консулдук мекемелердин башчылары, дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн дипломатиялык персоналынын мүчөлөрү, консулдук мекемелердин консулдук кызмат адамдары, ошондой эле алардын үй-бүлө мүчөлөрү аркылуу өткөрүлүшүнүн шарттары

1. Эгерде дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн башчылары, дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн дипломатиялык персоналынын мүчөлөрү турган өлкөсү болуп саналган мүчө мамлекетте туруктуу жашашпаса жана бул мүчө мамлекеттин жараны болуп саналышпаса, ошондой эле алар менен чогуу жашаган үй-бүлө мүчөлөрү да турган өлкөсү болуп саналган мүчө мамлекеттин жарандары болуп саналышпаса, алар төмөнкүлөргө укуктуу болушат:

1) Бирликтин бажы аймагына бажы алымдарынан, салыктардан бошотуу менен төмөнкүлөрдү алып кирүүгө:

турган мамлекетиндеги мыйзамдарга ылайык берилген артыкчылыктардын мөөнөтүнө жараша жеке пайдалануусу үчүн транспорт каражаттарын;

жеке пайдаланууга арналган башка товарларды, анын ичинде биринчи керектелүүчү буюмдарды;

2) Бирликтин бажы аймагынан жеке пайдаланууга арналган товарларды бажы алымдарын төлөбөстөн чыгарып кетүүгө.

2. Эгер консулдук мекемелердин башчылары жана консулдук мекемелердин башка консулдук кызмат адамдары, алардын алар менен бирге жашаган үй-бүлө мүчөлөрү турган мамлекети болуп саналган мүчө мамлекетте туруктуу жашашпаса жана анын жарандары болуп саналышпаса, алар төмөнкүлөргө укуктуу болушат:

1) Бирликтин бажы аймагына бажы алымдарынан, салыктардан бошотуу менен төмөнкүлөрдү алып кирүүгө:

турган мамлекетиндеги мыйзамдарга ылайык берилген артыкчылыктардын мөөнөтүнө жараша жеке пайдалануусу үчүн транспорт каражаттарын;

жеке пайдаланууга арналган башка товарларды, анын ичинде биринчи керектелүүчү буюмдарды;

2) Бирликтин бажы аймагынан жеке пайдаланууга арналган товарларды бажы алымдарын төлөбөстөн чыгарып кетүүгө.

3. Ушул берененин 2-пунктунун жоболору товарлардын Бирликтин бажы чек арасынан төмөнкү адамдар тарабынан өткөрүлүшүнө

колдонулбайт:

1) консулдук ардактуу кызмат адамдары;
2) консулдук ардактуу кызматкерлер жетектөөчү консулдук мекемелерде иштеген консулдук кызмат адамдары;

3) ушул пункттун 1 жана 2 –пунктчаларында көрсөтүлгөн адамдардын үй-бүлө мүчөлөрү.

4. Бирликтин бажы чек арасынан дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн башчыларынын, дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн персоналынын дипломатиялык мүчөлөрүнүн коштолгон жана (же) коштолбогон жолжүктө өткөрүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлары, эгерде жогоруда аталган адамдар турган мамлекети болуп саналган мүчө мамлекетте туруктуу жашашпаса жана анын жараны болуп саналышпаса, ошондой эле алардын үй-бүлө мүчөлөрүнүн коштолгон жана (же) коштолбогон жолжүктө өткөрүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлары, эгерде алар турган мамлекети болуп саналган мүчө мамлекетте туруктуу жашашпаса жана анын жараны болуп саналышпаса, мындай жолжүктө киргизүүгө жана (же) чыгарууга тыюу салынган товарлар бар деп, же мындай товарларды киргизүүгө жана (же) чыгарууга уруксат берүүчү тартип колдонулат деп, ошондой эле аларга карата санитардык, ветеринардык-санитардык жана карантиндик фитосанитардык чаралар жана радиациялык талаптар колдонулат деп шек саноого олуттуу негиздер болбогондо, мындай товарлар бажы текшерүүсүнөн бошотулат.

5. Бирликтин бажы чек арасынан консулдук мекемелердин башчыларынын жана консулдук мекемелердин башка консулдук кызмат адамдарынын коштолгон жана (же) коштолбогон жолжүктө өткөрүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлары, эгер жогоруда аталган адамдар турган мамлекети болуп саналган мүчө мамлекетте туруктуу жашашпаса жана анын жараны болуп саналышпаса, ошондой эле алардын үй-бүлө мүчөлөрүнүн коштолгон жана (же) коштолбогон жолжүктө өткөрүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлары, эгерде алар турган мамлекети болуп саналган мүчө мамлекетте туруктуу жашашпаса жана анын жараны болуп саналышпаса, мындай жолжүктө киргизүүгө жана (же) чыгарууга тыюу салынган товарлар бар деп, же мындай товарларды киргизүүгө жана (же) чыгарууга уруксат берүүчү тартип колдонулат деп, ошондой эле аларга карата санитардык, ветеринардык-санитардык жана карантиндик фитосанитардык чаралар жана радиациялык талаптар колдонулат деп шек саноого олуттуу негиздер болбогондо, мындай товарлар бажы текшерүүсүнөн бошотулат. Мындай товарлар бажылык текшерүүдөн аталган адамдардын же алардын өкүлдөрүнүн катышуусунда гана өткөрүлүшү керек.

6. Эгер мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдерине жана мүчө мамлекеттер ортосунда түзүлгөн эл аралык келишимдерге ылайык ушул беренде көрсөтүлгөн адамдарга, анын ичинде турган мамлекетинин жараны болуп саналышкан жана (же) анда туруктуу жашашкан адамдарга берилген артыкчылыктардын жана иммунитеттердин көлөмү ушул беренде каралган көлөмдөн көбүрөөк болсо, анда мындай

адамдарга алардын Бирликтин аймагынан өткөрүлүүчү товарларына карата мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдеринде жана мүчө мамлекеттер ортосунда түзүлгөн эл аралык келишимдерде каралган артыкчылыктар жана иммунитеттер берилет.

299-берене. Бирликтин бажы чек арасынан дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн административдик-техникалык персоналынын мүчөлөрү, консулдук мекемелердин консулдук кызматкерлери, консулдук мекемелердин тейлөөчү персоналынын жумушчулары, ошондой эле алардын үй-бүлө мүчөлөрү аркылуу товарларды өткөрүүнүн шарттары

1. Дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн административдик-техникалык персоналынын мүчөлөрү жана алар менен бирге жашаган үй-бүлө мүчөлөрү, консулдук мекемелердин консулдук кызматкерлери, эгерде алар турган өлкөсү болгон мүчө мамлекетте туруктуу жашабаса, жана бул мамлекеттин жараны болушпаса, анда алар төмөнкүлөргө укуктуу болушат:

1) Бирликтин бажы аймагына бажы алымдарынан, салыктардан бошотуу менен биринчи керектелүүчү буюмдарды алып кирүүгө:

келген мамлекетиндеги мыйзамдарга ылайык берилген артыкчылыктардын мөөнөтүнө жараша жеке пайдалануусу үчүн транспорт каражаттарын;

жеке пайдаланууга арналган башка товарларды;

2) Бирликтин бажы аймагынан жеке пайдаланууга арналган товарларды бажы алымдарын төлөбөстөн чыгарып кетүүгө.

2. Турган өлкөсү болгон мүчө мамлекетте туруктуу жашабаган жана ал мамлекеттин жараны болбогон консулдук мекемелердин консулдук кызматкерлеринин алар менен бирге жашаган үй-бүлө мүчөлөрү, эгерде алар дагы турган өлкөсү болгон мүчө мамлекетте туруктуу жашабаса жана ал мамлекеттин жараны болушпаса, анда алар төмөнкүлөргө укуктуу болушат:

1) Бирликтин бажы аймагына бажы алымдарынан, салыктардан бошотуу менен биринчи керектелүүчү буюмдарды алып кирүүгө:

турган мамлекетиндеги мыйзамдарга ылайык берилген артыкчылыктардын мөөнөтүнө жараша жеке пайдалануусу үчүн транспорт каражаттарын;

жеке пайдаланууга арналган башка товарларды алып кирүүгө.

2) Бирликтин бажы аймагынан жеке пайдаланууга арналган товарларды бажы алымдарын төлөбөстөн чыгарып кетүүгө.

3. Эгерде консулдук мекемелердин тейлөөчү персоналынын жумушчулары, ошондой эле алардын үй-бүлө мүчөлөрү турган өлкөсү болгон мүчө мамлекетте туруктуу жашашпаса, анда алар Бирликтин бажы аймагына бажы алымдарынан, салыктардан бошотуу менен, эгерде бул мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдеринде же мүчө мамлекеттер ортосунда түзүлгөн эл аралык келишимдерде каралган

болсо, турган мамлекетиндеги мыйзамдарга ылайык берилген артыкчылыктардын мөөнөтүнө жараша жеке пайдалануусу үчүн транспорт каражаттарын жана жеке пайдаланууга арналган башка товарларды киргизүүгө укуктуу.

4. Эгерде ушул беренедө көрсөтүлгөн жеке жактарга, анын ичинде турган өлкөсүнүн жараны болуп саналгандарга жана (же) анда туруктуу жашагандарга карата да мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдерине жана мүчө мамлекеттер ортосунда түзүлгөн эл аралык келишимдерге ылайык ушул беренедө каралганга караганда көбүрөөк өлчөмдөгү артыкчылыктар жана иммунитеттер бериле турган болсо, анда Бирликтин бажы аймагынан товар өткөрүүчү мындай адамдарга карата мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн мындай эл аралык келишимдерине жана мүчө мамлекеттер ортосунда түзүлгөн эл аралык келишимдерге ылайык артыкчылыктар жана иммунитеттер берилет.

300-берене. Бирликтин мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин өкүлдөрү жана делегация мүчөлөрү тарабынан Бирликтин бажы аймагына товар алып кирүү

Бирликтин бажы чек арасы аркылуу коштолгон жана (же) коштолбогон жолжүктө жеке пайдаланууга арналган товарларды алып өтүүчү Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин өкүлдөрү, ал мамлекеттердин парламенттик жана өкмөттүк делегацияларынын мүчөлөрү, Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин мүчө мамлекеттердин аймагында өткөн эл аралык сүйлөшүүлөргө, эл аралык конференцияларга, кеңешмелерге катышуу үчүн жана башка расмий тапшырмалар менен келген делегацияларынын өкүлдөрү, ошондой эле бул адамдарды коштоп жүргөн үй-бүлө мүчөлөрү мындай жолжүктө киргизүүгө жана (же) чыгарууга тыюу салынган товарлар бар деп, же мындай товарларды киргизүүгө жана (же) чыгарууга уруксат берүүчү тартип колдонулат деп, ошондой эле аларга карата санитардык, ветеринардык-санитардык жана карантиндик фитосанитардык чаралар жана радиациялык талаптар колдонулат деп шек саноого олуттуу негиздер болбогондо, мындай товарлар бажы текшерүүсүнөн бошотулат. Мындай товарлар бажылык текшерүүдөн аталган адамдардын же алардын өкүлдөрүнүн катышуусунда гана өткөрүлүшү керек.

301-берене. Дипломатиялык почтаны жана консулдук каткуржунду Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүү

1. Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүлүүчү дипломатиялык почта ачылбашы жана кармалбашы керек.

2. Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүлүүчү каткуржун ачылбашы жана кармалбашы керек.

Эгерде консулдук каткуржунда жалаң эле расмий пайдалануу үчүн гана арналбаган корреспонденция, документтер жана (же) товарлар бар деп

эсептөөгө олуттуу негиздер болсо, бажы органы бажы органынын кызмат адамынын көзүнчө ошол мамлекеттин ыйгарым укуктуу адамынан консулдук каткуржунду ачуусун талап кылууга укуктуу. Эгерде ал ыйгарым укуктуу адам аны ачуудан баш тартса, консулдук каткуржун жиберилген жерине кайтарылат.

3. Дипломатиялык почтаны жана консулдук каткуржунду түзүүчү бардык жерлер бул жерлердин мүнөзүн билдире турган тышкы белгилерге ээ болушу керек.

4. Дипломатиялык почта расмий пайдаланууга гана арналган дипломатиялык документтерди жана товарларды, ал эми консулдук каткуржун расмий пайдалануу үчүн гана арналган корреспонденцияны, документтерди жана товарларды камтышы мүмкүн.

5. Дипломатиялык почта менен консулдук каткуржун Бирликтин бажы чек арасынан дипломатиялык жана консулдук курьерлер аркылуу өткөрүлөт. Дипломатиялык почта жана консулдук каткуржун аларды ташып жеткирүү үчүн дайындалган дипломатиялык жана консулдук курьерлерге, же жарандык аба кемесинин экипаж командирине ишенип тапшырылышы мүмкүн.

Аталган дипломатиялык жана консулдук курьерлер алардын статусу жана дипломатиялык почта менен консулдук каткуржунду түзүүчү орундардын саны көрсөтүлгөн курьерлик баракчага же аны алмаштыруучу башка расмий документке ээ болуулары керек. Курьерлик баракчага же аны алмаштыруучу башка расмий документке дипломатиялык почта менен консулдук каткуржунду жиберүүчү мекеменин колу коюлуп, мөөрү басылат.

Жарандык аба кемесинин экипаж командирине ишенип тапшырылган дипломатиялык почта жана консулдук каткуржун аларды түзө турган орундардын саны көрсөтүлгөн расмий документ менен коштолушу керек.

6. Дипломатиялык жана консулдук курьерлер мамлекеттердин бири-бирине карата өз ара жардамдашуу принцибинин негизинде Бирликтин бажы чек арасынан жеке пайдаланууга арналган товарларды мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы текшерүүсүнөн өтпөстөн жана бажы алымдарын, салыктарды төлөбөстөн өткөрө алышат.

7. Дипломатиялык почта жана консулдук каткуржун Бирликтин бажы чек арасынан бажы органынын уруксаты менен бажылык декларациялоосуз жана бажы жол-жоболоруна алынбастан өткөрүлөт.

Дипломатиялык почтаны жана консулдук каткуржунду Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүүгө уруксат алуу үчүн бажы органына ушул берененин 5-пунктунда каралган документтер тапшырылат.

Бажы органынын дипломатиялык почтаны жана консулдук каткуржунду Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүүгө берилген уруксаты ушул берененин 5-пунктунда каралган документтерге тийиштүү белгилерди коюу менен таризделет.

мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүү тартибинин өзгөчөлүктөрү жана шарттары

302-берене. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүү тууралуу жалпы жоболор

1. Бул главада Бирликтин товарларын, анын ичинде ушул берененин 4-пунктунда каралган, Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү почта жөнөтмөлөрүн жана чет өлкөлүк товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүү тартибинин өзгөчөлүктөрү жана шарттары белгиленген. Аталган товарларга Бирликтин бажы чек арасынан жеке жактар тарабынан өткөрүлүүчү жеке пайдаланууга арналган товарлар, ошондой эле куур түтүк транспорту жана электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлүүчү товарлар кирбейт.

2. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн товарлардын Бирликтин бажы аймагына келиши жана мындай товарлардын Бирликтин бажы аймагынан кетиши ушул Кодекстин 14-жана 15-бөлүмдөрүнө ылайык ушул главада каралган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен ишке ашат.

3. Бирликтин товарлары Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн экинчи бөлүгүнө Биримдикке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүсү үчүн, ушул берененин 5-пунктунда көрсөтүлгөн товарларды ташып жеткирүү (транспорттоо) учурларын эске албаганда, бажы транзитинин бажы жол-жобосуна алынат.

4. Бажы аймагында кайра иштетүүчү бажы жол-жобосуна, ички керектөө үчүн кайра иштетүүчү бажы жол-жобосуна, убактылуу киргизүүчү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар, ошондой эле Бирликтин бажы аймагындагы кайра иштетүү операцияларынын натыйжасында жана ички керектөө үчүн (кайра иштетүү азыктары, калдыктар жана таштандылар) кайра иштетүүчү операциялардын натыйжасында алынган (пайда болгон) чет өлкөлүк товарлар Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүсү үчүн, ушул берененин 5-пунктунун 1-пунктчасында каралган учурларда мындай товарларды ташып жеткирүүнү (транспортировкалоонун) эске албаганда, бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылат.

Ушул пункттун жоболору эл аралык ташып жеткирүүнүн транспорт

каражаттары катары пайдаланылып, убактылуу киргизүүчү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган транспорт каражаттарына карата колдонулбайт.

5. Төмөнкү товарлар Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүсү үчүн бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылбайт:

1) ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн, Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагына келип конбогон аба кемеси жана Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин портуна келип токтобогон суу кемеси аркылуу ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарлары жана чет өлкөлүк товарлар (мындан ары ушул глвада – Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагына келип конбогон аба кемеси жана мындай мамлекеттин портуна келип токтобогон суу кемеси аркылуу ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарлары жана чет өлкөлүк товарлар);

2) кете турган жерине жеткирилүүсү үчүн Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу транспорттун бардык түрү менен ташып жеткирилүүчү (транспортировкалануучу), экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарлары;

3) мүчө мамлекеттердин аймагынан тышкары жайгашкан жана буларга карата мүчө мамлекеттер өзгөчө юрисдикцияга ээ болгон жасалма аралчаларда, орнотмолордо, курулмаларда курулуш жүргүзүү (куруу үчүн), алардын иштешин камсыздоо (эксплуатациялоо, пайдалануу) максатында аба жана суу транспорту аркылуу ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарлары (мындан ары ушул глвада – объекттер);

4) объекттерге мурда Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүнөн киргизилген Бирликтин товарлары, ошондой эле мүчө мамлекеттердин континенттик шельфинде жайгашкан объекттерден алынган Бирликтин товарлары, анын ичинде көмүртек чийки заты жана (же) алардан иштелип чыккан продуктулар.

6. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн мүчө мамлекеттин эгемендүү укуктарга жана өзгөчө юрисдикцияга ээ болгон экинчи бөлүгүнө, анын ичинде мүчө мамлекеттердин континенттик шельфине жасалма аралчаларда, орнотмолордо, курулмаларда курулуш жүргүзүү (куруу үчүн), алардын иштешин камсыз кылуу (эксплуатациялоо, пайдалануу) максатында, ошондой эле мүчө мамлекеттер жана объекттер арасында жеке жактарды жана товарларды ташып жүрүүчү аба жана суу кемелеринин талаптагыдай эксплуатацияланышын жана техникалык тейлөөсүн камсыз кылуу максатында аба жана суу транспорту аркылуу ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарлары бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылбайт.

7. Ушул берененин 5-пунктунун 1-пунктчасына ылайык ташып жеткирилүүчү, ушул берененин 5-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн товарларга карата ушул бөлүмдүн Бирликтин товарларынын жана Бирликке

мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагына келип конбогон аба кемеси жана мындай мамлекеттин портуна келип токтобогон суу кемеси аркылуу ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарларынын жана чет өлкөлүк товарлардын Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүлүү тартибин жана шарттарын жөнгө салуучу жоболору колдонулат.

8. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк товарларды бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылганда, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө милдети жаралбайт.

9. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү жеке пайдаланууга арналган товарларды Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүүнүн өзгөчөлүктөрү Комиссия тарабынан аныкталат.

303-берене. Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып өткөрүлүүчү товарларды бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырбастан, аларга байланыштуу бажы операцияларын жүргүзүүнүн өзгөчөлүктөрү жана мындай товарлардын статусу

1. Ушул Кодекстин 14-бөлүмүнүн жоболору Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагына келип конбогон аба кемеси жана мындай мамлекеттин портуна келип токтобогон суу кемеси аркылуу ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарларына жана чет өлкөлүк товарларга карата колдонулбайт. Мындай товарлар Бирликтин бажы аймагына аба кемеси Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагына аргасыз конгондугунан улам, муну менен катар ташылуучу товарларды түшүрүүгө, кайра жүктөөгө же которуштуруп жүктөөгө байланышкан операциялар жасалгандан кийин, же болбосо суу кемеси Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагына адам жеңе алгыс кырсыктан же башка жагдайлардан улам токтогондугунан, муну муну менен катар ташылуучу товарларды түшүрүүгө, кайра жүктөөгө же которуштуруп жүктөөгө байланышкан операциялар жүргүзүлгөндөн кийин келген учурлары эске алынбайт.

2. Ушул Кодекстин 15-главасынын жоболору Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагына келип конбогон аба кемеси жана мындай мамлекеттин портуна келип токтобогон суу кемеси аркылуу ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарларына жана чет өлкөлүк товарларга карата колдонулбайт.

3. Ташып жеткирүүчү же ушул Кодекстин 83-беренесинде көрсөтүлгөн башка адамдар Бирликтин товарлары жана ушул Кодекстин 302-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн, аба кемеси Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагына аргасыз конгон, муну менен катар андагы ташылуучу товарларды түшүрүүгө, кайра жүктөөгө же которуштуруп жүктөөгө

байланышкан операциялар үчүн конгон, же болбосо суу кемеси Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагына адам жеңе алгыс кырсыктан же башка жагдайлардан улам токтогон, муну менен катар андагы ташылуучу товарларды түшүрүүгө, кайра жүктөөгө же которуштуруп жүктөөгө байланышкан операциялар үчүн токтогон транспорттордо ташып жеткирилүүчү чет өлкөлүк товарлар Бирликтин бажы аймагына келгендиги тууралуу бажы органын кабардар кылгандан кийин жүргүзүүгө милдеттүү болгон бажы операцияларын жана алардын мөөнөтүн Комиссия аныктайт.

4. Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагына келип конбогон аба кемеси жана мындай мамлекеттин портуна келип токтобогон суу кемеси аркылуу ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарлары жана чет өлкөлүк товарлар мындай ташып жеткирүүдөн кийин Биримдиктин товары жана чет өлкөлүк товарлар деген статусун сактап калышат.

5. Эгер ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн товарларды ташып жеткирүүдө аба кемеси Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагына аргасыз конгон, муну менен катар андагы ташылуучу товарларды түшүрүүгө, кайра жүктөөгө же которуштуруп жүктөөгө байланышкан операциялар үчүн конгон, же болбосо суу кемеси Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагына күч жеткис кырсыктан же башка кырдаалдардан улам токтогон, муну менен катар андагы ташылуучу товарларды түшүрүүгө, кайра жүктөөгө же которуштуруп жүктөөгө байланышкан операциялар үчүн токтогон учурларда:

1) Товарлар Бирликтин бажы аймагына келгенден кийин ушул Кодекстин 302-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөндөй, Бирликтин товары же чет өлкөлүк товар деген статусун сактап калышы Комиссия тарабынан аныкталган тартипте ырасталат;

2) Товарларды Бирликтин бажы аймагынан тышкаркы аймакка калтырууда Бирликтин товарлары экспорттун бажы жол-жобосуна же убактылуу чыгаруучу бажы жол-жобосуна жайгаштырылат, ал эми чет өлкөлүк товарлар реэкспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылат.

6. Ушул Кодекстин 302-беренесинин 5-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн Бирликтин товарларынын Бирликтин бажы аймагынан кетүүсүнө жана Бирликтин бажы аймагына келүүсүнө байланышкан бажы операцияларын жүргүзүүнүн тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

7. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө ушул пункттун экинчи абзацындагы жоболорду сактоо менен киргизилген, ушул Кодекстин 302-беренесинин 5-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн Бирликтин товарлары, Ушул Кодекстин 139-беренесинин 2-пунктундагы жоболорго карабастан, Бирликтин товары деген статусун сактап калышат жана Бирликтин бажы аймагынан иш жүзүндө чыгарылгандан кийин бул статусунан ажырашат.

Аталган товарлар келген жериндеги бажы органына бажы декларациясын тапшырган соң Бирликтин товары катары каралышат. Бул декларацияга ылайык мындай товарлар экспорттун бажы жол-жобосуна жайгаштырылган жана анда товарлардын кеткен жериндеги бажы органы

тууралуу маалыматтар камтылат.

8. Ушул Кодекстин 302-беренесинин 5-пунктунун 3-пунктчасында жана 6-пунктунда көрсөтүлгөн Бирликтин товарларынын Бирликтин бажы аймагынан кетүүсүнө жана ушул Кодекстин 302-беренесинин 5-пунктунун 4-пунктчасында көрсөтүлгөн Бирликтин товарларынын Бирликтин бажы аймагына келүүсүнө байланышкан бажы операцияларын жүргүзүүнүн тартиби өзгөчө юрисдикциядагы объектиси бар мүчө мамлекеттин мыйзамдары тарабынан аныкталат.

304-берене. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу өткөрүлүүчү Бирликтин товарларына карата бажы транзитинин бажылык жол-жобосун колдонуунун, аягына чыгаруунун жана токтотуунун өзгөчөлүктөрү

1. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу өткөрүлүүчү Бирликтин товарларына карата бажы транзитинин бажы жол-жобосун колдонуунун шарттары болуп төмөнкүлөр саналат:

1) эгер мүчө мамлекеттин аймагында Бирликтин товарлары бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылса, ушул Кодекстин 146-беренесине ылайык алып чыгуу бажы алымдарынтөлөө милдетин аткаруу шарты коюлат. Мындай товарларга төмөнкү учурду эске албаган башка учурларда сыртка чыгуучу товарлар үчүн бажы алымдары салынат:

Бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларынын декларанты транзиттик декларацияны тапшырган күнү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, алардын пайыздарын, туумдарын төлөө милдетин белгиленген мөөнөттө аткарбагандыгы боюнча маалымат жок болсо, ошондой эле, эгерде Бирликтин товарлары бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна алынып жаткан мүчө мамлекеттин мыйзамдарында каралган болсо, соттун же ыйгарым укуктуу органдын (кызмат адамынын) административдик укук бузуулар боюнча административдик жоопкерчиликке тартуу тууралуу мыйзамдуу күчүнө кирген чечимдеринин негизинде дайындалган административдик айып пулдар белгиленген мөөнөтүндө төлөнбөй калгандыгы боюнча маалымат жок болгон учурлар; Комиссия тарабынан аныкталган учурлар эске алынбайт;

2) ушул Кодекстин 143-беренесинин 1-пунктунун 3 жана 4 пунктчаларында каралган шарттарды сактоо;

3) Комиссия тарабынан аныкталган учурлардан башка учурларда Бирликтин товарларынын статусун бышыктоочу документтерди жана (же) маалыматтарды көрсөтүү.

2. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы

аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу темир жол транспорт каражаты менен ташып жеткирилүүсү үчүн бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларынын декларанты катары, ошондой эле ушул Кодекстин 307-беренесинин 5-пунктунда көрсөтүлгөн бажы операцияларын жүргүзүүчү адам катары ушул Кодекстин 83-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн адамдар, ал эми почта жөнөтмөлөрүн ташып жеткирүү учурунда – почта байланышынын дайындалган оператору гана боло алышат.

3. Ушул беренени колдонуу максатында Бирликтин товарларынын статусун ырастоочу документтер жана (же) маалыматтар Комиссия тарабынан аныкталат.

4. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарларын бажы транзитин бажылык жол-жобосуна жайгаштырууга байланышкан бажы операциялары Бирликтин бажы аймагынан кетүүчү жерде же ушул берененин 5-7-пункттарын эске алуу менен, Бирликтин товарларынын жиберүүчүсү турган аймактагы бажы органында жүргүзүлөт.

5. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарларынын бажы транзитинин бажылык жол-жоболоштурууга байланышкан бажы операциялары Бирликтин товарларынын жиберүүчүсү турган аймактагы бажы органында төмөнкү учурларда жүргүзүлөт:

1) Бирликтин товарлары темир жол транспорт каражаты менен ташып жеткирилген учурларда. Буга жүргүнчү поездинин курамындагы почта, жолжүк (почта-жолжүк вагондорунда) вагондорунда ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарлары кирбейт;

2) Бирликтин товарлары бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган мүчө мамлекетте мындай товарларга карата сыртка чыгуучу товарлардан алынуучу алымдардын коюму бекитилгенде;

3) ташып жеткирүүнүн шарттарына ылайык Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактарында жүк жүктөө операцияларын жүргүзүү каралган учурларда.

6. Ушул берененин 5-пунктундагы жоболорго карабастан, Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу аба транспорту менен ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарларынын бажы транзитин бажылык жолжоболоштурууга байланышкан бажы операциялары жалгыз гана товар кетүүчү жердеги бажы органында жүргүзүлөт.

7. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган

мамлекеттердин аймактары аркылуу темир жол транспорт каражатынын жүргүнчүлөр поездинин курамындагы почта, жолжүк (почта-жолжүк вагондорунда) вагондорунда ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарларынын бажы транзитин бажылык жол-жоболоштурууга байланышкан бажы операциялары ошол операциялар жүргүзүлүп жаткан мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарында аныкталган бажы органында гана жүргүзүлөт.

8. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарларынын жеткириле турган жери катары иш жүргүзүү аймагында товардын келе турган жери жайгашкан бажы органынын бажылык контроль зонасы саналат. Буга ушул берененин 9-пунктунда көрсөтүлгөн учур кирбейт.

9. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу темир жол транспорт каражатынын жүргүнчүлөр поездинин курамындагы почта, жолжүк (почта-жолжүк вагондорунда) вагондорунда ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарларынын жеткириле турган жери болуп иш жүргүзүү аймагында Бирликтин мындай товарлары түшүрүлө турган бажы органынын бажылык контроль зонасы саналат.

10. Ушул берененин 9-пунктунда көрсөтүлгөн Бирликтин товарлары Бирликтин бажы аймагына келгенде, келген жериндеги бажы органы темир жол транспорт каражаттарынын жүк салуучу жайларына (бөлүктөрүнө) жиберүүчү бажы органы тарабынан басылган идентификациялоо каражаттарын өчүрөт.

11. Ушул берененин 10-пунктуна ылайык идентификациялоо каражаттарын өчүрүүдө ушул Кодекстин 341-беренесинин 5-пунктунун экинчи абзацында каралган боюнча акт түзүлүп, ал төмөнкүлөрдүн ар бирине бирден нуска деген эсеп менен керектүү санда чыгарылат:

- 1) идентификациялоо каражаттарын өчүрүүчү бажы органына;
- 2) Бирликтин товарларына карата ыйгарым укугу бар адамга;
- 3) кийинки бажы органдарынын бардыгына.

12. Комиссия ушул берененин 10 жана 11-пункттары колдонулбаган учурларды аныктоого укуктуу.

13. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарларынын бажы транзитинин бажылык жолжоболоштурулуусу ушул Кодекстин 151-беренесине ылайык товарлардын жеткирилген жеринде аяктайт.

14. Эгер Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү,

бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган жана Бирликтин бажы аймагынан чыгарылган Бирликтин товарлары товарлардын жеткириле турган жерине жетпестен, Бирликтин бажы аймагына кайтарылса жана жиберүүчү жердин бажы органына жеткирилсе, мындай бажы органы ушул Кодекстин 151-беренесине ылайык бажы транзитинин бажы жол-жобосун аягына чыгарат жана дайындалган бажы органына бажы транзитинин бажы жол-жобосу аягына чыккандыгы туурасында маалымат берет.

15. Эгерде Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү, бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларын Бирликтин бажы аймагына киргизүүдө, алар көздөлгөн жана жиберүүчү бажы органдарынан айырмаланган бажы органына алынып келинсе, мындай бажы органы ушул Кодекстин 151-беренесине ылайык бажы транзитинин бажылык жол-жобосун аягына чыгарып, көздөлгөн бажы органына жана жиберүүчү бажы органына бажы транзитин бажылык жолжоболоштуруу аягына чыккандыгы туурасында маалымат берет.

16. Эгер Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү, бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна алынган жана Бирликтин бажы аймагынан чыгарылган Бирликтин товарлары Бирликтин бажы аймагына киргизилбесе, жиберүүчү бажы органы бажы транзитин бажылык жолжоболоштурууну Комиссия тарабынан аныкталган тартипте аягына чыгарат.

17. Комиссия Ушул Кодекстин 307-беренесинин 3-пунктуна ылайык Биримдиктин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарлары Бирликтин товары статусунан ажырайт жана Бирликтин бажы аймагына киргизилгенде чет өлкөлүк товарлар катары каралып калган учурлардан башка учурларды аныктоого укуктуу.

305-берене. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү чет өлкөлүк товарлардын айрым категорияларына карата бажы транзитин бажылык жолжоболоштурууну колдонуунун, аягына чыгаруунун жана токтотуунун өзгөчөлүктөрү

1. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү

(транспортировка), бажы аймагында кайра иштеп чыгуучу бажы жол-жобосуна же ички керектөө үчүн кайра иштеп чыгуучу бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды, бажы аймагындагы кайра иштеп чыгуу операцияларынын натыйжасында же ички керектөө үчүн кайра иштеп чыгуу (кайра иштетүү азыктары, калдыктар) операцияларынын натыйжасында алынган (пайда болгон) чет өлкөлүк товарларды бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттары болуп төмөнкүлөр саналат:

1) ушул Кодекстин 143-беренесинин 1-пунктунун 3 жана 4-пунктчаларында каралган шарттарды сактоо;

2) чет өлкөлүк товарларды Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштете турган же ички керектөө үчүн кайра иштете турган операцияларды жүргүзүүчү адамдын дарегине же мындай операцияларды жүргүзгөн адамдардан бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна же ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардын декларантынын дарегине ташып жеткирүү (транспортировка) шарты. Бул бажы органына тапшырылган бажы аймагындагы товарларды кайра иштеп чыгуунун шарттары же ички керектөө үчүн кайра иштеп чыгуунун шарттары тууралуу документте көрсөтүлөт.

2. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк товарларды бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна ылайык бажылык декларациялоодо транспорттук (ташуучу), коммерциялык жана (же) башка документтер, анын ичинде мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдеринде каралган документтер транзиттик декларация катары колдонула алышпайт.

3. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк товарларды бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырууга байланышкан бажы операциялары төмөнкү бажы органдарында жүргүзүлөт:

1) чет өлкөлүк товарлар бажы аймагында кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна же ички керектөө үчүн кайра иштетүүнүн бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган бажы органында, же болбосо мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык аныкталган бажы органында;

2) иш жүргүзүү аймагында ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк товарларга байланыштуу Бирликтин бажы аймагында товарларды кайра иштетүүчү операциялар же ички керектөө үчүн товарларды кайра иштетүүчү операциялар жүргүзүлгөн (жүргүзүлүшү керек болгон) бажы органында.

4. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк товарларды бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштыруу аракети ушул Кодекстин 151 беренесине ылайык товарларды жеткирүү жеринде аягына чыгат.

5. Эгер ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн, бажы транзитинин

бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды Бирликтин бажы аймагына киргизүүдө, алар көздөлгөн жана жиберүүчү бажы органдарынан айырмаланган бажы органына алынып келинсе, мындай бажы органы ушул Кодекстин 1 51-беренесине ылайык бажы транзитинин бажылык жол-жобосун аягына чыгарып, көздөлгөн бажы органына жана жиберүүчү бажы органына бажы транзитин бажылык жолжоболоштуруу аягына чыккандыгы туурасында маалымат берет.

6. Эгер ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн, бажы транзитинин бажылык жолжобосуна алынып, Бирликтин бажы аймагынан чыгарылган товарлар Бирликтин бажы аймагына киргизилбесе, жиберүүчү бажы органы бажы транзитин бажылык жолжоболоштурууну Комиссия тарабынан аныкталган тартипте аягына чыгарат.

306-берене. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү (транспорттоочу), убактылуу киргизүүчү бажы жол-жобосуна алынган чет өлкөлүк товарларга карата бажы транзитинин бажылык жол-жобосун колдонуунун, аягына чыгаруунун жана токтотуунун өзгөчөлүктөрү

1. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү (транспорттоочу), убактылуу киргизүүчү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттары болуп төмөнкүлөр саналат:

1) ушул Кодекстин 1 43-беренесинин 1-пунктунун 3 жана 4-пунктчаларында каралган шарттарды сактоо;

2) чет өлкөлүк товарларды убактылуу киргизүүчү бажы жол-жобосуна жайгаштыруу тууралуу, товарларды ташып жеткирүүнүн (транспортировкалоонун) максаттары жана аларды пайдалануу орду тууралуу, эгерде чет өлкөлүк товарлар пайдалануу үчүн бирөөгө берилсе, товарларды алган адам тууралуу, эгерде бажы органы убактылуу киргизилген товарларды башка адамдардын ээлигине жана пайдалануусуна өткөрүп берүүгө уруксат берген учурлар болсо, ал учурлар тууралуу маалыматтарды бажы органына көрсөтүү шарты. Бул маалыматтар бажы органына бажы жана (же) башка документтерди же (жана) бул документтер тууралуу маалыматтарды тапшыруу аркылуу бышыкталат. Аталган документтер жок болсо, декларант бажы органына зарыл маалыматтарды камтуу менен эркин формада жазылган арызын тапшырат.

2. Убактылуу киргизүүчү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар, ушул беренеге ылайык, бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна бир же бир нече партия менен жайгаштырылышы мүмкүн.

3. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк товарларды бажылык декларациялоодо, бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна ылайык транспорттук (ташуу), коммерциялык жана (же) башка документтер, анын ичинде мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдеринде каралган документтер транзиттик декларация катары пайдаланыла албайт.

4. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк товарларды бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштыртууга байланышкан бажы операциялары төмөнкү бажы органдарында жүргүзүлөт:

1) чет өлкөлүк товарлар убактылуу киргизүүчү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган бажы органында, же болбосо мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык башка бажы органында;

2) убактылуу киргизүүчү бажы жол-жобосуна жайгаштырылган жана Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү (транспортировкалануучу) чет өлкөлүк товарлардын бажы транзитинин бажылык жол-жобосу аягына чыккан бажы органында, же болбосо мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу тууралуу мыйзамдарына ылайык башка бажы органында.

5. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк товарлардын бажы транзитинин бажылык жол-жобосу ушул Кодекстин 151-беренесине ылайык товарлардын жеткирилген жеринде аяктайт.

6. Эгер ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн, бажы транзитинин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды Бирликтин бажы аймагына киргизүүдө, алар көздөлгөн жана жиберүүчү бажы органдарынан айырмаланган бажы органына алынып келинсе, мындай бажы органы ушул Кодекстин 1 51-беренесине ылайык бажы транзитинин бажылык жол-жобосун аягына чыгарып, көздөлгөн бажы органына жана жиберүүчү бажы органына бажы транзитинин бажылык жол-жобосу аягына чыккандыгы туурасында маалымат берет.

7. Эгер ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн, бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна алынып, Бирликтин бажы аймагынан чыгарылган товарлар Бирликтин бажы аймагына киргизилбесе, жиберүүчү бажы органы бажы транзитин бажылык жол-жоболоштурууну Комиссия тарабынан аныкталган тартипте аягына чыгарат.

307-берене. Бирликтин товарларын түшүрүүгө, кайра жүктөөгө, которуп жүктөөгө байланышкан операциялар, ошондой эле бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна ылайык Бирликтин товарларын Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирүүдө

(транспортировка) транспорт каражаттарын
алмаштыруу

1. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү (транспортировка) Бирликтин товарларын түшүрүүгө, кайра жүктөөгө жана которуп жүктөөгө байланышкан операцияларга жана (же) мындай товарларды Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу ташып жеткирүүчү транспорт каражаттарын алмаштырууга жиберүүчү бажы органынын уруксаты менен Бирликтин товарларын транспорт каражатынын бир түрүнөн транспорт каражатынын экинчи түрүнө которуп жүктөгөндө, транспорт каражаттарынын жүк салуучу жайларына (бөлүктөрүнө) басылган бажы пломбуларын жана мөөрлөрүн өчүрүүдө, же транспорт (ташып жеткирүүчү) жана коммерциялык документтерди алмаштырууда жол берилет.

Уруксатты транзит декларациясын тапшырганга чейин алуу керек.

2. Эгерде ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн Бирликтин товарларына жана транспорт каражаттарына байланышкан операцияларды бажы пломбуларын жана мөөрлөрүн өчүрбөстөн эле жүргүзүүгө боло турган болсо, же Бирликтин товарларына бажы пломбулары жана мөөрлөрү басылбаса, бул операцияларды Бирликтин мындай товарлары жана транспорт каражаттары Бирликтин бажы аймагына келгенге чейин жиберүүчү бажы органына менен көздөлгөн бажы органына электрондук же жазуу түрүндө билдирүү берүү аркылуу жол берилет.

3. Эгерде ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн товарлар жиберүүчү бажы органынын уруксатысыз жүргүзүлсө, бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар Бирликтин товары деген статусун жоготушат да, Бирликтин бажы аймагына киргизүүдө чет өлкөлүк товарлар катары каралышат. Бул операциялар жол кырсыгынын же адам жеңе алгыс башка кырсыктын айынан улам жүргүзүлүп, Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин тийиштүү компетенттүү органдарынын документтери менен бышыкталган учурлары эске алынбайт.

4. Эгерде ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн операциялар Биримдикке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин мамлекеттик органдарынын талабы менен жүргүзүлүп, бул учур документтер менен же мындай мамлекеттик органдар колдонгон идентификация каражаттары менен ырасталганда, ушул берененин 1-3-пункттарынын жоболору колдонулбайт.

5. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирилүүчү Бирликтин товарларын түшүрүү, кайра жүктөө жана которуп жүктөө операцияларын жүргүзүү үчүн, ошондой эле Бирликтин мындай товарларын Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу

ташуучу транспорт каражаттарын алмаштыруу үчүн бажы органынан уруксат алууга же жогорудагыдай операциялар жүргүзүлгөндүгү тууралуу бажы органына билдирүү берүүгө байланышкан бажы операцияларын жүргүзүүнүн тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

308-берене. Бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна ылайык Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу товарларды ташып жеткирүүдө (транспортировкалоодо) ташып жеткирүүчүнүн жана экспедитордун милдеттери

1. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу товарларды ташып жеткирүүдө (транспортировкалоодо) ташып жеткирүүчү бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна алынган товарлардын декларанты болгон-болбогонуна карабастан, ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн учурлардан башка учурларда төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) ушул Кодекстин 1-пунктунун 1 жана 2-пункттарында көрсөтүлгөн милдеттерди аткарууга;

2) Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймагында бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна ылайык ташып жеткирилген (транспортировкаланган) Бирликтин товарларын түшүрүүгө, кайра жүктөөгө жана которуп жүктөөгө байланышкан операциялардын жүргүзүлүшүнө, ошондой эле жиберүүчү бажы органынын ушул Кодекстин 307-беренесинин 1-пунктунда каралбаган уруксаты менен Бирликтин мындай товарларын ташуучу транспорт каражаттарын алмаштырууга жол бербөөгө милдеттүү. Мындай операциялар жол кырсыгынын же башка кырсыктын айынан жүргүзүлүп, бул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына же мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен түзүлгөн эл аралык келишимдерине ылайык мамлекеттик органдар же уюмдар тарабынан берилген документтерде ырасталган учурлар эске алынбайт.

2. Бирликтин товарларын Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын экинчи бөлүгүнө Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары жана (же) деңиз аркылуу ташып жеткирүүдө (транспортировкалоодо) бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларынын декларанты болуп ушул Кодекстин 304-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн адамдар эсептелишет. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн аракеттер ушул адамдарга жүктөлөт.

309-берене. Бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган), Бирликтин

товарларына карата алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттердин пайда болушу жана токтотулушу, аларды төлөө жана эсептөө мөөнөттөрү

1. Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын башка бөлүгүнө, Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттердин аймагы жана (же) деңиз аркылуу ташылуучу (транспортировкалануучу), бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылуучу Бирликтин товарларына карата алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча декларанттын милдети, бажы органы тарабынан транзиттик декларация катталган учурдан тартып пайда болот.

2. Бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылуучу (жайгаштырылган), Бирликтин товарларына карата алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча декларанттын милдети, төмөнкү жагдайлар келип чыккан учурда токтотулат:

1) ушул Кодекстин 151-беренесине ылайык, бажы транзитинин бажы жол-жоболорунун колдонулушу аяктаганда;

2) аларга карата бажы транзитинин бажы жол-жобосунун колдонулушу токтотулган Бирликтин товарлары ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык, бажы жол-жоболоруна жайгаштырылганда;

3) алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттер аткарылганда жана (же) алардын ушул берененин 4-пунктуна ылайык эсептелген жана төлөнүүгө тийиш болгон өлчөмдөрдө алынганында;

4) транзиттик декларацияны каттоодо келип чыккан алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттерге карата – бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык Бирликтин товарларын чыгаруудан баш тартканда;

5) транзиттик декларацияны каттоодо келип чыккан алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттерге карата – ушул Кодекстин 113-беренесине ылайык, транзиттик декларацияны чакыртып алганда жана (же) ушул Кодекстин 118-беренесинин 4-пунктуна ылайык, Бирликтин товарларын чыгарууну жоюп салганда;

6) ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык, Бирликтин товарлары мүчө мамлекеттин менчигине (пайдасына) конфискацияланганда же айландырылганда;

7) ушул Кодекстин 51-главасына ылайык бажы органы тарабынан Бирликтин товарлары кармалганда;

8) кылмыш тууралуу маалыматты текшерүүнүн жүрүшүндө, кылмыш иши боюнча өндүрүштүн же административдик укук бузуу боюнча иштин жүрүшүндө (административдик процессти жүргүзүүдө) алынып коюлган же камакка алынган Бирликтин товарлары жана эгерде, мурда Бирликтин мындай товарлары чыгарылбаса, товарларды кайтаруу жөнүндө чечим кабыл алынса, Бирликтин товарлары убактылуу сактоого же бажы жол-жоболорунун биринин алданда жайгаштырылганда.

3. Алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча милдет төмөнкү учурларда аткарылат, эгерде Бирликтин бажы аймагынын бир бөлүгүнөн Бирликтин бажы аймагынын башка бөлүгүнө, Бирликтин мүчөсү болбогон мамлекеттердин аймагы жана (же) деңиз аркылуу ташылуучу (транспорттолуучу), бажы транзитинин бажы жол-жоболору адында жайгаштырылган жана Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыккан Бирликтин товарлары, Бирликтин бажы аймагына киргизилбегенде.

Көрсөтүлгөн жагдай келип чыкканда, алып чыгуу бажы алымдарын төлөө мөөнөтү болуп, Бирликтин товарларын бажы транзитинин бажы жол-жоболору алданда жайгаштырылган күн эсептелет.

4. Ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн жагдай келип чыкканда, алып чыгуу бажы алымдары, бажы транзитинин бажы жол-жоболору алданда жайгаштырылган Бирликтин товарлары, алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча женилдиктерди колдонбой туруп экспорттун бажы жол-жоболоруна жайгаштырылгандай төлөнүшү керек.

Алып чыгуу бажы алымдарын эсептөө үчүн, бажы органы тарабынан транзиттик декларацияны каттоо күнүндөгү алып чыгуу бажы алымдарынын коюмдары колдонулат.

Эгер бажы органында Бирликтин товарлары жөнүндө так маалыматтар жок болсо (мүнөзү, аталышы, саны, чыгарылган жери жана (же) бажылык наркы), төлөнүүгө тийиш болгон алып чыгуу бажы алымдарын эсептөө үчүн база, бажы органында болгон маалыматтардын негизинде, ал эми Бирликтин товарларын классификациялоо, ушул Кодекстин 20-беренесинин 3-пунктун эсепке алуу менен ишке ашырылат.

Эгер товарлардын коду Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык, белгилердин саны 10дон кем топтогу деңгээлде белгиленсе, алып чыгуу бажы алымдарын эсептөө үчүн, ушундай топторго кирген товарларга ылайык, алып чыгуу бажы алымдарынын эң чоң коюму колдонулат.

Бирликтин товарлары жөнүндө кийин так маалыматтар аныкталса, алып чыгуу бажы алымдары, ушул так маалыматтарга жараша эсептелет жана ашыкча төлөнгөн жана (же) ашыкча төлөтүп алынган алып чыгуу бажы алымдарынын суммасы кийин кайтарылып берилет (чегерилет) же төлөнбөй калган сумма, ушул Кодекстин 10 жана 11-главаларына ылайык төлөтүлүп алынат.

5. Бирликтин бажылык аймагынан чыгарылган, Бирликтин бажы аймагына бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларды алып келген учурда, мындай товарларды ушул Кодекстин 129-беренесинин 7-пунктуна ылайык бажы жол-жоболору алданда жайгаштырганда, алып чыгуу бажы алымдарын төлөө жана (же) аларды (толугу менен же бир бөлүгүн) төлөтүп алуу боюнча милдеттер аткарылгандан кийин, ушул беренеге ылайык төлөнгөн жана (же) төлөтүп алынган алып чыгуу бажы алымдарынын суммасы ушул Кодекстин 10-главасына ылайык кайтарылып берилет (чегерилет).

6. Ушул Кодекстин 62-беренесинин 3-пунктуна ылайык, эгерде алып чыгуу бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылуусун камсыз кылуу, бажы транзитинин бажы жол-жоболору алданда жайгаштырылган товардын декларанты тарабынан эмес, башка жактан берилсе, мындай башка жак алып чыгуу бажы алымдарын төлөө боюнча декларант менен бирдей милдеттүү болот.

VI БӨЛҮМ БАЖЫ КОНТРОЛУН ЖҮЗӨГӨ АШЫРУУ

44-глава

Бажы контролун жүзөгө ашыруу жөнүндө жалпы жоболор

310-берене. Бажы контролун жүзөгө ашыруу

1. Бажы контролу бажы органдары тарабынан ушул Кодекске ылайык жүзөгө ашырылат.

2. Бажы контролу бажы контролу жүргүзүлүүчү объекттерге, аларга ушул Кодекс менен белгиленген бажы контролунун формаларын жана (же) бажы контролун камсыз кылуу чараларын колдонуу менен жүргүзүлөт.

Эл аралык келишимдерди жана бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү актыларды бузуу менен Бирликтин бажы чек аралары аркылуу өтүүчү товарларды аныктоо максатында, Бирликтин бажы чек аралары аркылуу өтүүчү жеке жактарга карата бажы контролу жүзөгө ашырылышы мүмкүн.

3. Бажы контролунун формаларын жана (же) Бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чараларын колдонуу менен бажы контролун жүргүзүү тартиби, ушул Кодекс менен аныкталат, ал эми ушул Кодекс менен жөнгө салынбаган бөлүгүндө же аны менен каралбаган учурларда – бажыны жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталат.

Бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу бажы контролунун формаларын жана (же) чараларын колдонуу технологиялары (нускамалары) бажыны жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленет.

4. Бажы контролун жүргүзүүдө бажы органдары, бажы контролунун объекттерин, бажы контролунун формаларын жана (же) бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чараларды тандоо принцибине жараша жүргүзөт.

Бажы контролунун объекттерин, бажы контролунун формаларын жана (же) бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чараларын тандоодо, мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык, тобокелдиктерди башкаруу системасы пайдаланылат.

5. Бажы контролунун формалары жана (же) бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чаралары, бажы органдары тарабынан мүчө мамлекеттердин мыйзамдарынын сакталышын камсыз кылуу үчүн колдонулушу мүмкүн, анын сакталышына көзөмөл ушул мүчө мамлекеттин бажы органдарына жүктөлгөн, эгерде бул мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен белгиленет..

6. Бажы органдарынын атынан бажы контролу, бажы органдарынын өз кызматтык (функционалдык) милдеттерине ылайык, бажы контролун жүргүзүүгө ыйгарым укуктуу кызмат адамдары тарабынан жүргүзүлөт.

Бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү формасындагы бажы контролу, а эгердн бул мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамында белгиленсе – башка формаларда же бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу бажы контролунун чараларын колдонуу менен, бажы контролу, бажы органдары тарабынан бажы органдарынын маалыматтык тутуму аркылуу, бажы органдарынын кызмат адамдарынын катышуусуз жүргүзүлүшү мүмкүн.

7. Бажы контролу ушул Кодекстин 14-беренесине ылайык аныкталгандай, товарлар бажы контролунда турган мезгилде жүзөгө ашырылат.

Алдын ала бажылык декларациялоодо жана мезгилдик бажылык декларациялоодо, ушул Кодекстин 311-беренесинин бешинчи абзацында көрсөтүлгөн бажы контролунун объекттерине карата, бажы контролу бажы декларациясы катталган учурдан тартып жүргүзүлөт.

Ушул Кодекстин 14-беренесинин 7-15-пунктарында көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккандан кийин, бажы контролу, мындай жагдайлар келип чыккан күндөн тартып 3 жыл өткөнгө чейин жүргүзүлө берет. Мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен, көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккандан кийин, бажы к көзөмөлү, мындай жагдайлар келип чыккан күндөн тартып 5 жыл өткөнгө чейин жүргүзүлө берет деп белгилениши мүмкүн.

Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрине же ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизилген жактардын ишмердигине бажы контролу, алар ушундай реестрлерде болгон мезгилде жүргүзүлүшү мүмкүн, а эгерде бул мүчө мамлекеттин мыйзамында каралса – алар мындай реестрлерден чыгарылгандан кийин дагы мындай мыйзамда каралган мөөнөттө жүргүзүлүшү мүмкүн.

8. Товарларды чыгаруу фактысын бышыктоочу маалыматтарды текшерүү максатында, бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды бузуу менен, товарлар Бирликтин бажы аймагына киргизилгендиги жана (же) Бирликтин аймагында тургандыгы жөнүндө бажы органдарында маалымат болсо, Бирликтин аймагында турган товарларга карата бажы органдары тарабынан бажы контролу жүргүзүлүшү мүмкүн.

9. Бажы органдары тарабынан бажы контролун жүргүзүүдө, бажы органдарына аны жүргүзүүгө мүчө мамлекеттердин башка мамлекеттик

органдарынын кандайдыр бир уруксаттары, жазма эскертүүлөрү, токтомдору талап кылынбайт.

10. Бажы контролун жүргүзүүдө, бажы органдарынын жана анын кызмат адамдарынын бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерде жана актыларда жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралбаган талаптарды жана чектөөлөрдү коюуга укугу жок.

11. Бажы контролун жүргүзүүдө ташуучуга, декларантка, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактарга жана бажы контролун жүргүзүүдө бажы органдарынын же алардын кызмат адамдарынын чечимдери, аракеттери (аракетсиздиги) тарабынан кызыкчылыктары козголгон башка жактарга, ошондой эле товарларга жана транспорт каражаттарына укук ченемсиз зыян келтирүүгө жол берилбейт.

12. Бажы контролу бажы контролунун зонасында жана товарлар турган (турууга тийиш же турушу мүмкүн болгон), анын ичинде бажы контролунө алынууга тийиш болгон эл аралык ташуунун транспорт каражаттары жана жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттары, ушундай товарлар жөнүндө маалыматтарды камтыган документтер жана (же) маалымат тутумдары болгон башка жерлерде жүргүзүлөт.

13. Бажы контролунун формаларын пайдалануу менен бажы контролун жүргүзүүнүн жыйынтыктары, ушул Кодекс менен каралган учурларда, белгиленген формадагы жана ушул Кодексте каралган башка ыкма менен бажылык документтерди түзүү жолу менен жолжоболонот.

311-берене. Бажы контролунун объекттери

Бажы контролунун объекттери болуп төмөнкүлөр саналат:

ушул Кодекстин 14-беренесине ылайык, бажы контролунда турган товарлар;

бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырылган, Бирликтин товарлары статусун алып, ички керектөө үчүн чыгарылган товарлар, реимпорттун бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырылган товарлар, эркин жүгүртүүгө чыгарылган жеке пайдалануу үчүн товарлар, ошондой эле ушул Кодекстин 310-беренесинин 7-пунктунун үчүнчү абзасында көрсөтүлгөн мөөнөттүн ичинде Бирликтин бажы аймагына кайра киргизилгенде Бирликтин товарлары статусун сактап калган товарлар;

Бирликтин бажы аймагында турган товарлар – мындай товарлар, бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды бузуу менен, Бирликтин бажы аймагына киргизилген жана (же) Бирликтин бажы аймагында турат деген маалымат бажы органдарында болсо;

Бажылык жана башка документтер, аларды бажы органдарына берүү бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерге жана актыларга, мүчө мамлекеттердин үчүнчү жак менен болгон эл аралык келишимдерине жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык каралса, ошондой эле мындай документтерде камтылган маалыматтар;

жактардын, анын ичинде товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүү, бажы иши чөйрөсүндө кызматтарды көрсөтүү же болбосо айрым бажы жол-жоболорунун алкагында ишке ашыруу менен байланышкан ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун иштери;

убактылуу сактоо кампалары, бажы кампалары, бош кампалар, алымы жок соода дүкөндөрү катары пайдаланууга арналган же пайдаланылган, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор тарабынан товарларды убактылуу сактоо үчүн пайдаланууга арналган же пайдаланылып жаткан, ошондой эле бажы контролунун зоналары катары пайдаланууга арналган же пайдаланылып жаткан курулмалар, жайлар (жайлардын бөлүктөрү) жана (же) ачык аянттар (ачык аянттардын бөлүктөрү);

312-берене. Бажы жол-жоболоруна ылайык товарларды пайдалануу шарттарынын сакталышы үчүн жүргүзүлгөн бажы контролу

1. Товарларды пайдалануу шарттарынын сакталышы үчүн бажы контролу, бажы жол-жоболоруна ылайык, анын аймагында товарлар бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырылган мүчө мамлекеттин бажы органдары тарабынан жүзөгө ашырылат.

2. Товарлары мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырылган, башка мүчө мамлекеттин аймагында турган, ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата бажы контролу ушул Кодекстин 373-беренесине ылайык, Комиссия тарабынан аныкталуучу өзгөчөлүктөрдү эсепке алуу менен жүргүзүлөт.

3. Бажы транзитинин бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырылган товарларга карата ушул Кодекстин 22-главасынын талаптарынын сакталышы үчүн бажы контролу, анын аймагына бажы жол-жоболору үчүн товарлар жайгаштырылган, анын аймактары аркылуу мындай товарларды ташуу жана (же) анын аймагында бажы транзитинин бажы жол-жоболорунун колдонулушу аяктаган мүчө мамлекеттин бажы органдары тарабынан жүзөгө ашырылат.

313-берене. Товарлардын бажы наркына бажы контролун жүзөгө ашыруунун өзгөчөлүктөрү

1. Бажылык декларациялоодо көрсөтүлгөн товарлардын бажы наркына бажы контролун жүргүзүүдө (мындан ары ушул беренедө – товарлардын бажы наркына контроль), бажы органы тарабынан товарлардын бажы наркын аныктоонун жана көрсөтүүнүн тууралыгын текшерүү жүргүзүлөт (товарлардын бажы наркын аныктоонун ыкмасын тандоо жана колдонуу, товарлардын бажы наркынын түзүмү жана көлөмү, товарлардын бажы наркы жөнүндө маалыматтардын документ менен бышыкталышы).

2. Товарлардын бажы наркына көзөмөл жүргүзүүдө бажы органы декларанттан товарлардын баасынын түзүлүшүнө таасир берүүчү факторлор

жөнүндө, ошондой эле Бирликтин бажы чек аралары аркылуу өтүүчү товарларга тиешеси бар башка жагдайлар тууралуу жазуу түрүндө түшүндүрмө берүүнү талап кылууга укуктуу.

3. Бирликтин бажы аймагына ташып киргизилүүчү товарлардын бажы наркын көзөмөлдөөнүн башка өзгөчөлүктөрү, анын ичинде товарлардын бажы наркын туура эмес аныктоо белгилери, товарлардын бажы наркы тууралуу маалыматтарды анык эмес деп таануу үчүн негиздер Комиссия тарабынан аныкталат.

4. Ушул Кодекстин 225-беренесинин 2-пунктунун биринчи абзацына ылайык, ташып кирүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттер келип чыкпаган товарларга карата, Комиссия товарлардын бажы наркын көзөмөлдөөнүн өзгөчөлүктөрүн аныктоого укуктуу.

5. Бирликтин бажы аймагынан чыгарылуучу товарлардын бажы наркын көзөмөлдөө мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык жүргүзүлөт.

314-берене. Товарлардын чыккан жеринин бажы контролунун өзгөчөлүктөрү

1. Товарлардын чыккан жерине бажы контролун жүргүзүүдө, товарлардын чыккан жери тууралуу документтер, бажы декларациясында көрсөтүлгөн жана (же) бажы органдарына берилген документтерде камтылган товарлардын чыккан жери жөнүндө маалыматтар, анын ичинде товарлардын чыккан жери тууралуу документтеринде камтылган маалыматтардын ишенимдүүлүгү, ошондой эле товарлардын чыккан жери тууралуу сертификаттардын аныктыгы, алардын жолжоболонушунун жана (же) толтурулушунун тууралыгы текшерилет.

2. Бажы органы, товарлардын чыккан жери тууралуу сертификатта камтылган маалыматтардын ишенимдүүлүгүн, ошондой эле товарлардын чыккан жери тууралуу сертификаттын аныктыгын жана (же) киргизилүүчү товарлардын чыккан жерин аныктоо эрежелерине ылайык кошумча документтерди алуу максатында, товарлардын чыккан жери тууралуу сертификат берген (же) товарлардын чыккан жери тууралуу сертификатты текшерүүгө ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга же ыйгарым укуктуу органга суроо-талап (суроо-талаптарды) жөнөтүүгө укуктуу.

3. Бажы контролунун формасы, бажы документтерин, товарлар чыгарылганга чейин башталган башка документтерди жана маалыматтарды текшерүү, ушул берененин 2-пунктуна ылайык жөнөтүлгөн суроо-талаптарга бажы органы жооп алган күндөн тартып же ташып киргизилүүчү товарлардын чыккан жерин аныктоо эрежелери менен белгиленген, мындай жоопторду алуунун мөөнөтү аяктаган күндөн тартып 30 календардык күндөн кеч эмес аяктайт.

4. Эгерде бажы декларациясында товарлардын чыккан жери белгисиз деп көрсөтүлсө жана бажы контролун жүргүзүүдө декларацияланган товарларга карата бажылык-тарифтик жөнгө салуу чаралары, тыюу салуулар

жана чектөөлөр, ички рынокту коргоо чаралары колдонулушу мүмкүн болсо, бажы органы товарлардын чыккан жери тууралуу документтерди талап кылууга укуктуу.

5. Товарлардын чыккан жери бышыкталган эмес деп төмөнкү учурларда эсептелет:

1) товарлардын чыккан жери тууралуу документтер берилбесе, эгерде мындай документтер ушул Кодекстин 29-беренесине ылайык берилиши керек болсо, анын ичинде бажы контролунун формасын пайдаланууда бажы, башка документтер жана (же) маалыматтар берилбесе;

2) товарлардын чыккан жерине жүргүзүлгөн бажы контролунун жыйынтыгы боюнча, товарлардын чыккан жери тууралуу документтерде камтылган маалыматтардын анык эместиги таанылса;

3) товарлардын чыккан жерине жүргүзүлгөн бажы контролунун жыйынтыгы боюнча, товардын чыккан жери тууралуу сертификат анык болбосо же товардын чыккан жери тууралуу мындай сертификат аны тариздөө жана (же) толтуруу тартибинин талаптарын бузуу менен таризделсе жана (же) толтурулса;

4) товарлардын чыккан жери тууралуу сертификатты берген жана (же) аны текшерүүгө укуктуу мамлекеттик орган же ыйгарым укуктуу уюм тарабынан ташып киргизилүүчү товарлардын чыккан жерин аныктоо эрежелери менен белгиленген мөөнөттө суроо-талапка жооп жана (же) кошумча документтер жана (же) маалыматтар берилбесе, эгерде мындай суроо-талап ушул берененин 2-пунктуна ылайык жөнөтүлсө;

5) Комиссия тарабынан аныкталуучу башка учурлар.

6. Эгерде бажы декларациясында товарлардын чыккан жери белгисиз деп көрсөтүлсө же товарлардын чыккан жери башыкталбаган деп эсептелсе:

1) эгерде Бирлик жөнүндө келишимге ылайык башка белгиленбесе, ташып кирүү бажы алымдары Евразиялык экономикалык бирликтин Бирдиктүү бажы тарифи тарабынан белгиленген коюмдардын негизинде эсептелет;

2) эгер Бирлик жөнүндө келишимге ылайык башка белгиленбесе, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, Тышкы экономикалык ишмердиктин жана (же) аталыштын товардык номенклатурасына ылайык, ошол эле коддогу товарга карата атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюмдарынын негизинде эсептелет;

3) эгерде Бирлик жөнүндө келишимге ылайык башка белгиленбесе, мындай чаралардын колдонулушу товарлардын чыккан жерине көз каранды болгон учурларда, товарга карата башка бажылык-тарифтик жөнгө салуу чаралары, тыюу салуулар жана чектөөлөр, ички рынокту коргоо чаралары колдонулат.

7. Кийин товарлардын чыккан жери бышыкталса, мындай чаралардын колдонулушу товарлардын чыккан жерине көз каранды болгон учурларда, товарга карата башка бажылык-тарифтик жөнгө салуу чаралары, тыюу салуулар жана чектөөлөр, ички рынокту коргоо чаралары, товарлардын чыккан жеринин бышыкталганына жараша колдонулат.

315-берене. Товар чыгарылгандан кийин, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды тастыктаган документтер бажы контролун жүргүзүүдө бажы органына берилбеген учурда, бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөөнүн өзгөчөлүктөрү

1. Товар ушул Кодекстин 326 же 331-беренелеринде каралгандай формада чыгарылгандан кийин жүргүзүлгөн бажы контролунун жыйынтыгы боюнча, бажы органы ушул беренеге ылайык, бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептейт, эгерде бажы органына:

1) төлөнгөн бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын өлчөмүнө таасир берүүчү бажы декларациясындагы маалыматтарды текшерүү үчүн бажы органы тарабынан суратылган (талап кылынган), алар жөнүндө маалыматтар бажы декларациясында көрсөтүлгөн бир дагы документ берилбесе;

2) төлөнгөн бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын өлчөмүнө таасир берүүчү бажы декларациясындагы маалыматтарды текшерүү үчүн бажы органы тарабынан суратылган (талап кылынган), алар жөнүндө маалыматтар бажы декларациясында көрсөтүлгөн документтер берилсе, бирок мындай документтер текшерилүүчү маалыматтарды бышыкталбаса.

2. Төлөнүүгө тийиш болгон бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн база бажы органында болгон маалыматтардын негизинде аныкталат, ал эми товарларды классификациялоо ушул Кодекстин 20-беренесинин 3-пунктун эсепке алуу менен жүргүзүлөт;

Эгерде товардын коду Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык, белгилердин саны 10дон кем топтогу деңгээлде белгиленсе:

бажы алымдарын эсептөө үчүн ушундай топторго кирген товарларга ылайык, бажы алымдарынын эң чоң коюму колдонулат;

аларга карата бажы алымдарынын эң чоң коюму белгиленген, ушул топко кирген товарларга ылайык, салыктарды эсептөө үчүн кошумчаланган наркка салыктын эң чоң коюму, акциздердин (акциздик салыктын же акциздик жыйымдын) эң чоң коюму колдонулат.

ушундай топко кирген товарларга ылайык атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды эсептөө үчүн атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюмдары колдонулат;

Атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, ушул Кодекстин 314-беренесинин жоболорун эсепке алуу менен, ушул Кодекстин 4-главасына ылайык бышыкталган товарлардын чыккан жерине жараша эсептелет;

Товарлардын чыккан жери тууралуу документтер жок болгондугуна байланыштуу товарлардын чыккан жерин аныктоо мүмкүн болбогон учурда, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар, Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын ошол эле коддогу товарларына карата белгиленген (эгер товарларды классификациялоо 10 белгинин деңгээлинде жүргүзүлсө) же топко кирген товарларга карата (эгер товарлардын коддору Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасына ылайык, белгилердин саны 10дон кем топтогу деңгээлде белгиленсе), атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эң чоң коюмдарына жараша эсептелет.

Кийин товарлар жөнүндө так маалыматтар белгиленгенде, бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ушундай так маалыматтарга жараша эсептелет, ашыкча төлөнгөн жана (же) төлөтүлүп алынган бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларын кайтарып берүү (чегерүү) жүргүзүлөт же болбосо ушул Кодекстин 10 жана 11-главаларына жана 76 жана 77-беренелерине ылайык, төлөнбөй калган суммалар төлөтүлүп алынат.

316-берене. Товарлар чыгарылгандан кийин шарттуу чыгарылган товарларга карата бажы контролунун өзгөчөлүктөрү

1. Ушул Кодекстин 126-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн шарттуу чыгарылган товарларга карата ташып кирүү алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди берүү жана (же) ташып кирүү алымдарын төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонууга байланыштуу ушул товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдү берүү максаттарын жана шарттарын сактоо бышыкталган жок деп эсептелет, эгерде ушундай товарларга карата бажы контролун жүргүзүүдө бажы органына жалпысынан:

1) көрсөтүлгөн товарларды ташып кирүү бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди берүү шарттарын сактоо менен, ошондой эле мындай товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдү пайдаланган максатын бышыкталган документтер берилбегенде;

2) көрсөтүлгөн товарлар берилбегенде же болбосо алардын жайгаштырылган жери бышыкталбаганда.

2. Ушул Кодекстин 126-беренесинин 1-пунктунда көрсөтүлгөн шарттуу чыгарылган товарларга карата товарлар чыгарылгандан кийин мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен бажы контролун жүргүзүүнүн өткөрүүнүн мезгилдүүлүгү жана башка талаптар белгилениши мүмкүн.

317-берене. Эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жөнөтүлүүчү товарларга карата бажы контролунун өзгөчөлүктөрү

1. Эл аралык почта жөнөтүүлөрү аркылуу жөнөтүлүүчү товарларга карата бажы контролун жүргүзүү үчүн, почта байланышынын дайындалган оператору эл аралык почта жөнөтүүлөрүн бажы органына көрсөтөт.

Кат корреспонденцияларынын айрым түрлөрү (аэрограммалар, почта карточкалары, каттар жана азиздер үчүн жөнөтүүлөр) көрсөтүлгөн почта жөнөтүүлөрүндө тыюу салынган жана чектөө коюлган товарлар бар деген жетиштүү негиз болсо, бажы органынын талабы боюнча, ага көрсөтүлөт.

2. Эл аралык почта жөнөтүүлөрү эл аралык почта менен алмашуу жерине (мекемеге) салмагынын өзгөрүүсү, салынбай же салынган нерсеси бузулган түрүндө жана (же) зарыл коштоочу документтери жок түшсө, бажы органдарына почта байланышынын дайындалган оператору тарабынан таризделген, Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актылары менен белгиленген документ тиркелүү менен көрсөтүлөт.

3. Эгер ал бажы органдары тарабынан бажы операцияларын жана (же) бажы контролун жүргүзүүдө пайдаланылган учурда, эл аралык почта жөнөтүүлөрүнө карата бажылык жеткире кароо актысын жолжоболоо жүргүзүлөт, Эгер бажылык жеткире кароо актысы түзүлбөсө, бажылык жеткире кароонун жыйынтыктары тууралуу маалыматтар, бажы органынын кызмат адамдары тарабынан эл аралык почта жөнөтүүлөрүн коштогон, Бүткүл дүйнөлүк почта бирлигинин актылары менен каралган документтерде көрсөтүлөт.

318-берене. Бирликтин бажы чек арасында мамлекеттик контролду (көзөмөлдү) жүргүзгөн мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдары менен бажы органдарынын ортосундагы өз ара аракеттенүүлөрү

1. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү жана Бирликтин бажы чек арасында мамлекеттик контролду (көзөмөлдү) жүргүзгөн мүчө мамлекеттердин башка мамлекеттик органдарынын контролуна алынууга жаткан товарларга карата бажы контролун жүргүзүүдө бажы органдары мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленүүчү тартипте, контроль жүргүзүүнүн жалпы координациясын камсыз кылат.

2. Бирликтин бажы чек арасында мамлекеттик контроль (көзөмөл) жүргүзгөн мүчө мамлекеттердин бажы органдары жана мамлекеттик органдары маалымат тутумдарын пайдалануу менен бажы жана (же) мамлекеттик контролдун (көзөмөлдүн) башка түрлөрүн жүргүзүүдө документтер жана (же) маалыматтар менен алмашышат.

3. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды өткөрүүдө мамлекеттик контролду (көзөмөлдү) жүргүзүүнү ылдамдатуу максатында бажылык жеткире кароо Бирликтин бажы чек арасында мамлекеттик контроль (көзөмөл) жүргүзгөн мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдарынын катышуусу менен жүргүзүлүшү мүмкүн.

319-берене. Бажы контролунун зоналары

1. Бажы контролунун зоналары болуп Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарлар өткөн жерлер, убактылуу сактоо кампаларынын, бажы кампаларынын, бош кампалардын аймактары, алымсыз соода дүкөндөрүнүн аймактары жана ушул Кодекс менен белгиленген жана (же) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен белгиленген башка жерлер саналат.

Ушул берененин 2-пунктунда каралган учурлардан тышкары, бажы контролунун зонасынын башка жерлеринде товарларды убактылуу сактоо үчүн, товарларга жана транспорт каражаттарына карата жүктөө жана башка операцияларды жүргүзүү үчүн бажылык кароо жана (же) бажылык жеткире кароо формасында бажы контролун жүргүзүү түзүлөт.

2. Бажы контролунун зоналарын түзбөстөн төмөнкүлөрдү жүргүзүүгө болот:

1) көчмө бажы текшерүүсүнүн жүрүшүндө же болбосо ушул Кодекстин 355-беренесинин 1-пунктуна ылайык бажы зонасынан тышкары транспорт каражатын токтоткондо, ошондой эле Бирликтин бажы чек арасынан мыйзамсыз өткөрүлгөн товарлар табылганда бажылык кароону;

2) жайларды жана аймактарды бажылык кароонун жүрүшүндө жана (же) көчмө бажы текшерүүсүнүн жүрүшүндө же ушул Кодекстин 355-беренесинин 1-пунктуна ылайык, бажы зонасынан тышкары транспорт каражатын токтоткондо, ошондой эле Бирликтин бажылык чек арасынан мыйзамсыз өткөрүлгөн товарлар табылганда бажылык жеткире кароону.

3. Эгер алар бажы контролундагы товарларды такай жайгаштыруу үчүн дайындалса, бажы контролунун зоналары туруктуу болушу мүмкүн, же алар бажы контролун жүргүзүү мезгилине карата, товарларга жана транспорт каражаттарына карата жүктөө жана башка операцияларды жүргүзүү үчүн түзүлгөн учурда убактылуу болушу мүмкүн.

4. Бажы контролунун зоналарын түзүү, иштөөсүн токтотуу (жоюу) жана белгилөө тартиби, аларга коюлуучу талаптар, ошондой эле бажы контролунун зонасынын укуктук режими мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен белгиленет.

320-берене. Бажы контролун жүргүзүү үчүн зарыл документтердин сакталышы

1. Бажы контролун жүргүзүү үчүн сактоого тийиш болгон зарыл документтерге төмөнкүлөр кирет:

- 1) бажы документтери;
- 2) ушул Кодекстин 108-беренесинде көрсөтүлгөн документтер;
- 3) бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонууга байланыштуу товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдүн сакталышын бышыктоочу документтер;
- 4) бажы операцияларын жүргүзүүдө түзүлгөн документтер;

5) көрсөтүлгөн бажы жол-жоболоруна ылайык, товарларды пайдалануу шарттарын бышыктоочу документтер.

2. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн документтер жактар жана бажы органдары тарабынан, бажы декларациясын берүүдө көрсөтүлгөндүгүнө, көрсөтүлбөгөндүгүнө карабастан, ушул Кодекстин 14-беренесинин 7-15-пункттарында көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыккан күндөн тартып 5 жыл өткөнгө чейин сакталышы керек.

3. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактар тарабынан, алардын бажы иши чөйрөсүндө кызматтарды көрсөтүү менен байланышкан ишмердигине карата бажы контролун жүргүзүү үчүн зарыл документтер, бажы операциялары жүргүзүлгөн жыл аяктагандан кийин 5 жыл сакталууга тийиш.

321-берене. Бажы органдары тарабынан бажы контролунун айрым формаларын колдонуудан бошотуусу

1. Бажы органдары тарабынан бажы контролунун айрым формаларын колдонуудан бошотуу ушул Кодекс жана мүчө мамлекеттердин үчүнчү тараптар менен эл аралык келишимдери менен белгиленет.

2. Бажылык жеткире кароого төмөнкү адамдардын жеке жүктөрү жатпайт:

1) мүчө мамлекеттердин башчылары жана алар менен жүргөн алардын үй-бүлө мүчөлөрү;

2) өкмөт башчылары, мүчө мамлекеттердин өкмөт мүчөлөрү, эгерде көрсөтүлгөн адамдар Бирликтин бажы чек арасынан кызматтык милдеттерин аткарууга байланыштуу өтүп жатышса;

3) мүчө мамлекеттерге расмий визит менен келген чет мамлекеттердин башчылары, чет мамлекеттердин өкмөт башчылары, чет мамлекеттердин тышкы иштер министрлери;

4) ыйгарым укуктары бүткөн мүчө мамлекеттердин президенттери, жана аны менен жүргөн алардын үй-бүлө мүчөлөрү;

5) Армения Республикасынын Президентинин Администрациясынын жетекчиси, Армения Республикасынын Конституциялык Сотунун Төрагасы, Армения Республикасынын Улуттук жыйынынын депутаттары, Армения Республикасынын Кассациялык Сотунун Төрагасы, Армения Республикасынын Башкы прокурору, Армения Республикасынын Борбордук банкынын Төрагасы, Армения Республикасынын Президентинин Күзөт кызматынын начальниги, эгерде көрсөтүлгөн адамдар Бирликтин бажы чек арасынан кызматтык милдеттерин аткарууга байланыштуу өтүп жатышса;

6) Беларусь Республикасынын Конституциялык Сотунун Төрагасы, Беларусь Республикасынын Жогорку Сотунун Төрагасы, Беларусь Республикасынын Президентинин Администрациясынын Башчысы, Беларусь Республикасынын Коопсуздук Кеңешинин Мамлекеттик катчысы, Беларусь Республикасынын Мамлекеттик контролдоо комитетинин Төрагасы, Беларусь Республикасынын Башкы прокурору, Беларусь

Республикасынын Улуттук банкынын Башкармалыгынын Төрагасы, Беларусь Республикасынын Президентинин Иш башкаруучусу, Беларусь Республикасынын Улуттук жыйынынын Кеңешинин мүчөлөрү, Беларусь Республикасынын Улуттук жыйынынын Өкүлдөр палатасынын депутаттары, эгер көрсөтүлгөн адамдар Бирликтин бажы чек арасынан кызматтык милдеттерин же депутаттык ыйгарым укуктарын аткарууга байланыштуу өтүп жатышса;

7) Казакстан Республикасынын Мамлекеттик катчысы, Казакстан Республикасынын Президентинин Администрациясынын Жетекчиси, Казакстан Республикасынын Конституциялык Кеңешинин Төрагасы, Казакстан Республикасынын Жогорку Сотунун Төрагасы, Казакстан Республикасынын Башкы Прокурору, Казакстан Республикасынын Улуттук Банкынын Төрагасы, Казакстан Республикасынын Улуттук коопсуздук комитетинин Төрагасы, Казакстан Республикасынын Президентинин Иш башкаруучусу, Казакстан Республикасынын Мамлекеттик күзөт кызматынын начальниги жана Казакстан Республикасынын Парламентинин депутаттары, эгерде көрсөтүлгөн адамдар Бирликтин бажы чек арасынан кызматтык милдеттерин же депутаттык ыйгарым укуктарын аткарууга байланыштуу өтүп жатышса;

8) Кыргыз Республикасынын Президентинин Аппаратынын жетекчиси, Кыргыз Республикасынын Жогорку Сотунун Төрагасы, Кыргыз Республикасынын Жогорку Сотунун Конституциялык палатасынын Төрагасы, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттары, Кыргыз Республикасынын Коопсуздук Кеңешинин Катчысы, Кыргыз Республикасынын Башкы прокурору, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасы, Кыргыз Республикасынын Президентинин жана Өкмөтүнүн Иш башкаруучулары, Кыргыз Республикасынын Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитетинин Төрагасы, Төраганын орун басары – Кыргыз Республикасынын Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитетинин 9-кызматынын начальниги, эгерде көрсөтүлгөн адамдар Бирликтин бажы чек арасынан кызматтык милдеттерин аткарууга байланыштуу өтүп жатышса;

9) Россия Федерациясынын Конституциялык Сотунун Төрагасы, Россия Федерациясынын Жогорку Сотунун Төрагасы, Россия Федерациясынын Федералдык Жыйынынын Федерациялык Кеңешинин мүчөлөрү, Россия Федерациясынын Федералдык коопсуздук кызматынын Директору, Россия Федерациясынын Федералдык Жыйынынын Мамлекеттик Думасынын депутаттары, эгер көрсөтүлгөн адамдар Бирликтин бажы чек арасынан кызматтык милдеттерин же депутаттык ыйгарым укуктарын аткарууга байланыштуу өтүп жатышса;

3. Бажылык жеткире кароодон төмөнкүлөр бошотулат:

1) өзү жүргөн чет элдик аскер кораблдери (кемелер), согуштук аба кемелери жана аскердик техникалар;

2) мүчө мамлекеттердин тиешелүү мамлекеттик органдарынын атайын билдирүүлөрүнө ылайык, Бирликтин бажы чек арасынан өтүп жаткан аскер мүлктөрү.

45-глава

Бажы контролунун формалары жана аларды колдонуу

322-берене. Бажы контролунун формалары

Бажы контролун жүргүзүүдө бажы органдары бажы контролунун төмөнкү формаларын колдонушат:

- түшүндүрмөлөрдү алуу;
- бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү;
- бажылык кароо;
- бажылык жеткире кароо;
- жеке бажылык жеткире кароо;
- жайларды жана аймактарды бажылык кароо;
- бажы текшерүүсү.

323-берене. Түшүндүрмөлөрдү алуу

1. Түшүндүрмөлөрдү алуу – бажы контролунун формасы, бажы органынын кызмат адамдарынын бажы контролун жүргүзүү үчүн мааниси бар маалыматтарды ушул маалыматтарды билген ташуучулардан, декларанттардан жана башка жактардан алуусу.

2. Түшүндүрмөлөр бажы документин түзүү жолу менен жолжоболонот, анын формасы Комиссия тарабынан аныкталат.

3. Түшүндүрмө алуу үчүн адамды чакыруу зарылчылыгы болсо, бажы органы кабарлоо катын жолжобойт, ал чакырылуучу адамга тапшырылат же жөнөтүлөт.

324-берене. Бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү

1. Бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү – бажы контролунун формасы, анда төмөнкүлөр текшерилет:

- 1) бажы декларациясы;
- 2) бажы органдары толтуруучу документтерден тышкары башка бажы документтери;
- 3) бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктоочу документтер;
- 4) ушул Кодекске ылайык бажы органына берилген башка документтер;
- 5) бажы декларациясында көрсөтүлгөн жана (же) бажы органына берилген документтерде камтылган маалыматтар;

6) бажы органына берилген башка маалыматтар же ушул Кодекске же мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы органы тарабынан алынган маалыматтар;

2. Бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү, маалыматтардын аныктыгын, документтердин толтурулушунун жана (же) жолжоболонушунун тууралыгын текшерүү, бажы жол-жоболоруна ылайык товарларды пайдалануу шарттарын сактоо, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонууга байланыштуу товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдү сактоо, ушул Кодекске ылайык бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырылууга жатпаган айрым категориядагы товарларды пайдалануу тартибин жана шарттарын сактоо максатында, ошондой эле бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана бажыны жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын сактоону камсыз кылуу максатында жүргүзүлөт.

3. Бажы декларациясына карата бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктоочу документтерди, бажы декларациясында көрсөтүлгөн жана (же) бажы органдарына берилген документтерде камтылган маалыматтарды текшерүүнү товарлар чыгарылганга чейин да, чыгарылгандан кийин да жүргүзүүгө болот.

4. Бажы органы тарабынан товар чыгаруу жүргүзүлөт, ушул Кодекстин 121-беренеси менен каралган шарттар декларант тарабынан сакталса, товарларды чыгарганга чейин башталган бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү товарларды чыгаргандан кийин аяктайт.

5. Бажыны жөнгө салуу тууралуу мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды бажы декларацияларына, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктоочу документтерге, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарга жана (же) бажы органдарына берилген документтерде камтылган маалыматтарга карата товарлар чыгарылгандан кийин башталган текшерүү жүргүзүү учурлары жана бажы контролунун мындай формасын жүргүзүү тууралуу жакка кабарлоо тартиби белгилениши мүмкүн.

6. Бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн документтерди жана маалыматтарды талдоо жолу менен, анын ичинде бир документте камтылган маалыматтарды өз ара салыштыруу жолу менен, ошондой эле башка документтерде камтылган маалыматтар менен салыштыруу жолу менен, анын ичинде бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктоочу документтер менен, бажы органдары пайдаланган маалымат тутумдарынан алынган маалыматтар менен жана (же) маалыматтык өз ара аракеттенүүнүн алкагында мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдарынын (уюмдарынын) маалымат тутумдарынан,

текшерүү жүргүзүп жаткан учурда бажы органында болгон башка булактардан, ошондой эле бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерге жана актыларга жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, башка ыкмалар менен алынган маалыматтар менен жүргүзүлөт.

7. Бажы документтери, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүүнүн алкагында бажы органы кошумча маалымат чогултууга жана талдоо жүргүзүүгө, анын ичинде мамлекеттик органдарга жана башка уюмдарга суроо-талап жөнөтүүгө укуктуу.

8. Товарлар чыгарылганга чейин башталган, бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды бажы декларацияларына, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктоочу документтерге, бажы декларациясында көрсөтүлгөн жана (же) бажы органдарына берилген документтерде камтылган маалыматтарга карата текшерүү, ушул Кодекстин 325-беренесине ылайык жүргүзүлөт.

9. Товарлар чыгарылгандан кийин башталган, бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды бажы декларацияларына, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктоочу документтерге, бажы декларациясында көрсөтүлгөн жана (же) бажы органдарына берилген документтерде камтылган маалыматтарга карата текшерүү, же болбосо башка учурларда бажы контролунун ушул формасын колдонуу, ушул Кодекстин 326-беренесине ылайык жүргүзүлөт, ушул берененин 10-пунктунда каралган учурда бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүүнү жүргүзүүдөн тышкары.

10. Бажы документтерин, башка документтерди жана (же) ушул Кодекстин 120-беренесине ылайык чыгарылган товарларга карата берилген, товарларга декларацияга карата маалыматтарды, ушундай товарларга декларацияда көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктоочу документтерди жана же бажы органдарына берилген документтерде камтылган маалыматтарды текшерүү Комиссия аныктаган тартипте жүргүзүлөт.

11. Бажы документтерине, башка документтерге жана (же) маалыматтарга текшерүүнү колдонгондо товарларга декларация бергенге чейин товарлардын чыгарылышы тууралуу арызга, ушул Кодекстин 120-беренесинин 4-пунктуна ылайык, ушундай арыз менен бирге берилген документтерге жана көрсөтүлгөн арызда билдирилген маалыматтарга жана (же) берилген документтерге карата, товарлар чыгарылганга чейин документтер талап кылынбайт.

12. Товарлардын бажы наркын текшерүүдө, бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү ушул Кодекстин 313-беренесинде каралган өзгөчөлүктөрдү эсепке алуу менен жүргүзүлөт.

13. Товардын чыккан жерин текшерүүдө, бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү, ушул Кодекстин 314-беренесинде каралган өзгөчөлүктөрдү эсепке алуу менен жүргүзүлөт.

325-берене. Товарлар чыгарылганга чейин башталган бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү

1. Эгерде бажы декларациясын берүү бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктоочу документтерди берүү менен коштолбосо, бажы органы, текшерилүүчү маалыматтарга карата декларанттан алар жөнүндө маалыматтар бажы декларациясында көрсөтүлгөн документтерди суратып алууга укуктуу.

2. Ушул берененин 1-пунктуна ылайык суратып алынган документтер декларант тарабынан ушул Кодекстин 119-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөт аяктаганга чейин 4 саат калгандан кеч эмес берилиши керек.

3. Эгерде ушул берененин 1-пунктуна ылайык суратылган документтер декларант тарабынан берилбесе, бажы органы ушул Кодекстин 125-беренесине ылайык, товарларды чыгаруудан баш тартат.

4. Бажы органы коммерциялык, бухгалтердик документтерди, товардын чыккан жери тууралуу сертификатты жана (же) башка документтерди жана (же) маалыматтарды, анын ичинде декларацияда көрсөтүлгөн, текшерилип жаткан маалыматтардын аныктыгын жана толуктугун белгилөөгө зарыл жазуу түрүндөгү түшүндүрмөлөрдү жана (же) документтерде камтылган маалыматтарды төмөнкү учурларда талап кылууга укуктуу:

1) бажы декларациясын берүүдө берилген же болбосо ушул берененин 2-пунктуна ылайык берилген документтер зарыл маалыматтарды камтыбаса же көрсөтүлгөн маалыматтарды тиешелүү түрдө бышыкталбаса;

2) бажы органы тарабынан ушул Кодекстин жоболорун жана бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын сактабаган белгилер аныкталса, анын ичинде ушундай документтерде камтылган маалыматтар анык эмес болсо;

5. Ушул берененин 4-пунктуна ылайык декларанттан документтерди жана (же) маалыматтарды талап кылуу негиздүү болуш керек жана бажы декларациясында көрсөтүлгөн жана (же) башка документтерде камтылган маалыматтар тиешелүү түрдө бышыкталбаганын же анык эмес болушу мүмкүндүгүн, кошумча талап кылынган документтердин жана (же) маалыматтардын тизмегин, ошондой эле мындай документтерди жана (же) маалыматтарды берүүнүн мөөнөттөрүн көрсөткөн белгилердин тизмегин камтууга тийиш.

Талап кылынган документтердин жана (же) маалыматтардын тизмеги бажы органынын кызмат адамы тарабынан аныкталат, ал товарлар менен болгон бүтүм шарттарын, товардын мүнөздөмөсүн, анын дайындалышын, ошондой эле башка жагдайларды эске алуу менен текшерилүүчү маалыматтарга жараша болот.

6. Ушул берененин 4-пунктуна ылайык, документтерди жана (же) бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы,

компенсациялык алымдардын өлчөмүнө таасир кылуучу маалыматтарды аныктоо максатында маалыматтарды талап кылууда, бажы органы ушул Кодекстин 121-беренесине ылайык, товарларды чыгаруу мүмкүнчүлүгү тууралуу декларантка маалымдайт. Мында бажы органы декларантка бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди камсыз кылуу өлчөмүнүн эсебин жөнөтөт, ушул Кодекстин 121-беренесине ылайык аныкталган, бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнү камсыз кылуу талап кылынбаган учурлардан тышкары.

Бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу өлчөмүнүн эсебинин формасы, түзүмү жана мындай эсептин электрондук документ түрүндөгү форматы жана аларды толтуруу тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

7. Ушул берененин 4-пунктуна ылайык талап кылынган документтер жана (же) маалыматтар же документтердин жана (же) маалыматтардын жоктугунун жана документтерди жана (же) маалыматтарды берүүгө мүмкүн эместигинин себептерин түшүндүрүүлөр, декларант тарабынан төмөнкү мөөнөттөрдө берилиши керек:

1) ушул Кодекстин 119-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөт аяктаганга чейин 4 саат калгандан кеч эмес – эгерде документтерди жана (же) маалыматтарды талап кылуу, бажы декларациясында жана бажы декларациясын берүүдөгү документтерде көрсөтүлгөн маалыматтарды текшерүүгө байланыштуу болсо;

2) ушул Кодекстин 119-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөт аяктаганга чейин 2 саат калгандан кеч эмес – эгерде документтерди жана (же) маалыматтарды талап кылуу, бажы декларациясында жана ушул берененин 2-пунктуна ылайык берилген документтерде камтылган маалыматтарды текшерүүгө байланыштуу болсо жана текшерилүүчү маалыматтар бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын өлчөмүнө таасир кылбаса;

3) ушул Кодекстин 119-беренесинин 4-6-пункттарына ылайык товарларды чыгаруу мөөнөтүн узартууда бажы органы белгилеген мөөнөт аяктаганга чейин 1 жумушчу күн калгандан кеч эмес – эгерде документтерди жана (же) маалыматтарды талап кылуу, бажы декларациясында жана ушул берененин 2-пунктуна ылайык берилген документтерде камтылган маалыматтарды текшерүүгө байланыштуу болсо жана текшерилүүчү маалыматтар бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын өлчөмүнө таасир кылса;

8. Эгерде ушул берененин 4-пунктуна ылайык талап кылынган документтер жана (же) маалыматтар, анын ичинде документтердин жана (же) маалыматтардын жоктугунун жана документтерди жана (же) маалыматтарды берүүгө мүмкүн эместигинин себептерин түшүндүрүүлөр, ушул берененин 7-пунктуна ылайык берилбесе жана ушул Кодекстин 121-

беренесинде каралган шарт сакталбаса, бажы органы ушул Кодекстин 125-беренесине ылайык товарларды чыгаруудан баш тартат.

9. Ушул берененин 1-4-пункттарына ылайык талап кылынган документтер жана (же) маалыматтар, талап кылынган адамдар тарабынан ар бир талап боюнча бир комплект менен (бир убакта) берилиши керек.

Бажы органы тарабынан талап кылынган документтер жана (же) маалыматтар менен бир убакта, талап кылынган адамдар бажы декларациясында көрсөтүлгөн жана (же) башка документтерде камтылган же маалыматтардын аныктыгын жана толуктугун далилдөө максатында башка документтерди жана (же) маалыматтарды бере алышат.

10. Товарлар чыгарылганга чейин, бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү аяктаган учурда, эгерде ушул беренеге ылайык берилген документтер жана (же) маалыматтар, анын ичинде документтердин жана (же) маалыматтардын жоктугунун жана документтерди жана (же) маалыматтарды берүүгө мүмкүн эместигинин себептерин түшүндүрүүлөр, же мындай текшерүүнүн алкагында өткөрүлгөн башка формадагы бажы контролунун жыйынтыктары жана (же) товарлардын жана (же) документтердин бажы экспертизасынын жыйынтыктары текшерилүүчү маалыматтардын аныктыгын жана (же) толуктугун далилдесе, бажы органы ушул Кодекстин 118-беренесине ылайык, товарларды чыгарууну жүргүзөт.

11. Товарлар чыгарылганга чейин, бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү аяктаган учурда, эгер ушул беренеге ылайык берилген документтер жана (же) маалыматтар, анын ичинде документтердин жана (же) маалыматтардын жоктугунун жана документтерди жана (же) маалыматтарды берүүгө мүмкүн эместигинин себептерин түшүндүрүүлөр, же ушундай текшерүүнүн алкагында өткөрүлгөн башка формадагы бажы контролунун жыйынтыктары жана (же) товарлардын жана (же) документтердин бажы экспертизасынын жыйынтыктары текшерилүүчү маалыматтардын аныктыгын жана (же) толуктугун далилдебесе, жана (же) бажы, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү жүргүзүү үчүн негиздерди жок кылбаса, бажы органы тарабынан өзүнүн карамагында болгон маалыматтын негизинде, ушул Кодекстин 112-беренесине ылайык, товарлар чыгарылганга чейин, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды өзгөртүү (толуктоо) тууралуу талап жөнөтүлөт.

12. Эгер ушул Кодекстин 119-беренесине ылайык бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү товарларды чыгаруу мөөнөтүнө аяктабаса, анын ичинде ушул берененин 7-пункту менен белгиленген мөөнөттө документтер жана (же) маалыматтар берилбегенине байланыштуу, бажы органы декларантка ушул Кодекстин 121-беренесине ылайык товарларды чыгарууну жүргүзүү мүмкүнчүлүгү жөнүндө маалымдайт.

13. Ушул Кодекстин 121-беренесине ылайык, товарларды чыгарууда, бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды

текшерүү, ушул берененин 14-18-пункттарына ылайык, товарлар чыгарылгандан кийин аяктайт.

14. Ушул Кодекстин 314-беренесинин 2-пунктунда каралган учурдан тышкары, ушул берененин 7-пунктунда көрсөтүлгөн, бажы органы тарабынан талап кылынган жана мөөнөтүндө берилбеген документтер жана (же) маалыматтар, бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүүнү аяктоо үчүн, декларант тарабынан, маалыматтар товарларды чыгаргандан кийинки мөөнөттө, бажы декларациясын каттаган күндөн тартып 60 календардык күндөн ашпаган мөөнөттө берилиши керек.

Бажы органы тарабынан бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү талап кылынган документтерди жана (же) маалыматтарды берген күндөн тартып 30 календардык күндөн кеч эмес аяктайт, а эгерде мындай документтер жана (же) маалыматтар ушул пункттун биринчи абзацы менен белгиленген мөөнөтүндө берилбесе – мындай мөөнөт өткөн күндөн тартып.

15. Эгерде ушул беренеге ылайык, берилген документтер жана (же) маалыматтар, документтердин жана (же) маалыматтардын жоктугунун жана документтерди жана (же) маалыматтарды берүүгө мүмкүн эместигинин себептерин түшүндүрүүлөр, жана (же) бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү жүргүзүү үчүн негиздерди жок кылбаса, ушул берененин 14-пунктунун экинчи абзацы менен белгиленген мөөнөт өткөнгө чейин бажы органы кошумча документтерди жана (же) маалыматтарды, анын ичинде бажы декларациясында көрсөтүлгөн жана (же) башка документтерде камтылган маалыматтардын аныктыгын жана толуктугун белгилөө үчүн зарыл жазуу түрүндөгү түшүндүрмөлөрдү талап кылууга укуктуу.

Мындай кошумча документтер жана (же) маалыматтар, анын ичинде жазуу түрүндөгү түшүндүрмөлөр бажы органы талапты каттаган күндөн тартып 10 календардык күндөн кеч эмес берилиши керек.

16. Кошумча документтерди жана (же) маалыматтарды, анын ичинде жазуу түрүндөгү түшүндүрмөлөрдү талап кылууну жөнөтүүдө, ушул берененин 14-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөн мөөнөттүн өтүшү, бажы органы ушундай талапты каттаган күндөн баштап токтотулуп турат жана бажы органы кошумча документтерди жана (же) маалыматтарды, анын ичинде жазуу түрүндөгү түшүндүрмөлөрдү алган күндөн баштап кайра башталат, ал эми алар берилбей калган учурда – аларды берүү мөөнөтү аяктаган күндөн тартып.

17. Бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү аяктаган учурда, эгерде ушул беренеге ылайык берилген документтер жана (же) маалыматтар, же документтердин жана (же) маалыматтардын жоктугунун жана документтерди жана (же) маалыматтарды берүүгө мүмкүн эместигинин себептерин түшүндүрүүлөр, же мындай текшерүүнүн алкагында өткөрүлгөн башка формадагы бажы контролунун жыйынтыктары жана (же) товарлардын жана (же) документтердин бажы экспертизасынын жыйынтыктары, ушул Кодекстин жоболорун жана бажыны

жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын сактабагандыгын аныктаса, анын ичинде текшерилүүчү маалыматтардын аныктыгын жана (же) толуктугун тастыктабаса, жана (же) бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү жүргүзүү үчүн негиздерди жок кылбаса, бажы органы тарабынан өзүнүн карамагында болгон маалыматтын негизинде, ушул Кодекстин 112-беренесине ылайык, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарга өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүү тууралуу чечим кабыл алынат.

18. Бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү аяктаган учурда, эгерде ушул берененин 4 жана 15-пункттарына ылайык бажы органы тарабынан талап кылынган документтер жана (же) маалыматтар, же документтердин жана (же) маалыматтардын жоктугунун жана документтерди жана (же) маалыматтарды берүүгө мүмкүн эместигинин себептерин түшүндүрүүлөр, ушул беренедө белгиленген мөөнөттөрдө берилбесе, бажы органы тарабынан өзүнүн карамагында болгон маалыматтын негизинде, ушул Кодекстин 112-беренесине ылайык, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарга өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүү тууралуу чечим кабыл алынат.

19. Бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү аяктаган учурда, эгерде ушул беренеге ылайык берилген документтер жана (же) маалыматтар, ушундай текшерүүнүн алкагында өткөрүлгөн башка формадагы бажы контролунун жыйынтыктары жана (же) товарлардын жана (же) документтердин бажы экспертизасынын жыйынтыктары текшерилүүчү маалыматтардын аныктыгын жана (же) толуктугун бышыктап турса, бажы органы декларантка бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү аяктагандыгы тууралуу жана ушул Кодекстин 121-беренесинин 1-пунктуна ылайык берилген, бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылууну кайтаруу (чегерүү) мүмкүнчүлүгү тууралуу маалымдайт.

20. Бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылууну кайтаруу (чегерүү) ушул Кодекстин 63-беренесинин 7-пунктуна, 10-главасына жана 76-беренесине ылайык жүргүзүлөт.

326-берене. Товарлар чыгарылгандан кийин башталган жана башка учурларда бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү

1. Бажы декларациясына, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктоочу документтерге карата, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды жана (же) бажы органына берилген документтерде камтылган маалыматтарды бышыктаган бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды товарлар

чыгарылгандан кийин башталган текшерүүнү жүргүзүүдө же башка учурларда бажы контролунун ушул формасын колдонууда, бажы органы ушул Кодекстин 340-беренесине ылайык бажы контролун жүргүзүү үчүн зарыл документтерди жана (же) маалыматтарды талап кылууга жана алууга укуктуу.

2. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү жүргүзүүнүн жыйынтыктары мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу мыйзамдарына ылайык жолжоболонот.

3. Бажы декларациясына, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды тастыктаган документтерге карата, бажы декларациясында көрсөтүлгөн маалыматтарды жана (же) бажы органына берилген документтерде камтылган маалыматтарды бышыктаган бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды товарлар чыгарылгандан кийин башталган текшерүүнү жүргүзүүнүн жыйынтыктары боюнча бажы органы тарабынан ушул Кодекске ылайык, ал эми башка учурларда бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү жүргүзүүнүн жыйынтыктары боюнча – мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу мыйзамдарына ылайык чечимдер кабыл алынат.

327-берене. Бажылык кароо

1. Бажылык кароо – бажы контролунун формасы, мында товарларды сыртынан кароо жүргүзүлөт, анын ичинде жеке жактардын транспорт каражаттарын жана жүктөрүн, жүк идиштерин, бажы пломбаларын, мөөрлөрүн жана башка идентификациялоо каражаттарын, транспорт каражаттарынын жүк коюлуучу жайларын (бөлүктөрдү), жана товарлардын таңгактарын, изилдөөчү объекттерди жана анын бөлүктөрүн (жеке жактардын жүктөрүн дагы) ачып, чачып, ажыратып көрбөстөн жана башка ыкма менен бүтүндүгүн бузбастан кароо жүргүзүлөт, бажы контролун жүргүзүүнүн жүрүшүндө жайларды жана аймактарды бажылык кароо формасынан тышкары.

2. Бажы кароосу бажы контролу жүргүзүлүп жаткан товарларга карата текшерүү жана (же) маалымат алуу максатында, ошондой эле товарларда, транспорт каражаттарында жана алардын жүк коюлуучу жайларында (бөлүктөрдө) бажы пломбаларынын, мөөрлөрдүн жана башка идентификациялоо каражаттарынын болушун текшерүү максатында жүргүзүлөт.

3. Бажы кароосу декларант, товарларга карата ыйгарым укугу бар башка жактар жана алардын өкүлдөрү жокто жүргүзүлө бериши мүмкүн, көрсөтүлгөн жактар бажы кароосуна катышууну каалаган учурлардан тышкары.

4. Бажы кароосун жүргүзүүнүн жыйынтыктары бажы кароосуна акт түзүү жолу менен жолжоболонот, анын формасы Комиссия тарабынан

аныкталат, же бажы органына берилген транспорттук (ташуу), коммерциялык же бажы документтерине бажы кароосу жүргүзүлгөн фактысы тууралуу белгилер коюлат.

Жеке жактардын жүктөрүн жана жеке пайдалануу үчүн транспорт каражаттарын бажы кароосунан өткөрүүдө, бажы кароосуна акт, эгер ал бажы органдары тарабынан бажы операцияларын жана (же) бажы контролун жүргүзүүдө колдонула турган болсо гана түзүлөт.

5. Товарларга карата ыйгарым укугу бар жактын талабы боюнча, эгер бажы кароосун жүргүзүүнүн жыйынтыктары бажы органына берилген транспорттук (ташуу), коммерциялык же бажы документтерине бажы кароосу жүргүзүлгөн фактысы тууралуу белгилерди коюу жолу менен таризделсе, бажы органынын кызмат адамдары бажы кароосунун актысын түзүүгө милдетүү:

1) Бирликтин чек арасы аркылуу товарлар өтүүчү жерлерде бажы кароосун жүргүзүүдө – бажы кароосу жүргүзүлгөндөн кийин жумуш убактысынан 2 сааттан кеч эмес;

2) башка жерлерде бажы кароосун жүргүзүүдө – бажы кароосу жүргүзүлгөн күндөн кийин, жумуш күнү башталган учурдан 2 сааттан кеч эмес.

6. Бажы кароосунун актысы 2 нускада түзүлөт, анын бир нускасы товарларга карата ыйгарым укугу бар адамга же анын өкүлүнө тапшырылат (жөнөтүлөт), эгерде бул адамдар аныкталса.

328-берене. Бажылык жеткире кароо

1. Бажылык жеткире кароо – бажы контролунун формасы, мында товарларга карата кароо жүргүзүлөт жана башка аракеттер көрүлөт, анын ичинде жеке жактардын транспорт каражаттарын жана жүктөрүн, товарлардын таңгактарын, транспорт каражаттарынын жүк коюлуучу жайларын (бөлүктөрдү), сыйымдуулуктарды, контейнерлерди жана товарлар болгон же болушу мүмкүн болгон башка жерлерди ачуу менен жана (же) аларга колдонулган бажы пломбаларын, мөөрлөрүн жана башка идентификациялоо каражаттарын алып салуу менен, текшерилүүчү объекттерди жана анын бөлүктөрүн ачып, ажыратып көрүп жана башка ыкма менен бүтүндүгүн бузуу менен кароо.

2. Бажылык жеткире кароо аларга карата бажы контролу жүргүзүлүп жаткан товарларды текшерүү жана (же) алар тууралуу маалымат алуу максатында жүргүзүлөт.

3. Бажы органы бажылык жеткире кароону жүргүзүүнүн орду жана убактысы жөнүндө декларантка же товарларга карата ыйгарым укугу бар башка адамга, эгерде бул адамдар аныкталса, ар кандай ыкма менен кабарлайт, бул ыкмалар кабарламаны алган фактысын далилдегендей болуш керек. Бажылык жеткире кароону жүргүзүүнүн убактысын дайындаганда, мындай адамдардын келүүсүнүн ылайыктуу мөөнөтү эске алынат.

4. Ушул берененин 6-пунктунда белгиленген учурлардан тышкары,

декларант, товарларга карата ыйгарым укугу бар башка адамдар жана алардын өкүлдөрү өз демилгелери менен бажылык жеткире кароону жүргүзүүгө катышууга укуктуу.

5. Бажы органынын талабы боюнча декларант, товарларга карата ыйгарым укугу бар башка адамдар жана алардын өкүлдөрү бажылык жеткире кароону жүргүзүүгө катышууга жана бажы органынын кызмат адамдарына зарыл көмөк көрсөтүүгө милдеттүү. Ташуучу атайын ыйгарым укук берген өкүл жок болгон учурда, мындай өкүл болуп транспорт каражатын башкарган жеке жак саналат.

6. Бажы органы бажылык жеткире кароону декларант, товарларга карата ыйгарым укугу бар башка адамдар жана алардын өкүлдөрү жок кезде да өткөрүүгө төмөнкү учурларда укуктуу:

1) көрсөтүлгөн адамдар келбей калса же мындай адамдар аныкталбаса;
2) улуттук (мамлекеттик) коопсуздукка, адамдын өмүрүнө жана ден соолугуна, жаныбарларга жана өсүмдүктөргө, курчап турган чөйрөгө, мүчө мамлекеттердин улуттук маданий кенчи болгон объекттерин сактоого коркунуч болсо жана кийинкиге калтырууга болбогон, анын ичинде товарлар тез от алуучу заттар, жарылып кетүүчү нерселер, жардыруучу, ууландыруучу, коркунучтуу химиялык жана биологиялык заттар, баңги каражаттары, психотроптук, күчтүү таасир берүүчү, уулуу, радиоактивдүү заттар, өзөктүк материалдар жана башка ушундай товарлар болуп саналгандыгын көрсөтүүчү белгилер бар башка жагдайлар жаралганда, ошондой эле товарлардан жагымсыз жыттар таралган учурда;

3) товарларды эл аралык почта жөнөтүүлөрүнө салып жибергенде;

4) аларды Бирликтин аймагынан чыгарып кетүү каралган бажы жол-жоболорун же ушул Кодекске ылайык бажы жол-жоболоруна жайгаштырууга жатпаган товарлардын айрым категорияларын пайдалануу үчүн белгиленген шарттарды бузуу менен товарлар Бирликтин бажы аймагында калтырылганда;

7. Ушул берененин 6-пунктунун 1, 2 жана 4-пунктчаларында көрсөтүлгөн учурларда, бажылык жеткире кароо 2 калыс күбөнүн катышуусу менен жүргүзүлөт, ал эми ушул берененин 6-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн учурда – почта байланышынын дайындалган операторунун өкүлүнүн катышуусунда, ал жок кезде – 2 калыс күбөнүн катышуусу менен жүргүзүлөт.

8. Бажылык жеткире кароонун жыйынтыктары бажылык жеткире кароонун актысын түзүү менен жолжоболонот, анын формасы Комиссия тарабынан аныкталат, ушул Кодекстин 317-беренесинин 3-пунктунда каралган учурдан тышкары, же мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу мыйзамдары менен каралган башка ыкмалар менен таризделет.

9. Бажылык жеткире кароонун актысында төмөнкү маалыматтар көрсөтүлөт:

1) бажылык жеткире кароону жүргүзгөн бажы органынын кызмат адамдары жана аны жүргүзүүдө катышкан адамдар тууралуу маалыматтар;

2) декларант, товарларга карата ыйгарым укугу бар башка адам жок

кезде бажылык жеткире кароону жүргүзүүнүн себептери;

3) бажылык жеткире кароонун жыйынтыктары;

4) актынын формасы менен каралган башка маалыматтар.

10. Бажылык жеткире кароонун актысы 2 нускада түзүлөт, анын бир нускасы товарларга карата ыйгарым укугу бар адамга же анын өкүлүнө тапшырылат (жөнөтүлөт), эгерде бул адамдар аныкталса.

329-берене. Жеке бажылык жеткире кароо

1. Жеке бажылык жеткире кароо – бажы контролунун формасы, мында жеке жактар жеке бажылык жеткире кароодон өткөрүлөт.

2. Жеке бажылык жеткире кароо, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүп жаткан жана бажы контролунун зонасында же эл аралык аэропорттун транзиттик зонасында болгон жеке жактарга гана карата, эгерде мындай адамдар өзүнүн жанында бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерге жана актыларды жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын бузуу менен Бирликтин бажы чек арасы аркылуу катып өткөрүп жаткан товары бар жана аны ыктыяры менен бербей жатат деген жетиштүү негиздер бар болсо, жүргүзүлүшү мүмкүн.

3. Жеке бажылык жеткире кароо, ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн жеке жактардын жанындагы бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын бузуу менен Бирликтин бажы чек арасы аркылуу жашыруун өткөрүп жаткан товарларын аныктоо максатында жүргүзүлөт жана бажы контролунун өзгөчө формасы болуп саналат.

4. Жеке бажылык жеткире кароо бажы органынын жетекчисинин (начальнигинин), ал ыйгарым укук берген бажы органынын жетекчинин орун басарынын (начальниктин орун басарынын) же алардын ордундагы адамдардын чечими боюнча жүргүзүлөт, ал эми эгер бул мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен каралса – бажы контролун жүргүзүүгө ыйгарым укугу бар бажы органынын бөлүмүнүн жетекчисинин (начальнигинин), ал ыйгарым укук берген бажы органын бөлүмүнүн жетекчисинин орун басарынын (начальниктин орун басарынын), же алардын ордундагы адамдардын чечими боюнча жүргүзүлөт.

Көрсөтүлгөн чечим жазуу түрүндө жолжоболонот.

5. Жеке бажылык жеткире кароо, санитардык-гигиеналык талаптарга жооп берген, өзүнчө бөлүнгөн жайда, жеке бажылык жеткире кароо жүргүзүлүп жаткан адамга карата бирдей жыныстагы бажы органынын кызмат адамдары тарабынан, ошол эле жыныстагы 2 калыс күбөнүн катышуусунда жүргүзүлөт. Ошол жайга, ушул беренедө көрсөтүлгөн жеке жактардан башкалардын кирүүсүнө жана башка жеке жактардын жеке бажылык жеткире кароонун жүргүзүлүшүн байкоого мүмкүнчүлүк берилбеши керек.

Жеке бажылык жеткире кароо жүргүзүлүп жаткан жеке жактын денесин текшерүү медициналык кызматкер тарабынан гана, зарыл учурда атайын медициналык техниканы колдонуу менен жүргүзүлөт.

Жеке бажылык жеткире кароону жашы жетелек же жөндөмсүз жеке жакка жүргүзүүдө, алардын мыйзамдуу өкүлдөрү (ата-энелери, багып алуучулары, камкорчулары же көзөмөлчүлөрү) же аларды коштоп жүргөн адамдар катышууга милдеттүү.

6. Жеке бажылык жеткире кароону жүргүзүүнү баштоонун алдында бажы органынын кызмат адамы жеке жакты жеке бажылык жеткире кароону жүргүзүү тууралуу чечим менен жана мындай жеке бажылык жеткире кароону жүргүзүүдөгү анын укуктары менен тааныштырууга, ошондой эле ага бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын бузуу менен Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүп жаткан товарларды өз ыктыяры менен берүүнү сунуштоого милдеттүү.

Жеке жакты жеке бажылык жеткире кароо тууралуу чечим менен тааныштыруу фактысы, ушул жеке жактын ушундай жеке бажылык жеткире кароо тууралуу чечимге тиешелүү жазуусу менен күбөлөндүрүлөт. Жеке жак мындай жазуу кылуудан баш тарткан учурда, мындай жеке бажылык жеткире кароо тууралуу чечимге тиешелүү белги коюлат, ал мындай жеке бажылык жеткире кароону жүргүзүү тууралуу чечим жарыялаган бажы органынын ыйгарым укуктуу кызмат адамынын жана жеке бажылык жеткире кароону жүргүзүүгө катышкан калыс күбөлөрдүн колдору менен күбөлөндүрүлөт.

7. Жеке бажылык жеткире кароо жүргүзүүдө бажы органынын кызмат адамынын аракеттери жеке бажылык жеткире кароо жүргүзүлүп жаткан жеке жактын кадыр-баркына жана аброюна шек келтирбөөгө жана бул жеке жактын ден соолугуна жана мүлкүнө зыян келтирбөөгө тийиш.

8. Жеке бажылык жеткире кароо жүргүзүлүп жаткан жеке жак төмөнкүлөргө укуктуу:

1) жеке бажылык жеткире кароо башталганга чейин жеке бажылык жеткире кароону жүргүзүү тууралуу чечим жана аны жүргүзүүнүн тартиби менен таанышып чыгууга;

2) өзүнүн укуктары жана милдеттери менен таанышып чыгууга;

3) түшүндүрмөлөрдү берүүгө жана өтүнүчтөрүн билдирүүгө;

4) бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын бузуу менен Бирликтин бажы чек арасы аркылуу катып өткөрүп жаткан товарларды өз ыктыяры менен берүүгө;

5) бажылык жеткире кароо жүргүзүп жаткан бажы органынын кызмат адамы тарабынан милдеттүү түрдө аны жеке бажылык жеткире кароо актысына киргизүү менен билдирүүлөрдү жасоого;

6) өзүнүн эне тилинде сүйлөөгө жана котормочунун кызматынан пайдаланууга;

7) түзүлүп бүткөндөн кийин, жеке бажылык жеткире кароонун актысы

менен таанышууга жана анда жазуу түрүндө билдирүүлөрдү жасоого;

8) ушул Кодекске ылайык, бажылык жеткире кароо жүргүзүп жаткан бажы органынын кызмат адамынын аракеттерине даттанууга;

9. Жеке бажылык жеткире кароону жүргүзүүнүн жүрүшүндө жеке жак жана анын мыйзамдуу өкүлү жеке бажылык жеткире кароо жүргүзүп жаткан бажы органынын кызмат адамынын мыйзамдуу талаптарын аткарууга милдеттүү.

10. Жеке бажылык жеткире кароонун жыйынтыктары жеке бажылык жеткире кароонун актысын түзүү менен жолжоболонот, анын формасы Комиссия тарабынан аныкталат.

Көрсөтүлгөн акт жеке бажылык жеткире кароо жүргүзүүнүн жүрүшүндө же ал аяктагандан кийин 1 саатын ичинде түзүлүшү керек.

11. Жеке бажылык жеткире кароонун актысына жеке бажылык жеткире кароо жүргүзгөн бажы органынын кызмат адамы, ага карата жеке бажылык жеткире кароо жүргүзүлүп жаткан жеке жак, же анын мыйзамдуу өкүлү, же аны коштоп жүргөн адам, калыс күбөлөр, ал эми жеке бажылык жеткире кароо жүргүзүүдө жеке жактын денеси текшерилсе – медициналык кызматкер дагы кол коёт.

12. Жеке бажылык жеткире кароонун актысы 2 нускада түзүлөт, анын бир нускасы жеке бажылык жеткире кароо жүргүзүлгөн жеке жакка, анын мыйзамдуу өкүлүнө же аны коштоп жүргөн адамга түзүлүп бүтөөрү менен токтоосуз берилет.

330-берене. Жайларды жана аймактарды бажылык кароо

1. Жайларды жана аймактарды бажылык кароо – бажы контролунун формасы, мында жайларды жана аймактарды, ошондой эле көрсөтүлгөн жерлердеги товарларды жана (же) документтерди) сыртынан кароо жүргүзүлөт.

2. Жайларды жана аймактарды бажылык кароо, каралып жаткан жайларда же аймактарда бажы контролунун объектиси болгон товарлардын жана (же) документтердин бар же жок экендигин текшерүү максатында, ошондой эле ушундай товарлар жана (же) документтер жөнүндө маалыматтарды алуу максатында жана товарларда, транспорт каражаттарында жана алардын жүк коюлуучу жайларында (бөлүктөрдө) бажы пломбаларынын, мөөрлөрүнүн жана идентификациялоонун башка каражаттарынын болушун текшерүү максатында жүргүзүлөт.

3. Жайларды жана аймактарды бажылык кароо, бажы органы тарабынан убактылуу сактоо кампалары, бажы кампалары, бош кампалар, алымсыз соода дүкөндөрү катары пайдаланууга дайындалган же пайдаланылган, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор тарабынан товарларды убактылуу сактоо үчүн пайдаланууга дайындалган же пайдаланылып жаткан, курулмалардын, жайлардын (жайлардын бир бөлүктөрүнүн) жана (же) ачык аянттардын (ачык аянттардын бир бөлүктөрүнүн) ушул Кодекстин 411-беренесинин 4-пунктуна, 416-

беренесинин 5-пунктуна, 421-беренесинин 4-пунктуна, 426-беренесинин 4-пунктуна, 433-беренесинин 3-пунктунун 4-пунктчасын ылайык белгиленген талаптарына жана шарттарына ылайыктуулугун текшерүү максатында жүргүзүлүшү мүмкүн.

4. Жайларды жана аймактарды бажылык кароону турак жайларда жүргүзүүгө жол берилет, эгерде бул мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен каралса.

5. Жайларды жана аймактарды бажылык кароо жайларды жана аймактарды бажылык кароого жазма буйрук жана бажы органынын кызмат адамынын кызматтык күбөлүгү көрсөтүлгөндөн кийин жүргүзүлөт.

Жайларды жана аймактарды бажылык кароого жазма буйруктун формасы мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен белгиленет.

Көчмө бажы текшерүүсү жүргүзүлүп жаткан адамга карата жайларды жана аймактарды бажылык кароо жүргүзүүдө ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн документтерди көрсөтүү талап кылынбайт.

6. Жайларга жана аймактарга киргизүүгө баш тартылса, бажы органынын кызмат адамдары каршылык көрсөтүүлөрдү токтотуп жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамына ылайык жабык жайларды ачып, жайларга жана аймактарга кирүүгө укуктуу.

7. Эгер мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен айрым объекттерге атайын кирүү тартиби каралса, мындай кирүүлөр, ушул мүчө мамлекеттин мыйзамы менен белгиленген тартипте жүргүзүлөт.

8. Жайларды жана аймактарды бажылык кароо, мүмкүн болушунча аны өткөрүүгө зарыл болгон кыска мөөнөттө жүргүзүлүүгө тийиш жана эгерде башка мөөнөт мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен белгиленбесе, 1 жумушчу күнүнөн узак созулбашы керек.

9. Жайларды жана аймактарды бажылык кароонун жыйынтыктары жайларды жана аймактарды бажылык кароо актысын түзүү жолу менен жолжоболонот, анын формасы Комиссия тарабынан аныкталат.

10. Жайларды жана (же) аймактарды бажылык кароо актысы 2 нускада түзүлөт, алардын бирөөсү жайлары жана аймактары каралган жакка, эгер бул жак аныкталса, тапшырылууга (жөнөтүлүүгө) тийиш.

331-берене. Бажы текшерүүсү

1. Бажы текшерүүсү - бажы контролунун формасы, ал бажы органы тарабынан товарлар чыгарылгандан кийин, ушул Кодексте каралган, бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу, ушул Кодекс менен белгиленген бажы контролунун башка формаларын жана чараларын колдонуу менен, жактар тарабынан бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдердин жана актылардын жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарынын сакталышын текшерүү максатында жүргүзүлөт.

2. Бажы текшерүүсү бажы декларацияларында көрсөтүлгөн жана (же) бажы органына берилген документтерде камтылган маалыматтарды, жана

(же) бажы органына берилген же ушул Кодекске же мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык алынган маалыматтарды документтер жана (же) бухгалтердик эсептин жана отчеттуулуктун маалыматтары менен, эсептер жана ушул Кодекске ылайык же мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген тартипте алынган башка маалыматтар менен салыштырууда турат.

3. Бажы текшерүүсү бажы контролун жүргүзүүдө, ушул Кодекстин 310-беренесинин 8-пунктуна ылайык, ошондой эле ушул Кодекстин 397-беренесинин 5-пунктунда жана 430-беренесинин 6-пунктунда каралган учурларда колдонулушу мүмкүн.

2. Бажы текшерүүсү текшерилүүчү жак аймагында түзүлөт, катталат жана (же) туруктуу жашаган жери болсо, ошол мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан жүргүзүлөт.

3. Текшерилүүчү жактар деп төмөнкүлөрдү түшүнсө болот:

1) декларант;
2) ташуучу;
3) убактылуу сактоо кампасы болуп саналбаган жерлерде товарларды убактылуу сактоону жүргүзгөн жак;

4) бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жак;

5) товарлар чыгарылгандан кийин, аларга карата ыйгарым укугу бар жак;

6) ыйгарым укуктуу экономикалык оператор;

7) бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлар менен болгон бүтүмдөргө түз же кыйыр катышкан жак;

8) ага карата анын карамагында жана (же) колдонуусунда бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын бузуу менен, анын ичинде Бирликтин бажы чек арасынан мыйзамсыз өткөрүлгөн товарлар бар (болгон) экендиги тууралуу маалымат бар жак.

6. Бажы текшерүүсүн жүргүзүүдө бажы органдары тарабынан төмөнкүлөр текшерилүүсү мүмкүн:

1) товарларды бажы жол-жобосуна жайгаштыруу фактысы;

2) бажы декларацияларында көрсөтүлгөн жана (же) бажы декларацияларында көрсөтүлгөн маалыматтарды бышыктоочу документтерде камтылган маалыматтардын аныктыгы;

3) шарттуу чыгарылган товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөрдүн сакталышы;

4) бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактар тарабынан бажы иши чөйрөсүндөгү ишмердиктин ар бир түрү үчүн ушул Кодекске каралган милдеттердин аткарылышы;

5) ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине кирүүгө талапкер юридикалык жак тарабынан ушул реестрге кирүү шарттарынын сакталышы, ошондой эле ыйгарым укуктуу экономикалык оператор тарабынан ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине кирүү

шарттарынын сакталышы жана ушул Кодекс менен каралган башка милдеттердин аткарылышы;

6) ушул Кодекс менен каралган бажы жол-жоболоруна ылайык товарларды пайдалануу шарттарынын сакталышы;

7) бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген башка талаптардын сакталышы.

7. Бажы текшерүүсү камералдык же көчмө болушу мүмкүн.

8. Бажы текшерүүсүн жүргүзүүгө катышуу үчүн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык мүчө мамлекеттердин башка мамлекеттик органдарынын кызмат адамдары тартылышы мүмкүн.

9. Бажы текшерүүсүн жүргүзүүдө административдик укук бузуулардын же кылмыштардын белгилери аныкталса, бажы органдары тарабынан мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык чаралар көрүлөт.

10. Бажы органы тарабынан бажы текшерүүсүн жүргүзүүнүн жыйынтыктары боюнча чечим кабыл алуу тартиби мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен белгиленет.

332-берене. Камералдык бажы текшерүүсү

1. Камералдык бажы текшерүүсү бажы декларацияларында жана (же) коммерциялык, транспорттук (ташуу) жана текшерилүүчү жак тарабынан бажы операцияларын жүргүзүүдө жана (же) бажы органдарынын талабы менен берилген жана башка документтерде камтылган маалыматтарды, мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдарынын документтерин жана маалыматтарын, ошондой эле бажы органындагы текшерилүүчү жакка тиешеси бар башка документтерди жана маалыматтарды изилдөө жана талдоо жолу менен жүргүзүлөт.

2. Камералдык бажы текшерүүсү бажы органдары тарабынан бажы органы жайгашкан жерде, текшерилүүчү жакка чыкпастан, ошондой эле камералдык бажы текшерүүсү жүргүзүлгөндүгү тууралуу чечим (жазма буйрук) жолжоболонбостон жүргүзүлөт.

3. Камералдык бажы текшерүүлөрү аларды өткөрүүнүн мезгилдүүлүгүн чектебестен жүргүзүлөт.

4. Камералдык бажы текшерүүлөрүн жүргүзүүнүн жыйынтыктары мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык таризделет.

5. Камералдык бажы текшерүүлөрүн жүргүзүүнүн жыйынтыктары боюнча, анын ичинде бажы органынын талабы боюнча белгиленген мөөнөттө документтер жана (же) маалыматтар берилбесе, көчмө бажы текшерүүсү дайындалышы мүмкүн.

333-берене. Көчмө бажы текшерүүсү

1. Көчмө бажы текшерүүсү бажы органы тарабынан юридикалык жак

жайгашкан жерге (жерлерге), жеке ишкер ишмердигин жүргүзгөн жерге (жерлерге) жана (же) мындай жактар (мындан ары ушул главада – текшерилүүчү жактын объекттери) иш жүзүндө ишмердигин жүргүзгөн жерге (жерлерге) баруу менен жүргүзүлөт.

2. Көчмө бажы текшерүүсү төмөнкүдөй түрлөргө бөлүнөт:

1) пландагы көчмө бажы текшерүүсү;

2) пландан тышкаркы көчмө бажы текшерүүсү;

3) утурлама пландан тышкаркы көчмө бажы текшерүүсү.

3. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен көчмө бажы текшерүүсүнүн кошумча түрлөрү, мындай текшерүүлөрдү жүргүзүүнүн негиздери, мөөнөттөрү жана тартибинин өзгөчөлүктөрү белгилениши мүмкүн.

4. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен көчмө бажы текшерүүсү пландагы көчмө бажы текшерүүсү түрүндө колдонулбай тургандыгы белгилениши мүмкүн;

5. Көчмө бажы текшерүүсү мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамына ылайык аныкталуучу бажы органынын жетекчиси (начальниги), ал ыйгарым укук берген бажы органынын жетекчисинин орун басары (начальниктин орун басары), же алардын ордундагы адамдар тарабынан көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү жөнүндө чечим кабыл алуу (жазма буйрук берүү) жолу менен дайындалат.

6. Көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү жөнүндө чечим (жазма буйрук) төмөнкү маалыматтарды камтышы керек:

1) ушул чечимдин (жазма буйруктун) датасы жана каттоо номери;

2) көчмө бажы текшерүүсүнүн түрү;

3) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзгөн бажы органынын аталышы;

4) көчмө бажы текшерүүсүн дайындоо үчүн негиз – текшерүүлөрдүн планына (графигине) же болбосо ушул берененин 16-пунктунда каралган негизге шилтеме.

5) текшерилүүчү жактын аталышы (фамилиясы, аты жана атасынын аты (бар болсо) анын жайгашкан жери (жашаган жери) жана (же) иш жүзүндө ишмердигин жүргүзгөн жери, анын идентификациялык жана каттоо номерлери;

6) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзгөн бажы органынын кызмат адамдарынын фамилиялары, аттары, аталарынын аттары жана ээлеген кызматтары;

7) көчмө бажы текшерүүсүнө катышуу үчүн тартылган кызмат адамдарынын фамилиялары, аттары, аталарынын аттары (бар болсо) жана ээлеген кызматтары;

8) ушул Кодекстин 331-беренесинин 6-пунктуна ылайык көчмө бажы текшерүүсүнүн предмети.

9) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында каралган башка маалыматтар.

7. Көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү тууралуу чечимдин (жазма буйруктун) формасы мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен белгиленет.

8. Ушул берененин 6-пунктунун 5-9-пунктчаларында көрсөтүлгөн маалыматтарды өзгөртүү (толуктоо) зарыл болгондо, көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү аяктаганга чейин көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү тууралуу чечимге (жазма буйрукка) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен белгиленген тартипте өзгөртүүлөр (толуктоолор) киргизилиши мүмкүн.

9. Көчмө бажы текшерүүсү бажы контролун жүргүзүүнүн башка формаларынын жыйынтыктары боюнча, ошондой эле камералдык бажы текшерүүлөрүнүн жыйынтыктары боюнча дайындалышы мүмкүн.

10. Пандагы көчмө бажы текшерүүсү бажы органдары тарабынан иштелип чыгуучу текшерүү пландарынын негизинде жүргүзүлөт.

Бир эле текшерилүүчү жакка карата пландагы көчмө бажы текшерүүсү бажы органдары тарабынан жылына 1 жолудан ашык эмес жүргүзүлөт.

Ыйгарым укуктуу экономикалык операторлорго карата пландагы көчмө бажы текшерүүсү бажы органдары тарабынан 3 жылда 1 жолудан ашык эмес жүргүзүлөт.

11. Аларга карата пландагы көчмө бажы текшерүүсү жүргүзүлүп жаткан жактарды тандоо төмөнкү булактардан алынган маалыматтарды пайдалануу менен жүргүзүлөт:

1) товарлар чыгарылганга чейинки жана чыгарылгандан кийинки бажы контролун жүргүзүүнүн жыйынтыктары;

2) бажы органдарынын маалыматтык ресурстары;

3) мурдагы бажы текшерүүлөрүнүн жыйынтыктары;

4) мүчө мамлекеттердин банктары, банктык эмес кредиттик (кредиттик-финансылык) уюмдары жана банктык операциялардын айрым түрлөрүн ишке ашырган уюмдары;

5) мүчө мамлекеттердин бажы жана (же) башка мамлекеттик органдары;

6) жалпыга маалымдоо каражаттары;

7) маалыматтын башка булактары.

12. Пандагы көчмө бажы текшерүүсүнүн алдында бажы органдары текшерилүүчү жакка пландагы көчмө бажы текшерүүсү жөнүндө буюртма почта жөнөтүүсү аркылуу алгандыгы тууралуу кабарлоо менен, же аны алгандыгы тууралуу фактыны далилдеген башка ыкма менен кабарлама жөнөтүшөт.

13. Текшерилүүчү жактын жайгашкан жеринде жок болгондугуна байланыштуу, адресатка кат тапшырылбагандыгын күбөлөндүргөн белги менен почта жөнөтүүсүнүн кайтарылышы, пландык көчмө бажы текшерүүсүн жокко чыгарууга негиз болбойт.

14. Пандагы көчмө бажы текшерүүсү текшерилүүчү жак пландагы көчмө бажы текшерүүсү жөнүндө кабар алган күндөн, же бажы органына адресатка кат тапшырылбагандыгын күбөлөндүргөн белги менен почта

жөнөтүүсү келген күндөн тартып 15 календардык күндөн эрте эмес башталышы мүмкүн.

15. Пландан тышкаркы көчмө бажы текшерүүлөрү, мындай текшерүүлөрдүн мезгилдүүлүгүн чектебестен жүргүзүлө берет.

16. Пландан тышкаркы көчмө бажы текшерүүлөрүн дайындоого төмөнкүлөр негиз боло алат:

1) Бажы органдарынын жана мүчө мамлекеттердин башка мамлекеттик органдарынын маалыматтык ресурстарындагы маалыматтарды талдоонун жыйынтыгында алынган жана бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын бузуу мүмкүндүгү тууралуу күбөлөндүргөн маалыматтар;

2) бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын бузуу мүмкүндүгү тууралуу күбөлөндүргөн маалымат;

3) жактын ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү тууралуу арызы;

4) бажы органына ыйгарым укуктуу экономикалык оператор тарабынан экономикалык операторлордун реестрине киргизүүдө көрсөткөн менчигиндеги, чарба жүргүзүү укугундагы, ыкчам башкаруу укугундагы же ижарадагы товарларды убактылуу сактоо үчүн дайындалган курулмалар, жайлар (жайлардын бир бөлүктөрү) жана (же) ачык аянттар (ачык аянттардын бир бөлүктөрү) жөнүндө маалыматтарын өзгөртүү тууралуу берилген маалымат;

5) ушул берененин 17-пунктуна ылайык утурлама пландан тышкаркы көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүнүн зарылчылыгы;

6) Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттин компетенттүү органынын чет элдик жак менен товарлардын Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүсү менен байланышкан бүтүмдөрдү жүргүзгөн жакты текшерүү жүргүзүү жөнүндө кайрылуусу (суроо-талабы);

7) мүчө мамлекеттердин алдын ала иликтөө органдарынын (кылмыш ишин иликтөө органдарынын) кылмыш же козголгон кылмыш иши тууралуу билдирүүнү текшерүүнүн материалдары боюнча тапшырмасы (суроо-талабы);

8) бир мүчө мамлекеттин бажы органынын, мүчө мамлекеттин мыйзамына ылайык түзүлгөн жана (же) катталган жакка көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү жөнүндө башка мүчө мамлекеттин бажы органына тапшырмасы, ал тапшырма ушул Кодекстин 373-беренесинин 3-пунктунун 1 жана (же) 3-пунктчалары менен каралган негиздер боюнча ошол мүчө мамлекеттин бажы органына жөнөтүлгөн;

9) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен каралган башка негиздер;

17. Текшерилүүчү жак тарабынан берилген маалыматтын аныктыгын тастыктоо зарыл болгон учурда, бажы органы, мүчө мамлекеттин мыйзамына ылайык түзүлгөн жана (же) катталган жактарга утурлама пландан тышкаркы көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүшү мүмкүн, ал ошол

мүчө мамлекеттин бажы органы текшерилүүчү жак менен байланышкан товарлар менен бүтүмдөр (операциялар) боюнча көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзөт.

18. Көчмө бажы текшерүүсүнүн датасы болуп, текшерилүүчү жакка көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү жөнүндө чечимди (жазма буйрукту) тапшыруу датасы, а эгерде көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү жөнүндө чечим (жазма буйрук) текшерилүүчү жакка башка ыкма менен жеткирилсе – мүчө мамлекеттин мыйзамы менен аныкталган дата саналат.

19. Текшерилүүчү жактын көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү жөнүндө чечимди (жазма буйрукту) алуудан баш тартуусу, көчмө бажы текшерүүсүн болтурбай коюу үчүн негиз болуп саналбайт.

Бул учурда көчмө бажы текшерүүсүнүн башталуу датасы болуп, көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү жөнүндө чечимге (жазма буйрукка), ушул чечимди (жазма буйрукту) алуудан баш тарткандыгы жөнүндө жазуу киргизилген дата саналат.

20. Көчмө бажы текшерүүсүнүн алдында, текшерилүүчү жактын объектисинде бажы органынын кызмат адамдары текшерилүүчү жактын жетекчисине, анын ордундагы адамга, же текшерилүүчү жактын өкүлүнө өзүлөрүнүн кызматтык күбөлүктөрүн көрсөтүүгө милдеттүү.

21. Көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү мезгилинде текшерилүүчү жак анын ишмердиги менен байланышкан текшерилүүчү документтерге өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүүгө укугу жок.

22. Көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүнүн мөөнөтү 2 айдан ашпоого тийиш. Көрсөтүлгөн мөөнөткө текшерилүүчү жакка документтерди жана (же) маалыматтарды берүү талабын тапшыруу датасы менен, мындай документтерди жана (же) маалыматтарды алуу датасынын ортосундагы убакыт киргизилбейт.

23. Көчмө бажы текшерүүсүнүн мөөнөтү мындай текшерүүнү жүргүзүп жаткан бажы органынын чечими менен 1 айга узартылышы мүмкүн.

24. Утурлама пландан тышкаркы көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү, бажы экспертизасын жүргүзүү, мүчө мамлекеттердин же Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттердин компетенттүү органдарына суроо-талаптарды жөнөтүү, көчмө бажы текшерүүсү үчүн текшерилүүчү жактын зарыл документтерди калыбына келтирүү, текшерилүүчү мезгилге тиешелүү, көчмө бажы текшерүүсүнүн жыйынтыктары боюнча корутундуга таасир этүүчү кошумча документтерди берүү зарылчылыгында, ошондой эле мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген башка учурларда көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү бажы органынын жетекчисинин (начальнигинин), ал ыйгарым укук берген жетекчинин орун басарынын (начальниктин орун басарынын), же алардын ордундагы башка адамдардын чечими боюнча токтотулуп турушу мүмкүн.

Көчмө бажы текшерүүсүнүн токтотулуп туруу мөөнөтү 9 айдан ашпоосу керек, эгер узагыраак мөөнөт мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленбесе.

Көчмө бажы текшерүүсүнүн токтотулуп туруу тартиби мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен белгиленет.

Ушул пункт менен, ошондой эле мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен белгиленген көчмө бажы текшерүүсүнүн токтотулуп туруу мөөнөтү, көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүнүн мөөнөтүнө киргизилбейт.

25. Көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү жөнүндө чечимге (жазма буйрукка) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүнүн мөөнөтүн узартуу, ошондой эле көчмө бажы текшерүүсүн токтотуп туруу жөнүндө тиешелүү жазуулар киргизилет, бул жөнүндө текшерилүүчү жак кабардар кылынат.

26. Көчмө бажы текшерүүсүнүн жыйынтыктары бажы документин түзүү жолу менен жолжоболонот, анын формасы мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамына ылайык, ушул мыйзам менен белгиленген тартипте белгиленет.

27. Мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен көчмө бажы текшерүүсүнүн алдын ала жыйынтыктары менен текшерилүүчү жакты тааныштыруу жана алар боюнча каршылыктары болсо, аларды берүү тартиби белгилениши мүмкүн.

28. Көчмө бажы текшерүүсүнүн жыйынтыктарын жолжоболоодо түзүлүүчү бажы документинде төмөнкү маалыматтар көрсөтүлөт:

- 1) ушул документтин түзүлгөн жери жана датасы;
- 2) ушул документтин каттоо номери;
- 3) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзгөн бажы органынын аталышы;
- 4) көчмө бажы текшерүүсүн дайындоо үчүн негиз – текшерүүнүн планына (графигине) же болбосо ушул берененин 16-пункту менен каралган негизге шилтеме;
- 5) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү тууралуу чечимдин (жазма буйруктун) датасы жана номери;
- 6) көчмө бажы текшерүүсүнүн түрү;
- 7) текшерилүүчү жактын аталышы (фамилиясы, аты, атасынын аты (бар болсо)), анын жайгашкан жери (жерлери) (жашаган жери) жана (же) иш жүзүндө ишмердик жүргүзгөн жери (жерлери), анын идентификациялык жана (же) каттоо номерлери;
- 8) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзгөн бажы органынын кызмат адамдарынын фамилиялары жана аттары, аталарынын аттары (бар болсо) жана ээлеген кызматтары;
- 9) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүгө катышуу үчүн тартылган кызмат адамдарынын фамилиялары жана аттары, аталарынын аттары (бар болсо) жана ээлеген кызматтары;
- 10) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүнүн башталышынын жана аякташынын даталары, ал эми көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү токтотулуп турган же мөөнөтү узартылган учурларда, мындай токтотуп туруу же узартуу мезгилдери көрсөтүлөт;
- 11) текшерилген документтердин түрлөрү;
- 12) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүнүн жүрүшүндөгү бажы контролунун формалары жана жүргүзүлгөн башка аракеттер жөнүндө

маалыматтар;

13) талаптары бузулган бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдердин жана актылардын жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарынын жоболорун көрсөтүү менен, бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын бузууну күбөлөндүргөн фактылардын баяндамасы, же мындайлардын жоктугу тууралуу маалыматтар;

14) көчмө бажы текшерүүсүнүн жыйынтыктары боюнча тыянактар;

15) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен каралган башка маалыматтар;

29. Көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүнүн аяктоо датасы болуп, көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүнүн жыйынтыктарын тариздөөдө түзүлүүчү бажы документиинин түзүлүү датасы саналат.

30. Мүчө мамлекеттердин мыйзамына ылайык катталган жеке ишкерлерден тышкары жеке жактарга карата көчмө бажы текшерүүсү жүргүзүлбөйт.

334-берене. Көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү үчүн текшерилүүчү жактын объектинге бажы жана башка мамлекеттик органдардын кызмат адамдарынын кирүүсү

1. Текшерилүүчү жак бажы органынын кызмат адамдары тарабынан көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү тууралуу чечим (жазма буйрук) жана кызматтык күбөлүктөрү көрсөтүлгөндөн кийин, бул кызмат адамдарынын жана көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүгө катышуу үчүн тартылган башка мамлекеттик органдардын кызмат адамдарынын көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү үчүн текшерилүүчү жактын объектинге кирүүсүн камсыз кылууга милдеттүү;

Бажы органынын кызмат адамдарынын жана көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүгө катышуу үчүн тартылган башка мамлекеттик органдардын кызмат адамдарынын текшерилүүчү жактын турак жайларына кирүүсүнө жол берилет, эгерде бул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралса.

2. Эгерде бул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында айрым объекттерге кирүүгө атайын тартип каралса, мындай кирүү мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тартипте жүргүзүлөт.

3. Текшерилүүчү жак бажы органынын кызмат адамдарынын жана көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүгө катышуу үчүн тартылган башка мамлекеттик органдардын кызмат адамдарынын текшерилүүчү жактын объектисине кирүүсүнө төмөнкү учурларда баш тартууга укуктуу:

1) ушул кызмат адамдары тарабынан көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү тууралуу чечим (жазма буйрук) жана (же) кызматтык күбөлүктөр көрсөтүлбөсө;

2) ушул кызмат адамдары көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү тууралуу чечимде (жазма буйрукта) көрсөтүлбөсө;

3) ушул кызмат адамдарынын текшерилүүчү жактын объектинге кирүүгө атайын уруксаттары болбосо, эгерде мындай уруксат мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык зарыл болсо;

4. Текшерилүүчү жак бажы органынын кызмат адамдарынын жана көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүгө катышуу үчүн тартылган мүчө мамлекеттердин башка мамлекеттик органдарынын кызмат адамдарынын текшерилүүчү жактын объектинге кирүүсүн камсыз кылуудан негизсиз баш тарткан учурда, мүчө мамлекеттин мыйзамына ылайык тиешелүү акт түзүлөт.

Текшерилүүчү жак бажы органынын кызмат адамдарынын жана көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүгө катышуу үчүн тартылган мүчө мамлекеттердин башка мамлекеттик органдардын кызмат адамдарынын текшерилүүчү жактын объектинге кирүүсүн камсыз кылуудан негизсиз баш тарткан учурда, алар бул объектиге каршылык көрсөтүүлөрдү токтотуп жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамына ылайык жабык жайларды ачып кирүүгө укуктуу.

335-берене. Бажы текшерүүсүн жүргүзүүдөгү бажы органынын кызмат адамдарынын укуктары жана милдеттери

1. Бажы текшерүүсүн жүргүзүүдө бажы органынын кызмат адамдары төмөнкүлөргө укуктуу:

1) текшерилүүчү жактан коммерциялык, транспорттук (ташуу) документтерди, бухгалтердик эсеп жана отчеттуулук документтерин, ошондой эле башка маалыматтарды, анын ичинде текшерилүүчү товарларга тиешелүү электрондук алып жүрүүчүлөрдөгү, ушул товарларга карата мындан аркы текшерилүүчү жактын бүтүмдөрү тууралуу маалыматтарды талап кылууга жана алууга;

2) ушул Кодекстин 18-беренесине ылайык текшерилүүчү жактан отчет берүүнү талап кылууга;

3) аларга карата бажы контролу жүргүзүлүп жаткан товарлар менен бүтүмдөр (операциялар) боюнча текшерилүүчү жак менен байланышкан жактардан документтердин көчүрмөлөрүн жана мындай товарлар менен бүтүмдөргө (операцияларга) тиешеси бар текшерилүүчү жак же үчүнчү жак менен жүргүзүлүүчү операциялар жана эсептешүүлөр боюнча башка маалыматтарды талап кылууга;

4) мүчө мамлекеттердин банктарынан, банктык эмес кредиттик (кредиттик-финансылык) уюмдарынан жана банктык операциялардын айрым түрлөрүн жүргүзгөн уюмдарынан документтерди жана мүчө мамлекеттердин уюмдарынын жана жеке ишкерлеринин банктык эсептерин жана алардын номерлерин, ошондой эле бажы текшерүүсүн жүргүзүү үчүн зарыл болгон, анын ичинде, мүчө мамлекеттердин мыйзамына ылайык банктык сырды камтыган уюмдардын жана жеке ишкерлердин эсептери боюнча акча каражаттарынын кыймылына тиешелүү документтерди жана маалыматтарды талап кылууга жана алууга;

5) мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдарынан бажы текшерүүсүн жүргүзүү үчүн зарыл болгон документтерди жана маалыматтарды, анын ичинде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык коммерциялык, банктык, салыктык жана мыйзам менен корголуучу сыр бар башка документтерди жана маалыматтарды суратып алууга;

6) бажы текшерүүсү жүргүзүлгөндүгүнө байланыштуу мүчө мамлекеттердин жана Бирликтин мүчөлөрү болуп саналбаган мамлекеттердин уюмдарына, мамлекеттик жана башка органдарына (уюмдарына) суроо-талаптарды жөнөтүүгө;

7) бажы экспертизасын дайындоого;

8) мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен каралган башка аракеттерди ишке ашырууга.

2. Көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүдө бажы органынын кызмат адамдары ошондой эле төмөнкүлөргө укуктуу:

1) аларга карата көчмө бажы текшерүүсү жүргүзүлүп жаткан товарларды көрсөтүүсүн текшерилүүчү жактан талап кылууга;

2) мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен каралган тартипте инвентаризация жүргүзүүгө же товарларга инвентаризация жүргүзүүнү талап кылууга;

3) бажы органынын кызмат адамдары тарабынан көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү тууралуу чечим (жазма буйрук) жана кызматтык күбөлүктөрү көрсөтүлгөндөн кийин текшерилүүчү жактын объектерине кирүүгө уруксат алууга;

4) товарлардын сынамдарын жана үлгүлөрүн алууга;

5) алып коюу актысын түзүү менен, текшерилүүчү жактан документтерди же болбосо алардын көчүрмөлөрүн алып коюуга;

6) аларга карата көчмө бажы текшерүүсү жүргүзүлүп жаткан товарларды менчиктен ажыратууга багытталган аракеттерди токтотуу үчүн, көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү мөөнөтүнө товарларды камакка коюуга же мүчө мамлекеттердин мыйзамы белгиленген тартипте алып коюуга, же бул товарларды башка ыкма менен тескөөгө;

7) аларга карата көчмө бажы текшерүүсү жүргүзүлүп жаткан документтер жана товарлар жайгашкан (сакталган) жайларды, кампаларды, архивдерди жана башка жерлерди мөөр басылган кагаз менен бекитип коюуга;

8) текшерилүүчү жактын өкүлдөрүнөн алардын өздүгүн күбөлөндүргөн жана (же) ыйгарым укуктарын тастыктаган документтерди берүүсүн талап кылууга;

9) өз компетенциясынын чектеринде текшерилүүчү жактын маалыматтык тутумунун маалыматтар базасына жана банктарына кирүүгө;

10) текшерүүгө жаткан маселелердин алкагында текшерилүүчү жактан анын ишмердигине жана мүлкүнө тиешелүү зарыл документтерди (алардын көчүрмөлөрүн), башка маалыматты, анын ичинде электрондук формадагы маалыматтарды талап кылууга жана алууга. Эгерде мындай документтер (алардын көчүрмөлөрү) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык көчмө

бажы текшерүүсү жүргүзүлүп жаткан жерде болбоого тийиш болсо, бажы органынын кызмат адамы аларды алып келүүгө жетиштүү мөөнөттү белгилейт, бирок 3 жумушчу күнүнөн ашык эмес;

11) текшерилүүчү жак берген электрондук формадагы маалыматты иштеп чыгуу үчүн арналган техникалык каражаттарды (анын ичинде аудио-видео жазуу, сүрөткө тартууну жүргүзүүчү аппаратураларды), ошондой эле программалык продуктуларды пайдаланууга;

12) мүчө мамлекеттердин мыйзамында каралган башка аракеттерди ишке ашырууга.

3. Бажы текшерүүсүн жүргүзүүдө бажы органынын кызмат адамдары төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) текшерилүүчү жактын укуктарын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын сактоого, мыйзамсыз чечимдери жана аракеттери (аракетсиздиги) менен текшерилүүчү жакка зыян келтирүүгө жол бербөөгө;

2) бажы текшерүүсүн жүргүзүүдө алынган маалыматты ушул Кодекстин 356-беренесине ылайык пайдаланууга;

3) бажы текшерүүсүн жүргүзүүдө алынган жана түзүлгөн документтердин сакталышын камсыз кылууга, мүчө мамлекеттердин мыйзамында каралган учурлардан тышкары, текшерилүүчү жактын макулдугусуз алардын мазмунун таратпоого;

4) кызмат этикасын сактоого;

5) текшерилүүчү жакка бажы текшерүүсүн жүргүзүүдөгү анын укуктары жана милдеттери, бажы экспертизасынын дайындалышы, товарлардын сынамдарынын жана (же) үлгүлөрүнүн алынышы жөнүндө, ошондой эле бажы текшерүүсүн жүргүзүүдөгү бажы органынын кызмат адамдарынын укуктары жана милдеттери тууралуу маалымдоого;

6) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү мезгилинде текшерилүүчү жактын белгиленген иш режимин бузбоого;

7) текшерилүүчү жактын талабы боюнча бажы текшерүүсүн жүргүзүү тартибине тиешелүү ушул Кодекстин жоболору жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдары жөнүндө зарыл маалыматтарды берүүгө;

8) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүдө текшерилүүчү жактын өкүлдөрүнө көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү тууралуу чечимди (жазма буйрукту) жана өзүлөрүнүн кызматтык күбөлүктөрүн көрсөтүүгө;

9) мүчө мамлекеттердин мыйзамында каралган башка милдеттерди аткарууга.

336-берене. Бажы текшерүүсүн жүргүзүүдөгү текшерилүүчү жактын укуктары жана милдеттери

1. Бажы текшерүүсүн жүргүзүүдө текшерилүүчү жак төмөнкүлөргө укуктуу:

1) бажы органдарынан бажы текшерүүсүн жүргүзүү тартибине тиешелүү ушул Кодекстин жоболору жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдары жөнүндө зарыл маалыматтарды суратып алууга;

2) бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдердин жана актылардын жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарынын сакталышын бышыктаган, өзүнүн карамагында болгон бардык документтерди жана маалыматтарды берүүгө;

3) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген тартипте бажы органдарынын чечимдерине жана аракеттерине (аракетсиздигине) даттанууга;

4) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүчү бажы органдарынын кызмат адамдарынан көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү тууралуу чечимди (жазма буйрукту) жана кызматтык күбөлүктөрүн көрсөтүүнү талап кылууга;

5) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүгө катышууга жана көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү предметине тиешелүү маселер боюнча түшүндүрмөлөрдү берүүгө;

6) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган башка укуктар менен пайдаланууга.

2. Бажы текшерүүсүн жүргүзүүдө текшерилүүчү жак төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) аларга карата көчмө бажы текшерүүсү жүргүзүлүп жаткан товарларды көрсөтүүгө, мындай товарларды көрсөтүү мүмкүнчүлүгү болсо;

2) бажы органынын талабы боюнча белгиленген мөөнөттөрдө документтерди жана маалыматтарды кагаз алып жүрүүчүдө берүүгө, ал эми зарыл учурларда башка алып жүрүүчүдө дагы берүүгө;

3) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүп жаткан бажы органынын кызмат адамдарына жана мындай текшерүүнү жүргүзүүгө тартылган кызмат адамдарына текшерилүүчү жактын объектерине тоскоолдуксуз кирүүнү камсыз кылууга жана аларга жумушчу орундарын берүүгө;

4) эгер бажы текшерүүсүнүн максатында зарыл болгон документация мүчө мамлекеттин бажы текшерүүсүн жүргүзүп жаткан бажы органынын мамлекеттик тилинде эмес, башка тилде түзүлсө – бажы текшерүүсүн жүргүзүп жаткан бажы органынын кызмат адамдарына көрсөтүлгөн документациянын котормосун берүүгө;

5) бажы текшерүүсүн жүргүзүп жаткан бажы органынын кызмат адамдарына документтерди жана маалыматтарды бере турган жооптуу адамдардын катарын көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүү тууралуу чечим (жазма буйрук) берилген күндөн тартып 2 календардык күндөн кечиктирбестен аныктоого;

6) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүүдө инвентаризация жүргүзүүнү камсыз кылууга;

7) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүп жаткан бажы органынын кызмат адамдары тарабынан бажы экспертизасын дайындоо жөнүндө чечим кабыл алынган учурда товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн алуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылуу;

8) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзүп жаткан бажы органынын кызмат адамдарынын талабы боюнча текшерилүүчү жактын ишмердигинин

маселелери боюнча жазуу жана оозеки түрүндөгү түшүндүрмөлөрдү, ошондой эле маалымкаттарды жана эсептөөлөрдү берүүгө;

9) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган башка милдеттерди аткарууга.

337-берене. Бажы текшерүүсүн жүргүзүү үчүн зарыл документтерди жана маалыматтарды берүү

1. Мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдары бажы органдарынын талабы боюнча, уюмдарды жана жеке ишкерлерди каттоого, салыктарды төлөөгө жана эсептөөгө тиешелүү, бухгалтердик эсептин жана отчеттуулуктун маалыматтарын жана (же) документтерин, ошондой эле бажы текшерүүсүн жүргүзүү үчүн зарыл болгон, анын ичинде коммерциялык, банктык, салыктык жана мыйзам менен корголгон башка сырды түзгөн документтерди жана маалыматтарды мамлекеттик, коммерциялык, банктык, салыктык жана мыйзам менен корголгон сырларды коргоо жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарынын талаптарын сактоо менен беришет.

2. Мүчө мамлекеттердин банктары, банктык эмес кредиттик (кредиттик-финансылык) уюмдары жана банктык операциялардын айрым түрлөрүн жүргүзгөн уюмдары, бажы органынын талабы боюнча мүчө мамлекеттердин уюмдарынын жана жеке ишкерлеринин банктык эсептери жана алардын номерлери бар болгондугу жөнүндө документтерди жана маалыматтарды, ошондой эле бажы текшерүүсүн жүргүзүү үчүн зарыл болгон, анын ичинде, мүчө мамлекеттердин мыйзамына ылайык, банктык сырды камтыган ушундай уюмдардын жана жеке ишкерлердин эсептери боюнча акча каражаттарынын кыймылына тиешелүү документтерди жана маалыматтарды беришет.

3. Бажы контролу жүргүзүлүп жаткан товарлар менен бүтүмдөр (операциялар) боюнча текшерилүүчү жак менен байланышкан жактар бажы органынын талабы боюнча документтердин көчүрмөлөрүн жана бажы текшерүүсүн жүргүзүү үчүн зарыл болгон мындай товарлар менен бүтүмдөргө (операцияларга) тиешеси бар текшерилүүчү жак же үчүнчү жак менен жүргүзүлүүчү операциялар жана эсептешүүлөр боюнча башка маалыматтарды берүүгө милдеттүү.

46-глава

Бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чаралар жана алардын көрүлүшү

338-берене. Бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чаралар

1. Бажы контролунун объектерине жараша бажы контролун жүргүзүүдө бажы органдары ушул Кодекске ылайык, бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу төмөнкү чараларды көрүүгө укуктуу:

- 1) оозеки сурамжылоо жүргүзүүгө;
- 2) бажы контролун жүргүзүү үчүн зарыл болгон документтерди жана (же) маалыматтарды суратууга, талап кылууга жана алууга;
- 3) бажы экспертизасын жүргүзүүнү дайындоого, товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандап алууга;
- 4) товарларды, документтерди, транспорт каражаттарын, жайларды жана башка жерлерди идентификациялоону жүзөгө ашырууга;
- 5) бажы контролунун техникалык каражаттарын, бажы органдарынын башка техникалык каражаттарын, суу жана аба кемелерин пайдаланууга;
- 6) бажылык коштоону пайдаланууга;
- 7) товарларды ташуу каттамын белгилөөгө;
- 8) бажы контролундагы товарлардын, алар менен жүргүзүлүүчү бажы операцияларынын эсебин жүргүзүүгө;
- 9) адисти тартууга;
- 10) мүчө мамлекеттердин башка мамлекеттик органдарынын адистерин жана эксперттерин тартууга;
- 11) товарларга жана транспорт каражаттарына карата жүктөө жана башка операцияларды жүргүзүүнү талап кылууга;
- 12) бажылык байкоо жүргүзүүгө;
- 13) товарларды эсепке алуу тутумунун бар экендигин жана товарларды эсепке алуунун жүргүзүлүшүн текшерүүгө;
- 14) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен белгиленген, бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу башка чаралар.

2. Бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чаралар өз алдынча же бажы контролунун формаларын пайдаланууну камсыз кылуу үчүн көрүлөт.

3. Бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чаралар ушул главага ылайык, ал эми бажы экспертизасын жүргүзүүнү дайындоо – ушул Кодекстин 53-главасына ылайык көрүлөт.

339-берене. Оозеки сурамжылоо

Бажы органдарынын кызмат адамдары сурамжылоонун жыйынтыктарын жолжоболобостон, жеке жактарды жана алардын өкүлдөрүн, ошондой эле бажы контролун жүргүзүү үчүн маанилүү болгон маалыматтарды алуу максатында уюмдардын өкүлдөрү болуп саналган жактарды сурамжылоого укуктуу.

340-берене. Бажы контролун жүргүзүү үчүн зарыл болгон документтерди жана (же) маалыматтарды, бажы органы тарабынан суроо, талап кылуу жана алуу

1. Бажы контролун жүргүзүүдө, бажы органдары декларанттан, ташуучудан, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардан жана башка жактардан бажы контролун жүргүзүү үчүн зарыл документтерди жана (же) маалыматтарды суроого, ушул Кодекс менен белгиленген учурларда талап кылууга, ошондой эле суратылган (талап кылынган) документтерди жана (же) маалыматтарды берүү үчүн жетиштүү болгон мөөнөттөрүн белгилөөгө укуктуу.

2. Суратылган (талап кылынган) документтердин жана (же) маалыматтардын тизмеги бажы органы тарабынан бүтүмдүн шарттарын, товардын мүнөздөмөлөрүн, анын дайындалышын, ошондой эле башка жагдайларды эске алуу менен, текшерилүүчү документтерге жана (же) маалыматтарга жараша аныкталат.

3. Бажы органы тарабынан белгиленген документтерди жана (же) маалыматтарды берүү жөнүндө суроодо (талапта) мындай документтерди берүүнүн мөөнөтү, суроо (талап) жөнөтүлгөн жактын жүйөлүү кайрылуусунун негизинде узартылышы мүмкүн, анын ичинде жоголгон документтерди калыбына келтирүү үчүн дагы. Документтерди жана (же) маалыматтарды берүүгө узартылган мөөнөт, суроо-талап жөнөтүлгөн жактын жүйөлүү кайрылуусуна жараша аныкталат, бирок бажы органы белгилеген документтерди жана (же) маалыматтарды берүү мөөнөтү өткөн күндөн тартып 2 айдан ашпашы керек.

4. Бажы документтерин, башка документтерди жана (же) маалыматтарды текшерүү формасында бажы контролун жүргүзүүдө бажы органы ушул Кодекстин 325-беренесине ылайык документтерди жана (же) маалыматтарды суратып алат, ушул Кодекстин 326-беренесинде каралган учурлардан тышкары, качан ушул беренеге ылайык документтер жана (же) маалыматтар суратылганда.

5. Бажы органдары тарабынан суратылган документтер түп нускасы же алардын көчүрмөлөрү түрүндө, анын ичинде электрондук документтердин кагаздагы көчүрмөлөрү берилет, эгерде бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар менен милдеттүү түрдө документтердин түп нускаларын берүү белгиленбесе.

Берилген документтердин көчүрмөлөрү аларды берген жак тарабынан күбөлөндүрүлүшү керек.

Бажы органдары берилген документтердин көчүрмөлөрүнүн алардын түп нускалары менен дал келүүсүн текшерүүгө укуктуу.

Эгерде берилген документтер, мүчө мамлекеттин документтер суратылган бажы органынын мамлекеттик тилинде эмес, башка тилде түзүлгөн учурда, аларды берген жактар, бажы органынын кызмат адамдарынын талабы боюнча көрсөтүлгөн документтердин котормосун берүүгө милдеттүү;

6. Декларант, ташуучу, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактар жана башка жактар бажы органдарына бажы контролун жүргүзүү үчүн зарыл документтерди жана (же) маалыматтарды оозеки, жазуу жана (же) электрондук формаларда берүүгө милдеттүү.

7. Мүчө мамлекеттердин мыйзамына ылайык, бажы органдары мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдарынан жана мүчө мамлекеттердин башка органдарынан бажы текшерүүсүн жүргүзүү үчүн зарыл болгон документтерди жана (же) маалыматтарды суратууга жана алууга укуктуу.

8. Бажы контролун жүргүзүү үчүн, бажы органдары мүчө мамлекеттердин мыйзамына ылайык, мүчө мамлекеттердин банктарынан, банктык эмес кредиттик (кредиттик-финансылык) уюмдарынан жана банктык операциялардын айрым түрлөрүн жүргүзгөн уюмдарынан, жүзөгө ашырылган бүтүмдөр боюнча акча операциялары жөнүндө документтерди жана (же) маалыматтарды алууга укуктуу.

341-берене. Товарларды, документтерди, транспорт каражаттарын, ошондой эле жайларды жана башка жерлерди идентификациялоо

1. Бажы контролундө турган товарлар жана алардын документтери, транспорт каражаттарынын жүк коюучу жайлары (бөлүктөр), жайлар, сыйымдуулуктар жана бажы контролуна алынууга жаткан товарлар турган же турушу мүмкүн болгон башка жерлер, бажы органдары тарабынан идентификациялоо каражаттарын колдонуу менен, ошондой эле товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн алуу жолу менен, товарлардын кеңири сыпаттамасы менен, чиймелерди түзүү, масштабдык сүрөттөлүштөрдү, сүрөттөрдү, иллюстрацияларды даярдоо менен, товар коштоочу жана башка документтерди пайдалануу менен, ошондой эле башка ыкмалар менен идентификацияланышы мүмкүн.

2. Идентификациялоо каражаттарына пломбалар, мөөрлөр, цифралык, тамгалык жана башка маркировкалар, идентификациялык белгилер, штамптар, сейф-пакеттер жана товарларды идентификациялоону камсыз кылуучу башка каражаттар кирет.

Бажы органдары тарабынан пайдаланылуучу идентификациялоо каражаттарын колдонуу тартиби жана аларга коюлуучу талаптар мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен белгиленет.

3. Мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен бажы органдары тарабынан пайдаланылуучу идентификациялоо ыкмаларын колдонуу тартиби, анын ичинде ушул Кодекстин 167, 180, 192, 206 жана 214-беренелеринде каралган идентификациялоо ыкмаларын колдонуу тартиби белгилениши мүмкүн.

4. Бажы органдары тарабынан идентификациялоо каражаттары катары Бирликтин мүчөлөрү болуп саналбаган мамлекеттердин бажы органдары, ошондой эле товарларды жөнөтүүчүлөр же ташуучулар тарабынан колдонулуучу пломбалар, мөөрлөр же идентификациялоонун башка каражаттары таанылышы мүмкүн.

5. Идентификациялоо каражаттары, товарларды жок кылуу, кайтарымызсыз жоготуу же товарларды олуттуу бузуу коркунучу болгон учурлардан тышкары, бажы органдары тарабынан гана же алардын уруксаты

менен өзгөртүлүшү, өчүрүлүшү, жок кылынылышы же алмаштырылышы мүмкүн. Көрсөтүлгөн учурларда бажы органына идентификациялоо каражаттарын өзгөртүү, өчүрүү, жок кылуу же алмаштыруу жөнүндө токтоосуз кабарланат жана көрсөтүлгөн коркунучтун бар экендигине далилдер берилет.

Идентификациялоо каражаттарын өзгөртүү, өчүрүү, жок кылуу же алмаштыруу бажы органы тарабынан идентификациялоо каражаттарын өзгөртүү, өчүрүү, жок кылуу же алмаштыруу жөнүндө акт түзүү жолу менен жолжоболонот, анын формасы Комиссия тарабынан аныкталат, же болбосо бажы органына берилген транспорттук (ташуу), коммерциялык же бажы документтерине идентификациялоо каражаттарын өзгөртүү, өчүрүү, жок кылуу же алмаштыруу жөнүндө белгилерди коюу менен жолжоболонот.

342-берене. Бажы контролунун техникалык каражаттарын, бажы органдарынын башка техникалык каражаттарын, суу жана аба кемелерин пайдалануу

1. Бажы контролун жүргүзүүдө бажы органдары бажы контролунун техникалык каражаттарын (жабдууларды, приборлорду, өлчөө каражаттарын, түзүлүштөрдү жана аспаптарды) жана башка техникалык каражаттарды пайдалана алат.

Бажы контролунун техникалык каражаттарынын тизмеги жана колдонуу тартиби мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен белгиленет.

2. Бажы контролунун техникалык каражаттары адамдын өмүрүнө жана ден соолугуна, жаныбарларга жана өсүмдүктөргө коопсуз болушу керек жана жактарга, товарларга жана транспорт каражаттарына зыян келтирбөөгө тийиш.

3. Комиссия бажы органдары колдонгон бажы контролунун айрым техникалык каражаттарына карата типтүү техникалык талаптар боюнча сунуштамаларды кабыл алууга укуктуу.

4. Бажы контролунун техникалык каражаттары, мүчө мамлекеттердин мыйзамына ылайык, бажы органдары тарабынан жүргүзүлүүчү мамлекеттик контролдун (көзөмөлдүн) башка түрлөрүн жүргүзүүдө пайдаланылышы мүмкүн.

5. Бирликтин бажы чек арасынан өтүүчү товарларга карата бажы контролу бажы органдарынын суу жана аба кемелерин пайдалануу менен жүргүзүлүшү мүмкүн.

Бажы органдарынын суу жана аба кемелерин пайдалануу тартиби бажы контролун жүргүзүү максатында мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен белгиленет.

343-берене. Бажылык коштоо

1. Бажы органдары бажылык коштоону бажы контролунун астында

турган товарларды Бирликтин бажы аймагы боюнча ташууну камсыз кылуу максатында колдонушат.

2. Бажылык коштоо - бажы контролунун астында турган товарларды ташуучу транспорт каражаттарын же бажы контролунун астында турган транспорт каражаттарын коштоо болуп саналат.

3. Бажылык коштоо бажы органдарынын кызмат адамдары тарабынан же мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталган уюмдар тарабынан жүзөгө ашырылат.

4. Бажы органдары бажылык коштоону төмөнкү учурларда колдонууга укуктуу:

1) бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык, товарларды ташыган төмөнкү учурларда:

Ушул Кодекстин 146-беренесине ылайык ташып кирүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттердин аткарылышын камсыз кылууну бербегенде же болбосо мындай милдеттердин аткарылышын камсыз кылууну ушул Кодекстин 146-беренесине ылайык аныкталгандай өлчөмгө караганда кичине өлчөмдө бергенде;

бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык, товарларды ташууда ташуучу тарабынан милдеттери бир нече жолу аткарылбаганда, ал административдик жоопкерчиликке тартуу жөнүндө мыйзамдуу күчүнө кирген токтомдор менен аныкталган, эгерде көрсөтүлгөн токтомдордун бири гана аткарылбаса;

ташуучу тарабынан ушул Кодекстин 153-беренесине ылайык, ташып кирүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттери белгиленген мөөнөттө аткарылбаганда;

Бирликтин укугун түзүүчү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарын сактабаган белгилери аныкталган башка учурларда;

2) бажы контролунун астында турган чет элдик товарларды ташууда, ушул Кодекске ылайык мындай товарлар Бирликтин бажы аймагы боюнча бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылбастан ташылууга мүмкүн болгондо.

5. Эгерде бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлардын декларанты болуп, биринчи жана үчүнчү типтеги күбөлүгү бар ыйгарым укуктуу экономикалык оператор чыкса, ушул берененин 4-пунктунун 1-пунктчасынын бешинчи абзацынын жоболору колдонулбайт.

6. Бажы органы тарабынан бажылык коштоону колдонуу жөнүндө чечим кабыл алынган учурда, бажы органы ташуучуга ушундай чечим кабыл алынгандагы жөнүндө маалымдайт жана мындай чечим кабыл алынгандан 24 сааттан кеч эмес бажылык коштоону уюштурат.

7. Транспорт каражаттарын бир мүчө мамлекеттин гана аймагы боюнча бажылык коштоодо, бажылык коштоону уюштуруу тартиби ушул мүчө мамлекеттин мыйзамы менен белгиленет.

8. Транспорт каражаттарын эки же андан көп мүчө мамлекеттердин аймактары боюнча бажылык коштоодо, бажылык коштоону уюштуруу тартиби Бирликтин алкагындагы эл аралык келишим менен аныкталат.

9. Ушул берененин 4-пунктунун 1-пунктчасынын үчүнчү абзачын колдонуу максаттары үчүн, бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык, товарларды ташууда милдеттерин аткарбагандыгы үчүн ташуучуну административдик жоопкерчиликке тартуу жөнүндө мыйзамдуу күчүнө кирген токтомдор жөнүндө маалыматтар менен алмашуу жана аларды аткаруу, Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимге ылайык ишке ашырылат.

344-берене. Товарларды ташуу каттамы

1. Товарларды ташуу каттамы, Бирликтин бажы аймагы боюнча бажы контролунун астында турган товарларды ташууга көзөмөлдү камсыз кылуу максатында, бажы органдары тарабынан белгиленет.

2. Товарларды ташуу каттамы бажы транзитинин бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырылган товарларга же болбосо бажы контролунун астында турган товарларга карата белгиленет, ушул Кодекске ылайык, мындай товарлар Бирликтин бажы аймагы боюнча бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылбастан ташылууга мүмкүн болгондо.

3. Товарларды ташуу каттамы, товарларды автомобиль жана суу транспорту менен ташууда белгиленет, чет элдик товарларды суу кемелери, анын ичинде аралаш сүзүүчү кемелер менен (дарыя-деңиз), мүчө мамлекеттин жана (же) мүчө мамлекеттердин деңиз портторунун ортосунда мүчө мамлекеттин жана (же) мүчө мамлекеттердин ички суу жолдоруна кирбестен ташуудан тышкары.

4. Бажы транзитинин бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырылган товарларга карата белгиленген товарларды ташуу каттамы, жөнөтүүчү бажы органы тарабынан транспорттук (ташуу) документтерде көрсөтүлгөн маалыматтарга жараша белгиленет.

5. Бажы транзитинин бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырылган товарларга карата белгиленген товарларды ташуу каттамын өзгөртүүгө, жөнөтүүчү бажы органынын же болбосо анын жүрө турган жолундагы каалаган бажы органынын уруксаты менен жол берилет, ал ташуучуга электрондук же жазуу түрүндө кабарланат.

6. Бир мүчө мамлекеттин гана аймагы боюнча ташылуучу товарларга карата товарларды ташуу каттамы белгиленген учурда, бажы органдары тарабынан бажы контролунун маалыматтык тутумдары жана техникалык каражаттары пайдаланылышы мүмкүн, алар транспорттук каражаттардын кыймылына аралыктык көзөмөлдү жана товарларды ташууда белгиленген каттамды сактоого көзөмөлдү камсыз кылат.

7. Бажы транзитинин бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырылган товарларга карата белгиленген товарларды ташуу каттамын белгилөө, өзгөртүү жана сактоо менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүү

тартиби Комиссия тарабынан, ал эми бажы контролунун астында турган товарларга карата ушул Кодекске ылайык мындай товарлар бажы транзитинин бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырылбастан, Бирликтин бажы аймагы боюнча ташылуусу мүмкүн болгондо – мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

345-берене. Бажы контролунун астында турган товарларды жана алар менен жүргүзүлүүчү бажы операцияларын эсепке алуу

1. Бажы органдары бажы контролунун астында турган товарларды жана алар менен жүргүзүлүүчү операцияларды эсепке алууну жүргүзүшөт.

2. Бажы контролунун астында турган товарларды жана алар менен жүргүзүлүүчү операцияларды эсепке алууну жүргүзүү тартиби жана формасы мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен белгиленет.

3. Мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы тарабынан бажы органдарынын декларанттарды эсепке алууну жүргүзгөндүгү, ошондой эле мындай эсепке алууну жүргүзүү учурлары жана тартиби белгилениши мүмкүн.

346-берене. Бажы контролун жүргүзүүдө адистин катышуусу

1. Бажы контролун жүргүзүүдө бажы органдары зарыл учурларда бажы органдарына көмөк көрсөтүү үчүн атайын билимдерге жана көндүмдөргө ээ болгон, анын ичинде бажы контролунун техникалык каражаттарын колдонууну билген, айрым аракеттерди ишке ашыруу үчүн, ушул аракеттердин жыйынтыктарына кызыкчылыгы жок адисти тарта алышат.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен, мындай адистер бажы органынын чечими менен тартылары белгилениши мүмкүн, ал мындай мыйзамга ылайык жолжоболонот.

2. Бажы контролун жүргүзүүдө адис катары жакты тартуу келишимдик негизде ишке ашырылат.

3. Адис төмөнкүлөргө укуктуу:

1) өзү катышкан аракеттерди ишке ашыруу менен байланышкан материалдар менен таанышууга;

2) өзү катышкан аракеттердин жыйынтыктары боюнча жолжоболонуучу документтер менен таанышууга жана мындай документтерге киргизилүүгө жаткан алар ишке ашырган аракеттер боюнча билдирүүлөрдү же эскертүүлөрдү жасоого.

4. Адис төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) атайын билимдерди жана көндүмдөрдү талап кылган аракеттерди ишке ашырууга катышууга же болбосо ушундай аракеттерди жүзөгө ашырууга, алар жүзөгө ашырган аракеттер боюнча түшүндүрмөлөрдү берүүгө;

2) ушул пункттун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн аракеттерди жүзөгө ашыруу фактысын, алардын мазмунун жана жыйынтыктарын өзүнүн колу менен күбөлөндүрүүгө.

5. Коммерциялык, банктык, салыктык же мыйзам менен корголуучу сырды түзгөн жана башка купуя маалыматтарды алган адис, аларды таратууга, башка максаттарда колдонууга, үчүнчү жактарга берүүгө укуксуз, мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен каралган учурлардан тышкары.

6. Эгер бажы контролун жүргүзүүнүн жүрүшүндө бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдердин жана актылардын жана (же) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарынын сакталышы бузулгандыгы аныкталса, бажы органдарынын адисти тартуу менен болгон чыгымдары ишмердигине жана (же) товарына карата бажы контролу жүргүзүлүп жаткан жактын каражаттарынын эсебинен жабылат. Башка учурларда мындай кызматтардын акысын төлөө анын бажы органы бажы контролун жүргүзүп жаткан мүчө мамлекеттин бюджетинин каражаттарынын эсебинен жүргүзүлөт.

347-берене. Бажы контролун жүргүзүүгө көмөк көрсөтүү үчүн мүчө мамлекеттин башка мамлекеттик органдарынан адистерди жана эксперттерди тартуу

1. Бажы органдары, бажы контролун жүргүзүүгө көмөк көрсөтүү үчүн, мүчө мамлекеттердин башка мамлекеттик органдарынан адистерди жана эксперттерди тартууга укуктуу.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен, мындай адистер жана эксперттер бажы органынын чечими боюнча тартылары белгилениши мүмкүн, ал ушундай мыйзамга ылайык жолжоболонот.

2. Мүчө мамлекеттердин башка мамлекеттик органдарынан тартылган адистер жана эксперттер мамлекеттик, коммерциялык, банктык, салыктык же мыйзам менен корголуучу сырларды (жашырын сырды) түзгөн, ошондой эле тышкы экономикалык жана бажы иши жаатындагы башка ишмердиктин катышуучуларына тиешелүү башка купуя маалыматтарды таратууга укуксуз.

3. Мүчө мамлекеттердин башка мамлекеттик органдарынан тартылган адистер жана эксперттер менен байланышкан чыгымдар, эгер алар бажы органынын тапшырмасы боюнча аткарган иштер, алардын кызматтык милдеттеринин катарына кирбесе, ушул Кодекстин 346-беренесинин 6-пункту менен аныкталган тартипте жабылат.

348-берене. Бажы контролун жүргүзүү үчүн зарыл болгон товарларга жана транспорт каражаттарына карата жүктүк жана башка операциялар

1. Бажы органынын талабы боюнча бажы контролун жүргүзүүдө декларант, убактылуу сактоо кампасынын же бажы кампасынын ээси, бажы өкүлү жана (же) товарларга карата ыйгарым укукка ээ башка жак, бажы

контролунун астында турган товарларды ташууга (транспортировкалоого), таразага тартууга же товардын санын башка ыкма менен аныктоону камсыз кылууга, жүктөөгө, түшүрүүгө, кайра жүктөөгө, бузулган таңгактарды оңдоого, таңгактарды ачууга, же кайра таңгактоого, ошондой эле жайларды, сыйымдуулуктарды, жана мындай товарлар болуучу (болушу мүмкүн) башка жерлерди ачууга милдеттүү.

2. Ташуучу өзү ташыган (транспортировкалаган) товарларга жана мындай товарларды ташыган транспорт каражаттарына карата жүктүк жана башка операцияларды аткарууга өбөлгө түзүүгө милдеттүү.

3. Товарларга жана транспорт каражаттарына карата жүктүк жана башка операцияларды жүргүзүү бажы органына кандайдыр бир чыгымдарды алып келбөөгө тийиш.

349-берене. Бажылык байкоо

Бажы органдарынын кызмат адамдары тике жана кыйыр байкоо жүргүзүүгө укуктуу, анын ичинде техникалык каражаттарды колдонуу менен товарларга, бажы контролунун объекттери болуп саналган транспорттук каражаттарга жана аларга карата жүктүк жана башка операцияларды жүзөгө ашырууга, ошондой эле Бирликтин бажы чек арасынан өтүүчү жана эл аралык аэропорттун бажы контролунун зонасында же транзиттик зонасында болгон жеке жактарга жүргүзөт.

350-берене. Товарларды эсепке алуу тутумунун бар экендигин жана товарларды эсепке алуунун жүргүзүлүшүн текшерүү

1. Ушул Кодекс жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен белгиленген талаптардын сакталышын камсыз кылуу максатында бажы органдары төмөнкү текшерүүлөрдү жүргүзөт:

1) белгиленген талаптарга ылайык, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүгө, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик кылган жактардын реестрине киргизүүгө талапкер жактардын жана ушундай реестрлерге киргизилген жактардын товарларын эсепке алуу тутуму бар экендигине;

2) бажы иши чөйрөсүндө ишмердигин жүргүзгөн жактар, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор жана товарларды эсепке алууну жүргүзүүнү караган, бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырылган товарларга ээлик кылган жана (же) пайдаланган жактар тарабынан товарларды эсепке алууну жүргүзүүгө;

2. Белгиленген талаптарга ылайык, товарларды эсепке алуу системасы бар экендигин жана товарларды эсепке алууну жүргүзүүнү текшерүү тартиби мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленет.

VII БӨЛҮМ БАЖЫ ОРГАНДАРЫ

47-глава

Бажы органдары жөнүндө жалпы жоболор

351-берене. Бажы органдары, алардын милдеттери жана функциялары

1. Бажы органдары өз компетенцияларынын чегинде Бирликтин бажы аймагында төмөнкү милдеттерди аткарууну камсыз кылат:

1) мүчө мамлекеттердин улуттук коопсуздугун, адамдын өмүрүн жана ден соолугун жана жаныбарлар менен өсүмдүктөр дүйнөсүн, курчап турган чөйрөнү коргоо;

2) Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды өткөрүүнү ылдамдатуу жана жөнөкөйлөтүү үчүн шарттарды түзүү;

3) бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдердин жана (же) актылардын, Бирликтин укугун түзгөн башка эл аралык келишимдердин жана актылардын, мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарынын, ошондой эле алардын сакталышына көзөмөл жүргүзүү бажы органдарына жүктөлгөн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарынын аткарылышын камсыз кылуу;

2. Бажы органдарына жүктөлгөн милдеттерди аткарууну камсыз кылуу максатында, бажы органдары өз компетенцияларынын чегинде, төмөнкү функцияларды аткарат:

1) бажы операцияларын жана бажы контролун жүргүзүү, анын ичинде өз ара административдик жардам көрсөтүүнүн алкагында;

2) бажы алымдарын, ошондой эле атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды алуу, алардын туура эсептелишин жана өз убагында төлөнүүсүн көзөмөлдөө, аларды кайтаруу (чегерүү) жана мажбурлап төлөтүп алуу боюнча чараларды көрүү;

3) Бирликтин бажы чек аралары аркылуу өтүүчү товарларга карата бажылык-тарифтик жөнгө салуу чараларынын, тыюу салуулардын жана чектөөлөрдүн, ички рынокту коргоо чараларынын сакталышын камсыз кылуу;

4) Бирликтин бажы чек арасы аркылуу накталай акча каражаттарынын жана (же) акча аспаптарынын өтүшүнө бажылык көзөмөл жүргүзүүдө кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легализациялоого (изин жашырууга) жана терроризмди каржылоого каршы аракеттерди көрүү;

5) кылмыштардын жана административдик укук бузуулардын алдын алуу, аныктоо жана токтотуу;

6) Бирликтин бажы аймагында интеллектуалдык менчик объектерине болгон укуктарды коргоо;

7) бажы статистикасын жүргүзүү;

8) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык экспорттук, радиациялык жана мамлекеттик контролдун (көзөмөлдүн) башка түрлөрүн ишке ашыруу;

3. Бажы органдарына мүчө мамлекеттердин мыйзамдары жана (же) Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдер менен аныкталган башка милдеттер жана функциялар жүктөлүшү мүмкүн.

4. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, ушул Кодекстин 322-беренесинин экинчи-төртүнчү абзацтарында көрсөтүлгөн формаларда бажы операцияларын жана бажы контролун жүргүзүү менен байланышкан бажы органдарынын айрым функциялары, ушул Кодекстин 339-беренесинде каралган бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чараларды колдонуу менен, жеке пайдалануу үчүн гана товарлардын Бирликтин бажы аймагына келүүчү жана Бирликтин бажы аймагынан кетүүчү, Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү жана бажы органдары жок жерлерде, ушундай жерлерде көзөмөлдөө функциясын ишке ашыруучу мүчө мамлекеттердин башка мамлекеттик органдарына жүктөлүшү мүмкүн.

5. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы контролун жүргүзүү ушул Кодекстин 310-беренесинин 8-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин башка мамлекеттик органдарына жүктөлүшү мүмкүн.

6. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы төлөмдөрүн, ошондой эле атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды алуу, алардын эсептелишинин тууралыгын жана өз убагында төлөнүүсүн көзөмөлдөө, аларды кайтаруу (чегерүү) жана мажбурлап төлөтүп алуу боюнча чараларды көрүү менен байланышкан бажы органдарынын айрым функциялары мүчө мамлекеттердин башка мамлекеттик органдарына жүктөлүшү мүмкүн.

7. Бажы органдарынын укуктары жана милдеттери ушул Кодекс жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

8. Бажы органдарынын тутуму жана бажы органдарында кызмат өтөөнүн шарттары мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

352-берене. Бажы органдарынын жана алардын кызмат адамдарынын жоопкерчилиги

1. Бажы органдары мыйзамга ылайык эмес чечимдерден, аракеттерден (аракетсиздиктен) улам келтирилген зыян үчүн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жоопкерчилик тартышат.

2. Бажы органдарынын жана алардын кызмат адамдарынын мыйзамга ылайыксыз чечимдеринен, аракеттеринен (аракетсиздигинен) жактарга келтирилген зыяндар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык төлөнүп берилүүгө тийиш.

3. Бажы органдарынын кызмат адамдарынын мыйзамга ылайык чечимдери, аракеттери менен жактарга келтирилген зыяндар төлөнүп берилбейт, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган учурлардан тышкары.

4. Бажы органдарынын кызмат адамдары мыйзамга ылайыксыз чечимдери, аракеттери (аракетсиздиги) үчүн мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык тартиптик, административдик, кылмыштык жана башка жоопкерчиликке тартылышат.

353-берене. Бажы инфраструктурасы

1. Бажы инфраструктурасына бажы контролунун техникалык каражаттары, инженердик, маалыматтык, телекоммуникациялык системалар жана аларды камсыз кылуу каражаттары (мындан ары ушул беренедө - бажы инфраструктурасынын элементтери) менен жабдылган жайлар, курулмалар, жайлар, ачык аянттар жана бажы органдарынын ишмердигин камсыз кылган социалдык багыттагы объекттер кирет.

2. Бажы инфраструктурасынын элементтери төмөнкү жерлерде жайгашуусу мүмкүн:

- 1) Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарлар өтүүчү жерде;
- 2) мүчө мамлекеттердин бажы органдарынын системасына кирген бажы органдарынын жана мекемелеринин жайгашкан жерлеринде;
- 3) аймагында бажы контролун жүргүзүүгө жана бажы операцияларын ишке ашырууга мүмкүн болгон башка жерлерде;

3. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарлар өтүүчү жерлерде жайгаштырылган бажы инфраструктурасынын элементтерин жайгаштырууга жана техникалык жактан жабдууга коюлган типтүү талаптар бажы органдарынын ишмердигин камсыз кылууга байланыштуу алардын функционалдык багытынын өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен Комиссия тарабынан аныкталат.

4. Мүчө мамлекеттердин бажы органдарынын системасына кирген бажы органдары жана мекемелери турган жерлерде жана аймагында бажы операциялары ишке ашырылышы жана бажы контролу жүргүзүлүшү жана мүмкүн болгон башка жерлерде жайгаштырылган бажы инфраструктурасынын элементтерин жайгаштырууга жана техникалык жактан жабдууга коюлган талаптар мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленет.

5. Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды жана транспорт каражаттарын өтүүчү жерлерде бажы инфраструктурасынын абалын, динамикасын жана өсүү тенденциясын талдоо бажы органдары тарабынан Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүлгөн товарлар жана транспорт каражаттары боюнча белгилүү бир убакыт аралыгында берилген, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык мамлекеттик сырлардын (мамлекеттик жашыруун сырлардын) катарына киргизилген же жайылышы чектелген маалыматты камтыбаган жалпыланган маалыматтардын негизинде Комиссия тарабынан өткөрүлөт.

Көрсөтүлгөн маалыматтардын курамы, алардын түзүмү жана форматы, ошондой эле алардын мезгилдүүлүгү жана алардын берилүү тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

Бажы инфраструктурасынын абалы, динамикасы жана өсүү тенденциясы жөнүндө маалымат Интернет желесиндеги Бирликтин расмий сайтында жайгаштырылат.

354-берене. Бажы органдарынын укук коргоо иштери

1. Бажы органдары кылмыш же кылмыштуу укук бузуулар жөнүндө иштер боюнча алгачкы тергөө жана (же) иликтөө органдары болуп саналат, алар боюнча өндүрүш мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы органдарынын карамагына таандык болот.

2. Бажы органдары мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык кылмыш катарында таанылган мыйзамга каршы иш даярдап жаткан, кылган же кылганы жаткан жактарды аныктоо максатында, эл аралык уюмдардын, мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдерине ылайык Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттердин бажы жана башка компетенттүү органдарынын суроо-талаптарын аткаруу боюнча ыкчам-иликтөө иштерин жүргүзүшөт.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы органдары тарабынан ыкчам-иликтөө иштери жүзөгө ашырылат.

3. Бажы органдары административдик укук бузуулар жөнүндө иштер боюнча административдик процессти (өндүрүштү ишке ашырышат) алып барышат жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жактарды административдик жоопкерчиликке тартышат.

4. Кылмыштардын жана административдик укук бузуулардын түрлөрү (курамы), ошондой эле жактарды кылмыштык жана же административдик жоопкерчиликке тартуу принциптери жана тартиби Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдер менен каралган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан белгиленет.

5. Бажы органдарынын укуктук жардам көрсөтүүсү жана кылмыш иштери жана административдик укук бузуулар жөнүндө өз ара аракеттенүүсү Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге ылайык жана (же) мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдери менен жүзөгө ашырылат.

355-берене. Бажы органдарынын транспорт каражаттарын токтотуу жана Бирликтин бажы аймагынан чыгып кеткен суу жана аба кемелерин кармоо (кайтаруу) боюнча укуктары

1. Бажы органдары транспорт каражаттарын токтотууга, ошондой эле бажы органынын уруксаты жок Бирликтин бажы аймагынан чыгып кеткен суу жана аба кемелерин мажбурлап кайтарууга укуктуу.

Бажы контролунун зонасынан тышкары жерлерде автомобиль транспорт каражаттарын токтоткон кезде бажы контролун жүргүзүү убагы мындай токтотуу учурунан тартып 2 сааттан ашпоого тийиш.

2. Бажы органдарынын Бирликтин бажы аймагынан тышкары турган

суу жана аба кемелерин кармоо (кайтаруу) боюнча аракеттери мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдерине ылайык жүзөгө ашырылат.

356-берене. Бажы органдары тарабынан алынган маалыматка карата мамиле

1. Ушул Кодекске, бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү башка эл аралык келишимдерге жана актыларга, мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдерине жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы органдары тарабынан алынган ар кандай маалымат бажы органдары тарабынан аларга жүктөлгөн милдеттерин жана функцияларын аткаруу үчүн колдонулат.

2. Ушул Кодекске, бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү башка эл аралык келишимдерге жана актыларга, мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдерине жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн маалыматка жетүү мүмкүндүгүн алган бажы органдары, алардын кызмат адамдары, ошондой эле башка жактар мамлекеттик, коммерциялык, салыктык, банктык жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен корголгон сырларды (жашырын сырларды) түзгөн башка маалыматты, ошондой эле башка купуя маалыматты жайылтууга, жеке максаттарда пайдаланууга же болбосо башка жактарга, анын ичинде мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдарына, ушул Кодекске, мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген учурлардан тышкары, берүүгө укугу жок.

3. Бир мүчө мамлекеттин бажы органдары алар тарабынан алынган маалыматты, анын ичинде алдын ала маалыматты өздөрүнүн мамлекетинин мамлекеттик органдарына, эгерде андай маалымат көрсөтүлгөн органдарга аларга ушул мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан жүктөлгөн милдеттерди аткарууга жана функцияларды ишке ашырууга зарыл болсо, ушул мүчө мамлекеттин мамлекеттик, коммерциялык, салыктык, банктык жана башка мүчө мамлекеттин мыйзамы менен корголгон сырларды (жашырын сырларды) же болбосо башка купуя маалыматты коргоо боюнча мыйзамынын тартибинде жана алардын талаптарын, ал эми ушул Кодекстин 49-главасына ылайык алынган маалыматка карата ушул Кодекстин 375-беренесинин талаптарын сактоо менен беришет.

357-берене. Бажы органдары тарабынан кабыл алынган чечимдерди жана бажы контролун жүргүзүүнүн жыйынтыгын өз ара таануу

Бажы операцияларын өткөрүүдө бажы органдарынын кабыл алган чечимдери жана белгиленген тартипте жолжоболонгон бажы контролун

жүргүзүүнүн жыйынтыктары мүчө мамлекеттерде өз ара таанылат жана ушул Кодекс тарабынан белгиленген учурлардан тышкары, Бирликтин бажы аймагында бирдей юридикалык күчкө ээ.

358-берене. Бажы органдарынын же алардын кызмат адамдарынын чечимдерине, аракеттерине (аракетсиздигине) даттануу

Анын бажы органынын же бажы органынын кызмат адамдарынын чечимдери, аракеттери (аракетсиздиги) даттанылып жаткан мүчө мамлекеттин мыйзамы менен белгиленген тартипте жана мөөнөттөрдө каалаган жак бажы органдарынын же алардын кызмат адамдарынын чечимдерине, аракеттерине (аракетсиздигине) даттанууга укуктуу.

359-берене. Бажы органдары тарабынан консультацияларды берүү жана алдын ала чечимдерди кабыл алуу

1. Бажы органдары тарабынан бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды колдонуу маселелери жана бажы органдарынын компетенциясына кирген башка маселелер боюнча жактарга консультация берүү акысыз негизде жүзөгө ашырылат.

2. Консультация берилип жатканда бажы органдарынын кызмат адамдары бажы органдарынын атынан ушул Кодекске жана бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү башка эл аралык келишимдерге жана актыларга ылайык бажы органдары тарабынан берилүүгө тийиш болгон бажы декларациясына жана башка документтерге текшерүү жүргүзүшпөйт, ошондой эле мындай бажы декларациясын жана документтерди түзүшпөйт.

Көрсөтүлгөн документтерди толтуруу маселелери боюнча консультация берүү жак тарабынан берилген мындай документтер жана маалыматтар текшерилбестен жүзөгө ашырылат.

3. Консультация берүү жүргүзүлүп жатканда жактар тарабынан берилген маалымат бажы органы же анын кызмат адамынын товарга карата бажы операцияларын жүргүзүүдө чечимдерди кабыл алуу же аракетти (аракетсиздикти) көрсөтүү үчүн негиз болуп саналбайт.

4. Бажы органдары тарабынан консультация берүү тартиби жана мөөнөтү мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

5. Бажы органдары тарабынан товарларды класификациялоо жөнүндө, товарлардын кайдан чыккандыгы жөнүндө, ушул Кодекске ылайык ташылып киргизилген товарлардын бажылык наркын аныктоо ыкмаларын колдонуу маселелери боюнча, ошондой эле Комиссия тарабынан аныкталган башка маселелер боюнча, мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген тартипте, эгерде Комиссия тарабынан мындай тартип аныкталбаса, алдын ала чечимдер кабыл алынат.

360-берене. Бажы статистикасын жүргүзүү, бажы статистикасынын маалыматтарын колдонуу жана берүү

1. Бажы органдары бажы статистикасын жүргүзүшөт, ал өзүнө Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттер менен мүчө мамлекеттердин товарлары менен тышкы соода жүргүзүү бажы статистикасын (мындан ары ушул беренедө – товарлар менен тышкы соода жүргүзүү бажы статистикасы) жана атайын бажы статистикасын камтыйт.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык товарлар менен тышкы сооданын бажы статистикасын жүргүзүү ушул мамлекеттин башка мамлекеттик органдарына жүктөлүшү мүмкүн.

2. Бажы статистикасын жүргүзүү үчүн бажы органдарынын маалыматтык ресурстары колдонулат.

3. Товарлар менен тышкы соода жүргүзүү бажы статистикасынын маалыматтары Бирликтин мүчөлөрү болуп саналбаган мамлекеттердин мүчө мамлекеттер менен тышкы соодасынын абалын, динамикасын жана өнүгүү тенденциясын талдоо максатында түзүлөт. Товарлар менен тышкы соода жүргүзүү боюнча бажы статистикасын жүргүзүү Комиссия тарабынан бекитилген методологияга ылайык ишке ашырылат.

Товарлар менен тышкы соода жүргүзүү боюнча бажы статистикасын жүргүзүүнүн тартиби мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленет.

4. Бажы органдары товарлар менен тышкы соода жүргүзүү бажы статистикасынын маалыматтарын берет, анын ичинде жактар менен эл аралык уюмдарга Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдер, мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдери жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген тартипте ички рынокту коргоо чараларын колдонуу же кайра карап чыгуу жөнүндө арыз берүү үчүн.

5. Атайын бажы статистикасынын маалыматтары бажы органдарына жүктөлгөн милдеттерди аткаруу максатында түзүлөт жана колдонулат.

Атайын бажы статистикасын жүргүзүү тартиби мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленет.

361-берене. Бажы органдары тарабынан жактар жөнүндө маалыматтарды чогултуу

1. Бажы органдары, төмөнкү маалыматтарды кошо алганда, товарлардын Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүлүшүнө байланыштуу тышкы экономикалык ишмердикти же болбосо бажы контролунун астында турган товарларга карата башка ишмердикти жүргүзгөн жактар жөнүндө маалыматтарды чогултууга укугу бар:

1) уюмдардын уюмдаштыруучусу, акционерлери, жетекчилери жана башкы эсепчилери жөнүндө;

2) юридикалык жактын мамлекеттик каттоосу же болбосо жактын жеке ишкер катары мамлекеттик каттоосу жөнүндө;

3) ишкердик ишин жүргүзүү үчүн колдонулган мүлктүн курамы жөнүндө;

4) ачык банктык эсептер жөнүндө;
5) жактын тышкы экономикалык ишмердиги жөнүндө;
6) уюмдардын жана анын филиалдарынын жайгашкан жери жөнүндө;
7) салык органында салык төлөөчү катарында каттоого тургузуу жөнүндө жана салык төлөөчүнүн идентификациялык (каттоо, эсептик) номери жөнүндө;

8) ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизилген же мындай реестрге кирүүгө талапкер юридикалык жактардын каржылык туруктуулугу жөнүндө;

9) мүчө мамлекеттердин салыктар жана жыйымдар жөнүндө мыйзамдарына (салык мыйзамдарына) ылайык ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизилген же мындай реестрге кирүүгө талапкер юридикалык жактардын карызы (салык калдыгы) жөнүндө;

10) жеке жактар жөнүндө; персоналдык маалыматтар (фамилиясы, аты, атасынын аты (эгерде бар болсо), датасы жана туулган жери, жынысы, жашаган жеринин дареги, жеке жактын (жеке идентификациялык) жекече номерин (эгерде бар болсо) камтыган өздүгүн күбөлөндүрүүчү документтеринин дайын-дареги, салык төлөөчүнүн идентификациялык (каттоо, эсептик) номери (эгер бар болсо) жана ушул жактар тарабынан Бириккен бажы чек арасы аркылуу товарларды өткөрүүнүн жыштыгы;

11) ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүгө талапкер же мындай реестрге киргизилген юридикалык жактардын акционерлери болгон мүчө мамлекеттердин жеке жактарын анын уюмдаштыруучулары (катышуучулары), жетекчилери, башкы эсепчилери тарабынан, кылмыш жана кылмыштык укук бузуулар үчүн кылмыш жоопкерчилигине тартуу жөнүндө, алар боюнча өндүрүш бажы жана башка мамлекеттик органдарынын карамагына берилген.

2. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн жактар жөнүндө маалыматтарды чогултуу бажы органдары тарабынан бажы операцияларын жүргүзгөн учурда жана мүчө мамлекеттердин башка мамлекеттик органдарынан аны алуу жолу менен жүзөгө ашырылат;

3. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн жактар бажы органдарында болгон өздөрү жөнүндө документтештирилген маалымат менен таанышып чыгуу жана бул маалыматтардын толуктугун жана аныктыгын тактоо укугуна ээ;

362-берене. Документтер жана (же) маалыматтар менен алмашуу

1. Ушул Кодекс, бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар менен каралган, бажы органы менен декларанттардын, ташуучулардын, бажы иши чөйрөсүндөгү ишмердик жүргүзгөн жактар, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор жана бажы операцияларын жүргүзгөн башка жактар менен документтерди жана маалыматтарды алмашуу электрондук формада же документтерди жана (же) маалыматтарды кагаз алып жүрүүчүдө берүү (жөнөтүү) менен жүргүзүлөт.

2. Электрондук формада электрондук документтер жана маалыматтар менен алмашуу ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн же болбосо Интернет желесинин ресурстарын колдонуу менен бажы органдарынын маалымат тутумдарынын жана жактардын маалымат тутумдарынын өз ара аракеттенүү жолу менен жүзөгө ашырылат.

3. Кагаз алып жүрүүчүдөгү документтерди жана (же) маалыматтарды берүү (жөнөтүү) жолу менен документтер жана (же) маалыматтар менен алмашуу электрондук формадагы документтер жана (же) маалыматтар менен алмашууга техникалык мүмкүнчүлүктөр жок болгон учурда, ошондой эле ушул Кодекс менен, бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү башка эл аралык келишимдер жана актылар жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен каралган учурларда жүзөгө ашырылат.

363-берене. Бажы органдарынын тышкы экономикалык ишмердикти жүргүзгөн (тышкы экономикалык ишмердиктин катышуучулары) жактар, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор, бажы иши чөйрөсүндө ишмердикти жүргүзгөн жактар, алардын ассоциациялары жана бирикмелери менен өз ара аракеттенүүсү

1. Бажыны жөнгө салууну өркүндөтүү жана бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдердин жана актылардын долбоорлорун ачык талкуулоо максатында бажы органдары тышкы экономикалык ишмердикти жүргүзгөн жактар (тышкы экономикалык ишмердиктин катышуучулары), ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор, бажы иши чөйрөсүндө ишмердикти жүргүзгөн жактар, алардын ассоциациялары жана бирикмелери менен консультативдик мүнөздөгү расмий мамилелерди түзүшөт жана колдоого алышат.

2. Бажы органдары бажылык көзөмөлдөөнүн натыйжалуулугун жогорулатуу үчүн тышкы экономикалык ишмердикти жүргүзгөн (тышкы экономикалык ишмердиктин катышуучулары) жактар, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор, бажы иши чөйрөсүндө ишмердикти жүргүзгөн жактар, алардын ассоциациялары жана бирикмелери менен өз ара аракеттенишет.

3. Консультативдик мүнөздөгү расмий мамилелерди түзүү жана колдоо жана бажы органдары менен тышкы экономикалык ишмердикти жүргүзгөн жактардын (тышкы экономикалык ишмердиктин катышуучулары), ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун, бажы иши чөйрөсүндө ишмердикти жүргүзгөн жактардын, алардын ассоциациялары жана бирикмелеринин ортосунда бажы контролунун натыйжалуулугун жогорулатуу максатында өз ара аракеттенүү үчүн бажы органдарынын алдында консультативдик органдар түзүлүшү жана мындай өз ара аракеттенүүнүн тартибин жөнгө салуучу документтер кабыл алынышы мүмкүн.

364-берене. Бажы органдары тарабынан эл аралык ташуунун транспорт каражаттарына товарларды бажы пломбалары жана мөөрлөрү менен ташуу үчүн жол берилүүсү

1. Бажы пломбалары жана мөөрлөрү менен товарларды ташуу үчүн эл аралык ташуунун транспорт каражаттары төмөнкү талаптарды сактоо менен конструкцияланышы жана жабдылышы керек:

1) бажы пломбалары жөнөкөй жана ишенимдүү ыкма менен салынышы керек;

2) эл аралык ташуунун транспорт каражаттарынын жүк коюучу жайларынын (бөлүктөрүнүн) пломбаланган бөлүктөрүнөн товарлар алынбайт же аларга көрүнө из калтырбай же бажы пломбаларын жана мөөрлөрдү бузбай товар коюуга болбойт;

3) товарларды катып коюуга мүмкүн болгон киши билгис жерлердин жоктугу;

4) товарлар жайгашкан жерлер товарларды бажылык кароо үчүн оңтойлуу болушу керек.

2. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн эл аралык ташуунун транспорт каражаттарына карата талаптар, эгерде мындай транспорт каражаттары мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде белгиленген алардын конструкциясына жана жабдылышына карата коюлуучу талаптарга жооп берсе, аткарылды деп эсептелет.

3. Эл аралык ташуунун транспорт каражаттарынын ушул берененин 1 жана 2-пунктунда көрсөтүлгөн талаптарга шайкеш келиши эл аралык ташуунун транспорт каражаттарынын бажы органдары тарабынан бажы пломбалары жана мөөрлөрү менен товарларды ташууга жол берилиши жөнүндө күбөлүктү алуу менен алдын ала бышыкталышы мүмкүн.

4. Эл аралык ташуунун транспорт каражаттарына бажы пломбалары жана мөөрлөрү менен товарларды ташууга жол берилиши жөнүндө күбөлүк төмөнкү учурда берилет:

1) жеке тартипте;

2) транспорт каражаттарынын конструкцияларынын тиби (сериялары) боюнча.

5. Эл аралык ташуунун транспорт каражаттарына бажы пломбалары жана мөөрлөрү менен товарларды ташууга жол берилиши жөнүндө күбөлүк бажы органдары тарабынан кызыкдар жактан түшкөн арыз боюнча, көрсөтүлгөн арызды каттоо күнүнөн кийинки 1 жумуш күнүнөн кечиктирбестен берилет.

Мындай күбөлүк Комиссия тарабынан аныктаган мөөнөттүн чегинде, транспорт каражатынын конструкциясына өзгөртүү киргизилбегенден башка учурларда, ишке жарайт.

Эл аралык ташуунун транспорт каражаттарынын бажы пломбалары жана мөөрлөрү менен товарларды ташууга жол берилиши жөнүндө

күбөлүктүн, башка жак тарапка өткөрүлүп жатканда транспорт каражаттарына ээлик кылуу укугу анык болуп саналат.

Эл аралык ташуунун транспорт каражаттарынын бажы пломбалары жана мөөрлөрү менен товарларды ташууга жол берилиши жөнүндө күбөлүктүн формасы, аны берүү жана колдонуу тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

6. Бажы органдары эл аралык ташуунун транспорт каражаттарынын бажы пломбалары жана мөөрлөрү менен товарларды ташуу үчүн күн мурунтан жол берилишин, төмөнкү учурлардан башка талап кылбайт:

- 1) товарларды ташуу бажы жүк ташуучусу тарабынан ишке ашырылат;
- 2) күн мурунтан жол берилиши мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдеринде каралган.

48-глава

Бажы органдары тарабынан колдонулган маалымат тутуму жана маалымат технологиялары

365-берене. Бажы органдары тарабынан колдонулган маалымат тутуму жана маалымат технологиялары

1. Бажы операциялары бажы органдарынын, декларанттарынын жана башка кызыкдар жактардын маалымат тутумун жана маалымат технологияларын, ошондой эле маалыматтык өз ара аракеттенүүнүн алкагында мүчө мамлекеттердин (уюмдардын) мамлекеттик органдарынын маалыматтык тутумун колдонуу менен жүргүзүлүшү мүмкүн.

2. Бажы операцияларын иш жүзүнө ашырууда колдонулган маалымат тутумун, маалымат технологиясын жана маалыматты коргоо каражаттарын иштеп чыгуу, түзүү, ишке киргизүү, колдонуу, коштоо, модернизациялоо мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

3. Бажы органдары мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы органдары тарабынан иштелип чыккан, даярдалган жана (же) алынган маалымат тутумун жана маалымат технологиясын колдонушат.

366-берене. Бажы органдарынын маалыматтык ресурстары

1. Бажы органдарынын маалыматтык ресурстарын түзүү максатында, бажы органдары Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүлгөн товарлар жөнүндө, аларды өткөргөн жактар жөнүндө маалыматтарды чогултууну жана иштеп чыгууну жүргүзүшөт.

2. Бажы органдарынын маалыматтык ресурстары бажы операциялары жүргүзүлгөндө берилген документтердин жана маалыматтардын базасында түзүлөт жана ага жетүү чектелүү болот.

Бажы органдарынын маалыматтык ресурстарынын түзүлүү тартиби жана ага жетүү мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

3. Бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар жөнүндө маалыматты камтыган бажы органдарынын маалыматтык ресурстары ачык жана жалпыга жеткиликтүү болуп саналат.

Бажы органдарынын жалпыга жеткиликтүү маалыматтык ресурстары Интернет желесиндеги бажы органдарынын жана (же) Бирликтин расмий сайттарында жайгаштырылат.

4. Бажы органдарынын маалыматтык ресурстарында камтылган, аны алуу чектелген жана бажы органдарынын карамагында турган маалыматтарды жактар тарабынан алуу жана колдонуу тартиби, ошондой эле мындай маалыматтын курамы жана берүү тартиби мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

367-берене. Маалыматтык процесстерге жана маалыматташтырууга катышкан жактардын маалыматтарын жана укуктарын коргоо

1. Бажы органдары тарабынан колдонулган маалымат тутумдарындагы маалыматтарды коргоо, маалыматтарды коргоо каражаттарын колдонуу жана бажы органдары тарабынан колдонулган маалымат ресурстарындагы жана маалымат системасындагы маалыматты коргоо деңгээлин баалоо мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

2. Ушул Кодекске ылайык бажы органдары тарабынан колдонулуучу маалыматтык тутумга маалыматты берген жактардын укугун коргоо мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

49-глава

Бажы органдарынын маалыматтык жана башка өз ара аракеттенүүсү

368-берене. Бирликтин алкагында бажы органдарынын өз ара аракеттенүүсү

1. Бажы органдары аларга жүктөлгөн милдеттерди аткаруу жана функцияларды ишке ашыруу максатында, ошондой эле ушул Кодекске, Бирлик жөнүндө келишимге, Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерге жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык өз ара, ошондой эле мамлекеттик органдар, мүчө мамлекеттердин башка органдары жана уюмдары жана Комиссия менен өз ара аракеттенишет.

2. Бажы органдарынын өз ара аракеттенүүсү төмөнкү жолдор менен жүзөгө ашырылат:

1) Бирликтин жалпы процесстеринин алкагында Бирлик жөнүндө келишимге ылайык ишке ашырылуучу маалыматтар менен алмашуу;

2) Ушул Кодекстин 370-беренесине ылайык электрондук формада

үзгүлтүксүз негизде, ошондой эле ушул Кодекс жана Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдер менен белгиленген башка учурларда маалымат алмашууда;

3) документтердин көчүрмөлөрүн жана (же) маалыматтарды берүү жөнүндө суроо-талаптарды аткаруу;

4) мүчө мамлекеттердин биринин бажы органы тарабынан башка мүчө мамлекеттин бажы органына маалыматты жиберүү;

5) өз ара административдик жардамды ишке ашыруу;

6) куур түтүк транспорту менен же электр чубалгылары боюнча өтүүчү товарларды эсепке алуу приборлору орнотулган жерлерде бажы контролун жүргүзүүдө катышуу;

7) башка ыкма менен өз ара аракеттенүү.

3. Бирликтин алкагында бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү жалпы процесстер ушул Кодекстин жоболорун сактоону камсыз кылуу, анын ичинде бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык, убактылуу киргизилген эл аралык ташуулардын транспорт каржаттарына, жеке пайдалануу үчүн убактылуу киргизилген транспорт каржаттарына, Бирликтин бажы аймагы боюнча ташылуучу товарларга карата бажы контролун камсыз кылуу максатында, ошондой эле Бирликтин бажы аймагынан товарлардын иш жүзүндө чыгарылгандыгын бышыктоо максатында аныкталат.

4. Комиссия өз ыйгарым укуктарын ишке ашыруу үчүн бажы органдарынан электрондук формада суроого жана алардан мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык мамлекеттик сырга (мамлекеттик жашыруун сырга) кирген же жайылышы чектелген маалыматтарды алууга укуктуу.

369-берене. Бажы органдарынын Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттердин бажы жана башка органдары жана эл аралык уюмдар менен өз ара аракеттенүүсү жана кызматташуусу

Бажы органдарынын Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттердин бажы жана башка органдары, ошондой эле Бирликтин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдерине жана (же) мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдерине ылайык эл аралык уюмдар менен өз ара аракеттенет жана кызматташат.

370-берене. Бажы органдарынын ортосундагы үзгүлтүксүз негизде маалымат алмашуу

1. Бажы органдарынын ортосунда үзгүлтүксүз негизде ушул Кодекстин 52-беренесинин 4-пунктунда жана 277-беренесинин 4-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөн товарга карата декларациядан, бажы документтеринен, товарлардын классификациясы жөнүндө алдын ала

чечимдерден алынган маалыматтар менен, анын ичинде мындай бажы документтерин өзгөртүүчү (толуктоочу), бажы органдарынын маалыматтык ресурстарында камтылган жана мамлекеттик сырды (мамлекеттик жашыруун сырларды) түзгөн маалыматтарга кирбеген маалыматтар менен алмашып турушат.

Үзгүлтүксүз негизде маалыматтык алмашуу үчүн маалыматтар ушул Кодекстин № 2 тиркемесине ылайык тизмек боюнча аныкталат.

2. Үзгүлтүксүз негизде маалыматтык алмашуу, мындай маалымат алмашууну, алмашуу үчүн маалыматтардын түзүмүн жана форматын, регламентин, мындай алмашуунун мөөнөтүн жана ыкмаларын жүзөгө ашыруучу бажы органдары тарабынан аныкталган техникалык шарттарга ылайык, электрондук формада жүргүзүлөт.

Үзгүлтүксүз негизде маалыматтык алмашуунун техникалык шарттары бажы органдары тарабынан электрондук формада жүргүзүлөт.

Бажы органдары үзгүлтүксүз негизде маалыматты даярдоо, берүү жана алуу үчүн жооптуу бажы органдарынын кызмат адамдары тууралуу бири-бирине расмий маалымдап турушат.

371-берене. Бажы органдары тарабынан документтердин жана (же) маалыматтардын көчүрмөлөрүн берүү жөнүндө суроо-талаптарды жөнөтүү жана аткаруу тартиби

1. Бажы органдарына жүктөлгөн милдеттерди аткаруу максатында, бир мүчө мамлекеттин бажы органы башка мүчө мамлекеттердин бажы органдарынын суроо-талаптарынын негизинде аларга өзүнүн карамагындагы же ушул берененин 7-пунктуна ылайык алынган документтердин жана (же) маалыматтардын көчүрмөлөрүн берет.

2. Документтердин жана (же) маалыматтардын көчүрмөлөрүн берүү жөнүндө суроо-талаптарды (мындан ары ушул беренедө – суроо-талап) жөнөтүүгө төмөнкүлөр негиз болуп саналат:

1) маалыматтык алмашуунун натыйжасында алынган маалыматты талдоодо товарлар, эл аралык ташуунун транспорт каражаттары жана (же) товарларга карата ыйгарым укукка ээ жактар жөнүндө маалыматтардын ылайыксыздыгынын табылышы ;

2) бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдердин жана актылардын жана (же) бажы органы суроо-талап жөнөткөн мүчө мамлекеттин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамынын бузулуу мүмкүндүгүн күбөлөндүргөн маалыматтын болушу;

3) ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине кирүүгө талапкер юридикалык жактын ушул Кодекстин 433-беренесинин 1-пунктунун 3, 5, жана 6-пунктчалары менен каралган ушундай реестрге кирүү шарттарын сактоосун текшерүү;

3. Суроо талап электрондук документ түрүндөгү кат же кагаз алып жүрүүчүдөгү документ менен таризделет, ага суроо-талап жөнөткөн бажы органынын жетекчиси (начальниги), ал ыйгарым укук берген жетекчинин

орун басары (начальниктин орун басары) же алардын ордундагы адамдар кол коет.

4. Суроо-талап төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) Суроо-талап жөнөткөн бажы органынын жана суроо-талап жөнөтүлүп жаткан бажы органынын аталышын;

2) ушул беренеге шилтемени;

3) сакталышы текшерилип жаткан бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдердин жана актылардын жана (же) мүчө мамлекеттин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамынын жоболорун көрсөтүү менен, суроо-талап жөнөтүлүп жаткан жагдайлардын баяндамасын;

4) ушул берененин 2-пунктуна ылайык, суроо-талап жөнөтүү үчүн негизди;

5) көчүрмөлөрү суратылып жаткан документтердин жана (же) суратылуучу маалыматтардын тизмегин;

6) суроо-талап жөнөткөн бажы органынын пикири боюнча суроо-талапты аткаруу үчүн талап кылынган башка маалыматты;

5. Суроо-талапка суроо-талаптын текстинде шилтемелер көрсөтүлгөн документтердин көчүрмөлөрү, суроо-талап жөнөтүүгө байланышкан жагдайларга тиешеси бар башка документтер тиркелиши мүмкүн.

6. Суроо-талап, ушул берененин 8 жана 9-пункттарында көрсөтүлгөн учурлардан тышкары, ал түшкөн бажы органы аны каттаган күндөн тартып 1 айдын ичинде аткарылат;

7. Эгер бажы органында суратылган документтер жана (же) маалыматтар жок болсо, ал мүчө мамлекеттин мыйзамына ылайык, мүчө мамлекеттин башка мамлекеттик органдарынан жана уюмдарынан ал суроо-талапты аткаруу үчүн зарыл документтердин жана (же) маалыматтардын көчүрмөлөрүн сурайт.

8. Суроо-талапты аткарууда бажы органы төмөнкүлөргө укуктуу:

1) суроо-талап жөнөткөн бажы органынан суроо-талапты аткаруу үчүн зарыл кошумча маалыматты суроого;

2) башка мамлекеттик органдардан жана мүчө мамлекеттин уюмдарынан суроо-талапты аткаруу үчүн зарыл документтердин жана (же) маалыматтардын көчүрмөлөрүн алуу зарылдыгында, ушул берененин 6-пунктуна ылайык суроо-талап жөнөткөн бажы органына мындай узартуунун себептери жөнүндө жазуу түрүндө кабарлоо менен, суроо-талапты аткаруу мөөнөтүн 1 айга узартууга;

9. Суроо-талап жөнөтүүдө, ушул берененин 8-пунктунун 1-пунктчасына ылайык, суроо-талап жөнөткөн күндөн тартып суроо-талапты аткаруу мөөнөтү токтотула турат жана суратылган кошумча маалымат келип түшкөн күндөн тартып кайра улантылат.

10. Бажы органы суроо-талапты аткаруудан төмөнкү учурларда баш тартат:

1) суроо-талап ушул берененин 6-пунктунда көрсөтүлгөн талаптарга шайкеш келбесе;

2) ушул берененин 8-пунктунун 1-пунктчасына ылайык суратылган кошумча маалымат ушундай суроо-талап жөнөтүлгөн күндөн тартып 2 айдын ичинде келип түшпөсө;

3) суроо-талапты аткаруу мүчө мамлекеттин улуттук коопсуздугуна зыян келтириши мүмкүн болсо, бажы органына суроо-талап жөнөтүлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдарына, же ушул мүчө мамлекеттин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдерине каршы келсе;

4) суроо-талап, суроо-талап келип түшкөн бажы органына байланыштуу болбогон себептер менен аткарылбаса.

11. Бажы органы суроо-талап жөнөткөн бажы органына суроо-талапты аткаруудан баш тартуунун себептери жөнүндө кабарлайт.

12. Ушул беренеге ылайык суроо-талаптарды жөнөтүү жана аткаруу Комиссия аныктаган бажы органдары тарабынан ишке ашырылат.

372-берене. Бир мүчө мамлекеттин бажы органынын башка мүчө мамлекеттин бажы органына маалымат жөнөтүүсү

1. Бир мүчө мамлекеттин бажы органы башка мүчө мамлекеттин бажы органына маалыматты төмөнкү учурларда жөнөтөт:

1) ушул Кодекстин 435-беренесинин 1-пунктунун 6, 11 жана 12-пунктчаларында каралган, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө күбөлүктүн аракетин токтото туруу үчүн негиздер табылганда;

2) ушул Кодекстин 275-беренесинин талаптарын бузуу менен эл аралык ташуунун транспорт каражаттарын пайдалануу фактылары табылса;

3) ушул Кодекске ылайык бажы органдарынын өз ара аракеттери каралган башка учурлар.

2. Ушул берененин 1-пунктуна ылайык маалыматты жөнөтүүнүн тартиби жана мөөнөтү, ошондой эле жөнөтүлүүчү маалыматтардын курамы жана (же) жөнөтүлүүчү документтер Комиссия тарабынан аныкталат.

3. Бир мүчө мамлекеттин бажы органы башка мүчө мамлекеттин бажы органына маалыматты өз демилгеси боюнча төмөнкү учурларда жөнөтүүгө укуктуу:

1) маалымат бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана (же) бажы органына жөнөтүлүп жаткан мүчө мамлекеттин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамын бузуу же болбосо бузуунун мүмкүн болуучу тобокелдиктери жөнүндө күбөлөндүрүшү мүмкүн болгондо.

2) бул маалымат ал жөнөтүлүп жаткан бажы органы үчүн кызыкчылык жаратуусуна негиздер болгондо.

373-берене. Өз ара административдик жардам

1. Өз ара административдик жардам болуп бир мүчө мамлекеттин бажы органынын башка мүчө мамлекеттин бажы органынын тапшырмасы

боюнча жасаган аракеттери же бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды сактоону камсыз кылуу, бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды бузуулардын алдын алуу жана токтотуу максатында алар менен бирге кылган аракеттери түшүнүлөт.

2. Бир мүчө мамлекеттин бажы органы башка мүчө мамлекеттин бажы органына бажы контролун жүргүзүү жөнүндө тапшырма (мындан ары ушул беренде - тапшырма) жөнөтүүгө укуктуу.

3. Тапшырма жөнөтүүгө негиз болуп төмөнкүлөр саналат:

1) көчмө бажы текшерүүсүн жүргүзгөн бажы органына текшерилүүчү жак тарабынан берилген, текшерилүүчү жак менен товарлар менен бүтүмдөр (операциялар) боюнча байланышы бар жактардагы маалыматтардын аныктыгын текшерүү зарылчылыгы, эгерде мындай жактар башка мүчө мамлекеттин мыйзамына ылайык түзүлсө жана катталса;

2) мүчө мамлекеттин товарларды чыгаруу жүргүзүлгөн бажы органында эмес, башка мүчө мамлекеттин аймагында турган товарларга карата ушул Кодекстин 312-беренесинин 2-пунктуна ылайык бажы контролун жүргүзүү зарылчылыгы;

3) бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдердин жана актылардын талаптарын бузуу мүмкүндүгү тууралуу күбөлөндүргөн маалыматтын болгондугу.

4. Тапшырма кат түрүндө жолжоболонот, ага тапшырма жөнөткөн бажы органынын жетекчиси (начальниги), ал ыйгарым укук берген жетекчинин орун басары (начальниктин орун басары) же алардын ордундагы адамдар кол коет.

5. Тапшырма төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) тапшырма жөнөткөн бажы органынын жана тапшырма жөнөтүлүп жаткан бажы органынын аталышын;

2) ушул беренеге шилтемени;

3) бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдердин жана актылардын жана (же) мүчө мамлекеттин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамынын жоболорун көрсөтүү менен, аларга байланыштуу тапшырма жөнөтүлүп жаткан жагдайлардын баяндамасын;

4) ушул берененин 3-пунктуна ылайык тапшырма жөнөтүү үчүн негизди;

5) колдонууга зарыл болгон, бажы контролун жүргүзүү формаларына жана бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чараларга бажы контролун жүргүзүүнүн максатына карата көрсөтмөнү, ал эми бажы текшерүүсүн жүргүзүү жөнүндө тапшырманы жөнөтүүдө - ушул Кодекстин 331-беренесинин 6-пунктуна ылайык анын предметине көрсөтмөнү жана аны жүргүзүүнүн жүрүшүндө кароого зарыл маселелердин тизмегин.

6) аларга карата бажы контролун жүргүзүү талап кылынган товарлар, жактар, документтер жана (же) маалыматтар жөнүндө маалыматты, ошондой эле тапшырманы аткаруу үчүн зарыл башка маалыматтарды.

6. Тапшырмага тапшырманы жөнөтүүгө байланышкан жагдайларга тиешеси бар материалдар, анын ичинде тапшырманын текстинде шилтемелер көрсөтүлгөн документтердин көчүрмөлөрү, жана көрсөтүлгөн жагдайларга тиешеси бар башка документтер тиркелет.

7. Тапшырма, ушул беренде көрсөтүлгөн учурлардан тышкары, ал келип түшкөн бажы органында аны каттаган күндөн тартып 2 айдын ичинде аткарылууга жатат.

8. Тапшырманы аткарууда бажы органы төмөнкүлөргө укуктуу:

1) тапшырма жөнөткөн бажы органынан тапшырманы аткаруу үчүн зарыл кошумча маалыматты суроого;

2) тапшырмада көрсөтүлгөн бажы контролунун формаларына жана (же) бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чараларга карата башка формаларда кошумча бажы контролун жүргүзүүгө же бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу башка чараларды көрүүгө;

3) эгер тапшырмада көрсөтүлгөн бажы контролунун формаларын жана (же) бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чараларды тапшырма жөнөтүлгөн бажы органына байланыштуу болбогон себептер боюнча колдонууга болбосо, тапшырмада көрсөтүлбөгөн, бажы контролунун башка формаларын жана (же) бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чараларды колдонууга;

4) ушул Кодекс менен каралган бажы контролунун айрым формаларын жүргүзүү мөөнөтүнүн чегинде тапшырманы аткаруу мөөнөтүн узартуу, бул жөнүндө мындай узартуунун себептери көрсөтүлүү менен, тапшырма жөнөткөн бажы органына жазуу түрүндө кабарланат.

9. Ушул берененин 8-пунктунун 1-пунктчасына ылайык суроо-талап жөнөтүүдө суроо-талап жөнөтүлгөн күндөн тартып тапшырманы аткаруу мөөнөтү токтотула турат жана суратылган маалымат келип түшкөн күндөн тартып кайра улантылат.

10. Тапшырмаларды аткаруунун жыйынтыктары боюнча бажы органы жүргүзүлгөн бажы контролунун жыйынтыктары боюнча таризделген, алар тарабынан күбөлөндүрүлгөн бажы документтеринин көчүрмөлөрүн, жана тапшырманы аткаруунун жүрүшүндө алынган башка документтердин жана (же) маалыматтардын көчүрмөлөрүн тиркөө менен жүргүзүлгөн бажы контролунун жыйынтыктары жөнүндө маалыматты жөнөтөт.

11. Бажы органы тапшырманы аткаруудан төмөнкү учурларда баш тартат:

1) тапшырма ушул берененин 5-пунктунда көрсөтүлгөн талаптарга жооп бербегенде;

2) ушул берененин 8-пунктунун 1-пунктчасына ылайык суратылган маалымат суроо-талап жөнөтүлгөн күндөн тартып 2 айдын ичинде келип түшпөгөндө;

3) тапшырманы аткаруу мүчө мамлекеттин улуттук коопсуздугуна зыян келтирсе, бажы органына тапшырма жөнөтүлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдарына, же ушул мүчө мамлекеттин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдерине каршы келсе;

4) тапшырма жөнөтүлгөн бажы органына байланыштуу болбогон себептер боюнча тапшырманы аткарууга болбосо.

12. Бажы органы тапшырманы аткаруудан баш тартуунун себептери жөнүндө тапшырма жөнөткөн бажы органына кабарлайт.

13. Тапшырмаларды жөнөтүү жана аткарылышын камсыз кылуу ушул беренеге ылайык Комиссия аныктаган бажы органдары тарабынан ишке ашырылат.

374-берене. Куур түтүк транспорту менен же электр чубалгылары
боюнча өтүүчү товарларды эсепке алуу приборлору
орнотулган жерлерге кирүү мүмкүндүгү

1. Бир мүчө мамлекеттин бажы органынын ыйгарым укуктуу кызмат адамдары, аймагында мындай эсепке алуу приборлору жайгашкан, башка мүчө мамлекеттин бажы органынын ыйгарым укуктуу кызмат адамдары менен бирдикте, башка мүчө мамлекеттин аймагына чектеш жайгашкан, куур түтүк транспорту менен же электр чубалгылары боюнча өтүүчү товарларды эсепке алуу приборлору орнотулган жерлерде бажы контролун жүргүзүүдө катышууга укуктуу, эгерде ушул эсепке алуу приборлорунун көрсөткүчтөрү бажы контролунун алкагында ушул бажы органдары тарабынан пайдаланылса.

2. Эсепке алуу приборлору орнотулган жерлерге кирүү тартиби, бажы органдарынын өз ара аракеттенүүлөрүнүн тартиби, бажы контролунун колдонулуучу формалары, ошондой эле ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн эсепке алуу приборлору орнотулган жерлердин тизмеги Комиссия тарабынан аныкталат.

375-берене. Бажы органдарынын өз ара аракеттенүүлөрүнүн
алкагында алынган маалыматтарды пайдалануу

1. Бир мүчө мамлекеттин бажы органынын башка мүчө мамлекеттин бажы органынан алган маалыматы, ушул главага ылайык, бажы органдары тарабынан бажы органдарына жүктөлгөн милдеттерди аткаруу жана функцияларды ишке ашыруу үчүн гана пайдаланылат, жана мындай маалыматты берген бажы органынын жазуу түрүндөгү макулдугусуз башка жактарга берүүгө жана башка максаттарда пайдаланууга болбойт.

2. Бажы органдары ушул главага ылайык алынган маалыматтарды мыйзамга ылайыксыз таратуудан коргоо боюнча зарыл чараларды көрөт, жана алынган маалыматка жетүү мүмкүнчүлүгү бар жактардын катарын чектөөнү камсыздайт, ошондой эле мүчө мамлекеттердин мыйзамына ылайык аны коргоону камсыз кылат.

тобокелдиктерди башкаруу системасы

376-берене. Аныктамалар

Ушул главанын максаттары үчүн төмөнкүлөрдү билдирген түшүнүктөр пайдаланылат:

«тобокелдикти талдоо» – бажы органдарында болгон маалыматтарды тобокелдик чөйрөсүн жана индикаторун аныктоо үчүн пайдалануу;

«тобокелдикти идентификациялоо» – тобокелдикти табуу, таануу жана сыпаттоого багытталган аракеттер;

«тобокелдик индикатору» – бажы контролунун объекттин тандоого мүмкүнчүлүк берген белги же белгилердин жыйыны;

«тобокелдиктерди азайтуу боюнча чаралар» – ушул Кодекс менен каралган бажы контролунун формасы, бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу чаралар, ошондой эле ушул Кодекс жана мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен белгиленген, тобокелдиктерди баалоонун негизинде көрүлүүчү башка чаралар;

«тобокелдик чөйрөсү» – алардын учурунда келип чыккан тобокелдиктердин жана шарттардын сыпаттамасы;

«тобокелдикди баалоо» – тобокелдикти идентификациялоо, талдоо жана тобокелдиктин деңгээлин аныктоо боюнча аракеттер;

«тобокелдиктин профили» – тобокелдиктин чөйрөсү, тобокелдиктин индикатору жана тобокелдиктерди азайтуу боюнча чаралар жөнүндө маалыматтардын жыйыны;

«бажы тобокелдиги (тобокелдик)» – бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана (же) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамын сактабоо ыктымалдыгы;

«тобокелдиктерди башкаруу» – бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана (же) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамын сактабоо жана анын кесепетинен улам келтирилүүчү зыян менен байланышкан окуялардын болуу ыктымалдыгын азайтуу боюнча бажы органдарынын иретке салынган ишмердиги;

«тобокелдиктин деңгээли» – бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды жана (же) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамын сактабоо жана көрсөтүлгөн окуялардын болушунан улам келип чыккан кесепеттер (зыяндар) менен байланышкан окуялардын болуу жыштыгынын ара катышын мүнөздөөчү чоңдук.

377-берене. Бажы органдары тарабынан тобокелдиктерди башкаруу процессинин уюштурулушу

1. Бажы органдары тарабынан тобокелдиктерди башкаруу процесси

өзүнө төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) бажы контролунун объекттери, жүргүзүлгөн бажы операциялары жана товарлар чыгарылганга чейинки жана кийинки бажы контролунун жыйынтыктары жөнүндө маалыматтарды чогултуу жана иштеп чыгууну;

2) тобокелдикти баалоону;

3) тобокелдиктин индикаторунун сыпаттамасын;

4) тобокелдиктерди азайтуу боюнча чараларды аныктоону жана мындай чараларды көрүүнүн тартибин;

5) тобокелдиктердин профилин иштеп чыгууну жана бекитүүнү;

6) бажы контролунун объекттерин тандоону;

7) тобокелдиктерди азайтуу боюнча чараларды көрүүнү;

8) тобокелдиктерди азайтуу боюнча чараларды көрүүнүн жыйынтыктарын талдоону жана көзөмөлдөөнү.

2. Тобокелдиктерди азайтуу боюнча дифференцияланган чараларды көрүү максатында бажы органдары бажы операцияларын жүргүзүүчү жактарды төмөнкү, орто же жогорку деңгээлдеги тобокелдиктер категориясына таандык кылуу жолу менен категорияларга бөлүштүрүүнү жүргүзө алат.

3. Тобокелдиктерди башкаруу процессин ишке ашырууда бажы органдары маалыматтык тутумдарды жана маалыматтык технологияларды артыкчылыктуу пайдаланышат.

4. Бажы органдары тарабынан тобокелдиктерди башкаруу процессин ишке ашыруу мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамына ылайык жүргүзүлөт.

5. Мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен белгиленген учурлардан тышкары, тобокелдиктердин профилдеринде жана индикаторлорунда камтылган маалымат купуя маалымат болуп саналат жана жайылтылууга жатпайт.

6. Комиссия тобокелдиктер чөйрөсүн аныктоого укуктуу, аларга карата бажы органдарына тобокелдиктердин профилин бекитүү жана тобокелдиктерди азайтуу боюнча чараларды көрүү сунушталат.

378-берене. Бажы органдары тарабынан тобокелдиктерди башкаруу системасынын пайдаланылышы

1. Бажы органдары тобокелдиктерди башкаруу системасын бажы контролунун объекттерин жана тобокелдиктерди азайтуу боюнча чараларды тандоо үчүн пайдаланат.

2. Бажы органдары тобокелдиктерди башкаруу системасын бажы контролун товарлар бажы контролунун астына жайгаштырылган мезгилде жана ушул Кодекстин 310-беренесинин 7-пунктунун үчүнчү жана төртүнчү абзацтары менен белгиленген мөөнөттөрдө жүргүзүү үчүн, ошондой эле ушул Кодекстин 310-беренесинин 8-пунктуна ылайык бажы контролун жүргүзүү үчүн пайдаланат.

3. Бажы органдары тарабынан тобокелдиктерди башкаруу тутумун

пайдалануунун негизги максаттары болуп төмөнкүлөр саналат:

1) бажы контролунун натыйжалуулугун камсыз кылуу;
2) жогорку деңгээлдеги тобокелдиктер чөйрөсүнө көңүлдү буруу жана бажы органдарынын ресурстарынын натыйжалуу пайдаланылышын камсыз кылуу;

3) алар боюнча тобокелдиктерди азайтуу чараларын көрүүнүн зарылчылыгы аныкталбаган товарларды Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүүнү ылдамдатуу жана жөнөкөйлөтүү үчүн шарттарды түзүү.

4. Мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен бажы органдары тарабынан тобокелдиктерди башкаруу системасын пайдалануунун кошумча максаттары, анын ичинде бажы органдарына жүктөлгөн милдеттерге жана функцияларга жараша белгилениши мүмкүн.

5. Бажы органдары тобокелдиктерди башкаруу системасын Бирликтин укугун түзгөн, бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен аларга жүктөлгөн мамлекеттик контролдун (көзөмөлдүн) башка түрлөрүн жүргүзүүдө пайдалана алышат.

6. Бажы органдарынын тобокелдиктерди башкаруу системасын колдонуунун стратегиясы жана тактикасы, ошондой эле анын иштөө тартиби мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен белгиленет.

51-глава

Бажы органдары тарабынан товарлардын жана аларга документтердин кармалышы

379-берене. Бажы органдары тарабынан товарлардын жана аларга документтердин кармалышы жана сакталышы

1. Административдик укук бузуулардын же кылмыштардын предмети болбогон, же ушундай предметтер болуп, бирок кылмыш жөнүндө маалыматты текшерүү учурунда алынып коюлбаган же камакка алынбаган товарлар жана ага документтер, кылмыш иши боюнча же административдик укук бузуу иши боюнча иштин жүрүшүндө (административдик процесстин жүрүшүндө) ушул Кодекстин 12-беренесинин 4 жана 5-пункттары, 88-беренесинин 10-пункту, 98-беренесинин 5-пункту, 101-беренесинин 3-пункту, 12-беренесинин 4 жана 5-пункттары, 113-беренесинин 3-пункту, 133-беренесинин 5-пункту, 139-беренесинин 5-пункту, 152-беренесинин 6-пункту, 161-беренесинин 5 жана 6-пункттары, 205-беренесинин 12-пункту, 207-беренесинин 3 жана 4-пункттары, 215-беренесинин 3-пункту, 240-беренесинин 4-пункту, 246-беренесинин 6-пункту, 258-беренесинин 5-пункту, 259-беренесинин 7-пункту, 264-беренесинин 5 жана 12-пункттары, 286-беренесинин 7-пункту жана 393-беренесинин 5-пункту менен каралган учурларда бажы органдары тарабынан кармалат.

2. Товарларды жана аларга документтерди кармоо, товарларды жана аларга документтерди кармоо жөнүндө протокол түзүү жолу менен жолжоболонот, анын формасы Комиссия тарабынан аныкталат.

3. Кармалган товарлар жана аларга документтер алынып коюлат жана ушул Кодекс менен белгиленген мөөнөттүн ичинде бажы органдары тарабынан сакталат.

4. Сактоо үчүн кармалган товарлар убактылуу сактоо кампаларына же башка жерлерге жайгаштырылат, алар бажы органдары тарабынан аныкталат жана мындай товарларды сактоо үчүн жабдылат.

380-берене. Кармалган товарларды жана аларга документтерди сактоо мөөнөтү

1. Кармалган товарлар жана аларга документтер, ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн товарлардан тышкары, бажы органдары тарабынан 30 календардык күн ичинде сакталат, ал эми тез бузула турган товарлар – 24 саат ичинде сакталат.

2. Ушул Кодекстин 12-беренесинин 4 жана 5-пункттарына ылайык бажы органдары тарабынан кармалган товарлар жана ага документтер бажы органдары тарабынан 3 календардык күн ичинде сакталат.

3. Кармалган товарларды жана аларга документтерди сактоо мөөнөтү алар кармалган күндөн тартып эсептелип башталат.

4. Ушул беренени колдонуу максаты үчүн мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен тез бузула турган товарлардын тизмеги аныкталышы мүмкүн.

381-берене. Кармалган товарларды жана аларга документтерди кайтаруу

1. Кармалган товарлар жана аларга документтер декларантка кайтарылат, ал эми товарларга бажылык декларациялоо жүргүзүлбөсө – товарлардын ээсине, а эгерде ээси чет элдик жак болсо же товардын ээси жөнүндө бажы органында маалымат жок болсо – кармалган учурда товарлар ээлигинде болгон жактарга (мындан ары ушул главада – декларант же башка жактар), ушул берене менен белгиленген өзгөчөлүктөрдү эсепке алуу менен кайтаруу жүргүзүлөт.

2. Аларга карата ушул Кодекстин 12-беренесинин 3-пунктуна ылайык бажы органы тарабынан Бирликтин бажы аймагына киргизүүгө тыюу салуу жөнүндө чечим кабыл алынган жана Бирликтин бажы аймагына келгенде кармалган товарлар жана аларга документтер Бирликтин бажы аймагынан кайра алып чыгуу үчүн же болбосо ушул Кодекске ылайык товарлар чыгарылгандан кийин декларантка же башка жактарга кайтарылып берилет.

3. Аларга карат ушул Кодекстин 12-беренесинин 3-пунктуна ылайык бажы органы тарабынан Бирликтин бажы аймагынан алып чыгууга тыюу салуу жөнүндө чечим кабыл алынган жана Бирликтин бажы аймагынан

кетип жатканда кармалган товарлар жана аларга документтер, эгер ушул товарларга ээлик кылууга бажы органы товарды кармаган мүчө мамлекеттин мыйзамы тарабынан жол берилсе, Бирликтин бажы аймагында пайдалануу үчүн декларантка же башка жактарга кайтарылып берилет.

4. Ушул берененин 2 жана 3-пункттарында көрсөтүлбөгөн учурларда, кармалган товарлар декларанттарга, аларды бажы органдары чыгаргандан кийин кайтарылат.

5. Бажы операцияларын жүргүзүүгө укуктуу жактын суроо талабы боюнча, товарларды декларациялоо менен байланышкан зарыл бажы операцияларын жүргүзүүдө, товар менен бирге кармалган документтер, бажы органы тарабынан мындай жакка товарлар чыгарылганга чейин кайтарылат.

6. Кармалган товарларды ташуу (транспортировкалоо), кайра жүктөө (жүктөө, түшүрүү) жана сактоо боюнча кеткен чыгымдар, ушул беренедө көрсөтүлгөн жактар тарабынан жабылат, бажы органы товарды кармаган мүчө мамлекеттердин мыйзамына ылайык белгиленген тартипте аларга иш жүзүндө товарлар кайтарылат.

382-берене. Сактоо мөөнөтү өтүп кеткен, кармалган товарлар менен аракеттер

1. Бажы органдары тарабынан кармалган жана ушул Кодекстин 381-беренесинде көрсөтүлгөн жактар тарабынан, ушул Кодекстин 380-беренесинин 1 жана 2-пункттарында каралган мөөнөттө талап кылынбаган товарлар, ушул берене менен башка белгиленбесе, сатылууга тийиш.

2. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн кармалган товарларды ташуу (транспортировкалоо), кайра жүктөө (жүктөө, түшүрүү), сактоо, кармалган товарларды сатууга даярдоо жана сатуу менен байланышкан чыгымдар, алардын наркынан ашып кетсе, ошондой эле бажы органы товарларды кармаган мүчө мамлекеттин мыйзамдарында каралган башка учурларда, мындай товарлар пайдаланууга же жок кылынууга тийиш.

3. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн товарларды сатуу, пайдалануу же жок кылуу, анын ичинде товарларды ташуу (транспортировкалоо), кайра жүктөө (жүктөө, түшүрүү), сактоо, кармалган товарларды сатууга даярдоо жана сатуу же жок кылуу менен байланышкан чыгымдарды эсептөө, ушул Кодексте аныкталган өзгөчөлүктөрдү эсепке алуу менен, бажы органы товарларды кармаган мүчө мамлекеттин мыйзамына ылайык жүргүзүлөт.

4. Ушул Кодекстин 380-беренесинин 1 жана 2-пункттарында каралган мөөнөттө декларант жана башка жактар тарабынан талап кылынбаган, кармалган товарларды ташуу (транспортировкалоо), кайра жүктөө (жүктөө, түшүрүү), сактоо боюнча чыгымдар жана аларды сатууга даярдоо жана сатуу менен байланышкан башка чыгымдар, ушул Кодекстин 383-беренесинин 1-пунктун эсепке алуу менен, бажы органы товарларды кармаган мүчө мамлекеттин мыйзамына ылайык белгиленген тартипте, көрсөтүлгөн

товарларды сатуудан алынган суммалардын эсебинен жабылат.

5. Товарларды ташуу (транспортировкалоо), кайра жүктөө (жүктөө, түшүрүү), сактоо менен байланышкан чыгымдар жана аларды пайдалануу же жок кылуу менен байланышкан башка чыгымдар, ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн учурларда, декларант же башка жактар тарабынан жабылат. Көрсөтүлгөн жактар жок болсо, эгер бул бажы органы товарларды кармаган мүчө мамлекеттин мыйзамы менен белгиленсе, - башка учурларда, көрсөтүлгөн чыгымдар мындай мүчө мамлекеттин бюджетинин каражаттарынын эсебинен жабылат.

6. Кармалган товарлар, алар сатылгандан же башка пайдаланууга берилгенден кийин, ошондой эле мындай товарларды жок кылуунун натыйжасында пайда болгон калдыктар, Бирликтин товарлары статусун алат.

383-берене. Сактоо мөөнөтү өтүп кеткен кармалган товарларды сатуудан түшкөн суммаларды тескөө

1. Ушул Кодекстин 382-беренесинин 1-пунктунда көрсөтүлгөн товарларды сатуудан түшкөн суммалардан, биринчи кезекте товарларды кармаган күнгө киргизүү бажы алымдарына, салыктарга эсептелген өлчөмдөгү сумма кармалат, бул сумма кармалган товарларды бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырууга, ички керектөөгө чыгаруу үчүн төлөнүүгө тийиш болмок, экинчи кезекте – кармалган товарларды ташуу (транспортировкалоо), кайра жүктөө (жүктөө, түшүрүү), сактоо, сатуу менен байланышкан чыгымдар кармалат.

2. Мүчө мамлекеттин мыйзамы менен, кармалган товарларды ташуу (транспортировкалоо), кайра жүктөө (жүктөө, түшүрүү), сактоо, сатууга даярдоо жана сатуу менен байланышкан башка чыгымдарды, ушул Кодекстин 383-беренесинин 1-пунктунда көрсөтүлгөн товарларды сатуудан түшкөн суммадан жабуу тартиби белгилениши мүмкүн.

3. Кармоолорду эсепке алуу менен эсептелген, ушул берененин 1-пункту менен каралган, кармалган товарларды сатуудан түшкөн суммалар, декларанттарга кайтарылат, ал эми эгер товарларды декларациялоо жүргүзүлбөсө, – алар жөнүндө бажы органдарында маалыматтар болгондо жана бул жактар бажы органдарына мындай товарларды сатуудан түшкөн акча каражаттары түшкөн күндөн тартып 3 жылдын ичинде кайрылган шарттарда - товарлардын ээсине, бажы органы товарларды кармаган мүчө мамлекеттин мыйзамына ылайык, кайтарылат.

4. Бажы органдары көрсөтүлгөн жактарга товарларды сатуудан алынган, кайтарылууга жаткан сумма бар экендиги тууралуу кабарлайт.

52-глава.

Бажы органдары тарабынан интеллектуалдык менчик объекттерине укуктарды коргоо боюнча көрүлүүчү чаралар

384-берене. Бажы органдары тарабынан интеллектуалдык менчик
объекттерине укуктарды коргоо боюнча көрүлүүчү
чаралар жөнүндө жалпы жоболор

1. Бажы органдары товарларды бажы транзитинин бажы жол-жобосуна, жок кылуу бажы жол-жобосуна, ошондой эле ушул берененин 2-пунктун эске алуу менен атайын бажы жол-жобосуна жайгаштыруудан тышкары, товарларды бажы жол-жоболоруна жайгаштырууда ушул Кодекстин 124-беренесинде каралган, интеллектуалдык менчик объекттерине укуктарды коргоо боюнча чараларды көрөт.

2. Мүчө мамлекеттердин кайрылуусунун негизинде, Комиссия, атайын бажы жол-жобосу колдонулган товарлардын айрым категорияларына карата интеллектуалдык менчик объекттерине укуктарды коргоо боюнча чараларды көрүү учурларын жана тартибин аныктоого укуктуу.

3. Интеллектуалдык менчик объекттерине укуктарды коргоо боюнча чаралар, бажы органдары тарабынан, Бирликтин бажы аймагында жайгашкан, дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн, консулдук мекемелердин, эл аралык уюмдардагы мамлекеттердин өкүлчүлүктөрүнүн, эл аралык уюмдардын же алардын өкүлчүлүктөрүнүн, башка уюмдардын же өкүлчүлүктөрдүн расмий пайдалануусу үчүн арналган, Бирликтин чек арасы аркылуу өтүүчү товарлар бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырылганда көрүлбөйт.

4. Бажы органдары тарабынан интеллектуалдык менчик объекттерине укуктарды коргоо боюнча көрүлгөн чаралар, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына жана мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен эл аралык келишимдерине ылайык, ар кандай башка коргоо каражаттарын колдонууга укуктуу ээлеринин укуктарын четке чыгарбайт.

5. Мүчө мамлекеттердин бажы органдары, ушул мүчө мамлекеттердин бажы органдары жүргүзгөн, мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестрине жана (же) интеллектуалдык менчик объекттеринин улуттук бажы реестрине киргизилген интеллектуалдык менчик объекттеринин укуктарын коргоо боюнча чараларды көрүшөт.

6. Интеллектуалдык менчик объекттерине укуктарды коргоо боюнча чаралар, мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестрине киргизилген товарлардын чыккан жеринин аталышы сыяктуу, ушундай интеллектуалдык менчик объекттерин камтыган товарларга карата, Комиссия тарабынан аныкталган тартипке ылайык көрүлөт.

7. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, көрсөтүлгөн бажы реестрлерине киргизилбеген, интеллектуалдык менчик объекттерин камтыган товарларга карата интеллектуалдык менчик объекттерине укуктарды коргоо боюнча чараларды бажы органдары көрөрү белгилениши мүмкүн.

385-берене. Мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик
объекттеринин бирдиктүү бажы реестри

1. Мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестри Комиссия тарабынан жүргүзүлөт.

2. Мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестрине ар бир мүчө мамлекетте корголуучу интеллектуалдык менчик объекттери, укук ээсинин же анын кызыкчылыктарын коргогон жактын же бир нече укук ээлеринин кызыкчылыктарын коргогон жактын арызынын негизинде киргизилет.

Бир нече укук ээлеринин кызыкчылыктарын коргогон жак катары, башка укуктуу ээлер менен келишим боюнча бирдей интеллектуалдык менчик объекттердин укук ээлеринин бири чыга алат.

3. Мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестрине киргизилиши мүмкүн болгон интеллектуалдык менчик объекттерине автордук укуктун жана чектеш укуктардын объекттери, товардык белгилер, тейлөө белгилери жана товарлардын чыккан жерлеринин аталыштары кирет.

4. Бирликтин бажы чек аралары аркылуу товарлардын өтүшү менен байланышкан же бажы контролунун астында турган товарлар менен башка аракеттерди ишке ашырууда, Бирликтин укугун түзгөн эл аралык келишимдер жана актылар менен жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен каралган, анын интеллектуалдык менчик объекттерине болгон укугу бузулуп жаткандыгына жетиштүү негиздери бар укук ээси, мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестрине киргизүүгө арыз (мындан ары ушул главада – арыз) берүүгө укуктуу.

5. Арыз интеллектуалдык менчик объекттеринин бир түрүнө карата Комиссияга берилет.

Бирликтин бажы аймагында туруктуу өкүлчүлүгү жок укук ээсинин атынан арыз мүчө мамлекеттердин биринин аймагында туруктуу жайгашкан (катталган) жери бар жак аркылуу берилиши мүмкүн.

6. Арызга ар бир мүчө мамлекеттеги интеллектуалдык менчик объекттерине укуктун болушун тастыктаган документтер (күбөлүктөр, келишимдер, анын ичинде укуктарын берүү жөнүндө жана лицензиялык келишимдер, укук ээси же укук ээсинин (бир нече укук ээлеринин) кызыкчылыктарын коргогон жак, өзүнүн интеллектуалдык менчик объекттерине болгон укугун бышыктоо катары ар бир мүчө мамлекетте, анын мыйзамына ылайык берген башка документтер), ошондой эле арызда көрсөтүлүүгө тийиш болгон маалыматтарды бышыктоочу документтер тиркелет.

Арызга укук ээсинин же укук ээсинин (бир нече укук ээлеринин) кызыкчылыктарын коргогон жактын пикири боюнча анын интеллектуалдык менчик объекттерине болгон укугун бузуу фактысын бышыктоочу товарлардын үлгүлөрү тиркелиши мүмкүн.

7. Эгер арыз укук ээсинин (бир нече укук ээлеринин) кызыкчылыктарын коргогон жак тарабынан берилсе, арызга ошондой эле укук ээсинин (бир нече укук ээлеринин) мындай жакка берген ишеним каты (ишеним каттары) тиркелет. Ишеним каты (ишеним каттары) бүтүндөй Бирликтин аймагында жарактуу болууга тийиш.

Эгер мүчө мамлекеттердин аймактарында бирдей объекттерге болгон интеллектуалдык менчик укуктары ар кайсы укук ээлерине таандык болсо, арызга ар бир укук ээсинен алынган ишеним каттар тиркелиши керек.

8. Арыздар жана аларга тиркелүүчү документтер орус тилинде же башка тилде берилет. Документтер башка тилде берилген учурларда арызга алардын орус тилине котормосу тиркелет.

9. Арыз менен бир мезгилде, товарларды чыгарууну токтотууга байланыштуу декларантка, менчик ээсине, товар алуучуга же башка жактарга келтирилүүчү мүлктүк зыяндын ордун толтуруу жөнүндө укук ээсинин (бир нече укук ээлеринин) милдеттери көрсөтүлөт.

Эгер мүчө мамлекеттердин аймактарында интеллектуалдык менчиктин бирдей объекттерине болгон укуктар ар кайсы укук ээлерине таандык болгон учурда, ар бир укук ээлеринин келтирилүүчү мүлктүк зыяндын ордун толтуруу жөнүндө милдеттери көрсөтүлүүгө тийиш.

10. Мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестрин жүргүзүү регламентин Комиссия аныктайт, ал өзүнө арызды жолжоболоого жана кароого, берилген маалыматтардын жана документтердин курамына, арызды кароо тартибине жана мөөнөтүнө, ошондой эле мындай реестрге интеллектуалдык менчик объекттерин киргизүүгө, андан мындай объекттерди чыгарууга, ага өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүүгө, интеллектуалдык менчик объекттерине болгон укук ээлеринин укуктарын коргоонун белгиленген мөөнөтүн узартууга карата талаптарды, мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестрине интеллектуалдык менчик объекттерин киргизүүдө бажы органдарынын жана Комиссиянын өз ара аракеттеринин жана мындай реестрди жүргүзүүнүн тартибин (мындан ары ушул беренедө – регламент) камтыйт.

11. Ушул берененин 9-пунктунда каралган милдеттерди аткаруунун кепилдиги максатында, укук ээси, мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестрине интеллектуалдык менчик объекттерин киргизүү мүмкүнчүлүгү жөнүндө ага кабарлама жөнөтүлгөн күндөн тартып 1 айдын ичинде Комиссияга, товарларды чыгарууну токтотуп турууга байланыштуу жактарга келтирилген мүлктүк зыян үчүн жоопкерчиликти камсыздоо келишимин (келишимдерин) же бардык мүчө мамлекеттерде юридикалык күчкө ээ, көрсөтүлгөн милдеттердин аткарылышын бышыктоочу башка келишимди (келишимдерди) берүүгө милдеттүү.

Мында камсыз кылуу суммасы же милдеттердин аткарылышын камсыздоо суммасы, жоопкерчиликти камсыз кылуу келишими (келишимдери) же башка келишим (келишимдер) түзүлгөн күндөгү

колдонуудагы валюталардын курсу боюнча 10 миң евродон кем эмес эквиваленттеги сумманы түзүүгө тийиш же ушундай келишимдерге өзгөртүүлөрдү киргизүү зарыл.

Бажы органында тийиштүү түрдө жолжоболонгон укук ээсинин (бир нече укук ээлеринин) кызыкчылыктарын коргоого берилген ишеним каты (ишеним каттары) же ушундай ыйгарым укуктарды бышыктаган башка документтер болгондо, ушул берененин 9-пунктунда көрсөтүлгөн милдет жана ушул пункттун биринчи абзацында каралган келишимдер, укук ээсинин (бир нече укук ээлеринин) кызыкчылыктарын коргогон жак тарабынан жолжоболонушу жана берилиши мүмкүн.

12. Ушул берененин 11-пунктунун биринчи абзацында каралган келишим (келишимдер) берилбеген учурда, интеллектуалдык менчик объекттери мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестрине киргизилбейт жана бул жөнүндө арыз берүүчү регламент менен каралган тартипте жана мөөнөттө кабардар кылынат.

13. Мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестрине интеллектуалдык менчик объекттерин киргизүүгө төлөм алынбайт.

14. Мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестринде камтылган маалыматтар Интернет желесиндеги Бирликтин жана бажы органдарынын расмий сайттарына жайгаштырылат.

386-берене. Интеллектуалдык менчик объекттеринин улуттук бажы реестрлери

1. Мүчө мамлекеттердин бажы органдары интеллектуалдык менчик объекттеринин улуттук бажы реестрлерин жүргүзүшөт, алар мындай мүчө мамлекеттердин бажы органдары тарабынан корголууга тийиш.

2. Интеллектуалдык менчик объекттеринин улуттук бажы реестрлерине укук ээсинин же укук ээсинин (бир нече укук ээлеринин) кызыкчылыктарын коргогон жактын арызынын негизинде интеллектуалдык менчик объекттери киргизилет, аларга болгон укуктар мүчө мамлекеттин ушундай бажы реестрин жүргүзүп жаткан бажы органы тарабынан корголот.

3. Интеллектуалдык менчик объекттеринин улуттук бажы реестрлерине интеллектуалдык менчик объекттерин киргизүү шарттары жана тартиби, ошондой эле ушундай бажы реестрин жүргүзүү тартиби мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен белгиленет.

387-берене. Бажы органдарынын интеллектуалдык менчик объекттерине болгон укуктарды коргоо мөөнөттөрү

1. Бажы органдарынын интеллектуалдык менчик объекттерине болгон укуктарды коргоо мөөнөттөрү, мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестрине интеллектуалдык менчик

объекттерин киргизүүдө бажы органдары тарабынан укук ээсинин арызында көрсөтүлгөн мөөнөттү, ошондой эле арызга тиркелген документтердин колдонуу мөөнөттөрүн эске алуу менен белгиленет, бирок, мындай реестрге киргизилген күндөн тартып 2 жылдан ашпаш керек.

2. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөт, укук ээсинин же укук ээсинин (бир нече укук ээлеринин) кызыкчылыктарын коргогон жактын арызынын негизинде, чектелбеген сандагы жолу, бирок, ар жолу ушул главада каралган талаптар сакталган шартта 2 жылдан көп эмес узартылат.

3. Бажы органдары тарабынан интеллектуалдык менчик объекттерине болгон укуктарды коргоо мөөнөттөрү мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин улуттук бажы реестрине интеллектуалдык менчик объекттерин киргизүүдө мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен белгиленет.

4. Бажы органдары тарабынан интеллектуалдык менчик объекттерине болгон укуктарды коргоо мөөнөттөрү тиешелүү интеллектуалдык менчик объекттине укук ээсинин өзгөчө укугунун аракетинин мөөнөтүнөн ашпоосу керек.

Мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажы реестрине интеллектуалдык менчик объекттерин киргизүүдө белгиленген, бажы органдары тарабынан интеллектуалдык менчик объекттерине болгон укуктарды коргоо мөөнөттөрү, мөөнөтү эрте аяктаган мүчө мамлекеттин интеллектуалдык менчик объекттинин укуктук коргоо мөөнөтүнөн ашпоосу керек.

53-глава

Бажы органдары дайындоочу бажы экспертизасы

388-берене. Аныктамалар

Ушул главанын максаттары үчүн төмөнкүлөрдү билдирген түшүнүктөр пайдаланылат:

«бажы эксперттин (эксперттин) корутундусу» – жүргүзүлгөн изилдөөлөрдүн жана (же) сыноолордун жыйынтыктарын жана коюлган суроолорго жооптор түрүндөгү бажы экспертизасынын тыянактарын камтыган бажы документи;

«үлгү» – товардын бардык партиясынын түзүлүшүнө, курамына жана касиеттерине ылайык келген товар бирдиги, же жалгыз объект (товар – товарлардын партиясы жок болсо), мындан ары изилдөө максатында аларды тандоо белгиленген тартипте жазылат;

«сынам» – товардын бир бөлүгү, берилген жана иликтенүүчү товардын бардык көлөмүнүн курамын жана касиеттерин мүнөздөйт, аны тандоо белгиленген тартипте жүргүзүлөт;

«бажы экспертизасы» – бажы органдарына жүктөлгөн маселелерди чечүү үчүн атайын жана (же) илимий билимдерди пайдалануу менен, бажы

эксперттери (эксперттер) тарабынан жүргүзүлүүчү изилдөөлөр жана сыноолор;

«бажы эксперти» – бажы экспертизасын жүргүзүүгө ыйгарым укуктуу жана зарыл атайын жана (же) илимий билимдерге ээ бажы органынын кызмат адамы;

«ыйгарым укуктуу бажы органы» – мүчө-мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык бажы экспертизасын жүргүзүүгө ыйгарым укуктуу бажы органы;

389-берене. Бажы экспертизасын дайындоо жана жүргүзүү

1. Бажы экспертизасы бажы органдары тарабынан, эгерде бажы органдары бажы операцияларын ишке ашырууда пайда болгон суроолорго түшүндүрмөлөрдү берүү үчүн жана (же) бажы контролун жүргүзүүдө атайын жана (же) илимий билим талап кылынган учурда дайындалат.

2. Бажы экспертизасы ыйгарым укуктуу бажы органы тарабынан жүргүзүлөт.

Ыйгарым укуктуу бажы органы бажы экспертизасын жүргүзүү мүмкүндүгү болбогон учурда, а эгер бул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралса, – башка учурларда, бажы экспертизасы ушул мүчө мамлекеттин мыйзамына ылайык, мүчө мамлекеттин эксперттик уюму тарабынан жүргүзүлүшү үчүн дайындалышы мүмкүн.

3. Бажы экспертизасы товарларга, бажы документтерине, транспорттук (ташуу), коммерциялык жана башка документтерге, ошондой эле ушундай товарларды жана документтерди идентификациялоо каражаттарына карата дайындалат.

4. Ыйгарым укуктуу бажы органы тарабынан товар таануучулук, материал таануучулук, технологиялык, криминалистикалык, химиялык экспертизалар жана жүргүзүүгө зарылдык келип чыккан экспертизанын башка түрлөрү жүргүзүлөт.

5. Бажы органынын бажы экспертизасын дайындоо жөнүндө чечими бажы органынын ыйгарым укуктуу кызмат адамы тарабынан кабыл алынат жана мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык жолжоболонот.

Бажы органынын бажы экспертизасын дайындоо жөнүндө чечимине товарлардын сынамдары жана (же) үлгүлөрү, алынып коюлган документтер жана (же) идентификациялоо каражаттары, бажы экспертизасын жүргүзүүгө зарыл башка материалдар жана документтер тиркелет.

6. Бажы экспертизасын жүргүзүүдөн төмөнкү негиздер боюнча баш тартылышы мүмкүн:

1) бажы экспертизасын жүргүзүү үчүн берилген бажы экспертизасын дайындоо жөнүндөгү чечим, товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандап алуу актылары, документтерди алып коюу актылары, идентификациялоо каражаттары талаптагыдай жолжоболонбосо;

2) товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн алуу актыларындагы

көрсөтүлгөн маалыматтарга товарлардын сынамдары жана (же) үлгүлөрү, алардын саны ылайык келбегенде;

3) таңгак бузулганда, товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандап алуу актысында көрсөтүлгөн сыпаттамага таңгак шайкеш келбегенде;

4) ыйгарым укуктуу бажы органында бажы экспертизасын жүргүзүү үчүн зарыл материалдык-техникалык базанын, атайын шарттардын же талаптагыдай квалификациядагы бажы экспертинин жоктугу;

5) коюлган маселелер боюнча бажы экспертизасын жүргүзүү үчүн маалыматтардын, документтердин жоктугу;

6) бажы экспертизасын жүргүзүү үчүн товарлардын сынамдарынын жана (же) үлгүлөрүнүн жетишсиздиги;

7) бажы экспертизасын дайындаган бажы органынын, товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн, документтерди жана (же) идентификациялоо каражаттарын бажы экспертизасын жүргүзүүнүн жүрүшүндө жарым-жартылай же толук жок кылууга, бузууга тыюу салуусу, ал эми изилдөөлөрдү жана (же) сыноолорду жүргүзүү бузуу ыкмасын пайдалануу менен гана мүмкүн болгондо.

7. Ыйгарым укуктуу бажы органы, бажы органынын бажы экспертизасын дайындоо жөнүндөгү келип түшкөн чечими катталган күндөн тартып 3 жумушчу күнүнөн кечиктирбестен бажы экспертизасын жүргүзүү жөнүндө чечим кабыл алат же ушул берененин 6-пунктунда көрсөтүлгөн негиздер боюнча аны жүргүзүүдөн баш тартат.

Бажы экспертизасын жүргүзүүдөн баш тартылгандыгы жөнүндө чечимде мындай баш тартуунун себептери көрсөтүлөт.

Бажы экспертизасын жүргүзүүдөн баш тартылгандыгы жөнүндө чечим берилген материалдарды, документтерди, товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тиркөө менен бажы экспертизасын дайындаган бажы органына жөнөтүлөт.

8. Бажы экспертизасын дайындаган бажы органы бажы экспертизасын дайындоо жөнүндө чечимин кабыл алган күндөн кийинки күндөн кечиктирбестен декларантка же товарларга карата ыйгарым укуктары бар жакка бажы экспертизасы дайындалгандыгы жөнүндө чечимдин көчүрмөсүн тапшыруу (жөнөтүү) жолу менен кабарлайт.

9. Бажы экспертизасын жүргүзүүгө кеткен чыгымдар бажы органы тарабынан бажы экспертизасы дайындалган мүчө мамлекеттин бюджетинин эсебинен жабылат, ушул пункттун экинчи абзацынан тышкары.

Ушул берененин 2-пунктунун экинчи абзацына ылайык бажы экспертизасы дайындалган учурда, ушундай бажы экспертизасын жүргүзүүгө байланыштуу келип чыккан чыгымдар товарларына жана (же) документтерине карата бажы экспертизасы жүргүзүлүп жаткан жактын каражаттарынын эсебинен жабылат, эгер бажы экспертизасын жүргүзүүнүн жыйынтыктары боюнча бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерди жана актыларды бузуулар аныкталса.

10. Эгерде бул мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен каралса, ыйгарым укуктуу бажы органы тарабынан ушундай мыйзамга ылайык

белгиленген тартипте башка экспертизалар (изилдөөлөр) жүргүзүлүшү мүмкүн.

390-берене. Бажы экспертизасын жүргүзүүнүн тартиби жана мөөнөттөрү

1. Бажы экспертизасы бажы эксперти тарабынан бажы экспертизасын жүргүзүү үчүн материалдарды жана документтерди кабыл алган күндөн тартып, эгерде башкача ушул берене менен каралбаса 20 жумушчу күндөн ашпаган мөөнөттө жүргүзүлөт,.

Көрсөтүлгөн мөөнөттө бажы экспертизасын аяктоо мүмкүнчүлүгү болбосо, бажы экспертизасын жүргүзүү мөөнөтү мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык узартылышы мүмкүн.

2. Бажы экспертизасын жүргүзүү мөөнөтү бажы экспертизасын дайындаган бажы органынын алдында ыйгарым укуктуу бажы органынын ага кошумча материалдарды жана документтерди, товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн берүү жөнүндө өтүнүч каты болгон учурда, ошондой эле мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген башка учурларда токтотулуп турат.

Бажы экспертизасын жүргүзүүнү токтото туруу мөөнөтү, ошондой эле мындай токтото туруулардын тартиби мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

3. Ыйгарым укуктуу бажы органы тарабынан бажы экспертизасын жүргүзүү тартиби мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

391-берене. Бажы эксперттинин (эксперттин) корутундусу

1. Бажы экспертизасын жүргүзүүнүн жыйынтыктары бажы эксперттинин (эксперттин) корутундусу менен жолжоболонот.

2. Бажы эксперттинин (эксперттин) корутундусунда төмөнкүлөр көрсөтүлөт:

1) бажы экспертизасын жүргүзүүнүн орду, анын башталышынын жана аякташынын датасы;

2) бажы экспертизасын жүргүзүү үчүн негиз;

3) бажы экспертизасын жүргүзгөн бажы эксперттинин (эксперттин) фамилиясы, аты жана атасынын аты (бар болсо) жана анын квалификациясы;

4) бажы эксперттинин (эксперттин) колу менен күбөлөндүрүлгөн маалыматтар, анда ал мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген, бажы экспертизасын жүргүзүүдө бажы эксперттинин көз көрүнөө жалган корутунду бергендиги үчүн жоопкерчилик тууралуу эскертилгендиги билдирилет.

5) бажы эксперттинин (эксперттин) алдына коюлган суроолор;

6) бажы экспертизасын жүргүзүү үчүн бажы экспертине (экспертке) берилген материалдардын жана документтердин, товарлардын

сынамдарынын жана (же) үлгүлөрүнүн, алынып коюлган документтердин жана идентификациялоо каражаттарынын тизмеги;

7) колдонулган усулдарды, пайдаланылган приборлорду жана жабдууларды көрсөтүү менен изилдөөлөрдүн мазмуну жана жыйынтыктары, изилдөөлөрдүн жыйынтыктарынын баалоосу, коюлган суроолор боюнча тыянактар жана алардын негиздемеси;

3. Бажы экспертинин (эксперттин) корутундусуна бажы эксперти (эксперт) колун коет. Эгер бажы экспертизасы бир нече бажы эксперттеринин (эксперттердин) катышуусу менен жүргүзүлсө, бажы экспертинин (эксперттин) корутундусуна бардык бажы эксперттери (эксперттер) колдорун коюшат. Кагаз алып жүрүүчүдө жолжоболонгон бажы экспертинин (эксперттин) корутундусу ыйгарым укуктуу бажы органынын мөөрүнүн тамгатагы менен күбөлөндүрүлөт.

Бажы экспертинин (эксперттеринин) корутундусун сүрөттөгөн материалдар жана документтер ушул корутундуга тиркелет, бажы экспертинин (эксперттин) колу менен, ал эми эгер бажы экспертизасы бир нече бажы экспертинин (эксперттердин) катышуусу менен жүргүзүлсө, бардык бажы эксперттеринин колдору менен күбөлөндүрүлөт. Кагаз алып жүрүүчүдө жолжоболонгон материалдар жана документтер дагы ыйгарым укуктуу бажы органынын мөөрүнүн тамгатагы менен күбөлөндүрүлөт жана ушундай корутундунун курамдык бөлүгү болуп саналат.

4. Бажы экспертинин (эксперттин) корутундусу бажы экспертизасын дайындаган бажы органына жөнөтүлөт.

Бажы экспертинин (эксперттин) корутундусу документ катарында кагаз алып жүрүүчүдө таризделген учурда, мындай корутунду 3 нускада таризделет, анын бирөө ыйгарым укуктуу бажы органында калат, ал эми башкалары бажы экспертизасын дайындаган бажы органына жөнөтүлөт.

5. Мүчө мамлекеттин биринде жүргүзүлгөн бажы экспертизасынын жыйынтыктарын башка мүчө мамлекеттердин бажы органдары таануу учурларын жана тартибин Комиссия аныктайт.

392-берене. Кошумча жана кайталап өткөрүлүүчү бажы экспертизасы

1. Мурда иликтенген товарларга, бажы документтерине, транспорттук (ташуу), коммерциялык жана башка документтерге, идентификациялоо каражаттарына карата жаңы маселелер пайда болгондо, бажы органы тарабынан кошумча бажы экспертизасы дайындалышы мүмкүн.

Кошумча бажы экспертизасы бажы экспертизасын жүргүзгөн мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу бажы органына же болбосо эксперттик уюмуна (экспертке) дайындалат.

2. Бажы экспертизасынын, анын ичинде кошумча экспертизанын жыйынтыктары менен декларант макул болбогон учурда бажы органы тарабынан кайталап өткөрүлүүчү бажы экспертизасы дайындалышы мүмкүн.

Кайталап өткөрүлүүчү бажы экспертизасы мурда жүргүзүлгөн бажы экспертизасында иликтенген товарларга, бажы документтерине,

транспорттук (ташуу), коммерциялык жана башка документтерге, идентификациялоо каражаттарына карата, ошол эле маселелерди чечүү үчүн дайындалат.

Кайталап өткөрүлүүчү бажы экспертизасы, мурда бажы экспертизасын жүргүзгөн ыйгарым укуктуу бажы органына же мүчө мамлекеттин эксперттик уюмуна же башка ыйгарым укуктуу бажы органына же мүчө мамлекеттин башка эксперттик уюмуна дайындалат.

Кайталап өткөрүлүүчү бажы экспертизасын өткөрүү, бажы экспертизасын, анын ичинде кошумча экспертизаны өткөргөн бажы экспертинен (эксперттен) тышкары, 2 жана андан көп бажы эксперттеринен (эксперттерден) турган комиссияга тапшырылат. Бажы экспертизасын, анын ичинде кошумча экспертизаны өткөргөн бажы эксперттери (эксперттер) кайталап өткөрүлүүчү бажы экспертизасын өткөрүүгө катыша алышат жана комиссияга түшүндүрмөлөрдү бере алышат.

3. Кошумча жана кайталап өткөрүлүүчү бажы экспертизасын өткөрүүдө бажы экспертине (экспертке) милдеттүү түрдө мурда жүргүзүлгөн бажы экспертизасынын жыйынтыктары берилет.

393-берене. Бажы экспертизасын жүргүзүү үчүн товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандап алуу, бажы документтерин, транспорттук (ташуу), коммерциялык жана башка документтерди, идентификациялоо каражаттарын алып коюу

1. Бажы экспертизасын жүргүзүү үчүн товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн бажы органынын кызмат адамдары тандап алышат.

2. Атайын билимдерди пайдалануу жана техникалык каражаттарды колдонуу зарыл болгондо, товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандап алуу бажы экспертинин катышуусу менен жүргүзүлөт.

3. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген тартипте, товарлардын сынамдары жана (же) үлгүлөрү, аларды изилдөө мүмкүнчүлүгүн камсыз кылган минималдуу санда тандалып алынат.

4. Товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандап алууну жүргүзүүнүн жыйынтыктары боюнча, товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандап алуу актысы түзүлөт, анын формасы Комиссия тарабынан аныкталат.

Товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандап алуу актысы 3 нускада түзүлөт, анын бирөө декларантка, ал жок болсо – товарларга карата ыйгарым укугу бар башка жакка, эгер ал аныкталса, ал эми эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө өткөн товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандап алууда – почта байланышынын дайындалган операторуна тапшырылууга (жөнөтүлүүгө) тийиш.

5. Бажы органдарынын кызмат адамдары товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн декларанттын катышуусунда, ал жок болсо – товарларга карата ыйгарым укугу бар башка жактын, эгер ал аныкталса, ал

эми эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө өткөн товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандап алууда – почта байланышынын дайындалган операторунун катышуусунда.

Бажы органынын талабы боюнча, көрсөтүлгөн жактар бажы органдарынын кызмат адамдарына товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандап алууга көмөк көрсөтүүгө, анын ичинде өз эсебинен зарыл жүктүк жана башка операцияларды ишке ашырууга милдеттүү.

6. Товарлардын сынамдары жана (же) үлгүлөрү, декларант же товарларга карата ыйгарым укугу бар башка жак жокто бажы органдарынын кызмат адамдары тарабынан, ушул Кодекстин 328-беренесинин 6-пунктунун 1, 2, жана 4-пунктчаларында каралган учурларда 2 күбө-калыстын катышуусунда, ал эми ушул Кодекстин 328-беренесинин 6-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн учурда – почта байланышынын дайындалган операторунун катышуусунда, ал жок болсо – 2 күбө-калыстын катышуусунда тандалып алынуусу мүмкүн.

7. Бажы органы товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандап алуунун жыйынтыгында декларантка же товарларга карата ыйгарым укугу бар башка жакка келтирилген чыгымдарды төлөп бербейт.

8. Бажы экспертизасы аяктаганда, анын жүрүшүндө сарпталбаган товарлардын сынамдары жана (же) үлгүлөрү, бажы экспертизасын дайындаган бажы органы тарабынан декларантка же товарларга карата ыйгарым укугу бар башка жакка, ал эми эл аралык почта жөнөтүүлөрүндө өткөн товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн тандап алууда – почта байланышынын дайындалган операторуна кайтарылып берилет, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык, товарлардын мындай сынамдары жана (же) үлгүлөрү көмүп салууга, жок кылынууга же утилдештирүүгө жаткан учурлардан тышкары.

Бажы экспертизасын дайындаган бажы органы, бажы экспертизасын жүргүзгөн ыйгарым укуктуу бажы органынан товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн алган күндөн тартып 3 жумушчу күнүнөн кечиктирбестен, декларантка же товарларга карата ыйгарым укугу бар башка жакка мындай товарлардын сынамдары жана (же) үлгүлөрү кайтарылып жаткандыгы жөнүндө маалымдайт.

9. Декларант же товарларга карата ыйгарым укугу бар башка жак тарабынан көрсөтүлгөн маалымат алынган күндөн тартып 15 жумушчу күнүнүн ичинде товарлардын сынамдары жана (же) үлгүлөрү алынбаса, ушул Кодекстин 51-главасына ылайык, бажы органдары тарабынан кармалат.

10. Бажы, транспорттук (ташуу), коммерциялык жана башка документтерине, идентификациялоо каражаттарына карата бажы экспертизасын жүргүзүү үчүн, мындай документтерди жана идентификациялоо каражаттарын алып коюу, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тартипте бажы органдары тарабынан жүргүзүлөт. Бажы документтерин, транспорттук (ташуу), коммерциялык жана башка документтерди, идентификациялоо каражаттарын алып коюуда,

бажы документтерин, транспорттук (ташуу), коммерциялык жана башка документтерди, идентификациялоо каражаттарын алып коюу жөнүндө акты түзүлөт, анын формасы мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

11. Бажы экспертизасы аяктаганда, бажы, транспорттук (ташуу), коммерциялык жана башка документтер, мындай документтер алынып коюлган жакка бажы экспертизасын дайындаган бажы органы тарабынан кайтарылып берилет.

Бажы экспертизасын дайындаган бажы органы, алынып коюлган документтерди ыйгарым укуктуу бажы органынан алган күндөн тартып, 3 жумушчу күндөн кечиктирбестен мындай документтери алынып коюлган жакка алардын кайтарылышы жөнүндө маалымдайт.

394-берене. Бажы экспертизасын жүргүзүүдө бажы экспертинин (эксперттеринин) укуктары жана милдеттери

1. Бажы экспертизасын жүргүзүүдө бажы эксперти (эксперттери) төмөнкүлөргө укуктуу:

1) бажы экспертизасын жүргүзүүгө тиешелүү материалдар менен таанышууга;

2) бажы экспертизасын жүргүзүүгө, ыйгарым укуктуу бажы органынын жетекчисинин (начальнигинин) макулдугу менен, башка бажы эксперттерин тартууга;

3) материалдарды жана документтерди, товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн алган күндөн баштап 1 жумушчу күндүн ичинде, бажы экспертизасын жүргүзүүдөн, эгер коюлган суроолор анын компетенциясына кирбесе же коюлган суроолорго анын компетенциясына кирбеген жоопторду берүүдөн баш тартууга;

4) бажы экспертизасын жүргүзүү үчүн, материалдарды алган күндөн баштап, 3 жумушчу күндүн ичинде жазуу формасында кошумча материалдарды жана документтерди, анын ичинде бажы экспертизасын жүргүзүүгө зарыл товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн суроого;

5) атайын жана (же) илимий билимдерине жана компетенциясына ылайык, алдына коюлган суроолорду тактоого;

6) бажы экспертинин (эксперттеринин) корутундусуна, бажы органдары үчүн маанилүү болгон кырдаалдар жөнүндө жана ошолор боюнча коюлбаган суроолор боюнча жыйынтыктарды киргизүүгө;

7) басылган атайын жана башка булактардан илимий-техникалык маалыматтарды пайдаланууга;

8) өзүнүн товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн изилдөө жыйынтыктарын жана (же) башка изилдөөчү же эксперттик уюмдар жүргүзгөн товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн изилдөө жыйынтыктарын пайдаланууга;

2. Бажы экспертизасын жүргүзүүдө бажы эксперти (эксперттери) төмөнкүлөргө милдеттүү:

- 1) бажы экспертизасына тиешелүү материалдар менен таанышууга;
  - 2) материалдарды жана документтерди, товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн алган күндөн баштап 3 жумушчу күнүнүн ичинде, эгерде товарлардын сынамдарынын жана (же) үлгүлөрүнүн саны аны жүргүзүүгө жетишсиз болсо, бажы экспертизасын жүргүзүүдөн баш тартууга;
  - 3) бажы экспертинин корутундусун изилдөөлөрдүн жыйынтыктарынын толук, ар тараптуу жана объективдүү баасынын негизинде даярдоого;
  - 4) бажы экспертизасын жүргүзүүнүн жүрүшүндө алынган маалыматтарды таратпаганга жана аларды үчүнчү жактарга бергенге, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралган учурлардан тышкары;
  - 5) бажы экспертизасын жүргүзүүнүн мөөнөттөрүн сактоого;
3. Өзүнүн милдеттерин аткармаган же талаптагыдай аткармаган учурда бажы эксперти мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жоопкерчиликке тартылат.

395-берене. Бажы экспертизасын дайындоодо жана жүргүзүүдө декларанттын же товарларга карата ыйгарым укугу бар башка жактын укуктары

1. Бажы экспертизасын дайындоодо жана жүргүзүүдө декларант же товарларга карата ыйгарым укугу бар башка жак төмөнкүлөргө укуктуу:
    - 1) алар боюнча бажы экспертинин корутундусун алуу үчүн, бажы экспертине кошумча суроолор жөнүндө жүйөлүү өтүнмөлөрдү билдирүүгө;
    - 2) бажы экспертизасын дайындаган бажы органынан, бажы экспертинин корутундусун алууга;
    - 3) бажы экспертизасын жүргүзүү үчүн, бажы органдары товарлардын сынамдарын жана (же) үлгүлөрүн алып жатканда катышууга;
    - 4) кайталап өткөрүлүүчү бажы экспертизасын өткөрүү жөнүндө жүйөлүү өтүнмө билдирүүгө;
    - 5) бажы экспертизасын жүргүзүү үчүн, маалыматтарды жана (же) документтерди берүүгө.
  2. Декларанттын же товарларга карата ыйгарым укугу бар башка жактын өтүнмөлөрү канааттандырылган учурда, бажы экспертизасын дайындаган бажы органы, тиешелүү чечим кабыл алат.
- Өтүнмөлөрдү канааттандыруудан баш тартылса, бажы экспертизасын дайындаган бажы органы, баш тартуунун себептерин көрсөтүү менен, бул жөнүндө өтүнмө берген жакка маалымдайт.

396-берене. Эксперттик иш чөйрөсүндөгү кызматташуу

Бажы экспертизасы жүргүзгөн ыйгарым укуктуу бажы органдары, бирдиктүү изилдөө жүргүзүү, илимий жана усулдук маалымат менен алмашуу, бажы эксперттерин кесиптик даярдоо жана квалификациясын

жогорулатуу максатында, эксперттик иш жүргүзгөн уюмдар жана мекемелер менен кызматташууга укуктуу.

VIII БӨЛҮМ БАЖЫ ИШИ ЧӨЙРӨСҮНДӨГҮ ИШМЕРДИК ЫЙГАРЫМ УКУКТУУ ЭКОНОМИКАЛЫК ОПЕРАТОР

54-глава

Бажы иши чөйрөсүндөгү ишмердик жөнүндө жалпы жоболор

397-берене. Бажы иши чөйрөсүндөгү ишмердик

1. Бажы иши чөйрөсүндөгү ишмердик болуп, бажы органдары тарабынан көзөмөлдөгөн жана ушул Кодекс менен жөнгө салынган, ал эми ушул Кодекс менен жөнгө салынбаган бөлүгүндө – мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен жөнгө салынган, бажы өкүлдөрү, бажы ташуучулары, убактылуу сактоо кампаларынын ээлери, бажы кампаларынын ээлери, бош кампалардын ээлери жана бажысыз соода дүкөндөрүнүн ээлери катары кызмат көрсөтүү менен байланышкан мүчө мамлекеттердин жактарынын ишмердүүлүгү саналат.

2. Бажы иши чөйрөсүндөгү ишмердикти мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык түзүлгөн жана бажы органы тарабынан бажы өкүлдөрүнүн реестрине, бажы ташуучуларынын реестрине, убактылуу сактоо кампаларынын ээлеринин реестрине, бажы кампаларынын ээлеринин реестрине, бош кампалардын ээлеринин реестрине жана бажысыз соода дүкөндөрүнүн ээлеринин реестрине киргизилген юридикалык жактар жүргүзүүгө укуктуу (мындан ары ушул главада – бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрлери).

3. Бажы органы тарабынан, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзүүгө талапкер юридикалык жакты бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрлерине киргизүү шарттары жана ага киргизилген юридикалык жактарды ушул реестрлерден чыгаруу негиздери, бажы иши чөйрөсүндөгү ишмердиктин ар бири түрүнө карата ушул бөлүк менен аныкталат.

4. Бажы органы тарабынан, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзүүгө талапкер юридикалык жакты бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрлерине киргизүү тартиби, ушундай реестрлерге өзгөртүүлөрдү киргизүү тартиби, ага киргизилген юридикалык жактарды ушул реестрлерден чыгаруу тартиби, ошондой эле мындай жактардын ишмердүүлүгүн токтото туруу жана калыбына келтирүү негиздери, мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленет.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен төмөнкү учурлар каралышы мүмкүн: ушул Кодекстин 403-беренесинин 1-пунктунун 1 жана 2 –

пунктчалары, 408-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасы, 413-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасы, 418-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасы, 423-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасы жана 428-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасы менен каралган, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрлеринен чыгаруу негиздери, мындай жактардын ишмердүүлүгүн токтотуп турууга негиз болушу мүмкүн. Мындай учурларда жактар, ушул Кодекстин 403-беренесинин 1-пунктунун 1 жана 2-пунктчасы, 408-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасы, 413-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасы, 418-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасы, 423-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасы жана 428-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасы менен каралган негиздер боюнча, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрлеринен чыгарылууга тийиш, мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен каралган жагдайлар пайда болгондо.

5. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрлерине киргизүү шарттарынын сакталышын текшерүүдө, аларга кирүүгө талапкер юридикалык жактарга карата, ошондой эле бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрлерине киргизилген юридикалык жактардын ишмердүүлүгүн контролдоодо, ушул Кодекстин VI бөлүгү менен каралган, бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылган бажы контролунун формалары жана чаралары колдонулушу мүмкүн.

398-берене. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрлери

1. Бажы органдары, мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген тартипте, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрлерин жүргүзүшөт жана аларды 1 айда бир жолудан кем эмес бажы органдарынын расмий сайттарында жана Интернет тармагына жайгаштырууну камсыз кылат.

2. Комиссия, бажы органдары жүргүзгөн бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрлеринин негизинде, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын жалпы реестрлерин түзөт жана аларды 1 айда бир жолудан кем эмес бажы органдарынын расмий сайттарында жана Интернет тармагына жайгаштырууну камсыз кылат.

Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын жалпы реестрлеринин формасы, аларды түзүү жана жүргүзүү тартиби, ошондой эле бажы органдары жүргүзгөн бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрлеринде камтылган маалыматтарды берүүнүн техникалык шарттары, Комиссия тарабынан аныкталат.

399-берене. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыз кылуу

1. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин камсыз кылуу, мындай камсыз кылуу бажы иши чөйрөсүндө

ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрлерине киргизүү шарты болгон учурда берилет.

2. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыз кылуу, ушул Кодекске ылайык, мындай жакта ушундай бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарын, пайыздарын төлөө боюнча милдеттер пайда болгон учурда же ал бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарын, пайыздарын төлөө боюнча бирдей милдеттүү болгондо, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын, туумдарын, пайыздарын төлөө боюнча милдеттерин аткарууну камсыз кылат.

3. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыз кылуу, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзүүгө талапкер юридикалык жак тарабынан, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрлерине киргизүү жөнүндө арыз берилген бажы органына берилет, же мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталуучу башка бажы органына берилет.

4. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткаруу, ушул Кодекстин 63-беренесинин 1-пунктунда көрсөтүлгөн ыкмалар менен камсыздалат же мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген ушул Кодекстин 63-беренесинин 2-пунктуна ылайык бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу.

5. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткаруу үчүн, мындай жак ушул Кодекстин 63-беренесинин 1-пунктунда көрсөтүлгөн каалаган ыкманы тандап алууга укуктуу же мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген ушул Кодекстин 63-беренесинин 2-пунктуна ылайык бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу үчүн.

6. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткаруу, белгилүү ыкма (ыкмалар) менен камсыз кыланат деп мүчө мамлекеттердин бажы жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен белгилениши мүмкүн.

7. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткаруу, ушул берененин 6-пунктун эсепке алуу менен, ушундай камсыз кылуу берген юридикалык жактын тандоосу боюнча бир нече ыкма менен камсыз кылынышы мүмкүн.

8. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактын милдеттерин аткарууну камсыз кылган юридикалык жак, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткаруунун бир ыкмасын, ушул берененин 6-пунктун эсепке алуу менен, башка ыкмага алмаштырууга укуктуу, эгер бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткаруунун алмаштырган ыкмасына, ушул

Кодекстин 11-главасына, 270 жана 77-беренелерине ылайык, төлөтүү иши жүргүзүлбөсө.

9. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткаруу, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн мезгил ичинде үзгүлтүксүз камсыз кылынышы керек, ал эми ушул Кодекс менен каралган бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын, анын ичинде бирдиктүү төлөө боюнча милдеттерин аткаруу учурлары – бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча милдеттер токтотулганга чейин.

10. Юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыз кылуу ыкмаларын колдонуу тартиби, камсыз кылуунун бир ыкмасын башкага алмаштыруу тартиби, ошондой эле мындай камсыз кылуу берилген валюта, мүчө мамлекеттин мыйзамы менен белгиленет, анын бажы органына бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыз кылуу берилет.

11. Бажы органына бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыз кылууга берүү үчүн, эгер мындай камсыз кылуунун өлчөмү чет элдик валюта менен болсо, аны ушул берененин 10-пунктуна ылайык, мүчө мамлекеттин мыйзамы менен белгиленген валютага кайра эсептөө жүргүзүү талап кылынса, мындай кайра эсептөө, кепилдик келишими же мүлктү кепилдикке коюу келишими түзүлгөн күнгө колдонулган валютанын курсу боюнча жүргүзүлөт (мындай келишимдерге өзгөртүүлөрдү киргизүүдө – кепилдик келишимине же мүлктү кепилдикке коюу келишимине өзгөртүүлөрдү киргизүү келишими түзүлгөн күнгө), ал эми бажы органына бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыз кылууну башка ыкма менен берүүдө:

1) бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзүүгө талапкер юридикалык жакка жөнөтүлүүчү, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрлерине киргизүүнүн башка шарттарын сактоо жөнүндө кабар кат бажы органы тарабынан катталган күнгө – бажы органына бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыз кылууну берүүдө, аны тиешелүү реестрге киргизүү максатында, эгер башка күн, мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленбесе;

2) бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин камсыз кылуунун бир ыкмасын башка ыкмага алмаштыруу жөнүндө арызын, бажы органы каттаган күнгө, же бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрине юридикалык жакты киргизүүнүн шарттарын сактоо максатында, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткарууну башка камсыз кылууга, эгерде башка күн мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленбесе.

12. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин камсыз кылуу, мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен каралган ыкмалар менен камсыз кылынса, чет элдик валютаны мүчө

мамлекеттин валютасына кайра эсептөө, мүчө мамлекеттин мыйзамы аныктаган күнгө колдонгон валютанын курсу боюнча жүргүзүлөт, анын бажы органына бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин камсыз кылуу берилет.

13. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин камсыз кылууну кайтаруу, мындай жакта белгиленген мөөнөттө бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарын, пайыздарын төлөө боюнча аткарылбаган милдети жок болгон төмөнкү учурларда жүргүзүлөт:

1) бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзүүгө талапкер юридикалык жакты бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрине киргизүүдөн баш тартканда;

2) ушул берененин 8-пунктуна ылайык, камсыз кылуунун бир ыкмасын башкага алмаштырууда;

3) бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн жактардын реестринен юридикалык жакты чыгарууда.

14. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин камсыз кылууну кайтаруу, камсыз кылууну берген мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан, ушул мамлекеттин мыйзамы менен белгиленген тартипте жүргүзүлөт.

15. Мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен, ушул Кодекстин 63-беренесинин 1-пунктунун 2-4-пунктчасында көрсөтүлгөн ыкмалар менен же мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен белгиленген, ушул Кодекстин 63-беренесинин 2-пунктуна ылайык, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу үчүн, бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыздоонун берилгендигин далилдеген документтерди кайтаруунун тартиби жана учурлары белгилениши мүмкүн.

16. Эгердн юридикалык жак бажы өкүлү жана (же) бажы ташуучусу катары ишмердик (ишмердик жүргүзүүгө талапкер) жүргүзүп, бир эле мезгилде ыйгарым укуктуу экономикалык оператор болсо (ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүгө талапкер), бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыз кылуу жана (же) ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылуу, ушул Кодекстин 402-беренесинин 1-пунктунун 2-пунктчасына, 407-беренесинин 1-пунктунун 2-пунктчасына жана 436-беренесинин 12-21-пункттарына ылайык, бир камсыз кылуунун максималдуу суммасы өлчөмүндө берилет, юридикалык жакты киргизүүдө:

1) бажы өкүлдөрүнүн реестрине жана бажы ташуучуларынын реестрине;

2) бажы өкүлдөрүнүн реестрине жана ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине;

3) бажы ташуучуларынын реестрине жана ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине;

4) бажы өкүлдөрүнүн реестрине, бажы ташуучуларынын реестрине жана ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине;

17. Бажы өкүлү жана (же) бажы ташуучусу катары ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыз кылуу ушул берененин 16-пунктуна ылайык берилген, ушул берененин 2-пунктуна жана ушул Кодекстин 436-беренесинин 2-пунктуна ылайык, бажы алымдарын, салыктарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын, туумдарын, пайыздарын төлөө боюнча милдеттерин аткарууну камсыз кылат.

400-берене. Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын жоопкерчилиги

Бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактар, эл аралык келишимдердин жана бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү актылардын талаптары сактабагандыгы үчүн, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жоопкерчиликке тартылат.

55-глава

Бажы өкүлү

401-берене. Бажы өкүлүнүн иши

1. Бажы өкүлү декларанттын же башка кызыкчылыгы бар жактардын атынан жана тапшырмасы боюнча, мүчө мамлекеттин аймагында бажылык операцияларды жүргүзөт, ошол мамлекеттин бажы органы тарабынан, ал эл аралык келишимдерге жана бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү актыларга ылайык, бажы өкүлдөрүнүн реестрине киргизилген.

2. Бажы өкүлүнүн декларанттар же башка кызыкчылыгы бар жактар менен мамилелери келишимдик негизде жүргүзүлөт.

3. Мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен, түздөн-түз бажы операцияларын жүргүзгөн бажы өкүлдөрүнүн кызматчыларына квалификациялык талаптар жана мындай жактардын ушул квалификациялык талаптарга жооп бергендигин далилдөөчү документтерди берүү шарттары белгилениши мүмкүн.

4. Бажы операцияларын жүргүзүүдө, декларантка же башка кызыкчылыгы бар жактарга бажы операцияларын жүргүзүүдө ушул Кодекске ылайык белгиленген жана коюлуучу талаптарга караганда, бажы өкүлү үчүн азыраак жагымдуу шарттар белгилениши же көбүрөөк катуу талаптар коюлбашы керек.

402-берене. Бажы өкүлдөрүн реестрге киргизүү шарттары

1. Бажы өкүлү катары иш жүргүзүүгө талапкер юридикалык жакты бажы өкүлдөрүнүн реестрине киргизүү шарттары:

1) бажы өкүлүнүн жарандык жоопкерчилигинин тобокелин камсыз кылуу келишиминин болушу, ал тобокел көрсөтүлгөн жактардын мүлкүнө зыян келтирүүнүн кесепетинен же ушул жактар менен келишимдерди бузууда, мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталган камсыз кылуу суммасына болушу керек;

2) бажы иши чөйрөсүндө ишмердүүлүгүн жүргүзгөн юридикалык жактардын милдеттерин Комиссия аныктаган өлчөмдө камсыз кылуу, ал эми алып чыгуу бажы алымдары алынбаган жана экспорттун бажы контролундагы товарларга карата операцияларды ишке ашыргандыгына байланыштуу бажы өкүлү катары ишмердик чөйрөсү чектелген юридикалык жакка карата – мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталган өлчөмдө;

3) бажы өкүлдөрүнүн реестрине киргизүү жөнүндө кайрылган күнгө, бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы компенсациялык алымдарды, туумдарын, пайыздарын төлөө боюнча аткарылбаган милдеттер жок болуш керек;

4) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген башка талаптарга туура келиши жана башка шарттарды сактоосу.

2. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен бажы өкүлү катары ишмердик жүргүзүүгө талапкерди бажы өкүлдөрүнүн реестрине киргизүү шарты болуп, бул жактын штатында мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген, алардын квалификациялык талаптарга жооп бергендигин далилдеген документтери бар 2 кем эмес кызматчы болушу керектиги белгилениши мүмкүн.

403-берене. Бажы өкүлдөрүнүн реестринен чыгаруу үчүн негиздер

1. Бажы өкүлдөрүнүн реестринен чыгаруу үчүн төмөнкүлөр негиз болуп саналат:

1) бажы өкүлү тарабынан, ушул Кодекстин 405-беренесинин 1-пунктунун 1 жана 2-пунктчаларында каралган милдеттердин аткарылбагандыгы;

2) ушул Кодекстин 405-беренесинин 4-пунктунда каралган милдеттин, ушул Кодекстин 55-беренесинин 3-пунктуна, 73-беренесинин 3-пунктуна, 270-беренесинин 4-пунктуна ылайык бажы органы тарабынан жөнөтүлгөн, кабарлама катында көрсөтүлгөн мөөнөттө аткарылбагандыгы же талаптагыдай аткарылбагандыгы;

3) бажы өкүлүнүн бажы өкүлдөрүнүн реестринен чыгаруу тууралуу арызы;

4) бажы өкүлдөрүнүн реестрине киргизилген юридикалык жактын жоюлушу;

5) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген учурлардан тышкары, бажы өкүлдөрүнүн реестрине киргизилген юридикалык жактын кайра түзүшү;

2. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен, бажы өкүлдөрүнүн реестринен юридикалык жакты чыгаруунун башка негиздери белгилениши мүмкүн.

404-берене. Бажы өкүлүнүн укуктары

1. Бажы операцияларын ишке ашырууда бажы өкүлү, бажы органдары менен болгон өз ара мамилелерде өзүнүн кызыкчылыктарын көрсөтүүгө ыйгарым укук берген жактын укуктарындай эле укуктарга ээ болот.

2. Бажы өкүлү өз ишмердүүлүгүн жүргүзүүдө, өзү өкүлү болуп жаткан жактан бажы операцияларын ишке ашыруу үчүн зарыл документтерди жана маалыматтарды, анын ичинде коммерциялык, банктык жана мыйзам менен корголгон сырды, же башка купуя маалыматты талап кылууга жана мындай документтерди жана маалыматтарды, ушул Кодекс менен белгиленген талаптарды сактоону камсыз кылуучу мөөнөттөрдө алууга укуктуу.

3. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен, бажы өкүлү өз ишинин чөйрөсүн, товарлардын айрым категорияларына карата бажы операцияларын ишке ашыруу менен же ишмердиктин айрым регионунда бажы операцияларын ишке ашыруу менен, чектөө укугу белгилениши мүмкүн.

4. Айрым бажы өкүлдөрүнө жеке мүнөздөгү өзгөчө (эксклюзивдүү) артыкчылыктарды жана башка артыкчылыктарды берүүгө тыюу салынат.

405-берене. Бажы өкүлүнүн милдеттери

1 . Бажы өкүлү төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) Бажы өкүлдөрүнүн реестрине киргизүү шарттарын, ушул Кодекстин 402-беренесинин 1-пунктунун 1 жана 2-пунктчаларында, ошондой эле мүчө мамлекеттердин мыйзамында белгиленген, ушул Кодекстин 402-беренесинин 1-пунктунун 4- пунктчаларына ылайык сактоого;

2) мүчө мамлекеттердин мыйзамына ылайык, маалыматтык технологияларды колдонуу менен бажы органдарына отчет берүүгө;

3) мүчө мамлекеттердин мыйзамы менен белгиленген учурлардан тышкары, өзү өкүлү болуп жаткан жактан алган мамлекеттик, коммерциялык, банктык жана мыйзам менен корголгон сырды түзгөн, же башка купуя маалыматтарды таратпоого, өз максаттарында өзү жана (же) анын кызматчылары колдонбоого жана башка жактарга бербөөгө,;

4) ушул берененин 4-пунктчасында каралган бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер, ушул берененин 5-пунктчасына ылайык, ушул Кодекстин 55-беренесинин 3-пунктуна, 73-беренесинин 3-пунктуна, 270-беренесинин 4-пунктуна ылайык бажы органы тарабынан жөнөтүлгөн, кабарлама катында көрсөтүлгөн мөөнөттүн акыркы күнүнөн кеч эмес аткарууга;

5) бажы өкүлдөрүнүн реестрине киргизген бажы органына, бажы өкүлдөрүнүн реестрине киргизүүдө көрсөтүлгөн маалыматтардын өзгөргөндүгү жөнүндө билдирүүгө жана мындай өзгөрүүлөрдү далилдеген документтерди, ушул өзгөрүүлөр болгон күндөн же ал өзгөрүүлөр болгондугун билген күндөн баштап 5 жумушчу күнүнүн ичинде берүүгө;

6) ушул Кодекс жана (же) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен белгиленген башка милдеттерди сактоого.

2. Бажы өкүлүнүн милдеттери бажы операцияларын ишке ашырууда, бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар жана (же) мүчө мамлекеттердин бажыны жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен белгиленген талаптар жана шарттар менен шартталган.

3. Бажы өкүлүнүн милдеттерине, бажы жол-жоболоруна ылайык товарларды пайдалануу шарттарын сактоо кирбейт жана башка милдеттер эл аралык келишимдерге жана бажыны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү актыларга ылайык, бажы өкүлдөрүн көрсөткөн жактардын өзүнө гана жүктөлөт.

4. Бажы өкүлү бажы операцияларын декларанттын атынан ишке ашырган учурда, бажы өкүлү декларант менен бирге бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди толук өлчөмдө аткарууга жаткан бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди алат.

5. Ушул Кодекске ылайык каралган жагдайлар болгондо, бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер аткарылышы керек болгондо, мындай милдеттер бажы өкүлү жана ал көрсөткөн жак менен бирге аткарылат, мындай милдеттерди аткаруу төмөнкү учурларга байланыштуу болгондон тышкары:

1) Бажы жол-жоболору үчүн жайгаштырылган товарларды пайдалануу шарттары сакталбаганда;

2) Ушул Кодексдин 8-главасына ылайык, бажы алымдарын, салыктарды төлөө мөөнөттөрү өзгөргөндүгүнө байланыштуу;

3) бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди берүү максаттарын жана шарттарын бузуу аракеттери жана (же) мындай жеңилдиктерди колдонуу менен товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөр боюнча аракеттер ишке ашканда;

6. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен, ушул берененин 5-пунктунда көрсөтүлгөн учурлардан башка, бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди декларант менен бирге аткаруу, бажы өкүлү тарабынан аткарууга жатпайт деген учур белгилениши мүмкүн.

7. Бажы өкүлүнүн бажы органдарынын алдындагы милдеттери, өзү көрсөткөн жак менен түзүлгөн келишим менен эле чектелбейт.

8. Бардык бажы өкүлдөрү үчүн милдеттер бирдей болот.

56-глава Бажы ташуучусу

406-берене. Бажы ташуучусунун иши

1. Бажы ташуучусу бажы контролунда турган товарларды Бирликтин бажы аймагы боюнча ташууну (транспортировкалоону) жүзөгө ашырат.

2. Бажы ташуучусунун статусу анын формасы Комиссия тарабынан аныкталуучу документ менен бышыкталат.

Аталган документ юридикалык жакты бажы ташуучуларынын реестрине киргизген бажы органы тарабынан берилет.

Бажы транзитинин бажылык жол-жоболоруна товарларды жайгаштырууда бажы ташуучусунун статусу эгерде мындай документ жөнүндө маалыматтарды бажы органы тарабынан ушул Кодекстин 80-беренесинин 2-пунктуна ылайык бажы органдарынын маалыматтык тутумунан алууга мүмкүн болсо, ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн документтер берилбей эле бышыкталышы мүмкүн.

407-берене. Бажы ташуучуларын реестрге киргизүүнүн шарттары

1. Бажы ташуучусу катары ишмердикти жүргүзүүгө далалаттанган юридикалык жакты Бажы ташуучуларынын реестрине киргизүүнүн шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) бажы органына кайрылган күнгө карата жүктөрдү ташуу иши менен 2 жылдан кем эмес алектенүү;

2) бажы ишин жүргүзүү чөйрөсүндө юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыз кылуу 200 миң еврого эквиваленттүү өлчөмдө, эгерде Комиссия тарабынан камсыздоонун башка өлчөмү аныкталса, - Комиссия тарабынан аныкталган өлчөмдө милдеттерди аткарууну камсыз кылуу;

3) эгерде ишмердиктин мындай түрү мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жүктөрдү ташуу боюнча ишмердикти жүргүзүүгө уруксат документинин болушун талап кылса, мындай документтин болуусу;

4) менчигинде, чарба жүргүзүүсүндө, же ижарада товарларды ташуу үчүн колдонулуучу транспорттук каражаттардын, анын ичинде бажы пломбаларынын жана мөөрлөрүнүн алдында товарларды ташууга жарактуу транспорттук каражаттардын болуусу;

5) бажы органына кайрылган күнгө карата бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарды жана пайыздарды төлөө боюнча белгиленген мөөнөттө аткарылбаган милдеттеринин жоктугу;

6) башка талаптарга шайкештиги жана алар мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген башка шарттардын сакталышы.

2. Комиссия бажы иши чөйрөсүндөгү ишмердикти жүзөгө ашыруучу юридикалык жактын милдетин аткарууну камсыз кылуунун ушул берененин 1-пунктунун 2-пунктчасында каралгандан башка өлчөмүн аныктоого

укуктуу.

408-берене. Бажы ташуучуларын реестрден чыгарууга негиздер

1. Бажы ташуучусун бажы ташуучуларынын реестринен чыгарууга төмөнкүлөр негиз болуп саналат:

1) бажы ташуучусу тарабынан ушул Кодекстин 409-беренесинин экинчи-алтынчы абзацтарында каралган милдеттерин аткарбоосу;

2) бажы ташуучусунун аны бажы ташуучуларынын реестринен чыгаруу тууралуу арызы;

3) бажы ташуучуларынын реестрине киргизилген юридикалык жактын жоюлуусу;

4) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген учурлардан тышкары бажы ташуучуларынын реестрине киргизилген юридикалык жактын кайра түзүлүүсү.

2. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан бажы ташуучусун бажы ташуучуларынын реестринен чыгаруу үчүн башка негиздер белгилениши мүмкүн.

409-берене. Бажы ташуучусунун милдеттери

Бажы ташуучусу төмөнкүлөргө милдеттүү:

ушул Кодекстин 407-беренесинин 1-пунктунун 2-4-пунктчаларында, ошондой эле ушул Кодекстин 407-беренесинин 1-пунктунун 6-пунктчасына ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген бажы ташуучуларынын реестрине кирүүгө;

товарларды ташууда бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна ылайык шарттарды сактоого жана ушул Кодексте белгиленген талаптарды аткарууга;

бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна ылайык ташылуучу (транспортировкалануучу) товарлардын эсебин алууга жана мындай товарларды ташуу (транспортировкалоо) жөнүндө бажы органдарына отчеттуулукту, анын ичинде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык маалыматтык тутумду колдонуу менен берүүгө;

товарларды жөнөтүүчүдөн алган маалыматтарды ачык жарыя кылбоого, өз максаттары үчүн пайдаланбоого, башкаларга бербөөгө алардын алуучусу же экспедитору жөнүндө мамлекеттик, коммерциялык, банктык жана башка мыйзам менен корголуучу сырды (жашыруун маалыматты), маалыматты, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралгандан башка учурларда, ошондой эле мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленгенден башка учурларда башка купуя маалыматтарды жайылтпоого;

ушул Кодекстин 153 жана 309-беренелерине ылайык бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды ушул Кодекстин 55-беренесинин 3-пунктуна, 73-берененин 3-

пунктуна жана 270-берененин 4-пунктуна ылайык бажы органы тарабынан жөнөтүлгөн билдирмеде көрсөтүлгөн мөөнөттүн акыркы күнүнөн кечиктирбестен төлөө боюнча милдеттерин аткарууга;

аны бажы ташуучуларынын реестрине киргизген бажы органына бажы ташуучуларынын реестрине киргизүүдө билдирилген маалыматтардын өзгөрүүлөрү тууралуу маалымдоого, андай өзгөрүүлөрдү бышыктоочу документтерди мындай маалыматтар өзгөргөн күндөн тартып, же алардагы өзгөрүүлөр болгону жөнүндө белгилүү болгон күндөн тартып 5 жумушчу күндүн ичинде маалымдоого.

57-глава

Убактылуу сактоо кампасынын ээси

410-берене. Убактылуу сактоо кампа ээсинин ишмердиги

1. Убактылуу сактоо кампасынын ээси бажы контролундагы товарларды ушул Кодексте белгиленген учурларда жана шарттарда убактылуу сактоо кампасында сактоону жүзөгө ашырат.

2. Убактылуу сактоо кампасынын ээсинин декларант же башка кызыкдар жактар менен мамилеси келишимдик негизде түзүлөт.

411-берене. Убактылуу сактоо кампалары

1. Товарларды убактылуу сактоого арналган атайын аныкталган жана ылайыкташтырылган курулмалар, жайлар (жайлардын бөлүктөрү) жана (же) ачык аянттар убактылуу сактоо кампалары болуп саналат.

2. Мүчө мамлекеттердин убактылуу сактоо кампа ээлеринин реестрине жак киргизилгенден кийинки күн, убактылуу сактоо кампасы уюшулган күн болуп саналат.

3. Мүчө мамлекеттердин убактылуу сактоо кампа ээлеринин реестринен убактылуу сактоо кампасынын ээсин чыгарган күндөн кийинки күн убактылуу сактоо кампасынын иши токтогон күн болуп саналат.

4. Убактылуу сактоо кампасы үчүн пайдаланууга арналган же убактылуу сактоо кампасы катары пайдаланылып жаткан курулмалардын, жайлардын (жайлардын бөлүктөрүнүн) жана (же) ачык аянттардын жайгашуусуна жана ылайыкталышына талаптар, ошондой эле аларды уюштуруунун жана иштеп турушунун тартиби мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

412-берене. Убактылуу сактоо кампаларынын ээлерин реестрге киргизүүнүн шарттары

Убактылуу сактоо кампасынын ээси катары иш жүргүзүүгө талапкер болгон жакты убактылуу сактоо кампасынын ээлеринин реестрине киргизүүнүн шарттары:

менчигинде, чарба жүргүзүүсүндө, ыкчам башкаруусунда же ижарада ушул Кодекстин 411-беренесинин 4-пунктунда аныкталган талаптарга жооп берүүчү убактылуу сактоо кампасы катары пайдалануу үчүн багытталган курулмалардын, жайлардын (жайлардын бөлүктөрүнүн) жана (же) ачык аянттардын болушу. Эгерде курулмалар, жайлар (жайлардын бөлүктөрү) жана (же) ачык аянттар ижарада болсо, анда убактылуу сактоо кампа ээлеринин реестрине киргизүү үчүн арыз берген күнгө карата мындай курулмалар, жайлар (жайлардын бөлүктөрү) жана (же) ачык аянттар боюнча ижара келишими 1 жылдан кем эмес мөөнөткө түзүлгөн болууга тийиш;

сактоодо турган башка жактардын товарына зыян келтирүүдөн улам, же сактоо боюнча башка жактар тарабынан сактоо келишимдеринин башка шарттарын бузууда убактылуу сактоо кампасынын ээсинин жарандык жоопкерчилик тобокелдигин камсыз кылуу боюнча мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталуучу камсыздандыруу суммасына келишими болушу;

бажы органына кайрылган күнгө карата бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарды жана пайыздарды төлөө боюнча белгиленген мөөнөттө аткарылбаган милдеттеринин жоктугу;

башка талаптарга шайкештиги жана алар мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген башка шарттардын сакталышы.

413-берене. Убактылуу сактоо кампаларынын ээлерин реестрден чыгаруу үчүн негиздер

1. Убактылуу сактоо кампасынын ээсин убактылуу сактоо кампа ээлеринин реестринен чыгарууга төмөнкүлөр негиз болуп саналат:

1) убактылуу сактоо кампасынын ээсинин ушул Кодекстин 414-беренесинин экинчи-жетинчи жана тогузунчу абзацтарында каралган милдеттерин аткарбоосу;

2) убактылуу сактоо кампасынын ээсинин убактылуу сактоо кампасынын ээлеринин реестринен чыгаруу тууралуу арызы;

3) убактылуу сактоо кампасынын ээлеринин реестрине киргизилген юридикалык жактын жоюлушу;

4) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленгенден башка учурларда, убактылуу сактоо кампасынын ээлеринин реестрине киргизилген юридикалык жактын кайра түзүлүүсү.

2. Убактылуу сактоо кампасынын ээлеринин реестрине киргизилген убактылуу сактоо кампасынын ээсин чыгаруунун башка негиздери мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгилениши мүмкүн.

414-берене. Убактылуу сактоо кампасынын ээсинин милдеттери

Убактылуу сактоо кампасынын ээси төмөнкүлөргө милдеттүү:

убактылуу сактоо кампаларынын ээлерин убактылуу сактоо кампаларынын ээлеринин реестрине киргизүүнүн ушул Кодекстин 412-беренесинин экинчи жана үчүнчү абзацтарында, ошондой эле ушул Кодекстин 412-беренесинин бешинчи абзацына ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген шарттарын сактоого;

товарларды сактоого жана убактылуу сактоо кампаларында операцияларды жүргүзүүнүн ушул Кодексте белгиленген шарттарын сактоого жана талаптарын аткарууга;

убактылуу сактоо кампасындагы товарлардын сакталышын камсыз кылууга;

бажы контролун жүргүзүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга;

убактылуу сактоо кампасындагы товарлардын эсебин алууга жана мындай товарлар жөнүндө бажы органдарына, анын ичинде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык маалыматтык технологияларды пайдалануу менен отчетторду берүүгө;

убактылуу сактоо кампасына убактылуу сактоо кампасынын кызматкерлери болуп эсептелбеген чоочун адамдарды же убактылуу сактоо кампасындагы товарларга бажы органдарынын уруксатысыз ыйгарым укуктары болбогондорду киргизбөөгө;

убактылуу сактоо кампаларында жаткан товарларга бажы органдарынын кызмат адамдарынын жеткиликтүүлүгүнө карата бажы органдарынын талаптарын аткарууга;

убактылуу сактоо кампасынын иштеп турушун токтоткон шартта, мындай чечим кабыл алган күндөн кийинки 3 жумушчу күндүн ичинде мындай чечим тууралуу убактылуу сактоо кампасына товарларын койгон жактарга билдирүүгө;

ушул Кодекстин 103-беренесине ылайык бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти бажы органы тарабынан 55-берененин 3-пунктуна, 73-берененин 3-пунктуна жана 270-берененин 4-пунктуна ылайык бажы органы тарабынан жөнөтүлгөн билдирмеде көрсөтүлгөн мөөнөттүн акыркы күнүнөн кечиктирбестен аткарууга;

аны убактылуу сактоо кампаларынын ээлеринин реестрине киргизген бажы органын аны убактылуу сактоо кампа ээлеринин реестрине кошууда билдирилген маалыматтардын өзгөргөнү жөнүндө маалымдоого жана мындай өзгөрүүлөрдү бышыктоочу документтерди мындай өзгөрүүлөр болгондон тартып, же мындай өзгөрүүлөр жөнүндө аларга белгилүү болгон күндөн тартып 5 жумушчу күндүн ичинде маалымдоого;

ушул Кодекс менен белгиленген жана (же) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу мыйзамдары менен белгиленген башка милдеттерди сактоого.

Бажы кампасынын ээси

415-берене. Бажы кампасынын ээсинин ишмердиги

1. Бажы кампасынын ээси бажы кампасына бажылык жол-жоболорго жайгаштырылган товарлардын же ушул Кодексте белгиленген учурларда жана шарттарда башка товарлардын сакталышын жүзөгө ашырат.

2. Бажы кампасынын ээсинин декларанттар менен же башка кызыкдар жактар менен мамилелери келишимдик негизде түзүлөт.

416-берене. Бажы кампалары жана алардын типтери

1. Бажы кампасына бажылык жол-жобого жайгаштырылган товарларды сактоого арналган атайын аныкталган жана ыңгайлаштырылган курулмалар, жайлар (жайлардын бөлүктөрү) жана (же) ачык аянттар бажы кампасы болуп саналат.

Эгерде мүчө мамлекеттин мыйзамы менен аныкталса, бажы кампасында экспортко бажы жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товарларын, мындай мыйзамдар менен белгиленген учурларда жана тартипте башка товарларды сактоого жол берилет.

2. Бажы кампасы мүчө мамлекеттин жагын бажы кампаларынын ээлеринин реестрине киргизген күндөн кийинки күндөн тартып уюшулган болуп саналат.

3. Бажы кампасынын иштеп турушу бажы кампасынын ээсин бажы кампаларынын ээлеринин реестринен чыгарылган күндөн кийинки күндөн тартып токтотулат.

4. Бажы кампалары ачык же жабык типте болушу мүмкүн. Бажы кампалары, эгерде алар ар кандай товарларды сактоого жана товарга карата ыйгарым укуктарга ээ болгон ар кандай жактар тарабынан пайдаланууга жеткиликтүү болсо, бажы кампалары ачык типтеги кампалар болуп саналат.

Бажы кампалары, эгерде алар ушул бажы кампасынын ээсинин гана товарларын сактоого арналган болсо, бажы кампалары жабык типтеги кампалар болуп саналат.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан аларды жабык типтеги бажы кампасында сактоого жол коюлган товарлардын айрым категориялары аныкталышы мүмкүн.

5. Бажы кампасы үчүн пайдаланууга арналган же пайдаланылып жаткан курулмалардын, жайлардын (жайлардын бөлүктөрүнүн) жана (же) ачык аянттардын жайгашуусуна жана ылайыкталышына талаптар, ошондой эле аларды уюштуруунун жана иштеп турушунун тартиби мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

417-берене. Бажы кампаларынын ээлеринин реестрине киргизүүнүн шарттары

Бажы кампасынын ээси катары ишмердикти жүзөгө ашырууга талапкер болгон юридикалык жакты бажы кампаларынын ээлеринин реестрине киргизүүнүн шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

менчигинде, чарба жүргүзүүсүндө, ыкчам башкаруусунда же ижарада ушул Кодекстин 416-беренесинин 5-пунктунда аныкталган талаптарга жооп берүүчү бажы кампасы катары пайдалануу үчүн багытталган курулмалардын, жайлардын (жайлардын бөлүктөрүнүн) жана (же) ачык аянттардын болушу. Эгерде курулмалар, жайлар (жайлардын бөлүктөрү) жана (же) ачык аянттар ижарада болсо, анда бажы кампаларынын ээлеринин реестрине киргизүү үчүн арыз берген күнгө карата мындай курулмалар, жайлар (жайлардын бөлүктөрү) жана (же) ачык аянттар боюнча ижара келишими 1 жылдан кем эмес мөөнөткө түзүлгөн болууга тийиш.

бажы кампаларынын ээлеринин реестрине ачык типтеги бажы кампасынын ээси катары киргизүү үчүн талапкерленип жаткан юридикалык жактар үчүн – ал сактоодо турган башка жактардын товарларына келтирилген зыяндан же башка жактар менен сактоо келишиминин башка шарттарын бузуудан улам келип чыгуучу бажы кампасынын ээсинин жарандык жоопкерчилик тобокелдигин мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталган камсыз кылуу суммасына камсыздандырган келишимдин болушу;

бажы органына кайрылган күнгө карата бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарды жана пайыздарды төлөө боюнча белгиленген мөөнөттө аткарылбаган милдеттеринин жоктугу;

башка талаптарга шайкештиги жана алар мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген башка шарттардын сакталышы.

418-берене. Бажы кампаларынын ээлеринин реестринен чыгаруу үчүн негиздер

1. Бажы кампасынын ээсин бажы кампаларынын ээлеринин реестринен чыгаруу үчүн төмөнкүлөр негиз болуп саналат:

1) бажы кампасынын ээсинин ушул Кодекстин 419-беренесинин сегизинчи жана онунчу абзацтарында каралган милдеттерин аткарбоосу;

2) бажы кампасынын ээсинин аны бажы кампаларынын ээлеринин реестринен чыгаруу жөнүндө арызы;

3) бажы кампаларынын ээлеринин реестрине киргизилген юридикалык жактын жоюлушу;

4) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленгенден башка учурларда, бажы кампаларынын ээлеринин реестрине киргизилген юридикалык жактын кайра түзүлүшү.

2. Бажы кампасынын ээсин эркин кампа ээлеринин реестринен чыгаруунун башка негиздери мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленеши мүмкүн.

419-берене. Бажы кампасынын ээсинин милдеттери

Бажы кампасынын ээси төмөнкүлөргө милдеттүү:

ушул Кодекстин 417-беренесинин экинчи жана үчүнчү абзацтарында белгиленген бажы кампаларынын ээлеринин реестрине киргизүү шарттарын сактоого;

ушул Кодекстин 156-беренесинин 2-пунктунда белгиленген бажы кампасынын бажы жол-жобосуна ылайык товарларды пайдалануунун шарттарын, товарлардын бажы кампасында турган бөлүгүндө жана бажы кампасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарлар менен операцияларды жүргүзүү бөлүгүндө сактоого;

бажы кампасындагы товарлардын сакталышын камсыз кылууга;

бажы контролун жүргүзүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга;

бажы кампасындагы товарлардын эсебин алууга жана мындай товарлар жөнүндө бажы органдарына, анын ичинде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык маалыматтык технологияларды пайдалануу менен отчетторду берүүгө;

бажы кампасына бажы органдарынын уруксатысыз бажы кампасынын кызматкерлери болуп саналбаган чоочун адамдарды же бажы кампасындагы товарларга ыйгарым укуктары болбогондорду киргизбөөгө;

бажы кампаларында сакталып жаткан товарларга бажы органдарынын кызмат адамдарынын жеткиликтүүлүгүнө карата бажы органдарынын талаптарын аткарууга;

бажы кампасынын иштеп турушун токтоткон шартта, мындай чечим кабыл алган күндөн кийинки 3 жумушчу күндүн ичинде мындай чечим тууралуу бажы кампасына товарларын койгон жактарга билдирүүгө;

ушул Кодекстин 162-беренесине ылайык бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти бажы органы тарабынан 55-берененин 3-пунктуна, 73-берененин 3-пунктуна ылайык бажы органы тарабынан жөнөтүлгөн билдирмеде көрсөтүлгөн мөөнөттүн акыркы күнүнөн кечиктирбестен аткарууга;

аны бажы кампаларынын ээлеринин реестрине киргизген бажы органын аны бажы кампаларынын ээлеринин реестрине кошууда билдирилген маалыматтардын өзгөргөнү жөнүндө маалымдоого жана мындай өзгөрүүлөрдү бышыктоочу документтерди мындай өзгөрүүлөр болгондон тартып, же мындай өзгөрүүлөр жөнүндө аларга белгилүү болгон күндөн тартып 5 жумушчу күндүн ичинде маалымдоого;

ушул Кодекс менен белгиленген жана (же) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу мыйзамдары менен белгиленген башка милдеттерди сактоого.

Эркин кампанын ээси

420-берене. Эркин кампанын ээсинин ишмердиги

1. Эркин кампанын ээси ушул Кодекске ылайык эркин кампада товарларды жайгаштырууну жана эркин кампанын жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан пайдаланууну жүзөгө ашырат.

2. Эркин кампанын аймагында ишкердик жана башка ишмердик мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылышы мүмкүн.

3. Ушул мүчө мамлекеттин аймагында түзүлгөн эркин кампалардын аймактарында ишмердиктин айрым түрлөрүн ишке ашырууга мүчө мамлекеттин мыйзамдары менен тыюу салынышы мүмкүн.

421-берене. Эркин кампалар

1. Жайлар (жайлардын бөлүктөрү), жайлардын комплекси, ылайыкташтырылган жана жабдылган аймактар жана (же) алар кайтарууда болгон же жеке жактардын жеткиликтүүлүгү үчүн контроль режимине ээ болгон жана анын чектеринде, ушул Кодекске ылайык эркин кампанын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар, ошондой эле ушул Кодекске ылайык (мындан ары ушул главада – курулмалар, жайлар (жайлардын бөлүктөрү) жана (же) ачык аянттар) жайгаштырылышы жана пайдаланылышы мүмкүн болгон башка товарлар эркин кампалар болуп саналат.

2. Жакты мүчө мамлекеттин эркин кампа ээлеринин реестрине киргизген күндөн кийинки күн эркин кампа уюшулган күн болуп саналат.

3. Эркин кампа ээсин эркин кампа ээлеринин реестринен чыгарган күндөн кийинки күндөн тартып эркин кампанын иши токтотулат.

4. Эркин кампа катары пайдалануу үчүн арналган же эркин кампа катары пайдаланылып жаткан курулмалардын, жайлардын (жайлардын бөлүктөрүнүн) жана (же) ачык аянттардын жайгашылышына, ыңгайланышына жана жабдылышына талаптар, тосууга жана эркин кампанын аймагынын тегерегин көрмө байкоо системасы менен камсыз кылууга талаптар, ошондой эле эркин кампаларды уюштуруунун жана иштеп турушунун тартиби мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

5. Эркин кампанын аймагына контролдук-өткөрүү режимин камсыз кылуу, жактардын мындай аймакка жетүү тартибин аныктоону кошо алганда мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

422-берене. Эркин кампалардын ээлеринин реестрине киргизүүнүн шарттары

Эркин кампа ээси катары ишмердик жүргүзүүгө талапкерленип жаткан юридикалык жакты эркин кампалардын реестрине киргизүүнүн шарттары

төмөнкүлөр болуп саналат:

менчигинде, чарба жүргүзүүсүндө, ыкчам башкарууда же ижарада эркин кампа катары пайдалануу үчүн арналган жана ушул Кодекстин 421-беренесинин 4-пунктуна ылайык белгиленген талаптарга жооп берүүчү курулмалардын, жайлардын (жайлардын бөлүктөрүнүн) жана (же) ачык аянттардын болушу. Эгерде курулмалар, жайлар (жайлардын бөлүктөрү) жана (же) ачык аянттар эркин кампа ээлеринин реестрине киргизүү үчүн арыз берген күнгө карата ижарада болсо, анда мындай курулмаларга, жайларга (жайлардын бөлүктөрүнө) жана (же) аянттарга карата, эгер мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында башкалары каралбаган болсо, 3 жылдан кем эмес мөөнөткө келишим түзүлгөн болууга тийиш;

бажы органына кайрылган күнгө карата бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарды жана пайыздарды төлөө боюнча белгиленген мөөнөттө аткарылбаган милдеттеринин жоктугу;

бажы операцияларын жүргүзүүдө бажы органдарына берилген маалыматтарды чарбалык операцияларды жүргүзүү жөнүндө маалыматтар менен салыштырууга шарт түзүүчү мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталуучу талаптарга ылайык товарлардын эсебин жүргүзүү тутумунун болушу;

башка талаптарга шайкештиги жана алар мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген башка шарттардын сакталышы.

423-берене. Эркин кампалардын ээлеринин реестринен чыгаруу үчүн негиздер

1. Эркин кампанын ээсин эркин кампалардын ээлеринин реестринен чыгаруу үчүн төмөнкүлөр негиз болуп саналат:

1) эркин кампанын ээсинин ушул Кодекстин 424-беренесинин экинчи-тогузунчу абзацтарында каралган милдеттерди аткарбаганы;

2) эркин кампанын ээсинин аны эркин кампалардын ээлеринин реестринен чыгаруу тууралуу арызы;

3) эркин кампалардын ээлеринин реестрине киргизилген юридикалык жактын жоюлушу;

4) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленгенден башка учурларда, эркин кампалардын ээлеринин реестрине киргизилген юридикалык жактын кайра түзүлүшү.

2. Эркин кампанын ээсин эркин кампа ээлеринин реестринен чыгаруунун башка негиздери мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгилениши мүмкүн.

424- берене. Эркин кампанын ээсинин милдеттери

Эркин кампанын ээси төмөнкүлөргө милдеттүү:

ушул Кодекстин 422-беренесинин экинчи жана төртүнчү абзацтарында, ошондой эле, ушул Кодекстин 422-беренесинин бешинчи абзацына ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген эркин кампалардын ээлеринин реестрине киргизүүнүн шарттарын сактоого;

эркин кампа иштеп турган убагында ушул Кодекстин 421-беренесинин 4-пунктуна ылайык белгиленген эркин кампанын талаптарына ылайыктуулугун камсыз кылууга;

товарларды эркин кампанын бажылык жол-жоболоруна ылайык пайдалануунун шарттарын сактоого;

бажы контролун жүргүзүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга;

эркин кампанын бажы жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын эсебин жүргүзүү жана бажы органдарына мындай товарлар, алар менен жүргүзүлгөн операциялар, ошондой эле эркин кампанын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлар жөнүндө отчетторду, анын ичинде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык маалыматтык тутумдарды колдонуу менен берүүгө;

эркин кампага эркин кампанын кызматкерлери болуп саналбаган, чоочун адамдарды же эркин кампадагы товарларга бажы органдарынын уруксатысыз ыйгарым укуктары болбогондорду киргизбөөгө;

эркин кампаларда жаткан товарларга бажы органдарынын кызмат адамдарынын жеткиликтүүлүгүнө карата бажы органдарынын талаптарын аткарууга;

ушул Кодекстин 216-беренесине ылайык бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды ушул Кодекстин 55-беренесинин 3-пунктуна, 73-берененин 3-пунктуна ылайык бажы органы тарабынан жөнөтүлгөн билдирмеде көрсөтүлгөн мөөнөттүн акыркы күнүнөн кечиктирбестен төлөө боюнча милдеттерин аткарууга;

аны эркин кампалардын ээлеринин реестрине киргизген бажы органына эркин кампа ээлеринин реестрине киргизүүдө билдирилген маалыматтардын өзгөрүүлөрү тууралуу маалымдоого, андай өзгөрүүлөрдү бышыктоочу документтерди мындай маалыматтар өзгөргөн күндөн тартып, же алардагы өзгөрүүлөр болгондугу жөнүндө белгилүү болгон күндөн тартып 5 жумушчу күндүн ичинде маалымдоого;

ушул Кодекс жана (же) бажылык жөнгө салуу боюнча мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген башка милдеттерди сактоого.

60-глава

Алымсыз соода дүкөнүнүн ээси

425-берене. Алымсыз соода дүкөнүнүн ээсинин ишмердиги

Алымсыз соода дүкөнүнүн ээси алымсыз сооданын бажылык жол-

жоболоруна жайгаштырылган товарларды алымсыз соода дүкөнүндө сактоону жана ушул Кодекстин 243-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн жактарга сатууну жүзөгө ашырат.

426-берене. Алымсыз соода дүкөндөрү

1. Соода залдарынан жана кампалардан, ошондой эле көмөкчү жайлардан (бар болсо) турган атайын аныкталган жана ыңгайланышкан курулмалар жана (же) жайлар (жайлардын бөлүктөрү) алымсыз соода дүкөнү болуп саналат.

2. Жакты мүчө мамлекеттин алымсыз соода дүкөндөрүнүн ээлеринин реестрине киргизген күндөн кийинки күн алымсыз соода дүкөнү уюшулган күн болуп саналат.

3. Алымсыз соода дүкөнү ишмердигин алымсыз соода дүкөнүнүн ээсин алымсыз соода дүкөндөрүнүн ээлеринин реестринен чыгарган күндөн кийинки күнү токтотот.

4. Алымсыз соода дүкөнүнүн жайгашылышына, ыңгайланышына жана жабдылышына, анын ичинде көрмө байкоо системасы менен жабдуунун талаптары, ошондой эле алымсыз соода дүкөндөрүндө товарларды сатуунун эрежелери мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

427-берене. Алымсыз соода дүкөн ээлеринин реестрине киргизүүнүн шарттары

Бажы иши чөйрөсүндө ишмердигин жүзөгө ашырууга талаптанган юридикалык жакты алымсыз соода дүкөндөрүнүн ээлеринин реестрине киргизүүнүн шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

менчигинде, чарба жүргүзүүсүндө, ыкчам башкарууда же ижарада алымсыз соода дүкөнү катары пайдалануу үчүн арналган жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталган талаптарга жооп берүүчү курулмалардын жана (же) жайлардын (жайлардын бөлүктөрүнүн) жана (же) ачык аянттардын болуусу. Эгерде курулмалар жана (же) жайлар (жайлардын бөлүктөрү) алымсыз соода дүкөндөрүнүн ээлеринин реестрине киргизүү үчүн арыз берген күнгө карата ижарада болсо, анда мындай курулмаларга жана (же) жайларга (жайлардын бөлүктөрүнө) карата 6 айдан кем эмес мөөнөткө келишим түзүлгөн болууга тийиш;

эгерде аларды алуу милдети мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен каралган болсо, каттоо же уруксат документтеринин болуусу;

бажы органына кайрылган күнгө карата бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарды жана пайыздарды төлөө боюнча белгиленген мөөнөттө аткарылбаган милдеттеринин жоктугу;

башка талаптарга шайкештиги жана алар мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген башка шарттарды сактоосу.

428-берене. Алымсыз соода дүкөндөрүнүн ээлерин реестрден чыгаруу үчүн негиздер

1. Алымсыз соода дүкөнүнүн ээсин алымсыз соода дүкөндөрүнүн ээлеринин реестринен чыгарууга төмөнкүлөр негиз болуп саналат:

1) алымсыз соода дүкөнүнүн ээсинин ушул Кодекстин 429-беренесинин экинчи-жетинчи абзацтарында каралган милдеттерди аткарбоосу;

2) алымсыз соода дүкөнүнүн ээсинин аны алымсыз соода дүкөндөрүнүн ээлеринин реестринен чыгаруу жөнүндө арызы;

3) алымсыз соода дүкөндөрүнүн ээлеринин реестрине киргизилген юридикалык жактын жоюлушу;

4) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленгендерден башка учурларда, алымсыз соода дүкөндөрүнүн ээлеринин реестрине киргизилген юридикалык жактын кайра түзүлүүсү.

2. Алымсыз соода дүкөнүнүн ээсин алымсыз соода дүкөндөрүнүн ээлеринин реестринен чыгаруунун башка негиздери мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгилениши мүмкүн.

429-берене. Алымсыз соода дүкөнүнүн ээсинин милдеттери

Алымсыз соода дүкөнүнүн ээси төмөнкүлөргө милдеттүү:

ушул Кодекстин 427-беренесинин экинчи жана үчүнчү абзацтарында, ошондой эле ушул Кодекстин 427-беренесинин бешинчи абзацына ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген алымсыз соода дүкөндөрүнүн ээлеринин реестрине киргизүүнүн шарттарын сактоого;

ушул Кодекстин 244-беренесинин 3-пункту менен белгиленген алымсыз сооданын бажылык жол-жобосуна ылайык товарларды пайдалануунун шарттарын сактоого;

алымсыз сооданын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган жана алымсыз соода дүкөнүндө сатылбаган товарлардын сакталышын камсыз кылууга;

бажы контролун жүргүзүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга;

алымсыз соода дүкөнүнө товарлардын келип түшүүсүнүн жана алардын ушул дүкөндө сатылуусунун эсебин жүргүзүүгө, мындай товарлар жөнүндө бажы органдарына, анын ичинде мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык маалыматтык технологияларды пайдалануу менен отчетторду берүүгө;

ушул Кодекстин 247-беренесине ылайык бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды ушул Кодекстин 55-беренесинин 3-пунктуна, 73-берененин 3-пунктуна ылайык бажы органы тарабынан жөнөтүлгөн билдирмеде көрсөтүлгөн мөөнөттүн акыркы күнүнөн кечиктирбестен төлөө боюнча милдеттерин аткарууга;

аны алымсыз соода дүкөндөрүнүн ээлеринин реестрине киргизген бажы органына алымсыз соода дүкөндөрүнүн ээлеринин реестрине киргизүүдө билдирилген маалыматтардын өзгөрүүлөрү тууралуу маалымдоого, мындай өзгөрүүлөрдү бышыктоочу документтерди мындай маалыматтар өзгөргөн күндөн тартып, же алардагы өзгөрүүлөр болгондугу жөнүндө белгилүү болгондон күндөн тартып 5 жумушчу күндүн ичинде маалымдоого;

бажылык жөнгө салуу боюнча ушул Кодекс жана (же) мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен белгиленген башка милдеттерди сактоого.

61-глава

Ыйгарым укуктуу экономикалык оператор

430-берене. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператор

1. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык түзүлгөн жана ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине ушул главада белгиленген тартипте жана шарттарды сактоо менен киргизилген юридикалык жак ыйгарым укуктуу экономикалык оператор болуп саналат.

2. Юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүдө ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизилгендиги тууралуу күбөлүк берилет.

3. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизилгендиги тууралуу күбөлүк күчүнө кирген датадан тартып ыйгарым укуктуу экономикалык оператор тобокелдиктин төмөнкү категориясына кирет.

4. Юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүнүн жана аны реестрден чыгаруунун тартиби, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө күбөлүктү берүүнүн, токтото туруунун жана күбөлүктүн колдонулушун калыбына келтирүүнүн тартиби ушул Кодекс менен, ал эми ушул Кодекс менен жөнгө салынбаган бөлүгүндө мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен аныкталат.

5. Юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү, аны ушундай реестрден чыгаруу, ошондой эле ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө күбөлүктүн аракетин токтото туруу жана кайра калыбына келтирүү анын мыйзамдарына ылайык ушундай жак түзүлгөн мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан жүзөгө ашырылат.

6. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине кирүүгө талаптанган юридикалык жактын мындай реестрге кирүүсүнүн шарттарын сактоосун текшерүүдө, ошондой эле ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун аны ушундай реестрге кирүүсүнүн шарттарын сактоосун контролдоодо ушул Кодекстин VI бөлүгүндө каралган бажы контролун жүргүзүүнү камсыз кылуучу бажы контролунун формалары жана чаралары колдонулушу мүмкүн.

7. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператор ушул Кодекстин 437-беренесинде каралган Бирликтин бажы аймагындагы атайын жөнөкөйлөтүүлөр менен ушул Кодекстин жоболорун эске алуу менен пайдаланууга укуктуу.

8. Бирликтин үчүнчү тараптар менен эл аралык келишимдерине ылайык ушул Кодекстин 437-беренесинде каралган айрым атайын жөнөкөйлөтүүлөр Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттердин ыйгарым укуктуу экономикалык операторлоруна өз ара негизде берилиши мүмкүн.

9. Бирликтин үчүнчү тараптар менен эл аралык келишимдерине ылайык ушул Бирликтин мүчөсү болуп саналбаган мамлекеттердин ыйгарым укуктуу экономикалык операторлоруна өз ара негизде берилиши мүмкүн. Мында ушундай атайын жөнөкөйлөтүүлөр мындай эл аралык келишимдин тарабы болуп эсептелген мүчө мамлекеттин аймагында гана колдонулушу мүмкүн.

431-берене. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестри

1. Бажы органдары ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрин Комиссия тарабынан аныкталган форма боюнча жүргүзүшөт, аны Интернет желесиндеги өзүлөрүнүн расмий сайттарына жайгаштырышат жана аны айына бир жолудан кем эмес жаңыланып туруусун камсыз кылышат.

2. Алар бажы органдары тарабынан жүргүзүлүүчү ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринин негизинде Комиссия ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун жалпы реестрин түзөт, аны Интернет желесиндеги Бирликтин расмий сайтына жайгаштырат жана аны айына бир жолудан кем эмес жаңыланып туруусун камсыз кылышат.

Ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун жалпы реестринин формасы, аны түзүүнүн жана жүргүзүүнүн тартиби, ошондой эле алар бажы органдары тарабынан жүргүзүлүүчү ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринде камтылган маалыматтарды берүүнүн техникалык шарттары Комиссия тарабынан аныкталат.

432-берене. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө күбөлүк жана анын типтери

1. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө күбөлүк (мындан ары ушул главада – күбөлүк) үч типте болушу мүмкүн.

2. Биринчи типтеги күбөлүк ыйгарым укуктуу экономикалык операторго ушул Кодекстин 437-беренесинин 2-пунктунда каралган атайын жөнөкөйлөтүүлөр менен пайдаланууга укук берет.

3. Экинчи типтеги күбөлүк ыйгарым укуктуу экономикалык операторго ушул Кодекстин 437-беренесинин 3-пунктунда каралган атайын жөнөкөйлөтүүлөр менен пайдаланууга укук берет.

4. Үчүнчү типтеги күбөлүк ыйгарым укуктуу экономикалык операторго ушул Кодекстин 437-беренесинин 4-пунктунда каралган атайын жөнөкөйлөтүүлөр менен пайдаланууга укук берет.

5. Күбөлүктүн формасы жана аны толтуруунун тартиби Комиссия тарабынан аныкталат.

6. Күбөлүк юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизген күндөн тартып 10 календардык күн өткөндөн кийин күчүнө кирет жана анын колдонулушунун мөөнөтү чектелбейт.

7. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператор күбөлүк күчүнө кирген күндөн тартып ушул Кодекстин 437-беренесинде каралган атайын жөнөкөйлөтүүлөр менен пайдаланууга укуктуу.

8. Мүчө мамлекеттин күбөлүк берген бажы органы юридикалык жакты ыйгарым укуктуу операторлордун реестрине киргизген күндөн тартып 5 календардык күндөн кечиктирбестен мындай жакка жана ушул мүчө мамлекеттин бажы органдарына, ошондой эле башка мүчө мамлекеттердин бажы органдарына ушул Кодекстин 368-беренесине ылайык юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизген дата жөнүндө жана күбөлүктүн күчүнө кирген датасы жөнүндө маалыматты жеткирет.

433-берене. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторлорду реестрге киргизүүнүн шарттары

1. Юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине биринчи типтеги күбөлүк берүү менен киргизүүнүн шарттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) Ушул юридикалык жак тарабынан тышкы экономикалык ишмердикти, бажы иши чөйрөсүндөгү ишмердикте бажы өкүлү катары, убактылуу сактоо кампа ээси, бажы кампасынын ээси катары 3 жылдан кем эмес же бажы ташып жеткирүүчүсү катары бажы органы тарабынан ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө арызды каттаганга чейин (мындан ары ушул бөлүмдө – арыз) 2 жылдан кем эмес ишмердүүлүк жүргүзсө:

товарларды ташуу боюнча кызмат көрсөтүү ишмердигинен тышкары тышкы экономикалык ишмердикти жүзөгө ашыруучу жактар тарабынан ар бир жыл үчүн товарларга бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген санда декларация берилген, бирок 10 даанадан кем эмес декларация тапшырса, же Бирликтин бажы чек арасынан өткөрүлгөн товарлардын суммалык наркы ар бир жыл үчүн бажылык жөнгө салуу жөнүндө мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында аныкталган чоңдукта, бирок бажы органы арызды каттаган күндөгү валюталардын колдонуудагы курсу боюнча 500 миң еврого эквиваленттүү суммадан кем эмес болсо;

товарларды ташуу менен кызмат көрсөтүү боюнча тышкы экономикалык ишмердикти жүзөгө ашыруучу жактар тарабынан ар бир жыл үчүн 250дөн кем эмес транзиттик декларация берилсе;

бажы иши чөйрөсүндө убактылуу сактоо кампасынын, бажы кампасынын ээси катары ишмердигин жүргүзгөн жактар тарабынан ар бир жыл үчүн товарларды сактоо иши мүчө-мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндөгү мыйзамдары менен белгиленген чоңдукту түзүүчү көлөмдө жүзөгө ашырылса, анын суммалык наркы бажы органы тарабынан арызды каттоо күнүндө валюталардын колдонуудагы курсу боюнча 500 миң еврого эквиваленттүү суммадан кем эмес болсо;

бажы иши чөйрөсүндө ишмердигин бажы ташуучусу катары жүзөгө ашырган жактар тарабынан ар бир жыл үчүн 250дөн кем эмес транзиттик декларация берилсе;

2) ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун ушул Кодекстин 436-беренесине ылайык милдеттерин аткарууну камсыз кылса;

3) бажы органдары тарабынан арызды каттоо күнүндө бардык мүчө мамлекеттерде бажылык төлөмдөрдү, атайын, демпингге каршы компенсациялык алымдарды, туумдарды, пайыздарды төлөө боюнча белгиленген мөөнөттөрдө аткарылбаган милдеттердин жоктугу;

4) бул юридикалык жак анда катталган мүчө мамлекетте бажы органы тарабынан арызды каттаган күнгө карата мүчө мамлекеттердин салыктар жана жыйымдар жөнүндө мыйзамдарына (салык мыйзамдарына) ылайык карыздын (алынбай калган салык) жокугу;

5) ушул юридикалык жак тарабынан каттоо үчүн бажы органына арыз берилген күнгө чейин 1 жыл аралыгында бардык мүчө мамлекеттерде административдик укук бузуу боюнча административдик жоопкерчиликке кириптер болгон, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор реестрине кошуудан баш тартууга негиз боло турган мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталган укук бузуулар үчүн жоопкерчиликке тартуу фактыларынын жоктугу;

6) ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор реестрине катталууга талапкер болгон ушул юридикалык жактын акционерлери болгон мүчө мамлекеттердин жеке жактарынын, акциялардын 10 жана андан көп үлүшүнө ээ юридикалык жактардын уюштуруучулары (катышуучулар), жетекчилери,

башкы бухгалтерлери тарабынан баардык мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталган тартипте жасаган кылмышы же кылмыштык укук бузуулар үчүн кылмыш жоопкерчилигине кириптер болгондугу, ошондой эле бажы жана башка мамлекеттик органдарынын өндүрүштүк кароосуна жаткан жоопкерчиликке тартылгандыгы боюнча ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор реестрине кошуудан баш тартууга негиз боло турган фактылар жоктугу;

7) бажы операцияларын жүргүзүүдө бажы органдарына берилген маалыматтарды чарбалык операцияларды жүргүзүү жөнүндө маалыматтар менен салыштырууга жана мындай маалыматтарга бажы органдарынын жетүүсүн (анын ичинде-алынып салынган) камсыздоого шарт түзүүчү мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген талаптарга жооп берүүчү товарлардын эсебин алуу тутумунун болушу. Комиссия товарлардын эсебин алуу тутумуна типтүү талаптарды аныктоого укуктуу.

2. Мүчө мамлекеттердин административдик жана кылмыш-жаза мыйзамдарындагы ушул берененин 1-пунктунун 5-6-пункттарында көрсөтүлгөн административдик укук бузуулар жана кылмыштар же кылмыш-жаза укук бузуулары үчүн административдик жана кылмыш-жаза жоопкерчилигин караган беренелер жөнүндө маалыматтар курамдарын көрсөтүү менен жана мындай административдик укук бузуулардын жана кылмыштардын же кылмыш-жаза укук бузууларынын санкцияларын көрсөтүү менен бажы органдары тарабынан Комиссияга мындай беренелердин жалпы тизмегин түзүү үчүн жана аларды Интернет желесиндеги Бирликтин расмий сайтына жайгаштыруу үчүн жөнөтүлөт.

Көрсөтүлгөн беренелердин жалпы тизмегинин форматы, анын түзүлүүсүнүн тартиби, жүргүзүү жана андан маалыматтарды пайдалануу, ошондой эле беренелер жөнүндө берилүүчү маалыматтардын түзүмү жана форматы Комиссия тарабынан аныкталат.

3. Юридикалык жакты ыйгарым укуктуу операторлордун реестринде экинчи типтеги күбөлүктү берүү менен киргизүүнүн шарттары:

1) ушул берененин 1-пунктунун 1, 3 – 7-пунктчаларында көрсөтүлгөн шарттар;

2) бул юридикалык жактын финансылык туруктуулугунун, ушул берененин 7-пунктунда аныкталган маанисине ылайыктуулугу;

3) товарларды убактылуу сактоо үчүн: менчигинде, чарба жүргүзүүсүндө, ыкчам башкаруусунда же ижарада курулмалардын, жайлардын (жайлардын бөлүктөрүнүн) жана (же) ачык аянттардын болушу. Эгер курулмалар, жайлар (жайлардын бөлүктөрү) жана (же) ачык аянттар ижарада болсо, анда мындай курулмаларга, жайларга (жайлардын бөлүктөрүнө) жана (же) ачык аянттарга ижара келишими 1 жылдан кем эмес мөөнөткө түзүлгөн болууга тийиш;

4) алардын аймагында товарларды убактылуу сактоо жүргүзүлүүчү, бажы транзитинин бажылык жол-жобосу курулмаларга, жайларга

(жайлардын бөлүктөрүнө) жана (же) ачык аянттарга (ачык аянттардын бөлүктөрүнө) Комиссия тарабынан аныкталган талаптардын сакталышы, бажы транзитинин бажылык жол-жобосунун колдонулушунун аякташы жана (же) ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине кирүүгө талаптанып жаткан юридикалык жактын транспорттук каражаттарына жана кызматкерлерине бажылык контроль жүргүзүлүүдө.

4. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгилениши мүмкүн, эгерде мүчө мамлекеттин товарларды өндүрүү жана (же) товарларды экспорттоо боюнча ишмердикти жүргүзүүчү юридикалык жактын финансылык туруктуулугу ушул берененин 7-пунктуна ылайык аныкталган мааниге ылайык келбесе, экинчи типтеги күбөлүк берүү менен юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүнүн шарты болуп бажы органы тарабынан арызды каттаган күнгө карата ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткаруунун камсыз кылуу берүү валюталардын колдонуудагы курсу боюнча 150 миң евродон кем эмес өлчөмдө саналат.

5. Үчүнчү типтеги күбөлүктү берүү менен юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүнүн шарты төмөнкүлөр болуп саналат:

1) арыз бажы органы тарабынан катталган күнгө чейин 2 жылдан кем эмес аралыкта юридикалык жак биринчи же экинчи типтеги күбөлүктөрдү берүү менен ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизилүүсү тийиш. Ушул Кодекстин 435-беренесинин 1-пунктунун 11 жана 12-пунктчаларында каралган негиздер боюнча күбөлүктүн аракетин токтото турулган учурларды кошпогондо, көрсөтүлгөн мөөнөткө анын ичинде күбөлүктүн мөөнөтү ушул Кодекстин 435-беренесинин 1-пунктуна ылайык токтото турулган убакыт кирбейт;

2) ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн шарттар.

6. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүнүн кошумча шарттары белгилениши мүмкүн.

7. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине кирүүгө талаптанып жаткан юридикалык жактын финансылык туруктуулугун аныктоонун тартиби жана ушул реестрге киргизүү үчүн зарыл болгон финансылык туруктуулугун мүнөздөөчү маанилер Комиссия тарабынан жана Комиссия тарабынан каралган учурларда мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен аныкталат.

434-берене. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторлорду реестрге киргизүү тартиби

1. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү үчүн юридикалык жак (мындан ары ушул беренде – арыз ээси) анын мыйзамдарына ылайык түзүлгөн мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу

бажы органына арыз берет.

Көрсөтүлгөн арыздын формасы, аны толтуруунун тартиби жана анда билдирилген маалыматтарды бышыктоочу документтердин тизмеги Комиссия тарабынан аныкталат.

2. Арызга анда билдирилген маалыматтарды бышыктоочу документтер тиркелет.

Арыз эгерде мындай документтер тууралуу маалыматтар жана (же) алардын маалыматы бажы органдары тарабынан колдонулуучу маалыматтык тутумдардан алынышы мүмкүн болсо, ошондой эле маалыматтык өз ара аракеттенүүнүн алкактарында мүчө мамлекеттердин мамлекеттик органдарынын (уюмдарынын) маалыматтык тутумдарынан алууга мүмкүн болсо бажы органына жеберилүүсү мүмкүн эмес.

3. Арыз ээси биринчи жана экинчи типтеги күбөлүктү алуу менен ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү үчүн бир арыз берүүгө укуктуу.

4. Бажы органы арызды каттаган күндөн тартып 5 жумушчу күндүн ичинде арызды кароо тууралуу же арызды кароодон баш тартуу тууралуу чечим кабыл алат.

Арызды кароодон баш тартуу үчүн негиздер болгон шартта бажы органы бул тууралуу арыз ээсине маалымдайт.

5. Бажы органы арызды кароодон төмөнкү учурларда баш тартат:

1) арыз белгиленген формага ылайык эмес толтурулган же арыздын электрондук документ түрүндөгү түзүмү же форматы ушундай арыздын белгиленген түзүмүнө жана форматына ылайык келбегенде;

2) арызда көрсөтүлүүгө тийиш болгон маалыматтар арызда толук көрсөтүлбөгөндө;

3) арыз юридикалык жакты ушул Кодекстин 435-беренесинин 8-пунктунун 4-7-пунктчаларында каралган негиздер боюнча ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринен чыгарылган күндөн тартып бир жыл өткөнгө чейин берилгенде;

6. Арызды кароонун мөөнөтү мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен аныкталат жана аны каттаган күндөн тартып 120 календардык күндөн ашууга мүмкүн эмес.

7. Эгер арызды берүү учурунда арызды кароодон баш тартуу үчүн негиздер жок болсо, ал эми көрсөтүлгөн маалыматтар арыз ээси тарабынан документ менен бышыкталбаса, ушул берененин 2-пунктунун 2-абзацында каралгандардан башка учурларда бажы органы арызды каттаган күндөн тартып 5 жумушчу күндүн ичинде арыз ээсине ушундай документтерди бир айдын ичинде берүүнүн зарылдыгы жөнүндө маалымдайт.

8. Арызды кароо мөөнөтүнүн агымы ушул берененин 7-пунктуна ылайык суратылган документтерди берген күнгө чейин, же аларды берүүнүн мөөнөтү аяктаганга чейин токтото турулат.

9. Арыз ээси тарабынан ушул берененин 7-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттүн ичинде документтер берилбесе, бажы органы арызды кароодон

баш тартуу жөнүндө чечим кабыл алат.

10. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине кирүү үчүн талаптанып жаткан юридикалык жак тарабынан ушундай реестрге киргизүүнүн ушул Кодекстин 433-беренесинин 1-пунктунун 3, 5 жана 6-пунктчаларында каралган шарттарын сакташын текшерүү максатында Бажы органы тарабынан ушул Кодекстин 371-беренесине ылайык документтердин жана (же) маалыматтардын көчүрмөлөрүн берүү жөнүндө суроо-талабы бажы органы тарабынан арызды каттаган күндөн тартып 5 жумушчу күндүн ичинде жөнөтүлөт.

Ушул Кодекстин 371-беренесинде каралган мөөнөттүн ичинде ушул Кодекстин 433-беренесинин, 1-пунктунун 3, 5 жана 6-пунктчаларында көрсөтүлгөн шарттардын сакталбаганы жөнүндө маалыматтарды камтыбаган жооп алынса, же мындай жооп алынбаса аларга суроо-талап жөнөтүлгөн бажы органы тарабынан сакталган мүчө мамлекетте ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүнүн мындай шарттары сакталган болуп саналат.

11. Биринчи же экинчи типтеги күбөлүктү берүү менен ыйгарым укуктуу операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө арызды кароонун жыйынтыгында, эгерде мындай реестрге киргизүүнүн шарты болуп ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылуу болсо, бажы органы жакты ушул Кодекстин 433-беренесинин 1-пунктунун 1, 3 – 7-пунктчаларында же 3-пунктунун 1–3 жана 4-пунктчаларында белгиленген шарттарды сактоосу жөнүндө билдирет, же мындай реестрге киргизүүдөн баш тартуу жөнүндө чечим кабыл алат.

12. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткаруусун камсыз кылууну бышыктоочу документтер бажы органы тарабынан көрсөтүлгөн билдирме жөнөтүлгөн күндөн тартып 2 айдан кеч эмес мөөнөттө берилет.

Мында бажы органы тарабынан көрсөтүлгөн билдирмени жөнөткөн күндөн тартып ыйгарым укуктуу экономикалык оператор тарабынан милдеттерин аткаруусун камсыз кылууну бышыктоочу документтерди берүү мөөнөтүнө арызды кароо мөөнөтү токтотула турат.

13. Бажы органы ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылганын бышыктоочу документтер тиешелүү түрдө берилген күндөн тартып 10 календардык күндөн кеч эмес арыз ээсин ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө чечим кабыл алат.

14. Эгерде ушул берененин 12-пунктунун 1-абзацында көрсөтүлгөн мөөнөт аяктаганга чейин ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылганын бышыктоочу документтер берилбесе, же берилген документтер ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарганы тиешелүү түрдө бышыкталбаса, бажы органы көрсөтүлгөн мөөнөт аяктагандан тартып 10 календардык күн өткөндөн кеч эмес арыз ээсин ыйгарым укуктуу экономикалык

операторлордун реестрине киргизүүдөн баш тартуу жөнүндө чечим кабыл алат.

15. Экинчи типтеги күбөлүктү берүү менен ыйгарым укуктуу экономикалык операторлорду реестрге киргизүү жөнүндө арызды кароонун жыйынтыгында эгерде ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарганын камсыз кылуу мындай реестрге киргизүүнүн же үчүнчү типтеги күбөлүктүн шарты болуп саналбаса, бажы органы ушул берененин 6-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттөн кеч эмес ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине арыз ээсин киргизүү жөнүндө, же мындай реестрге киргизүүдөн баш тартуу жөнүндө чечим кабыл алат.

Ушул Кодекстин 433-беренесинде белгиленген шарттарды сактабаганы ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүдөн баш тартуу үчүн негиз болуп саналат.

435-берене. Күбөлүктүн аракетин токтото туруу, жаңылоо жана ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринен чыгаруу үчүн негиздер

1. Күбөлүктүн колдонулушун аракетин токтото туруу үчүн негиздер:

1) Күбөлүктүн аракетин токтото туруу жөнүндө ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун арызы;

2) Ыйгарым укуктуу экономикалык операторго карата кудуретсиздик жол-жобосун козгоосу;

3) ыйгарым укуктуу экономикалык оператор тарабынан ушул Кодекстин 442-беренесинде каралган милдеттерин аткарыбоосу;

4) эгерде мындай камсыз кылуунун болушу ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүнүн шарты болуп саналса, ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун ушул Кодекстин 436-беренесинде каралган өлчөмдө милдеттерин аткарылышын камсыз кылуунун жоктугу;

5) бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды ушул Кодекстин 55-беренесинин 3-пунктуна, 73-берененин 3-пунктуна ылайык бажы органы тарабынан жөнөтүлгөн билдирмеде көрсөтүлгөн мөөнөттүн белгиленген убакта аткарыбоо же тийиштүү эмес деңгээлде аткаруу, ошондой эле белгиленген мөөнөттө туумдарды жана пайыздарды төлөбөө;

6) ал ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизилген мүчө мамлекеттен башка мүчө мамлекеттерде ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарды, пайыздарды төлөө боюнча мөөнөтүндө аткарылбаган милдеттери жөнүндө маалыматтын болушу;

7) ушул Кодекстин 433-беренесинин 1-пунктунун 7-пунктчасында каралган товарлардын эсебин алуу тутумунун жоктугу же товарлардын

эсебин алуунун мындай системасынын мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген талаптарга ылайык келбегени;

8) юридикалык жактын финансылык туруктуулугунун ушундай маанилерге ылайыктуулугу ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүнүн шарты болсо, юридикалык жактын финансылык туруктуулугунун ушул Кодекстин 433-беренесинин 7-пунктунда аныкталган маанилерге ылайык келбегени;

9) эгерде мындай талаптарды сактоо ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүнүн шарты болсо, ыйгарым укуктуу экономикалык оператор тарабынан товарларды убактылуу сактоо үчүн менчигинде, чарба жүргүзүүсүндө, ыкчам башкарууда же ижарада курулмалардын, жайлардын, (жайлардын бөлүктөрүнүн) жана (же) ачык аянттардын (аянтчанын бөлүктөрүнүн) жоктугу;

10) эгерде мындай талаптарды сактоо ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүнүн шарты болсо, ушул Кодекстин 433-беренесинин 3-пунктунун 4-пунктчасына ылайык Комиссия тарабынан курулмаларга, жайларга, (жайлардын бөлүктөрүнө) жана (же) ачык аянттарга (аянтчанын бөлүктөрүнө), транспорттук каражаттарга, ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун кызматкерлерине талаптардын сакталбаганы;

11) аны жасаганы үчүн жоопкерчиликке тартуу мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында күбөлүктүн аракетин токтотуу үчүн негиз катары аныкталса, ыйгарым укуктуу экономикалык операторго карата мүчө мамлекеттердин эч болбогондо бирөөндө административдик укук бузууларды жасоонун белгилери боюнча административдик укук бузуу жөнүндө ишти козгоо (административдик процесстин башталышы);

12) аларды жасаганы үчүн жоопкерчиликке тартуу мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында күбөлүктүн колдонулушун токтотуу үчүн негиз катары аныкталса, мүчө мамлекеттердин кайсы биринде акционер болуп саналган, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизилген юридикалык жактардын 10 же андан ашуун пайыз акцияларына ээ болгон, мындай юридикалык жактардын уюштуруучусу (катышуучусу), жетекчиси, башкы бухгалтери болуп саналган мүчө мамлекеттердин жекече жагына карата кылмыш жасаганынын белгиси боюнча же кылмыш-жаза укук бузуулары боюнча кылмыш ишин козгоо, алар боюнча өндүрүш бажы жана мамлекеттик башка органдарга караштуу болсо;

2. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен күбөлүктүн аракетин токтото туруунун кошумча негиздери белгилениши мүмкүн.

3. Бажы органы ушул берененин 1-пунктунда каралган негиздердин болушу тууралуу маалыматты алган күндөн тартып 10 жумушчу күндөн кечиктирбестен күбөлүктүн аракетин токтото туруу жөнүндө чечим кабыл алат.

4. Күбөлүктүн аракетин токтото туруу жөнүндө чечим кабыл алган

бажы органы аны кабыл алган күндөн тартып 5 жумушчу күндүн ичинде мындай чечим тууралуу, токтотуунун негиздерин көрсөтүү менен ыйгарым укуктуу экономикалык операторго билдирет, ошондой эле бул тууралуу маалыматты ушул мүчө мамлекеттин бажы органдарына жана ушул Кодекстин 368-беренесине ылайык башка мүчө мамлекеттердин бажы органдарына жеткирет.

5. Күбөлүктүн колдонулушун ушул берененин 1-пунктунун 3-10-пунктчаларында каралган негиздер боюнча токтоткон учурда, ыйгарым укуктуу экономикалык оператор бажы органына аларга байланыштуу күбөлүктүн колдонулушу токтотулган себептердин жоюлганы тууралуу, күбөлүктүн колдонулушун токтотуу тууралуу билдирме алган күндөн тартып 120 календардык күндүн ичинде бышыктоого тийиш.

6. Эгерде күбөлүктүн колдонулушун токтотуу жөнүндө билдирме алган күндөн тартып 120 календардык күндүн ичинде ыйгарым укуктуу экономикалык оператор бажы органына аларга байланыштуу күбөлүктүн колдонулушу токтотулган себептердин жоюлганы тууралуу бышыктаса, бажы органы мындай бышыктоо алган күндөн тартып 5 жумушчу күндүн ичинде күбөлүктүн колдонулушун калыбына келтирет жана бул тууралуу ыйгарым укуктуу экономикалык операторго, өзүнүн мүчө мамлекетинин бажы органына жана башка мүчө мамлекеттердин бажы органдарына ушул Кодекстин 368-беренесине ылайык маалымдайт.

7. Ушул берененин 1-пунктунун 11 жана 12-пунктчаларында каралган негиздер боюнча күбөлүктүн токтото турулган колдонулушу, төмөнкүлөр күчүнө кирген күндөн тартып 5 жумушчу күндүн ичинде калыбына келтирилет:

1) соттун же башка ыйгарым укуктуу органдын (кызмат адамынын) кылмыш-жаза же административдик жоопкерчиликтен бошотуу жөнүндө чечими;

2) соттун же башка ыйгарым укуктуу органдын (кызмат адамынын) кылмыш-жаза ишин же административдик укук бузуулар жөнүндө ишти кыскартуу жөнүндө чечими.

8. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторду ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринен чыгаруу үчүн негиздер төмөнкүлөр болуп саналат:

1) ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун өзүн ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринен чыгаруу жөнүндө арызы;

2) ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизилген юридикалык жактын жоюлушу;

3) мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген учурлардан башкасында ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизилген юридикалык жактын кайра уюшулушу;

4) Эгерде күбөлүктүн колдонулушун токтотуу жөнүндө билдирме алган күндөн тартып 120 календардык күндүн ичинде ыйгарым укуктуу экономикалык оператор бажы органына аларга байланыштуу күбөлүктүн

колдонулушу токтотулган себептердин жоюлганы тууралуу бышыктабаса;

5) аны жасаганы үчүн жоопкерчиликке тартуу мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында ыйгарым укуктуу экономикалык операторду ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринен чыгаруу үчүн негиз катары аныкталган болсо, административдик укук бузуу үчүн жоопкерчиликке тартуу жөнүндө соттун же башка ыйгарым укуктуу органдын (кызмат адамынын) чечиминин күчүнө кириши;

6) аны жасаганы үчүн жоопкерчиликке тартуу мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында ыйгарым укуктуу экономикалык операторду ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринен чыгаруу үчүн негиз катары аныкталган болсо, кылмыш (кылмыш-жаза укук бузуу) жасаганы үчүн соттун өкүмүнүн күчүнө кириши;

7) ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун ушул Кодекстин 442-беренесинде каралган милдеттерин календардык жылдын ичинде 2 жолу же андан ашуун аткарбашы.

9. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен ыйгарым укуктуу экономикалык операторду ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринен чыгаруу үчүн кошумча негиздер белгилениши мүмкүн.

10. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан аларда күбөлүктүн аракети ушул берененин 1-пунктунун 11-пунктчасында каралган негиздер боюнча күбөлүктүн колдонулушу бажы органы тарабынан токтотула турбайт, же юридикалык жак ушул берененин 8-пунктунун 5-пунктчасында каралган негиздер боюнча шарттар белгилениши мүмкүн ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринен чыгарылбайт.

11. Бажы органы ушул берененин 8-пунктунда каралган негиздер келип чыкканы же алар жөнүндө маалыматты алган күндөн тартып 10 жумушчу күндөн кеч эмес ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринен чыгаруу жөнүндө чечим кабыл алат.

12. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторду ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринен ушул берененин 4-7-пункттарында каралган негиздер боюнча чыгарган учурда, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө арыз мындай жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринен чыгарылган күндөн тартып 1 жыл өткөндөн кийин берилиши мүмкүн.

13. Бажы органы юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринен чыгаруу жөнүндө чечим кабыл алган күндөн тартып 5 жумушчу күндүн ичинде бул тууралуу ыйгарым укуктуу экономикалык операторду чыгаруу үчүн негиздерди көрсөтүү менен, ошондой эле бул тууралуу маалыматты өз мүчө мамлекетинин бажы органдарына жана ушул Кодекстин 368-беренесине ылайык башка мүчө мамлекеттердин бажы органдарына жеткирет.

милдеттерин аткаруусун камсыз кылуу

1. Мындай камсыз кылуу ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүнүн шарты болуп эсептелгенде ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылуу берилет.

2. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылуу ушул Кодекске ылайык мындай юридикалык жакта ушундай бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдети келип чыккан учурда же ал бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөө боюнча ортоктош милдетке ээ болгон учурда ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын, туумдардын, пайыздарды төлөө боюнча милдеттерин аткаруусун камсыз кылат.

3. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылуу, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүгө талапкер болуп жаткан юридикалык жакка, же болбосо ушул реестриге киргизилген юридикалык жакка берилет, ошондой эле ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө, же ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткаруу өлчөмүн төмөндөтүү жөнүндө, же камсыз кылуу ыкмасынын бир түрүн камсыз кылууну башка жак менен, же бажы органы менен алмаштыруу тууралуу берилген арыздар боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу бажы органы тарабынан мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталган тартипте аткарылат.

4. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдетин аткаруу ушул Кодекстин 63-беренесинин 1-пунктунда көрсөтүлгөн же ушул Кодекстин 63-беренесинин 2-пунктуна ылайык бажы алымдарын жана салыктарды төлөө боюнча милдеттерди камсыз кылуу үчүн белгиленген ыкмалар менен камсыз кылат.

5. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдетин аткарууну камсыз кылуу үчүн ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн юридикалык жак ушул Кодекстин 63-беренесинин 1-пунктунда көрсөтүлгөн, же ушул Кодекстин 63-беренесинин 2-пунктуна ылайык бажы алымдарын жана салыктарды төлөө боюнча милдеттерди камсыз кылуу үчүн белгиленген ыкмалардын бирин тандап алууга укуктуу.

6. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткаруу белгилүү ыкма (ыкмалар) менен камсыз кылуу белгилениши мүмкүн.

7. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткаруу юридикалык жактын тандоосу боюнча ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөн бир канча ыкмалар менен ушул берененин 6-пунктун эске алуу

менен камсыз кылынышы мүмкүн.

8. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин камсыз кылууну жүзөгө ашырган юридикалык жак, эгерде экономикалык оператордун милдеттерин камсыз кылуу ыкмаларынын кайсыл бир түрүн алмаштыруу ушул Кодекстин 11-бөлүмүнө, 77 жана 270-беренелерине ылайык өндүрүүгө алынбаса, ушул берененин 6-пунктуна ылайык камсыз кылуу ыкмаларынын бир түрүн башка ыкма менен алмаштырууга укуктуу.

9. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин камсыз кылуу юридикалык жак ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине катталган мөөнөт аралыгында үзгүлтүксүз түрдө камсыз кылынууга тийиш, ал эми ушул Кодексте каралган бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпинг каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткаруу – бажы алымын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттер токтогонго чейин камсыз кылынат.

10. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылуунун ыкмасын колдонуунун тартиби, камсыз кылуунун ыкмасынын бирин башкасына алмаштыруунун тартиби, ушул берененин 13-16-пункттарына ылайык ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылуунун өлчөмүн азайтуунун тартиби, ошондой эле анда мындай камсыз кылуу берилүүчү валюта анын бажы органына ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылуу берилген мүчө мамлекеттин мыйзамдары менен аныкталат.

11. Эгерде ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылууну бериш үчүн чет өлкө валютасын ушул берененин 10-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттин мыйзамы менен аныкталган валютага кайра эсептөө талап кылынса, мындай кайра эсептөө тапшырык келишимин же мүлктү күрөөгө коюу жөнүндө келишим (мындай келишимдерге өзгөртүүлөр киргизилген шартта-тапшырык келишимине же мүлктү күрөөгө коюу жөнүндө келишимге өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө түзүлгөн келишим) түзүлгөн күнгө карата валютанын колдонуудагы курсу боюнча жүргүзүлөт, ал эми ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылуу берилгенде – башка ыкмалар менен:

1) ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүнүн шарттарынын сакталышы жөнүндө билдирменин бажы органы тарабынан катталган күнгө – юридикалык жакты мындай реестрге киргизүү үчүн ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылуу берилгенде;

2) ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдетин аткаруунун суммасын төмөндөтүү жөнүндө ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун арызын бажы органы тарабынан каттаган;

3) ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдетин аткарууну

камсыз кылуу бир ыкмасын башкасы менен алмаштыруу жөнүндө же юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүнүн шарттарын сактоо максатында ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткаруусун башка камсыз кылууну бериши жөнүндө арызын бажы органы каттаган күнгө карата.

12. Биринчи типтеги күбөлүк берүү менен юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүдө ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылуу 1 миллион еврого эквиваленттүү өлчөмдөн кем эмес берилет.

13. Эгер юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизгенден тартып 2 жылдын ичинде биринчи типтеги күбөлүк токтотула турбаган болсо, анда 3-жылдан тартып ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткаруу 700 миң еврого эквиваленттүү өлчөмдөн кем эмес камсыз кылынат.

14. Эгер юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизгенден тартып 4 жылдын ичинде биринчи типтеги күбөлүк токтотула турбаган болсо, анда 5-жылдан тартып ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткаруу 500 миң еврого эквиваленттүү өлчөмдөн кем эмес камсыз кылынат.

15. Эгерде юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизгенден тартып 5 жылдын ичинде биринчи типтеги күбөлүк токтотула турбаган болсо, анда 6-жылдан тартып ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткаруу 300 миң еврого эквиваленттүү өлчөмдөн кем эмес камсыз кылынат.

16. Эгерде юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизгенден тартып 6 жылдын ичинде биринчи типтеги күбөлүк токтотула турбаган болсо, анда 7-жылдан тартып ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткаруу 150 миң еврого эквиваленттүү өлчөмдөн кем эмес камсыз кылынат.

17. Экинчи же үчүнчү типтеги күбөлүккө ээ ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун бажы органы тарабынан Биринчи типтеги күбөлүктү берүү менен юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдетин камсыз кылуу, ушул берененин 12-пунктуна ылайык өлчөмдө же ушул берененин 18-21-пункттарына ылайык аныкталган өлчөмдө берилет.

18. Эгерде юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизгенден тартып 2 жылдын ичинде экинчи же үчүнчү типтеги күбөлүк токтотула турбаган болсо, анда 3-жылдан тартып ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткаруу 700 миң еврого эквиваленттүү өлчөмдөн кем эмес камсыз кылынат.

19. Эгерде юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизгенден тартып 4 жылдын ичинде экинчи же үчүнчү типтеги күбөлүк токтотула турбаган болсо, анда 5-жылдан тартып

ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткаруу 500 миң еврого эквиваленттүү өлчөмдөн кем эмес камсыз кылынат.

20. Эгерде юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизгенден тартып 5 жылдын ичинде экинчи же үчүнчү типтеги күбөлүк токтотула турбаган болсо, анда 6-жылдан тартып ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткаруу 300 миң еврого эквиваленттүү өлчөмдөн кем эмес камсыз кылынат.

21. Эгерде юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизген күндөн тартып 6 жылдын ичинде экинчи же үчүнчү типтеги күбөлүк токтотула турбаган болсо, анда 7-жылдан тартып ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткаруу 150 миң еврого эквиваленттүү өлчөмдөн кем эмес камсыз кылынат.

22. Юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине, бажы өкүлдөрүнүн реестрине жана (же) бажы ташуучуларынын реестрине киргизүүдө ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылуу жана бажы иши чөйрөсүндө бажы өкүлү же бажы ташуучусу катары ишмердикти жүргүзүүчү юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыз кылуу ушул Кодекстин 399-беренесинин 16-пунктун эсепке алуу менен берилет.

23. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну кайтарып берүү мындай юридикалык жакта бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарды, пайыздарды төлөө боюнча белгиленген мөөнөттө аткарылбаган милдеттери жок болгон шартта төмөнкү учурларда жүзөгө ашырылат:

1) ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине кирүүгө талаптанган юридикалык жакка бул реестрге киргизүүдөн баш тартуу;

2) ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдетин аткарууну камсыздоонун бир ыкмасын ушул берененин 8-пунктуна ылайык башка ыкма менен алмаштыруу;

3) ушул беренедө каралган учурларда ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдетин аткарууну камсыздоонун зарыл болгон өлчөмүн азайтуу;

4) эгерде мындай киргизүү ушундай реестрге киргизүү ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдетин аткарууну камсыз кылуунун шарты болсо, ыйгарым укуктуу экономикалык операторду ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринен чыгаруу;

5) үчүнчү типтеги күбөлүк берүү менен юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү.

24. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдетин аткарууну камсыз кылууну кайтарып берүү ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык ага ушундай камсыз кылуу берилген мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан жүзөгө ашырылат.

25. Эгерде ыйгарым укуктуу экономикалык операторго карата бажы

текшерүүсү катары бажы контролу жүргүзүлүп жатса, ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдетин аткарууну камсыз кылууну кайтарып берүү ушундай текшерүү аяктагандан кийин жүзөгө ашырылат.

Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдетин аткарууну камсыз кылууну кайтарып берүү үчүн аларды сактоо милдеттүү болгон башка шарттар белгилениши мүмкүн.

26. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну камсыз кылууну берүүнү ушул Кодекстин 63-беренесинин 1-пунктунун 2-4-пунктчаларында көрсөтүлгөн ыкмалар же бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерин аткарууну камсыз кылуу боюнча ушул Кодекстин 63-беренесинин 2-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында аныкталган менен бышыктоочу документтерди кайтарып берүүнүн тартиби жана учурлары аныкталышы мүмкүн.

27. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун ушул Кодекстин 399-беренесинин 16-пунктуна ылайык берилген милдеттерин аткарууну камсыз кылуу ушул Кодекстин 399-беренесинин 2-пунктуна жана ушул берененин 2-пунктуна ылайык бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарды пайыздарды төлөө боюнча милдеттерин аткарууну камсыз кылууга тийиш.

437-берене. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторго берилүүчү атайын жөнөкөйлөтүүлөр

1. Атайын жөнөкөйлөтүүлөр катары айрым бажы операцияларын жүргүзүүнүн жана бажы контролун жүргүзүүнүн өзгөчөлүктөрү жана ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун күбөлүгүнүн тибине жараша ушул Кодекстин жоболорун колдонуунун башка өзгөчөлүктөрү түшүнүлөт.

2. Биринчи типтеги күбөлүк ыйгарым укуктуу экономикалык операторго төмөнкүдөй атайын жөнөкөйлөтүүлөрдөн пайдаланууга укук берет:

1) Бирликтин бажы аймагына товарлардын келиши, Бирликтин бажы аймагынан товарлардын кетиши менен, бажы декларациясы жана биринчи кезектеги тартипте товарларды чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүү;

2) мындай камсыз кылууну берүү ушул Кодекстин 143-беренеси менен белгиленгенде, алардын декларанты ыйгарым укуктуу экономикалык оператор болуп эсептелген товарларды бажы транзитинин жол-жобосуна жайгаштырууда бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылууну бербөө;

3) алардын декларанты ыйгарым укуктуу экономикалык оператор болуп эсептелген товарларды чыгарууда бажы алымдарын, салыктарды,

атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча ушул Кодекстин 121-жана 122-беренелеринде каралган өзгөчөлүктөр менен төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылууну бербөө;

4) товарларга декларация бергенге чейин ушул Кодекстин 120-жана 441-беренелерине ылайык товарларды чыгаруу;

5) бажылык кароо же бажылык жеткире кароо формасында же биринчи кезектеги тартипте бажылык жеткире кароо дайындалган шартта бажы контролун жүргүзүү;

6) ыйгарым укуктуу экономикалык оператор тарабынан транспорт каражаттарынын же анын бөлүктөрүнүн жүк жайларына (бөлүктөрүнө) коюлган пломбаларды бажы органдары тарабынан идентификация каражаты катары таануусу;

7) ыйгарым укуктуу экономикалык оператор тарабынан ташылуучу товарларга карата ташуу маршруту аныкталбаганда;

8) бажы органдарында өткөрүлүүчү бажы операцияларын жүргүзүү тартибин оптимизациялоого жана убакытты кыскартууга багытталган пилоттук долбоорлордо жана эксперименттерде артыкчылыктуу катышуу;

9) ыйгарым укуктуу экономикалык оператор болуп саналган ташып жеткирүүчү тарабынан бажылык контроль алдына жайгаштырылган товарларды түшүрүү, кайра жүктөө (каторуштуруп жүктөө) жана аларды Бирликтин бажы аймагынан чыгаруу, ошондой эле, бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна ылайык ташылган (ташылып бара жаткан) товарларды кошпогондо, ушундай товарларды ташыган башка транспорттук каражаттар менен ташыган эл аралык жүк ташуунун транспорттук каражатын алмаштыруу, анын ичинде коюлган пломбдор менен мөөрлөрдү уруксаты жок бузуу боюнча тиешелүү операция ошол аймактагы бажы органынын уруксаты жок, же ага билдирүү берилбей жүргүзүлсө.

3. Экинчи типтеги күбөлүк ыйгарым укуктуу экономикалык операторго төмөнкү атайын жөнөкөйлөтүүлөр менен пайдаланууга укук берет:

1) ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун курулмаларында, жайларында (жайлардын бөлүктөрүндө) жана (же) ачык аянттарда (ачык аянттардын бөлүктөрүндө) ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун товарларын убактылуу сактоого;

2) ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун курулмаларында, жайларында (жайлардын бөлүктөрүндө) жана (же) ачык аянттарында (ачык аянтчанын бөлүктөрүндө) эгер бул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында каралса, ыйгарым укуктуу экономикалык оператор болуп саналбаган жактардын товарларын убактылуу сактоого;

3) ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун курулмаларында, жайларында (жайлардын бөлүктөрүндө) жана (же) ачык аянттарында (ачык аянтчанын бөлүктөрүндө) түзүлгөн бажы контролу зонасына товарларды жеткирүү, аларды мындай бажы контролу зонасына жайгаштыруу, ушундай курулмаларда, жайларда (жайлардын бөлүктөрүндө) жана (же) ачык

аянттарында (ачык аянтчанын бөлүктөрүндө) бажы контролун жүргүзүү жана бажы жол-жоболорунун операцияларын аткаруу бажы транзитинин бажылык жол-жоболорунун таасири аяктаганына байланышкан;

4) бажы контролун ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун курулмаларында, жайларында (жайлардын бөлүктөрүндө) жана ачык аянттарда (ачык аянттардын бөлүктөрүндө) жүргүзүү;

5) эгерде кайсыл бир мүчө мамлекеттин аймагындагы товар жайгашкан жерде ишмердик жүргүзгөн бажы органынан өзгөчөлөнгөн бажы органы бар болсо, анда ал бажы органы тарабынан товарларды бажылык декларациядан өткөрүүгө жана чыгарууга байланышкан бажылык операциялар жүзөгө ашырылат. Мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндөгү мыйзамдары менен ушул атайын жөнөкөйлөтүүнү колдонгон учурда жогоруда көрсөтүлгөн бажы операцияларын жүргүзүүнүн тартиби белгилениши мүмкүн;

6) аны бажы кароосу же жеткире карап чыгуусу формасы катары дайындаган шартта бажы контролун биринчи кезектеги тартипте жүргүзүү;

7) ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун бажы органдары тарабынан колдонулуучу идентификациялоо каражаттарын ушул берененин 7-пунктуна ылайык колдонуунун тартиби;

8) ыйгарым укуктуу экономикалык оператор товарлардын декларанты катары чыккан учурда товарларды ушул Кодекстин 121 жана 122-беренелеринде каралган өзгөчөлүктөр менен бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерин аткарууну камсыз кылууну бербөө;

9) ушул Кодекстин 120 жана 441-беренелерине ылайык товарларга декларация берилгенге чейин товарларды чыгаруу;

10) эгерде ыйгарым укуктуу экономикалык оператор товарлардын декларанты катары чыкса ушул Кодекстин 59-беренесинин 1-пунктуна ылайык алып келүү бажы алымдарын төлөөнү артка жылдырууда алып келүү бажы алымдарын төлөө боюнча милдеттерин аткарууну камсыз кылууну бербөө.

4. Үчүнчү типтеги күбөлүк ыйгарым укуктуу экономикалык операторго ушул берененин 2 жана 3-пункттарында көрсөтүлгөн атайын жөнөкөйлөтүүлөрдү пайдаланууга укук берет.

5. Комиссия ыйгарым укуктуу экономикалык операторлорго берилүүчү ушул беренедө каралбаган башка атайын жөнөкөйлөтүүлөрдү аныктоого укуктуу.

6. Комиссия алардын тушунда жана (же) аларга карата ушул беренедө каралган айрым атайын жөнөкөйлөтүүлөр колдонулбай турган учурларды жана (же) товарлардын категорияларын аныктоого укуктуу.

7. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун бажы органдары тарабынан колдонулуучу идентификациялоо каражаттарын колдонуунун тартиби, ошондой эле аларга талаптар Комиссия тарабынан аныкталат.

438-берене. Бажы операцияларын биринчи кезектеги тартипте жүргүзүү

1. Биринчи типтеги же үчүнчү типтеги күбөлүккө ээ болгон ыйгарым укуктуу экономикалык оператор тарабынан жүргүзүлүүчү Бирликтин бажы аймагына товарлардын келиши же Бирликтин бажы аймагынан товарлардын кетиши менен байланышкан бажылык операциялар Бирликтин бажы чек арасынан товарларды өткөрүүчү жайларда техникалык жана инфраструктуралык мүмкүнчүлүктөр болсо биринчи кезектеги тартипте жүргүзүлөт.

2. Бирликтин бажы чек арасынан товарларды өткөрүүчү жайларда техникалык жана инфраструктуралык мүмкүнчүлүктөр болсо биринчи кезектеги тартипте бажы операцияларын жүргүзүү үчүн:

1) мындай операцияларды жүргүзүү үчүн кызмат адамдарын аныкташат;

2) мүчө мамлекеттердин мамлекеттик (бажы) чек аралары аркылуу автомобилдик өткөрмө пункттарында биринчи же үчүнчү типтеги күбөлүгү бар ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор үчүн кыймылдын өзүнчө тилкеси каралат, жана мындай өткөрмө пункттарынын тизмегин Интернет желесиндеги өзүлөрүнүн расмий сайттарына жайгаштырышат.

3. Бажылык декларациялоо жана товарларды чыгаруу менен байланышкан бажы операциялары бажы органы тарабынан биринчи кезектеги тартипте жүргүзүлөт, эгерде:

1) товарлардын декларанты болуп биринчи же үчүнчү типтеги ыйгарым укуктуу экономикалык оператор эсептелсе;

2) бажы декларациясы менен байланышкан бажы операциялары биринчи же үчүнчү типтеги күбөлүккө ээ ыйгарым укуктуу экономикалык оператор болуп эсептелген бажы өкүлү тарабынан жүргүзүлсө.

439-берене. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун курулмаларында, жайларында (жайлардын бөлүктөрүндө) жана (же) ачык аянттарда (ачык аянттардын бөлүктөрүндө) товарларды убактылуу сактоонун өзгөчөлүктөрү

1. Товарларды убактылуу сактоо экинчи же үчүнчү типтеги күбөлүккө ээ ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун ушул Кодекстин 433-беренесинин 3-пунктунун 4-пунктчасында каралган талаптарга ылайык келүүчү курулмаларында, жайларында (жайлардын бөлүктөрүндө) жана (же) ачык аянттарында (ачык аянттын бөлүктөрүндө) жүзөгө ашырылышы мүмкүн.

2. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн курулмалар, жайлар (жайлардын бөлүктөрү) жана (же) ачык аянттар (ачык аянттардын

бөлүктөрү) бажы контролунун зонасы болуп эсептелет.

3. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун курулмаларында, жайларында (жайлардын бөлүктөрүндө) жана (же) ачык аянттарда (ачык аянттардын бөлүктөрүндө) убактылуу сактоодо турган товарлар менен бирге мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында аныкталган тартипте башка товарларды сактоого жол берилет.

4. Ушул Кодекстин 435-беренесинин 1-пунктунда каралган негиздер боюнча күбөлүктүн колдонулушу токтото турулган шартта, күбөлүктүн колдонулушун калыбына келтиргенге чейин ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун курулмаларына, жайларына (жайдын бөлүктөрүнө) жана (же) ачык аянттарга (ачык аянттардын бөлүктөрүнө) товарларды коюуга ушул Кодекстин 435-беренесинин 6- жана 7-пункттарына ылайык жол берилбейт.

440-берене. Товарларды ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун курулмаларында, жайларында (жайлардын бөлүктөрүндө) жана (же) ачык аянттарда (ачык аянттардын бөлүктөрүндө) түзүлгөн бажы контролунун зонасына жеткирүүдө бажы транзитинин бажы жол-жоболорунун колдонулушун аяктоонун өзгөчөлүктөрү

1. Бажы транзитинин бажылык жол-жобосунун колдонулушун аяктоо үчүн ташуучу товарларды ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун курулмаларында, жайларында (жайлардын бөлүктөрүндө) жана (же) ачык аянттарда (ачык аянттардын бөлүктөрүндө) түзүлгөн бажы контролу зонасына жеткиргенден кийин ыйгарым укуктуу экономикалык операторго транзиттик декларациянын номери жөнүндө, ошондой эле анда болгон транспорттук (ташуу) жана коммерциялык документтерди берүүгө милдеттүү.

2. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператор төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) товар жеткирилген транспорттук каражатка карата идентификациялоо каражатын өзгөртүү, өчүрүү, алып салынышын, жок кылынышын, же болбосо алмаштыруу фактыларынын бар-жогун жана (же) мындай транспорттук каражаттардын жүк жүктөлгөн жайынын (жүк сактоочу бөлүгү) бүтүндүгүн аныктоо максатында кароо жүргүзүүгө;

2) бара турган бажы органына транзиттик декларациянын номери, алардын номерлерин кошо алганда идентификация каражаттарынын болушу (жоктугу), ошондой эле идентификация каражаттарын өзгөртүүнүн, алып салуунун, жок кылуунун же алмаштыруунун жана (же) транспорттук каражаттардын жүк жайларынын (жүк сактоо бөлүгү) бүтүндүгүнүн бузулуулары жөнүндө маалыматтарды ташуучудан маалыматтарды жана документтерди ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн учурда алгандан тартып 1 сааттан кеч эмес, ал эми аларды бажы органы иштебеген учурда алса – ушул бажы органы ишин баштаган убакыттан тартып 1 сааттан кеч эмес жөнөтүүгө;

3) товарларды сактоону камсыз кылуу жана (же) алардын абалын өзгөртүүчү жана таңгактын бузулушуна алып келген товарлар менен операцияларды жүргүзүүгө жол бербөөгө, идентификациялоо каражаттарын алып салууга бажы органынан уруксат алганга чейин аларды пайдалануу жана тескөөгө жол бербөөгө.

3. Бара турган бажы органы ушул берененин 2-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн маалыматтарды алган учурдан тартып 3 сааттан кеч эмес убакытта, ал эми аларды бара турган бажы органынын жумуш убакыты аяктаарына 3 сааттан аз калган учурда алса, ушул бажы органынын ишинин башталган учурунан тартып 3 сааттан кеч эмес убакытта эгерде алар колдонулган болсо идентификациялоо каражаттарын алып салууга уруксат берет, же идентификациялоо каражаттарын алып салууга тыюу салынганы жөнүндө маалымдайт, ал эми аларга карата идентификациялоо каражаттары колдонулбаган товарларга карата - товарлар менен андан аркы аракеттерди жүргүзүүгө уруксат берет же тыюу салат.

4. Эгер бара турган бажы органы эгер алар колдонулган болсо, ыйгарым укуктуу экономикалык операторго идентификациялоо каражаттарын алып салууга уруксат берген шартта, ыйгарым укуктуу экономикалык оператор ташуучунун катышуусунда идентификациялоо каражаттарын алып салат жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык товарларды ташуучудан кабыл алат.

Идентификациялоо каражаттары колдонулбаган шартта жана бара турган бажы органы товарлар менен андан аркы аракеттерди жүргүзүүгө уруксат бергенде, ыйгарым укуктуу экономикалык оператор мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык товарларды ташуучудан кабыл алат.

Ыйгарым укуктуу экономикалык оператор тарабынан ташуучудан товарларды кабыл алуу фактысы ташуучунун колдо болгон транспорттук (ташуучу), коммерциялык документтерине ташуучудан товарларды алган датасын жана убагын белгилөө жолу менен бышыкталат.

Көрсөтүлгөн белгилерди койгондон кийин ыйгарым укуктуу экономикалык оператор бара турган бажы органына транзиттик декларациянын номери, ташуучудан товарларды кабыл алган дата жана убакыт жөнүндө маалыматтарды камтыган билдирмени тезинен жеткирет.

5. Бара турган бажы органы ыйгарым укуктуу экономикалык оператордон ушул берененин 4-пунктунун 4-абзацында көрсөтүлгөн билдирмени алгандан кийин мындай билдирмени алган учурдан тартып 4 сааттан кеч эмес убакытта, ал эми аны бара турган бажы органынын жумуш убагы аяктаарына 4 сааттан аз калган учурда алган шартта, – ушул бажы органынын жумуш убагы башталган учурдан тартып 4 сааттан кеч эмес убакытта бажы транзитинин бажылык жол-жобосун аяктайт.

Бажы транзитинин бажылык жол-жобосунун колдонулушун аяктоо бажы органынын маалыматтык тутумун пайдалануу менен ушул Кодекстин 151-беренесинин 9-пунктунда каралган белгилерди койбой эле жолжоболонот.

Бара турган бажы органы бажы транзитинин бажылык жол-жобосунун колдонулушунун аяктаганы жөнүндө ыйгарым укуктуу экономикалык операторго билдирет.

Ташуучу бажы транзитинин бажылык жол-жобосунун колдонулушунун аяктаганын ушул Кодекстин 151-беренесинин 9-пунктуна ылайык белги коюу менен жолжоболоо үчүн бара турган бажы органына келиши мүмкүн.

6. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператор тарабынан ташуучудан товарларды кабыл алууну тариздегенден кийин ушул берененин 4-пунктунун экинчи абзацына ылайык мындай товарлар ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун курулмаларына, жайларына (жайлардын бөлүктөрүнө) жана (же) ачык аянттарда (ачык аянттардын бөлүктөрүндө) убактылуу сактоого жайгаштырылган болуп саналат.

7. Эгерде бара турган бажы органы ыйгарым укуктуу экономикалык операторго бажылык жеткире кароо же бажы кароосун жүргүзүү ниетине байланыштуу идентификация каражаттарын чечүүгө тыюу салуу жөнүндө билдирсе, бажы транзитинин бажы жол-жобосунун колдонулушун аяктоо ушул Кодекстин 151-беренесинин 7 жана 8 - пункттарына ылайык жүзөгө ашырылат.

8. Ушул берененин жоболору ыйгарым укуктуу экономикалык оператор алуучусу болуп эсептелген товарларга карата бажы транзитинин бажылык жол-жоболорунун колдонулушун аяктоодо колдонулат.

9. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен темир жол транспорту менен ташылуучу товарларга карата аларды ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун курулмаларында, жайларында (жайлардын бөлүктөрүндө) жана (же) ачык аянттарда (ачык аянттардын бөлүктөрүндө) түзүлгөн бажы контролунун зонасына жеткирүүдө башка же ушул беренеде каралгандан айырмаланган өзгөчөлүктөр белгилениши мүмкүн.

441-берене. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператор декларанты болгон товарларга декларация берилгенге чейин бажы операцияларын жүргүзүүнүн жана товарларды чыгаруунун өзгөчөлүктөрү

1. Алардын декларанты болуп ыйгарым укуктуу экономикалык оператор чыгуучу товарлар товарларга декларация берилгенге чейин чыгарууга төмөнкү бажы жол-жоболоруна ылайык билдирилиши мүмкүн:

- 1) ички керектөөлөр үчүн чыгаруу;
- 2) бажы аймагында кайра иштетүү;
- 3) ички керектөө үчүн кайра иштетүү;
- 4) эркин бажы аймагы;
- 5) эркин кампа;

6) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөбөй туруп жана атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөбөй туруп

убактылуу алып келүү (жол коюу).

2. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператор товарларга декларант болуп чыкканда товарларга декларация бергенге чейин товарларды чыгарууга арыз (билдирүү) электрондук документ түрүндө берилет.

3. Ушул берененин 2-пунктундагы жоболорунда көрсөтүлгөн кырдаалдан көз карандысыз негизде, эгерде бажы органында билдирүү берүүчү жактын товарларга декларация тапшырганга чейинки товарларды чыгаруу жөнүндөгү билдирүүнү электрондук үлгүдө беришине бажы органдары колдонгон маалыматтык тутумдардын бузуктугу, техникалык иштен чыгуу, байланыш тутумдарынын бузулушу (телекоммуникациялык түйүндөр жана Интернет), электр энергиясынын өчүп калышы, ошондой эле, мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына аныкталган башка учурларга байланыштуу мүмкүн болбосо, анда товарларга карата берилүүчү мындай билдирүүлөр кагаз жүзүндө берилиши мүмкүн.

Мындай шартта декларация берилгенге чейин товарды чыгаруу жөнүндө товарларга билдирүү ушул Кодекстин 120-беренесинин 4-пунктуна ылайык берилет.

4. Аларды чыгаруу товарларга декларация бергенге чейин жүргүзүлгөн товарларга карата товарларга декларация ага товарларды чыгаруу жөнүндө билдирүү берилген ыйгарым укуктуу экономикалык оператор тарабынан товар чыгарылган айдан кийинки айдын 15-числосунан кечиктирилбестен берилүүгө тийиш.

Көрсөтүлгөн мөөнөттү эсептөө ушул Кодекстин 4-беренесинин 6-пунктун эске алуу менен жүргүзүлөт.

5. Декларация берүү үчүн товарларды чыгарууну билдирүүдө ыйгарым укуктуу экономикалык оператор декларанты болуп чыкса, бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерин аткарууну камсыз кылууну берүү талап кылынбайт.

442-берене. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттери

1. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператор төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүнүн, ушул Кодекстин 433-беренесинин 1-пунктунун 7-пунктчасында каралган шарттарын сактоого;

2) ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин аткарууну ушул Кодекстин 436-беренесине ылайык камсыз кылууга;

3) мындай юридикалык жакты ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизген бажы органын, аны ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүдө билдирилген маалыматтардын өзгөрүүлөрү тууралуу маалымдоого, андай өзгөрүүлөрдү бышыктоочу документтерди мындай маалыматтар өзгөргөн күндөн тартып, же алардагы өзгөрүүлөр болгондугу жөнүндө белгилүү болгон күндөн

тартып 14 календардык күндүн ичинде маалымдоого.

4) бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти бажы органы тарабынан 55-берененин 3-пунктуна, 73-берененин 3-пунктуна ылайык, бажы органы тарабынан жөнөтүлгөн билдирмеде көрсөтүлгөн мөөнөттүн акыркы күнүнөн кечиктирбестен аткарууга;

5) ушул Кодексте жана башка эл аралык келишимдерде жана бажылык жөнгө салуу жөнүндө актыларда жана (же) мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген башка милдеттерди аткарууга.

2. Биринчи же үчүнчү типтеги күбөлүктү берүү менен ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизилген ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор ушул берененин 1-пунктунда каралган милдеттерди аткаруудан сырткары да ушул Кодекстин 437-беренесинин 2-пунктунун 6-пунктчасына ылайык Комиссия тарабынан аныкталган пломбаларга талаптарды сактоого милдеттүү.

3. Экинчи жана үчүнчү типтеги күбөлүктөрдү берүү менен ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизилген ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор ушул берененин 1-пунктунда каралган милдеттерди аткаруудан сырткары да ошондой эле төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүнүн ушул Кодекстин 433-беренесинин 3-пунктунун 2-4-пунктчаларында каралган шарттарын сактоого;

2) Комиссия тарабынан ушул Кодекстин 437-беренесинин 7-пунктуна ылайык аныкталган бажы органдары тарабынан пайдаланылуучу идентификациялоо каражаттарын колдонуунун тартибин сактоого;

3) аларда бажы контролунда жаткан товарларды сактоо жүргүзүлүүчү, ошондой эле, мындай товарлардын эсебин алуу тутумуна ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун курулмаларына, жайларына (жайлардын бөлүктөрүнө) жана (же) ачык аянттарга (ачык аянттардын бөлүктөрүнө) бажы органдарынын кызмат адамдарынын тоскоолдуксуз жетүүсүнө жол берүү жөнүндө бажы органдарынын талаптарын аткарууга.

4. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүдө алар тарабынан билдирилген маалыматтардын өзгөргөндүгү тууралуу маалыматты ушул берененин 1-пунктунун 3-пунктчасында аныкталган мөөнөттүн ичинде бербесе, ыйгарым укуктуу экономикалык оператор мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жоопкерчилик тартат.

5. Юридикалык жакка берилген күбөлүктүн колдонулушун токтотуу шартында, же болбосо юридикалык жак ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринен чыгарылган учурда, ал жак бажылык транзит жол жоболоруна ылайык, товарларды ташуудагы (ташып жеткирүүдөгү) товарларды убактылуу сактоодогу бажылык операцияларды же башка аракеттерди, тагыраак айтканда, юридикалык жакка берилген күбөлүктүн

колдонулушу токтотулганга, же болбосо ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринен чыгарылганга чейин келип чыккан милдеттерин аягына чейин аткарууга милдеттүү.

443-берене. Бажы органдарынын жана ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун өз ара аракети

1. Эгерде бул мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарында белгиленген болсо, бажы органы менен ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун ортосундагы өз ара аракетти уюштуруу максатында макулдашуу (меморандум же башка документ) түзүлөт.

2. Ыйгарым укуктуу экономикалык оператор бажы органы менен жалпы аракеттенүү үчүн жооптууну жетекчилердин ичинен же анын штатындагы атайын жөнөкөйлөтүүлөрдү колдонуу менен бажы операцияларын жүргүзүүгө кызматкерлердин ичинен аныкташы мүмкүн.

3. Бажы органдары атайын жөнөкөйлөтүүлөрдү колдонууда жана анын ичинде штаттан тышкары учурлар келип чыккан учурда, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор менен өз ара аракеттенүүнү координациялоо максатында мындай өз ара аракеттенүүнү уюштуруу үчүн жооптуу болгон кызмат адамдарын аныкташы мүмкүн.

4. Мүчө мамлекеттердин мыйзамдары тарабынан бажы органдарынын жана ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун өз ара аракеттенүүсүнүн тартиби аныкталышы мүмкүн.

IX БӨЛҮМ. ӨТКӨӨЛ ЖОБОЛОР

444-берене. Жалпы өткөөл жоболор

1. Ушул Кодекс бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана бажылык жөнгө салуу жөнүндө актылар менен жөнгө салынуучу жана ал күчүнө киргенден тартып келип чыгуучу мамилелерге карата колдонулат.

2. Бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар менен жөнгө салынуучу жана ушул Кодекс күчүнө киргенге чейинки мамилелер боюнча ушул Кодекс күчүнө кирген күндөн тартып келип чыгуучу укуктар жана милдеттерге карата, ушул Кодекстин 448–465-беренелеринде каралган жоболорду эске алуу менен колдонулат.

3. Ушул Кодекс күчүнө кирген күнгө карата Комиссиянын бажылык укук мамилелерин жөнгө салуучу чечимдери өзүнүн юридикалык күчүн сактап калат жана ушул Кодекске карама-каршы келбеген бөлүгүндө

колдонулат.

4. Эгерде, ушул Кодекске ылайык кабыл алынуучу бажылык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдер жана актылар Кодекс күчүнө кирген учурда күчүнө кире элек болсо, анда алар күчүнө киргенге чейин, эгер ушул берене менен башкасы каралбаса, мүчө мамлекеттердин тиешелүү укук мамилелерин жөнгө салуучу мыйзамдары колдонулат.

5. Алар Комиссиянын жеке пайдалануу үчүн товарларга кирбеген товарлардын категориясын аныктоочу чечими күчүнө киргенге чейин жеке жактар тарабынан жеке пайдалануу үчүн товарларды Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу өткөрүүнүн жана аларды чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуу колдонулат.

Жеке пайдалануу үчүн товарлардын категориясына жараша, нарктык, салмактык жана (же) сандык ченемдерин жана жеке пайдалануу үчүн Бирликтин бажы аймагына товарларды алып келүүнүн ыкмасына бажылык алымдардын, салыктардын бирдиктүү коюмдарын аныктоочу Комиссиянын чечими күчүнө киргенге чейин жеке жактар тарабынан жеке пайдалануу үчүн товарларды Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу өткөрүүнүн жана аларды чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуу колдонулат.

Аларга карата бажы алымдарын, салыктарды жыйынтыгында бажы төлөмү катары төлөнүүчү товарлардын категориясын аныктоочу Комиссиянын чечими күчүнө киргенге чейин жеке жактар тарабынан жеке колдонуу үчүн товарларды Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу өткөрүүнүн жана аларды чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуу колдонулат.

Жеке пайдалануу үчүн мындай товарларды алып келүүнүн ыкмасына жараша Бирликтин бажы аймагына жеке пайдалануу үчүн бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз алып келинүүчү товарлардын нарктык, салмактык жана (же) сандык ченемдерин аныктоочу Комиссиянын чечими күчүнө киргенге чейин жеке жактар тарабынан жеке пайдалануу үчүн товарларды Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу өткөрүүнүн жана аларды чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуу колдонулат.

Чет өлкөлүк жеке жактар өзүлөрү Бирликтин бажы аймагында болгон убагында (жүргөн мезгилде) мындай товарлардын наркына жана (же) салмагына карабастан бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз жеке пайдалануу үчүн алып келүүчү мурда колдонулган товарлардын тизмегин жана санын аныктоочу Комиссиянын чечими күчүнө киргенге чейин жеке жактар тарабынан жеке пайдалануу үчүн товарларды Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу өткөрүүнүн жана аларды чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуу колдонулат.

Бирликтин бажы аймагына жеке пайдалануу үчүн товарлардын категориясына, мындай товарларды Бирликтин бажы аймагына алып келүүчү жактарга, жана (же) жеке пайдалануу үчүн бажы аймагына мындай товарларды алып келүүнүн ыкмасына карабастан, бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөн бошотулат, жеке пайдалануу үчүн товарларды Бирликтин аймагына алып келүүнүн учурларын жана шарттарын аныктоочу Комиссиянын чечими күчүнө киргенге чейин жеке жактар тарабынан жеке пайдалануу үчүн товарларды Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу өткөрүүнүн жана аларды чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуу колдонулат.

Жеке пайдалануу үчүн транспорттук каражат болуп саналган авто-жана мото транспорттук каражаттардын чыгарылган учурун жана кыймылдаткычтын жумушчу көлөмүн аныктоонун тартибин аныктоочу Комиссиянын чечими күчүнө киргенге чейин Жеке жактар тарабынан жеке пайдалануу үчүн товарларды Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу өткөрүүнүн жана аларды чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуу колдонулат.

6. Ушул Кодекстин 147-беренесинин 5-пунктуна ылайык кабыл алынган Комиссиянын чечими күчүнө киргенге чейин жана ушул Кодекстин 147-беренесинин 9-пунктун аткарууну камсыз кылуу боюнча Бирликтин алкагында жалпы процессти жүзөгө ашыруу иши башталганга чейин бажылык транзит боюнча бажылык жол-жоболорго ылайык ташылуучу товарларга карата бажы алымын, салыктарды төлөөнү камсыз кылуу боюнча айрым маселелери, ошондой эле, мындай товарларга карата эсептелген бажылык алымдарды, салыктарды өндүрүүнүн өзгөчөлүктөрү жана төлөнгөн суммаларды которуу тартибин аныктоодо 2010-жылдын 21-майындагы Макулдашуу колдонулат.

7. Ушул берененин 5 жана 6-пункттарында жана Ушул Кодекстин 448-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн эл аралык келишимдер ушул Кодекске карама-каршы келбеген бөлүгүндө ушул берененин 5 жана 6-пункттарында каралган жана ушул Кодекстин 448-беренесинин 2-пунктунда каралган Комиссиянын компетенциясына киргизилген маселелелер боюнча гана ушул Кодекстин 451-беренесин эсепке алуу менен колдонулат.

8. Ушул Кодекстин 209-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасына жана 217-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасына ылайык кабыл алынган Комиссиянын чечими күчүнө киргенге чейин алып келүү бажы алымдарын адвалордук коюм боюнча эсептөө учуруна база болуп эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын бажылык наркы эсептелет, ал эми ушул Кодекстин 217-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасында каралган учурда

эркин кампа бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлардын бажылык наркы саналат.

9. Ушул Кодекстин 391-беренесинин 5-пунктуна ылайык кабыл алынган Комиссиянын чечими күчүнө киргенге чейин Бажы бирлигинин Комиссиясынын 2010-жылдын 20-майындагы № 258 Чечими менен бекитилген Бажы контролун жүргүзүүдө бажы экспертизасын жүргүзүүнүн тартибинин 24-пунктунун жоболору колдонулат.

10. Бажы бирлигинин Комиссиясынын 2010-жылдын 20-майындагы № 329 Чечими менен аныкталган “Аларга карата атайын бажы жол-жобосу жана аларды ушундай бажы жол-жобосуна жайгаштыруунун шарттары белгилениши мүмкүн болгон товарлардын категориясынын тизмеги жөнүндө” жана Бажы бирлигинин Комиссиясынын 2010-жылдын 16-июлундагы № 328 “Жарандык жүргүнчү учактарын алып келүүдө тарифтик жеңилдиктерди колдонуу, бажы алымдарынан, салыктардан толук бошотуу, ошондой эле убактылуу алып келүүнүн мөөнөттөрүн узартуу жана айрым бажы жол-жоболорун колдонуу жөнүндө” Чечиминин 6-пункту менен ушул Кодекстин 254-беренесине ылайык мындай товарларды атайын бажылык жол-жобого жайгаштыруунун шарттарын жана мындай товарлардын категориясына карата аны колдонуунун тартибин жөнгө салат, мындай товарларга карата атайын бажы жол-жобосу Бажы бирлигинин Бажы кодексинин 202-беренесинин 3-пунктуна ылайык кабыл алынган мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык товарлардын категориясын аныктаган Комиссиянын аталган чечимдеринде аныкталган шарттарда колдонулат.

445-берене. Бажы органдарына алдын ала маалыматты берүү жөнүндө өткөөл жоболор

1. Ушул Кодекстин 11-беренесинин 17-пунктуна ылайык Комиссиянын кабыл алынган чечими күчүнө киргенге чейин алдын ала маалымат бажы органдарына Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу өтүүчү товарлар жана транспорттук каражаттар жөнүндө алдын ала маалыматты берүү жана алмашуу жөнүндө 2010-жылдын 21-майындагы Макулдашууга ылайык кабыл алынган Комиссиянын актыларында каралган учурларда жана тартипте берилет.

2. Ушул Кодекстин 11-беренесинин 17-пунктуна ылайык Комиссиянын кабыл алынган чечимдеринин күчүнө киришине жараша алдын ала маалыматтын курамын, түзүмүн жана мындай маалыматтын форматын,

аны берүүнүн мөөнөттөрүн, бажы органдарына алдын ала маалыматты берүүгө милдеттүү же укуктуу жактар, транспорттун бир түрү менен ташылуучу товарларга карата берилүүчү алдын ала маалымат ушундай чечимдерге ылайык берилет.

446-берене. Ташылып келинүүчү товарлардын келип чыгышын аныктоонун эрежелерин колдонуу жөнүндө өткөөл жоболор

1. Ушул Кодекстин 28–31-беренелеринин, 36-беренесинин 6-пунктунун, 49-беренесинин 4-пунктунун, 109-берененин 7 жана 10-пункттарынын жана 314-берененин жоболору Бирлик жөнүндө Келишимдин 102-беренесинин 1, 3–5-пункттарын эске алуу менен колдонулат.

2. Ушул Кодекстин 49-беренесинин 4-пунктунда көрсөтүлгөн тарифтик преференцияларды калыбына келтирүүнүн учурларын жана шарттарын аныктоочу Комиссиянын чечими күчүнө киргенге чейин товарлардын келип чыгышын тастыктаган шартта жана тарифтик преференцияларды берүүнүн башка шарттарын сактаган учурда бажы декларациясын бажы органы тарабынан каттаган күндөн тартып 1 жыл өткөнгө чейин тарифтик преференциялар калыбына келтирилет. Мындай шартта төлөнгөн алып келүү бажы алымдарынын суммасы ушул Кодекстин 10-главасына ылайык кайтарылып берилүүгө (чегерилүүгө) жатат.

447-берене. Ушул Кодекстин 48-беренесине карата өткөөл жоболор

Ушул Кодекстин 48-беренесинин 1-пунктунун жоболору алдыдагы алып келүү бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө эсебине киргизилген акча каражаттарын (акчаны) аванстык төлөм катары таануу бөлүгүндө Бирлик жөнүндө Келишимге аванстык төлөмдөрдү алып келүү бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө эсебине чегерүү мүмкүнчүлүгүн караган бөлүгүнө өзгөртүү киргизүүнү караган эл аралык келишим күчүнө кирген датадан тартып колдонулат.

448-берене. Ушул Кодекстин 59-беренесине карата өткөөл жоболор

1. Ушул Кодекстин 59-беренесинин 2-пунктунун 4-пунктчасында көрсөтүлгөн, аларга карата алып келүү бажы алымдарына мөөнөтүн

кийинкиге жылдыруу же төлөө мөөнөтүн узартууга берилиши мүмкүн болгон товарлардын тизмегин Комиссия аныктаганга чейин:

1) Ушул Кодекстин 59-беренесинин 2-пунктунун 4-пунктчасын колдонуу максатындагы айыл чарба техникаларына карата Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын 8424 81, 8433 51 жана 8433 59-субпозицияларында классификацияланган айыл чарба техникалары кирет;

2) аларга карата алып келүү бажы төлөмдөрүн төлөөгө мөөнөтүн кийинкиге жылдыруу же төлөө мөөнөтүн узартууга берилиши мүмкүн болгон башка товарлардын тизмеги ушул Кодекстин 59-беренесинин 2-пунктунун 4-пунктчасына ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык аныкталышы мүмкүн.

2. Аларга карата алып келүү бажы алымдарын төлөөгө ушул Кодекстин 59-беренесинин 3-пунктунда көрсөтүлгөн алып келүү бажы алымдарына мөөнөтүн кийинкиге жылдыруу же төлөө мөөнөтүн узартууга берилиши мүмкүн болгон товарлардын тизмегин Комиссия тарабынан аныктаганга чейин алып келүү бажы алымдарын төлөө мөөнөтүн кийинкиге жылдыруу же төлөө мөөнөтүн узартууга алып келүү бажы алымдарына мөөнөтүн кийинкиге жылдыруу же төлөө мөөнөтүн узартуу үчүн пайыздарды төлөө менен ушул Кодекстин 60-беренесине ылайык товар чыгарылган күндөн тартып 6 айдан ашпаган мөөнөткө ички керектөө үчүн товарларды чыгаруунун бажылык жол-жобосуна ылайык берилет. Бажы алымдарын төлөө мөөнөттөрүн өзгөртүүнүн негиздери, шарттары жана тартиби жөнүндө 2010-жылдын 21-майындагы макулдашуунун 6-беренесинин 1-пунктунун биринчи бөлүгүнүн 7-пунктчасында каралган негиздер болгондо товарларды ички керектөө үчүн чыгаруунун жол-жобосуна ылайык жана көрсөтүлгөн пункттун экинчи жана үчүнчү бөлүктөрүн эске алуу менен товар чыгарылган күндөн кийинки күндөн тартып 6 айдан көп эмес мөөнөткө берилет.

Көрсөтүлгөн негиздер боюнча алып келүү бажы алымдарын төлөөгө мөөнөтүн кийинкиге жылдыруу же төлөө мөөнөтүн узартууга ушул Кодекстин 8-главасына ылайык берилет.

449-берене. Бажы операцияларын жүргүзүүнүн өзгөчөлүктөрү жөнүндө өткөөл жоболор

1. Товарга декларацияны Бирликтин бажы аймагындагы ар кайсы бажы органына берүүгө жол коюучу Бирликтин алкактарындагы эл аралык

келишим күчүнө киргенге чейин товарга декларация берилет:

1) анын мыйзамдарына ылайык түзүлгөн, катталган же товарлардын декларанты катары ушул Кодекстин 83-беренесинин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн мүчө мамлекеттин жагы чыкса товарлардын декларанты анын аймагында туруктуу жашаган, ошондой эле ушул Кодекстин 83-беренесинин 1-пунктунун 2-пунктчасынын экинчи абзацында көрсөтүлгөн чет өлкөлүк жак чыкса;

2) эгерде товарлардын декларанты катары ушул Кодекстин 83-беренесинин 1-пунктунун 2-пунктчасынын үчүнчү же төртүнчү абзацтарында же ушул Кодекстин 83-беренесинин 1-пунктунун 5-пунктчасында көрсөтүлгөн чет өлкөлүк жак чыкса, анын аймагында декларациялануучу товар турган мүчө мамлекеттин бажы органына;

3) анын аймагында декларациялануучу товарлар турган жана ушул Кодекстин 83-беренесинин 1-пунктунун 3-пунктчасында көрсөтүлгөн жак, эгер товарлардын декларанты катары ушундай жак чыкса мүчө мамлекеттин бажы органына.

2. Ушул Кодекс күчүнө кирген күнгө убактылуу сактоодо турган товарлардын убактылуу сактоо мөөнөтү ушул Кодекстин 101-беренесине ылайык эсептелет.

3. Аларга бажы декларациясы ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин бажы органы тарабынан катталган товарлар ушул бажы декларациясын бажы органы тарабынан каттаган күнгө карата Бажы бирлигинин бажы мыйзамдары жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тартипте жана шарттарда билдирилген бажы жол-жоболоруна жайгаштырууга жатат.

4. Ушул Кодекстин 104-беренесинин 4-пунктунун жоболоруна карабастан 2020-жылдын 1-январына чейин Армения Республикасында товарларды бажылык декларациялоо декларанттын тандоосу боюнча жазуу жана электрондук формада жүзөгө ашырылат.

5. Ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин Бажы бирлигинин Бажы кодексинин 197-беренесине ылайык чыгарылган товарларды бажылык декларациялоо ушундай чыгарууга байланыштуу келип чыккан башка милдеттер мындай товарларды чыгарган күнгө карата Бажы бирлигинин бажы мыйзамдарында каралган мөөнөттө, тартипте жана шарттарда жүзөгө ашырылат жана аткарылууга жатат.

6. Ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин аларга карата бажылык декларациялоо жүргүзүлгөн товарларга карата Бажы бирлигинин Бажы кодексинин 194-беренесине ылайык мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында

белгиленген өзгөчөлүктөрүн эсепке алуу менен аларды чыгаруу, бажылык жол-жобого жайгаштыруу жана (же) бажы жол-жоболорунун аякташы менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүү, ушул Кодекс күчүнө киргенден кийин алар Бажы бирлигинин бажы мыйзамдарында жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген тартипте жана шарттарда жүзөгө ашырылат.

450-берене. Шарттуу чыгарылган товарлардын айрым категорияларына карата өткөөл жоболор

2010-жылдын 1-июлуна чейин Казакстан Республикасына эркин жүгүртүү үчүн товарларды чыгаруунун бажылык режимине жайгаштырылган жана Россия Федерациясында ички керектөө үчүн чыгаруу бажылык режимине жайгаштырылган бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча жеңилдиктерди колдонуу бул товарларды пайдалануу жана (же) тескөө боюнча чектөөлөр менен коштоого байланыштуу, алар боюнча ушул Кодекс күчүнө кирген күнгө карата Бажы бирлигинин Бажы кодексинин 211-беренесинин 2-пунктунун 2-пунктчасы менен белгиленген мөөнөттө жана мындай товарлар чыгарылган күндөн тартып эркин жүгүртүү үчүн товарларды чыгаруунун же ички керектөө үчүн чыгаруунун режимдерине ылайык эсептелип чыккан, мөөнөтү өткөн, ал эми бажы алымдарын жана салыктарды төлөө мөөнөтү келе элек Бажы бирлигинин Бажы кодексинин 211-беренесинин 3-пунктунун 2-пунктчасына ылайык, бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдети 2015-жылдын 2-июлунда токтотулган.

451-берене. Камсыз кылуу сертификатын тариздөө жөнүндө өткөөл жоболор

Эгерде товарларды бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна жайгаштыруу бир мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан жүзөгө ашырылса, ал эми бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу бара турган бажы органы жайгашкан башка мүчө мамлекеттин бажы органына берилсе, ушул Кодекстин 147-беренесинин 2-пунктунун жоболоруна карабастан, 2018-жылдын 1-январына чейин камсыз кылдуу сертификаты электрондук документ же кагаз алып жүрүүчүдөгү документ түрүндө жолжоболонушу мүмкүн.

452-берене. Бажы жол-жоболорун колдонуу жөнүндө өткөөл жоболор

1. Алардын колдонулушу ушул Кодекс күчүнө кирген датага карата аягына чыга элек бажылык жол-жобого коюлган товарларга карата ушул Кодексте каралган ушундай бажы жол-жоболоруна ылайык товарларды пайдалануунун шарттарын сактоого жатат.

2. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн товарларга карата келип чыгуучу аны аткаруунун мөөнөтү (төлөөнүн мөөнөтү) күчүнө киргенге чейин келе элек бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет алар ушул Кодексте каралган тартипте, мөөнөттөрдө жана өлчөмдөрдө жагдайлар келип чыкканда аткарууга жатат, жана (же) ушул Кодекске ылайык токтотулат.

3. Ушул берененин жоболору ошондой эле төмөнкүлөргө карата колдонулат:

1) Бажы бирлигинин Бажы кодексинин 370-беренесинин 4 жана 6-пункттарына ылайык бажы жол-жоболоруна коюлган деп таанылган товарларга карата;

2) Эркин кампалар жөнүндө жана эркин кампанын бажылык жол-жобосу жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуунун 19-беренесинин 1-пунктуна ылайык эркин кампа жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата;

3) Бажы бирлигинин бажы аймагында эркин (атайын, өзгөчө) экономикалык зоналар жана эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболорунун маселелери боюнча 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуунун 23-беренесинин 1-пунктуна ылайык эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган деп саналган товарларга карата.

453-берене. Убактылуу алып келүүнүн (жол берүү) бажы жол-жоболорун колдонуунун өткөөл жоболору

1. Ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин алып келүү бажы алымдарынан толугу менен же жарым-жартылай шарттуу бошотуу менен убактылуу алып келүү (жол берүү) бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата ушул Кодекс күчүнө кирген датадан тартып алып келүү бажылык алымдарынан толугу менен же жарым-жартылай шарттуу бошотуу менен убактылуу алып келүү (жол берүү) бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата тийиштүү түрдө ушул Кодекстин алып келүү бажы алымдарын, салыктарды эсептөөнүн жана төлөөнүн өзгөчөлүктөрүн жөнгө салуучу жоболору колдонулат.

2. Убактылуу алып келүү (жол берүү) бажылык жол-жобосуна

жайгаштырылган товарларга карата ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин келип чыккан жана аткарууга жатуучу алып келүү бажылык алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдет көрсөтүлгөн бажылык жол-жобонун аракети аягына чыкпагандыгына байланыштуу ушул Кодекс күчүнө кирген датага карата толук өлчөмдө аткарылбаса, Бажы бирлигинин Бажы кодексинин 282-беренесине ылайык, эгер мындай товарларга карата алар төлөнүүгө тийиш болгон алып келүү бажы алымынын, салыктардын суммасынын өлчөмүнөн жарым-жартылай бошотуу колдонулган болсо, Бажы бирлигинин Бажы кодексинин, алып келүү бажы алымдарын төлөөнүн мөөнөтү келип чыккан күндөн тартып, Бирликтин бажы аймагынан товарларды ташып чыккан күнгө чейинки аралыкта убактылуу алып келүү (жол берүү) бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар ички керектөө үчүн чыгаруунун бажылык жол-жобосуна жайгаштырылса төлөнүүгө жатуучу алып келүү бажы алымдарынын, салыктардын суммасынан көп эмес товарларды убактылуу алып келүү (жол берүү) бажылык жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн берилген бажы декларациясынын бажы органы тарабынан каттаган күнгө карата эсептелип чыккан.

Ушул пункттун жоболору алар Бирликтин бажы аймагынан убактылуу алып келүү (жол берүү) бажылык жол-жобосунун колдонулушунун мөөнөтү аяктаганы боюнча көрсөтүлгөн товарларга карата колдонулат.

454-берене. Эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорун колдонуунун өзгөчөлүктөрү жөнүндө өткөөл жоболор

1. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) Бирликтин товарлары деп таанууга жетишээрлик Ушул Кодекстин 210-беренесинин 4-пунктунда каралган жана өндүрүштүк жана технологиялык операциялардын шарттарынын тизмегин аныктоочу Комиссиянын чечими күчүнө киргенге чейин, Армения Республикасында, Беларусь Республикасында, Казакстан Республикасында жана Кыргыз Республикасында, ушул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык белгиленген жетишээрлик кайра иштетүүнүн критерийлери колдонулат.

Алардын келип чыгуусу товардын келип чыккан жери жөнүндө СТ-1 формасындагы сертификат менен тастыкталган ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн товарлар – Армения Республикасы үчүн, Беларусь Республикасы жана Кыргыз Республикасы үчүн, товардын келип чыккан жери жөнүндө СТ-KZ формасындагы сертификат – Казакстан Республикасы

үчүн, Бирликтин товарлары катары таанылат.

2. Ушул Кодекстин 208-беренесинин 7-беренесинин 5-пунктчасында көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда ушул Кодекстин 208-беренесинин 10-пункту ушул Кодекс күчүнө кирген датага чейин эркин бажы зонасы бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга карата колдонулбайт.

455-берене. Мүчө мамлекеттердин айрым ЭЭЗ эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболорун колдонуунун өзгөчөлүктөрү

1. Ушул беренедө каралган эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосун колдонуунун өзгөчөлүктөрү колдонулат:

1) алардын чектери Бажы бирлигинин чек арасынын тилкелери менен толугу менен же жарым-жартылай дал келген, 2016-жылдын 1-июлуна карата Россия Федерациясында иштеп турган 3 ЭЭЗ;

2) алардын чектери Бажы бирлигинин чек арасынын тилкелери менен толугу менен же жарым жартылай дал келген, же алардын чектеринде Бирликтин бажы чек арасы аркылуу аба транспорту менен товарларды өткөрүү жерлери жайгашкан 5 ЭЭЗ үчүн:

Армения Республикасында – Армения Республикасынын мыйзамы менен аныкталган 1 ЭЭЗ үчүн;

Беларусь Республикасында – Беларусь Республикасынын мыйзамы менен аныкталган 2 ЭЭЗ үчүн;

Казакстан Республикасында – Казакстан Республикасынын мыйзамы менен аныкталган 1 ЭЭЗ үчүн;

Кыргыз Республикасында – Кыргыз Республикасынын мыйзамы менен аныкталган 1 ЭЭЗ үчүн.

Комиссия мүчө мамлекеттер тарабынан берилген маалыматтардын негизинде ушул пункттун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн ЭЭЗ реестрин жүргүзөт.

2. Ушул Кодекстин 11-беренесине ылайык бажы органдарына берилген алдын ала маалымат Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өтүп жаткан жана эгерде бул анын аймагында ушундай ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдарында каралса, ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймагына алынып келүүчү товарларга карата берилбеши мүмкүн.

3. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймактарында эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларга

карата, жана (же) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды колдонуу менен даярдалган (алынган) товарларларга карата башка операциялар менен бир катарда, ушул Кодекстин 205-беренесинин 1-пунктунун 4-пунктчасында көрсөтүлгөн эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды кайра иштетүү боюнча операцияларды жүргүзүүдө башка операциялар менен бир катарда товарларды кайра иштетүү боюнча операцияларды жүргүзүүдө сарп кылуудан (керектөөдөн) башка да анын аймагында ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттердин мыйзамында аныкталуучу шарттарда товарларды керектөөгө жол берилет.

Товарларды ушул пунктка ылайык керектөөдө эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболорунун колдонулушун аяктоонун тартиби анын аймагында ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамы менен аныкталат.

4. Жак ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ резиденти (катышуучусу, субъектиси) макамын жоготкондо эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун колдонулушу Комиссия тарабынан аныкталган тартипте, мындай ЭЭЗ иштешинин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен аяктайт.

5. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗге карата мүчө мамлекеттердин мыйзамдары менен:

1) ушундай ЭЭЗ аймагына жайгаштыруу үчүн жана (же) колдонуу үчүн эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна коюлуучу товарларга карата мындай товарлардын декларанты болуп анын аймагында ушундай ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттердин ЭЭЗ резиденттери (катышуучусу, субъекти) болуп эсептелбеген юридикалык жактар чыгышы мүмкүндүгү белгилениши мүмкүн;

2) ушул Кодекстин 204-беренесинин 1 жана 3-пункттарында каралган шарттар эркин бажы аймагынын бажылык жол-жобосуна товарларды жайгаштыруунун өзгөчөлүктөрү порттук ЭЭЗ же логистикалык ЭЭЗ болуп эсептелген ЭЭЗ үчүн ушундай ЭЭЗ аймагына ташылып келинген товарларга карата колдонулушу мүмкүн. Мындай шарттарда көрсөтүлгөн ЭЭЗ ташылып келинүүчү товарлары мүчө мамлекеттин мыйзамдары менен белгиленген мөөнөттө бажылык декларациялоого жатат, ал мөөнөт аларды мындай ЭЭЗ аймагына ташып кирген күндөн тартып 4 айдан ашпоого тийиш.

3) товарларды мындай ЭЭЗ аймагына алып келүүдө товарлардын Бирликтин бажы аймагына келиши жана мындай ЭЭЗ аймагынан товарларды алып чыгууда Бирликтин бажы аймагынан товарлардын кетиши менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүүнүн өзгөчөлүктөрү белгилениши мүмкүн;

4) ушул Кодекстин 203-беренесинин 2 жана 4-пункттары колдонулбашы белгилениши мүмкүн;

5) эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жана (же) чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) товарлар жайгаштырылган чет өлкөлүк товарлар жоголгон шартта, эгер көрсөтүлгөн товарлар ЭЭЗ аймагында орун алса, алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөтү келип чыкпашы белгилениши мүмкүн.

6. ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн Россия Федерациясынын ЭЭЗ аймактарында турган, же ушундай ЭЭЗ аймагына ташылып келинүүчү Бирликтин товарлары эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырууга жатпайт.

7. Ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн Россия Федерациясынын ЭЭЗ эркин бажылык зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар ушул ЭЭЗ аймагынан Бирликтин калган бажылык бөлүктөрү менен кургактыкта жалпы чек арасы бар бажылык аймагына ушул ЭЭЗ резиденти тарабынан жеке өндүрүштүк жана технологиялык муктаждык үчүн ушундай ЭЭЗ түзүлгөн Бирликке мүчө мамлекеттин административдик-аймактык түзүм бирдигинин калган бөлүгүнө чыгарылса, мындай товарлар ЭЭЗ эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболорун толук аягына чейин чыгарбай туруп өткөрүлүшү мүмкүн.

8. Бирликтин бажылык аймагынын башка бөлүктөрү менен кургактыкта жалпы чек арасы чектешпеген, ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн Россия Федерациясынын ЭЭЗ эркин бажылык зоналарынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган транспорттук каражаттар, ушул берененин 10-пунктуна ылайык, эл аралык ташууларда транспорттук каражаттар катары пайдаланылган транспорттор ЭЭЗ аймагынан эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболорун аягына чейин чыгарбай туруп убактылуу түрдө чыгарылышы мүмкүн.

9. Бирликтин бажылык аймагынын башка бөлүктөрү менен кургактыкта жалпы чек арасы жок, ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн Россия Федерациясынын ЭЭЗ аймактарында эркин бажылык зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган, эл аралык ташууларда транспорттук каражат катары пайдаланылган товарларга карата эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболорун аягына чейин чыгарбай туруп ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) тескөө укугун өткөрүп берүүгө уруксат берилет.

Көрсөтүлгөн транспорттук каражаттарга ээлик кылуу, пайдалануу жана

(же) тескөө укугун өткөрүп берүүдө эркин бажылык зонасынын бажылык жол-жобосуна ылайык товарларды пайдалануу шарттарын сактоо боюнча милдеттер жана ушул бажылык жол-жоболорду аягына чыгаруу боюнча милдеттери ошол эле ээлик кылуу, пайдалануу жана (же) тескөө укугу өткөрүп берилген жактарга жүктөлөт.

10. Ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн Россия Федерациясынын Бирликтин бажылык аймагынын башка бөлүктөрү менен кургактыкта чектешкен жалпы чек арасы жок ЭЭЗ эркин бажылык зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган, чет өлкөлүк товар макамы бар транспорттук каражаттар, ушундай ЭЭЗ аймактарынын ортосунда жана Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттердин аймагында товарларды, жүргүнчүлөрдү жана (же) жеке жүктөрдү эл аралык ташууларга пайдаланылышы мүмкүн, ошондой эле, товарларды, жүргүнчүлөрдү жана (же) жеке жүктөрдү ушундай ЭЭЗ аймактарынын ортосунда жана Россия Федерациясынын аймагынын калган бөлүктөрүндө төмөндөгү шарттарды аткаруу менен ташууга болот:

1) транспорттук каражат анын аймагында ЭЭЗ түзүлгөн административдик-аймактык түзүлүштүн бирдигинин аймагында катталган (каттоодон өткөн);

2) транспорттук каражат анын аймагында ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдарына ылайык аныкталган юридикалык жактын менчигинде турат.

11. Алар ушул берененин 10-пунктуна ылайык эл аралык ташуунун транспорттук каражаты катары колдонулушу мүмкүн болгон транспорттук каражаттарга карата ушул Кодекстин 38-главасынын жоболору ушул берененин 12-20-пункттарында белгиленген өзгөчөлүктөрдү эсепке алуу менен колдонулат.

12. Мындай ташуу ушул берененин 10-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймактарынын ортосунда жана Россия Федерациясынын аймагынын калган бөлүгүндө жүктөрдү, жүргүнчүлөрдү жана (же) жолжүктү ташуунун бөлүгү болуп эсептелгенден башка учурларда эл аралык ташуунун транспорттук каражаттары Бирликтин бажы аймактарынын калган бөлүгүндө жүктөрдү, жүргүнчүлөрдү жана (же) жолжүктү ташууда колдонулушу мүмкүн эмес.

Ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн ташууларды жүзөгө ашырууда жүктөрдү жана (же) жолжүктү жүктөө (жүктөө, түшүрүү), жүргүнчүлөрдү отургузуу (түшүрүү) менен байланышкан операцияларды жүргүзүүгө, мындай операцияларды авариянын же ал жеткис күчкө байланышкан учурларды кошпогондо, Россия Федерациясынын аймагында

гана жол коюлат.

Бирликтин мүчө мамлекети болуп саналбаган мамлекеттин аймагында аба кемеси мажбур конгондо, авариянын же күч жеткис күчкө байланышкан учурларды кошпогондо, жүктөрдү жана (же) жеке жүктү жүктөөгө (жүктөө, түшүрүү), жүргүнчүлөрдү отургузууга (түшүрүүгө) жол берилбейт.

13. Эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарынын Россия Федерациясынын аймагында туруусу ушул мүчө мамлекеттин мыйзамдары менен чектелиши мүмкүн.

14. Эл аралык ташуунун транспорттук каражаттары бажылык декларациялоого жана чыгарууга жатат:

1) ушул берененин 10-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймактарынан, Бирликтин мүчөсү болуп эсептелбеген мамлекеттердин аймагына эл аралык ташууларды жүргүзгөндө:

мындай ЭЭЗ аймактарынан эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарын Бирликтин мүчөсү болуп эсептелбеген мамлекеттердин аймагына алып чыгууда;

эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарын Бирликтин мүчөсү болуп эсептелбеген мамлекеттердин аймагынан мындай ЭЭЗ аймагына кайра алып келүүдө;

2) ушул берененин 10-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймактарынан Россия Федерациясынын калган аймактарына эл аралык ташууларды жүргүзүүдө:

мындай ЭЭЗ аймактарынан эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарын алып чыгууда;

эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарын Бирликтин бажы аймагына алып келүүдө;

эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарын Бирликтин бажы аймагынан артка ташып кетүүдө;

эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарын мындай ЭЭЗ аймактарына артка алып келүүдө.

15. Эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарын ушул берененин 14-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн учурларда, ал эми темир жол транспорт каражаттарын ушул берененин 14-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн учурларда бажылык декларациялоо ушул Кодекстин 278-беренесинин 3-6-пункттарында белгиленген тартипте жүзөгө ашырылат.

Эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарын бажылык декларациялоо ушул берененин 14-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн учурларда, темир жол транспорттук каражаттарын кошпогондо, анын

формасы Комиссия тарабынан аныкталган транспорттук каражатка декларацияны гана колдонуу менен жүзөгө ашырылат. Көрсөтүлгөн учурда бажылык декларациялоодо мүчө мамлекеттердин үчүнчү тарап менен транспорт жаатындагы эл аралык келишимдерде каралган ташуучунун стандарттык документи транспорттук каражатка декларация катары пайдаланууга болбойт.

16. Ушул берененин 10-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймактарынан ташылып чыгарылган эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарын, темир жол транспортун кошпогондо, Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүнө алып келүүдө транспорттук каражатка декларация катары эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарын мындай ЭЭЗ аймагынан алып чыгууда бажылык декларациялоодо берилген транспорттук каражатка декларация пайдаланылат.

17. Эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарын декларациялоодо ушул берененин 14-пунктунун 2-пунктчасынын экинчи абзацында көрсөтүлгөн транспорттук каражатка декларацияда көрсөтүлүүгө тийиш болгон маалыматтарга толуктоо катары мындай транспорттук каражаттарды эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна мындай транспорттук каражаттарды жайгаштырууну бышыктаган маалыматтар көрсөтүлөт.

18. Алар ушул берененин 10-пунктуна ылайык эл аралык ташуунун транспорттук каражаты катары пайдаланышы мүмкүн болгон аба кемелерине карата бажы операцияларын жүргүзүүнүн өзгөчөлүктөрү анын аймагында ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдары менен аныкталат.

19. Эл аралык ташууларды ушул берененин 10-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймактарынын ортосунда, жана Бирликтин мүчөсү болуп эсептелбеген жана Бирликтин бажы аймагынын чектеринен сырткары жайгашкан мамлекеттердин аймактарында жүргүзүүчү транспорттук каражаттар реэкспорт бажы жол-жобосуна жайгаштырылышы мүмкүн.

Мындай ЭЭЗ аймактарынын ортосунда жана Бирликтин мүчөсү болуп эсептелбеген мамлекеттердин аймактарында эл аралык ташуунун транспорттук каражатына менчик укугун өткөрүп берген учурда анын аймагында мындай ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин мындай бүтүмдүн тарабы катары чыккан жагы эл аралык ташуунун убактылуу ташып чыгарылган транспорттук каражатына менчик укугун өткөрүп берген күндөн тартып 30 календардык күндүн ичинде, мындай транспорттук каражатты реэкспорттун бажылык жол-жобосуна жайгаштырат.

20. Ушул берененин 10-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймагынан ташылып чыгарылган жана мындай ЭЭЗ аймагына артка ташып киргизилген

эл аралык ташуунун транспорттук каражаттары чет өлкөлүк товарлар статусун сактайт.

21. Эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар, жана эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлар ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн Россия Федерациясынын ЭЭЗ аймагынан эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун колдонулушун аяктоосуз ташылып чыгышы мүмкүн, эгерде мындай товарлар:

жеке жактар тарабынан Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүнө ташып чыгарылса, жеке пайдалануу үчүн товарларга карата белгиленген нарктык, салмактык жана (же) сандык ченемдерде, алардын чектеринде Бирликтин бажы аймагына бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз ташып кирилет;

жеке жактар тарабынан Бирликтин мүчөсү болуп эсептелбеген мамлекеттин аймагына жеке пайдалануу үчүн товар катары ташылып чыгылса.

Эгерде эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар жана эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардан даярдалган (алынган) товарлар көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймактарынан Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүнө жеке жактар тарабынан жеке пайдалануу үчүн товар катары жеке пайдалануу үчүн товарларга белгиленген нарктык, салмактык жана (же) сандык ченемдерден ашуу менен алып чыгылса, алардын чектеринде алар Бирликтин бажы аймагына бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз алынып кирилсе, мындай товарларга карата эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун аракети ушул Кодекстин 37-главасына ылайык эркин жүгүртүүгө чыгаруу менен жеке пайдалануу үчүн товарларга карата белгиленген бажы алымдарын, салыктарды бирдиктүү коюмдар боюнча төлөө менен аяктайт.

22. Россия Федерациясынын ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн, чектери Бирликтин бажы чек арасынын тилкелери менен толугу менен дал келген ЭЭЗ аймагына эркин бажы зонасы бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлар эгерде мындай товарлар анын аймагында ушундай ЭЭЗ түзүлгөн административдик аймактык түзүлүштүн аймагында катталган транспорттук каражат болсо, жана ушундай ЭЭЗ аймагынан жеке жак тарабынан жеке пайдалануу үчүн транспорттук каражат катары ташылып чыкса, ушундай ЭЭЗдин аймагынан эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосунун колдонулушу аяктабай туруп эле

убактылуу алып чыгылышы мүмкүн:

1) Бирликтин калган бажылык аймагына – 2 айдан ашпаган мөөнөткө ушул мөөнөттү 2 айдан ашпаган мөөнөткө узартуу менен;

2) Бирликтин мүчөсү болуп эсептелбеген мамлекеттин аймагына – ушул Кодекстин жоболоруна ылайык алып чыгуу мөөнөтүн чектөөсүз.

23. Ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн Россия Федерациясынын ЭЭЗ ичинде колдонулган эркин бажы зонасынын жол-жоболорунун колдонулушу, эгерде жеке пайдалануудагы товарлар эркин бажы зонасынын бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылса же мындай ЭЭЗ аймагына 2006-жылдын 1-январына чейин киргизилсе аяктайт, анын ичинде Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасынын 8703 товардык позициясы катары классификацияланган эл ташууга багытталган жеңил автотранспорттор жана башка моторлуу транспорт каражаттары, квадроциклдер, карда жүрүүчү же башка жеңил транспорттук транспорттор жалпы пайдалануудагы жолдорго багытталбаган (мындан ары ушул беренедө – автотранспорттор), жана (же) чиркегичтерди кошпогондо, ушундай ЭЭЗ чегинен административдик-аймактык түзүм бирдигинин ушундай ЭЭЗ түзүлгөн аймагында мурда туруктуу жашаган жеке жактар тарабынан жана ушундай ЭЭЗ түзүлгөн административдик-аймактык түзүм бирдигинин аймагынан башка мүчө мамлекеттин аймагына туруктуу жашоо үчүн көчүп барган, же болбосо аскер кызматчылары жана мүчө мамлекеттин аткаруу бийлигинин федералдык органдарынын кызматтык жактары, ушундай ЭЭЗ түзүлгөн административдик-аймактык түзүм бирдигинин аймагынан жаңы кызматка орун которуп баргандар тарабынан чыгарылат (мындан ары ушул беренедө – көчкөн жактар).

Ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн товарларга карата эркин бажы зонасынын жол-жоболорунун аракетин, аймагында ушундай ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдары менен аныкталган тартипте, төмөндөгүдөй шарттарды аткаруу менен алып келүү бажылык наркына жана салмагына карабастан бажы алымдарын, салыктарды төлөбөй коюу менен аяктайт:

чыгарылган товарлар жеке пайдалануудагы мурда пайдаланылган товарлар болсо жана туруктуу жашоо үчүн мүчө мамлекеттин аймагына көчүп жаткан жактын ошол мамлекеттин мыйзамдарына ылайык таанылганын ырастаган документ берилгенге чейинки мезгилде алынган болсо;

көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймагынан жеке пайдалануудагы товарларды факт жүзүндө чыгаруу, мүчө мамлекеттин аймагына туруктуу жашоо үчүн көчүп

барган жакты ошол мамлекеттин мыйзамдарына ылайык таанылгандыгын тастыктаган документ берилген күндөн 18 айдан кеч эмес убакыт ичинде жүзөгө ашырылат;

ЭЭЗ түзүлгөн административдик-аймактык түзүм бирдигинин аймагында жайгашкан бажы органына, көчүп жаткан жак же анын үй-бүлө мүчөлөрү тарабынан башка мүчө мамлекеттин аймагына туруктуу жашоо үчүн көчүп барган жактын ошол мамлекеттин мыйзамдарына ылайык таанылгандыгы тууралуу берилген документтер, же болбосо ушул документтердин тиешелүү тартипте күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрү берилген болсо;

көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймагынан чыгарылуучу автотранспорт жана чиркегичтер бир автотранспорт жана бир чиркегич менен чектелсе, ошондой эле, алар көчүп кетип жаткан жактын менчигинде болсо;

көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймагынан чыгарылып жаткан автотранспорт, чиркегичти каттоо ушундай ЭЭЗ түзүлгөн административдик аймактык түзүм бирдигинин аймагында мүчө мамлекеттин аймагына туруктуу жашоо үчүн көчүп барган жак тарабынан (көчкөн киши) ошол мамлекеттин мыйзамдарына ылайык көчүп келгенин ырастаган документ берилген күндөн тартып 6 айдан кеч эмес убакыт аралыгында жүргүзүлгөн болсо.

Көрсөтүлгөн товарлар эркин бажы зонасынын жол-жоболорунун колдонулушу бүткөн күндөн тарта Бирликтин товары статусун алат.

Ушундай ЭЭЗ түзүлгөн административдик-аймактык түзүм бирдигинин аймагынан жаңы кызмат ордуна кетип жаткан аскер кызматчылары жана мүчө мамлекеттин аткаруу бийлигинин федералдык органдарынын кызмат адамдары тарабынан бажы органдарына, мүчө мамлекеттин аймагына туруктуу жашоо үчүн көчүп келгендиги (көчкөндүгү) таанылгандыгын тастыктаган документ катары ушундай ЭЭЗ түзүлгөн административдик-аймактык түзүм бирдигинин аймагынан ушул мамлекеттин мыйзамдарына ылайык жаңы кызмат ордуна келишине негиз болгон бышыктоочу документтер берилет.

Ушул пунктта каралган бажы алымдарынан, салыктардан бошотуу жер которгон (көчүп келүүчү) жакка бир ирет берилет.

24. Ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн жеке жактар тарабынан Россия Федерациясынын ЭЭЗ аймагынан ташылып чыгып жаткан Бирликтин товарлары болгон жеке пайдалануу үчүн товарлар Бирликтин калган бажы аймагына алып келүүдө ушул беренедө белгиленген өзгөчөлүктөргө ылайык Бирликтин товарларынын статусун сакташат.

25. Бирликтин товарлары болуп саналган, жеке пайдалануудагы товарлар, келишим боюнча ташып жеткирүүчү тарабынан Бирликтин башка бажы аймактары менен кургактык боюнча чек арасы чектешпеген ЭЭЗ аймагынан Бирликтин калган бажы аймагына Бирликтин мүчөсү эмес мамлекеттин чек арасы аркылуу ташылган (коштомо кагаз, коносамент же башка документ менен) жеке пайдалануудагы товарлар ушул Кодекстин 22 жана 43- главаларына ылайык, ушул пункттун жоболорун эске алуу менен бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылат.

Бирликтин товары статусу тастыкталган жеке пайдалануудагы товарларды Бирликтин бажы аймагына бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз алып келүү үчүн белгиленген наркы, салмагы жана (же) сандык ченемдер чегинде көрсөтүлгөн жеке пайдалануудагы товарларды Бажылык транзит бажы жол-жоболоруна жайгаштырууда документ же маалымат көрсөтүлбөйт.

26. Жеке пайдалануудагы чет өлкөлүк товарларды ушул берененин 25-пунктунда көрсөтүлгөн Бирликтин башка бажы аймактары менен кургактык боюнча чек арасы чектешпеген ЭЭЗ аймагынан Бирликтин калган бажы аймагына Бирликтин мүчөсү эмес мамлекеттин чек арасы аркылуу ташып жеткирүүчү менен келишим боюнча ташууга (коштомо кагаз, коносамент же башка документ менен) бергенге чейин жеке жак, ушул берененин 25-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөндөн башка учурда Бирликти бажы аймагына алып келүүдө жеке пайдалануудагы товарларга карата аныкталган тартипте бажы алымдарын, салыктарды төлөөгө байланышкан бажылык декларациялоо боюнча бажылык операцияларды жүзөгө ашырууга милдеттүү.

27. Ушул берененин 25-пунктунда көрсөтүлгөн жеке пайдалануудагы товарлардын бажы транзитине карата бажылык жол-жоболордун аракетинин аякташына байланышкан бажылык операцияны жыйынтыктоого дайындалган бажы органы катары жеке пайдалануудагы мындай товарларды кабыл алуучу жак турган аймакта ишмердик жүргүзгөн бажы органы болуп эсептелет, ал эми темир жол аркылуу жеке пайдалануудагы товарлардын бажы транзитине карата бажылык жол-жоболордун аракетинин аякташына байланышкан бажылык операцияны жыйынтыктоого дайындалган бажы органы болуп, товар багытталган станция жайгашкан аймакта ишмердик жүргүзгөн бажы органы саналат.

28. Бирликтин товарлары болуп эсептелген жеке пайдалануудагы товарларды почталык жөнөтмөлөр ушул берененин 25-пунктунда көрсөтүлгөндөй, ЭЭЗ аймагынан Бирликтин мүчөсү болбогон мамлекеттин аймагы аркылуу Бирликтин башка калган бажылык бөлүгүнө чыгаруу үчүн почта байланышынын дайындалган операторуна берилет. Мындай почта

жөнөтмөлөрү ушул Кодекстин 22-главасына ылайык, ушул берененин 26-пунктун эске алуу менен бажы транзитинин бажылык жол-жоболоруна жайгаштырылат.

Бирликтин бажы аймагына жеке пайдалануудагы товарларды бажы алымы, салыктарды төлөөсүз алып кирүү үчүн белгиленген нарктык, салмактык жана (же) сандык ченемдер чегинде жеке пайдалануудагы товарларды почта аркылуу жөнөтүүлөр ушул берененин 25-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймагынан Бирликке мүчө болуп саналбаган мамлекеттин аймагы аркылуу Бирликтин башка бажы аймагына чыгаруу үчүн бажы транзитинин бажылык жол-жоболоруна ылайык, жеке жак тарабынан алардын статусун аныктаган тиешелүү документтерди көрсөтпөстөн эле дайындалган почта операторуна (почта документтери боюнча) өткөрүлүп берилет.

Жеке пайдалануудагы чет өлкөлүк товарларды ушул берененин 25-пунктунда көрсөтүлгөн Бирликтин ЭЭЗ аймагынан Бирликтин калган бажы аймагына Бирликтин мүчөсү эмес мамлекеттин чек арасы аркылуу почта менен жөнөтүүгө (почта документтери боюнча) бергенге чейин жеке жак, Бирликти бажы аймагына алып келүүдө ушул берененин 26-пунктунда белгиленген талаптардан тышкаркы учурларда жеке пайдалануудагы товарларга карата аныкталган тартипте бажы алымдарын, салыктарды төлөөгө, ага байланышкан бажылык декларациялоо боюнча бажылык операцияларды толугу менен жүзөгө ашырууга милдеттүү.

Почта вагондорунда ташылган жеке пайдалануудагы товарларды почта аркылуу жөнөтүүлөргө карата бажы транзитинин жол-жоболорунун аракетинин аякташына байланыштуу бажылык операцияларды аткаруу үчүн дайындалган бажылык орган болуп, жүк багытталган станция жайгашкан аймакта ишмердик жүргүзгөн бажы органы эсептелет.

29. Жеке пайдалануудагы коштомо жүк менен ташылган товарларды ушул берененин 25-пунктунда көрсөтүлгөндөй ЭЭЗ аймагына Бирликтин башка бажы аймагына Бирликке мүчө эмес мамлекеттин аймагы аркылуу суу, аба же темир жол транспорту менен Бирликке мүчө эмес мамлекеттин аймагында убактылуу тыныгуусуз жана түшүрүлбөстөн ташылып өткөн, ошондой эле бажылык контроль алдында болбогон товарлар ушул сыяктуу ЭЭЗ аймагына киргизүүдө Бирликтин товарлары катары каралат.

30. Ушул берененин 25-пунктунда көрсөтүлгөндөй, ЭЭЗ ортосунда жеке жактар тарабынан коштомо жүк менен ташылган жеке пайдалануудагы товарлар жеке пайдалануудагы транспорт каражаттарын кошпогондо, Бирликтин бажы аймагынын калган башка бөлүктөрүнө Бирликке мүчө эмес

мамлекеттин аймагы аркылуу өтүүдө төмөндөгү учурларда бажылык декларациялоого жатпайт:

1) жеке пайдалануудагы ушундай товарлар, анын ичинде Бирликтин бажы аймагына киргизилип жаткан жеке колдонуу үчүн багытталган башка товарлар топтомунда ушул бөлүктүн биринчи абзацында көрсөтүлбөгөн жеке пайдалануудагы товарлар үчүн белгиленген нарктык, салмактык жана (же) сандык ченемдердин чегинде бажы алымын, салыктарды төлөбөстөн Бирликтин бажы аймагына ташылып киргизилет;

2) мындай товарларга карата тыюу салуулар жана чектөөлөр колдонулбайт, мындай чектөөлөрдүн сакталышын бышыктоочу документтер талап кылынбайт.

31. Ушул берененин 30-пунктунда көрсөтүлгөн товарлар, ушул берененин 30-пунктунун 1 жана 2-пунктчаларында көрсөтүлгөндөгүдөн башка учурларда келип түшкөн жеринде аныкталган тартипте бажылык декларациялоого жатат.

32. Бирликтин башка бажы аймактарына Бирликке мүчө эмес мамлекеттердин аймагы аркылуу ушул берененин 25-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймактарынын ортосунда жеке жактар тарабынан ташылган Бирликтин товары болуп эсептелген жеке пайдалануудагы товарларга карата бажылык операциялар, мындай товарлардын идентификациясын эске алуу менен жүзөгө ашырылат.

Көрсөтүлгөн товарларды идентификациялоо кетип жаткан жеринде бажы органы тарабынан ушул берененин 33 жана 34-пункттарында каралган документтерди колдонуу менен жүргүзүлөт.

33. Бирликтин башка бажы аймактарына Бирликке мүчө эмес мамлекеттердин аймагы аркылуу ушул берененин 25-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймактарынын ортосунда жеке жактар тарабынан ташылган жеке пайдалануудагы товарлар, жеке пайдалануудагы транспорт каражаттарын кошпогондо, келип түшкөн ордунда ушул товарды идентификациялоого мүмкүндүк берген, чыккан жеринде бажы органынын ыйгарым укуктуу кызматкери койгон «Евразиялык экономикалык бирликтин товары» деген белгиси бар жана жеке номерлүү мөөрү жана колу коюлган белги бар болсо бажы органы жүргүнчү бажы декларациясынын негизинде Бирликтин товары катары тарабынан каралат.

34. Мүчө мамлекеттердин аймагында катталган жана ушул беренин 25-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймактардын ортосунда жеке жактар тарабынан Бирликке мүчө мамлекеттердин башка бажы аймагына Бирликке мүчө эмес мамлекеттер аркылуу ташылган жеке пайдалануудагы жеке транспорт

каражаттары чыккан жеринде бажы органы тарабынан каралат жана келген жеринде Бирликтин товары катары мындай транспорт каражаттарынын катталганын бышыктаган, пайдаланууга жана (же) башкарууга чектөөлөр тууралуу белгилер камтылбаган документтердин негизинде бажылык декларациялоого жатпайт.

35. Бирликтин бажы аймагынын башка бөлүгүнө ушундай ЭЭЗ аймагынан чыккан жеринде жана келип түшкөн ордунда бажылык декларациядан өткөн шартта, ушул ЭЭЗ түзүлгөн административдик-аймактык түзүмдүн бирдигинин аймагында катталган жана ал ЭЭЗ аймагында эркин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган жеке пайдалануудагы транспорт каражаттарын Бирликтин башка калган бажы аймактарына Бирликтин бажы чек арасынын тилкелери менен тышкы чеги дал келишкен ЭЭЗ аймагына жеке пайдалануу үчүн жеке пайдалануудагы транспорт каражаттарын жеке жактар тарабынан 2 айдан ашпаган мөөнөткө убактылуу пайдалануу чыгарууга уруксат берилет. Ошол эле учурда жеке пайдалануу үчүн арналган транспорт каражаттарына карата чыгарылган жеринде бажы органына ушул Кодекстин 271-беренесинде каралган жана ушул пункттун экинчи абзацын эске алуу менен Бирликке мүчө мамлекеттердин жеке жактары тарабынан Бирликтин бажы аймагына ташылып киргизилген, Бирликке мүчө эмес мамлекеттин аймагында катталган жеке пайдалануудагы транспорт каражаттарына карата аныкталган тартипте бажы алымын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу берилет.

Жеке пайдалануудагы транспорт каражатынын ээси болуп 6 ай убакыт аралыгында эсептелген жана бажы органына кайрылган күнү белгиленген бажылык төлөмдөр боюнча эч кандай карызы жок жеке жак тарабынан, ушул ЭЭЗ аймагынын эркин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган жана ушул ЭЭЗ түзүлгөн административдик-аймактык түзүмдүн бирдигинин аймагында катталган жеке пайдалануудагы транспорт каражатын Бирликтин башка бажы аймагына убактылуу чыгарууда, транспорт ээсине карата ушул ЭЭЗ түзүлгөн мүчө мамлекеттин мыйзамдарында каралган административдик укук бузуулар үчүн административдик жоопкерчиликке тартылган фактылар жок болсо (жеке пайдалануудагы транспорт каражатын убактылуу чыгаруу укугуна ээ болгон жеке жактын ишенимдүү жагы тарабынан), ошондой эле, ЭЭЗ аймагынан мурда чыгарылган жеке пайдалануудагы транспорт каражаты кайра алынып келмейинче, экинчи жана андан кийинки жолу жеке пайдалануудагы транспорт каражатын убактылуу чыгарган учурду кошпогондо, бажы алымын, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди

аткарууну камсыз кылуу талап кылынбайт.

Жеке жак тарабынан ушул пункттун биринчи жана экинчи абзацтарында каралган шарттарды аткарууда, бажы органынын ыйгарым укуктуу жооптуу кызматкери жүргүнчү бажы декларациясына «Евразиялык экономикалык бирликтин БА калган бөлүгүнө чыгарууга уруксат» деген белги коет, ал белги жооптуу жактын жеке номерлүү мөөрү жана колу менен күбөлөндүрүлөт.

Ушул бөлүктүн биринчи жана экинчи абзацында көрсөтүлгөн жеке пайдалануудагы транспорт каражаттары, эгерде транспортту чыгаруучу жактын жүргүнчү бажы декларациясында ушул бөлүктүн үчүнчү абзацында каралган белги жок болсо, анда Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүктөрүнө алып келүүгө болбойт.

Эгерде жеке колдонуу үчүн жеке жактар тарабынан факт жүзүндө чыгарылган жеке пайдалануудагы транспорт каражаттары ЭЭЗ аймагына белгиленген мөөнөт өткөнгө чейин кайра артка алынып келинбесе, анда ал транспорт каражаттарына карата жөнөтүлгөн жеринде бажы органы тарабынан Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүктөрүнө ушул ЭЭЗ аймагынан убактылуу түрдө жеке пайдалануудагы транспорт каражаты чыгарылган жүргүнчү бажы декларациясы катталган күнү эсептелген бажы алымдары, салыктар мындай транспорт каражаттарын эркин жүгүртүүгө чыгарууда төлөнүүгө тийиш болгон суммага туура келген өлчөмдө төлөнүп алынат, буга жеке пайдалануудагы транспорт каражаттары аварияда жеткоолдук кылууга мүмкүн эмес шартта жок кылынган жагдайлар, ошондой эле, ал транспорттордун башка түрдөгү бажы жол-жоболорун жайгаштырылышы же эркин жүгүртүүгө чыгарылган учурлары кошулбайт.

Жеке пайдалануу үчүн транспорттук каражаттарын бажылык башка жол-жобого жайгаштыруу же эркин жүгүртүүгө чыгаруу менен байланышкан бажылык операциялар ушундай ЭЭЗ аймагында жайгашкан бажы органдары тарабынан жүргүзүлөт.

Декларанттын жазуу жүзүндөгү жүйөлөштүрүлгөн кайрылуусу (эркин формада) боюнча ушул пункттун биринчи абзацында белгиленген мөөнөт кетүүчү жердин бажы органы тарабынан жеке пайдалануу үчүн транспорттук каражатты бажы органына факты жүзүндө көрсөтүлбөй туруп 2 айга узартылышы мүмкүн.

36. Россия Федерациясынын аймагында каттоо эсебинен чыгарылган жана жеке жактар тарабынан ушул берененин 25-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймактарынын ортосунда, жана Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүндө Бирликтин мүчөсү болуп эсептелбеген мамлекеттин аймагы

аркылуу өтүүчү жеке пайдалануу үчүн транспорттук каражаты ушундай транспорттук каражаттарды идентификациялоого шарт түзүүчү маалыматтар камтылган, кетүүчү жердин бажы органынын ыйгарым укуктуу кызмат адамы тарабынан “Евразиялык экономикалык бирликтин товарлары” белгиси жекече номердик мөөрдүн тамгатактары жана ушундай адамдын мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн маалыматтарды камтыган жүргүнчүнүн бажылык декларациясы болгон учурда келген жеринин бажы органы тарабынан Бирликтин товары катары каралат.

37. Жеке жактар тарабынан ушул берененин 25-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ, Бирликтин калган бажы аймагына Бирликтин мүчөсү болуп эсептелбеген мамлекеттердин аймагы аркылуу чет өлкөлүк болуп саналган товарларды жеке пайдалануу үчүн Бирликтин калган бажылык аймагына ушул пункттун экинчи абзацында көрсөтүлгөн товарларды кошпогондо, алардын чектеринде бажы алымдарын, салыктарды төлөөсүз Бирликтин бажы аймагына ташылып келинүүчү, жеке пайдалануу үчүн товарларга белгиленген нарктык, салмактык жана (же) сандык ченемдерден ашуу менен бажы алымдары, салыктар Бирликтин бажы аймагына жеке пайдалануу үчүн товарларга карата аныкталган өлчөмдө кетүүчү жердин бажы органы тарабынан кармалат.

Жеке жактар тарабынан ушул берененин 25-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ, Бирликтин калган бажылык аймагына Бирликтин мүчө мамлекеттери болуп саналбаган мамлекеттердин аймактары аркылуу мындай ЭЭЗ аймагына эркин бажы зонасы бажылык жол-жобосуна жеке пайдалануу үчүн транспорттук каражат катары жайгаштырылган транспорттук каражаттарды ташууда бажы алымдары жана салыктар Бирликтин бажы аймагына ташылып келинүүчү жеке пайдалануу үчүн транспорттук каражаттарга карата белгиленген өлчөмдө ушундай ЭЭЗ аймагында жайгашкан кетүүчү жердин бажы органы тарабынан, ушул берененин 35-пунктунда каралган учурларды кошпогондо кармалат.

38. Ушул берененин 27-37-беренелеринин жоболору ушул берененин 25-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ, Бирликтин калган бажылык аймагына аба транспорту менен Бирликтин мүчөсү болуп эсептелбеген мамлекеттердин аймагына конуусуз ташылган Бирликтин товарлары болуп саналган жеке пайдалануу үчүн товарларга жайылтылбайт.

39. Алып келүү бажылык алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет ушул пунктта көрсөтүлгөн жагдайлар келип чыкканда аткарууга жатат.

Алып келүү бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы,

компенсациялык алымдарды төлөөнүн мөөнөтү төмөнкүлөр болуп саналат:

1) ушул берененин 10-пунктунда көрсөтүлгөн эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарын колдонуунун ушул Кодекс менен белгиленген шарттарын бузганда, ушул берененин 10-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймактарынын жана Бирликтин мүчөсү болуп эсептелбеген мамлекеттердин аймактарынын ортосунда, же товарларды, жүргүнчүлөрдү, жолжүктү ташууну ушул берененин 10-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ аймактарынын ортосунда жана Россия Федерациясынын калган аймагында ташууну жүзөгө ашырганда – мындай шарттарды бузган биринчи күн, эгерде бул күн аныкталбаса – мындай бузуу фактысын аныктаган күн;

2) ушул берененин 25-пунктунда көрсөтүлгөн ЭЭЗ, Бирликтин калган бажылык аймагына жеке жак тарабынан эркин бажы зонасынын бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган жеке пайдалануу үчүн транспорттук каражатын алып чыгуунун ушул берененин 35-пунктунда көрсөтүлгөн шарттарын бузганда, – мындай шарттарды бузган биринчи күн, эгерде бул күн аныкталбаса – мындай бузуу фактысын аныктаган күн;

3) ушул берененин 1-пунктунун 1-пунктчасыда көрсөтүлгөндөй, Бирликтин бажы аймагынын башка бөлүктөрү менен жалпы кургактагы чек арасы бар Россия Федерациясынын административдик-аймактык түзүм бирдигинин аймагында түзүлгөн ЭЭЗ аймагынан жеке жактар тарабынан эркин бажы жол-жобосуна жайгаштырылган жеке пайдалануудагы транспорт каражаттарын Бирликтин бажы аймагынын башка бөлүктөрүнө чыгарууда, - ушул ЭЭЗ түзүлгөн административдик-аймактык түзүмдүн бирдигинин аймагынан чыгарган күн, эгерде ал күн аныкталбаса – мындай чыгаруу аныкталган күн;

4) жеке жактар тарабынан ЭЭЗ аймагында эркин бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган жеке пайдалануудагы транспорттук каражаттарды пайдаланууда, ушул пункттун 3-пунктчасында көрсөтүлгөндөй, ушундай ЭЭЗ түзүлгөн административдик-аймактык түзүмдүн бирдигинин аймагына жеке колдонуу үчүн эмес чыгарылган болсо – башка максатка пайдалануунун биринчи күнү, эгер ал күн так эмес болсо, – мындай тартип бузуу фактысы аныкталган күн;

5) ЭЭЗ түзүлгөн административдик-аймактык түзүмдүн бирдигинин аймагынан ушул пункттун 3-пунктчасында көрсөтүлгөндөй, ЭЭЗ аймагына эркин бажы зонасынын жол-жоболоруна жайгаштырылган чет өлкөлүк товарларды Бирликтин бажы аймагынын калган бөлүгүнө ЭЭЗ катышуучусу тарабынан өздүк өндүрүштүк жана технологиялык муктаждык үчүн товар катары чыгарылса – мындай товарларды административдик-аймактык түзүмдүн бирдигинин аймагынан чыгарылган күн, эгерде ал күн так эмес болсо, – мындай ташып чыгаруу фактысы аныкталган күн;

6) ушул пункттун 3-пунктчасында көрсөтүлгөндөй, ЭЭЗ катышуучусу тарабынан ЭЭЗ түзүлгөн административдик-аймактык түзүмдүн бирдигинин аймагына мурда чыгарылган товарларды өздүк өндүрүштүк жана технологиялык муктаждык үчүн пайдалануудан тышкары андан башка өндүрүштүк жана технологиялык максаттарга жумшалса, – товарларды башка максаттарга пайдалануунун биринчи күнү, эгерде ал күн так эмес болсо, – мындай укук бузуунун фактысы аныкталган күн.

40. Ушул берененин 39-пунктунда көрсөтүлгөн жагдайлар жаралган шартта алып келүүдөгү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар товарларды ички колдонууга чыгаруу боюнча бажы жол-жоболоруна жайгаштырууда преференцияларды жана жеңилдиктерди колдонуусуз төлөнүүгө тийиш болгон алып келүүдөгү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар – тарифтик тиешелүү суммалардын өлчөмүндө төлөөгө жатат. Товарга алып келүүдөгү бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар бажы органы тарабынан бул товарларды эркин бажы зонасынын бажы жол-жоболоруна жайгаштыруу үчүн берилген декларация катталган күндөн тартып эсептелет.

456-берене. Эркин кампа бажы жол-жобосун колдонуунун өзгөчөлүктөрү жөнүндө өткөөл жоболор

1. Чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган), эркин кампа бажылык жол-жобосуна эркин кампага жайгаштырылган товарлардын статусу, анын ээси эркин кампа ээлеринин реестрине Армения Республикасында 2016-жылдын 1-декабрына чейин, Беларусь Республикасында, Казакстан Республикасында жана Россия Федерациясында – 2012-жылдын 1-январына чейин киргизилген, ошондой эле анын ээлери Кыргыз Республикасында «Алтын-Ажыдаар» ЖЧК, «Кока-Кола Бишкек ботлерс» ЖАК, «Илбирс» ААК, «Авиньен» ЖЧК, «Жибек жолу» ЖЧК жана «Ренесанс» ЖЧК болуп эсептелген эркин кампалар, эгерде мындай товарлар Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыгып кетпеген шартта, 2017-жылдын 1-январына чейин ушул Кодекстин 218-беренесине ылайык ушул берененин 2 жана 3-пункттарынын жоболорун эске алуу менен аныкталат.

2. Алардын ээлери 2010-жылдын 1-майына чейин эркин кампалардын ээлеринин реестрине киргизилген эркин кампалар үчүн Комиссия чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган), эркин кампа бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган жана ушул Кодекстин 218-беренесине ылайык аныкталган жетишээрлик кайра иштетүү критерийлерин аткарууга көз каранды чет өлкөлүк товарлардын статусуна ээ болгон товарлардын тизмегин аныктоого укуктуу. Товарлардын көрсөтүлгөн тизмеги эгер мындай товарлар Бирликтин бажы аймагынын ташылып кетпеген шартта колдонулат.

3. 2010-жылдын 1-майына чейин эркин кампа ээлеринин реестрине киргизилген эркин кампа ээлеринин айрым ээлерине карата Комиссия товарлардын саны боюнча чектөөлөрдү аныктоого укуктуу, чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган) эркин кампа бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган Бирликтин товары катары таанылышы мүмкүн болсо, эгерде мындай товарларды Бирликтин бажы аймагына ушундай санда жана ушундай шарттарда чыгаруу жүргүзүлсө, бул мүчө мамлекеттин экономикасынын тармагына олуттуу экономикалык зыян келтирүүчү, же ушундай зыян келтирүү коркунучун жаратса көрсөтүлгөн чектөөлөрдү белгилөө жөнүндө чечим Комиссия тарабынан аныкталган тартипте кабыл алынат, эгерде мындай товарлар Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыкпаган шартта колдонулат.

4. Ушул Кодекстин 218-беренесинин 4-пунктунда каралган чет өлкөлүк товарлардан даярдалган (алынган), эркин кампа бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарларды Бирликтин товары катары таануу үчүн жетишээрлик өндүрүштүк жана технологиялык операциялардын шарттарынын тизмегин аныктоочу Комиссиянын чечими күчүнө киргенге чейин Армения Республикасында, Беларусь Республикасында, Казакстан Республикасында жана Кыргыз Республикасында ушул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жетишээрлик кайра иштеп чыгуунун критерийлери колдонулат.

5. Ушул берененин 4-пунктунда көрсөтүлгөн товарлар, алардын келип чыгышы СТ-1 формасындагы сертификат менен тастыкталган - Армения Республикасы үчүн, Беларусь Республикасы үчүн жана Кыргыз Республикасы үчүн, товарлардын келип чыгышы жөнүндө СТ-KZ формасындагы сертификат - Казакстан Республикасы үчүн, Бирликтин товарлары болуп таанылат.

457-берене. Жеке пайдалануу үчүн товарларга жана жабдыктарга

карата өткөөл жоболор

1. Ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин бажылык декларациялоосуз жана (же) аларды чыгаруу бажылык декларациялоосуз ишке ашырылган жана ушул Кодекс күчүнө кирген датага бажы контролунда турган жеке пайдалануу үчүн товарларга жана жабдыктарга карата ушул Кодекс күчүнө кирген датадан тартып товарлардын ушундай категорияларын колдонуу үчүн ушул Кодексте белгиленген шарттарды сактоого жатат.

2. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн товарлардын категорияларына карата бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча келип чыккан милдеттин аткаруу мөөнөтү (төлөө мөөнөтү) ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин келе элек болсо, жагдайлар келип чыккан учурда алар ушул Кодексте каралган тартипте, мөөнөттөрдө жана өлчөмдөрдө аткарууга жатат жана (же) ушул Кодекске ылайык токтотулат.

3. Ушул Кодекстин 256-беренесинин 4 жана 5-пункттарынын жоболору ушул берененин 5-пунктуна ылайык кабыл алынган жана Бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүү товарларды жеке пайдалануу үчүн товарларга кошуунун критерийлеринин сандык мүнөздөмөсүн аныктоочу Комиссиянын чечими күчүнө киргенге чейин колдонулбайт.

Комиссиянын көрсөтүлгөн чечими күчүнө киргенге чейин тиешелүү укуктук мамилелерди жөнгө салуу Жеке жактар тарабынан жеке пайдалануу үчүн товарларды Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу өткөрүүнүн жана аларды чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуунун 3-беренесинин 1-пунктунун жоболоруна ылайык жүзөгө ашырылат.

4. Ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин чет өлкөлүк жеке жак тарабынан жеке пайдалануу үчүн алынып келинген транспорттук каражаттарды, бажы органынын уруксатысыз чет өлкөлүк башка жеке жакка өткөрүп бергенине байланыштуу, же мүчө мамлекеттин жеке жагы тарабынан ташылып келинген транспорттук каражатты ата-энесине, балдарына, катталган никеде турган жолдошуна (жубайына) берүүгө байланыштуу келип чыккан жана аткарууга жатуучу бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча, ушул Кодекс күчүнө кирген датага карата аткарылбаган, ушул Кодекс күчүнө кирген датага карата төлөнбөгөн (өндүрүлбөгөн) милдет ушул Кодекс күчүнө кириши менен төлөнбөгөн бажы алымдарынын, салыктардын суммасынын өлчөмүндө токтотулат.

5. Жеке пайдалануу үчүн транспорттук каражаттарды анын аралыгында убактылуу ташылып кирген жеке пайдалануу үчүн транспорттук каражаттар

Бирликтин бажы аймагында убактылуу турушу мүмкүн болгон, ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин келип чыккан жана төлөнүүгө жатуучу, жеке пайдалануу үчүн транспорттук каражаттарга карата бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча ушул Кодекс күчүнө кирген датага карата аткарылбаган милдет бажы алымдарынын, салыктардын төлөнбөгөн өлчөмүнүн суммасында бир эле убакта төмөнкү шарттарды сактаган шартта токтотулат:

1) мындай транспорттук каражаттарды Бирликтин бажы аймагынан алып чыгуу максатында бажылык декларациялоо ал аралыктын ичинде жеке пайдалануу үчүн ташып келинген транспорттук каражаттар Бирликтин бажы аймагында убактылуу турушу мүмкүн болгон мөөнөт өткөндөн 6 айдан кеч эмес жүзөгө ашырылган;

2) жеке пайдалануу үчүн мындай транспорттук каражаттарга карата аларды жеке жактар тарабынан жеке пайдалануу үчүн товарларды Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу өткөрүүнүн жана аларды чыгаруу менен байланышкан бажы операцияларын жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуунун жоболорун бузуу менен аларды өткөрүп берүүгө байланышкан бажылык алымдарды, салыктарды төлөөнүн мөөнөтү келе элек болсо.

458-берене. Эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарына карата өткөөл жоболор

1. Ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин Бирликтин бажы аймагына ташылып кирген эл аралык ташуунун транспорттук каражаттары Бирликтин бажы аймагында турат жана колдонулат жана ушул Кодекстин 38-главасынын жоболоруна ылайык Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыгууга жатат.

2. Ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыккан эл аралык ташуунун транспорттук каражаттары Бирликтин бажы аймагынан чектеринен сырткары турат жана колдонулат, ошондой эле ушул Кодекстин 38-главасынын жоболоруна ылайык Бирликтин бажы аймагына кайрадан (артка) ташылып кирилет.

3. Аны аткаруунун (төлөөнүн мөөнөтү) ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин келип жете элек ушул берененин 1 жана 2-пункттарында көрсөтүлгөн эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарына карата келип чыккан бажылык алымдарды, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдет ушул Кодекс менен каралган жагдайлар келип чыкканда, тартипте, мөөнөттөрдө жана

өлчөмдөрдө аткарууга жатат жана (же) ушул Кодекске ылайык токтотулат.

4. Убактылуу ташылып келинген эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарына карата бажылык алымдарды, салыктарды төлөө боюнча ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин Бажы бирлигинин Бажы кодексинин 344-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн аракеттерди жүргүзүүгө байланыштуу келип чыккан жана аткарууга жатуучу милдет убактылуу ташылып келинген эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарын бажылык жол-жобого коюлбаган, ушул Кодекс күчүнө кирген датага толук өлчөмдө аткарылбаган милдет, эгерде эл аралык ташуунун транспорттук каражаты бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөн жарым-жартылай бошотуу менен убактылуу алып келүүнүн (киргизүүгө уруксаат) бажылык жол-жобосуна жайгаштырылса, Бажы бирлигинин Бажы кодексинин 282-беренесине ылайык, аларды убактылуу ташылып келинген транспорттук каражат катары аларды чыгарган күндөн кийинки күндөн тартып Бирликтин бажы аймагынан ташылып чыккан күнгө чейинки убакыт үчүн бажы алымдары, салыктарды төлөө аткарылышы керек.

5. Ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин убактылуу ташылып келинген эл аралык ташуунун транспорттук каражаттарына карата бажылык алымдарды, салыктарды төлөө боюнча Бажы бирлигинин Бажы кодексинин 342-беренесинин 1-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн шарттарды мүчө мамлекеттин жагы сактабаганына байланыштуу келип чыккан жана аткарууга жатуучу ушул Кодекс күчүнө кирген датага толук өлчөмдө аткарылбаган милдет ушул Кодекс күчүнө кирген датага төлөнбөгөн (өндүрүлбөгөн) бажы алымдарынын (салыктардын) өлчөмдөрүндө токтотулат.

459-берене. Товарларды куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүүдө колдонула турган бажылык операциялар жөнүндө өткөөл жобо

Ушул кодексин 292-беренесинин 1–4-пункттарында каралган куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу өткөрүлгөн товарларды эсепке алуучу жабдыктарга бажы органдарынын кызмат адамдарынын жетүү тартибин аныктай турган, үчүнчү тарап менен чектеш мамлекет менен мүчө мамлекеттин эл аралык келишимдери күчүнө киргенге чейин, коңшулаш мамлекеттин аймагында жайгашкан куур түтүк транспорту же электр берүү чубалгылары аркылуу ташылып өткөрүлүүчү товарларды эсепке алуу үчүн ташып жеткирүүчү сунуштаган жабдыктарды пайдаланууга

жол берилет.

460-берене. Жер казынасын пайдалануу жаатында (отун-энергетикалык тармак) келип чыккан укуктук мамилелер боюнча өткөөл жоболор

1. Россия Федерациясында жер казынасын пайдалануу жаатында (отун-энергетикалык тармакта) келип чыккан укук мамилелеринде ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин келип чыккан жана ал күчүнө киргенден кийин да келип чыккан укуктук мамилелерде Россия Федерациясынын бажы мыйзамдары колдонулат, ага ылайык тиешелүү келишимдер жүзөгө ашырылат, ал эми бажы мыйзамдары менен жөнгө салынбаган бөлүктөрүнө – ушул Кодекс колдонулат.

2. Казакстан Республикасында жер казынасын пайдалануу жаатында (отун-энергетикалык тармакта) ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин келип чыккан жана ал күчүнө киргенден кийин да пайда болгон укуктук мамилелерде Казакстан Республикасынын бажы мыйзамдары колдонулат, ага ылайык тиешелүү келишимдер төмөндөгү өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен жүзөгө ашырылат:

1) Казакстан Республикасынын ушул бажы мыйзамдары менен жөнгө салынбаган бөлүктөрүндө ушул Кодекстин жоболору колдонулат;

2) алып келүү бажы алымдарын, салыктарды төлөөдөн бошотуу боюнча милдеттердин келип чыгышы жана токтотулушу бөлүгүндө, анын ичинде жер казынасын пайдалануу келишимдеринин алкагында бажы алымынан, салыктардан бошотуу менен эркин жүгүртүүгө чыгаруу үчүн бажылык режимге жайгаштырылган же ички керектөөгө чыгаруу үчүн бажылык жол-жоболорго киргизилген товарларга карата ушул Кодекстин жоболору колдонулат.

3) жеңилдиктерди берүү максатында тиешелүү шарттарга ылайык шарттуу түрдө чыгарылган товарларды пайдалануу жана (же) тескөө бөлүгүндө Казакстан Республикасынын бажы мыйзамдары колдонулат.

3. Казакстан Республикасына жер казынасын пайдалануу келишимдеринин алкагында 2010-жылдын 1-июлуна чейин эркин жүгүртүүгө чыгаруу үчүн бажылык жол-жоболорго киргизилген товарлар же бажы алымынан, салыктардан бошотуу менен ички керектөөгө чыгаруу үчүн бажылык жол-жоболорго жайгаштырылган товарлардан бажы алымын, салыктарды төлөтүү боюнча милдеттер ушул Кодекс күчүнө кирген күндөн тартып токтотулат, бирок мындай товарлардын бажы алымын, салыктарды төлөөдөн бошотулган шарттарды бузууга байланыштуу ташып келүү алымын, салыктарды төлөөгө байланыштуу карыздарын төлөө боюнча келе элек мөөнөттөрү жок шартта бул товарлар Бажы бирлигинин товарлары катары таанылат.

461-берене. Ушул Кодекстин 370-беренесине карата өткөөл жоболор

Ушул Кодекстин 370-беренесинин 2-пунктунда каралган үзгүлтүксүз негизде маалымат алмашуунун техникалык шарттары кабыл алынганга чейин Бажы бирлигинин мүчө мамлекеттеринин талдоочулук жана контролдоо функцияларын ишке ашыруу үчүн маалыматтарды алмашууну уюштуруу жөнүндө макулдашуунун 4-беренесине ылайык бекитилген 2011-жылдын 19-октябрындагы техникалык шарттар колдонулат.

462-берене. Ушул Кодекстин 371 жана 373-беренелерине өткөөл жоболор

1. Ушул беренени колдонуу максаттары үчүн:

1) борбордук бажы органдары катары түшүнүлөт:

Армения Республикасы үчүн – Армения Республикасынын Өкмөтүнүн караштуу Мамлекеттик кирешелер комитети;

Беларусь Республикасы үчүн – Беларусь Республикасынын Мамлекеттик бажы комитети;

Казакстан Республикасы үчүн – Казакстан Республикасынын Каржы министрлигине караштуу Мамлекеттик кирешелер комитети;

Кыргыз Республикасы үчүн – Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик бажы кызматы;

Россия Федерациясы үчүн – Федералдык бажы кызматы;

2) аймактык бажы органдары катары түшүнүлөт:

Армения Республикасы үчүн – бажылар, бажы пункттары;

Беларусь Республикасы үчүн – бажылар;

Казакстан Республикасы үчүн – Казакстан Республикасынын Каржы министрлигине караштуу Мамлекеттик кирешелер комитетинин областтар боюнча (республикалык маанидеги шаарлар, борбор шаары) аймактык бөлүмчөлөрү, бажылар;

Кыргыз Республикасы үчүн – бажылар;

Россия Федерациясы үчүн – регионалдык бажы башкармалыктары, бажылар.

2. Алар ушул Кодекстин 371-беренесине ылайык документтердин көчүрмөлөрүн жана (же) маалыматтарды берүү жөнүндө суроо-талаптарды жөнөтүшөт жана документтердин көчүрмөлөрүн жана (же) маалыматтарды берүү жөнүндө суроо-талаптарды аткарыша турган бажы органы Комиссия тарабынан аныкталганга чейин, мындай суроо-талаптарды жөнөтүү жана аткаруу өз ара аракеттенүүнүн алкактарында борбордук бажы органдары тарабынан да, ошондой эле түздөн-түз аймактык бажы органдары тарабынан ишке ашырылат. Эгерде суроо-талапты кайсы бажы органына жөнөтүү зарылдыгын аныктоого мүмкүн болбогон шартта, суроо-талаптарды жөнөтүү борбордук бажы органдары тарабынан борбордук бажы органдарына жөнөтүү ишке ашырылат.

3. Алар ушул Кодекстин 373-беренесине ылайык бажы контролун жүргүзүү жөнүндө тапшырманы жөнөтө жана аткарылышын камсыз кыла турган бажы органдары Комиссия тарабынан аныкталганга чейин мындай тапшырмаларды жөнөтүү жана аткаруу борбордук бажы органдары тарабынан жүзөгө ашырылат. Борбордук бажы органдары тарабынан аныкталган шарттарда, тапшырмаларды жөнөтүү жана аткаруу аймактык бажы органдары тарабынан ишке ашырылышы мүмкүн.

4. Ушул Кодекстин 146-беренесинин 4-пунктунун 12-пунктчасына ылайык алар тарабынан ушул пунктчанын жобосунун аткарылышын камсыз кылуучу бажы органы Комиссия тарабынан аныкталганга чейин, кызыкдар мүчө мамлекеттин бажы алымдарын, салыктарды жана (же) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерин аткарууну камсыздоону бербей туруп товарларды чыгаруу жөнүндө өтүнүч берген тиешелүү мамлекеттик органды бышыктоого бара турган бажы органы анын аймагында турган мүчө мамлекеттин борбордук бажы органы тарабынан жөнөтүүчү бажы органы анын аймагында турган мүчө мамлекеттин борбордук бажы органына берилет.

463-берене. Ушул Кодекстин 385-беренесин колдонууга карата өткөөл жобо

Ушул Кодекстин 385-беренесинин 3-пунктундагы жоболорго көз карандысыз түрдө товарлардын келип чыккан аймагынын аталышы катары интеллектуалдык менчиктин объекттери ушул Кодекстин 84-беренесинин 6-пунктунда каралган Комиссия чечими күчүнө киргенден кийин мүчө мамлекеттердин интеллектуалдык менчик объекттеринин бирдиктүү бажылык реестрине киргизилет, ал чечим менен бажы органдары тарабынан товарлар келип чыккан жердин аталышы сыяктуу интеллектуалдык менчик объекттерин камтыган интеллектуалдык менчик объекттерине болгон укукту коргоо чараларын кабыл алуу тартиби аныкталат.

464-берене. Бажы иши чөйрөсүндө иш жүргүзгөн юридикалык жактарга карата өткөөл жобо

1. Бажы бирлигинин Бажы кодексине ылайык, бажы иши чөйрөсүндө иш алып барган жактардын реестрине киргизилген бажы иши жаатында ишмердик жүргүзгөн жактар, ушул Кодекс күчүнө киргенден кийин бажы иши чөйрөсүндө ишмердигин ушул берененин жоболорун эске алуу менен ушул Кодекске ылайык жүзөгө ашырат.

2. Бажы иши жаатында ишмердик жүргүзгөн жактардын реестрине киргизүү шарттарын сактоо максатында көрсөтүлгөн бажы алымдарын, салыктарды төлөөнү камсыз кылуу, ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин бажы иши чөйрөсүндө иш жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткаруу сапаты боюнча таанылат, ушул Кодекс күчүнө кирген күндөн тартып

бажы иши жаатында ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды, туумдарды, пайыздарды төлөө боюнча милдеттерин камсыз кылууну ушул Кодекстин талаптарына ылайык аткарат.

3. Ушул Кодекстин 402-беренесинин 1-пунктунун 2-пунктчасында каралган Комиссия чечими күчүнө киргенге чейин бажы иши чөйрөсүндө иш жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыз кылуу, бажылык өкүл катары ишмердик жүргүзүүгө талапкер болгон юридикалык жакты камтуу шарты боюнча бажы өкүлдөрүнүн реестрине киргизүү 1 млн. евро эквивалентине барабар өлчөмүндө белгиленген.

4. Эгерде Комиссия тарабынан бажы иши чөйрөсүндө ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин камсыздоо Комиссиянын тиешелүү чечими күчүнө киргенге чейин ушул берененин 3-пунктунда көрсөтүлгөндөн башка өлчөмдө аныкталса, анда бажы өкүлдөрү реестрине киргизилген юридикалык жактар бул чечим күчүнө кирген күндөн 6 айдан кеч эмес убакытта Комиссия тарабынан аныкталган өлчөмдө камсыз кылууга милдеттүү.

5. Ушул берененин 3-пунктундагы жобо, эгерде бажы иштери тармагында ишмердик жүргүзгөн юридикалык жактын милдеттерин аткарууну камсыздоо, бажы өкүлдөрүнүн реестрине бажы өкүлү катары ишмердик жүргүзүүгө талапкер болгон юридикалык жакка берилсе, анда ишмердик тармагы бажы алымдары алынбаган ташып чыгаруу жана экспорт бажы жол-жоболоруна жайгаштырылган товарларга карата бажы операциялары менен чектеле турган бажы өкүлүнө карата колдонулбайт.

6. Ушул Кодекс күчүнө киргенден кийин Беларусь Республикасында жана Россия Федерациясында ушул мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына өзгөртүүлөр киргенге чейин бажы өкүлдөрүнүн реестрине киргизүүнүн шарты ушул Кодекстин 402-беренесинде жана мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген шарттар менен бир катарда бажы өкүлүнүн штатында алардын мүчө мамлекеттердин мыйзамдарында белгиленген талаптарга шайкештигин бышыктоочу документке ээ болгон 2ден кем эмес кызматкеринин болушу эсептелет.

Ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин Беларусь Республикасында жана Россия Федерациясында бажы өкүлдөрүнүн реестрине киргизилген жактар, ал күчүнө киргенден кийин бажы өкүлүнүн милдеттери менен бир катарда бажы өкүлдөрүнүн реестрине киргизүүнүн ушул пункттун биринчи абзацында көрсөтүлгөн шарттарын сактоого милдеттүү.

465-берене. Ыйгарым укуктуу экономикалык операторлорго карата өткөөл жоболор

1. Бажы бирлигинин Бажы кодексине ылайык жана аларга ылайык мүчө мамлекеттердин кабыл алынган мыйзамдарына ылайык ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун статусу ыйгарылган юридикалык жактар

ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун статусун ушул Кодекс күчүнө киргенден тартып 2 жыл бою сакташат.

Көрсөтүлгөн мөөнөттүн ичинде ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө күбөлүккө өзгөртүүлөрдү киргизүү, аракетин токтото туруу жана мындай күбөлүктөрдү чакыртып алуу ушул Кодекс күчүнө кирген учурда мүчө мамлекеттердин колдонуудагы мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

2. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн юридикалык жактар ушул Кодекс күчүнө кирген күндөн тартып 2 жылдын ичинде анын бажы органы тарабынан ыйгарым укуктуу экономикалык оператор статусу ыйгарылган юридикалык жактар мүчө мамлекеттин аймагында ушул Кодекстин 437-беренесинин 2-пунктунун 2 жана 4-пунктчалары, 3-пунктунун 1, 3 жана 4-пунктчаларында белгиленген атайын жөнөкөйлөтүүлөр менен ушул Кодексте аныкталган тартипте жана шарттарда ушул пункттун экинчи абзацын эске алуу менен пайдаланууга укуктуу.

Ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине кирген юридикалык жактар ушул Кодекс күчүнө киргенге чейин Казакстан Республикасына, ушул Кодекс күчүнө киргенден тартып 2 жылдын ичинде ушул Кодекстин 437-беренесинин 2-пунктунун 1-пунктчасында белгиленген атайын жөнөкөйлөтүүлөр менен алар ушул Кодекс менен белгиленген тартипте жана шарттарда колдонууга укуктуу.

Ушул пункттун биринчи жана экинчи абзацтарында каралган атайын жөнөкөйлөтүүлөрдү колдонуу максаттары үчүн ушул берененин 1-пунктунун 1-абзацында көрсөтүлгөн ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун курулмаларына, жайларына (жайлардын бөлүктөрүнө) жана (же) ачык аянттарга (ачык аянттардын бөлүкчөлөрүнө) ушул Кодекс күчүнө кирген учурда мүчө мамлекеттердин колдонуудагы мыйзамдарынын талаптары коюлат.

3. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор үчүнчү типтеги күбөлүк берүү менен ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө арызды ушул Кодекстин 433-беренесинин 5-пунктунун 2-пунктчасында каралган шарттарды сактаган учурда, ошондой эле ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө арызды бажы органы каттаган күнгө чейин ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестринде 2 жылдан кем эмес болгон шартта бере алышат.

Эгерде ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө күбөлүктүн аракетин мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык токтото туруу каралган болсо, көрсөтүлгөн мөөнөттү эсептөөдө анын аралыгында күбөлүктүн мөөнөтү токтото турулган убакыт ага киргизилбейт.

4. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн юридикалык жакты биринчи типтеги күбөлүк берүү менен ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүдө ыйгарым укуктуу экономикалык

оператордун милдетин аткарууну камсыз кылуу ушул пунктту эсепке алуу менен берилет.

Эгер ыйгарым укуктуу операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө күбөлүк ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн юридикалык жакты биринчи типтеги күбөлүктү берүү менен ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизген күндөн тартып 2 жылдын ичинде токтотула турбаган шартта, ыйгарым укуктуу оператордун милдетин аткаруу 700 миң евродон аз эмес өлчөмдөгү эквивалентте камсыз кылынат.

Эгерде ыйгарым укуктуу операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө күбөлүк ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн юридикалык жакты биринчи типтеги күбөлүктү берүү менен ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизген күндөн тартып 4 жылдын ичинде токтотула турбаган шартта, ыйгарым укуктуу оператордун милдетин аткаруу 500 миң евродон аз эмес өлчөмдөгү эквивалентте камсыз кылынат.

Эгерде ыйгарым укуктуу операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө күбөлүк ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн юридикалык жакты биринчи типтеги күбөлүктү берүү менен ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизген күндөн тартып 5 жылдын ичинде токтотула турбаган шартта, ыйгарым укуктуу оператордун милдетин аткаруу 300 миң евродон кем эмес өлчөмдөгү эквивалентте камсыз кылынат.

Эгерде ыйгарым укуктуу операторлордун реестрине киргизүү жөнүндө күбөлүк ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн юридикалык жакты биринчи типтеги күбөлүктү берүү менен ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизген күндөн тартып 6 жылдын ичинде токтотула турбаган шартта, ыйгарым укуктуу оператордун милдетин аткаруу 150 миң евродон кем эмес өлчөмдөгү эквивалентте камсыз кылынат.

Бажы бирлигинин Бажы кодексине ылайык, бажы алымдарын, салыктарды камсыз кылуу милдеттендирилген ыйгарым укуктуу оператор тарабынан ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн бажы алымдарын, салыктарды төлөөнү ошол күнгө карата валюта курсу менен камсыз кылып берүүсү, Бажы бирлигинин Бажы кодексине ылайык, бажы алымдарын, салыктарды камсыз кылуу милдеттендирилген жакты ушул Кодекске ылайык, ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизүүдө ыйгарым укуктуу экономикалык оператордун милдеттерин камсыз кылуу катары таанылат.

Евразиялык экономикалык бирликтин
Бажы кодексине

№ 1 ТИРКЕМЕ

Товарларды бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна ылайык ташуудагы (транспорттоодогу) бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүүдө жана анда бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнүүгө жатуучу Евразиялык экономикалык бирликтин мүчө мамлекетине өндүрүлгөн бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды которууда Евразиялык экономикалык бирликтин бажы органдарынын өз ара аракеттенүүсүнүн ТАРТИБИ

1. Ушул Тартип Евразиялык экономикалык бирликтин Бажы кодексинин (мындан ары - Кодекс) 61,74 жана 266-беренелерине ылайык, бажы алымдары, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар Евразиялык экономикалык бирликтин мүчө мамлекеттеринин (мындан ыры – мүчө мамлекет, Бирлик) бирине төлөөгө жаткан учурда колдонулат, ал эми бажы алымдары, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын Кодекстин 69-беренесинин 3-пунктуна 77-берененин 5-пунктуна жана 270-беренесинин 12-пунктуна ылайык өндүрүү башка мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөтүү боюнча милдеттерди камсыз кылуу жүктөлгөн жана (же) бажы транзитинин бажы жол-жоболоруна ылайык, товарларды ташууда (транспортировкалоо) бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарын төлөтүүнү камсыз кылуу милдеттендирилген бажы органы, же болбосо бажы транзити бажы жол-жоболорунун жайгаштырылган товарлардын декларанты катары чыккан жак бажылык жеткирүүчүлөр реестрине, же ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор реестрине киргизилген болсо, же чет өлкөлүк жеке жактар тарабынан Бирликтин бажы аймагына убактылуу киргизилген жеке пайдалануудагы транспорттук каражаттарга карата бажылык алымдарды, салыктарды төлөө боюнча милдеттерди камсыз кылуу жүктөлгөн бажы органы тарабынан жүзөгө ашырылат.

2. Ушул Тартиптин максаттары үчүн төмөнкүлөрдү билдирген түшүнүктөр колдонулат:

«ыйгарым укуктуу органдын бирдиктүү эсеби» – мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органына улуттук (борбордук) банкта же улуттук (борбордук) банкта корреспонденттик эсеби бар мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органында ачылган келип түшүүлөрдү чегерүү жана ушул мүчө мамлекеттин бюджетинин ортосунда бөлүштүрүү үчүн эсеп;

«бажы органынын акчасын убактылуу жайгаштыруу үчүн эсеп» – Казакстан Республикасынын бажы органына ыйгарым укуктуу органда ачылган, бажы алымдарын, салыктарды жана атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу суммасын чегерүү үчүн эсеп;

«чет өлкөлүк валютадагы эсеп» – бир мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органына улуттук (борбордук) банкта башка мүчө мамлекеттин валютасында ачылган, алып келүү бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды башка мүчө мамлекеттер тарабынан бөлүштүрүүдөн келип түшүүлөрдү чегерүү үчүн эсеп;

«ыйгарым укуктуу орган» – ушул мүчө мамлекеттин бюджетинин аткарылышын кассалык тейлөөнү жүргүзүүчү мүчө мамлекеттин мамлекеттик органы;

«борбордук бажы органдары» – мүчө мамлекеттердин бажы иши чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдары.

3. Ушул Кодекстин 61,74 жана 266-беренесине ылайык, бажы алымдары, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнүүгө жаткан мүчө мамлекеттин бажы органы, мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен аныкталган бажы органына, тактап айтканда бажы алымдары, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди камсыз кылуу берилген жана (же) бажы алымдары, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди камсыз кылуу ыйгарылган бажы органын, же бажы транзити бажы жол-жоболорунун жайгаштырылган товарлардын декларанты катары чыккан жак бажы ташуучуларынын реестрине, же ыйгарым укуктуу экономикалык операторлор реестрине киргизилген болсо ошол бажы органына кезектеги документтерди коштомо кат менен багыттайт;

1) Кодекстин 55-беренесинин 3-пунктуна, 73-берененин 3-пунктуна жана 270-берененин 4-пунктуна ылайык күбөлөндүрүлгөн документтин көчүрмөсү менен бажы органы бажы алымдарын, атайын, демпингге, компенсациялык алымдарды төлөөчүнү, ошондой эле, Кодекске жана (же) мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндөгү мыйзамдарына ылайык, бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөөчү менен бирге бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча ортоктош же субсидиардык милдеттерди алып жүргөн жактарга, белгиленген мөөнөттө төлөнбөй калган бажы алымдары, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар жөнүндө кабарлама берет;

2) аларды алып баруу мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык мүчө мамлекеттердин бажы же башка мамлекеттик органдары тарабынан ишке ашырылат жана бажы контролун жүргүзүүнүн жүрүшүндө алынган жана (же) ушундай көзөмөлдү жүргүзүүнүн жыйынтыгында, административдик өндүрүштүн (процесстин) жүрүшүндө, кылмыш иштери боюнча териштирүүнүн же текшерүүнүн жыйынтыгында түзүлгөн жана чет

өлкөлүк товарлардын мүчө мамлекеттердин аймагында болушун тастыктаган, анын бажы органы бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна ылайык товарларды чыгарууну, же жеке пайдалануу үчүн транспорттук каражатын Бирликтин бажы аймагында убактылуу туруусу үчүн же аларды ушул мүчө мамлекеттин аймагына алып келүүнү жүргүзбөгөн документтеринин күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрү. Эгерде бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар Кодекстин 61, 74 жана 266-беренелерине ылайык анын бажы органы товарларды чыгарууну бажы транзитинин бажылык жол-жобосуна ылайык жүргүзгөн же жеке пайдалануу үчүн транспорттук каражаттарды чыгаруу Бирликтин бажы аймагында убактылуу туруусу үчүн чыгарылса мүчө мамлекетте төлөөгө жатса, мындай документтердин копиялары жөнөтүлбөйт.

4. Коштомо кат төмөнкү маалыматтарды камтышы керек:

1) транзиттик декларациянын каттоо номери жөнүндө же жүргүнчүнүн бажы декларациясынын каттоо номери жөнүндө;

2) камсыз кылуу сертификатынын каттоо номери жөнүндө (камсыз кылуу сертификаты болсо), бажы ташуучусу же ыйгарым укуктуу экономикалык оператор жөнүндө;

3) түрлөрү боюнча өндүрүүгө жана которууга жаткан бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммасы же бирдиктүү коюм боюнча алынган бажы алымы, салыктардын, ошондой эле мүчө мамлекеттин валютасы менен алынган биргелешкен бажы алымы, салыктар түрүндө өндүрүүгө жана которууга жаткан сумма бажылык төлөм катары, Кодекстин 61, 74 жана 266-беренелерине ылайык, бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнүүгө жатат;

4) өндүрүлгөн акча каражаттары (акча) ал боюнча кабыл алууга жатуучу бюджеттик классификациянын коду жөнүндө.

5. Анын бажы органына бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылуу жана (же) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерди аткарууну камсыз кылуу берилген, же анын бажы органы тарабынан бажылык транзит бажылык жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын декларанты катары чыгуучу жак бажы ташуучуларынын реестрине же ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизилген мүчө мамлекеттин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамы менен аныкталган бажы органы бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүүнү ушул мамлекеттин мыйзамдарында белгиленген тартипте ушул Тартиптин 3-пунктунда көрсөтүлгөн документтердин негизинде жүзөгө ашырат.

Бажылык алымдар, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар анын бажы органы тарабынан бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүү ишке ашырылуучу мүчө мамлекеттин валютасында өндүрүлөт.

Кодекстин 61, 74 жана 266-беренелерине ылайык бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды анда төлөнүүгө жатуучу мүчө мамлекеттин валютасына кайра эсептөө анын бажы органы тарабынан бажылык алымдарды, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүү ушул Тартиптин 3-пунктунда көрсөтүлгөн коштомо катты каттаган күнгө карата валюталардын колдонуудагы курсу боюнча ал тарабынан бажылык алымдар, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүү жүзөгө ашырылуучу бажы органында жүргүзүлөт.

6. Ушул Тартиптин 5-пунктуна ылайык өндүрүлгөн бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар эсепке анда бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар которулууга тийиш болгон чет өлкөлүк валютада төмөнкү мөөнөттөрдө которулат:

1) бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүүдө бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетин камсыздоонун эсебинен жана (же) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдеттерин камсыз кылууну акча каражаттарын (акчаны) киргизүү жолу менен – ушул Тартиптин 3-пунктунда көрсөтүлгөн документтерди алган күндөн тартып 12 күндөн кеч эмес;

2) бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти аткаруунун эсебинен жана (же) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти аткарууну камсыз кылууну акча каражаттарын (акчаны) киргизгенге караганда башка ыкма менен берүүнү, ошондой эле бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды бажы ташуучуларынан же ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордон өндүрүүдө мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органдын бирдиктүү эсебине (бажы органынын акча каражаттарын (акчаны) убактылуу жайгаштыруу боюнча эсеп) акча каражаты (акча) келип түшкөн күндөн тартып 12 күндөн кечиктирбестен анын бажы органына бажы алымдарын, салыктарды төлөө боюнча милдетти камсыз кылуу берилген жана (же) атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды төлөө боюнча милдетти камсыз кылуу берилген мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органынын бирдиктүү эсебине анын бажы органы тарабынан бажы транзитинин жол-жобосуна жайгаштырылган товарлардын декларанты болуп чыккан жак, бажы ташуучуларынын реестрине же ыйгарым укуктуу экономикалык операторлордун реестрине киргизилген.

7. Ушул Тартиптин 6-пунктуна ылайык которулууга жатуучу бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар ыйгарым укуктуу органдын бирдиктүү эсебинде бюджеттик классификациянын айрым коддору боюнча өндүрүлгөн акча каражаттарын

(акчаны) башка мүчө мамлекеттерге которуу үчүн арналган, ал эми Казакстан Республикасында – бажы органынын акчасын убактылуу жайгаштыруу эсебине.

8. Ушул Тартиптин 5-пунктуна ылайык бажы алымдарын, салыктарды, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды өндүрүүнү ишке ашырган мүчө мамлекеттин бажы органы ушул Тартиптин 6-пунктунда белгиленген мөөнөт өткөнгө чейин 3 жумушчу күндөн кечиктирбестен өз мамлекетинин ыйгарым укуктуу органына анда бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнүүгө жатуучу мүчө мамлекеттин чет өлкө валютасындагы эсебине өндүрүлгөн акча каражатын (акчаны) которууга тапшырма жөнөтөт.

Өндүрүлгөн акча каражаттарын (акчаны) анда бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнүүгө жатуучу мүчө мамлекеттин чет өлкө валютасындагы эсебине которуу бажы органы тарабынан тиешелүү тапшырма жөнөтүлгөн күндөн тартып 3 жумушчу күндөн кечиктирилбестен ыйгарым укуктуу орган тарабынан толук көлөмдө жүзөгө ашырылат.

Эсептешүү (төлөө) документиңде (нускамада) өндүрүлгөн акча каражаттары (акча) ал боюнча чегерүүгө жатуучу бюджеттик классификациянын коду ушул Тартиптин 4-пунктунда көрсөтүлгөн бажы органынын коштомо катында камтылган маалыматтар, ошондой эле мындай коштомо каттын датасы жана номери көрсөтүлөт.

9. Ушул Тартиптин 5-пунктуна ылайык өндүрүлгөн, анда бажы алымдары, салыктар, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдар төлөнүүгө тийиш болгон мүчө мамлекеттин чет өлкө валютасындагы эсебине башка мүчө мамлекеттердин ыйгарым укуктуу органдарынан) ушул мүчө мамлекеттин бюджетинин кирешесине алып келүү бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды бөлүштүрүүдөн түшкөн суммалар мүчө мамлекеттин бюджетинин кирешесине которуу бөлүгүндө алып келүү бажы алымдарын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдарды чегерүү жана бөлүштүрүү үчүн белгиленген тартипте которулат.

Ушул Тартиптин 5-пунктуна ылайык өндүрүлгөн, башка мүчө мамлекеттерден ушул мүчө мамлекеттин бюджетине которулган акча каражаттары (акча), ушул мүчө мамлекеттин бажы органы тарабынан акча каражаттары (акча) чет өлкөлүк валютада ушул мүчө мамлекеттин эсебине киргизилген күндөн тартып 10 жумушчу күндөн кечиктирилбестен бюджеттик классификациянын тиешелүү коддору боюнча бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын эсебине чегерилүүгө жатат.

10. Бажы органдары Кодекстин 69-беренесинин 3-пунктуна жана 77-беренесинин 5-пунктуна ылайык өндүрүлгөн ылайык бажы алымдарынын, салыктардын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын суммаларынын которулушу жөнүндө маалымат менен Кодекстин 368-беренесине ылайык алмашышат.

11. Ушул Тартипти ишке ашыруу максатында борбордук бажы органдары Кодекстин 69-беренесинин 3-пунктуна ылайык мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдары менен аныкталган бажы органдары жөнүндө маалыматтар менен алмашышат.

12. Ушул Тартипти ишке ашыруу максатында ыйгарым укуктуу органдар өз мамлекеттеринин чет өлкөлүк валюта эсептери жөнүндө маалыматтар менен алмашышат.

Бир мүчө мамлекеттин чет өлкөлүк валюта эсебинин дайын-даректери өзгөрүлгөн шартта бул мамлекеттин ыйгарым укуктуу органы мындай өзгөрүүлөр күчүнө киргенге чейин 10 календардык күндөн кечиктирбестен башка мүчө мамлекеттердин ыйгарым укуктуу органдарына эсептин такталган дайын-даректери жөнүндө кабарлайт.

Мүчө мамлекетте ушул Тартипти ишке ашыруу үчүн зарыл болгон башка маалыматтар өзгөргөндө бул мамлекеттин ыйгарым укуктуу органы мындай өзгөрүүлөр күчүнө киргенге чейин 3 календардык күндөн кечиктирбестен бул өзгөрүүлөр жөнүндө маалыматты башка мүчө мамлекеттердин ыйгарым укуктуу органдарына жеткирет.

13. Борбордук бажы органдарынын макулдашуусу боюнча ушул Тартипти ишке ашыруу үчүн зарыл болгон, ушул Тартиптин 11-пунктунда көрсөтүлгөндөгүдөн башка маалыматтар менен борбордук бажы органдары аркылуу электрондук формада алмашуу жүргүзүлөт.

Мындай маалыматтын курамы жана түзүмү, мындай маалыматты алмашуунун курамы жана түзүмү, мындай маалыматты алмашуунун форматы жана регламенти, ошондой эле аны коргоонун ыкмалары борбордук бажы органдары тарабынан аныкталат.

Евразиялык экономикалык бирликтин

Бажы кодексине

№ 2 ТИРКЕМЕ

Туруктуу негизде маалыматтарды алмашуу үчүн маалыматтардын ТИЗМЕГИ

1. Евразиялык экономикалык бирликтин Бажы кодексинин 52-беренесинин 4-пунктунда жана 277-беренесинин 4-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөн товарлардын декларациясындагы жана документтердеги маалыматтардын тизмеги:

- 1) товарларларга декларациянын каттоо номери;
- 2) товарлардын Евразиялык экономикалык бирликтин бажы чек арасы аркылуу өткөрүүнүн багыты (мындан ары-Бирлик);
- 3) товарлардын жалпы саны;
- 4) декларацияланган товарларга жана транспорттук (ташуу) документтеринде көрсөтүлгөн документтерге ылайык келүүчү жүк орундарынын жалпы саны;
- 5) билдирилген бажы жол-жобосу;
- 6) мурдагы бажы жол-жобосу;
- 7) жөнөтүүчү өлкө;
- 8) товарлардын келип чыгуусу;
- 9) багытталган өлкө;
- 10) соодалоочу өлкө;
- 11) Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды ташуу (транспортировка) жүзөгө ашырылуучу транспорттун түрү жана Бирликтин бажы аймагы боюнча товарларды ташуу (транспортировка) ишке ашырылуучу транспорттун түрү;
- 12) Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товарларды ташуу (транспортировка) жүргүзүлүүчү транспорттук каражаттын номери жана Бирликтин бажы аймагы боюнча товарларды ташыган (транспортирокалаган) транспорттук каражаттардын номери, же мындай транспорттук каражаттар жөнүндө башка идентификациялоочу маалыматтар;
- 13) анда Бирликтин бажы чекарасы аркылуу товарларды ташуу (транспортировка) жүргүзүлүүчү транспорттук каражатты каттаган өлкө;
- 14) товарларды жүктөө (түшүрүү) орду;
- 15) товарлардын турган орду;
- 16) контейнердик ташуулардын белгиси;
- 17) товарлардын баасынын валютасы;
- 18) товарлардын баасынын валютасынын курсу;
- 19) товарлардын баасынын валютасындагы товарлардын жалпы

наркы;

20) товарларга декларациядагы товардын номери;

21) Евразиялык экономикалык бирликтин Тышкы экономикалык ишмердигинин бирдиктүү товардык номенклатурасына ылайык товардын коду;

22) жүк орундары жана товардын сыпаттамасы;

23) товардын нетто салмагы;

24) товардын брутто салмагы;

25) квота;

26) товарларды мурдагы бажылык жол-жобого жайгаштырууда берилген бажы декларациясынын каттоо номери;

27) товардын баасынын валютасындагы товардын наркы;

28) товарларды бажы жол-жобосуна жайгаштыруу үчүн зарыл болгон бажы жол-жобосунун колдонулушунун мөөнөтү жөнүндө жана башка маалыматтар, мүчө мамлекеттердин бажылык жөнгө салуу жөнүндө мыйзамдарына ылайык, декларацияда көрсөтүлгөн маалыматтар менен документтерден тышкары декларацияга товарлар тууралуу киргизилген маалыматтарды бышыкталган документтер;

29) Евразиялык экономикалык бирликтин Тышкы экономикалык ишмердигинин бирдиктүү товардык номенклатурасына ылайык кошумча өлчөө бирдиги;

30) кошумча өлчөө бирдигиндеги товардын саны;

31) жабдып туруунун шарттары (жабдып туруунун базиси жана жабдып туруунун базисине ылайык географиялык пункттун аталышы);

32) товардын статистикалык наркы;

33) бажы контролунун жыйынтыгы боюнча түзүлгөн бажы документинин номери;

34) товарларды чыгаруунун өзгөчөлүктөрү;

35) товардын бажылык наркы;

36) товардын бажылык наркын аныктоонун усулу;

37) факт жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө жатуучу баага кошумча эсептөөлөр, (кошумча эсептөөлөрдүн түрлөрү боюнча деталдаштыруу менен);

38) баадан чыгарып салуулар факт жүзүндө төлөнгөн же төлөнүүгө жатуучу (кошумча чыгарып салуулардын түрлөрү боюнча деталдаштыруу менен);

39) АКШ долларынын курсу;

40) бажы төлөмдөрүнүн, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын, ошондой эле Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы Келишимдин (мындан ары— Бирлик жөнүндө Келишим) 50-беренесине ылайык киргизилген башка алымдардын коюмдары (төлөмдөрдүн түрлөрү боюнча);

41) Бирлик жөнүндө Келишимдин 50-беренесине ылайык киргизилген

алып келүү бажы алымы, атайын, демпингге каршы, компенсациялык жана башка алымдардын эсептеп чыгарылган суммасы жөнүндө маалыматтар (төлөмдүн түрү, эсептеп чыгаруу үчүн база, коюм, сумма, төлөмдүн спецификасы);

42) алып келүү бажы алымдарынын, атайын, демпингге каршы, компенсациялык алымдардын ошондой эле Бирлик жөнүндө Келишимдин 50-беренесине ылайык киргизилген башка алымдардын төлөө суммасы жөнүндө маалыматтар, ошондой эле ушундай төлөмдөргө карата эсептелген туумдардын жана пайыздардын суммасы (төлөмдүн түрү, суммасы, төлөө ыкмасы);

43) алып келүү бажы алымын төлөө боюнча берилген төлөө мөөнөтүн узартуу (төлөө мөөнөтүн кийинкиге жылдыруу);

44) алып келүү бажы алымын төлөө боюнча жеңилдиктер жана (же) тарифтик преференциялар;

45) товар чыгарылган убакыт;

46) товарларга декларацияны оңдоону каттоо номери жана каттоо датасы;

47) товарларга декларацияны оңдоонун тиби;

48) товарларга декларацияны оңдоо жок болсо товарларга декларацияга өзгөртүүлөрдү (толуктоолорду) киргизүүнүн датасы;

49) Евразиялык экономикалык бирликтин Бажы кодексинин 52-беренесинин 4-пунктунда жана 277-берененин 4-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөн бажы документтеринин каттоо номери жана каттоо датасы.

2. Товарларды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимден маалыматтардын тизмеги:

1) товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди каттоо номери;

2) товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечим кабыл алуу тууралуу арызды кабыл алуунун датасы;

3) товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечим кабыл алуу тууралуу арызда көрсөтүлгөн товардын аталышы;

4) Евразиялык экономикалык бирликтин Тышкы экономикалык ишмердигинин бирдиктүү товардык номенклатурасына ылайык товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимде көрсөтүлгөн товардын коду;

5) товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алуу жөнүндө арызда көрсөтүлгөн товар жөнүндө классификациялоо үчүн зарыл болгон маалыматтар;

6) товарды классификациялоо жөнүндө алдын ала чечимди кабыл алууга негиздер;

7) кызматтык белгилер (бар болсо).

Евразиялык экономикалык бирликтин
Бажы кодекси жөнүндө келишимине

№ 2 ТИРКЕМЕ

**Евразиялык экономикалык бирликтин Бажы кодекси жөнүндө
келишимдин күчүнө киришине байланыштуу күчүн жоготкон
Евразиялык экономикалык бирликтин укугуна кирген эл аралык
келишимдердин
ТИЗМЕГИ**

**I. Евразиялык экономикалык бирликтин Бажы кодекси жөнүндө
келишимдин күчүнө кириши менен күчүн жогото турган эл аралык
келишимдер**

1. Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу өткөрүлгөн товарлардын бажылык наркын аныктоо жөнүндө 2008-жылдын 25-январындагы макулдашуу.

2. Бажы бирлигинин Бажы кодекси жөнүндө 2009-жылдын 27-ноябрындагы келишим.

3. Бажы бирлигинин Бажы кодекси жөнүндө 2009-жылдын 27-ноябрындагы келишимине өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу 2010-жылдын 16-апрелиндеги протокол.

4. Бажы бирлигине мүчө мамлекеттеринин бажы органдарынын өз ара административдик жардамы тууралуу 2010-жылдын 21-майындагы макулдашуу.

5. Бажы бирлигинин мүчө мамлекеттеринин бажы органдарынын жана башка мамлекеттик органдардын ортосундагы маалымат алмашуусуна карата коюлган талаптар жөнүндө 2010-жылдын 21-майындагы макулдашуу.

6. Бажы бирлигинин бажы аймагы боюнча темир жол аркылуу ташылган товарлардын бажылык транзитинин өзгөчөлүктөрү жөнүндө 2010-жылдын 21-майындагы макулдашуу

7. Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу өткөрүлүүчү товарлар жана транспорттук каражаттар тууралуу алдын ала маалымат берүү жана алмашуу жөнүндө 2010-жылдын 21-майындагы макулдашуу.

8. Бажы бирлигинин мүчө мамлекеттеринин интеллектуалдык менчик объектилеринин бирдиктүү бажы реестри жөнүндө 2010-жылдын 21-майындагы макулдашуу.

9. Эл аралык почта жөнөтмөлөрү аркылуу жиберилген товарларга карата бажы операцияларын жүргүзүүнүн өзгөчөлүктөрү жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуу.

10. Бажы бирлигинин мүчө мамлекеттеринин бажы органдары тарабынан айрым бажылык көзөмөлдү колдонуудан бошотуу жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуу.

11. Эркин кампалар жана эркин кампалардын бажылык жол-жоболору жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуу.

12. Бажы бирлигинин бажы аймагы боюнча жүргүнчүлөрдү ташыган эл аралык ташуулар үчүн транспорт каражаттарын пайдалануу, ошондой эле, ички ташууларды аткаруу үчүн жүктөрдү жана жеке жүктөрдү ташыган чиркегич, жарым чиркегич, контейнер жана темир жолдогу кыймылдуу курамдарды колдонуунун өзгөчөлүктөрү жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуу.

13. Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу жеке жактардын накталай акча каражаттарын же акча аспаптарын алып өтүү тартиби жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуу.

14. Бажы бирлигинин мүчө мамлекеттеринин бажы органдарынын аналитикалык жана көзөмөл функцияларын ишке ашыруу үчүн маалымат алмашууну уюштуруу жөнүндө 2011-жылдын 19-октябрындагы макулдашуу.

15. Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу ташылган товарлардын бажылык наркын аныктоо жөнүндө 2008-жылдын 25-январындагы макулдашууга өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу 2012-жылдын 23-апрелиндеги протокол.

II. Евразиялык экономикалык бирликтин Бажы кодексинин 444 жана 448-беренесинин 2-пунктуна ылайык, Евразиялык экономикалык комиссиянын тиешелүү чечиминин күчүнө кирген күндөн тартып күчүн жоготту деп таанылган эл аралык келишимдер

1. Бажылык алымдарды төлөө мөөнөтүн өзгөртүүнүн негиздемелери, шарты жана тартиби жөнүндө 2010-жылдын 21-майындагы макулдашуу.

2. Бажылык транзит боюнча бажылык жол-жоболорго ылайык ташылган товарларга карата бажылык алымдарды жана салыктарды төлөтүүнү камсыз кылуунун айрым маселелери, ошондой эле ушул товарларга карата эсептелген бажылык алым, салыктардын суммасын төлөтүп алуунун өзгөчөлүктөрү тууралуу 2010-жылдын 21-майындагы макулдашуу.

3. Жекече жактардын жеке пайдалануусу үчүн товарларды Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу өткөрүү тартиби жана аларды чыгарууга байланышкан бажылык операцияларды жүзөгө ашыруу жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашуу.

4. Жекече жактардын жеке пайдалануусу үчүн товарларды Бажы

бирлигинин бажы чек арасы аркылуу өткөрүү тартиби жана аларды чыгарууга байланышкан бажылык операцияларды жүзөгө ашыруу жөнүндө 2010-жылдын 18-июнундагы макулдашууга өзгөртүү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу 2011-жылдын 19-октябрындагы протокол.

5. Бажы транзитинин бажылык жол-жоболоруна ылайык ташылган товарларга карата бажылык алымдарды жана салыктарды төлөтүүнү камсыздоонун айрым маселелери, ошондой эле ушул товарларга карата эсептелген бажылык алым, салыктардын суммасын төлөтүп алуунун өзгөчөлүктөрү жөнүндө 2010-жылдын 21-майындагы макулдашууга өзгөртүү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу 2011-жылдын 19-октябрындагы протокол.

Евразиялык экономикалык бирликтин
Бажы кодекси жөнүндө келишимге

№ 3 ТИРКЕМЕ

**Евразиялык экономикалык бирликтин Бажы кодекси жөнүндө
келишимдин күчүнө киргенине байланыштуу күчүн жоготту деп
таанылган Евразиялык экономикалык бирликтин укугуна кирген эл
аралык келишимдердин жоболорунун
ТИЗМЕГИ**

I. Евразиялык экономикалык бирликтин бажы кодекси жөнүндө
келишим күчүнө кирген күндөн тартып күчүн жоготту деп таанылган
эл аралык келишимдердин жоболору

1. Бажылык алымдарды төлөө мөөнөтүн өзгөртүүнүн негиздери, шарты жана тартиби жөнүндө 2010-жылдын 21-майындагы макулдашуунун 1-5-беренелери, 1-пункттун 1-6-пунктчалары, 6-берененин 2 жана 3-пункттары, 7 – 10-беренелер.

2. Бажы бирлигинин бажылык аймагындагы эркин (атайын, өзгөчө) экономикалык зоналар жана эркин бажылык зоналардын бажылык жол-жоболору боюнча 2010-жылдын 18-июлундагы макулдашуунун 9-беренесинин 1-5 жана 7-пункттары, 1-пункт, 2-пункттун биринчи жана төртүнчү абзацтары, 10-берененин 5 жана 6-пункттары, 11-21, 23 жана 24 беренелери.

3. Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы келишимге өзгөртүү киргизүү боюнча протоколдун 7-10, 12-14-пункттары, 15-пункттун төртүнчү – жетинчи абзацтары, 16, 18 жана 22-пункттар жана Армения Республикасынын кошулгандыгына байланыштуу Бажы бирлиги менен Евразиялык экономикалык мейкиндигинин келишимдик-укуктук базасынын алкагында түзүлгөн эл аралык келишимдер (Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы Келишимге Армения Республикасынын кошулуусу тууралуу 2015-жылдын 10-октябрындагы Келишимине № 2 тиркеме)

4. Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы келишимге Армения Республикасынын кошулуусу жөнүндө 2014-жылдын 10-октябрындагы келишимдин № 3 тиркемесинин 27-пункту.

5. Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы келишимге киргизилген 7-10, 12-14-пункттар, 15-пункттун үчүнчү – он төртүнчү абзацтары, 17,18 жана 20-пункттары боюнча өзгөртүүлөр жана Евразиялык экономикалык бирликтин укук чөйрөсүнө таандык эл аралык келишимдер (Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы келишимге өзгөртүү киргизүү тууралуу 2015-жылдын 8-майындагы Протоколго тиркеме жана Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы келишимге Кыргыз

Республикасынын кошулуусуна байланыштуу Евразиялык экономикалык бирликтин укук чөйрөсүнө кирген эл аралык келишимдер)

II. Евразиялык экономикалык бирликтин Бажы кодексинин 444-беренесине ылайык, Евразиялык экономикалык комиссиянын тиешелүү чечими күчүнө киришине байланыштуу күчүн жоготтту деп таанылган эл аралык келишимдердин жоболору

1. Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы келишимге өзгөртүү киргизүү боюнча протоколдун 11-12-пункту жана Армения Республикасынын кошулгандыгына байланыштуу Бажы бирлиги менен Евразиялык экономикалык мейкиндигинин келишимдик-укуктук базасынын алкагында түзүлгөн эл аралык келишимдер (Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы Келишимге Армения Республикасынын кошулушу тууралуу 2015-жылдын 10-октябрындагы Келишимине № 2 тиркеме)

2. Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы келишимге өзгөртүү киргизүү боюнча протоколдун 11-16-пункттары жана Евразиялык экономикалык бирликтин укугуна таандык эл аралык келишимдер (Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы Келишимге өзгөртүү киргизүү тууралуу 2015-жылдын 8-майындагы протоколго тиркеме жана Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы келишимге Кыргыз Республикасынын кошулуусуна байланыштуу Евразиялык экономикалык бирликтин укук чөйрөсүнө кирген эл аралык келишимдер).
